

M.S. en 4.º pergamino regular con 327 hojas.

Tractatus de Sacrosancto Trinitatis misterio, auctore Ludovico de Sola: et de Sacramento Eucharistiae, per P. Jacobo Perez.

Rotulata

Sola di Trinitate

2 cuaros

son 15 Rs

2

CONGREGATIONES AQUARUM APPELLAVIT MARIA Gen. 1
A MARI ABVNDAVIT COGITATIO EIVS Ecclesiast. 24
Thome de Dios f.

Tractatus de Sacrosancto Trinitatis mysterio Au-
thore P. Ludovico de Sola Societatis
Jesu In collegio Divi Hermene-
gildi Hispalensi die. 10
Septembris Anno 1657

Disp. 1 De possibilitate et existentia mysterii Sanctissimae Trinitatis.

1 Deum esse trinum in personis et in essentia unum primum catholicae fidei principium est. Et ideo haec disputatio praecipue instituitur contra haereticos qui hoc sacrosanctum misterium tanquam repugnans et plane chymericum impudentissime oteminauerunt. Nec tamen propterea catholicis disputationibus inutilis est. Hi enim supponentes tanquam certissimam possibilitatem et existentiam eius mysterii, attendentes principiis divinae fidei circa convenientiam et compositionem principiorum naturalium cum ipso gravissimas quaestiones et difficillimas excitant, quas non in praesenti disputatione, qua hanc de Summa Trinitate tractatus ordiri visum est pro modulo et tenuitate nostra examinabimus.

Cap. 1. Num possit naturalibus principiis demonstrari, naturam et essentiam Divinam intmultiplicabilem esse in plures realiter distinctas?

Sectio 1. Hoc demonstrabile est principiis naturalibus.

2 Contradicunt Gentiles sua illa infinita turba Deorum, et haeretici, qui cum credant Patrem, Filium et Spiritum Sanctum esse Divinos, defendunt tres Divinas essentias habere: Hi sunt Tritheitae, et alii

quos refert P. Montoia tomo de Trinitate disp. 20 s. 2, a quibus non discedit Abbas Joachimus damnatus in Concil. Lateranensi capite damnamus de Summa Trinitate, qui dicebat esse inter Divinas personas collectivam duntaxat Unitatem: et Raymundus Lullius, ut refert Eymericus in directorio de 2 q. 9. num. 5. et Bellarminus lib. 1 de Christo cap. 2. Quibus etiam annumero Authotheanos, qui asserebant Christum Dominum esse quidem Deum, sed a se ipso, et non a Patre. Videatur idem Ruiz disp. 1ª s. 1. et disp. 4. s. 1.

Sed communis et certissima catholicorum et nostram assertionem propugnat cum S. Thoma 1ª p. q. 11 artic. 3. Inter alios possunt videri rem hanc ad unguem explorantes P. Suarez disp. 29 Methaph. s. 2ª a num. 7. R. P. Hurtado disputatione ultima meth. a num. 1. P. Arriaga 1ª parte disp. 2 s. 5. et disp. 41. a num. 42. Nos autem aliis omissis argumentis, quibus non difficile occurrent adversarii, una altera ve demonstratione irrefragabili ab omni dubio procul constituamus hanc veritatem.

Sectio 2. Prima demonstratio ostenditur.

Si semel sit verum aliquam naturam et essentiam Divinam esse, quod est indubitatissimum, haec certe constituenda est omnium quae esse, vel excogitari possunt perfectissima, quod tanquam primum principium lumine naturae notum ab omnibus desideratur. Est itaque (inquit Ricardus Victorinus l. de Trinitate cap. 20.) certum dictis verum maxima propositio, et cunctis in communi, quasi communis animi conceptio, Deo attribuere quidquid altius attingit humana existimatio. Et hoc certitudinis solido et quasi intimae veritatis fundamento Summi etiam Magistri passim disputationis suae initium sumpserunt cum de Divinis proprietatibus Boetius et Augustinus disserere intendunt. Hoc Ricardus. Videatur noster Raynaudus in sua Theologia naturali distinct. 5. q. 1. artic. 2º a num. 15. Ubi hoc ipsum non solum ex SS. PP. sed etiam ex philosophis esse evidentissimum axioma demonstrat.

Sed si naã et eẽ Divina eet infinitae realiter distinctae multiplicabili non eet omnigena excogitari poss. perfectissima, ergo etc. Probo hanc minorem qa nec naã et esa Divina abstracta a differentiis Deorum, nec contracta in singulis, nec in collectione omnium eet perfectissa omnium excogitabilium; ergo etc. Probo ant: qa in primis naã Divina abstracta a differentiis Deorum non eet omnium perfectissima: Nam sic abstracta careret specialibus perfectionibus singulorum Deorum eet velusi actus [illegible] et gaa perfectibilis per actus secundos differentias.

5 Deinde contracta per Deum A non eet omnium perfectissima qa careret perfectionibus Deorum B et C. Tertio contracta per collectionem omnium Deorum non eet et metaphysice perfectissima; quia illa collectio eet unum ens per accidens, quale est civitas vel regnum; sed civitas non est unum perfectum physice et metaphysice, sed civiliter et politice; quia ea inter quae nulla intercedit unio physica vel metaphysica, nec physice nec metaphysice perficiunt aut efficiunt [illegible] ergo etc.

7 Quae ratio magis urgetur, quia vel rationi communi additur perfectio per differentias particulares Deorum, vel non. Si hoc dicatur superuacanea est multiplicatio; quia nihil additur, vel additur Divinitati per Deum secundum unde tanquam inutilis et superfluus erit excludendus. Si autem dicatur alterum nempe addi perfectionem multiplicatione, sequitur naam Divinam non esse perfectissimam omnium excogitabilium. Nam longe eet praestantior illa cuius excellentiae nihil possit accrescere per particulares differentias ergo etc.

8 Alia via potest urgeri et confirmari haec demonstratio: quia si semel admittatur Deorum multiplicatio et hoc non repugnare summae Divinae naturae perfectioni et simplicitati, ponendi erunt Dii infiniti, nam quare hoc numero circumscribetur et non ultra procedet Divinitas? Sed quae maior absurditas, quam ponere Deos infinitos? Ergo Deum esse unum non solum fide constat sed naturali ratione est demonstrabile.

9 Sectio 3. Demonstratio 2

Ratione altera non minus clara eandem veritatem persuadeo, quam inter alios egregie P. Arriaga ponderat locis citatis et maxime disp. 41 a num. 42. Si semel sint plures Dii aut omnino concordes sunt tribuendi, et necessitati ad unum et idem volendum, et efficiendum, aut singuli liberi et potentes pro suo arbitratu velle atque efficere quod decreverint. Illud primum est evidenter falsum. Hoc secundum absurditates involuit Deo indignissimas, quod non esse plures Deos evidens est.

Probo esse evidenter falsum posse plures Deos concedi omnino concordes et necessitatos ad idem volendum et efficiendum duplici medio. Primum est, quia vel singuli seorsim possunt cuncta velle et efficere, vel non nisi in consortio aliorum. Si singuli seorsim possunt cuncta; iam collectio evadit superflua et inutilis. Nam frustra fiunt per plura, quae possunt aeque efficaciter et commode per pauciora. Si vero non possint singuli seorsim, sequitur esse singulos Deos imperfectos et insufficientes, atque adeo nulli in particulari posse dari cum proprietate nomen Dei. 10

Quid? quod sequitur rei nullius posse Dei nomen, quod est nomen perfectionis summae physice et methaphysice accommodari, non singulis propter dicta, nec collectioni, quia non est unum ens per se, sed per accidens consurgens ex multis entibus completis, sicut civitas, cuius partes non efficiunt totum physice aut methaphysice, cum nulla inter se unione copulentur physica vel methaphysica, sed ad summum moraliter et politice, atque adeo non potest evadere totum ex iis singularibus coalescens physice et methaphysice perfectum, ad quam perfectionem infinitam singularia in particulari non accesserunt. Ergo sequitur ex dictis nomen Dei nulli rei in particulari posse cum veritate et proprietate accommodari; nec minus firmum est alterum medium ad idem convincendum. 11

Intelligibile non est quomodo si plures dii necessitandi sint ad volendum unum, et idem, si liberi sint et sui arbitrii domini. Quod ita ostendo. Si eo ipso quod Deus primus vellet 12

producere mundum in hoc instanti A necessitaret ad idem volendum Deus secundus et sic de caeteris, vel esset, quia hi non possent resistere dicto decreto primi Dei, et hoc est esse inferiores illo, et suae voluntati subordinatos, atque adeo non esse Deos. Vel quia ab ipso obiecto raperentur ad sui amorem, et hoc est evidenter falsum: quia nihil creatum necessario rapit Divinam voluntatem ad sui amorem, quia non est intelligibile quod ad illum amandum necessitentur.

13 Quod ita corroboro et illustro de facto Deus produxit hunc mundum in instanti A, et non in instanti antecedenti, et aliis infinitis, quae praecesserunt ex aeternitate, in quibus revera potuit mundum non minus bene et commode producere. Quare quod si plures essent Dii non posset Deus primus, verbi gratia qui non minus potens est quam Deus secundus et sic de aliis, determinari ad non volendum mundum in dicto instanti A in quo accidit illum voluisse hunc Deum secundum.

14 Certe ex parte Dei primi nihil apparet per quod restringendus sit ad mundum volendum in dicto instanti A cum non minus apte et commode possit illum velle in quocumque alio, et ex parte obiecti etiam nihil est, quo talis Deus necessitetur ad sui amorem pro tali instanti determinato, potueritque amare illum pro quocumque altero. Nec potest dici resultaturam esse necessario voluntatem mundi in caeteris Diis eo ipso quod sit in uno, quia eodem fundamento possemus dicere contrarium, scilicet resultaturam esse voluntatem mundi in uno eo ipso quod sit in caeteris; aut dicant adversarii quare unius voluntas fortior erit ad multos trahendos ad se non minus potentes, quam voluntas plurimorum ad trahendum unum?

15 Item quia si resultaret voluntas et amor mundi in omnibus necessario, eo ipso quod ab uno haberetur iam voluntas et amor mundi non esset liber in omnibus, sed necessarius et per resultantiam habitus: sed non potest dici mundum amari et fieri a Deo necessario quia etc. Quod si non admittant hanc necessariam amoris resultantiam, sed asserant omnes

in idem volitum aut nolitum concurreri simul necessi facile conuin-
cent falsitati apertæ. Nam ut sic concurrant aut ex parte Deorum
ipsorum, aut ex parte obiectorum aliquid debet agnosci, quo prædeterminent
ad volendum unum et idem, vel nolendum. Sed neque ex parte Deorum
aliquid agnoscit: quia cum summa libertate se determinant ad a-
mandum pro hoc instanti mundum, et nolendum pro cæteris. Neque ex
parte obiectorum ipsorum; quia non maiorem vim attractiuam habet mun-
dus pro hoc instanti, quam pro cæteris, ut est euidens; ergo dici non potest
Deos illos plures necessario concursuros simul ad idem nolitum et volitum

2°. 16

Si propter hæc et alia, quæ prosequi non esset difficile affirmauerint, qui
hanc Deorum pluralitatem intruserint omnes liberos esse, et singulos a sin-
gulis independentes sequuntur ex ista positione tot absurditates, quod nullo
nisi insipienti esset Deos tales admittere. Primo in ducuntur fabulosæ
sentiones, quas in suis Diis euitare non potuerunt Gentiles. Quo, quid turpi-
us et indignius Diuinæ? Secundo nihil in mundo fieri et fieri omnia. Ergo
cum Deus primus vg. qui decernit esse mundum in hoc instanti sit Omnipo-
tens mundum efficiet. Et cum alii infiniti Dii qui mundum esse nolunt in ta-
li instanti, sint etiam Omnipotentes, mundus non erit. 17

3°. quia experimur in
creaturis mundi, nempe omnia dirigi in unum finem, etiam si longe contrariis
et aduersis naturis constent. Ex quo argumento colligit D. Thomas euidenter Vnitatem
principii in ea quæ fit citata arbitr. 3 sæpissime nos fallere. Nam singuli
Deorum in suos fines, qui quidem inter se distantes et contrarii essent creaturas
ordinarent, et promouerent: quo illæ seruientes multis dominis strauia impe-
rantibus in perpetua confusione perirent. Neque esset ratio propter quam huic
potius Deorum quam alteri vocanti essent responsuræ; cum non esset minus do-
minus, nec minus potens, qui vocaret ad orientem, quam qui ad occasum impel-
leret. Ergo euidens est et non solum fidei lumine certum, non posse esse plures
Deos.

Cap. 2 Num possit naturalibus principiis ostendi Divinitati convenire aliquam sui communicationem.

§. 1. Punctum controversiae, et nonnulla certa

18 Negata communicabilitate Divinitatis in plures Deos, de triplici alio modo communicationis potest institui quaestio. Primus modus est imperfectus et diminutus, qua scilicet ratione se communicat creaturis, quae a Deo authore suo participant aliqualem sui similitudinem, nempe analogicam ei conditionem, qua simile est vestigium viro homini, qui illud impressit. Et hac ratione Divinitatem esse communicabilem, omnino evidenter demonstratur, quam creaturae sint a Deo, et ab eo pendere, tanquam a primo motore, et universalissimo principio.

19 Secundus modus communicationis est perfectissimus, quo scilicet Deus ratione personalitatis suae absque ulla mutatione sui alteri naturae communicatur, ut per dictam personalitatem Divinam ultimo completa sit et supposita. Qua ratione de facto Verbum Divinum humanitati Christi Domini communicatur. Et de hoc modo communicationis Dei, eius quae convenientia aut repugnantia cum natura et principiis eius agunt theologi in tractatu de Incarnatione Verbi.

20 Tertius modus communicationis etiam perfectissimus est eiusdem numero naturae et essentiae alteri tanquam supposito et personae realiter distinctae. Quomodo de facto natura Divina communis est Patri, Filio, et Spiritui Sancto. Et de hoc modo communicabilitatis inquirimus in praesenti, num possit ostendi principiis naturalibus. De quo hoc unum certum est, supposita fidei doctrina, qua nobis constat de facto Deum esse trinum in personis, et unum in essentia, repugnantiam non esse cum natura et principiis eius talis perfectae communicationis, quod ex definitione expressa Concilii Lateranensis constat, dicentis, multa esse in nostra fide supra, nihil tamen contra naturam.

Propterea antiqui quidam theologi asserentes hoc mysterium, et alia nostrae fidei esse contraria naturae ut constat ex Ambrosio lib. de his, qui sacris 21
initiantur cap. 9. quod etiam solet tribui Holcoto in I° distinct. 3a tanquam minus caute, et in modo loquendi circumspecte reprehendunt, nam quis non advertit esse longe diversum mysteria fidei supra naturam esse, quam illam destruere. Et quidem fidei mysteria contrariari esse naturae eiusque certis, et evidentibus principiis ratione manifesta potest ostendi: quia cum Deus sit author et causa naturae, et principiorum eius, et haec aliqualem habeant sui esse participationem et similitudinem, non possunt opponi mysteriis fidei, in quibus continetur, et exprimitur perfectior ipsius Dei similitudo. Sicut imago hominis imperfecta quidem et diminuta; sed in vera, non potest opponi hominis imagini perfectiori; quare tanquam indubitatum et certum est tenendum eam naturae divinae communicabilitatem, quae communiter est tribui divinis personis nec naturae, nec primis eius principiis contradicere, sed cum iis mirabiliter componi, si sicut oportet intelligantur, et explicentur. 22

Unde colligitur nulla nos posse demonstratione compelli ad denegandum ullum ex mysteriis nostrae fidei, quia cum demonstratio non nisi ex certis et evidentibus habeatur, et nullis talibus principiis revera inniti possit discursus, quo concludatur exclusio ex mysteriis fidei, quae revera sunt sicut docentur; ideo pro certo tenendum erit non veris argumentis, sed fallacibus et sophisticis paralogismis nos posse constringi ad denegandum aliquod mysterium fidei. 23

Constare etiam debet nullum revera esse primum principium naturale, cui contradicat mysterium Trinitatis, aut aliud nostrae fidei: et quod revera contradiceret de numero principiorum primorum, tanquam fallax et sophisticum paralogismum reiiciendum esse. Quod si tale foret et tantum, ut de veritate sua dubitari non posset respondendum esse nos hoc unum certo scire, cum primis principiis optime cohaerere mysteria nostrae fidei in sua germana explicatione, quam nos pro imbecillitate nostra non assequimur. Et non minimum est aurei verbis utar. S. Irenei

lib. 2 cap. (47) Si in spiritualibus, et caelestibus, et in his, quae habent revelari, hoc patimur nos, quandoquidem etiam eorum, quae ante pedes sunt (dico autem, quae sunt in hac creatura) quae et contrectantur a nobis, et videntur et sunt nobiscum, multa fugerunt nostram scientiam, et Deo haec ipsa committimus etc.

24 Quibus praesuppositis controversia est: num haec non repugnantia et convenientia, quae secundum rem intercedit inter mysteria fidei et specialiter inter communicationem eiusdem numero naturae tribus personis distinctis realiter, in qua consistit mysterium Trinitatis, possit ostendi et persuaderi sola praesidio luminis naturalis

Sectio 2. An solo praesidio luminis naturalis possit satisfieri argumentis, quae fiunt contra communicationem eiusdem numero naturae tribus personis realiter distinctis

25 Adeo difficilia sunt et obscura sophismata, quae fiunt contra communicationem eiusdem numero naturae tribus personis realiter distinctis, quod de natura nuda facile mihi persuadebo esse verum, quod communiter asseritur, scilicet talem modum communicationis, aut nunquam venturum in considerationem hominum, vel Angelorum; aut si forte in eam inciderint, statim tanquam chymericam eam esse exclusuros, tam constanti, et firmo iudicio, quod nec ad inquirendum vel dubitandum de tali possibilitate locum sibi relinquerent scilicet oppressi immo obruti maiestate mysterii

26 Quare non de nudo lumine naturali loquimur, sed de illustrato lumine fidei, vel auxilio gratiae eiusque aequivalenti: et sic inquirimus.. Num argumentis, quae contra hoc mysterium ab infideli fiunt, qui non admittit authoritatem Sacrae Scripturae ita apte et rationabiliter satisfacere possimus, quod nec ipse possit gloriari, quod nos coegerit ad concedendum, quod ex principiis naturalibus concludatur esse impossibile, nec confundi nos, quod de his, quae fide tenemus rationem reddere possimus

eam saltem minimam, qua impudentiam illorum et irrisiones de nostris mysteriis reprimere et contererere possimus.

Et quidem hoc sit illustratos lumine fidei posse infidelium argumentis satisfacere maiori cum probabilitate, quam respondent ipsi, multisque aliis quaestionibus indubitatum est, quam amabunde seruerunt SS. PP. et theologi, quorum vestigiis et doctrinis nos insistentes hoc ipsum esse certum positis argumentis eorumque solutionibus satis congruentibus manifestabimus.

Sectio 2. Communicatio eiusdem numero naturae tribus personis realiter distinctis bene stat cum illo primo principio quae sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se.

Primum argumentum, quod opponitur communicationi eiusdem numero naturae tribus personis, habetur illo primo principio, quae sunt eadem uni tertio sunt eadem inter se. Quod est unum ex notissimis lumine naturae, et traditur ab Aristotele lib. 7 Topicorum cap. 1. in medio philosophis omnibus applaudentibus. Quod sic proponi solet. Quae sunt eadem uni et eidem, sibi invicem sunt eadem; sed tres divinae personalitates sunt eaedem realiter uni et eidem essentiae divinae; ergo sibi invicem sunt eaedem, atque adeo non distinguuntur realiter. Vel a contrario consequentis ad contrarium antecedentis sic: Divinae personae non sunt realiter eaedem inter se, ergo nec sunt realiter eaedem cum unica et simplicissima natura divina.

Hoc argumentum adeo efficax iudicatum fuit a Gilberto Porretano, quod eo convictus affirmare tentaverit inter naturam divinam et relationes esse distinctionem realem; de quo errore dicam inferius, a quo non multum distat Durandus in 1o distinctione 33 quaestione 1 num. 3 et 31 ubi constituit distinctionem realem mediam inter naturam divinam et relationes. Modo eidem obiectioni novam vim addam confirmatione, ut constet difficultates nos non effugere, sed suis momentis omnibus ponderatas ad maiorem

veritati Anciudationem. Quae sunt idem re, ita se habet, ut quando unum multiplicantur multiplicentur caetera. Quod si natura Divina est idem realiter cum relationibus, implicat illas multiplicari, quin multiplicetur eadem natura Divina, vel e contrario. Quae sunt idem re, ita se habent ut quando unum non multiplicatur, non multiplicentur caetera; sed natura Divina est eadem cum relationibus; ergo si non multiplicatur nec multiplicantur relationes.

30 Hoc est argumentum primum et fortius contra mysterium Trinitatis, cui theologi varias adhibuerunt solutiones non inconsequentes, quibus tamen omissis, ut videantur in nostro Jacobo Ruiz disp. 15 sect. 3, ego resp. sic distinguendo maiorem: quae sunt eadem uni et eidem indivisibili formaliter et eminentialiter, sibi invicem sunt eadem, concedo maiorem; quae sunt eadem uni et eidem indivisibili formaliter, sed eminentialiter divisibili, sibi invicem sunt eadem, nego maiorem. Et similiter distinguo minorem: sed tres Divinae personalitates sunt realiter eaedem cum una natura Divina indivisibili formaliter et divisibili eminentialiter, concedo minorem; sunt eaedem realiter uni et eidem naturae Divinae indivisibili formaliter et eminentialiter, nego minorem. Unde patet esse negandam consequentiam.

31 Sed ne me adversarii accusent distinctionem ex mysterio extraxisse, idem argumentum opponam eis in aliis materiis ut manifeste videant distinctionem esse genuinam, et sine ea principium esse fallax. Quaecumque sunt simul cum duratione uni tertio indivisibili, sunt simul inter se; sed Petrus, qui fuit heri, et Paulus qui est hodie sunt simul aeternitati; quae est una et indivisibilis duratio; ergo sunt simul inter se. Cui argumento sunt responsuri adversarii eadem distinctione, quae sunt simul durationi uni tertio indivisibili formaliter et eminentialiter sunt simul inter se, concedo maiorem; uni tertio formaliter indivisibili, et eminentialiter divisibili nego minorem; et similiter distinguo minorem. Sed Petrus qui fuit heri et Paulus qui est hodie sunt simul aeternitati indivisibili formaliter et eminentialiter nego minorem; indivisibili formaliter, divisibili vero eminentialiter, concedo minorem. Et ideo nego consequentiam.

Similiter in unione ad animam rationalem sic arguitur; quae uniuntur immediate uni tertio indivisibili, uniuntur etiam immediate inter se; sed caput et pes uniuntur immediate eidem animae rationali indivisibili, ergo etiam inter se uniuntur immediate. Vel sic, quae sunt in eodem loco cum uno tertio indivisibili non possunt distare inter se; sed caput et pes sunt in eodem loco cum anima indivisibili, ergo non possunt distare inter se. Quibus argumentis eadem distinctio adhibenda est ab adversariis. 53

Et ut evidentius appareat neque ab Aristotele, neque ab ullo alio posse hoc principium usurpari sine tali distinctione in sua identitate, ita arguitur. Quae sunt eadem uni tertio, sunt idem inter se; sed petrus et paulus sunt idem homini, ergo sunt idem inter se. Quod argumentum eadem distinctione diruendum est: sed Petrus et paulus sunt idem homini tanquam uni indivisibili formaliter et eminentialiter nego minorem: tanquam uni indivisibili formaliter et eminentialiter divisibili concedo minorem; et ideo neganda est consequentia, qua concluditur identitas Petri et Pauli. Aristotelem accusamus, quod cum hac distinctione admiserimus illud principium 54

Quo tamen magis constet de veritate doctrinae adstruendum est aliquas esse entitates indivisibiles realiter, sed eminentialiter divisibiles, quia ratione suae perfectionis aequivalent multis entitatibus divisibilibus, et multarum entitatum distinctarum supplent officia non minus apte et commode, quam si revera plures essent. Talis est Dei aeternitas, quae cum sit una formaliter et entitative indivisibilis, divisibilis est eminentialiter, et aequivalens omnibus et singulis divisibilibus durationibus. Talis 55

etiam est anima rationalis, et sic de aliis spiritibus, quae licet sit entitative indivisibilis, est divisibilis eminentialiter, et aequivalenter, quia correspondet omnibus et singulis partibus corporis. Talis est item ratio communis univoca, scilicet homo et animal, quae rationes licet sint unum indivisibile formaliter et ex modo significandi, plures sunt eminentialiter, quatenus

multhi ss communes, de utrisque praedicabiles. Sicut igitur non bene vale
ret ad identitas aut simultaneitas temporis vel loci probandam, ita arguere.
Quae sunt eadem diversis tertiis realiter, sunt eadem inter se: ita certe non debet va
lere ad identitas aut simultaneitas Loci, vel temporis probandam sic arguere
Quae sunt eadem uni tertio entitative indivisibili, sed divisibili eminentialiter
vel aequivalenter, sunt eadem inter se. atqui natura Divina, quamvis sit una
indivisibilis, et simplicissima entitative, est eminenter et aequivalenter divi
sibilis; ergo non bene infertur ex identitate relationum divinarum cum natura Di
vina, identitas illarum inter se. Ex quibus constat manifeste mysterium Trinita
tis cum illo principio. quae sunt eadem uni tertio etc. bene componi.

Ad rationem vero

eadem distinctione, quae sunt idem re omnimoda identitate reali formali, et emi
nentiali, ita se habent, ut quando unum multiplicatur, caetera multiplicentur concedo
maiorem. quae sunt idem non omnimoda identitate, nego maiorem. atqui natura divina
non est idem omnimoda identitate cum relationibus sed solum identitate entita
tiva et formali; et ideo non bene colligitur ex multiplicatione relationum naturae ip
sius multiplicatio.

37) Sed ne videatur aspera doctrina, et quaesita ad mysterium defenden
dum iam elucido exemplis non dissimilibus ex aliis materiis traductis. Et primo
quidem ita arguo. Quando duo ita se habent, ut unum alteri identificetur, si unum vi
taliter producitur alterum etiam vitaliter producendum erit; sed ens et actualis
vita creata identificantur ergo si ens vitaliter producitur illud etiam vitaliter
producendum erit. Cui argumento nostra distinctione sunt satisfacturi, neque
firmare cogantur, qualitatem, quae est actualis vita sub ratione entis produci vi
taliter; quod non minus est falsum, quam produci vitaliter quia illud est ens

38 ita arguo: Si actio est vitalis, implicat non producere vitaliter, quia per ipsam
effectum producitur, sed actio, qua homo generat hominem est vitalis ergo implicat
non producere vitaliter, quia per ipsam producit hominem. Cui argumento etiam
sunt omnes responsuri nostra distinctione. Si actio est vitalis indivisibiliter

formaliter et eminentialiter, qui per ipsam producit effectum debet vitaliter producere; secundo maior. Si sit vitalis; sed non omnino indivisibiliter, quae aequivalet duabus actionibus, alii vitali, et alii non vitali, nego maiorem. Cum autem sit talis actio, per quam homo generat, aequivalens dictis duabus actionibus, vitali scilicet, in quantum est exercitium hominis, quod est principium iunctum, et non vitali, in quantum est exercitium Solis et Dei, quae sunt principia separata; ideo non bene infertur vitaliter esse productivum quicumque per ipsam producit.

Sed si dicatur quod natura Divina identificata Filiationi non est una indivisibilis entitas etiam eminentialiter, sed aequivalenter duplex, quod bene inferunt adversarii ex multiplicatione unius etiam multiplicationem alterius. Quo satisfit confirmationi, et ostenditur non minus probabiliter posse praecipuo argumento, quod proponitur contra mysterium Trinitatis, satisfieri, quam satisfit aliis assertionibus, quae tanquam probabilibus in Philosophia proponuntur.

Sectio 2. Nec minus bene componitur cum alio evidentissimo principio: quodlibet est, vel non est; impossibile est idem simul esse, et non esse.

Secundum argumentum non minus difficile ex illo desumitur principio evidentissimo quod in ore omnium versatur: Quodlibet est vel non est: Impossibile est idem simul esse et non esse. Quod tradit Aristoteles 4 Metaphysicorum cap. 3 prope finem, et ita proponi debet. Impossibile est idem simul esse, et non esse; sed si una numero natura Divina esset communis tribus personis Divinis, ita ut cum ipsis identificaretur, idem simul esset, et non esset, ergo impossibile est eandem numero naturam Divinam esse communem tribus Divinis personis, ita ut cum ipsis identificetur. Probatur minor: de Paternitate dicitur quod non est eadem cum Filiatione, et de natura Divina, quae est Paternitas realiter, dicitur quod sit eadem cum Filiatione. Item de Filiatione dicitur, quod sit producta et de natura, quae est eadem realiter cum Filiatione, quod non sit producta. Dicitur etiam de Filiatione quod opponatur Paternitati, et de natura, quae est eadem cum ipsa, quod ei non

opponatur, ut plura alia contradictoria omittam, quae de praedicatis absolutis quae sunt communia tribus personis, et relativis, quae sunt propria singularum personarum, verificantur; eadem esse et non esse simul, si unanimiter natura divina communis esset tribus personis, stante cum ipsis identificaretur.

Hoc est argumentum quo sanguis obscurissimum nubilum mysterii Trinitatis lucem limpidissimam inferebat, pro quo dirimendo varias solutiones catholici Doctores excogitaverunt, quas salvis illis, in sua quaeque probabilitate relictis ad illam venio, quae mihi videtur probabilior. Venio ergo ad solutionem, sine recursu ad distinctionem mediam Scoticam, aut virtualem quorundam Recentiorum, quae ab illa nominetenus discernitur, concedendo maiorem, et negando minorem. Dicimus probationem recte negando suppositum, quod Paternitas, Filiatio et natura, ut his nominibus importantur, denique apparerent. Quo solum ruit argumentum. Nam quis negabit posse enunciari contradictoria praedicata de Adversus... realitatibus eiusdem entitatis significatis nominibus diversis. Nunne de animali, ut hoc nomine significatur, dicitur, quod sit principium sensationis, et non ratiocinationis. Et de rationali quod sit principium ratiocinationis et non sensationis? Ita certe, quod nullius inconvenientis est, quod de natura divina et relationibus ut his nominibus significantur verificentur praedicata contradictoria.

Sectio 5. Pater Arriaga irruit, sed frustra, praesentem solutionem.

2 P. Arriaga tractatu de Trinitatis mysterio disp. 42 sect. 2 subs. 2 ubi hanc communem solutionem impugnat contra sic argumentatur. Sive formetur propositio hoc modo: Entitas quae est essentia, sive illo modo, essentia et relatio concedendae sunt propositiones, quae extra materiam Trinitatis pro contradictoriis haberentur; quod solutio tradita nullius est momenti. Probat ante quia hae propositiones non possunt negari: Entitas quae est essentia et Paternitas distinguitur realiter a Filio: et eadem entitas est idem cum Filio. Vel in concreto: Pater et Filius sunt idem, quae propositio est de fide iuxta illud Christi Domini: Ego et Pater unum sumus. Et Pater et Filius distinguuntur, quae est etiam propositio de fide. Sed haec

propositiones de praedicatis contradictoriis, quia distingui nil est aliud quam non esse idem. ergo non possunt negari propositiones in Trinitate, quae in qualibet alia materia essent contradictoriae.

Quod urgebat aliis propositionibus: apparteret, inquit, omnium assensu vera est haec propositio. Res quae est essentia est improducta: nam improducta est natura Divina. Et haec est etiam vera: Res, quae est essentia, est producta, nam Filiatio, est producta. Item haec: Res, quae est essentia, est una numero in tribus personis. Et haec: res quae est essentia est Triplex: nam relationes sunt tres: sed hae propositiones, sunt essent contradictoriae; ergo non possunt negari in Trinitate propositiones, quae in qualibet alia materia pro contradictoriis haberentur.

Sed firmitas solutioni traditae per haec minime debilitatur, quibus respondere non est difficile. Nego igitur illud antecedens ad cuius probationem respondeo concedendo eas propositiones, nego tamen esse contradictorias, neque in hac, neque in alia altera materia. Aut si tales sunt, concedat has. Pater Arriaga: entitas quae est essentia et Paternitas distinguitur realiter a Filio: et eadem entitas non distinguitur realiter a Filio. et has: Pater et Filius sunt idem: Pater et Filius non sunt idem, quod non facit, cum eiusdem has esse contradictorias, quas non admittit. Debet negare, illas esse contradictorias, quas concedit, cum re vera sint aequipollentes.

Respondet dictus Pater ubi num. 64 esse quidem aequipollentes illas propositiones. Pater distinguitur a Filio et Pater non est idem cum Filio, et tamen non posse concedi unam negari alteram; illam tamquam de fide esse credendam. Quae responsio adeo difficilis mihi videtur, ut mirer vehementer eam fuisse traditam a tam sapiente et ingenioso viro. Nam quis umquam talia audivit, duas propositiones esse aequipollentes, unam quae alterum falsam, et alteram, qua ratione est aequipollens, veram: unam catholicam et fide sanctam alteram haereticam, et fide damnatam; sed haec propositio est vera et catholica Pater distinguitur a Filio: et haec falsa et haeretica: Filius non est idem cum Patre nam contradicit illi, quam ab ore Christi Domini accepimus. Ego et Pater unum sumus; ergo potest rationabiliter affirmari illas duas propositiones esse sibi aequipollentes

Sensus igitur Scribimus istius propositionis: Pater distinguitur a Filio, si est hic: Pater non est idem cum Filio, quia cum negatio malignans sit natura omnem Patris cum Filio identitatem tollit, facitque hunc sensum Pater nullo modo est idem cum Filio: quod est hereticum; sed iste: Pater non habet omnimodam identitatem cum Filio; qui sensus est verissimus; quo non tollit aliqualem identitatem Patris et Filii res est indubitata. Quomodo autem de unica entitate indivisibili reali possit verificari aliqualis identitas, et aliqualis divisio, res est difficilis, ita ut illud Gregorii Nysseni semper mihi fuerit verissimum. lib. de differentia essentiae et Hypostaseos paulo post medium: Idem et coniunctum, atque separatum, atque discretum distinximus, et quoddam quasi aenigma excogitamus novum, et a communi sensu, et operatione abhorrens tum discrimen coniunctum, tum coniunctionem discretam.

Sed hoc exemplo in realibus quo difficultas mysterii non parum videatur temperari veritatem traditae doctrinae explicare intendam; et casus sit, quo eadem numero materia simul duas recipiat formas, aut e contra: eadem numero forma duas informet materias: qui casus secundum communiorem philosophorum sententiam possibilis est. Tunc sic: homo et equus, qui eadem numero materia communicent, et Petrus et Paulus, quibus est communis eadem anima habent inter se identitatem, et simul distinctionem: identitatem scilicet, in quantum includunt eandem animam, vel eandem materiam, et distinctionem in quantum distinctam animam, aut distinctam materiam habent: ergo non implicat quod idem esse indivisibile realiter habeat simul identitatem, et distinctionem.

Patet consequentia

Quia Petrus et Paulus, homo et equus, ut terminis metaphysicis explicabo, aut terminis physicis collective accepti sunt aliquid realiter indivisibile; et tamen sic continent in se distinctionem, et identitatem, quia in collectione clauditur pars, quae est utrique communis, et quae est singulorum propria: ergo de eadem re indivisibili realiter potest optime praedicari distinctio et identitas, absque ulla contradictione aut verificatione terminorum contradictoriorum. Et quamvis non possimus negare latum esse discrimen inter haec composita et Trinitatem; quia in his, quae tanquam

t

indiuisibilia sub ee methaphisico cognoscimus; distinctas realem partium inuenimus sub ee phisico; ita scilicet q ea, a qua prouenit identitas, et communio, sit distincta realiter ab ea, a qua prouenit discretio, quod certe non reperimus in Trinitate; quia id quod coniunctionis, et quod diuisionis e causa semper realiter est idem, nempeретas, et nã.

Certe hoc non tollit adequationem exempli, quia difficultas tota argumenti positi c.a Trinitatem stat in identitate, et distinctione eiusdem entitatis indiuisibilis. q si re vera constet n posse hoc negari in aliqua entitate realiter indiuisibili; non est cur hoc tanto pere in Trinitate admiremur; sed hoc negari non potest in dictis compositis, quae in consideratione, et sub terminis methaphisicis is quid indiuisibile q adductis exemplis non parum temperat difficultas mysterii. Ex qq iam manifeste constat male intulisse Arrianum non posse negari verificationem praedicatorum ctradictoriorum in Trinitate ex eo q admittendae sint necessario eae propositiones: Pater et Filius is idem. Pater distinguitur a Filio

Sectio 6 Aliarum difficilium propositionum explicatione illustrata doctrina

Nec minus falsum e verificationem ctradictoriorum terminorum admittendam ee in his propositionibus: res, quae est essa e improducta; res quae essa e producta, et istis, res quae est essa e unitas, et res quae e essa est Trinitas: e quippe falsum dicere hanc propositionem, res quae e essa non est producta, quae est contradictoria istius: res quae est essa e producta, ee aequipollentem isti, res quae e essa e improducta: illius enim negatio destruit q post se inuenit, atq adeo locum non relinquit, ut productio possit de dicta entitate et veritate enunciari; q sensus est, res quae e essa nullo modo e producta, quae propositio e falsa.

Quem sensum n habet altera propositio: res quae e essa e improducta: sed istum: res, quae e essa e aliquomodo improducta; qui sensus verissimus est; quia dicta entitas ratione

30

esse est improducta, et compatibilis cum Veritate alterius propositionis: res, quae est essentia est producta, cuius etiam simul est res, quae est essentia est aliquomodo producta. quisensus etiam est Verus: quia ratione Filiationis, et Spirationis passivae dicta entitas est producta, quare falsum est dicere eas propositiones esse sibi aequipollentes et colligi Verificationem propositionum de terminis contradictoriis in Trinitate ex Veritate illarum duarum propositionum

52 Verificationi illarum propositionum quid simile reperimus in creatis. Annon dicitur de entitate hominis cum Veritate, producitur Vitaliter: et producitur emortuo modo? Ita sane, quia dicta entitas, qua ratione est a sole est producta modo emortuo, sive non Vitali, et qua ratione est ab homine, qui est principium coniunctum est producta modo Vitali. Item de eadem entitate hominis dicitur cum Veritate, est improducta a causa secunda; in quantum dependet suum esse ab anima et materia, quae solum creantur a Deo, et producta a causa secunda, in quantum dependet et claudit actionem terminatam ad Unionem, quae Venit ab homine

53 Et tamen negativae propositiones non sunt Verae: homo non producitur Vitaliter, homo non dependet ab homine: quia negatio cum sit malignantis naturae omnem dependentiam ab homine destruit, quam Vim non habent aliae propositiones, quia, ut dictum est, ad sui Verificationem aliqualem negationem dependentiae et non omnimodam postulant; bene igitur stat Verificatio illarum propositionum, res, quae est essentia Divina est improducta, et res, quae est essentia Divina est producta; cum ista tamen admittenda in Trinitate Verificatio propositionum ex se contradictoriarum

54 Aliae propositiones, quas Pater Arriaga ultimo loco ponit: res quae est essentia est Unitas: res quae est essentia est Trinitas, etiam possunt Verificari sine Verificatione propositionum ex se contradictoriarum: quia haec propositio: res quae est essentia est Trinitas, non aequivalet isti, res quae est essentia non est Unitas, sed isti, res, quae est essentia aliquomodo non est Unitas scilicet ratione relationum, et haec, res, quae est essentia est Unitas, non aequivalet isti, res quae est essentia non est Trinitas, sed isti, res, quae est essentia, aliquomodo non est Trinitas scilicet ratione naturae et essentiae: quae propositiones, ut patet, non sunt contradictoriae

Necesse ideo, ut iam supra notabam, quomodo a viro Catholico possit affirmari, et defendi, tanquam de fide una propositio, cuius aequipollens debet negari tanquam plane falsa et haeretica; male ergo infert nos cogi ad concedendas propositiones ex se contradictorias ex eo quod praedictas admittamus.

Quomodo autem possint bene componi, quod duo tam diversa sicut unitas, et numerus eidem competant entitati indivisibili: in eo certe est altitudo et sublimitas mysterii, quod sancti Patres et doctores catholici multis conantur exemplis explicare; sed quae a veritate multum distant, et illam solum adumbrant, nam iuxta D. Thomae l.° distinct. 33 q. unica art. 1 ad 2) Verissimum est, in nulla re creata inveniri aliquid simile divinae simplicitati, ut habens sit, id quod habetur. Omnia, quae possunt induci similia, vel de creaturis, vel de differentiis existentibus in genere plus habent de dissimilitudine, quam de similitudine, et omnino magis abducunt a veritate, quam in rerum intellectum inducunt.

Huius autem admirabilis mysterii unitatis et Trinitatis, aliquale exemplum est vox communis univoca, quae cum sit una ex modo significandi et multiplex ratione differentiarum, idque similiter adumbrat Dei aeternitas, quae cum una sit indivisibili ratione praedictae entitatis, est multiplex per aequivalentiam ad tempus praesens et futurum, quae sunt omnia longe differentia, ut praetermittam alia, in quibus videtur importare aliquod vestigium huius admirabilis mysterii. Bene ergo stat quod de eadem re sine contradictione unitas et Trinitas enuncietur. Quare in solutione argumenti tradita constandum est, et similiter negandum in Trinitate propositiones ex se contradictorias posse verificari, atque adeo per communicabilitatem eiusdem numero naturae tribus divinis personis minime destrui principium illud primum, quodlibet est vel non est; impossibile est idem simul esse, et non esse

Sectio 3. Regione Syllogistica evertitur per dictam naturae communicationem

Tertium argumentum non minus difficile quod Sacrosanctum Trinitatis mysterium ostendit probare evertere autem Syllogisticam, eiusque principia evidentissima 57

quod probat multis in medium productis syllogismis, quorum cum praemissae sint de fide, consequens est haereticum, quod esse non potest stante arte syllogistica, cum ex vero nil nisi verum possit ingerri. Ex syllogismis, quos opponunt, aliquos proponam nempe sequentes: Omnis essentia divina est Pater. Filius est essentia divina, ergo Filius est Pater. Omnis Deus est Pater. Filius est Deus, ergo Filius est Pater. Essentia divina est eadem cum Patre, essentia divina est eadem cum Filio, ergo Filius est idem cum Patre, atque adeo non distinguuntur.

68 Sed his syllogismis nihil concludi ab adversariis, facile potest ostendi, nam vel ly omnis in suo rigore sumitur, ita ut significet multiplicationem realem et sensus sit, haec essentia divina est Pater, et illa essentia divina est Pater, vel non sumitur in sua universalitatis rigore, sed prout aequivalet huic signo, quidquid. Et quidem in prima signi acceptione negandum est suppositum maioris, in quo per signum omnis natura divina multiplex numero denotatur, quod est falsissimum; unde syllogismi non procedunt ultra.

69 Quod si dicant signum omnis in altero sensu accipi nihil concludit de veritate huiusmodi syllogismi. nam eorum maior tamquam falsa neganda est; quia nihil certius quam esse falsum, quod sit Pater quidquid est essentia divina et quidquid est Deus, quod etiam convenit Filio et Spiritui Sancto. Ergo ex adductis syllogismis, et aliis similibus nihil concluditur contra artem syllogisticam, et mysterium.

70 Instant adversarii sequentibus syllogismis. Pater generat. Essentia divina est Pater, ergo essentia divina generat. Filius distinguitur realiter a Spiritu Sancto. Essentia divina est Filius, ergo essentia divina distinguitur realiter a Spiritu Sancto. Essentia divina est communicabilis. Pater est essentia divina, ergo Pater est communicabilis. Deitas est quid absolutum. Pater est Deitas, ergo Pater est quid absolutum. Natura divina non generat. Pater est natura divina, ergo Pater non generat. Trinitas personarum est natura divina; sed natura divina est una singularis entitas, ergo Trinitas personarum est una singularis entitas. Qui syllogismi (aiunt adversarii) et alii similes secundum artem syllogisticam recte sunt dispositi, et in consequentia tamquam falsissimae negandae sunt cum in maiori et minori illarum non possent non concedi; ergo est manifestum

artem Syllogisticam destrui Trinitate

Sed neque isti Syllogismi aliquid adversarii consequuntur; defectus enim propter quos in quacumque materia illorum forma constituta sunt excludendi tanquam defectivi, et claudicantes manifesti sunt. Et quidem Syllogismus primus vitiosus est, quia non servatur in extremitatibus eadem appellatio, nam in maiori reduplicatio fit supra Patrem ea ratione, qua talis est iuxta hunc sensum: Pater ea ratione, qua Pater est, generat; quam reduplicationem non servat minor, ut vera sit, quia Pater, qua ratione Pater non est essentia Divina praecise; quo etiam vitio laborat secundus syllogismus, quia maior reduplicat supra Filium, qua ratione talis est, quia sub tali ratione distinguitur a Spiritu Sancto, quam reduplicationem non servat minor, quia non est verum Filium esse essentiam Divinam praecise, qua ratione Filius est, sed esse naturam et Filiationem.

Sequentes Syllogismi etiam sunt dolosi, similique vitio laborant, omnes scilicet variant suppositionem: nam in maiori trium priorum Syllogismorum supponitur essentia Divina et Deitas, suppositione simplici, et in minori supponitur suppositione personali, et in ultimo Syllogismo supponitur natura Divina in maiori suppositione personali, et in minori suppositione simplici, et ideo negatur consequentia. Addo quod appellationem variant: nam tres priores Syllogismi reduplicant supra essentiam Divinam, qua ratione talis est, et in minori non habent talem reduplicationem, quia est falsum Patrem esse essentiam Divinam praecise qua ratione est Pater. Quo etiam vitio laborat Syllogismus ultimus, quia in maiori non fit reduplicatio supra naturam Divinam, qua ratione est talis, quia sub hac ratione non est trinitas sed unitas; quam reduplicationem habet in minori; male igitur inferunt adversarii adductis Syllogismis destrui artem Syllogisticam, vel Trinitatem.

Postremo loco ponunt adversarii, quosdam Syllogismos, quos vocant expositorios tanquam fallentes in materia Trinitatis, qui sunt sequentes. Haec essentia Divina est Pater, Filius est haec essentia Divina, ergo Filius est Pater. Pater est haec numero essentia Divina, sed haec numero essentia Divina est Filius, ergo Pater est Filius. Sed non minus

rerum e deberet de rebus horum syllogismorum; nam vel illa haecceitas essentiae e specialis, et propria relatio Patris; vel ipsa essentiae, et Divinae naturae singularitas. Si primum dicas, minor utriusque syllogismi tanquam falsa debet negari; nam quid magis falsum, quam quod essentia Divina, ut affecta Paternitate sit omnino Filius. Si secundum: quod sistat haecceitas propria naturae Divinae propria singularitate, syllogismus exit vitiosus, quia medium non e omnino singulare cum significet rem tribus personis realiter distinctis communem, atque adeo multiplicem eminentialiter, quod e contra leges syllogismorum expositoriorum, quorum praecipua lex est, ut medium illorum sit omnino singulare, omnemque excludat communitatem. Constat igitur non destrui artem syllogisticam per mysterium Trinitatis.

Sectio 8. Nec difficile est vindicare mysterium Trinitatis a paralogismis recentium Haereticorum.

4 Nonnulli ex novioribus Haereticis, antiquis sophismatibus nova addiderunt contra mysterium Trinitatis, quibus satisfacere multo facilius est. Primo obiiciunt. Verus et unus Deus est Pater Christi; sed Trinitas personarum non est Pater Christi; ergo Trinitas personarum non est unus et verus Deus. Huius tamen paralogismi fallacia distinctione maioris detegitur: Verus et unus Deus, id est, quidquid est verus et unus Deus e Pater Christi, nego maiorem; id est aliquis, qui est verus et unus Deus est Pater Christi, concedo maiorem. Cum autem non sit Trinitas, quidquid est unus et verus Deus quia hoc etiam convenit personis singulis; ideo non nisi inepte potest inferri Trinitatem personarum non esse unum et verum Deum.

5 Secundo obiiciunt. Verus est Deus, est unus et solus, et non potest esse plures, sed si esset tres personae non esset unus et solus; ergo non est tres personae, probant minorem, quia prima persona esset unus et verus Deus, et similiter secunda et tertia; ergo iam Deus non esset unus et solus, sed plures. Sed hoc secundum sophisma etiam diluendum est distinctione maioris, verus Deus e unus et solus Deus concedo maiorem, e unus et solus in personis nego maiorem et similiter distinguenda est minor sed si esset tres personae, non esset unus et solus Deus, nego minorem; non esset unus et solus

in personis concedo minorem.

Ad minoris probationem verò esse quidem primam personam unum Deum, et similiter secundam et tertiam. Ex hoc autem male inferunt Deum non esse unum sed plures Deos, quia prima persona est unus et verus Deus, qui est secunda et tertia persona, et non Deus alter ab illo propter identitatem essentiae et naturae quae una et eadem est in tribus divinis personis.

3° Obiiciunt: praeter Patrem, Filium et Spiritum Sanctum non potest esse Deus, qui sit tres personae; sed neque Pater potest esse Deus, qui est tres personae, neque Filius, neque Spiritus Sanctus; ergo non datur Deus, qui sit tres personae; atque adeo Deus non est Trinus. Distinctione etiam est dirimendum hoc sophisma. Praeter Patrem, Filium et Spiritum Sanctum non potest esse Deus, qui sit adaequate tres personae concedo maiorem, non potest esse Deus, qui sit inadaequate tres personae nego maiorem. Et similiter distinguenda est minor, sed neque Pater potest esse Deus qui est adaequate tres personae, concedo minorem; qui est tres personae inadaequate, nego minorem; et ideo neganda est consequentia; nam praeter tres personas divisive, quibus convenit esse Deum, qui est tres personae inadaequate, dantur tres personae collective, quae sunt Deus, qui est tres personae adaequate.

Quod si instent adversarii: Verus Deus est, qui est tres personae adaequate: sed Pater non est tres personae adaequate et sic de Filio et Spiritu Sancto; ergo nec Pater nec Filius, nec Spiritus Sanctus est Verus Deus. In promptu est solutio, scilicet distinctione maioris. Verus Deus est tantum, qui est tres personae adaequate enumeratae, nego maiorem: qui est tres personae adaequate enumeratae, vel inadaequate concedo maiorem. Et similiter distinguenda est minor; sed Pater non est tres personae adaequate enumeratae, tenetamen inadaequate, scilicet persona prima, concedo minorem; et ideo nego consequentiam.

4° Obiiciunt: Pater, Filius et Spiritus Sanctus sunt alius, et alius, aut hoc negent, et tollant distinctionem cum damnato Sabellio: sed Pater est Deus et Filius est Deus, et Spiritus Sanctus est Deus; ergo Pater, Filius, et Spiritus Sanctus sunt alius, et alius Deus, atque adeo Deus non est unus, sed plures Dii. Sed in propabulo est defectus

tibus aeqam, qui in variatione appellationis consistit. Nam in maiori ap pellatur supra personas, et hunc sensum: Pater Filius et Spiritus Sanctus sunt alius et alius in personis, vel sunt alia, et alia persona; in consequenti vero appellatio fit supra naturam, et hunc sensum: Pater, Filius et Spiritus Sanctus sunt alius et aliud Deus distinguenda ipsitur maior est, qua omnis amovetur aequivocatio. Pater Filius et Spiritus Sanctus sunt alius et alius in personis, vel sunt alia et alia persona concedo maiorem: sunt alius et alius in natura, vel sunt, alius, et alius Deus nego maiorem, qua distinctione figescunt caetera.

20 Obiiciunt 5: Implicat eandem numero naturam simul esse communicatam et non communicatam, receptam et non receptam; sed si tribus Divinis personis eadem numero natura communis esset simul esset recepta, et communicata, nempe Filio, et Spiritui Sancto, et non recepta, nec communicata, scilicet in Patre; ergo non est eadem numero natura tribus Divinis personis communis. Huic obiectioni respondendum est concedendo maiorem et negando minorem, licet enim sit certum naturam Divinam esse receptam et communicatam in Filio et Spiritu Sancto et non communicatam in Patre, quia non est ab alio absolute tamen non est verum dictam naturam non esse communicabilem, quia cum negatio sit malignantis naturae, ita excludit ab ipsa communicationem et receptionem, quod ei nullo modo relinquat communicari et recipi. Quomodo autem stare possit, quod eadem natura non communicetur in Patre, et in Filio et Spiritu Sancto communicetur iam superius fuit declaratum.

21 Obiiciunt 6. Unus Deus est ens per se; sed Trinitas personarum non est ens per se; ergo Trinitas personarum non est unus Deus. Probant minorem, quia ex pluribus entibus completis, non potest fieri unum ens per se; sed Pater est unum ens completum, et sic de Filio, et Spiritu Sancto; ergo ex iis non potest fieri unum ens per se. Nec minus facilis est haec obiectio, cui respondendum est concedendo maiorem, et negando minorem ad cuius probationem respondeo distinguendo maiorem. Ex pluribus entibus completis omnimoda completione in ordine suae naturae, non potest fieri unum ens per se, concedo maiorem: ex pluribus entibus completis quidem, sed non omnimoda completione suae essentiae non potest fieri unum ens per se nego maiorem. Et similiter distinguo minorem; sed Pater est ens unum ens completum exclusa a Divina natura personalitate Filii et Spiritus Sancti

nego minorem, et unum ens completum non excludi dictis personalitatibus concedo minorem. Ista

q. non dicenda est Deitas ista absolute completum ens, q. ad absolutam suae naturae completionem, quamcumque aliam subsistentiam excludat: imo imperfecta et mutila maneret Divina natura si deficeret subsistentia Filii et Spiritus S., quibus absolute completur. Unde male inferunt adversarii Deum, qui Trinitate constat, non esse unum per se, aut constare ex pluribus entibus completis et imperfectis.

Arguunt

Ut omittam alias obiectiones minoris momenti, ita argumentantur. Implicat q. res una singularis possit esse divisa, cum definiatur unum, q. est indivisum in se et divisum a quolibet alio; sed Deus est unus, et Trinitas est divisa, ergo implicat Deum esse Trinitatem. Addunt non esse ponendum aliquod in Deo, quo sublato perseverat Deus infinite perfectus, sed Trinitas non est ponenda in Deo. Probatur minor q. absque sublata Trinitate intelligitur Deus unus; sed Deus unus est infinite perfectus. Ergo etc. Et probatur, q. qui in superiori saeculi Deum quaerunt contemplati eum, quem perfectissimum agnoscebant tanquam unum et non tanquam trinum contemplabantur; ergo ad infinitam perfectionem Dei nihil confert Trinitas, atque adeo non debet admitti.

Neque haec postrema obiectio est fortior caeteris, cuius maior distinguenda est: Implicat q. res una singularis possit esse divisa ea ratione, qua una et singularis est, concedo maiorem. Sub alia ratione nego maiorem. Atqui Deus non est divisus ea ratione qua est unus, sed diversa ratione; siquidem unus et singularis sub ratione Deitatis, sub qua ratione non est multiplex, q. non sunt plures Dii, sed unus Deus; et est multiplex sub ratione personalitatis quia non est una, sed plures personae. Ad additionem resp. concedendo maiorem et nego minorem. Ad cuius probationem omittenda est maior, et distinguenda minor. Sed Deus unus exclusa positive Trinitate est infinite perfectus nego minorem: exclusa negative, idest non cognita, aut cognita confuse, concedo minorem. Unde patet negandam esse consequentiam.

Quod pro probatione addit nullius est roboris; quia ii non agnoscebant Deum infinite perfectum clare sed confuse et obscure; ad quae

cognitis non est opus quod distincte praedicata omnia cognoscantur, quibus constat perfectio infinita, ut est evidens; sed sufficit quod positive non excludant; et re vera ita efficiebant quicumque de Deo vere disserebant; atque adeo etiam Gentiles, qui de Trinitate notitiam non habebant, si illum re vera summe perfectum contemplabantur, trinum Deum sibi proponebant; quam excellentiam si excluderent positive non Deum summe perfectum, sed chymericum Deum sibi obiicerent, nec summam perfectionem, sed summam repugnantiam sibi proponerent. Unde male inferunt non pertinere Trinitatem ad integritatem et perfectionem Dei

Ex quibus denique constat esse verum, quod docet S. Thomas hic q. 32 artic. 1 ad finem corporis, posse nos apud quoscumque sive Gentiles sive Haereticos defendere non esse impossibile esse implicantia quae fides divina praedicat, scilicet per solutionem suorum argumentorum; atque adeo posse possibilitatem negativam mysterii Trinitatis, quae stat in vindicatione eius, a qualibet manifesta contradictione, non minus probabiliter propugnari; scilicet a nobis instructis fidei lumine, vel lumine aequivalenti instructis divinae gratiae, quam defenduntur plura in philosophia, quae consensu omnium probabilia reputantur. Quomodo autem dicti mysterii possibilitas et existentia possit ostendi positive, hoc est rationibus et argumentis, quae convenientiam et necessitatem eius manifestent, iam dispicia

Cap. 3. Num mysterium Trinitatis possit probari, et ostendi positivis rationibus naturalibus; et qualibus examinatur

Sectio 1. Error Anomaeorum, Lullii, et aliorum

Error fuit Anomaeorum, teste Chrisostomo lib. de incomprehensibili Dei natura, et Cyrillo lib. 11 Thesauri cap. 1 asserere ita se Deum cognoscere, quemadmodum cognoscit seipsum, a quo errore non multum abhorret Raymundus Lullius, qui affirmat Trinitatem personarum in una essentia principiis naturalibus ita posse demonstrari, ut quilibet haereticus vel Gentilis, qui tales demonstrationes calluerit sit necessario compellendus ad concedendum hoc mysterium; hoc est ad ponendum in

Deo plures personas, nempe tres nec plures, nec pauciores, et has tres esse Patrem Filium et Spiritum Sanctum, quae contendit demonstrare in libro, quem vocat Apostrophe, et in libro de demonstratione aequiparantiae, et in libris Sententiarum, ubi disputat, an Theologia sit scientia, et alibi saepenumero.

Raimundo non multum discordant, qui etsi negent cognitionem evidentem quidditativam mysterii Trinitatis habitam ex principiis naturalibus, illam concedunt, quae dicitur quo ad an est, nempe cognitionem similem ei, qua philosophi cognoscunt evidenter esse Deum. Alios Enricus, Zerson Durandus, Caietanus, Alphonsus de Toledo, Vasolis, Nicolaus de Cusa citatos a Petro Vazquez disp. 135 cap. 1 num. 4. Ad eundem scopulum navigarunt Segun dini titulo 43 et sequentibus. Lidovicus Vives 2 de Veritate fidei cap. 2 et Abaillardus 2 introductionis ad suam Theologiam, seu Stultilogiam ut lusit S. Bernardus epist. 190.

Horum quippe doctrinam, si vel lumine naturali, nudo a lumine supernaturali fidei vel alio aequivalenti divinae gratiae auxilio loquantur, non posse sustineri communis est Theologorum cum S. Thoma 1 p. q. 32 art. 1 et ad eius verba ut sapienter advertit Suarez videatur de fide, quia in S. Scriptura hoc mysterium proponitur tanquam omnino abditum, et tale quod sola revelatione divina potuerit cognosci iuxta illud Joannis 1. Deum nemo vidit unquam, Unigenitus, qui est in sinu Patris ipse enarravit. Et Mathaei 11. nemo novit Filium nisi Pater, neque Patrem quis novit nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare, et cap. 16. caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in caelis est.

Ad quod propositum etiam facit illud Pauli ad Hebraeos 11, quod S. Thomas affert. Scilicet fidem esse argumentum non apparentium; quia maxime hoc locum habet in supremo mysterio fidei, quod est Trinitatis. Et pro hoc misterio probet fieri argumentum a fortiori a mysterio Incarnationis quod Paulus saepe vocat mysterium absconditum, scilicet naturali lumini, cuius solo praesidio non posse ostendi evidenter eius possibilitatem suo loco probatur. Ergo multo minus poterit probari solo praesidio naturalis luminis mysterium Trinitatis.

Hoc clamant SS.

PP. Scribentes de hoc mysterio et praecipue Dionisius cap. 2 et ultimo de Diuinis nomin. et Justinus Mart. in expositione fidei et D. Athanasius in epist. ad Serapionem Episcopum et alii communiter, quorum illa sententia est quam recte ex plurimis authoribus habet de operibus cardinalibus apud Cyprianum sermone de Spiritu Sancto agens de hoc mysterio. Absconditam est, inquit, a sapientibus, et prudentibus tanta rei maiestas, nec potuit humani fastus ingenii secreti intrare coelestibus, et penetrare ad supereessentialis naturae altitudinem, et licet intelligerent quod vere esset creatrix, et gubernatrix rerum Diuinitas; distinguere tamen nullo modo potuerunt, quae esset Deitatis Trinitas, vel quae Vnitas, vel quae personarum proprietas.

Sectio 2 Quid de intellectu creato illustrato fidei lumine, vel alio aequiualenti?

2 Satis constat a puro lumine naturali notitiam Trinitatis euidentem comparari non posse. Vtrum autem ea possit haberi a dicto lumine illustrato fidei lumine dumtaxat alio aequiualenti, non est adeo perspicuum; mihi tamen est indubitatum nec posse talis subsidio notitiam euidentem haberi quoad quid est. Hoc ratione clara potest demonstrari, quia euidens notitia rei quoad quid est est illa quae habetur per propriam dicta rei speciem, nam ostendit rem sicut illa uere est in se; sed Trinitatis nulla propria species aut similitudo potest haberi a naturali lumine etiam illustrato fidei splendore, vel alio auxilio aequiualenti, ergo etc. Probo minorem; quia propria alicuius obiecti species habetur ex penetratione rei in se ipsa, aut ex penetratione causae, quae tanquam exemplar eius formam continet in se, vel ex penetratione effectus in quo tanquam in imagine continetur eius propria similitudo; sed nullo ex his modis potest haberi species Trinitatis praesidio luminis naturalis etiam illustrati splendore fidei, vel alio communi auxilio Diuinae gratiae, ergo etc.

3 Probatur minor: quia in primis non potest haberi species ex penetratione praedicatorum Trinitatis in se ipsis; alioquin videri posset Deus intuitiue lumine naturali, quod est falsum. Deinde non potest haberi species ex penetratione causae, quia nulla est cau-

sa Trinitatis et ratio n[on] potest habere ex penetratione effectum, quamvis illius e[st] inveni effectum Trinitatis, in quo possit eius similitudo, sicuti reverá est videri. &c.

Ut ... argumenti huius vim effugeret novum demonstrandi genus invenit ... sat aequiparantiae in quo ex identitate analogica extremorum cum medio colligit identitatem extremorum inter se. Sed hoc genere demonstrandi non posse ostendi evidenter quid sit Trinitas explorata res est, quia in nulla creatura ita perfecte relucet similitudo Trinitatis, quae ab ea possit intellectus manuduci ad perfectam et quidditativam eius notitiam capessendam, quod tanquam manifeste falsum est reiiciendum posse haberi viatoribus naturalis notitiam evidentem quidditativam Trinitatis. Atque ratione tantum abest quod nos dimoveant affirmationes Lullianae, quae in ea potius firmius nos affigant; illae enim non solum non convincunt, sed neque salutiferam et securam doctrinam constare evidenter ostendit P. Vazquez, quamvis ... de ... in Lullium disp. 133 cap. 1, 2, et 3.

Utrum autem supposito fidei lumine vel alio equivalenti possit evidenti demonstrari Trinitas qua ratione demonstratur a Philosophis esse Deum, nempe notitia evidenti, quoad an est res est difficilior. Et licet cum communiore ... negantium sentiamus talem cognitionem non posse haberi a viatore, sententiam tamen ... defendentem posse haberi non audeomus mala aliqua nota infamare; tum propter authoritatem ..., quibus placuit, tum quia non facile aliqua sententia cadent, vel deiicient.

Si quid enim probant evidentes rationes, quibus contra ipsos pugnatur, hoc unum est, quod ipsi non negant, nempe de Trinitate a viatore quidditativam notitiam evidentem haberi non posse, quae sola ut habeatur perfectam exigit Trinitatis similitudinem, et sola est propria beatorum; ipsi enim illi notitiam evidentem Trinitatis concedunt duntaxat, quae ut haberi possit, neque exigit perfectam similitudinem eius, neque est propria beatorum, et dicitur quoad an est; nam quemadmodum evidens notitia de existentia Dei Unius praecise non reddit beatos habentes illam; ita eos beatos non reddit similis notitia Dei Trini in personis. Quare ergo haec negabitur tanquam contraria statui beatorum? Sed iam ad rationes aliquas

transcendendas, quibus Trinitas revera potest ostendi ab intellectu lumine fidei vel alio aequivalenti illuminato.

Sectio 3. Nonnullae rationes, quibus Trinitas personarum, et Unitas essentiae potest ostendi a lumine naturali fidei splendore illustrato, vel alio aequivalenti.

Posse Trinitatem personarum, et Unitatem essentiae probabiliter ostendi ab intellectu illustrato fidei lumine, vel alio aequivalenti, graves Theologi propugnant inter quos P. Arrubal disp. 145 cap. 3. P. Alarcon tractatu 3 de Trinitate disp. 1 cap. 4. adducens pro eodem P. Molinam. P. P. Suarezium et Vasquium. Imo posse haberi probabilem notitiam de Trinitate ab intellectu creato solo auxilio ordinis naturalis idem P. Alarcon defendit cap. 3 n. 10. pro se afferens P. Granado et ceteros non deceri assertionem a P. [illegible] communiter [illegible] negantibus, quia communi [illegible] naturae Verbo [illegible] sine adiutorio divinae gratiae, et censet hac ratione esse explicandum S. Athanasium in disp. 2 contra Arrium in Concilio Niceno columna 5. Oratione 1 et 3 contra Arrianos et alibi docentem inexcusabiles fuisse philosophos antiquos, qui nullam huius mysterii notitiam habuerunt, cum potuerint illam habere in ordine rerum naturalium, quae ab eo creatae sunt.

88 Sed nos iam rationes proponamus, quibus possibilitas et existentia mysterii ostendi, quae an generent probabilitatem, an illam excedant, aequi rerum aestimatores iudicent. Prima. Deo convenire scientiam practicam seu factivam summam et exemplar et ideam summe perfectam e lumine naturae notum est et habere obiectum ei proportionatum tanquam indubitatum habendum est. Patet cons. quia scientia practica quae caret obiecto sibi proportionato, aut est impossibilis defectu materiae, aut certe imperfecta et infelix, ut quae totam vim suam et appetitum non potest explere. Hoc certe nos non

89 negabimus scilicet multo esse feliciorem illam practicam scientiam, quae materiam habeat in qua totas suas vires possit exercere, et beatius exemplar, quod possit imagine exprimi

meri ex aequo sibi conformem, quam quod totam suam energiam exequi minime posit; Ita habendum est pro indubitato Divinum exemplar habere sui adaequatam imaginem, et similiter Scentiam practicam Divinam habere maam in qua tota posit exerceri. Sed sic est quod imago in qua totum Divinum exemplar exprimatur, et opus in quo tota Scentiae Divinae practicae vis exerceatur non potest esse creaa. Ergo est Deus. Probo minorem, quia imago in qua elucet tota perfectio exemplari Divini summe perfecta et Divina esse debet, et suo exemplari ex aequo conformis, atque adeo talis, qualis est exemplar, a quo si vel pilo latum discederet non esset certo ei omnino conformis et similis; sed a nulla creaa talis esse potest. nam quae creaa excogitabitur, quae totum Divinum exemplar exprimat in se: quaeque a Deo minime excedatur in perfectione; ergo praedicta imago est Deus.

Item opus, in quo vis tota scientiae practicae et potentiae infinite exerceatur non potest esse ulla creaarum, quae cum sint finitae et limitatae perfectionis nec vim infinitam Divinae Omnipotentiae, nec Divinae Scientiae amplissimam potestatem plenarie occupare poterunt: Imo non posse non esse Deum, ex se evidens est, quod in eo opere omnes thesauri Scientiae et sapientiae Dei combinantur. Ita ut in nullo discedat ab ea, quia omnes quos continet perfectionis gradus illud divinum dictamen expressos in se referet. Hoc declarum eius opus, quod non potest negari esse Deum edne potest esse Deus naa et essentia distinctus ab eo exemplari, quia iam superius demonstratum fuit plures Deos, aut numero aut essentia distinctos repugnare, nec potest esse omnino idem cum Deo exemplare quod inter verum et reale perfectissimum exemplar, et veram et realem perfectissimam eius imaginem non potest non esse realis distinctio; ergo Deus unus naa et essentia, et solis personalitatibus et relationibus imaginis et exemplari distinctus.

Item inter oppositum verum et reale, et veram et realem facultatem et vim practicam non potest non esse realis distinctio, sed non potest poni inter illa realis distinctio ratione naturae et essentiae propter dicta ergo ponenda est realis distinctio ratione particularum relationum producentis et producti dictantis, et dictati. ergo Deus qui est exemplar infinite perfectum. et qui est practica scientia infinitae virtutis et activitatis, et Deus, qui similiter est imago infinite perfecta et in nullo aberrans a suo exemplari, et Deus qui est opus infinitae perfectionis 94

totam Vim Divinae Scientiae et potestatis in se continens [exhauriens]. Unus est, natura quidem et esse, et relationibus exemplaris et imaginis realiter inter se distinctus, non potest negari. Sed hic Deus exemplar et dictamen infinitum est Pater, et hic Deus imago summe perfecta est Filius. Ergo in primis Deum esse duas personas, nempe Patrem et Filium ratione satis firma potest ostendi.

92 Secunda ratio pro eodem: Scientia, quae Verbo exprimi et pronunciari non potest muta est et infelix, et quae pro nulla solet reputari et haberi. Et hoc certe non negabitur esse perfectiorem illam Scientiam, quae Verbo exprimi potest, quam quae Verbo careat, quo possit perfecte explicari. Ergo Divinae Scientiae debet Verbum concedi. Tunc sic. Vel Verbum Divinae Scientiae expressivum continet omnem Scientiam Dei ita ut nihil non exprimat per ipsum, quod illa comprehendat: Vel non? Si hoc dicat, adhuc manet [illegible] Scientia Dei, nam Verbo caret, quo tota, quanta est possit declarari, quae est sine dubio infelicitas et defectus Scientiae. Nam quanto perfectior illa, et locupletior esset, quae Verbum haberet, quo tota possit quasi latebris mentis in publicum prodire.

93 Dicendum ergo est Verbum Dei tale esse, quod omnem Dei Scientiam complectatur et exprimat. Atqui Verbum expressivum infinitae Scientiae non potest non esse perfectionis tantae, quantae perfectionis est Scientia; siquidem eam comprehendit et exhaurit. Ergo dicendum est Verbum Dei tantae esse perfectionis, quantae Deus ipse; sed non est creatura. Sed Deus, qui aequat perfectionem Dei, quique propterea est tam bonus, quam ipse. Ergo Verbum Dei non est creatura, sed Deus; sed Deus Verbum non est Deus natura distinctus a Deo loquente: propter dicta; ergo erit Deus natura quidem et esse unus et solis relationibus dicentis et Verbi distinctus. Deum igitur esse duas personas realiter distinctas, scilicet Deum loquentem, qui est Pater, et Verbum eius, qui est Filius, non potest negari

Articulus 4. Tertia ratio pro tertia persona

94 Probo hoc ipsum de tertia persona ratione non minus efficaci. Deum habere amorem infinitum lumine naturae notum est; sed non est amor infinitus, qui non vult infinitum communicare, ergo Deum habere amorem, qui velit infinitum communicare lumine naturae nobis

est seq. bene infecta, et maiore indubitata. Probo ipsa minor; quia cum amor datiuus et communicatiuus; nam est affectus, quo volumus alicui bonum, ille amor qui non vult infinitum largiri non est amor infinitus, sed finitus et limitatus; infinitudine quippe, vel finitudine amoris ex bono donato metimur, ita ut maior dicatur, qui maius bonum vellet donare, et minor, qui minus. et ideo, qui nullis terminis contentus sine termino se vult communicare iure dicimus infinitum; ergo non est amor infinitus, qui non vult se infinitum communicare. Sed lumine naturae noscitur Deum habere amorem infinitum; ergo et habere affectum, quo non finite sed infinite velit se communicare.

Itemque sic. Amor qui vult infinitum communicare amato suo, et revera non potest communicare est amor inefficax et impotens; ut cui desit suae inclinationis terminus, quod est donum infinitum, quod possit amato suo largiri; aut certe hoc mihi non negabunt adversarii, multo beatiorem feliciorem esse amorem, qui possit quod velit amato largiri, quam qui non possit, quod velit. ergo est dicendum habere Deum aliquod donum infinitum, quod affectu suo infinito possit amato communicare. Sed hoc donum infinitum non potest esse creatum, quia nulla creatura est infinite bona; ergo hoc donum infinitum est Deus ipse. Sed non est Deus natura et essentia distinctus, quia hoc esse repugnatem rationi est evidenter absurdum; ergo natura et essentia unus est cum donante, et sola relatione donantis et doni vel donati revera distinctus ab eo. 90

Item, amatus ille, quem Deus amat infinite, et cui infinitum donat non potest esse creatum; quia nullam creaturam Deus amat infinite, nec donat infinito, quia nulla est tanti boni capax; ergo qui amat, et qui amatur est Deus. Sed non est Deus natura et essentia distinctus, ut dictum est; ergo est natura unus, neque est omnino indistinctus qui amat, et qui amatur; ne pereat Deo perfectissimus amor amicitiae, qui est ad alterum; et solo concupiscentiae, qui est ad seipsum illum intueamur, quod non est dicendum; ergo Deus amans, et Deus amatus est unus unitate naturae et essentiae et distinctus relationibus amantis et amati. 91

Praeterea hoc donum, quod amans largitur amato non potest esse ipse amans, sed aliquid distinctum, quod sit opus proprium

amantibus ipsius, quia amor, qui non est revera operativus est amor imperfectus et mancus; et ille sine dubio potentior et fortior erit; atque adeo perfectior, a quo possit donum quod vult procedere, et originari, quam qui est omnino sterilis et infecundus. Dicendum quod est dari Deum amantem qui est Pater, et Deum amatum, qui est Filius, et contra, quia amor ut omnimodam perfectionem assequatur debet esse mutuus. Et dari etiam Deum, qui sit donum, quod Pater amans donat Filio, et quod Filius amans donat Patri. Constat igitur satis congruenti et valida ratione Deum esse tres personas, scilicet, quae amat infinite, et quae infinite amat, ut Pater et Filius et quae tanquam opus ipsius amoris infiniti a Patre donatur Filio, et a Filio donatur Patri qui est Spiritus Sanctus.

98 Quem autem assensum generent de hac veritate hae rationes, ii qui eas mature perpendant, iudicabunt; mihi autem hoc unum dicere non erit temere; per ipsas possibilitatem mysterii, et consequenter existentiam (nam omnem possibilem perfectionem Deo convenire clarum est) non minus probabiliter, et rationabiliter ostendi, quam multa alia, quae tanquam indubitate probabilia a philosophis omnium consensu indicantur. Et si quaerat aliquis: an a priscis philosophis, quos habuisse aliquam de Sanctissima Trinitate notitiam, non potest dubitari, ut ex multis locis constat relatis a Sapientissimo nostro Theophilo Raynaudo in sua naturali Theologia distinctione 4 quaestione 2 a. sic n.° 19 tam probabilibus rationibus hoc mysterium probatum fuerit et persuasum, quam e nobis declaratum?

99 Respondendum est negative, quia licet hi non solo lumine naturali fulti divina tractaverint, sed lumine supernaturali; revelatione scilicet accepta, ex conversatione Hebraeorum, aut lectione Sacrorum librorum, in quibus nostra mysteria, et nominatim mysterium Trinitatis multipliciter adumbratum fuit: et etiam ex lectione librorum Sibillarum; nam Sibillis innotuisse quoquomodo hoc mysterium illarum scripta docent. Nihilominus tamen in ipsis adeo confusa et imperfecta fuit dicta Trinitatis notitia, quod monuerit recte Theodoretus lib. 2 de Graecis commiscuisse illos limum aquae pellucidae, quam ex Sacra Scriptura vel traditione hauserant. Et libro 1.° ait eiusmodi philosophos cum de Deo philosophantur, videri aves psittacos humanam vocem imitantes, quod verum est perfectum

cum de summa Trinitate agunt. Et sic intellexerint S. Thomam hic q.e 32 artic. 1 et super Boetium de Trinit.e q. 1 artic. 4 in corp.e et ad Octavum cum negat philosophos habuisse notitiam personarum Trinitatis, sive ex effectibus sive aliunde, nempe notitiam, et falsitati n. admixtam

Q. rogetallei, quomodo cum S. Thoma conveniamus rationibus naturalibus nitentes probare Trinitatem nam ibi in corp.e articuli haec habet. Qui autem probare nititur Trinit. personarum naturali, fidei dupliciter derogat. Primo quidem quantum ad dignitatem ipsius fidei, quae est de rebus invisibilibus, quae rationem humanam excedunt. etc. 2.o quantum ad utilitatem trahendi alios ad fidem. cum enim aliquis ad probandam fi[dem] demonstrat rationes, quae non sunt cogentes, cedit in irrisionem infidelium. Credunt enim q. huiusmodi rationibus innitamur, et propter eas credamus. 101

Respondendum est S. D. solum reprehendere presumptuosam quandam, et vanam mysterii Trinitatis investigationem, et quae ... fidei velit ancillari, nec suscipiat eo animo, ut ostendat esse vanas et sophisticas obiectiones haereticorum. Istam vero humilem atque prudentem, nec reprehendit ... nec potest, cum nos moneat Princeps Apostolorum Petrus prima ep. cap. 3. paratos semper esse debere ad satisfactionem de ea, quae in nobis est spe, sive fide sicut plures legerunt ex antiquis P.P. ut Oecumenius. Beda, et S. Thomas ipse in commentario Gratiani distinctione 36 cap. qui Ecclesiae. § hinc et Petrus. Quinetiam Gallus in expositione Symboli Niceni ad finem prologi ante Symbolum. Habetur tomo 5. Conciliorum, et alii SS. PP. 102

Quid? Q. hoc Petri consilio, q. bene notante nostro Ruyz de Montoya hic disp. 5. s. 2a et respectu magistrorum habet etiam vim praecepti. Divus Chrysostomus homilia 16. in Ioannem postremis duabus columnis. permadet fidelibus, q. addiscant rationes mysteriorum fidei. Quam exortationem pipue dirigit ad Episcopos lib. 4 de Sacerdotio columna penultima, ... tens eodem testimonio D. Petri. Inde Fulgentius ad Trasimundum lib. 1 cap. 1 fine probat imminere sibi obligationem respondendi de fide 103

Ratio huius doctrinae

tradidit citatus L. Mantua, quia sic rationes quaesitae non se habent antecedenter, sed consequenter ad fidem, et ad promptitudinem credendi, quae movet fidelem intellectum ad earum investigationem, et propterea non minuunt meritum fidei, sed augent, ut ex eodem testimonio Petri deducit idem S. Thomas. 2.2ae q. 2 arti. 10. Porro de hac S. Iustinus Martyr in expositione fidei de Trinitate prope medium cum ostendisset nullo modo nos posse penetrare ad Divinam essentiam, neque ad eius mysteria satis opportune subdit. Non debemus tamen in totum ab eaque (?) sendo desistere, sed pro sua quisque portione acceptae a Domino scientiae strenue examinet; certus non quidem exacte se reperturum, profecturum tamen huiusmodi exemplaris, accedendo ad illum propius. Haec S. Iustinus, quod unum adipisci nos hucusque conati sumus. Sed iam de his, quae quasi proeambula sunt ad particularem tractationem de hoc Sacrosancto mysterio perveniamus.

Disputatio 2a de processionibus Divinarum personarum in communi

104 S. Thomas hac q. 27 solis quinque articulis omnem de Divinis processionibus materiam complexus fuit. Quam ut nos expediamus ea claritate, et perspicuitate, qua opus est tres disputationes instituimus; in quarum prima, de iis in genere (?), in secunda, de processione per intellectum, quae est Filii, et in postrema de processione per voluntatem, quae est Spiritus Sancti tractaturi eximus (?).

Cap. 1. Quid sit processio, seu origo, et qua certitudine constet esse in Divinis?

105 Processio seu origo est exercitium, quo unum ab alio suum esse accipit. Cum autem ex his, quae esse habent ab aliis, alia sint viventia, alia non viventia, duplex est processio seu origo: scilicet processio non vitalis, quae etiam transiens dici solet, quia est exercitium principii separati et distincti a termino, qualis est productio (?) ignis (?) ... igne, et processio vitalis, quae etiam immanens dici solet, quia est exercitium principii ...

venti. Terminus qui inquam, intra se manet terminus productio, qualis est productio verbi mentalis.

In hac 2.a acceptione processionis seu originis, in quirimus in praesentiarum, si detur in Divinis, et qua hoc certitudine constet. Et quidem negarunt processionem in Divinis haeretici, qui Trinis Dei unicam tantummodo personam esse dicunt. Et [illegible] qui Filio et Spiritui Sancto Divinitatem negarunt dicentes solum Patrem esse verum Deum. Et qui defendebant Patrem Filium et Spiritum Sanctum esse unicam personam duntaxat, quia Patrem Filium et Spiritum Sanctum solis nominibus distinguebant. Et qui magis immediate et directe processionem impugnantes dicebant Christum Dominum esse Deum a se ipso et una Patre. Quos omnes refert noster Montoya [illegible] disp. 1 s. 2.

Sed tamen constat in Deo esse processiones ex apertis sanctae Sacrae Scripturae testimoniis. Joannes 8 ait Christus Dominus: Ego ex Deo processi. Et cap. 7: Ego scio eum, quia ab eo sum. Et cap. 5: sic dedit et Filio vitam habere in semetipso. Et cap. 6: Ego vivo propter Patrem. Et Matthaei 11: Omnia mihi tradita sunt a Patre meo, et non minus clara testimonia de processione Spiritus Sancti. Quae non posse detorqueri in alium sensum ex multis Conciliis constat, in quibus haec veritas sunt definita. Ad Nicenum et Constantinopolitanum [illegible] primum, et Symbolum Nicenum [illegible] a sequentibus Conciliis [illegible] Patris, in quo dicitur Filius Deus de Deo, lumen de lumine. Quam sequentiam [illegible] Thaumaturgus tradidit in revelatione facta quam divinitus [illegible] ait Gregorius Nyssenus in eius vita. Et eodem modo loquuntur communiter Patres. Ideo non est dubitandum dari in Deo processiones.

Sed contra obiiciunt 1.o Haeretici: Divina essentia nec generat, nec genita est, ut definitur in cap. Damnamus de Summa Trinitate; Ad si in Divinis esset processio, [illegible] iam posset affirmari de essentia Divina, quod generaret, et quod genita esset, quod est [illegible]. Concedendo maiorem, et negatur minor; verificatur quidem de identitate essentiae, quae est Pater, quod generet, et identitate essentiae quae est Filius, quod sit genita, quod nullum est inconveniens: nec contrarium dicit in dicto capite: in quo agitur contra Abbatem Joachimum, qui ut statueret rea[lem] distin[ctionem]

tionem vi adium ex rationatum, sed etiam essentiatum Patris et Filii et Spiritus Sancti esse generari, et generari asserebat.

109 Obiiciunt 2.º Si Filius a Patre procederet sequeretur Patrem esse essentiatorem, et Filium essentiatum, qui fuit error Valentini Gentilis et Transiluanorum, qui propterea tres personas inaequales esse dicebant. Respondeo distinguo sequelam: sequeretur Patrem esse essentiatorem, sive productorem essentiae, et Filium essentiatum sive productum ratione essentiae, qui est sensus in quo ab haereticis tales nuncupantur, nego sequelam. Sequeretur Patrem esse essentiatorem, sive communicatorem suimet essentiae, et Filium essentiatum, sive participem essentiae a Patre communicatae, concedo sequelam.

110 Nam ipse sensus est catholicus et a SS. Patribus usurpatus; nam Dionysius de divinis nominibus cap. 2 dixit Vnitheo, quod est essentiari, et vetusius interpres S. Dionisii Pachimedes dixit Spiritum Filii simul essentiatum. Nec non Eusebius Caesariensis lib. 1 Historiae Ecclesiast. cap. 4 Filium appellauit essentiatum, ut obseruat Genebrardus lib. 1 de Trinitate post medium. Cum tamen hae voces ab haereticis in sensu reprobo sensu communiter accipiantur, ne cum iis verbis quidem consentire videamur, omnino sunt evitandae, aut non sine distinctione, qua de mente nostra constet sunt permittendae.

111 Obiiciunt 3.º Epiphanius haeresi 69 Filium vocat autotheon, quod haeretici Autotheani interpretantur, quasi habentem esse a se ipso. Sed solum velle S. Epiphanium significare Filium, non per accidens, aut improprie, sed proprie et per se essentiam divinam habere plures interpretantur; vox autem, sive in compositione, sive extra, aliud ibi nihil notat, quam proprie et per se, hoc adnotante Genebrardo lib. 1 de Trinitate non longe post medium, ad argumentum Dei secundum.

112 Obiiciunt 4.º Quia Filius Dei sumit pariter dicitur Jehova; hoc autem nomen significat ipsum esse sive fontem essendi; ergo Filius habet esse a semet ipso. Respondeo concedendo Filium dici nominari quam Patrem fontem essendi. Nam de se dixit Joannis 8. Ego sum, et 13 Nisi credideritis, quia ego sum, et 8. Tunc

ciorum, qui et loquor vobis. Hoc autem ideo est, quia ab ipso nonminus quam a Patre penderent omnes creaturae, et quia eius essentia est creatura entiae, hoc est independens a quocumque tanquam a causa sui.

Dicunt 2°. si Filius non haberet esse a se ipso esset Deus creatio, hoc est non natura, sed gratia et libera voluntate, sicut creaturae, quae, quia habent esse a Deo, non sunt per essentiam, sed per accidens. Resp. de neo maiori, quia licet Filius acceperit esse a Patre, non eam contingenter et libere sive gratiose accepit, sed ex debito a Patre obtinendo eadem necessitate qua est Pater, quod non convenit creaturis, quae existere non est necessse sed contingens. Alia argumenta contra eandem veritatis assertionem solent opponi, quae facile erit ex dictis dissolvere.

Cap. 2. Num possit ratione naturali ostendi esse in Divinis aliquam processionem?

Sectio 1. Supposita fide Trinitatis est evidens processionem dari in Divinis.

Ita omnes fere Theologi. Videatur Molina disp. 1 et 3. Et probatur 1°. quia si non daretur processio in Divinis, essent tres innascibiles, non unus Deus, sed tres Dij, et tres Divinae naturae ponerentur; sed nobis constat divinae naturae non esse tres Deos ut constat ex cap. 1 superioris disp.; ergo etc. Probo sequelam, quam non posse negari contendit S. Thomas q. 33 art. 4 ad 4, quia ponere tres innascibiles est ponere tria prima principia; sed tria prima principia sunt tres Dij; ergo etc. 144

Quod si dicant adversarij non esse tria prima principia, sed unum, quia tres innascibiles constant eadem numero natura. Contra est, quia non potest intelligi, quomodo sint tres realiter distincti qui nec natura, nec proprietate innascibilitatis distinguuntur; ergo vel dicendum est non esse tres innascibiles, aut certe naturam differre et esse tres Deos. Addo 2°. rationem quia tres innascibiles, sive in eadem, sive diversa natura consistent, sunt superflui et inutiles; ergo non debent poni. Probo sequelam. Et quidem eos, qui diversa natura 145

constaret, superfluos esse iam fuit ostensum supra. Probo igitur hoc ipsum de iis, qui constarent eadem natura; quia primus innascibilis omnia id posset, quod secundus et tertius, nullique officio poterit applicari, cui non sit accommodatus aeque bene socius eius, ergo secundus et tertius sunt superflui. Probo antecedens, quia in primis ad extra, quod unus posset, posset et alter; siquidem constarent singuli eadem divina natura. Et ad extra nihil agerent, tum quia hoc supponitur, tum etiam, quia independentes sunt, et nulla inter se correlatione ligati; ergo quidquid unus posset posset et alter; sed hoc est ex tribus duos esse superfluos. Ergo

116 Probo idem intentum 2.a ratione nonnihil firma, qua etiam S. Thomas usus fuit, ubi supra; quia non haberent Dei innascibiles, unde distinguerentur, nisi ratione diversarum naturarum. Sed nihil est aliud ponere tres innascibiles, quam ponere tres Deos. Probo antecedens; quia non distinguerentur propter oppositionem relativam, quia nulla talis potest inveniri, non in primis, quae fundatur in actione et passione; quia ut supponitur negantur processiones in divinis. Non item quae fundatur in unitate et numero quia haec supponit realem distinctionem, ex qua supposita resultat ex similitudine et convenientia, vel dissimilitudine fundamenti et termini. Nec tandem quae fundatur in mensura et mensurabili, quia neuter esset per alterum mensurabilis: Nec posset explicari, in quo talis mensurabilitas consistenda esset et quomodo stare posset sine actione et dependentia termini mensurati ad mensurantem.

117 Addo quod relationes, quae fundantur in mensura et mensurabili non sunt mutuae, ut statuunt communiter Methaphisici, sed potius non mutuae: quia referuntur ad mensuram mensurabile, et non econtra. Quare ad distinguendum mensuram a mensurabili non potest fieri recursus ad aliquam relationem, per quam ei opponatur, sed ad distinctam naturam; ergo ponere tres innascibiles est ponere tres Deos.

118 Probo idem intentum 3.o quia negatis processionibus nulla ratio apparet quare Deus sit tres personae, et non plures, eadem quippe facilitate quatuor poterunt, possent poni 30 — aut qui hoc negaverint reddant aliquam rationem, quae mihi

certe nulla apparet. Et Dei innascibilitas supposita veritate Trinitatis personarum poni non possunt; sed concedi processiones. Quibus admissis non est difficile rationem reddere, ut Deus sit Trinitas personarum, et non quaternitas.

3ª ratio pro eodem, quia cum foecunditas non includat aliquam imperfectionem; sed potius afferat perfectionem et excellentiam, irrationabiliter Deo, qui est fons omnium perfectionum, eadem negaretur si semel oportet naturam divinam esse communicabilem; sed fide constat de Trinitate personarum; atqui adeo ac communicatione divinae naturae tribus personis; ergo etc. Addo quod negatis processionibus non erit Pater prima persona, nec 2ª Filius. Nam quomodo Pater erit, qui non communicat vera generatione naturam suam Filio? et quomodo Filius, qui illam a Patre non accipit; sed supponitur potius innascibilis. Item non apparet, quomodo Pater sit in Filio et Filius in Patre per admirabilem circuminsessionem; si actio vitalis, qua unus ab alio accipit esse, et in eo manet, non admittatur.

Eadem convincuntur in Spiritu Sancto respectu Patris et Filii. Nam quomodo erit Spiritus Patris et Filii, qui non accipit esse a Patre et Filio; et quomodo erit donum illorum, quod non procedit ab illis? Dicendum ergo est non posse negari processiones in divinis supposita fide de Trinitate personarum, quod quidem prosequitur Montoya d. 3 supra citata sect. 4 et 5.

Sectio 2. Utrum absque praedicta suppositione possit ratione naturali ostendi processionem esse in divinis?

Haec difficultas, quae extradditur in superiori disputatione oportet breviter absolvere. Et primo quidem constat in divinis non posse esse processiones, si eum multiplicetur divina natura, quia est immultiplicabilis in plures numero aut specie differentes, ut demonstratum fuit cap. 4.. 2° etiam constat non posse ostendi solo praesidio naturalis luminis, nudi ab omni auxilio divinae gratiae, esse processionem in divinis, quae eadem numero natura tribus divinis personis communicetur, quod tanquam certum fuit suppositum ibi cap. 2 et probatum in cap. 3. Quare difficultas praesens

122 de lumine naturali loquitur illustrato aliquo supernaturali lumine divinae gratiae

Sub hac consideratione posse probabiliter probari Trinitatem personarum in unica natura, contra ex rationibus ponderatis infra cap. 3, quibus non solum numerum personarum, sed processionem secundae personae a prima, et processionem 3.ae a 1.a et 2.a probabamus; an non debet procedere ab exemplari, quod intendit se perfectissime exprimere perfectissima sua imago et expressio? et a scientia practica se totam exercere volenti, nonne procedere debet suum opus et exercitium perfectum, et ex omni parte aequale? sicut a loquente procedit verbum et dictum, per quod totum suum conceptum exprimat et exponat?

123 Hoc certe negari non potest; sed Deus est exemplar perfectissimum contendens se in imagine totum exprimere: est practica scientia infinita omnem suam vim in opere suo exercens: est sapiens, qui immensos sapientiae et scientiae suae thesauros verbo et dicto suo exponit et publicat; ergo non potest negari in Deo esse processionem et originem per quam imago procedat ab exemplari, per quam opus procedat, ratione et activitate practica, et per quam verbum procedat a loquente, atque adeo negari non potest processio et origo Filii a Patre.

124 Item donum a donante potentissimo et perfectissimo, nonne procedere debet et originari? Certe, qui accipit ab alio ut donari possit, pauper est, et impotens. Et sine dubio multo excellentior ille foret et beatior, qui non emendicaret ab alio, quae esset largiturus, sed a quo tanquam ex fonte dona procederent, quae largiretur; sed Spiritus Sanctus est donum perfectissimum, quod Pater donat Filio, et Filius Patri; ergo Spiritus Sanctus a Patre Filioque procedit. Addo dicti, quod Deo debet concedi perfectio quaelibet simpliciter simplex, sed virtus productiva qua exemplar possit producere sibi simile; qua scientia practica possit se totam exercere; qua summa sapientia possit se totam verbo exponere: et qua amans possit de suo largiri amico, et non de alieno, est perfectio simpliciter simplex, melior ipsa, quam carentia ipsius: Nam quis negabit esse melius exemplari posse sui similem imaginem exprimi, quam non posse. Ergo est danda.

125 Quod si Deo concedenda vis productiva, atque adeo pro-

cessio et origo ad intra; cum haec sit excogitabilis in duplici forma, vel quae incipit ab imperfecto naturae, et per suos gradus ascendit ad perfectum eius, ut videre est in generatione naturali viventium, quae a semine, quod est imperfectissimum naturae paulatim ascendunt ad perfectum statum; vel quae nullum imperfectum gradum ponit, sed incipit a summo et perfectissimo. Evidens est nec unum productivae vel processionis et originem illam tardam, et quae per gradus infimos et medios ad summum pervenit ponendam esse in Divinis, ubi nihil deficiens et imperfectum.

Quare non est dubitandum ponendam esse illam processionem et originem, quae cum sit perfectissima, a summo gradu incipit; sed haec est processio per quam communicatur esse termino summe perfectum in ordine suae naturae, ergo non est dubitandum de his esse processiones, quae dantur in Divinis. Sed hoc esse summe perfectum in ordine Divinitatis, non est per communicationem naturae numero distinctae, vel speciei, ut fuit evidenter demonstratum illo cap. 1 saepe citato; ergo erit per communicationem eiusdem numero Divinae naturae personae distinctae realiter. Patet, quia vera et realis processio non potest stare cum omnimoda identitate inter principium et terminum; ergo si sit certum in Divinis veras esse et reales processiones; et evidens has non posse terminari ad distinctam numero naturam propter eius singularitatem, manifeste colligitur debere terminari ad personas, quae cum sint in natura unum eidem ratione personalitatum et relationum distinguantur.

Alia in comprobationem huius sectioni facile possem adiicere, quae ideo ex professo non persequor, quia ex ponderatis rationibus iam constat lumine naturali non quidem suis viribus duntaxat relicto, sed corroborato lumine gratiae posse valde probabiliter ostendi esse in Divinis processiones, et hanc non esse ad distinctam naturam, sed ad distinctam personam.

Cap. 3. De numero Divinarum processionum

Sectio 1. Constat de fide esse duas processiones duntaxat.

28 Constat hoc 1° ex testimoniis S. Scripturae, in quibus dicitur Filium, seu Verbum procedere, seu prodire a Patre. Joannes 1° Unigenitus, qui est in sinu Patris. Et cap. 8 Ego ex Deo processi. 2° ex testimoniis, in quibus asseritur processio Spiritus S.ti psalmo 32 Verbo Domini coeli firmati sunt, et spiritu oris eius omnis virtus eorum. Quem textum Alexander urget ex veterum PP. authoritate. Genebrardus ibi, ut probet Trinitatem et processionem Spiritus Sancti, et Bellarminus, Sine dubio, inquit, Spiritus Sanctus intimare voluit per haec verba Mysterium Sanctissimae Trinitatis. Lege etiam S. Augustinum tomo 8. concione 2 in dictum psalmum. Hoc etiam constat ex Joanne 15. Spiritus veritatis, qui a Patre procedit, et cap. 16. Non loquetur a semetipso, sed quaecumque audiat, loquetur, et ex illo, ille me clarificabit, quia de meo accipiet.

29 Assertio eadem veritas constat ex Conciliis et PP., quorum testimonia in speciali adducere non est opus, quia nihil receptius, nihil sanctius. Et ideo de veritate huius assertionis dubitari non potest sine errore manifesto, qua praesupposita, de duobus potest institui quaestio: Primum est: num possit ostendi ratione naturali, praesupposita fide duarum personarum productarum, et unius personae improductae, processiones non esse pauciores, quam duas. Secundum est, num etiam ostendi possit non esse plures, quam duas.

Sectio 2 Ratione naturali potest ostendi processiones non esse pauciores quam duas.

30 Ratio est manifesta, quia fide divina constat non esse unam duntaxat, sed duas personas procedentes, scilicet Filium et Spiritum S. ergo hac fide praesupposita non potest negari duas similiter esse processiones, et non unam duntaxat. Patet consequentia; quia processiones debent multiplicari secundum multitudinem terminorum procedentium. Sed contradices: Non repugnat unica indivisibili actione duos terminos produci, sicut non repugnat unica indivisibili cognitione attingi duo obiecta formaliter di-

geratur dualitas processionum ex dualitate procedentium personarum.

Huic objectioni Sapienter occurrit P. Arriaga hic disp. 44 s. 4 sub. 2; quia etiam si absolute non implicaret per unicam actionem duos terminos produci posse, quod communiter solet negari, hoc certe in praesentia sul locum non habere, quia tunc praecise unica actio duos posset habere terminos, quando illi duo aeque immediate procederent, et ab eidem principiis, quod non contingit in praesenti, nam processio et origo Secundae personae est a solo Patre, Spiritus Sanctus v° a Patre Filioque procedit.

Quod ° si Spiritus S. procederet per eandem processionem, qua Filius, iam Filius esset principium suae processionis, quemadmodum est principium processionis Spiritus Sancti, qui procedit ab ipso; sed hoc manifeste falsum est, sicut est manifeste falsum Filium esse principium sui ipsius, et a se ipso procedere. Urget hoc P. Arriaga satis congruenter, et concludenter, quia si ex parte concedendas unica actio pro duobus terminis, tunc certe hoc esse poterit, quando ea fuerit distincta realiter ab ipsis, nam si termini non procedant per actiones realiter distinctas ab ipsis, necessarium erit, ut sicut termini sunt duo, etiam processiones duae sint.

Sed ut constabit divinae processiones cum terminis identificantur, q. sicut termini sunt distincti sine controversia, distinctae etiam erunt processiones. Et si obiiciant posse in divinis unam rem duabus distinctis identificari; sicut natura divina, quae cum una numero sit identificatur tribus distinctis realiter relationibus; atque adeo non bene colligi ex distinctione terminorum, et identitate processionis cum ipsis hanc simpliciter debere esse duplicem. Contra est, quia licet absolute sit verum in divinis unam rem identificari posse duabus distinctis realiter, hoc non potest habere locum in processionibus. Quia termini earum quatenus procedunt, et ut sunt inter se distincti intelliguntur. Operatur ut deplicantes, a suis principiis, a quibus procedentes, atque adeo sub ea ratione terminantes suas processiones, quae quidem non

distinguunt a Deo, sed cum ipsi potius evidentificant quod sit intersecuri tenebrae.

34 Explicat. quia esset absolute non multiplicaret quam unicam processionem duobus terminis productis: hoc certe numquam posset locum habere, quando modi procedendi essent longe differentes; sed modus procedendi secundae personae, quae procedit tamquam imago, et Verbum mentis Divinae, et modus procedendi tertiae personae, quae procedit tamquam donum divini amoris longe sunt distantes ut per se patet. Et major ... procedendi pro singulis processionibus quod differunt hae processiones.

35 Raymundus Lullus apud P. Suarez hic lib. 1 cap. contrarium videtur sentire, et 3a ratione arguit. Prima processio ad intra est infinita quod est adaequata virtuti Dei, quae etiam infinita est, sed processio adaequans virtutem causae non relinquit locum processioni secundae. quod unica est processio in Divinis. Et confirmat 1°, quia vel in prima processione se communicat Deus quantum est communicabilis, vel non. Si hoc dicatur sequitur talem processionem esse infinitam. Si autem primum dicatur sequitur secundam processionem esse supernacaneam, et nullius effectus. quod nec 2da est. Explicat 2°, quia vel prima processio continet omnem imaginabilem affectionem de linea processionis, vel non. Hoc non est dicendum, quia lumine naturae notum est deriveri omnem imaginabilem affectionem intra ordinem suum. quod primum debet dici; sed si hoc verum sit excludenda est 2a processio tamquam supernacanea quod inutilis quod est.

36 Hoc Lullius, quae per se ... P. Arrupa citata, bene dixit continere manifestam haeresim. Si vult Raymundus ... verba sonant, ille enim, sicut unicam actionem, et unam processionem Dei per se dixit, ita certe probat unicam tantum personam productam esse concedendam, quae est haeresis aperta. Illius tamen rationibus respondeo, et ad argumentum concedo antecedens, et distinguo consequens. quod est adaequata virtuti intellectus Dei, quae est infinita, do consequentiam. quod est adaequata virtuti Dei, quae est extra suum ordinem et lineam intellectionis, nego consequentiam.

37 Ad probationem respondeo distinctione simili majoris; sed processio adaequans virtutem causae non relinquit locum processioni secundae in eodem

ordini, Concedo maiorem, in ordine differenti, in quo talem virtutem non adequat, nego maiorem. Et ideo processio secundae personae, quae est per intellectum relinquit locum pl[...] tertiae, quia non est per intellectum sed per voluntatem, quare male infert Lullius ex infinitate primae processionis divinae esse denegandam secundam. Nihil deficit.

Ad confirmationem resp. eadem solutione prima processio se communicare Deum, quantum est via intellectus communicabilis, non quantum quomodolibet etiam via voluntatis, neque inferendo esse quid infinitus non esse, sed solum infert non esse de linea voluntatis. Quod est verissimum.

Secunda firmatio [...] ac prima, et ideo solutione simili dirimitur. Ad rationem habere primam processionem totam perfectionem imaginabilem de linea processionum intellectus, non vero continere in se perfectionem de linea processionum voluntatis; quam certe habere opus non est, ut summam perfectionem obtineat in ordine suo. [...] Lullius, quia Theologi cum S. Thoma colligunt dualitatem processionum ex intellectione et volitione; sed in divinis intellectio et volitio non distinguuntur. Ergo similiter colligere debent nec distingui in divinis processiones intellectus et voluntatis.

Ad non minus facile omittendo colligi ex intellectione et volitione dualitatem processionum divinarum: certe neque ex his, neque ex identitate harum facultatum aliquid colligitur aut melius Lullio, an ex identitate intellectus et voluntatis divinae intendat ille colligere identitatem ipsorum terminorum, atque adeo, Filium qui procedit via intellectus non distingui realiter a Spiritu Sancto, qui procedit via voluntatis; sed esse unicam tantum personam. Sed hoc intendi non potest, cum sit plane haereticum [...] colliget ex dicta identitate identitatem processionum, quas sequi [...]

terminos, imo cum ipsis identificari necesse est. Animalitas et rationalitas in homine idem sunt realiter, et tamen habent terminos realiter et essentialiter distinctos; ergo ab eadem indivisibili causa termini possunt oriri realiter distincti. Videtur ergo non valere illatio ex identitate divinae intellectionis et volitionis debere etiam identificari earum processiones.

41 3º et ultimo ita arguit. Processiones activae identificantur inter se; ergo etiam passivae. Respondetur 1º omittendo antecedens, et negando consequentiam, quia secundum satis communem sententiam actiuae processiones identificantur cum principio producente; cum autem utriusque termini sit unum principium realiter, ergo erunt unum realiter processiones, quae identificantur cum ipso. Quod cum non conveniat passivis processionibus, quia hae in omnium sententia cum terminis identificantur. Qua ratione hi termini distinguuntur inter se, ideo non possunt non etiam distingui inter se.

42 2º responderi potest negando antecedens, quia non est improbabile processiones activas et passivas realiter identificari, sicut in creatis identificantur realiter actiones et passiones. Secundum quam opinionem, dicendum est processiones activas esse distinctas inter se, non minus quam passivas, cum quibus identificantur. Sed quid in particulari sentiendum sit circa has processiones, dicam infra. Modo sufficiat argumentum illius in nullo esse urgens.

Sectio 3. Potest etiam ostendi ratione naturali processiones Divinas non esse plures quam duas.

43 Potest haec quaestio sub duplici suppositione institui. Prima quia supponatur fides de unica persona improducta, et producta duplici. 2ª quia solum supponatur fides de processionibus ad intra, et non de illarum numero. Et in prima suppositione potest sine dubio ostendi evidenter non posse esse plures quam duas; quia evidens est non posse poni in Deo aliquid superfluum et inutile; sed si supponantur duae tantum personae productae, plures processiones quam duae superuacaneae et inutiles erunt; ergo non possunt poni in Deo. Probatur minor, quia processio tertia ad nihil deserviret, cum

supponant personis perfectibus producibus per primam et secundam.

Quaesivit de supernare unicam entibus duplici adaequata actione fieri ... Triniutatis ... de singulis divinis personis. ... esse manifestam disparitatem; quia creaturae cum non fiant per unam naturalem actionem omnimodo possibili, quo fieri possunt, manet locus actioni secundae, vel tertiae, per quas aliter descendant, et fiant a suis causis, et in suos fines particulares dirigantur; at Filius Dei, et etiam de Spiritu sancto ea processione, qua accipit esse a Divino parente, ita perfecte et complete tale esse accipit, ut nihil relinquat possibile vel imaginabile in linea processionis intellectus, a in actione ... Alioqui non esset omnium perfectissima; et secunda processio esset inutilis. Quod adeo certum est, ut videat in sua confirmatione diutius haerere.

Pro contraria positionem ... sed quia res est aliquanto difficilior, et cum communi Theologorum probo processiones non esse plures, quam duas, quia duae tantum facultates sunt conceptibiles in Deo, quibus ... secundum ad intra, nempe intellectus, et voluntas, ergo non possunt plures, quam binae processiones concedi. Probatur ante, quia cum Deus sit perfectissimae naturae intellectualis, ... esse solum facultatis in Deo constituendas, ... cuadit natura intellectualis perfectissima, quae sunt intellectus, et voluntas, ergo etc.

Sectio 4. Patri Arriagae occurritur

14 Pater Arriaga in illa disputatione ... citata sectione 1. sub sectione 2. in qua probare conatur non posse lumine naturali ostendi processiones ad intra, non esse plures quam duas, opponit 1°. non bene argui a creaturis intellectualibus ad Deum in hoc mysterio tam recondito, et a creaturis distantissimo. 2do. ... quia et si a creaturis non posset colligi aliquod urgens argumentum, quo probetur mysterium Trinitatis, non debet ... negari ex creaturis bene colligi duas tantum facultates vitales convenire Deo nempe intellectum et voluntatem. Annon est lumine naturae notum intellectualem esse naturam divinam? ergo si ex creaturis constet, ut revera constat, huic gradui in quantum tali duas illas facultates tantum posse competere, cur non erit etiam evidens sumptio

argum(en)to ex creaturis plures quam duas processiones Deo convenire non posse. 7°

147 Opponit idem D(octo)r. haec n(on) e(st) evidens ex creaturis duas tantum facultates ad actiones Vitales competere duntaxat, imo contrarium posse colligi ex illis; quia creaturas intellectuales, quas cognoscimus, non intellectu solum et voluntate; sed aliis etiam facultatibus instruunt, nempe motu locali et similibus. sed 2a e(st), quia licet n(on) necnon creaturas intellectuales, quas cognoscimus ad intellectum et voluntatem adiungere facultatem locomotivam, et alias, ex hoc non debet colligi eas etiam, vel alias ad Divinum intellectum, et voluntatem adiungendas ee, tum quia hae facultates n(on) s(un)t necessario connexae actioni intellectuali, tum etiam, quia n(on) s(un)t tales, quae perfectioni Divinae possint accomodari. Nam quis non videt imperfectionem poterae locomotivae, et quomodo ab imperfectione expiari nequeat? Bene ergo colligitur ex creaturis duas duntaxat facultates competere Deo, quibus ad intra operari possit.

148 Instat idem D(octo)r, quia esto si sit evidens duas tantum facultates vitales posse concipi in Deo, quibus operetur ad intra, scilicet intellectum, et voluntatem, adhuc non probatur processiones ee duntaxat duas, quia cum sint in Deo plures cognitiones, nempe cognitio de Deo, et cognitio de creaturis; et similiter amor Dei, et amor creaturarum, cur n(on) poterit concipi una persona, quae procedat ex cognitione Dei solius, alia ex amore solius Dei, tertia ex amore creaturarum, quarta ex earundem cognitione, imo inter ipsas creaturas adhuc posset distingui cognitio de spiritualibus a cognitione de materialibus, et sic multiplicari processiones. ergo n(on) probatur dualitas processionum a dualitate facultatum vitalium.

149 Sed 3a e(st) quoniam si semel concedat Arriaga duas tantum esse facultates vitales in Deo scilicet intellectum, et voluntatem, facile poterit reduci ad non ponendas plures processiones quam duas q(uo)d ita ostendi potest, quia vel terminus Divini intellectus, q(ui) e(st) Verbum Dei maxime adaequat sapientiam Dei, et excellentiam exemplaris Divini; vel n(on). Si hoc dicat Arriaga n(on) potest posse Deum habere Verbum, quo omnem suam sapientiam comprehendat, et exprimat, et imaginem, qua se totum exprimat, et repraesentet Deus consistitur imperfectus et infoelix, ut constat ex saepe ponderatis a nobis. Si vero dicat alterum

ostabit euidenter Vnicam esse imaginem et Verbum Dei duntaxat, atque adeo Vnicam tantum esse processionem Via intellectus.

Ergo ita probo, et declaro. Verbum comprehendens omnem Dei Sapientiam quantum comprehensibilis est, et imago repraesentans omnem Diuini exemplaris perfectionem, quantum repraesentabilis est, adaequat potentiam Dei, quia nihil est ultra, quod per nouum Verbum possit declarari, Secundum Verbum inutile erit, et superuacaneum, cum nihil relinquat declarandum. Ergo Vnicum est Verbum Diuini intellectus atque adeo unica eius processio.

Maior constat, quia ideo actus Diuinae scientiae est Vnicus, quia Deus Vnico intuitu vniuersa perfectissime comprehendit, et etiam Vnico Verbo exponit cuncta; ergo etiam est Vnicum Verbum. Non uideo, quomodo negari possit haec consequentia, aut quo iure secundus actus scientiae tanquam otiosus reprehendendus est, si secundum Verbum non reiiciatur tanquam superuacaneum eodem pacto. Dicendum ergo est Vnicum esse, et secundum Verbum tanquam otiosum esse impossibile, atque adeo Vnicam esse processionem Via intellectus.

Addo in confirmationem, quia vel illa persona, quae procederet cognitione solius Dei, vel cognitione etiam creaturae, esset Deus de Deo, vel non: si hoc dicatur non erit Verbum mentis Dei intra ipsam manens, nec terminus Diuinae dictionis, qui est perfectiuus, et completiuus intellectus Diuini: nam quis sanae creaturae auderet tantum honorem concedere, ut per ipsam Deus intrinsece perficeretur, ita scilicet, quod sine illa euaderet imperfectus, et infelix, sicut mens sine Verbo.

Dicendum ergo est talem personam procedentem per solam Dei cognitionem, vel per solam cognitionem creaturarum esse Deum de Deo; sed hoc est euidenter falsum, quia cum Deus sit infinitae perfectionis, et bonitatis, quo nihil excellentius, et melius cogitari possit, et haec talis personae non possit conuenire, quia non est infinita in esse Verbi, siquidem solam nobilitatem creaturarum contineret in se, concludatur euidenter tale Verbum non posse esse Deum: et hoc mihi certe negabit nullus, cum sit manifestum multo excellentius et perfectius esse Verbum, quod non solum

comprehenderet hoc, vel illud obiectum, sed omnes thesauros sapientiae et scientiae Dei exhauriret, quam illud per quod posset dici tantum hoc vel illud obiectum; cum sit evidens non esse Verbum illum, quo posset aliquid melius cogitari: imo esse, quo nihil cogitari potest melius, etiam evidens erit Verbum non posse esse illud Verbum, per quod Deus totas creaturas diceret, et esse illum, per quod cuncta compleceretur, quae continentur in mente Divina; dicendum quod est unicum esse Verbum Dei, et plura tanquam otiosa esse reiicienda; atque adeo unicam tantum processionem esse via intellectus, nec posse esse plures.

154 Quae rationes ad probandum unicam fore etiam processionem via voluntatis, et non posse esse plures facile possunt accommodari. Nam verbi terminus divini amoris, quod est donum Dei adaequans infinitum Dei amorem, vel non ... indicatur et negetur amore Divino, quod possit exequi et impertiri amato suo donum ipsi proportionatum et aequale, quae maior infelicitas, et miseria amoris? Quod si sit Divino amore aequale, et ex aequo correspondens illud donum, quod impertitur, etiam evidens est contentum esse in se bona omnia, atque adeo nihil convenienter esse cogitabile, quod non sit contentum in tali dono.

155 Quod si nihil ex cogitabile et ad intra donabile, quod non contineatur in dono illo infinito, clarum est per ipsum satisfieri Divino amori, eiusque infinitam vim communicativam exhauriri, neque enim non satisfieret amori infinito per communicationem doni infiniti, et talis, quod nulla sit particula boni, quam eminenter etiam in se non comprehendat. Et quomodo non exhauriretur potentia donandi per illum actum, ultra quem nihil est cogitabile, quod possit donari, unicus ergo est actus Divini amoris, atque adeo unica processio ad intra via voluntatis, et non plures, sicut etiam unicus est actus Divini intellectus, et unica processio eius. Constat igitur ex ratione naturali processiones Divinas et debere esse duas, et non posse esse plures.

Cap. 4. Divisio processionum in activas et passivas

156 Quemadmodum in physicis actionem a passione distinguimus, actionemque vocamus illam formam, per quam causa reducitur ad actum producendi effectum, et dicitur actualiter causans illum, et passionem illam, qua effectus actus est, et dicitur actualiter productus et

pendens a sui causa. Ita etiam in Divinis solent Theologi distinguere processiones in activas et passivas, et processionem activam illam esse dicunt, per quam principium dicitur actualiter producere suum terminum, passivam vero illam, per quam terminus dicitur esse actualiter productus.

His igitur in praesenti cap. disputamus, et inquirimus, num activa, et passiva processio, sit unica et eadem entitas realiter, quemadmodum de actione et passione docet communior sententia philosophorum eas ratione tantum inter se distinguens propter connotata et denominationes differentes. Num vero sint differentes, ita ut illa quae activa cum principio adaequate identificetur, et passiva cum termino.

Sectio 1. Expenduntur sententiae: verior, et communior eligitur.

Lingua quae de his sententiis. Prima communior asserit processionem activam identificari adaequate cum persona producente, processionem vero passivam identificari adaequate cum persona producta; atque adeo non esse unicam, sed plures entitates realiter distinctas. Videatur Ruyz. disp. 83 s. 2 ubi plures ex antiquioribus tum ex RR. refert probatque sententiam. 2ª ista asserit processionem activam, et passivam identificari inter se, et utramque adaequate cum persona producta, quae fuit ss Henrici codlibeto 6 q. 1. et in summa art. 54 q. 10. Scoti in V distinctione 2ª q. 4. et codlibeto 1º q. 3. Quibus etiam assentitur noster Albertinus tomo 2 corollario 12 theologico dubitatione 8. ubi docet processionem activam et passivam, quantum ad relativum, adaequate identificari cum persona producta. Et eidem sententiae nonnulli RR. adhaerent.

Nobis vero prima sententia multo magis placet, quia communior inter Theologos, et doctrinae S. Thomae, et modo loquendi SS. PP. magis conformis. Nihil enim apud nos certius, quam esse proprium Patris generare, et proprium Filii generari, et proprium Spiratoris spirare, et Spiritus Sancti spirari; sed hoc non esset verum, si processio activa cum principiis non identificaretur, et passiva cum terminis. Patet seq., minorem esse certam constat ex multis locis relatis a Montoya

ibi. Quare probo minorem.

150 Forma, per quam dicitur Pater generare est ipsa, seu processio activa Filii, sicut forma, per quam Filius dicitur generari est processio, seu origo passiva ejusdem; ergo si Patri proprium est generare, et Filio generari, utriusque propria forma erit processio passiva, et illius processio activa. Probo antecedens, quia non dicitur Pater generare a potentia generativa, quia ab hac Filium dicitur posse generare nec dicitur generare ab ratione Paternitatis, quia haec supponit potius tamquam rationem fundandi actualem generationem, atque adeo forma, per quam dicitur Pater actualiter generare est sola activa processio est, per quam dici potest actualiter generans; sed haec denominatio est proprietas Patris, ergo et forma, per quam accipit illam.

151 Probatur 1° quia a processione passiva dicitur Filius produci, ergo ab activa Pater producere. Non potest negari consequentia, cum sit clarum non minus tendere actionem ad facere, sicut se habet passio ad fieri, nec minorem vim habere actionem ad denominandum producentem, quam passionem, ad denominandum productum, sed Patri proprium est producere, non minus quam Filio est proprium produci; ergo processio activa non est minus propria Patri, quam processio passiva Filio; atqui passiva ita est propria Filio, quod identificetur adaequate cum ipso. ergo activa processio etiam est ita propria Patri, quod adaequate cum ipso identificetur.

152 Probatur 2° quia nihil magis proprium Patri, quam generare Filium, ergo nihil magis proprium Patri, quam forma, per quam dicitur generare Filium. Consequentia iam demonstrata fuit, et potest inspici evidenter ex contrario, utique manifestum est ab actione generativa dici generare; et quia si praescindamus generationem, non denominabitur Pater actualiter generans. ergo nihil est magis proprium Patris, quam processio activa; sed si non identificetur ipsi, sed cum Filio, non erit ipsi magis propria, imo, nec propria erit, sed Filii cum quo identificaretur; ergo etc.

153 Probatur 3° quia quod proprium est personarum singularum debet cum ipsis adaequate identificari, sed proprium est Patris generare, sicut proprium est Filii generari, ergo utrumque debet identificari adaequate cum Patre, sicut cum

Filio adequate identificatur generari. Conseq.a e legitima, et minor constat ex dictis. Probo igitur maiorem. Quia q. e proprium Divinarum personarum, e illud, per q. singulae inter se disparantur; sed non poss. disparari, nisi per ea, cum quo adaequate identificentur. Nam quomodo Pater distingueretur a Filio, et Filius a Patre per ea, q. communi foret ipsis, nil nec omnino quidem, sed soli Filio identificatum. Sed cum sit certum Patrem distingui a Filio per generare, et Filium a Patre per generari, debendum e procedere generare adaequate identificari cum Filio, et generare cum Patre, atque adeo processionem activam et passivam non esse in re unicam, sed duas entitates realiter distinctas, illam quidem cum principio, hanc cum termino adaequate identificari.

Sectio 2.a Obiectionibus satisfit.

1.o P. Ribadeneyra obiicit. Processio activa est verus et realis influxus, per quem producitur id, quod per eam producitur, sed debet distingui a producente. Patet quia ipsa non minus quam terminus productus emanat a producente. Ergo si terminum distingui necesse est, quia emanat a producente, etiam necesse erit processionem distingui propter eandem rationem, atque adeo illam identificari cum termino.

Sed haec ratio, quam ipse vocat fundamentalem, facile reiicitur distinguendo ant. Processio activa est verus et realis influxus, quo producitur terminus inchoate, in quantum scilicet per ipsam dicitur principium determinari ad producendum et in exercitio producendi. Concedo ant. Est verus et realis influxus per quem producitur terminus integre, atque perfecte, nego ant. Itaque influxus, per quem terminus perfecte et integre intelligitur esse, surgit ex activa processione, sicut in principio et actione, et passione, illud exercitium componitur, per quod effectus perfecte, et consummate intelligitur esse extra suas causas. Nam ab actione esse habet ex parte principii, et veluti inchoat in quantum determinat, et ponitur in exercitio agendi; et a passione, quae se habet ex parte termini, veluti consummatur et completur, in quantum per ipsum habet terminus fieri, et poni extra suas causas.

Qua doctrina bene intellecta neganda est sequela, statim scilicet processionem activam debere distin-

qui ab agente, cuius probabis et quibus. Est enim plane falsum talem processionem praecise inquantum activam, non minus quam terminum debere emanare a producente, imo non posse ab ipso realiter emanare, sed cum ipso potius realiter esse identificandam. Patet manifeste, ex eo quod Pater non sit determinatus ad producendum Filium, et in tali exercitio per accidens, et extrinsece, sed quia in summam proprietatem ipsius, ut dictum est, quod stare non potest sine identificatione cum persona, et cum ex subiecto, et forma realiter distinctis. Itaque oportet [illegible] processionem activam debere esse distinctam a principio producente non minus quam terminus, qui realiter distinctus est ab eo.

167

Hoc tamen unum non negabis illi effectum [illegible], et in se ipsum exercitium, quo terminus in suo esse constituitur, esse quidem emanationem a principio profluentem, atque adeo distinctam realiter ab eo, ea scilicet parte qua se habet ex parte termini, sed hoc, quia est activa quam passivam processionem esse emanationem profluentem a principio, et ab eo distinctam realiter, quod nos aperte [illegible] certe integrum, atque perfectum exercitium, per quod terminus producitur, accipit esse non est sola processio activa, passiva ve sola. Sed totum coalescens ex utraque, ut dictum est ex quibus processio passiva se habet ex parte termini, sicut se habet ex parte principii processio activa. Si passiva processio fluit, et emanat realiter a principio, et tendens fluit, ab eo qui realiter distinguitur, non minus quam terminus ipse, cum quo identificatur, totum integrum et perfectum exercitium, quo persona producta in esse constituitur, dici poterit emanans a principio profluens, sed ea quia ex parte [illegible] attribuimus? Certe nihil.

168 Obiiciunt. Primo Alii eiusdem sententiae propugnatores. Impossibile est, quod aliqua productio sit ex sua ratione actualis influxus principii, quin sit exercitium dicti principii activum, in quo influat; sed est prorsus impossibile, quod actualiter producere terminum producturum non sit etiam actualiter producere producentem. Ergo consequenter necessarium est, quod una, et eadem productio realis, ut est id, quo terminus actu producitur, sit ipsum producere, et necesse insuper est, quod ipsum actualiter producere, et ipsum actualiter producere sint inter se realiter idem.

169 Sed haec obiectio non magis facile solvitur.

suus ans distinguendum e. Impossibile e. q aliqua perfectio sit exornata ratione formali influxus actualis, quin eadem ipsam perfectione Virium se exerce at, et insinuat in activa, ea ratione et modo, quo est exercitium et influxus, sed ans alio modo nego ans. Itaque ut annotabam, actuale exercitium, per quod res in esse ponitur duplicitur potest considerari, vel in quantum est exercitium imperfectum, et inchoatum, i.e. dixi ee. id am processionem activam. quae se habet ex parte principii, vel qua e. exercitium perfectum, et consumatum, quo res in esse constituit, q e. coniunctum resultans ex activa processione, se habente ex parte principii, et quae est veluti inchoatio operis et ex processione passiva, quae se habet ex parte termini, et est consumatio et perfectio illius. 17

Utrumque vero exercitium, tum perfectum et consummatum, tum inchoatum, et perfectum habet esse actualem influxum, q quem principium se exerceat in terminum. Sed non utrumque eodem modo, nam exercitium perfectum e. q quod principium se exercet perfecte, et summate, actua contra non solum ea, quo principium inchoat, quae est processio activa: sed etiam ea, quo in termino, sine qua constituitur, sive perficitur, atque consummatur, quae e. processio passiva; imperfectum vero, et inchoatum e. exercitium per quod se imperfecte, et inchoate exercet quia e. sola processio activa, et qua, ut saepe dictum e. tantum habet principium inchoare opus, et poni in via, per quam tendat ad ipsum. 17

Sic veritate explorata conseq oppositi enthimematis distinguendum e. q e. prorsus impossibile, q actualis productio vel virtutis productivae perfectum, et consummatum non sit etiam actualis productio rei producibilis, concedo loquendo; nam de hoc iam diximus constitutionem ex activa processione se habente ex parte principii, et ex passiva, se habente ex parte termini: est prorsus impossibile q actualis productio virtutis productivae imperfectum et inchoatum non sit actualis productio rei producibilis nego loquendo; nam hoc est, ut saepe iam notavimus, determinans dum taxat processionem activam, quae se habet ex parte principii. Ergo nullus vis habet, q. ubi infertur.

Sectio 3. Duae aliae objectiones 17

Obiiciunt. 3. Processio activa aequivalet actioni creatae; sed actio creata e. actualis exer

citum dependentiæ termini producti a principio producenti; et actuale exercitium dependentiæ termini a principio producente non potest non sehabere ex parte ipsius termini dependentis. Ergo processio activa sehabet ex parte termini producti; atque adeo cum ipso, nimirum cum passiva processio identificatur. Probatur antecedens maior. Processio activa divina est actioni creatæ, qua ratione est actio præcisse, procedo maior; qua ratione est actio et passio, nego maior. Et similiter distinguenda est minor; Sed actio creata, qua ratione est actio præcisse est actuale exercitium completum, et perfectum dependentiæ effectus a sua causa; nego minor: est actuale exercitium imperfectum, et inchoatum. procedo minor. Et idea similiter distinguendum est, quod etiam processio activa est actuale exercitium inchoatum et imperfectum dependentiæ termini producti a principio producente procedo consequentiam: actuale exercitium, consumatum, et perfectum, nego consequentiam.

173 Quia vero actuale exercitium imperfectum, et inchoatum dependentiæ termini, a principio producente non est necesse, quod se ex parte termini habeat, imo oportet, quod se habeat ex parte ipsius principii, quod ut sæpe inculcatum est, ab ipso habet determinari, et poni in via ad terminum. Et in divinis ita se habet ex parte principii, quod cum ipso realiter identificetur. Et ex eo etiam apparet, quod iam notavimus, nempe quod Pater et Filius respectu Spiritus Sancto non esse accidentaliter, et extrinsece determinatos, et in via ad producendum, sed per intimam ipsius proprietatem, male quoque inferunt adversarii processionem activam sehabere ex parte termini, et cum passiva realiter identificari.

172 Obiiciunt quarto. Non sunt ponenda in Deo inutilia entia. Sed processio activa, sehabens ex parte principii est inutilis. Ergo etc. Probant minorem. Quia processione in recta processione, quæ sehabet ex parte termini, intelligitur Filius genitus. Ergo alia processio sehabens ex parte principii est inutilis: nam quod sine ea esset ponenda, nisi ut revera possit intelligi Filius producens. Si hoc sine illa, per solam processionem sehabentem ex parte termini habere potest, ea certe inutilis evadet.

17. Respondetur negando minorem Datur, quia licet ea processione, quæ sehabet ex parte termini dicitur, et est producta, certum non est quod illam productionem esse exercitium per illam productionis ab alio; sed illud exercitium, per quod res producitur ab alio. Et illud, quod tali via rem producit, sicut realiter eadem est via, quæ itur

Caietanus. Torres. Arrubal. Vazquez. et alij, quos refert, et sequitur Granado tractatu 2° disp. 3. sectione 3. A qua doctrina, non multum videtur distare, qui di- cunt processiones actiuas esse formaliter intellectionem, et volitionem notionalem, quæ tamen, nihil aliud esse dicunt, quam ipsam intellectionem, et volitionem essentialem quatenus per modificationes, ad proprias relationes, appropriantur personis pro- ducentibus. Ita Capreolus. Hispal. Ricardus. et alij relati a P. Albertino tomo 2° q. 12 cap. 12 coroll.

Secunda sententia est aliquorum Theologorum apud Torrem 1a pte q. 41. cap. 14, qui distinguunt duplex intelligere, et amare; a- liud essentiale, et hoc dicunt esse commune tribus personis, in quo nolunt consistere actiuam processionem; aliud vero notionale quod dicunt esse proprium personæ pro- ducentis, et habere rationem actionis. Ad quam sententiam videtur accedere Enri- quez in Summa artic. 34. vbi post multa concludit tandem intelligere no- tionale esse intelligere reflexum, quod est proprium solius Patris, et intelligere essentiale, esse intelligere directum, quod communi habetur tribus personis.

Tertia sententia est Scoti in 1. disp. 2a q. 9 § Auxilium ... distinctis. Vbi res- pondens ad secundum dubium, docet actionem generatiuam in Patre esse ipsum dicere Patris, quod quidem dicere, inquit, non est formaliter intelligere, sed est actus quidam notionalis proprius Patris, distinctus ab actu intelligendi, qui est essentialis, et simili ratione in quodlibet. 4. § hinc intelligendum. Verum tu- similiter docuit esse distinguendos duos amores in Deo, vnum communem tribus personis, alterum proprium Patris et Filii, et medio illo producitur Spiritus Sanctus.

Quar- ta denique communior docet consistere actiuam processionem in relatione personæ producentis ad productam, ita ut generatio, seu productio actiua Filii sit ipsa re- latio Paternitatis, et productio actiua Spiritus Sancti sit ipsa relatio Spirationis in Patre et Filio. Ita tenent defendunt P. Suarez lib. 6. de Trinitate cap. 1 n. 5 P. Molina artic. 3. disp. 4. et artic. 5 P. Valentia disp. 2 q. 1. puncto 4. P. Zuniga disp. 2 dubio 7 membro 2. P. Martini Perez disp. 1 q. 4. P. Barriada

...us. 4o.º § 2. quibus subscribunt communi suffragio Recentiores.

Conclusio 2.ª Quarta ... communis assensio.

86\. Quamvis tres relationes in Deo esse defendimus ... in 1.º ... 26. videlicet: generatio, et nativitas, aliis nominibus sunt Paternitas, et Filiatio, et S. ... 1.ª in personis ad 2.ª. Cum in Divinis, inquis, non sit ... a suo persona ... procedentis personam, nihilominus e quam ... exin... ad personam, quae est a principio: quae quidem habitudines ... esse relationes vel rationes.

Probatur ratione 1.ª

... processio activa est illa forma a qua producens accipit habitudinem, et respectum necessario connexionem cum termino, et ultimam determinationem ad illum producendum. Sed forma a qua persona producens ... accipit denominationes est relatio producentis ad productum: ergo est. Probo minorem, quia a praedicato absoluto, non potest accipere habitudinem, et respectum ad terminum, cum absolutum sit, et quia est proximum in principio producente, et termino producto, et nequit dari habitudo, et respectus verus et realis eiusdem ad seipsum.

Item connexio non potest provenire a praedicato, quod est proximum idem, nam ab hoc non connexio, sed identitas venit: nec determinatio ad producendum ab eo, quod commune est producto cum producente, atque adeo indifferens ad utrumque: ergo dictae denominationes non nisi a relatione producentis possunt exhiberi processio activa, unde proveniunt dictae denominationes in dicta relatione ...

Probatur 2.º terminus dicitur res, qua praecise intellecta, intelligitur: et qua praecise sublata tollitur: Sed praecise intellecta relatione genitoris, intelligitur processio activa, et praecise sublata tollitur: ergo est. Probo minorem, praecise intellecta dicta relatione intelliguntur denominationes generantis, et praecise negata negantur, quia solum manent, quae sunt omnia genitis cum generante, scilicet praedicata absoluta: Sed illa forma, a qua accipit pe... nitus generantis denominationem est processio activa, ergo relatio generantis est, per quam formalissime constituitur processio divina.

Ratio q posset intellecta relatione genitoris intelligi natura Divina cum sua ordinatione et respectu ad genitum, et in via ad ipsum; et ea sublata non intelligitur cum tali habitudine, nec in tali progressione, et via, ut est evidens; sed processio activa, est a qua accipit natura Divina habitudinem ad genitum, et per quam progreditur, et ponitur in via ad ipsum. Ergo processio activa consistit in relatione genitoris ad genitum.

Probatur 3.a ratione. Non est conceptibile in quo alio possit consistere, quam in relatione genitoris ad genitum. Ergo in ea consistit formalissime. Probo ant. impugnatione sententiarum: quia in primis non consistit in actionibus essentialibus intellectus, et voluntatis connotantis relationibus producentis. Primo quia processiones activae consisterent in praedicatis essentialibus, posset et cum veritate dici de natura Divina, quod generet, et quod spiret, sicut de ea dicitur intelligit, et amat; sed hoc est expresse contra Concilium Lateranense dictas propositiones condemnans. Ergo etc.

Probo sequelam, quia naturae Divinae possunt omnes denominationes et effectus formales exhiberi, qui proveniunt a formis essentialibus; nam dictae formae, vel sunt attributa, vel actus illorum, vel quid simile pertinens ad perfectionem suam, in quantum talis. Quorum perfectionum esse capacem naturam Divinam minime videtur certum, quam illas radicari, et fundari in ea. Namque modo ab illa, quasi dimanarent sive ad perficiendum illam velles non esset; sic si consisterent processiones in actibus essentiales intellectus, et voluntatis, posset ab his natura denominari generans et spirans; sed hoc non potest dici, ergo non est dicendum consistere processiones activas in actibus essentialibus intellectus, et voluntatis.

Respondent adversarii non posse dictos actus attribuere naturae Divinae suos effectus formales, quia egent modificatione relationum producentium personarum, ut eas exhibere possint. Contra primo est, quia vel haec modificatio et connotatio relationum est ratio formalis, vel est exercitium, et conditio formalis suum effectum exerceat; aut nihil horum, sed mera quaedam conditio: si primum et secundum dicatur habeo intentum: nam constituitur per relationem ratio formalis, vel exercitium eius, ergo in perfectionibus ...

quari modi apprehendunt, quales sunt processiones et productiones. sed nego non potest dici: nam quae conditio excogitari potest ut forma exhibeat suum effectum formalem subiecto, quae praesupponat formam, et exercitium eius.

Addo evidens esse non posse non poni effectum formalem, quando est posita forma eius in subiecto, et transcendentia ad modificationem per relationes intellectus naturae divinae cum forma processionum quae est actus essentialis intellectus, et voluntatis, et cum causalitate, per quam se ex[...] . . . quae est identitas cum ipsa antecedenter ad talem modificationem intelligens effectus formales eius exhibiti naturae Divinae; sed hoc non potest dici [...] unde infertur.

2a et 3o [...] hoc saltem non negabitur ab adversariis. Scilicet a dictis actibus intellectus et voluntatis de facto tradi suas denominationes et effectus formales naturae Divinae supposita modificatione, et connotatione relationum tanquam conditione, atque adeo absolute, et simpliciter naturam Divinam esse capacem denominationis generantis, et spirantis; nam id quod solum dependet a conditione aliqua ad recipiendum aliquem effectum formalem absolute, et simpliciter est capax illius, quamvis de facto, illum non recipiat, sine tali conditione, sicut materia capax est absolute et simpliciter calefactionis, licet non [...] calefaciendi absque applicatione calidi: sed non potest affirmari naturam Divinam esse capacem talium denominationum, illas de facto recipere, ut constat ex citata definitione Concilii Lateranensis tales propositiones condemnantis. Ergo etc.

Sed 2a ratione omissis aliis ostendo non posse constitui processiones activas per actus productionis [...] quia magis proprium personarum est, non potest constitui in recto, et quidditative per [...] commune, sed nihilominus magis proprium est, et singulare producentium personarum, quam processiones activae, a quibus denominantur producentes, et distinguuntur a personis productis ergo etc. Consequentia bene infertur, et minor constat ex cap. superiori. Probatio maioris autem non video quomodo possit dubitari.

An non est certum aliquod constitui quidditative, et in recto per praedicata essentialia, quae sunt specifica et propria [...] personarum quae sunt individualia: sed evidens est nihilominus posse constitui per praedicata dicta, quam quae magis proprium est.

personarum: sed processiones activae relativis personarum producentium, ut magis proprie et essentialiter tribuuntur a cunctis relationes, et non per actus Trinitatis distinctae divinae. Hic argumentis labefactatis illorum, qui volunt processiones fieri per cognitionem divinam, et volunt notionales, quia ut supra notabam, per verbum non nova aliquam cognitionem aut volitionem introduci, sed communem toti Trinitati duntaxat, ut connotantem relationes proprias producentium personarum. Et maximum modificationem

Disp.io 3. Primo de intellectione et volitione non communi in divinis personis, in qua constituuntur nonnulli processiones activae, sanguinem falsa et periculosa reiicitur.

Praeterea constituunt consti processiones activas in intellectione et volitione notionali, intervenit 2.o opinionis, quae duplex distinguit intelligere, et amare velle: aliud commune tribus divinis personis, et aliud singulare propriorum personarum producentium. Ergo pro 1.o: quia verbum per cognitionem, et amorem notionalem, aliquid intelligunt et amant, quod non est infinitum, nec intellectionum [illegible] per primam cognitionem et amorem communem tribus divinis personis. Verbum ideo dicat superflua et [illegible] cognitio et amor: non quo sine aut quo [illegible] in amabilitatibus, divinis personis [illegible]. Vel amat ultimo fundamento affirmavit aliquid producere per ipsam, quod produci non potest per aliam cognitionem non minus comprehensivam, et perfectam, et per aliam amorem non minus perfectam et generalem.

Si respondeant, per hanc secundam aliquid novi intelligi, aut amari. Contra est impugnatio evidens: quia inde sequitur intellectum et volitionem omnium tribus personis non esse infinitam, siquidem non amat, neque intelligit, quidquid est intelligibile et amabile, neque esse omnium intellectionum et volitionum perfectissimam: quomodo enim talis esset, quae omne cognoscibile, et amabile non comprehenderet. Neque esse perfectionem simpliciter simplicem, quia melior esset non ipsa, et illius cognitio, et amor, a quibus [illegible] amabile, et ergo notitiae adiunctae, quam ipsa, quam haberet aliquam. Quod est

Quod probo 2.o Secundo: cognitio et amor notionalis, et proprius personarum producentium, condistincta

scientia, et amori communi Trinitati [illegible] per [illegible] ... Pater [illegible] ac Filius intelligit et spirat [illegible] et tamen non sunt tres intelligentes sed unus intelligens, et unus amans, quae expositione symboli Athanasii ab Ecclesia approbato continetur, in quo similiter proponit in immenso, et aliis attributis credendi proponuntur.

Ergo sequentiam: [illegible] hanc propositionem, quae in symbolo continentur. Verum est, quia licet Pater Filius et Spiritus Sanctus sint secundum rationem eandem numero immensitatem, aeternitatem et omnipotentiam, quae termini simul dicantur et in recto [illegible] tres multiplicarentur immensi; sed sicut, quae secundum animadvertimus multiplicantur scientiae et amores in tribus divinis personis, et similiter licet recti et adiacentis sit eius unus amans, et unus sciens, quae cum affirmari non possit secundum etiam erit illud ex quo infertur.

Arguo 3.º sic: quia ex hac doctrina sequitur non esse unum sed tres Deos, quia intellectui Patris, qui est principium illorum duorum actuum est secundum principium ab intellectu Filii, qui est principium unius actus duntaxat, scilicet illius communis toti Trinitati. Item voluntas Filii, quae est principium illorum duorum actuum, distinguitur specie a voluntate Spiritus Sancti, quae non foret principium actus notionalis, sed illius actus communis toti Trinitati, sed hoc est naturam Patris et Filii et Spiritus Sancti esse differentes quia differentes sunt naturae, quae sunt principia differentium operationum, hoc autem falsissimum est; ergo et illud unde infertur.

Quam rationem magni facimus, et pondero: quia si daretur quaedam natura animalis, quae esset principium operationum sensibilium ubicumque, et [illegible] una numero, et duas animalium differentias specie et [illegible] diversitas abstractas, nempe [illegible] immobilitatis, et mobilitatis: quae inde resultarent, sine dubio diceremus duo animalia specie, et numero differentia. Cum de hoc dubitabit, videns illorum unum esse principium [illegible], alterum adeo esse leonem alterum vero esse principium hinnibus, adeo esse equum, quia licet concedatur in divinis unicum principium intelligendi et amandi communi tribus divinis personis, si vero concedatur idem principium esse [illegible] per principium intelligendi [illegible]

[illegible] soli Patri inueniendi et amandi [illegible] Filio non potest negari quin ipse
[illegible] ut superius diximus, atque adeo placet dici.

Ad alia omnia argumenta tandem respondetur facile ratio, quia ipsorum intricatum est, nam Diuina debet possidere perfectissima omnium quae excogitari possit; sed non est talis ratio diuinam, quam imaginamur propter [illegible], quia denda diuina communi tribus personis non diceretur esse intellectiua, et amatiua perfectissimo modo, quia non esset intellectiua, nec amatiua illo modo speciali et proprio, quo ipsis personis producentibus conuenit, qui modus cognoscendi et amandi ut sic [illegible] est perfectissimus, et perfectior [illegible] unum illum modum intelligendi et amandi commune.

Quod aiunt non posse resolui [illegible] a nos, quia naturam diuinam ponimus perfectissimam, et eiusdem intellectui et voluntati per actuum communem unicum singularissimum principium, quod est loquens in Patre, quia in eo determinatur per actionem loquendi; et est Verbum in Filio, quia in ipso determinatur per exercitium passiuum dicendi, et quae in Spiritu Sancto est donum, quia in ipso determinatur per exercitium passiuum donandi, quae magna est disparitas inter nostram et [illegible] [illegible]

Sectio 3ª Dissoluitur Scotica doctrina

Secunda est Scotistarum, quam supra retulimus, quae docebat processisse actus diuini Verbi esse ipsum dicere Patris, et processione diuinam Spiritus Sancti esse ipsum amare notionale, et proprium Patris et Filii. Et si roges an hoc dicere, et hoc amare notionale sit ipsum intelligere, et amare commune tribus diuinis personis ~~[illegible]~~. Respondent quod non, quia in diuino intellectu et voluntate duplicem actum distinguit. Primum vocat intellectionem, quam communem esse dicit esse [illegible] Trinitati, et secundum dictionem, quam docet singularem et proprium esse Patris: et pari ratione procedit in voluntate, in qua duplicem similiter actum ponit; quorum primum docet esse commune et essentiale tribus diuinis personis, secundum vero proprium, et singularem Patris et Filii, quem vo-

iat amorem notionalem.

Sed quia videt parum Scoti ad paruum aut nihil difficultati apparentis, adeo ut ipsam vim habere, quae contra illam deximus: dictis tamen nostra momenta adiiciam. Primo igitur impugno Scotum sic: quia vel in Patri et Filio dabas communes divinis personis eo idem operatis vel non: [illegible] distincti secundum speciem, vel numerum. Hoc non dicet Scotus, quia eet ponere [illegible] divinas [illegible], et [illegible] cum distinctionibus intellectionis, et volitionis. Hoc secundum autem habeat non potest in doctrina Scoti.

Probo hoc, quia si sit idem proximus intellectus et voluntas, tres divinae personae communes, idem actus etiam erunt communes [illegible] id hoc negat Scotus, quia non potest tenere eundem intellectum et voluntatem esse communem tribus divinis personis. Probo illam maiorem, quia qui ponit causam communem etiam debet ponere communem effectum, praesertim si sint necessarii, et eum ipsa identificati: [illegible] hoc negabitur, quia illa videtur pessimum et clarum, ut sit evidens [illegible] nobis [illegible] ad [illegible] causam [illegible] esse communem [illegible] effectibus necessariis, et cum ipsa identificatis qui communes esse [illegible] si Scotus ponit communem intellectum et voluntatem tribus personis divinis, etiam ponere debet communes actus eius; sed hoc non facit. Ergo procedit inconsequenter.

Ad quem addo [illegible] ubi est eadem causa, et causalitas [illegible] esse effectus idem. [illegible] constituat Scotus in [illegible] divinis personis eandem causam [illegible] tenet etiam considerare in [illegible] effectum. Sub hoc enthymemata concedendum ab Scoto, tamen Scotus negat actum divinum esse omnibus divinis personis, et sic deambulat amoris notionalis. Ad his affirmare causa vel causalitas [illegible] quam accipit esse non esse communem tribus divinis personis.

Quod si respondeat principium actus esse singularem et proprium Patris, nam [illegible] Patri intellectum distinctum essentialiter ab intellectu Filii et Spiritus Sancti, atque adeo distinctos [illegible] facit. Quod si respondeat principium [illegible] esse commune tamen intellectus [illegible] causalitatem eius esse particularem et propriam Patris: quaeritum abeo, quaenam [illegible] causalitas sit propria Patris [illegible] aliis incommunicabilis. [illegible]

[illegible] singulare et proprij quae reddunt in Patre possunt inveniri [illegible] ince-
nire tamen cautius in relatione consistere; sed hoc posuimus convertere in-
nitam iis, quae in relatione consistit processionem &c.

Quem denique inquo-
no: Intellectus, et Voluntas communes tribus divinis personis sit perfectissimus
et similiter scientia, et amor, [illegible] intellectus. Quia scientia debet habere
vim ad se infinite experimentum in verbo, et ea voluntas et amor, ad se
infinite immutabilem et largitionem infiniti boni. Habet vero, quod sum-
ma excellentia et perfectio amoris consistit in ea infinita communicatione
et sic de scientia, quae per expressionem, et expressionem sui maximum modum
perficitur: nam quis amor infelicior quam qui patitur et ingratus? et quae
scientia beneficior, quam quae in tabernis mentis sepulta nulla verbi expres-
sione illuminet?

Cum sic amor communis tribus divinis personis, et sic de
scientia, non habet illam vim in se [illegible] dicta scientia et amor non
est omnium perfectissimus. Et si respondeat eundem amorem et intellectionem
communem tribus divinis personis esse quidem in Patre dicere, et in Patre
et Filio communicare et donare, atque adeo convenire eidem amori et
intellectioni perfectionem summam in linea amoris et in linea intellectionis
quia habet expressionem et imaginem sui, atque etiam donum quod se
communicet infinite.

Contra est: quia vel in Patre superaddit, ut intellec-
tio dicta communis et dictio in ipso, vel non? Si illud respondeat mani-
feste convincitur quia impossibilis est novus effectus formalis, ubi nihil est
novi. Et si respondeat addi quidem in Patre relationem, contra est quia
hoc additamentum est mera conditio, aut certe [illegible] quod exhibeatur
dicenti [illegible] et dicitur loquens; si illud primum dicas, [illegible] Scotus in sui
[illegible] processionem [illegible] consistebant in intellectione, et volitione com-
munibus addentes relationes producentium personarum tanquam conditiones, et
notata, quos iam impugnavimus. Si vero dicas secundum, adhuc [illegible]

Sed quamvis ex his satis aperta sit veritas nostrae sententiae, cum illa fiat aptius occursum argumentis adversariorum.

Solutio oppositorum rationum

Granado, qui processus actionis tribuit in intellectione, et volitione notionalis relationibus personarum producentium opponit. Primo plures ex SS. PP. qui affirmant Verbum Divinum esse aeterno Patre genitum, quia Pater ex aeterno [illegible] sapiens. Sic Athanasius, Basilius, Nazianzenus, Ambrosius, Cyrillus Alexandrinus, et Augustinus apud Bellarminum tomo 1 lib. 2 de Christo cap. 2, qui hoc non dicerent, ait idem Granado, nisi sapientia, seu actus intelligendi, esset id, quo Pater producit Filium, addit Granado plures hoc docuisse alios ex PP. apud eundem Bellarminum, qui docuerunt produci Verbum per intellectionem.

Sed hi SS. PP. non sunt nobis contrarii, quia non sunt intelligendi de processu, sed de principio quo, quod non negamus esse intellectionem respectu Verbi, et amorem respectu Spiritus Sancti, ut ostendemus inferius. Sed replicat Granado hanc solutionem et firmare assertionem suam, quia quod appellatur in processibus immanentibus productio activa, vere est principium, et causa termini, vel effectus producti, et eatenus appellatur productio, quatenus est quidam actus dans eam formam supponens, et quatenus mediante illo quasi resultat, vel emanat terminus, vel effectus qui producitur.

Loquitur Granadus, ex quo constat satis clare illum non ponere veram et rigorosam processionem activam ex parte producentium, sed illam, quae nomine tenus et solum grammaticaliter potest dici talis, atque adeo confundere actionem processus cum principio quo divinarum personarum, quod certe non potest dici. Nec verum est in principiis producentibus appellari processus activus, quod est vere principium, et causa termini, si sermo est de vera actione, et non de actione grammaticali, quia vera et realis actio, sive immanens, sive transiens, est illa, a qua accipit principium determinationem ad exercendum suam vim, et per quam

actus se exerceat circa terminum, qui procedit: in quantum talis minime possit convenire certa res &c.

Respondet Granado 2. Actiuae processiones sunt exercitium facultatum immanentium; sed facultates immanentes in Diuinis sunt intellectus et Voluntas: ergo processiones actiuae in Diuinis sunt exercitium immanens intellectus, et Voluntatis, atqui exercitium immanens intellectus, et Voluntatis sunt actus harum facultatum: ergo processiones actiuae in Diuinis sunt actus intellectus, et Voluntatis de connotato, et in obliquo afferentes duntaxat relationes personarum producentium.

Concedendo maiorem, distinguendo minorem: Facultates immanentes in Diuinis respectu actuum essentialium sunt, concedo minorem; respectu actuum notionalium, nego minorem, quia ad hos actus non solum concurrit intellectus, et Voluntas, sed actus ipsi intellectus et amor ... principium quo, ut inferius ostendemus, ubi etiam disputabimus an relationum pertineat ad rationem principii et quomodo. Ex quibus ... constat minime a Granado concludi ... quia etiam si concederemus exercitium intellectus et Voluntatis esse aliquem actum harum facultatum. Hoc certe de exercitio actiui ipsius intellectus et Voluntatis neque a Granado ipso concedendum erit; sed de exercitio, de quo nunc sermo loquimur, quod in relatione constituendum erit.

Respondet 3° idem ... processiones actiuae eo solum fine ponuntur ... principia debere habere ad producendos actus suos, quos quidem non habent mediis actiuis processionibus sed mediis processionibus passiuis dedit ad finem determinandi principii ... talis est actus intellectus et Voluntatis ... relationibus ... principiorum, a quibus ... Ergo.

Nec minus facile soluitur praeceptum cuius maior est consequentia: licet enim falsum sit ... processiones actiuas ad illum solum finem, quia, ut constat ex dictis, ab ipsis ... etiam principium habitu ... seu respectum, et necessario ... ad suum terminum ...

ad illum finem, iuxta quod omni processui activo, nihil Granado requirit, nisi a duobus actibus et accipit principium determinationem, seu distributionem, ut suo loco diximus, et determinationem a relatione accipit, tanquam a suo exercitio

Ad 2. dico verum est terminum productum a sola processione passiva generari vel spirari, excedi et complete, ut iam superius fuit ostensum. Hoc enim exercitium proprium, et consummatum quod dat principium esse termino, et termini accipit esse a principio communicatum per processionem activam, quae principium determinat, et quan[...] praecedit a termino, et ex passiva, quae in termino est.

Opponis 4. sicut in 3.: Quia per actibus intellectus, et volun[tatis] suffectiva est activa productio; ergo illa asserenda non est. Probat antecedens, quia processio actibus immanentibus non magis indiget causa immanens activa productione quam causa transiens; sed haec non requirit activam processionem; ergo neque illa, ex [...] actu immanenti. Confirmatur. Nam [...] activa nihil aliud est quam actus [...] et [...]. Ergo similiter processio activa in Divinis nihil aliud dicit quam [...] processionem et notionalem. Probatur 2° quia cum in persona producente reservatur processio passiva, non potest explicari aliud quod se habeat in persona producente, quod sit processio activa praeter intellectus et volitionis: nam quidquid assignes est considerandum modo intrinseco, sed haec est proprium passivae processionis, et ex activae; ergo nihil aliud [...] considerari in persona producente, cui nomen activae processionis conveniat praeter dictos actus.

Hinc Granado, et sui proportionaliter Vasquez, qui facile satisfit neganti. Ad cuius probationem, distinguenda est maior. Processio actibus immanentibus non magis indiget causa immanens creata productione activa, quam transiens, concedo maiorem: non magis indiget causa immanens, seu, ut aptius loquar, principium immanens increatum processione activa, quam causa transiens, nego maiorem. Disparitas stat in hoc, quod causa transiens creata non est producens essentialiter, et essentia; sed est producens [...] significatum, sed per accidens, et extrinsece, et ideo non debet habere processionem activam ex se, sed extrinsece; [...] non habet causa [...] propter [...], nam quomodo [...] principio producenti adiungi potest

... piensio activa a qua subjectum actionis denominatur. Cum autem principium ... sibi habeat esse, et ... productio ... aliquam producere, quia nihil magis ... intrinsecum est ... quam generare, et ... quam ... ex parte principii ... activa.

Ad ... rationem ...

... ant. creatio activa ... nihil est aliud ... et ... omitto ant. creatio activa ... quia ... est ... per quam ... Angelus ... ratione ... ex parte ... ut per ipsum se exerceat, et ... ad ... Angelo, quam ... est ... ex parte Dei, ut in ... quia non nisi ex ... est creans ad quem denominationem, non est necessaria intrinseca forma.

Ad ... rationem ... quidem in ... productio passiva, que ut ... non est cum ... et ... actio ... se habente ex parte principii et ex passiva se habente ex parte termini. Quomodo autem exercitium se habens ex parte principii cum ipso debeat identificari, et cum termino aliud exercitium quod se habet ex parte ipsius iam constat ex superiori cap.

... de ... et ... ex quibus, et ex ... in ... etiam ... oppositionem ... sententiam, quia ... comprobando nostram resolutionem.

... De constitutione ... passivarum

... ad ... passivam actionem ... quas ... per ... non solum ... sed etiam ... et ... unum ... et ... intellectus, et voluntatis ... in ... Probatur ... Quia ... et singulare ... quam

actualiter generari, et Spiritus S. quam actualiter spirari, ē nihil magis proprium et singulare Filii, et Spiritus Sancti, quam id, quo constituuntur actualiter geni-
tus et spiratus; sed a processione passiva constituuntur actualiter genitus Filius, et actualiter spi-
ratus Spiritus S. ergo nihil magis proprium et singulare Filii, et Spiritus S. quam
processio passiva; sed singulare Filii et Spiritus S. non est ..., ... ab-
solute omnino est debet esse relativum.

Falsa ergo est constitutiva processionum passiva
... non potest passiva processio constitui per relationem se habentem ex parte producentis
persone, et cum ea adaequate identificatum; quia quod magis proprium est et singulare
persone producte non potest non identificari cum ipsa; processio passiva debet constitui
per relationem proprium et singulare persone producte, et cum ipsa identificari. Haec
ratio adeo efficax est, ut secundam ... necesse non sit; quibus tamen pluribus commu-
nem nostri discedit confirmare voluit rationes recognoscatis, quas ponderavimus pro con-
stitutione processionum activarum, quae nihil vim habent ad probandum processiones passi-
vas similiter constituendas esse per relationes personarum producentium.

... ...

met. ita se habet processio passiva ad personam productam, sicut activa ad producentem.
sed processio activa est actus intellectus, et voluntatis connotans personam producentem
ergo processio passiva similiter erit actus intellectus, et voluntatis connotans personam productam.
Quae ratio infirma est, concessa enim maiore neganda est minor; quia ut constat ex dictis non
in actibus intellectus et voluntatis connotantis relationibus producentium personarum; sed
in relationibus ipsis personarum producentium activae processiones constitui debent. Unde
non debet aequare ... passivas processiones, quae, ut ille dicit ita se debent habere cum
productis personis, sicut se habent activae cum producentibus, similiter constitui per relatio-
nes producentium personarum.

Ad extremum rogabis num sit aliqua distinctio inter
processiones activas et relationes producentium personarum, et sic de passivis. Pro ...
... ... nec distinctionem rationis admittere videtur. Sed com-
munior ... ratione distinguit processiones, et relationes, quia potest intellectus sine fictione
in praedicatis relativis varias formare ... pro variis muneribus, quae exercent. Dicitur

criminare. An non est relatio Filiationis Vg. subsistentia et personalitas Filii? non est ipse relationi quasi predicamentalis ad suum genitorem? non est processio, sive exercitium passivum, per quod accipit esse a suo principio? et alia? Ideo quare non licebit creato intellectui inter haec discernere? Dicendum quod est processiones divinas a relationibus, quasi praedicamentalibus, et a formalibus subsistentiis, et aliis nostro modo concipiendi distinqui, nec credo in hoc Molinam nobis contrariari, quod fuit expressum a D. Thoma q. de pot. artic. 1. in responsione ad 3. et saepe alibi.

Q. 6. An Divinae processiones sint immediate per naturam, an potius per intellectum, et voluntatem?

Hanc difficultatem examinare possemus et forte convenientiori ordine in actu de principiis divinarum personarum, sed quia iam usus obtinuit ut alibi tractaretur, ei morem gerere debuimus.

Sectio 1. Communis et vera sententia

Docet processiones esse immediate et formaliter per intellectum, et voluntatem et non per solam naturam. Ut asserta hanc facilius percipere possimus, fingamus divinas perfectiones non esse unicam simplicissimam realitatem, sed plures; naturam scilicet realiter esse distinctam ab intellectu et voluntate, in hac quasi suppositione docet communis sententia se non invenire in natura immediatum exercitium formale saltem ad productionem divinarum personarum, sed reperiri solum in intellectu et voluntate.

Ex hac alia suppositione potest haec explicari facile. Praescinde a Deo intellectum et voluntatem, et solam in ipso naturam divinam relinque, tunc, inquit communis et vera sententia, non invenies immediatum, sive ultimum principium divinarum processionum, sicut non intelliges immediatum, et formale principium proximum creaturarum, si omnipotentiam a Deo excludas, et nudam concipias naturam. Hoc docet communis sententia, quod adeo certum a theologis indicatur, ut P. Valentia contrariam sententiam Durandi de temeritate notaverit. Cumque non de temeritate

solum, sed etiam de errore. P. Suarez, vt errori proximam reiicit. Et P. Mo... ... vt periculosam et erroneam. Referunt has censuras P. Granado hic tractatu 2 disp. 2, et P. Martinus Perez disp. 2 s. 8. quibus etiam suum punctum assi... ...

Primum fundamentum huius verissimae sententiae sumitur ab authoritate Scripturae quae 2am personam Trinitatis vocat Verbum, et Sapientiam, et tertiam vocat amorem, seu charitatem; at sapientia procedit per intellectum, et amor per voluntatem ergo negari non potest intellectum, et voluntatem esse principium formale immediatum et proximum diuinarum personarum. Respondet Durandus eas loquutiones ... ... improprie, et per quandam accommodationem; sed hoc est plusquam temerarium quia contra communem consensum SS. PP. et Conciliorum eas loquutiones in sensu proprio accipientium. Videatur A. Montoia hic disp. 2 s. 2. vbi plures eorum claros textus opponit temerariae Durandi euasioni.

Addo quod non minus perspicue, et clare dicitur 2a persona in S. Scriptura Sapientia et Verbum, quam dicitur Filius; et similiter liceret Scripturam interpretari de ... improprio, et accommodatitio, ac adeo negare 2am personam Trinitatis esse vere et proprie filium Dei, et primam esse vere, et proprie Patrem, sed hoc est haereticum. ergo non est dicendum illud, vnde infertur.

Secundum fundamentum omnium ... : quia de fide est processionem ... esse ... ordine ... processioni Spiritus Sancti, illam esse generationem, et non istam: Spiritum Sanctum non a solo Patre, sed a Patre Filioque procedere, ac denique non esse insignes ... ... processiones; sed ista omnia non haberent locum, si processiones immediate fluerent ab essentia, et non potius ab intellectu, et voluntate: contra vero praedicta omnia intelliguntur ... possito quod vna persona producatur determinante et concurrente intellectu et alia concurrente voluntate; quod hoc negari non potest.

Et quidem processum Filii esse priorem processione Spiritus Sancti ex eo intelligitur, quia cognitio praecedit volitionem; nihil enim volitum, quin praecognitum. Deinde concipimus Filium generari, et non ita Spiritum Sanctum, quod non posse declarari, si ab eodem proximo, et immediato principio procederent.

vis postea dicemus. Praeterea cum Filius sit prior origine productus, quam Spiritus Sanctus, inde habemus quod possit concurrere ad productionem eius: quia in eo priori accipit a Patre vim spirativam simul cum Divinitate. Denique non esse in Deo plures quam duas processiones colligimus ex eo, quia non sunt in illo, nisi duo principia proxima ad intra, nempe intellectus, et Voluntas: ergo negari non potest principium immediatum et proximum Divinarum processionum esse intellectum et Voluntatem.

Tertium fundamentum. Quia cum processiones Divinae sint actiones perfectissimae, atque adeo supponant naturam Divinam ad operandum perfectam, non possunt ab illa fluere tanquam a principio immediato, et proximo. Hoc ex creatis sumpto argumento efficaciter concluditur, quia nullae actiones perfectae a natura tanquam a principio immediato, et proximo fluere solent. An non nascuntur vitales actiones, quae sunt actiones perfectae a natura iam instructa et perfecta per suas vitales potentias, et per ipsas determinata tanquam per proxima et immediata principia operativa? Ita certe iuxta communem consensum Philosophorum, qui etiam pro certo habent non immediate fluere a natura transeuntes actiones, quae sunt etiam actiones perfectae, sed ab illa ultimo determinata per instrumenta accidentalia; dicendum ergo est Divinas processiones non fluere a Divina natura tanquam a principio immediato et proximo, sed ab suis potentiis intellectum et Voluntatem quasi facultates operativas naturae intellectualis, et eius perfectivas in ordine operativo.

Addo 1.° non minus perfecta debet intelligi natura Divina ad operationes ad extra, quam ad operationes ad intra: sed non intelligitur natura Divina perfecta ad operationes ad extra, si praescindat Omnipotentia, quae est facultas ultimo determinativa naturae Divinae ad tales actiones; ergo similiter non intelligitur natura Divina integra ad operationes ad intra praecisso intellectu, et Voluntate.

Confirmatur

2.° Non requiritur minus ad productionem operationis Divinae essentialis, nempe sciendi, et amandi communis tribus personis, quam requiritur ad productionem

operationis nos [illegible] verbi, et Spiritus Sancti sed ad productionem illius operationis, quae quidem non est realis, sed ex nostro modo concipiendi duntaxat intelligitur natura Divina proxime determinata per intellectum et voluntatem, et his praecisis indeterminata, et remota. Similiter non intelligitur natura Divina determinata et proxima ad productionem verbi, si praescindatur intellectus et voluntas. Dicendum ergo Divinas processiones non esse immediate et proxime per naturam, sed ad id requiri intellectum, et voluntatem.

Cum autem processiones Divinae procedant a natura, saltem tanquam a principio partiali immediato et proximo constabit ex dicendis inferius. Hoc unum sufficiat contra Durandum non posse esse adaequatum principium proximum Divinarum processionum sine intellectu, et voluntate.

Sectio 2. Quid Durandus, et quibus fundamentis.

Durandus in 1° dist. [illegible]

Contendit processiones Divinas esse immediate per naturam, et solum per quandam accommodationem attribui productionem filii intellectui, et productionem Spiritus Sancti voluntati, quia sicut in creaturis intellectualibus prima operatio est intellectio, et [illegible] productio filii, quia est prior operatio in Deo dicitur Sapientia, et Verbum, attribuitur intellectui, et productio Spiritus Sancti dicitur dilectio, et tribuitur voluntati, quia est posterior, quam sententiam defendit Hieronymus [illegible] apud [illegible] quaestione [illegible] dicens esse temerarium asserere, quod Filius procedat per intellectum, et Spiritus Sanctus per voluntatem.

Primum fundamentum Durandi sumitur ab authoritate [illegible] Patrem asserentium procedere Filium per modum naturae. Ita Augustinus Lib. 1. de fide capite 8. et alii, qui divinas processiones attribuunt fecunditati Divinae naturae, ergo ex mente Patrum natura est principium immediatum, et proximum divinarum processionum. Porro Sanctus Pater ca

Loquendi, fra solum Vele productionem Diuini Verbi n. ee dependenter a libera Voluntate, sed independentem a'o instar actionum, quæ cum fiunt per modum naturæ tali quadā necessitate, et impulsu eius fiunt.

Addo q. demus attribui a Sanctis Patribus productionem Verbi, et Spiritus Sancti fecunditati diuinæ naturæ nihil certe ex hoc sequitur Durandus, qui n. negat talem fecunditatem exerceri medio intellectu, et Voluntate, tamquam proximis, et immediatis facultatibus, seu radicibus ultimo in esse operatiuo naturæ diuinæ; ergo nihil sancti PP. fabent Durando.

Fundamentum eius, quia fecunditas, et communicabilitas nulli creaturæ intellectuali competit per intellectum, et Voluntatem, sed immediate per ipsam naturam; ergo neque Deo. Ant. constat. nam ex intellectualibus homo dumtaxat fecundus est sui similis, quam vim non habet per intellectum et Voluntatem; ergo similiter de Deo discurrendum erit.

Rdo. non bene sumi argumentum ex creaturis intellectualibus ad Deum in hac parte. creaturas enim n. ee fecundas per intellectum, et Voluntatem ex imperfectione, et limitatione harum facultatum prouenit, quæ tantam perfectionem, quanta est in prio tris suis communicare minime possunt. q. de intellectu, et Voluntate diuina dicendum n. erit, quæ pro infinitudine sua istam vim herit. quid? q. neq. argumentum ex creaturis deductum Durando fauere potest, cum sit distans in prio fecunditatis naturæ humanæ n. ee in ... per ..., et n. negatur specialis facultas a. alis a qua subito indifferens ad ois operationes sufficiens ad speciales determinatur; ergo debet Duran. etiam ponere in diuinis si Deus Voluit producere facultates ne diuinæ, et subiects ultimo determinatiuas ad operandum; hæc ad intra, illæ ee n. possunt præter quam intellectus, et Voluntas; ergo etc.

Instat Duran: intellectio (et ...) (Volitione) n. potest ee prium producendi, quia est actus immanens, qui ...

[illegible] ē [illegible]; q° neq; [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] nil
preter suos actus [illegible] scit, et amandi efficient, et si quid contra proce-
dant [illegible] n° nisi mediis actibus suis, q° si Constet nil medijs suis actibus
posse [illegible] intra tot [illegible] [illegible] tribuenda erit. Ro
absolute nego ans, q° [illegible] [illegible] prium quo divini
Verbi, [illegible], et [illegible], et similiter prium quo Spiritus Sancti
ex Voluntate, et amore. cui n° ē [illegible] doctrina [illegible] a quo n° negat actibus imma-
nentibus omnimoda vis ad producendum aliqd. Sed ijs cum restrictione in quan-
tum scit actus et trans[illegible] poas.

3um fundamentum: in intellectu divino, et sic de
Voluntate nil productum [illegible], q° in eo n° ē nisi [illegible] divina, que ē [illegible]
tribus personis; q° ex intellectu divino n° procedit Verbum. hoc argumentum
potest fieri de natura ipsa divina, q° in ea nil productum [illegible]. [illegible]
[illegible], qua ipse Durandus se e xpediet ab argumento facti de naturam [illegible]
satisfaciam argumenti de intellectum. Scit distinguendo ans: in intellectu
divino, et sic de Voluntate nil productum [illegible] p° modum [illegible] virtutis sue
productive nego ans: p° modum [illegible] insunt[illegible], et perficientis illu, [illegible] ans.
et ad veram [illegible] [illegible] illa prima [illegible] sufficit. neq [illegible] [illegible].
admittit [illegible] divine nature.

Addo qd admirabili quodam modo potest dici
Verbu, [illegible] in intellectu Patris, tanquam id, quo loquit, et Spiritum
Sanctum in Voluntate Spiratoris tanquam id quo donat, seu potius
donum ipsum. Unde nil [illegible] Durandus. Cap. 3 nonnullis quest
[illegible]

Cap. 7um Nonnulle questiuncule.

Prima: quomodo differant
et [illegible] inter se divine processiones. [illegible] possumus [illegible] passivas
processiones inter se [illegible] Spirationem passivam, et passivam filiationem seu generationem.

etc. Sub hac voce certum est distingui inter se quasi specie, quia una est generatio, et alia non est generatio, scilicet Spiratio. item filiatio respicit tanquam principium principium intellectum, et Spiratio respicit Voluntatem, quae principia sunt specie diversa; sed actiones quae dependent a principiis specie differentibus non possunt non distingui specie inter se etc.

Neque obstat identitas realis intellectus, et Voluntatis: hoc enim non tollit diversitatem specificam formalitatum sicut neque tollit per identitatem formalitatis et realitatis essentialis distinctio personarum Divinarum; quod non potest ipsam distinctio quasi specifica processionum passivarum inter se. quod enim Verbum Divinum procedit per intellectum, et Spiritus Sanctus per Voluntatem, per se non habet, quod hae facultates realiter inter se distinguerentur; neque enim ad tales operationes illae exigunt identificari inter se; sed conclusio recta exigentias quae sunt specie differentes, et ideo ita distinguantur inter se.

Possunt comparari actiones processiones cum passivis, et non minus clarum est eas distingui inter se quasi specie, imo genere; una enim est formaliter actio, alia vero formaliter passio. una ultimo determinat principium per se tale, et alia se habet ex parte termini illum quem producere determinat, sed quod ex se est ultimum determinativum principii non potest non distingui ab eo, quod est ultimum determinans termini per se talis, ergo processio activa in quantum talis non potest non distingui, quasi specie imo genere a processione passiva in quantum tali.

Processiones activae inter se comparari possunt, scilicet generatio cum Spiratione: et has distingui etiam quasi specie videtur indubitatum. generatio enim est exercitium intellectus, et Spiratio est exercitium Voluntatis, quae sunt principia quasi specie differentia. item generatio terminatur ad terminum Verbi, et Spiratio amoris; illa est ad filium, ista vero ad Spiritum Sanctum, sed haec non possunt sine differentia quasi specifica processionum; ergo etc.

Dixi iam quomodo differant, modo dicam quomodo inter se denominent; et quidem non est [illegible] processionis ut sic [illegible] quia non solum nomine denominant

Vr.° Verum [illegible] nomen perfectio esse omnino diversam. Nam quis non videt inter perfectiones [illegible] [illegible] [illegible] participium. Ergo cum hoc non stat univocatio, neq[ue] ex [illegible] Verum significat aliam nullam convenientiam, proportionem admittit; ergo [illegible]

Inco[...] dissimul[...] Ver[...] sat. num[...] conveniant univoce inter se, an solum analogice. P. Arria disp. 46. Sect. 4. sub sect. 1. defendit convenire univoce, P. Arria si cons[...], et Vera. Videatur P. Molina. hic disp. 4. [...] ratio univoca debet esse una, et eadem omnes ex modo significandi in suis inferioribus, ergo ratio significata per nomen perfectio non est omnes etiam; ergo illa ratio non est univoca. Probatur minor; quia si esset eadem ratio significata per nomen perfectio corresponderet illi unum, et idem primum univoce, et similiter univocus [illegible]; ergo hoc non est verum, alioqui daretur ratio communis univoca personis; quod falsum esse suo loco ostendemus; ergo etc.

Probatur quia si ratio perfectionis ut sic esset ratio univoca, diversae perfectiones essent metaphysice compositae, et hoc bene notante Patre Molina citato in divinis perfectionibus concedere indignum est; ergo etc. Consequentia bene infertur, et maior est indubitata; quia illa compositio metaphysica, quae ex ratione univoca communi, et particulari contrahente illam coalescit. Probo minorem quia dicta compositio involvit imperfectionem. In primis enim conceptus ille communis univocus imperfectus, et limitatus est etiam intra suum ordinem, quia indiget conceptu differentiali, qui illum in suo ordine ultimo perficit, et quasi transfert de sua potentia ad actum. Deinde conceptus particularis contrahens etiam est imperfectus, et incompletus, quia rationi communi significatae admodum per se contrahentis adiacet, ut stare possit, et dicitur esse completum, et perfectum sui ordinis, et lineae; ergo indignum est ponere in Deo dictam compositionem.

Sed obiicit P. Arria, non posse eos, qui rationem communem analogam concedunt, ab hac difficultate facilius expediri, quam qui concedunt rationem univocam; quia non minus bene repugnat metaphysica compositio

et voce communi processionis analoga, et particulari differentia illam contrahente, quam constituit ex voce communi univoca, et dicta differentia, sed in hoc non bene. Arguitur, quia cum ratio analoga non sit vere, et proprie una ratio, sed solum secundum analogiam ex ipsa, et conceptu particulari, qui revera non est alter conceptus obiectivus, sed idem prius confuse cognitus resultare non potuit propria compositio Metaphysica, quae non nisi ex duobus conceptibus resultare potest, qui sint distincti ex parte obiecti, et quorum unus significetur ad modum per se stantis, et alter per modum alteri adiacentis, quod in nostris Logicis Commentarijs, cum de antepraedicamentis ageremus, exactius explicuimus.

Replicat idem Pater primo illa conveniunt univoce, quae eandem rationem vere, et proprie participant, sed processiones divinae eandem rationem processionis, vere, et proprie participant, cum tales sint, vere, et proprie; ergo conveniunt univoce; sed tamen est distinctio Maioris propositionis: illa univoce conveniunt, quae participant unam, et eandem rationem communem, concedo maiorem: quae non participant unam, et eandem, sed partim eandem, et partim diversam, nego maiorem. Et tales sunt processiones divinae, quae non unam, et eandem rationem participant, sed quae partim sit eadem, et partim diversa alioquin divinae personae non solum esse absolutum, sed etiam esse relativum vere, et proprie ex parte obiecti conveniunt communem ea unitate, quae requiritur ad veram, et propriam univocationem quod non est dicendum, sed haec, quae levia sunt et Metaphysici potius officij, quam Theologici diu nos morari non debent.

2a quaestiuncula utrum divinae processiones servent aliquem ordinem prioritatis et posterioritatis. Dicendum est breuissime utramque esse aeternam atque adeo durationes simul, sed origine et natura esse priorem processionem per intellectum processione per voluntatem, nam sicut natura prior est operatio per intellectum operatione per voluntatem, quia nihil volitum, quin praecognitum, ita etiam processio per intellectum quod est exercitium operis intellectualis debet esse prior processione per voluntatem, quod etiam est exercitium operis eius. Et hoc maxime verum est in casu nostro

quia cum Spiritus Sanctus a Patre filioque procedat, non potest non praesupponere processio Spiritus Sancti, quae est per Voluntatem processionem filij, quae est per intellectum; indubitatum igitur est processionem filij esse natura priorem, et originem processionis Spiritus Sancti.

3 quaestiuncula: Num Una processio sit perfectior altera? hanc difficultatem remitto ad disp. de Relationibus diuinis, in qua de harum perfectione disputandum erit. Ex his enim, quae de Relationibus dicturi sumus constabit aperte, quid circa processiones, quae re uera relationes sunt, sit asserendum. Quia iam ad processiones in particulari uenimus, in quibus explicandis non immoramur, quia ex dictis de processionibus in generali particularium notitia magna ex parte pendet. Disp. 3. de processionibus diuinis in particulari. Cap. 1. quid circa processiones diuinas in particulari sit citra controuersiam certum.

Disputatio. 3 de Processionibus Diuinis in particulari.

Cap. 1. quid circa processiones diuinas in particulari sit citra Controuersiam certum?

Primo certum est diuinas processiones esse duas, nec plures, nec pauciores; primam esse per intellectum, alteram per Voluntatem; quod iam fuit a nobis in superiore demonstratum disp. et ostensum quomodo, non solum fit hoc, sed etiam ratione naturali possit probari.

Secundo licet Haeretici, eu nomius Arius, et sequaces ut negarent Christo Domino diuinitatem, et naturalem filiationem vehementer oppugnauerint generationem aeternam quam docentibus Mahumetus Nostrum erumpens ex foedissimi cadauere inter Arianorum feces putrescente dicens, Unum esse Deum, qui nec genitus sit, nec generauerit, hoc referente Damasceno Lib. de haeresibus etc.

firum. nihilominus desiisse processionem secundum seipsam vere, et proprie esse generationem. hoc probatur 1° ex psalmo 109. ex utero ante luciferum genui te: quod de Christo Domino intelligendum esse constat ex versu sequenti: tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech, quem Paulus ad Hebreorum 5. de Christo Domino intelligit. atque etiam ex versu praecedenti: dixit Dominus Domino meo. quo testimonio divinitatem suam ipse Christus Dominus probavit Matthaei 22. et ita antiqui Patres contra Judaeos, et Arrianos ad probandum aeternam Verbi generationem adducunt praedictum textum tanquam clarissimum. Videatur P. Montoya hic disp. 4. sect. 1. et 7.

Secundo probatur ex psalmo 2. quem Magistri Hebreorum communiter exponunt de Messia, ut notat Galatinus lib. 3. cap. 7. et Lorinus in argumento eiusdem psalmi, cuius causa sine dubio fuit, ut Sancti Apostoli huius psalmi testimonijs frequentius, et libentius uterentur ad probandum mysteria Christi quemadmodum in actorum 4. et 13. et quo ad praesens attinet Paulus ad Hebreos 1. divinitatem Christi Domini ex versu 7. eiusdem psalmi probat: cui enim Angelorum dixit: filius meus es tu, ego hodie genui te, quod nisi de aeterna generatione Apostolus intelligeret, non recte colligeret veram et substantialem divinitatem Christi nationem quam filiationem, quam ut Fulgentius sapienter ad 2am objectionem Arianorum versus finem: quis filium dicat, et genitum nesciat? quis Patrem valeat credere, quem non credit genuisse. Et ideo de aeterna generatione Verbi intelligunt hunc textum omnes fere Sancti Patres.

Probatur 3° ex testimonio celebri Isaiae 53. generationem eius quis enarrabit. quem locum ad probandam aeternam Christi Domini generationem eiusque summam altitudinem Angelis etiam incomprehensibilem adducunt Patres communiter. 4° probatur ex textu proverbiorum 8: nondum erant abissi, et ego iam concepta eram: et post parum: ante omnes colles ego parturiebar. quod de nulla creatura posse primario, et principaliter intelligi probat evidenter ex textu sequenti, nulla enim creatura in vero sensu

[illegible] illi aderam cuncta componens, et delectabar per singulos dies etc. Et Ecclesiastici 24. ego ex ore [illegible] prodivi primogenita ante omnem creaturam. Et idcirco [illegible] similiter de generatione aeterna exponunt praefata verba dicta esse primario. Videatur etiam D. Ruiz. [illegible] 26.

Quinto denique esse generationem secundae processionum, his testimoniis clarè constat in quibus dicitur secundam personam esse filium Dei naturalem. Idem enim filius, quia genitus, et quia filius, utique genitus, inquit D. Aug. 5. de Trinitate cap. 6. [illegible] et cap. 7. [illegible] hoc significatur cum dicitur genitus, quod significatur cum dicitur filius. Ideo enim filius, quia genitus, et quia filius utique genitus.

Pro filiatione autem [illegible] secundae Personae textus sunt innumeri. Lucae [illegible] filius [illegible] vocabitur. Matthaei 16. tu es Christus filius Dei vivi. Marci 14. filius Dei benedicti. Romanorum 8. proprio filio suo non pepercit cum non nullis aliis [illegible] claros praetermittam. [illegible] Veritas tanquam de fide definita fuit in variis conciliis ut in Niceno [illegible], atque in [illegible] [illegible] expresse continetur.

Etiam de fide processionem Spiritus Sancti non esse generationem, quod constat ex Simb. Athan. in quo Ecclesia profitetur Spiritum Sanctum a Patre, et filio non fieri, non creari, non generari, sed procedere, quod idem Toletanum Concilium 1º a Leone [illegible] et Toletanum 11um in confessione fidei profitentur. Constat ergo ex eo manifeste quia si processio Spiritus Sancti posset dici generatio Spiritus Sanctus ipse filius dici posset quo fieret secundam Personam Trinitatis non esse filium Dei unigenitum, et unicum, contra Sacram Scripturam, Concilia, et Simbola fidei. Haec sunt certa circa processiones in particulari, quae praesupposita [illegible] transeamus, quae sunt sub contentione, Caput 2. [illegible] ratio reddi ab humano intellectu aliquod discrimen propter quod processio secundae personae Trinitatis sit generatio non autem processio tertiae. [illegible] Sect. 1.

Cap. 2um. Num possit reddi ab humano intellectu aliquod discrimen propter quod processio secundae Personae Trinitatis sit generatio non autem processio Tertiae?

Sect. 1a. Plures ex Sanctis Patribus iudicant hoc mortalium ingenio esse inexplicabile

Ita S. Athanas. in Serm. 3. contra Arianos Ubi indecorum est, inquit, quomodo ex Deo filius nascatur? atque quomodo gignat Deus et quis sit modus generationis Dei? insaniret enim qui talia auderet, quia rem ineffabilem, et propriam divinae naturae et duntaxat ipsi filio suo cognitam verbis interpretare conatur. itaque

D. Ambr. lib. 1. de fide ad Gratianum cap. 1. Mihi, inquit, impossibile generationis istius scire secretum. Vox silet. Mens deficit; non tantum mea, sed etiam Angelorum supra potestates, supra Angelos, supra omnem sensum est, et S. Aug. tom. 6. lib. 3. contra Maximinum cap. 14. De Patre, inquit, est filius de Patre est spiritus sanctus, sed ille genitus, iste procedens quid autem inter procedere, et nasci intersit de illa excellentia natura loquens explicare quis potest? distinguere inter illam generationem, et hanc processionem nescio, non valeo, non sufficio. Dicerunt his Sanctis PP. alij plures, qui animaduertentes hoc admirabile secretum ignotum fuisse Prophetis Evangelistis, et Angelis, ac soli Deo notum temeritatis, et insaniae incusant eos, qui scrutari illud, et investigare presumunt.

Quid ergo manum ab initio ita dispositam retrahemus? et ab investigatione huius ineffabilis mysterij cessabimus? ab illa imprudentis, et temeraria ratione inquirendi viij

Quam Sancti PP. reijciunt, et arcent Gnosticorum, Ut Valentini, Marcionis, Saturnini, Basilidis, et sequatium qui circa hoc Mysterium, atque etiam illorum, qui solo lumine nali, absque fidei, et diuinæ gratiæ auxilio sufulti tanti Mysterij rem scrutantur, vel eam Incertam tradere præsumunt, aut illorum errant, qui non tam fidei perfiendæ studio, et amore, quam Vano quodam, et impatienti curiositatis effectu hæc diuina mysteria tractare audent.

Ab ea N.° 4.° disputatione quam nos sumus auspicati humili, et sobria, quæ diuinæ gratiæ, et fidei lumine potius, quam nostris Viribus fretæ non debemus desistere, quam hanc non reijciunt Sancti PP. Commendant, et laudant dicente ad rem Justinus Martyr in expositione fidei de Trinitate circa medium, Ubi postquam ostenderat Nullo modo posse nos penetrare ad diuinam essentiam neque ad eius mysteria subdit. Non debemus tamen in totum ab ea quærenda desistere, sed pro sua quisque portione accepta a Diuina Scientia strenue rem examinet certus non quidem exacte se percepturum, propius tamen per huiusmodi contemplationem accedendo ad illum propius.

Aggrediamur præsentem disp. quam Utinam ita absoluamus, quod dicere possimus nec frustra Lumen piis opitulatos fuisse tum fidem de hoc mysterio facilitando, tum firmis illam argumentis contra impios defendenda. Art. 1. Quid sit generatio? = = = = = = = - - - - -

Sect. 2.ª Quid sit Generatio?

Ut posit apte reddi diuinarum diuinas processiones, et ostendi quomodo in Deo sit generatio, et in Deo 2.° scire oportet prius quid sit generatio Viventium, de qua in præsenti loquimur. hanc Sanctus Thomas hic q. 27. articulo 2.

Corpore, et 4. Sententiarum Cap. 11. et omnes Scholastici hac ratione processio seu origo Viventis ex Vivente tanquam a principio coniuncto in similitudinem naturae quam definitionem etiam expresse tradit Richardus Victorinus lib. 6. de Trinitate cap. 18. et colligit ex SS. PP. de Divina Verbi generatione disserentibus.

Sed ut omnes traditas definitiones constanter admittant non omnes conveniunt in eius explicatione, et ideo singulas eius particulas exponere, et probare oportet. Dicitur in primis processio, seu origo, quod ponitur loco generis, et per id convenit generatio Viventium cum generatione rerum inanimatarum, cum creatione, quae dicuntur processiones, seu origines. differt tamen etiam per hoc a nutritione, et augmentatione quae actiones, cum ordinentur ad dandum esse rei, sed ad complementum, et integritatem eius non dicuntur vere origines quarum est communicare rei primum esse.

Deinde dicitur: Viventis ex Vivente quo differt ab omnibus actionibus rerum mortuarum, quae neque ex Vivente exeunt, neque transeunt ad vires. Dicitur Viventis fuit ex loco propositionis A quia per ipsam multo clarius intelligitur generationem non utrumque pendere a Vivente, sed per ipsam esse Viventis acceptum seu esse ex ipsa substantia, et quod additur Viventis, quo differt a creatione, et aliis actionibus aequivocis per quas accipiunt sibi esse non ex ipsa substantia earum, quia ex nihilo ipsarum intrinsece fiunt, sed ab ipsa quia solum extrinsece dependent ab illis, et esse accipiunt.

Dicitur etiam tanquam a principio coniuncto, quo differt ab actionibus, quae veniunt a principiis separatis, quae non sunt vitales, generationes etiam sit tam principium, quam terminus sit vivens. Et ideo productio Evae ex costa Adami non fuit generatio, quia ut fuerit productio Viventis ex Vivente, non fuit a Deo tanquam a principio coniuncto, hoc est, immanente, seu continente intra se aliquomodo terminum, quod requirit perfecta Viventis generatio.

Ultimo dicitur in similitudinem naturae, seu ad similitudinem naturae, quia cum generans sibi similem in natura fit, et per se praetendat producere, et eius

Naturae imaginem exprimere, quae dicit filius ideo generatio apte dicit illa, quae ex sua prima intentione communicare intendit naturam similem. per quod generatio differt ab aequivocis actionibus, quae non procurant sibi simile in natura producere, sed potius dissimile.

Sed dices: Mulus verus filius est Asini, et Equi, et tamen ipsis non est similis in natura, sed longe differens; ergo non est bona tradita definitio generationis, quae exigit similitudinem in natura. Respondeo distinguendo maiorem: Mulus vere filius est monstrosus tam Asini, et Equi, concedo maiorem. Vere filius, quem praetendebat per se singularum parentum natura, nego maiorem. qua distinctione praesupposita, concedenda est minor, et neganda consequentia, quia ut notavi ex vi particulae filius in similitudine naturae non petitur, quod quilibet filius etiam defectuosus, et monstrosus de facto futurus sit ei similis, sed significat dumtaxat praesentem intentio naturae generantis, quae re vera est ut filius, revera evadat similis ei secundum naturam, quae intentio multis de causis potest frustrari. quod certe accidit in generatione Muli, quia intentio naturae equinae, quae fuit revera generare Equum, fuit occupata ex defectu ex principii naturae diversae. Et similiter intentio naturae Asini, quae etiam fuerat sibi similem [illegible] et ideo tertium evasit scilicet Mulus naturae monstrosae ex intentione naturae singulorum parentum degenerantis. bene ergo stat cum nostra definitione illa Muli generatio, et filiatio. Sect. 3. traditae et explicatae definitionis.

Sect. 3. Traditae, et explicatae definitionis de lucidatio.

Non parum elucidabit tradita definitio, et nostra eius explicatio, si probaverimus ex Philosophis, et Patribus, filium, qui est terminus generationis nil esse aliud, quam naturae sui Patris similitudinem, et imaginem. hoc certe constat ex Aristotele 2. Lib. de Anima Cap. 4. textu 34. dicente, haec operatio maxime omnium operum viventibus est naturalis unumquodque aliud sibi simile generare, animal quidem animal, planta plantam, et Lib. 1. de generatione animalium

Cap. 1. notat omnia animalia perfecta generare filium eiusdem generis. et idem habet sepe alibi.

Aspirant Sancti Patres in eandem veritatem, qui passim dicant nil aliud esse filium, quam similitudinem, et imaginem naturalem parentis sui. Videatur P. Montoya hic disp. 6. Sect. 1. et 6. in qq. ubi plura Sanctorum Patrum testimonia refert, que per similitudinem, et imaginem naturalem filium definiunt. ita Nazian. Oratione 36. que est 4a theologia, multo propius ad finem, quam ad medium, compendiosa, inquit, facilis que Patris ratio, ac declaratio est filius, omne enim, quod genitum est, genitoris sui tacita quadam voce definit. Athan. in Epistola de decretis Nicene Synodi parum ante medium sic loquitur de filio. si enim imaginem nominis, filium eo ipso eum esse indicaveris. quid enim simile Deo, nisi sua ipsius proles. Basilius lib. 2. contra Eunomium multo propius ad medium, quam ad finem. Pater, inquit, est qui essendi principium alteri dedit similem sibi naturam prebuit, et alios taceam videndos apud citatum P. Montoya Nicetas ad orationem 12 Nazian. Columna 2a quam rationem habet definitio ad definitum inquit, eandem filius ad Patrem; ipsum enim declarat quemadmodum definitio definitum, quam ob rem Christus dicebat, qui me vidit hoc enim significat, qui vidit me, Patrem quoque videxit: omnis enim proles parentis sui tacita est ratio, seu definitio.

Ex his constat aperte non posse dubitari filios sic dictos per intensionem, et naturam producant fore similes in natura parentibus suis, atque adeo imagines naturales illorum. id, quod etiam colligi potest ex Scriptura Sacra, quia genesis 5. in principio dicitur de Adam, genuit ad imaginem, et similitudinem suam, vocabitque nomen eius Seth. et videmus ab ipsa soli filio divino attribui rationem imaginis tanquam notionem propriam suam. ad Colossenses 1o qui est imago Dei invisibilis: et 2a Corinthiorum 4o qui est imago Dei et Romanorum 8. predestinavit nos conformes fieri imagini

e filius eius. ad Hebraeos 1. qui cum sit splendor gloriae, et figura substantiae eius. et Sapientiae 7. Candor est enim lucis aeternae, speculum sine macula, et imago bonitatis illius.

Atque quam indubitatum ostendimus erit facultatis generatiuam eam esse quam intendit naturam producere sibi similem in natura, et filium esse ipsam similitudinem, et imaginem naturalem suorum parentum, et adeo recte definiri generationem esse id per quod natura intendit de facto, et exequitur suam similitudinem naturalem, quod principaliter ad rem facit.

Sect. 4. Vera ratio propter quam processio secundae personae sit generatio.

Molestissimum est sciunt theologi in resoluendis huius difficultatis prius quam perueniant ad apprehendum suum sensum nimis lasant studiosos suos plura infinitarum rerum... a quo labore, et molestia auditores meos releuare cupio, ...ius explicatione, et probatione quaestionum exordiendo; illa enim semel electa, quae nisi multum fallor ipsa est rei veritas ut praesente sole nubila solent; sic caeterarum opinionum obstacula dispungentur.

Sit ergo nostra assertio: ideo in personis diuinitatis sanctissimae processio est generatio; quia est per intellectum secundum, per Sapientiam Patris. pro qua sunt est S. Thomas hic q. 27. arti. 2. et 4. ubi communiter eius interpretes et hi in exponenda S. Doctoris mente, et sua doctrina defendenda aliqua in... asserant quae inter se diuidunt, et a veritate recedunt, ut videbimus inferius.

Eamdem doctrinam tuetur idem S. Doctor multis aliis in locis relatis a Montoya disp. 6. sect. 3. in qua defendit, et probat hanc s... pro illa citans Capreolum, Cesam, Ferrariensem, Bannes, Molina, ...t, Bellarminum, Valentiam, Suarez, Palacios, atque etiam

Canariensium, et Vasq. qui camdem quantum ad substantiam oppugnant, et praestantiores ex nominalibus qui ideo dicunt processionem Spiritus Sancti non esse generationem, quia non ex vi illius procedit ut omnino persimilis, ut Secunda persona ideo est generatio, quia ex vi illius procedit ut similis. Eorum rationem hic vv. Fabricl, Mayor, Bacconus, in quorum etiam parte Scotus ipse inclinat, quamvis dubius, et Princeps hic Author nulli simpliciter aquiescat.

Pro eadem sententia adducit Antiquiores Scholasticos qui generationem quae procedit per modum naturae distinguunt ab spiratione quae procedit per modum voluntatis, quos ex RR. plures adiungi possunt, nempe ... hic ... disp. 2. sect. 5. Martinus Perez disp. 4. sect. 6. Alarcon tract. 5. disp. 8. cap. 17. Arriaga disp. 47 sect. 8. Gibieuf ... qui omnes cum colligant ex eo generationem secundae personae quae est media intellectus, conveniunt in substantia ... quamvis negare non possimus multa ab ijs inveniri, quae in universum diluunt, et contra resolutionem ipsam et veritatem recedunt. Pro eadem adducit idem P. Arrubal in disp. iam citata plura testimonia, ex quibus clarissimus D. Thomas, quae me amplius, quam par sit praesentem quaestionem ... unico ut aliud eius locupletissimum (de rem ...) ... ex qua soliditatem et firmitudinem praecipue colligi existimo.

Ex nullo alio principio potest evidentius demonstrari aliquam processionem esse generationem, quam ex illo, quo ostendatur illam esse exercitium non operationis ut ad potentiam vitae in nobis assimilativae: generatio, ut diximus, nihil est aliud quam exercitium per quod vivens exequitur intentionem suam producendi sibi simile ... Rerum naturam, sed ex eo quod processio secundae personae sit exercitium ut divinitatis, quae operatur, per intellectum fecundum per sapientiam Patris est exercitium ..., ut mediante potentia ratione assimilativa, per ex eo primum ostendatur esse generationem.

... ibo ... quod ... divinus fecundus

[illegible] sapientiam Patris [illegible] [illegible] Verbi; [illegible] enim [illegible] [illegible] est [illegible] naturalis, [illegible] [illegible] inter omnes; [illegible] fecundo sapientiam. [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] Verbo, [illegible] ex abundantia cordis, hoc est, ex mente fecunda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Verbi in quantum Verbi [illegible] est [illegible] assimilativa. [illegible] bene [illegible], [illegible] Verbum est [illegible] similitudo, [illegible] [illegible] [illegible] fecundi [illegible] sapientiam, [illegible] [illegible] [illegible] Verbi in quantum Verbi [illegible] est [illegible] assimilativa. [illegible]: [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etiam in [illegible] Verbo [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] duas [illegible] debent representationes, quae in illo [illegible] [illegible]. [illegible] est representatio [illegible], sive intellectus fecundi [illegible] [illegible] Verbo: [illegible] est representatio [illegible] [illegible], sive [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ipse, quam [illegible] [illegible] representat.

Ex his representationibus [illegible] [illegible] [illegible] representant [illegible] [illegible] est representatio [illegible]. Secunda [illegible] [illegible] representat [illegible] ipsum non est representatio [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] omnes [illegible] [illegible] primis [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] Verba, representant [illegible], et [illegible], et [illegible]. Et omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quam [illegible] per Verba significari [illegible] [illegible], et [illegible], [illegible] [illegible] significat doctrinaliter, hoc est, modo [illegible] ad [illegible] doctrinam, seu quod idem est intentionaliter, [illegible] [illegible] non doctrinaliter, seu [illegible] [illegible]; [illegible] naturaliter, [illegible] sunt [illegible] signa et imagines [illegible], [illegible] representant sicut [illegible] in se, [illegible] modus representationis [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ideo non supponunt [illegible] [illegible] [illegible] rebus. [illegible] manifestum est Verbum similitudinem naturalem [illegible] atque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et naturaliter assimilativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ad [illegible] [illegible] [illegible] naturaliter assimilativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generatio, [illegible] [illegible] fecundo [illegible] sapientiam Patris.

Quod magis declaro, q̃ vocalis
et mentalis differentiam modus quo . nec definitio. Homo ē aīl roale, v, q̃ significat definitionem mentalem Hominis ab illo, quo representat hominem ipsum
q̃ hominis solum representat intentionaliter. Definitum p̃ definitionis mentalis representat naliter, aut quo hos requiruntur text, n ne ē nisi representationis, et imaginis nalis, qui ē idem eandem naturam, et essentia indubitate. Sed modus, quo representat vocalis definitio definitionem mentalem ē idem eandem rationem, et essam definitionis, ita licet, ad bene possit
aut mentalis, et vocalis definitio exprimendi unica definitione, tam de illo
vere enunciat, et dicat genus, et dif.a, et explicat essam hominis. Ergo modus, quo definitio vocalis representat definitionem mentalem ē modus representativus nalis imaginis.

Non ē ergo dubitandum ē naliter assimilativum eam facultatis, que sit productiva verbi, d. illectus divinus fecundus p sapientia Patris productivus verbi, ē naturaliter assimilativus cum autem processione ē generationem nihil sit aliud quam ē exercitium viventis operantis sua facultate naliter assimilativa n poterit negari processione secundæ psonæ divinitatis
ē generatione ex eo, qd sit exercitium illectus fecundi p sapiam Patris.

Sed dices: hoc argumentum
nari ad summum divinum verbum, qd nascit ex virtu divini parentis p
suam sapientiam fecundi ē imaginem nalem dicti illectus sapientis
sicut verbum nostrum ē nalis similitudo, et imago nostri conceptus, n vero
ē imaginem naturæ divini Parentis cuius ria, et essa n ē illectus et
sapientia, sed ē ase omni modo, ut nos opinamur; male ergo colligimus
processione secundæ psonæ ē generationem, q ē p virtutem fecundum p sapientiam
Patris. ad generationem enim n sufficit qualibet similitudo nalis,
6 sed illa requirit, quæ ē eiusdem narum generantis ut ē evidens.

Attamen
ē, q si semel concedant nri adversarij illectum p sapientiam Patris
fecundi ē naliter assimilativum, et verbum ē similitudinem nalem

Diti intellectus, quod est plusquam certum, si aliis a nobis potuerunt persuaderi idem processiones secundae personae esse generationes, quae media tali facultate. certissimum enim est naturam generantium non nisi media facultate sua naliter assimilativa esse fructificaturam, et producturam suam similitudinem naturalem; quia intellectus Patris fecundus per suam sapientiam est facultas naliter assimilativa, ipse sine dubio illa est per quam natura divina generat, et naturalem suam similitudinem producit.

Itaque secunda persona Trinitatis filius est Patris non propriae, quod dicit non intelligentis imaginis naturalis intellectus divini sapientia Patris fecunda sub qua consideratione verbum est. o. quare habet dicit vocem imaginis naturalis etiam non et esse ipsius divini parentis, quae ut vere notat in objectione nonquis Trinitatem divinis constituit filium, quo quis est similitudo eorum eandem essentiam, et naturam Patris. Hanc autem vocem imaginis esse sunire secundae Trinitatis personae et processioni per quam illa accipit suum esse primam generationem esse colligimus ex eo, quod primum proximum, et ultimum attrahit, ex quo colligendum est prius ter motum, et intellectus eorum esse, naturaliter assimilativum est.

Item Arg. quia magis evidens, quam naturam non securam esse ad producendum nalem similitudinem sui nisi media facultate, et instrumento, quae ex propria sua natura, et inclinatione tali possit ministerio, et intentioni deservire. Ac sic ad naturam intendentem producere sui similitudinem naturalem, et imaginem, nullum instrumentum pot accommodatius assignari, quam id cuius sit ex naliter assimilare; sed non pot negari intellectum fecundum sive sapientiam Patris esse proximam facultatem, et instrumentum quo divina natura intendit sui nalem similitudinem et imaginem producere. bene ergo colligimus processionem secundae personae esse generationem, quae est per intellectum sapientia Patris fecundum.

Sect. 5. ostensa vera ratione cur processio tertiae Personae non sit generatio multum dilucidatur superior doctrina.

Ideo processio tertiae personae non est genera[tio, quia]
est per voluntatem fecundam Patris amoris, et Filij. Hanc assertionem defen[dunt]
Omnes DD. quos in Sect. superiori pro nostra sententia adduximus, quia in eo omnes c[onveni]unt, quod Spiritus Sanctus filius non sit, quia est per voluntatem quae non est ex se fa[cultas]
Assimilativa; et inter Graecos expressissime eam iterum propugnant ij, qui
Negant Spiritum Sanctum esse filium, eiusque processionem esse generatio[nem]
quia procedit ut datur, sive ut donum.

Probo assertionem efficaci ratio[ne].
Non est generatio illa processio, quae non est exercitium potentiae vitalis naturaliter assi[milati]vae; sed processio, qua accipit suum esse tertia Persona non est exercitium po[testatis] naturaliter assimilativae; ergo dicta processio non est generatio. Probo minorem:
Voluntas fecunda per amorem non est facultas naturaliter assimilativa, quod mihi
Manifestum; et a dicta facultate procedit donum, cum enim amor sit affe[ctus]
quo volumus bonum alicuius, praecipuus amoris fetus donum est, quo ama[ns]
munerat amatum; sed facultas doni productiva non est assimilativa naturaliter; [ergo]
voluntas fecunda per amorem non est naturaliter assimilativa.

Probo hanc primam
minorem, quia donum ex ratione sua non est univoce sive eiusdem rationis cum accip[iente]
et illo amanti; sed donum semper esse debet, ea enim quae a nobis non dicid[...]
et sunt nostra donare solemus; et licet aliquando contingat munus
et donare, quae non sint eiusdem, haec certe identitas ratione doni per accide[ns]
quae optime stare posset sine tali non identitate. quod imagini naturali minim[e]
convenit; ea enim ex genere suo identitatem non postulat, et sine ea imago
non valet. ut est evidens.

Ergo non est naturaliter assimilativa ex sua ratione
facultas doni productiva; atqui est voluntas fecunda per amorem est productiva
doni; ergo non est ex genere suo naturaliter assimilativa voluntas
fecunda per amorem; illa autem processio, quae non est exercitium potentiae
naturaliter assimilativae non est generatio; ergo processio tertiae personae non est
generatio. et hoc ideo, quia est exercitium voluntatis fecundae per amorem.

Sed [illegible] [illegible] — [illegible] facultas [illegible] [illegible] non [illegible] exponere suo assimilatiua naturaliter, [illegible] donant nario debent esse similia [illegible] naram donatoribus, ut [illegible] [illegible], [illegible] videtur [illegible] negari quod sit naliter assimilatiua, [illegible], et particulari facultas doni communicatiua. sicut [illegible] dono particulari negari potest quod sit similis [illegible] naram suo donatori. [illegible] certe [illegible] [illegible] [illegible] Sancto [illegible] eiusdem [illegible] cum Patre, et Filio fides docet, et facultati [illegible] [illegible] accepit [illegible]; nam ad argumentum [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] aliquam [illegible] [illegible] naliter assimilatiuam, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectu, et [illegible] naturaliter simili. id quod maxime debet esse verum in facultatibus diuinis, quibus Deus operatur ad intra, quae [illegible] perfectissimae sint, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] earum intentioni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naram simile, [illegible] non negari [illegible] [illegible] potestati, et intentioni facultatis diuinae. Unde [illegible], atque Spiritus Sanctus similis est [illegible] naram Patri, et Filio; [illegible] facultas [illegible] quam [illegible] ab illis [illegible] naliter assimilatiua.

Sed [illegible] quod donum siue [illegible] [illegible] [illegible], siue [illegible] [illegible] [illegible] particulari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donatore, [illegible] tantum [illegible], et particularis. donum enim [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] non debitae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plurimis, et cum [illegible] [illegible] [illegible] — Et [illegible] [illegible] aliquando donum esse reuera eiusdem [illegible] cum donatore ut si Pater donaret filium [illegible] [illegible] amico certe [illegible] [illegible] naturalis identitas ad [illegible] doni [illegible] afferret, [illegible] ea non requiritur [illegible], nec [illegible] in [illegible] doni. nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam pertinet ad donatorem, [illegible] suo potestate [illegible], ita ut sine [illegible] [illegible] de eo disponere possit [illegible] arbitrio. [illegible] [illegible] [illegible] quaedam [illegible] seruitutis, et subiectionis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam de [illegible] accepit [illegible] [illegible] sine dubio differt [illegible] [illegible] [illegible] differt a seruo [illegible] [illegible] [illegible]

a Servitute, liberitas a subiunctione, [illegible] potest, qd donum Creante debet na differre atq adeo, qd Virtus doni [illegible] [illegible] [illegible] sit assimilatiua [illegible] specificam naturæ.

Sicq primum [illegible]

[illegible] sumpto ex identitate [illegible] Spiritus Sancti, [illegible] [illegible] ea eiusdem Numero [illegible] illum cum Patre, et filio. quid precor obstat Asserere Spiritum Sanctum a Patre, et filio accipere eandem Numero [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] aliam [illegible] ipsa [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] Numero, et specie diuersa.

Ad hanc Veritatem declarandam di[illegible] animaduertendum e Diuinam naturam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indiuiduam in tribus diuinis Personis eminentialiter, et equiualenter [illegible] triplicium, [illegible] [illegible] duabus Naturis Numero distinctis quales solent [illegible] Patris, et filij increatis, et duabus Naturis [illegible] etiam distinctis, quales [illegible] solent na donantis, et na donorum. [illegible]

Quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Spiritui Sancto ex Patre, et filio ex [illegible] [illegible] eadem numero na, quaipsi Realiter [illegible], [illegible] [illegible] eandem eminentialiter, et equiualenter, d. Longe differentem, [illegible] [illegible] ei naturam eandem in quantum [illegible] [illegible] distinctis Numero [illegible] [illegible] [illegible]; que [illegible] debet eiusdem [illegible] specificæ saltem; [illegible] in quantum [illegible] [illegible] distinctis essaliter [illegible] [illegible], qd sub [illegible] talis [illegible] debet [illegible] idem cum donatore, [illegible] proportionata [illegible], et decens atquadeo distincti ordinis.

Quod cum [illegible] [illegible], et perfectionis [illegible] diuine [illegible] argumentum. sic enim [illegible] [illegible], et tanta Vt nulla possit excelentior, et specialior excogitari, [illegible] cum sit duabus naturis equiualet distinctis numero [illegible] Patris, et [illegible] filij, et duabus naturis [illegible] essaliter, et specie distinctis [illegible] naturæ donatoris, et doni, [illegible] differentes [illegible] solent

Inde fit v^a. e posito Secdo duplicē

Exemplo immanens, perfectiss. nempe a Patre univoca ad filium, et equivoca ad Spiritum Sanctum in ipsius quandam conditionem, eius divinis ad rationem origine, et termini Principii Sibi in Patre, et filio, qui habent esse univoce simile, ut ad rationem prin. et illi quidam ratione in donatore, et dono, quod ratio solum exigit proportionem, et decentiam cum donatore, et terminum est similitudinis solum analogica, et proportionali, quod ii sapientes sine dubio animadverterunt, qui docent processione secundae personae esse univocam, processione personae tertiae esse equivoca, sicut ut Ferrariensis, Caietanus, Alex. Alber. et Cartusianus, quod refert, et sequitur noster Montoya disp. 2. Sect. 5. n. 6. in doctrina est praestandum nobis est et asserendum ideo Spiritum Sanctum non esse filium, et eius processionem non esse generationem quia est per voluntatem Patris, et filii fecunditatem per amorem, ad iam magis explico, atque corroboro. Sect. 6. in quo sensu Spiritus Sanctus dicatur a nonnullis SS. PP. similitudo, et imago Patris aut filii. = = = = = = = = = = = = = = =

Sect. 6. In quo Sensu Spiritus Sanctus dicatur a nonnullis Sanctis PP. Similitudo, et imago Patris, et filii.

Attamen potest opponi gravve argumentum quod Voluntas fecunda per amorem Patris, et filii est facultas nullatenus assimilativa non minus proprie, et vere, quam intellectus fecundus per sapientiam Patris, quod ex multis testimoniis Sanctorum Patrum potest probari, qui dicunt Spiritum Sanctum esse imaginem, et similitudinem filii non minus perfectam, et propriam, quam filius est similitudo, et imago Patris.

Cyrillus Alexandrinus

lib. 5. thesauri cap. 1. post medium: Deus, et Spiritus verus Spiritus Sanctus est filii Dei, qui est verus Deus imago perfectissima est, et in Dialogo de Trinitate lib. 5. prope ad medium quam Spiritum, quod autem similitudo vera filii

Spiritus Sanctus e, Scribentem audias D. Paulum, quos praescivit, et praedefinivit conformes imagini filii eius, et hos vocavit. Et alia testimonia taceo, quae videri possunt apud P. Montoya disp. 64. Sect. 6. quae convincunt Spiritum Sanctum esse non minus vere, et proprie filium, quam Verbum, et utriumque a Deo dicendum esse.

Sed in tradita doctrina nihil minus est permittendum nobis, et negandum tanquam falsum, quod voluntas scilicet in ordine ad amorem sit non minus vere, et proprie assimilativa, quam intellectus secundum se ipsum, et sic est assimilativus ad eandem naturam, sed primus et non vis, sed vim habet ad assimilandum est solum analogica, et proportionalis, qualis est similitudo doni ad donatorem; donum quippe proportionatum esse debet, et decens magnitudinem, et Maiestatem donatoris, et non ad eandem naturam simile ei. Itaque ut iam dixi non possit negari esse saepe numero donum simile secundum naturam donatori; talis similitudo, et identitas minime requiritur, neque attendit ad talem rationem; sed sola proportio, et decentia quam cum donatore servare debeat. Ut ex eo hic magnitudo Amoris, eius vis, et propensio ad se communicandum posuit illius.

Hoc certe non obscure insinuavit Christus S. Ioann. dicens Ioann. 15. Vers. 26. Paraclitum de ipso testimonium perhibiturum esse. Testimonium enim convenientiam, et proportionem habet, cum re, quae testimonio comprobanda est, et non identitatem, vel univocam similitudinem, ut est evidens. Addo in confirmationem quod licet in sacra Scriptura exprimatur multis in locis similitudo secundae personae ad primam, ut constat ex testimoniis allegatis Sect. 3. numquam fuit de Spiritu Sancto facta mentio verbi, quae prae se ferant univocam similitudinem cum Patre et filio; quod non sine magna consideratione effectum fuisse factum debet iure existimari, et nisi ego multum fallor ad id nulla potior ratio potuit movere nisi diversa processionum, per quas non eodem modo Verbum, et Spiritus Sanctus similes evadunt, siquidem Spiritus Sanctus solum analogice, et proportionaliter evadit similis sicut donum, quo se invicem munerant Pater, et filius

et Verbum procedit univoce similis Parenti suo et filius eius vera ratione filij; dicendum est esse eandem personam esse similitudinem, et imaginem proprie, et univoce; atque adeo naturalem filium, quia procedit via intellectus sapientia Patris fecundi, et talis non est processio tertiae personae, quae est per voluntatem fecundam per modum amoris Patris et filij.

Ex quo in propositio iam interpretatio est Sanctorum Patrum, qui enim non de propria similitudine, sive univoca loquuntur, qualis est similitudo inter Patrem, et filium, sed de similitudine, et imagine solum analogica, et proportionali, qualis est, quae intercedit inter donum, et donatorem, et inter causam quamcumque et eius effectus, qui etiam dicuntur aliquomodo similes causis suis, et has in iis ponuendis, quoque sicam aliqualem similitudinem, ut Aristoteles 1. de generatione cap. 7. textu 5. ubi: agens est ad similitudinem suam patibile disponit. Quam licet tractet de agente univoco eandem doctrinam extenderunt Theologi, et Philosophi, ad agens quodcumque, ita ut hoc etiam intendat producere similitudinem suam vel ut eandem univocam, sed analogam ut sapienter notavit Mendoza in sua disp. 6. sect. 5.

In hoc quoque sensu dictus fuit a Patribus Spiritus Sanctus similis filio, et dicta eius imago. Ex quo non potest colligi eum esse vere filium, neque processionem eius esse generationem manifeste constat ex dictis. Ad hanc enim ut saepe est dictum non quaecumque similitudo sufficit, sed similitudo univoca, sive eandem naturam saltem specificam naturaliter quam similitudinem non habet Spiritus Sanctus, quamvis sit indubitanter unicam tenere non individuam naturam Divinam Patri, filio, et Spiritui Sancto communem est ea certe non in quantum assimilat Spiritui Sancto ei quia a Patre et filio communicatur per voluntatem divino amore fecundam est quidem valenter, et eminentialiter ordinis distincti, et speciei ut iam supra notavimus, quia est ratione doni, quod ex genere suo non petit identitatem sive similitudinem naturalem cum donatore, sed proportionem, seu similitudinem proportionalem; quare in doctrina nostra persistendum est, et asserendum eam esse intimam Patrum doctrinis consentaneam ut nulla sit contraria.

Sed instabit aliquis: in similitudine fundat amor, qui non nisi inter similes esse solet, de Spiritus Sancti, qui procedit ut amor, processio eius fundat in similitudine. de processio Verbi, nos ideo est generatio quia fundat in similitudine; ergo haec ratio nullius est roboris, et ut Spiritus Sanctus esset prius filius quam Verbum. Sed haec instantia non multum urget ad quam resp. Secundo toti[illegible] et neq. minor [illegible] quia haec est verum processionem Verbi ideo esse generationem quia fundat in similitudine, ideo est generatio, quia ipsa [illegible] intendit producere ipsam [illegible] similitudine quae est [illegible], et illa processio, quae fundatur et nascitur ex similitudine quae ponit illam, supponit; et sic est generationis proprium non supponere, producere [illegible] similitudinem, ut [illegible]; [illegible] concipiunt adversarii processionem Spiritus Sancti esse generationem, ex eo quod fundet in similitudine.

Quod si aliquis reclamet Spiritum Sanctum procedere ex amore Patris, et Filii, ut amore utriusque atque adeo procedere ut similem, quia nihil magis simile, quam amor amori. est [illegible] facilis solutio, quia ad generationem non quaelibet similitudo sufficit, de ut dictum est similitudo [illegible] naturam requiritur, quae [illegible] non ponat ex vi processionis, quae est exercitium voluntatis amantis, quia huius praecipuus conatus non est ponere similitudinem [illegible] analogicam, et proportionalem, qualis est similitudo doni, quo se communicare et tradere natura conatur illi quem iam sibi similem praesupponit, ideo processio Spiritus Sancti etiam si ex vi illius procedat ut amor non debet dici generatio, de processio; de haec veritas impugnatione aliquarum ex praecipuis et magis celebribus opinionibus non parum [illegible]abit, et illustrabitur. — Sectio 2. quo pede claudicet sententia P. Gabrielis Vasquez.

Sectio 2. Quo pede claudicet sententia Patris Gabrielis Vasquez.

Longum esset molestum quia omnes vocis insequi qui [illegible] conati sunt nequicquam discrimen ponere inter processione Verbi, et Spiritus Sancti, et ostendere quomodo [illegible]

... in Visa: Itaque enim adeo ss. insufficientes, et manifeste falsas esse tam nequeant, ut absque ulla impugnatione de statu suo decidant. quare celebriores impugnabo dumtaxat in quantum a nra assertione abhorrent.

Et in primis Cenimarensis, et Basquez qui ut iam dixi in nostro ipsum quod vere retinuerunt, quod verbum ideo esse filium quia procedit ut imago naturae divinae [illegible] et Spiritum Sanctum ideo non esse filium quia non procedit ut talis, quae est ipsa veritas; ideo tamen nobis displicent, quia non bene explicant cur verbum dicat naturae imago, nec quomodo ipse ratio imaginis Spiritui Sancto etiam debeat convenire.

Quod ita ostendo: Spiritus Sanctus in sententia Gabrielis Vasquez procedit a Patre, et Filio non minus similis ipsis in natura quam procedit verbum [illegible] Patre; ergo eadem ratio imaginis, quae convenit verbo a [illegible] Vasquez convenienda erit ab ipso Spiritui Sancto. Et tam verbum quam Spiritum [illegible] procedunt similes in natura [illegible] procedunt ut verbum et imaginem, ergo verbum dumtaxat, quod soli huic convenit esse similitudinis expressae [illegible] [illegible] suum primum in quo consistit ratio imaginis, et non in sola [illegible] [illegible].

[illegible] quod non explicat Vasquez quomodo Spiritui Sancto etiam conveniat esse similitudinum expressam ad repraesentandum. An [illegible] Petrus vera, et propria similitudo naturae [illegible] [illegible] sed ex eo solum quod exitus suae processionis [illegible] ex illo tanquam a principio [illegible] naturam suam, et [illegible] quod talem naturam [illegible] accipiat per talem actionem, [illegible] etiam colligimus filium divinae productum a natura ea intentione ut repraesentet illud a quo suum esse derivavit. [illegible] Vasquez quare [illegible] negabit etiam Spiritum Sanctum esse imaginem naturam, et [illegible] intentione esse productum ut [illegible] referret Patrem, et Filium, cui [illegible] convenit esse [illegible] [illegible] ex Patre, et Filio tanquam a principio [illegible], et [illegible] illo eandem accipere naturam. Et etiam ipsum accipere [illegible]

eandem naturam, cui a similium earum et tamen non posse dici imaginem ... quia de ea non productus non ea intentione ut naturam ... alterum ignem repraesentet cum omnibus sit aequaliter similis; quod non bene colligitur Spiritum Sanctum esse non imaginem Patris et Filii, ex eo quod ex vi suae processionis naturam divinam accipiat, ipsis adaequatam similis in natura.

Sed neque satisfacit P. Vasquez, qui omisso quod ignis productus ab igne ab eo accipiens eandem naturam non sit imago naturalis eius, et posse hoc re vera evenire ut quis accipiat eandem naturam ab alio tanquam a sua causa, et quod nihilominus non sit imago naturalis eius, non video qua probabilitate possit ... hoc est dicendum de Spiritu Sancto; quod dicit illum non fuisse productum ea intentione ut repraesentet, est vitiosa petitio principii: de hoc enim dubitamus doctissime Pater, et audire a te aliquam rationem convincentem cupimus, qua de tali receptione intentionis possit nobis constare; quam cum non reddat P. Vasquez tanquam insufficiens eius ratio discriminis ... erit.

Quod melius ... quod hic ignis sit perfecta imago ignis, quamvis procedat ab illo, et accipiat similem naturam ... ratio ... Spiritum Sanctum. ... enim ignis ... non dicitur producere suam imaginem, quia per talem actionem ignis non conatur alterum ignem producere, tanquam revera alterum, sed ignem nutrire, et augmentare, additis suae quantitati et ... partibus ... ignis diminutam augeat ut sic ... melius, et durare possit.

Atqui pars diminuta non potest dici perfecta imago totius, neque actio ex natura sua partialis potest dici productiva imaginis, quae non proprie talis sit nisi ratione futura est res per se altera non ut augmentum est alterum ab augmento, vel ut suppositum est alterum a supposito; sed actio, qua ignis producit alterum ignem non est productiva imaginis, nec hic debet esse cum talis, etiam si ex vi talis actionis similem naturam accipiat.

Sed sic est, quod Spiritus Sanctus accipit a Patre, et Filio eandem naturam nam ex vi processionis tanquam distinctam

Persona, et si q. ex vi processionis evadat silis in na. D. Vasquez cur q. n. erit imago. Nam dicere idea talem n. eē q. n. ē productus Spiritus Sanctus ea intentione ut re presentet ē, ut dixi clara petitio principij. q. de hoc dubitamus an revera sit productus tali intentione conamur quā probare D. Vazquium tali inten tione filium revera productum, q. in illa eadem proxime vidimus expendi cere ques movent ad asserendum hocm ab hoc tali fuisse intentione productus sit, ut accipiat ex vi actionis ab illo tanquam a proprio de limito eands naram, et dum speciale aliud n. assignat cur Spiritus Sanctus n. sit imago talis quamvis ex vi sue processionis evadat in na. silis n. erit audiendus.

Ideo indisp. 145.

Cap. S. Ioanes Canariensium, q. probavit quomodo Spiritui Sancto vao imaginis, q. conveniat, hoc ostendit ostendere sed frustra. Et q. ut Spiritus Sanctus eēt imago, inquit, deberet n. solum eē silis in na. sed etiam representare eos a qu. procedit; atqui nullum representat, q. si representaret aliquem illum repraesen taret actu intellectu, d. nulli representat, q. probat inductione, nam in primis Patri, et filio n. representat cum neuter se illigat Spiritu Sancto neq. tanquam obto, neq. tanquam tro intellectionis suae, nec representat sibi, neq. alicui creato in tellectui, ut perspicuum ē; q. nulli intellectui Spiritus Sanctus representat, nec repre sentare pōt atq. adeo nullius ē imago.

Ita Ratiocinat. P. Vasquez, d. quis n. vi det infirmitatem huius rōis. Do illi ad rōem imaginis eē narium, ut alicui intelli representet aut representare possit suum exemplar. ver hoc Spiritui Sancto deesse, d. si nulli verum ē, q. accipiat eands naram a Patre, et filio ex vi processionis et q. ex vi illius evadat ei silis, n. quomodolibet. d. univoce. cum ego ca pere n. possim quomodo Pater et filius n. sint se intellecturi ex Spiritu Sancto si verum sit eis eē eandem naram silem, et ab ijs procedere. Nec video quomodo Pe trus sit medium ut in ipso Patre eius possit illigi, et talis n. sit Spiritus Sanctus cum sit certum n. eē minus vere Petrum produci, et fieri de substantia Patris, quam Spiritus Sanctus ē de subst.a Patris, et filij nec minus perfecte similem eē illum suo principio, quam similis ē iste suo, nec figure

Valeo in Sententia huius Doctoris quomodo ratio imaginis possit convenire secundae personae, et non tertiae cum sit illum certum non minus vere, et proprie unam Personam quam aliam esse in natura similem suo principio, et de eius subita [illegible]

Ad esse specialiter propriam Verbo, ut sit imago, quae non est in Spiritu Sancto, namque ut gignitum non potest non esse imago sui principii intelligibilis, et ideo potest esse quod certum est omnem actum intus, et obiectum mentis esse [illegible] expressum ad repraesentandum suum obiectum. Quae autem est bonum [illegible] obiectum per se est [illegible] Verbi ut solum Patrem sequitur procedere per Verbum, ut imaginem Patris, quod non convenit Spiritui sancto. quod procedit per voluntatem cuius actus non sunt imagines, sed uti impulsus quos habet amans ad amatum, et ideo non debet dici procedere Spiritum Sanctum ut imaginem quatenus non potest negari quod procedat ut similis in natura. Ad [illegible] et sequitur, quae [illegible] [illegible] tandem incidit in doctrinam Thomistarum, qui colligunt ex processione secundae personae esse generationem quod est [illegible], qui [illegible] suo [illegible] producere similitudine [illegible], et talem ideo non esse processionem Spiritus Sancti, quae est per voluntatem [illegible] doctrinam [illegible] [illegible] Veritatis [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] Thomistarum. = = = = =

Sectio. 8. Iudicium de Sententia Thomistarum

[illegible] Thomistarum [illegible]

[illegible] ideo docent processionem Verbi esse generationem, quod est [illegible], cuius est producere similitudinem [illegible] processionem vero Spiritus Sancti [illegible] generationem [illegible] per voluntatem cuius [illegible] producere similitudinem sui [illegible] inclinationem [illegible] [illegible] [illegible] amantis [illegible] in amatum [illegible] [illegible] [illegible] perfectionem [illegible] perfectissimus [illegible] assimilativus obiecti [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] differentiis [illegible] omnium, quae esse et excogitari possunt perfectissimus [illegible] autem vis assimilativa substantiae et [illegible] eandem naturam, et omni [illegible] summa [illegible] ad [illegible] et ditrare illam [illegible] [illegible] [illegible] in illam processionem [illegible]

[illegible] exercitium [illegible] subjectiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generationem [illegible] [illegible] Verbi generationem [illegible] [illegible] [illegible] Diuini.

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] addit [illegible] specialis differentiae intra ordinem [illegible] [illegible] in ordine assimilatiuo, [illegible] semper [illegible] intra ordinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] processionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assimilatiua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eiusdem [illegible] Diuini, quae fit per [illegible] processionem [illegible] [illegible] ordine [illegible] [illegible] intentionaliter [illegible] [illegible] processionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] processionem [illegible] [illegible] exercitium [illegible] [illegible] assimilatiuum sui obiecti [illegible] adeo substantialiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] substantialiter [illegible] [illegible].

Haec Doctrina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disp. 1. sect. 3. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sect. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Haec doctrina [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] processio Verbi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assimilatiuo [illegible] [illegible] processio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinita [illegible] [illegible] in ordine assimilatiuo, [illegible] certe rem explicat [illegible] [illegible] admiscet.

At [illegible] quidem falsum est [illegible] [illegible] [illegible] generationis exeo quod processio Diuini Verbi sit exercitium intus Diuini, aut extra specialis [illegible] Diuini [illegible] infinite assimilatiuum sui obiecti. ad [illegible] sic: processio Diuini Verbi non est generatio in quantum est exercitium intus Diuini [illegible] [illegible], qua est infinite assimilatiuus sui obiecti, [illegible] male colligit exeo esse generationem. [illegible]: quod processio Diuini Verbi non est generatio in quantum est exercitium facultatis intentionaliter tantum, et non naturaliter assimilatiuae; [illegible] [illegible], quae intellectus Diuinus infinite assimilatiuus sui obiecti est intentionaliter tantum, et non naturaliter

Assimilativus; ergo productio Divini Verbi non est generatio in quantum est exercitium Intellectus Divini ea ratione, qua est infinite assimilativus sui obiecti.

Probo minorem. Ratione, qua est infinite assimilativus sui obiecti solum petit quod in linea expressionis, et explicationis obiecti sit plane conformis, et adaequatus intelligibilitati, et explicabilitati infinitis sui obiecti, et ita adeo ut sit comprehensio perfectissima eius, quam nihil ipsius lateat; sed ad hoc est plane impertinens similitudo obiectum eandem naturam. Quod etiam non est impossibile Sapientia Divina esset quaedam accidens, et tale etiam foret. Divinum Verbum adhuc esset infinite expressivum, et manifestativum sui obiecti infiniti, per hoc praecise quod nihil eius claritati deesset ipsi.

Sicut est illectio, et Verbum Angeli, quo comprehendit divinitatem perfecta, et adaequata expressio eius, licet non sit naturalis, et intentionalis duntaxat similitudo ipsius; ergo non bene colligitur quod productio Divini Verbi sit generatio ex eo quod sit exercitium potentiae intellectivae, quae est perfectissima et infinite assimilativa sui obiecti.

Quod Probo, quia nec Sapientia Divina, nec Verbum Divinum est naturalis similitudo sui obiecti, sed solum intentionalis, ergo Virtus infinite assimilativa sui obiecti, quae convenit intellectui divino, ad vim generandi nihil attinet. Probo primum, quia Sapientia Divina, et Verbum Divinum non est naturalis similitudo Spiritus Sancti, neque est naturalis similitudo Creaturarum, quae sunt obiectum eius; ergo non est naturalis similitudo sui obiecti; sed tantum intentionalis.

De Antecedenti dubitari non potest, alioquin posset dici Verbum filius naturalis Spiritus Sancti, et creaturarum; quia eius est filius cuius est naturalis imago ut est evidens. illo autem Deusso non video quomodo possit negari consequentia.

Quod si illam distinguant hac ratione: Ergo non est naturalis similitudo sui obiecti per se. nego consequentiam: non est naturalis similitudo sui obiecti per accidens, et secundario concedo consequentiam. Contra 1.º quia doctrinam Theologorum, quam propugnat Maior pars illorum. Deinde quia modo pugnamus Spiritus Sanctus est obiectum per se Divini Verbi, ergo

56

Docent esse procedere ex cognitione totius spiritatis; quia ultum deberet esse Verbum et illis similitudo spiritus Sancti; quod tamen non potest dici, inde sequitur esse Filium ... quod est hereticum, et nego obiecti per se potuit dici Verbum naturalis ...

Resp. 2° quod Verbum divinum non est minus perfecta expressio, et apprehensio sui obiecti per se, quam sui obiecti secundarij, et per accidens; quod ex eo quod sit perfectissima expressio, et apprehensio sui obiecti secundarij, et per accidens non sequitur Verbum Adversariis esse naturalem similitudinem illorum; ergo nec sequitur esse naturalis similitudinem sui obiecti per se ex eo quod sit perfectissima eius apprehensio, et expressio.

Resp. 3° quod divi-

nas Sapientia omnibus tribus Personis est perfectissima expressio, et apprehensio sui obiecti per se, ut est lumine naturae notum, et tamen non est similitudo naturalis eius; ergo Verbum potest perfectissima expressio obiecti per se sine similitudine naturali. Resp. 4° etiam si Verbum sit solum Patrem esse primum ... et obiectum per se divini Verbi, quod docet P. Vasq. et sequaces eius admittere sequitur esse imaginem naturalem ipsius in quantum praecise obiectum, quod est imaginem intentionalem, quae sola ... imaginis est de linea, et ratione Verbi, quod est perfectissimum, et infinitum in suo ratione ... potius esse expressivum, et manifestativum obiecti sui ... minus ... et ... quam ipsa Sapientia quae exprimit, et declarat. Atqui sapientia quae exprimit Verbum non est similitudo naturalis sui obiecti, quod solum ... Pater posset dici similitudo naturalis ..., atque adeo ... Filius; quod est manifestum absurdum, ergo Verbum ut sit perfectissimum in sua ratione et infinitum non requirit similitudinem naturalem sed solum intentionalem. Quod urgeo sic.

Quod urgeo sic: si Verbum est similitudo naturalis Patris quia illum perfectissime repraesentat, et dicit tanquam suum ... primum, et obiectum per se posset dici non minus perfecta similitudo, et imago naturalis Patris tam Verbum ... quam ... relatio per quam ipse ... Verbo, et distinguit ab illo ... non minus perfecte repraesentat ... tanquam, per quam ... cum ipso, qua relationem, per quam ...

= adeo, q. n. e Verbum ad psas sit similis. Et imago nalis Patris n. minus perfecta Naturam, qua Deum Verbum . . . minor. Una res e imago alterius ex ratione quam cum ipsa convenit et q. similis e, et n. ea ratione, qua n. convenit cum ipsa, q. potius opponitur, et dissimilis e: q. Verbum n. convenit cum Patre ratione relationis ... similis e ei sub hac ratione, q. suo ea potius opponitur illi, et e dissimilis, q. n. e imago sub hac ratione.

Id q. exco etiam pr. q. imago nalis e q. refert rem Deum candem ... et Natura, q. Verbum n. refert Patrem e Deum eandem essentiam, et naturam relationis Paternitatis, s. Deum eandem essentiam, et naturam ... precise, q. Verbum n. e imago Nalis Patris e Deum relatione. et tamen Verbum n. minus perfecte manifestat et exprimit essentiam, et naturam Patris, quam relationem q. n. ideo e Verbum imago Nalis Patris q. e perfectissima representatio eius in quantum prium intelligibile, et totum p. se. Atq. adeo sententia Thomistarum tanquam fallum ... debet audiri ea q. qua colligit pessime Divini Verbi exco e generationem q. e p. intum Divinus cui convenit ex sua speciali d. ra e e perfectiss. assimilatione suo intelligibili prio, et toto p. se. Sect. 9. Nec minus falsum e qd. de processione Spiritus Sancti Thomistae docent. = = = = = = = = = = = = =

Sect. 9. Nec minus falsum est quod de Processione Spiritus Sancti Thomistae docent. =

Alterum, qd. docent Thomistae de processione Spiritus Sancti, ideo scilicet illam n. e generationem q. ... illius, sive q. n. communicat na Divina, q. tamen ... et q. ... q. cum sit inquiunt, via voluntatis cuius e motum inclinare, et ... cum amato ... ipse solus sit impulsus, et nexus, et ... ratio ... Haec inquam doctrina diminute rem, et insufficienter declarat, et ... sine ... admixtione, q. falsum e asserere n. intimari ex sua processione ... Spiritus Sancti Naliter, et p. se coicationem n. Divinae, qd. ... quia Spiritus Sanctus e Deus p. se, et n. solum ... et p. accidens, e n. est ...

processionis per quam accipit suum esse non intenderet per se, et similiter [illegible] nominatio [illegible] [illegible] [illegible] transmittit. probatur Minor: quia non est per se illud, quod non est per se exigitiva actio nisi quae adsumit ea, et primo per se. sed si Spiritus Sanctus causa processionis, quamquam sit esse per se, non est per se Deus, sed tantum materialiter, et quasi per accidens potest dici, quod non sit per se, sed per accidens. [illegible] esse quae bene infert, et de antecedenti ego quidem non video quomodo possit dubitari. quod reddunt indubitatum omnes actiones creatae, quarum per se effectus enim non aliud est per se, et quidditative, nisi id quod est per se exigitivum actionis talis.

Circa [illegible] de Veritate eius clarius constet quod id non est etiam illud est per se res quo praecise posito ipsa res manet, et illud non est per se, sed materialiter et per accidens, quo praecise sublato tollitur ipsa res, sed praecise posito illo, quod res est exigitiva actionis suae adaequate, et primo per se manet res ipsa. Iam hoc non est evidens, et manifesta per omnes effectus inductione facta patens, et perspicuum. pone illud quod est homo exigitivus [illegible] adaequate, et primo per se quid illi deest ut homo sit perfectionis [illegible] aut si aliquid deciderit non adest adaequata causa, nec actio illius; quae haec praeterquam nihil est [illegible] [illegible]; [illegible] non debet negari hoc, sed tanquam primum principium substituendum.

Addunt praecise sublato illo quod non est per se exigitivum actionis causa adaequata, et primo per se, adhuc manet res ipsa tamen inquantum talis. Iam hoc non est etiam certum, quidquid [illegible], [illegible] possit probabilitate negari, [illegible] [illegible] quando fingimus ea[illegible] [illegible] modo tolli, quae, etiam in rationem talis tantum solum materialiter, et [illegible] [illegible] conveniunt; de Veritate illius antecedentis non est dubitandum, sed eo admisso communiter [illegible] Thomistis concedere Spiritum Sanctum non esse per se Deum, sed per accidens; quia dicunt non convenire divinitatem per se exigitivo processionis, et sui principii, sed solum materialiter, et per accidens; sed hoc non est dicendum;

Sed quam veritatem comprobandam, et elucidandam fingamus omnes divinas perfectiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] separabiles. tunc sic. [illegible] exigitivo actionis primo per se Spiritus Sancti ponitur in hoc divinitas, vel non ponitur? si primum dicat [illegible] divinitatem non poni materialiter, et [illegible] [illegible] solum, [illegible] [illegible],

et p. se, a quidd in hac hypotesi ponit., qui actionis e p se et specialiter tenu... Verum secundum dicat sequit. Spiritum Sanctum n. ee. p se Deum, quia e p se illud qd hit. cau. actionis suae pri. p se. Ut dictum e., d. n. hit ee. Deum ex vi talis actionis, et communicationis; ergo n. e Deus p se. d. hoc n. pot. dici q. nec illud unde infertur.

Addo qd si Spiritus Sanctus n. acciperet Divinitatem ex vi processionis, qua eam ei communicant Pater et filius, esset Deus, praeter intentionem Dei, et a casu, aut solum permissive; d. qui n. absonant n. p. Ut Spiritus Sanctus sit Deus a casu, et praeter intentionem Patris, et filij? ergo dicendum e Spiritum Sanctum accipere Divinitatem p. ex vi processionis. pt. cons. et ans. e adeo certum, qd de eo dubitari n. debeat: q. illud omne qd e ex vi intentionis agentis accipit effectus e p se ex vi actionis, quae e exercitium talis intentionis; ergo aut dicendum e accipere Spiritum Sanctum a Patre, et filio Divinitatem ex vi processionis, aut ee Deum praeter intentionem Patris et filij: d. hoc n. e dicendum, ergo male negant Thomistae Spiritum Sanctum accipere Divinitatem ex vi processionis, et dicunt illam accipere concomitanter solum, et concomitanter et sola hac de ca n. ee filium.

Quidd. qd si Thomistae dictis stare velint, et negare Spiritum Sanctum ee filium, q ex vi processionis ei n. communicat. na. Divina, d. solum materialiter, et conseq. hoc est identitatis cum amore, qui solus communicat ex vi processionis formaliter, et p se, n. procedere velint ex doctrina, filio etiam n. possunt tribuere secundam personam ee filium, q ei similiter n. communicatur na. Divina ex vi processionis, d. solum materialiter, et ex consequenti hoc identitatis ... cum Sapientia Divina, quae communicat ei solum p se, et taliter ut ipsi consequenter indubitanter deducunt, qui n. constituunt eam Divinam processionem. Sed hoc n. dicunt: imo ex ista communicatione mali, et identitate rei Divinae conuertunt talem processionem ee generationem, et similiter colligere deberent. Multo verius quam negare ex simili ... communicatione processione Spiritus Sancti ee generationem; d. hoc n. e dicendum; ergo nec dicendum Thomistarum sequendum e, d. tanquam insufficiens, et ...

[illegible] examinandum. Sect. 9. Doctrina P. Francisci [illegible] plausibilior non verior. = = = = = = = = = = = =

Sect. 10. Doctrina P. Francisci Suarez quae [illegible] plausibilior non verior.

Eximius Doctor P.

Franc. Suarez [illegible] tract. [illegible] lib. [illegible] cap. [illegible] [illegible] sequitur [illegible] P. Valentinus de [illegible] tract. [illegible] disp. [illegible] cap. [illegible] n. [illegible] et P. [illegible] disp. 49. sect. 8. et [illegible] tum ex [illegible] tum ex [illegible] docet, [illegible] Verbi ideo [illegible] generationem [illegible] ex [illegible] processionis [illegible] communicat [illegible] quae [illegible] Patri [illegible] Dei [illegible] processio [illegible] Spiritus [illegible] generationem [illegible] solum communicatur [illegible] amor [illegible] [illegible] Dei.

Sed haec doctrina quam tanquam [illegible] viris plausibilius [illegible] et [illegible] ut [illegible] planissimam ad discernendas processiones et ostendendum cur [illegible] processio Verbi, et non sit talis processio Spiritus [illegible] non minus displicet quam praecedentes, quas tanquam insufficientes [illegible] [illegible].

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verum [illegible] ad [illegible] disputari de [illegible] in particulari, et tam praeclaris [illegible] possem [illegible] [illegible] sententiis [illegible] argumentis [illegible] [illegible] [illegible] ex angustiis, quae mortalium ingenii [illegible] ad hoc [illegible] divinarum processionum, attendendum [illegible] firmitas tota istius sententiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] nam praesupponunt [illegible] distinctione

[illegible] et [illegible], [illegible] Divinitas ostenditur [illegible] nobis [illegible] Spiritui Sancto [illegible] processionis; [illegible] Vetirandum [illegible] [illegible] insufficientia, et [illegible] [illegible], quod ideo Filius non insector [illegible] prima, et principua pars eius [illegible] [illegible] divinarum [illegible] perfectionum [illegible] praesentis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amor, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] examine aliarum minus celebrium [illegible]

Sectio II. Examen aliarum minus celebrium sententiarum.

Scotus in 1. dist. 13. q. unica

[illegible] ad quaestionem sicut indivisibilia distinctionis docet [illegible], ita [illegible] [illegible] [illegible] distinctionis [illegible] reddenda esse putat, quam [illegible] processionum [illegible] [illegible] non mirum processio Verbi se ipsa [illegible] processio [illegible] se ipsa spiratio, quae se ipsis distinctae [illegible]

Sed quis non videt [illegible] [illegible] insufficientiam. quamvis enim [illegible] non possit, quin hae [illegible] processiones [illegible] se [illegible], et [illegible] sit generatio [illegible] sit spiratio oportet a Theologo ostendi differentiam [illegible] convenire uni, et non alteri. hoc autem ostendi non potest nisi aliqua [illegible] exibeatur. sic enim, si quis quaereret [illegible] productio caloris non sit generatio, bene tamen productio [illegible], minus apte responderet [illegible] una est generatio; altera [illegible] non; [illegible] et accommodate si diceret, quia una [illegible] productio accidentis, generationis distincta [illegible], altera [illegible] productio viventis ex vivente [illegible] in similitudinem [illegible]

[illegible] in eadem dist. q. [illegible] ad primum [illegible] ideo dicant generationem [illegible]

Verbi [illegible] operationum, [illegible] [illegible] [illegible], qui [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] Spiritus Sancti; [illegible] eius [illegible] sit per voluntatem, [illegible] [illegible] discrimen sufficiens, [illegible] Spiritus Sancti in natura [illegible] [illegible] hoc, [illegible] libera, [illegible] [illegible] necessitate [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] spirare [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

D. [illegible] dato, et non concesso,

[illegible] processio Spiritus Sancti [illegible] [illegible] per voluntatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] processio [illegible] ex [illegible] tanquam [illegible] [illegible] in [illegible] naturae; sive libera sit, sive necessaria processio Spiritus Sancti erit generatio, si [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] discrimen processionum, et [illegible] hanc [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], et alia per illam [illegible].

[illegible] [illegible] in [illegible]

cap. 10. Verbum, inquis, in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] et ipse Spiritus in divina aequalitate [illegible] [illegible] [illegible] ab eo [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]. quasi diceret: in processione Verbi adaequate [illegible] exercitam fuisse [illegible] [illegible], [illegible] ad vim [illegible], ac proinde in altera processione Spiritus Sancti [illegible] [illegible] exerceri, ac proinde non generari.

[illegible] sit verissimum adaequate exercitam fuisse potestatem generandi in sola productione Verbi [illegible] hoc [illegible] nos [illegible] [illegible], et [illegible] non exercetur [illegible] [illegible] per voluntatem [illegible] [illegible] Spiritus Sancti quam [illegible] [illegible] [illegible] eius ratio [illegible] quidem [illegible] tanquam verissima. [illegible] tamen [illegible] [illegible] sufficienter ad rationem discriminis reddendum.

[illegible] lib. 5. [illegible]

Cap. 12. Ait Spiritum Sanctum non esse filium, [illegible] [illegible] [illegible] procedat, [illegible] [illegible] [illegible]: et sic dubitaret statim aliquis: An [illegible] [illegible]

... doret aliud tiim. Unde in infinitum procedat. Sed si a... qui
S. Doctori verit duos tantum esse filios quia duplex tantum ... fecunditas immanens sit intus, et voluntas hic certe effugeret in ...
... processus in infinitum. post quam responsionem, et insuper quia ...
... esse non posse in Divinis plus quam unum filium ... persuasit ...
... divinae potius fore Verbum quam Spiritum Sanctum ...
Venerabile ... tanto authore, ... Ut ... discrimen ...
...

... Aug. lib. 5. de Trinitate cap. 14. Spiritus Sanctus inquit non est filius, quia procedit ut natus, sed ut datus quae ratio est ipsamet Veritas, ... non satis explicat quare non procedat ut datus, ... ut natus ... in praesenti inquirit ideo ut minus clara et perspicua exclusit. ... alias discrimines ... a longum inutile ... curas velle sequi ... tamen Richardi et ... hac tempestate celebrem omittere ... diligenter impugnare ut in suo ... in quo habita fuit a Senioribus ... a Iunioribus. Sect. 12. quid de ista Richardi et ... sentiendum sit?

Sectio, 12. quid de sententia Richardi, et ... sentiendum sit?

Richardus, ... lib. 6. de Trinitate cap. 18. et sequentibus ... docet Verbum in Divinis esse filium, et eius processionem esse generationem, quia ... accepit naturam a Patre cum virtute, et ... communicandi illam Spiritui Sancto; quod vero Spiritus Sanctus non accipit naturam cum virtute producendi ad intra ... nec filium, nec genitum esse docet sed procedentem. Richardum sequitur ex antiquis ... , ... q. 42. item ... et item ... et Joann. Maior in 1. dist. 13. q. 1. ... Bonaventura in 1. dist. ... in fine ... distinctionis, et alii ... quae sententia multis ... eam ... probat, et defendit ... noster ... tom. de Trinitate

Disp. 2. dub. 20. numero 9. 10. 11. et 12. d. hanc doctrinam.

De qua rigide agunt

Theologorum gravit. esse plane falsam. Nec subsistere posse studiose probare intenda.

Et 1.º quia filius est filius, pro id quod constituit imago nalis sui parentis. Verbum

Divinum non est imago nalis eterni Parentis eo quod sit similis ei in virtute producendi

se Spiritus Sancti; qui non habet ex hoc esse filium eterni parentis. Quod optime in

credit, et in maiori omnes convenimus; minor vero ex ore sancti Thomae

in 1 p. q. 35. Artic. 2. corpore, ubi investigans rationem imaginis ita scribit.

Filium autem rationem imaginis

nemo quidam ex hoc quod filius convenit cum Patre non solum in natura sed etiam in

notione prioris. Spiritus autem Sanctus non convenit cum Filio nec cum Patre, in

aliqua notione. Et hoc non videtur sufficere quia secundum relationem non attenditur

in divinis neque aequalitas, neque inaequalitas, ut August. dixit) ita neque similitudo

quae requiritur ad rationem imaginis. Hec ille. Doctor, quae adeo perspicua sunt ut non

possint adversari dubitare in definitione sua et aperto Marte Doctorem ad

versari.

Ne: sola auctoritate, hoc etiam constat ex veritate illius minoris:

quia filius eo solum habet esse imaginem naturae quo habet esse representationem naturae

parentis sui: d. Verbum Divinum non habet esse representationem naturae parentis sui,

eo quod productivus Spiritus Sancti quia non stat natura Patris in ista virtute productiva;

cum non sit Spiritus Sanctus. Qui tamen virtutem productivam non habet nec haberet naturam

divinam Patris et Filii.

Dicunt communiter Recentiores distinguendo, iam minorem.

Verbum non habet esse representationem ... eterni parentis in stricta, et impropria

usurpatione nominis natura eo quod sit productivus Spiritus Sancti nego minorem.

Non habet esse representationem naturae eterni Parentis in Latiori impropria

usurpatione nominis natura eo quod sit productivus Spiritus Sancti concedo maiorem.

Quae distinctione ut declarent notant esse duplicem inter alias acceptionem

[illegible] ... usurpationes nominis natura. Nam accipitur pro essentia, et quid

[illegible] ... et radicali principio operationis immanentis, qua ratione

Definiens naturam Aris. lib. 2. physicorum cap. 1. dixit: [illegible] principium, et causa motus et quietis eius in quo est [illegible] et [illegible], et non secundum accidens.

In illa [illegible] acceptione nominis naturae, quam dicunt esse minus propriam, procedunt Verbum Divinum non habere esse respectu [illegible] aeterni Parentis eo quo sit productivum Spiritus Sancti; [illegible] possidere [illegible] ex eo quod eandem essentiam, et quidditatem accipiat a [illegible] [illegible] acceptione, quam [illegible] propriissimam, et strictissimam [illegible] esse [illegible] [illegible], et hoc [illegible] est quod sit productivus Spiritus Sancti.

Addunt [illegible], [illegible]

[illegible]

[illegible] manifeste probabo eas ante oculos ponendo.

1. Pater, Filius, et Spiritus Sanctus [illegible] [illegible] habent eandem naturam Divinam.

2. Spiritus Sanctus [illegible] [illegible] naturam Dei [illegible].

3. [illegible] [illegible] [illegible].

4. [illegible]

[illegible]at, [illegible]duat, et [illegible]duat.

5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] fili[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] filius [illegible] Patris in eadem essa, et quidditate.

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quam exhibit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sect. 14. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. = = = = = = = = = = =

Sect. 15. Propositionibus Proscriptis Graves Notæ imminent.

Et primo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Divinam, cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dixerint [illegible] in catechismo [illegible] [illegible] [illegible] Patrem, Filium, et Spiritum Sanctum [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] personas [illegible] [illegible] habentes eandem [illegible] Divinam.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fide [illegible] [illegible] [illegible] tres personas [illegible] unum, [illegible] [illegible], qui fuit error Joachimi Abbatis, et aliorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Lateranense Sess. 15. post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: Sed Pater, Filius, et Spiritus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et rigorose [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legitime infertur [illegible] [illegible]: Minor est expressa [illegible]

[illegible] Deum [illegible] ex [illegible] Trinit. [illegible] [illegible] ideo [illegible] tres Deos [illegible] tres [illegible] Deus [illegible] inter tres [illegible] [illegible] [illegible] in eodem sensu [illegible] et vero [illegible]

Contra argumenta [illegible] [illegible] Patrem [illegible] et [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per omnem [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Advertit hoc [illegible] [illegible] Columna [illegible] et [illegible] et [illegible] tres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quemadmodum Pater, Filius et Spiritus [illegible] personarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et horum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum aliis, certissima est illa [illegible] [illegible] modum loquendi [illegible] [illegible] [illegible] respondens [illegible] tres [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] defactoidis [illegible] sine [illegible] et [illegible]

[illegible]

est una [illegible] na generica, [illegible] generica [illegible] est [illegible] sine specifica [illegible] authores [illegible] Quinam [illegible] in Joachimum.

[illegible] 6. 3. de fide ad Gratian [illegible] cap. 3. [illegible] et personarum distinctio, et [illegible]

[illegible] in Christo, et imagi[illegible]

[illegible] corpus [illegible] eandem [illegible], et [illegible]
[illegible] Deum [illegible] Dei [illegible]
[illegible] invocabat. [illegible]
[illegible] nominibus nomen [illegible] nomen [illegible]
[illegible] Deum [illegible]

Imo alterum nomen, ad [illegible]
[illegible] cap. 24. [illegible]
[illegible] distribuebat [illegible] filium [illegible] solum [illegible]
[illegible] in tribus [illegible] personis [illegible]
[illegible] secundo, [illegible] doctrina [illegible]
[illegible] minores [illegible]

Sect. 14. Propositionibus [illegible] quæ minus s nors.

[illegible]

[illegible]
[illegible] nomen [illegible] esse [illegible]
[illegible] Nullus [illegible], aut Theologus maiori [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] Et omnes Scholastici distinguunt [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] in se ipsa [illegible] esse, et [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] humanam [illegible]
[illegible] natura [illegible] in [illegible]
[illegible] medium [illegible]

[illegible] cap. [illegible] 6. [illegible] essa, natura, genus, et [illegible], ut [illegible] [illegible] idem valet.

[illegible] Cartones [illegible] tom. [illegible] in additionibus ad Thesaurum Liberati cap. ultimo Theodoro [illegible] [illegible] natura, et substa. [illegible] et substa, [illegible] essa in nullo [illegible] differunt nisi [illegible] [illegible] aliis multis [illegible] [illegible] [illegible] ab essa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Patris in Christo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] errois [illegible] natura ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad Artic. [illegible] Colum. 2. Vasquez [illegible] Comentar. [illegible] 16. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et probari pot.

Et probari pot. decreto Innocen. 3. in cap. damnamus [illegible] [illegible] et veram doctrinam, quam Mag. scripserat de praesenti artic. 16. [illegible] dist. 5. [illegible] inter alia dicit: quilibet trium personarum est illa res, scilicet substa essa, seu natura divina, quae sola est universorum principium praeterque aliud inveniri non pot: et illa res non est generans, neque genita, nec procedens; sed est Pater, qui generat et Filius, qui gignitur, et Spiritus Sanctus, qui procedit, ut distinctio sit in personis, et unitas in natura.

P. Jacobus [illegible] tom. de Trinitat. disp. 80. Sect. 4. [illegible] 3. [illegible] [illegible] [illegible] doctrinam, et [illegible] [illegible], quae [illegible] [illegible] [illegible] censuram [illegible] Joachim, et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] scripsit. quamvis aliquis expresse [illegible] essam divinam esse realiter unam proprie ac vere, si tamen assereret proprie [illegible] ac [illegible] [illegible] esse veras [illegible] [illegible] [illegible] essa generat, vel essa generat, [illegible] [illegible] in Sect. [illegible] [illegible] generat, et ita [illegible] et similes, quae ibi [illegible] [illegible] [illegible] modi [illegible]

41.

& pugnat cum omnibus Scholasticis, d. eorum periculose, et [illegible]
Recentiores in praedicto decreto tanquam veras defendit negavimus [illegible]
bardus. Hic Montoya.

Addit quidem sapientissimus Dominus in [illegible] quod si quis [illegible]
ores asserere essentiam Divinam esse realiter unam, et realiter identificatam
cum tribus personis, et nihilominus diceret: essentiam generat essentiam, [illegible]
[illegible] nempe generat naturam, [illegible] generata [illegible] tamen [illegible]
[illegible] modum loquendi esse proprium ac [illegible] sermonis [illegible]
propositiones esse inconsideratas, injuriosas, ac temerarias; quod cum hic [illegible]
[illegible] imponi, d. stricte exceptis quod esse considerandas [illegible] admittendas [illegible]
[illegible] quam censuram mereant.

Cillusta, et ultima [illegible] scilicet Spiritus Sanctus
est non minus propria et exacta imago filii in esse. quam filius est imago Patris [illegible]
eadem esse temeritatis notam videtur incurrere [illegible]
[illegible] propriam rationem imaginis Spiritui Sancto denegant, et soli filio concedunt.
Vide P. Martinus Perez tom. de Trinitate disp. 11. sect. 2. [illegible]
inquit etiam esse certum Spiritum Sanctum non esse imaginem neque Patris
et filii, et ideo solum filium esse imaginem respectu [illegible] Sancti [illegible]
omnes [illegible] et [illegible] Martini, et [illegible] docent.

Additque quamvis [illegible]
[illegible] Sanctum non esse filium, quod [illegible] expresse, ac positive [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et 5. et 1 Joann. 4. et [illegible]
[illegible] imaginem solum negative [illegible]
[illegible] Spiritu Sancto, [illegible]
[illegible] Accedente [illegible]
Spiritum Sanctum [illegible] esse imaginem [illegible], sicut neque esse filium, [illegible]
[illegible] utroque.

[illegible]

[illegible]

Sectio 15. Eiusdem Sententiæ nitius, et rectius explicatæ ... impugnationes.

Propter hæc Antiquiores Ma[illegible] [illegible]

[illegible] is propter authoritatem aliorum, qui illam propu[illegible]

Sed neq. sic Substinendum ee [illegible]

[illegible] supra posuimus. [illegible]

[illegible] ex suo [illegible] imaginis nalis, atq. imago [illegible]

[illegible] vitra [illegible] etiam in [illegible]. [illegible]

[illegible] ad [illegible] imago in [illegible] substantiis [illegible]

[illegible] ad [illegible] divina [illegible].

Quod Sfrari pot ex creatis [illegible]

[illegible] in esse, et [illegible] quamvis [illegible]

[illegible] et accidentibus [illegible] disponentibus, [illegible] secunda [illegible]

[illegible] similes in fecunditate [illegible]

in [illegible], in esse [illegible] filius [illegible]. [illegible]

[illegible] possibile [illegible]

[illegible] filio [illegible] praecisiam ab [illegible]

[illegible], et oppositatibus [illegible] filius [illegible] imperfectam, [illegible]

[illegible] filius [illegible] praecisionem

ab accidentibus, sive physicis, sive metaphysicis, [illegible]

in fecunditate [illegible] idem [illegible].

Quod Secunda Ratio [illegible]

[illegible] communicatione fecunditatis, et [illegible]

[illegible] communicatione [illegible] filius [illegible]

est imperfectus et [illegible], [illegible] particulari [illegible]

[illegible] quam [illegible] filius Dei, [illegible]

[illegible] filius Dei [illegible] fecunditatem [illegible]

[illegible] ad [illegible]

[illegible] posset [illegible] imperfecte [illegible]

[illegible] similitudo [illegible] imperfecta [illegible]

[illegible] similitudo [illegible] imperfectus et [illegible].

[illegible] evidens, [illegible] filius [illegible] est imperfectus, et [illegible].

[illegible]

[illegible] particulari [illegible] naturalis

[illegible]

collTigi ex fecunditate.

[illegible] Pater [illegible]

[illegible] quidditatiue [illegible] vim fecundam [illegible], et [illegible]

[illegible] per solam illam, [illegible] quodcunque [illegible] esse falsam

[illegible] quam impugnamus [illegible]

[illegible]

[illegible] esse filium prodigiosum, et monstrosum [illegible] minus quam multum [illegible]

[illegible] nisi gratis [illegible]

[illegible]

[illegible] Spiritus Sancti [illegible]

[illegible]

[illegible] fictum foret, et supervacaneum. [illegible]

[illegible]

Sectio Ultima Oppositis Argumentis [illegible]

[illegible] Primum et gravius [illegible]

[illegible] ductivam Spiritus Sancti.

Sed licet hic textus [illegible]

[illegible]

[illegible] ens [illegible]

[illegible]

Fecunda e singularis [illegible]

Sed faile [illegible]

[illegible]

[illegible] ... in ... [illegible]

[illegible]

Spiritus ... [illegible] ... etiam in Spiritu Sancto ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... Virtute Spirativa ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... solum ... [illegible]

[illegible] ... Argu-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... Atq. Virtus Spirativa n. e. distinctiva Filij sub ratione

imaginis natis, et sub rãone donationis a dono. Omnis enim ... Dei ...

ca ... [illegible] ... non certum generaliter loquendo idq. ex Distinctivum et

distinctivum ... [illegible] ... accipiendum erit quando distinctio n. ... [illegible]

essa d. in alio, sed de hoc dicereri n. e. praesentis loci.

[illegible] ... Instabit adversarius.

Praecisa vi Spirativa n. ... imago ... [illegible] ... ab Spiritu S...

... imo idem ... [illegible] ... revera n. procederet ... [illegible]

... solum in rãe donationis, d. etiam in rãe imaginis natis distinguit Filium

a Virtute Spirativa.

[illegible] ... praecisa Vi Spirativa n. fit imago

natis ... [illegible] ... Spiritu Sancto ... [illegible]

[illegible] ... nego ans. ... [illegible]

... [illegible] ... per nostrum Oeconomum adhuc maneat in illa na ... [illegible]

... [illegible] ... et ... [illegible] ... Spiritus ... [illegible]

[illegible] tanquam [illegible] debet [illegible] distinctus esse [illegible] [illegible] in [illegible] processio. Spiritualiter [illegible] aliquid [illegible] a Spiritu Sancto. Sed de hoc copiosius [illegible] [illegible] fiat, et [illegible] celebrent [illegible] Spiritus Sanctus a Filio distinguatur [illegible] accidentabiliter.

[illegible], et [illegible] ratione [illegible] creati, et [illegible] imperfectionem [illegible] ratione [illegible] creati [illegible] imperfectionem [illegible] [illegible] Filio [illegible] [illegible] Spiritu Sancto [illegible].

[illegible]

[illegible]. Sed de ratione [illegible] creati [illegible] [illegible] [illegible] subsistit, [illegible] Verbum [illegible] perfectio, et [illegible] [illegible] Filio [illegible] [illegible] Spiritus Sancti extra rationem Filii [illegible] adnotauimus et solum [illegible] Amantis, et donantis. [illegible] ex dicendis in particulari cum denotionibus [illegible].

[illegible] alia argumenta [illegible] ex aduersariis, quae cum ex dictis facile solui possint non debent [illegible] [illegible] impugnationi [illegible] satis superque ex quaestione [illegible] in positione nostra [illegible] eius [illegible] tradidimus [illegible] in particulari [illegible] [illegible], et [illegible] iam ex dictis non plene [illegible]. quaestiones iam [illegible] in particulari. Disp. 4. De principiis, et terminis diuinarum processionum.

Disputatio 4.a De Principijs, et Terminis diuinarum Processionum.

Ad pleniorem [illegible] Diuinarum processionum, Postea principium, et terminum ipsarum [illegible] [illegible] principibus [illegible] Methodi est iudicandum quae sit [illegible] [illegible]. Cap. 1. quid sit principium, et quotuplex.

Caput. 1. quid sit Principium, et quotuplex?

Principium in [illegible] est de quo aliud suum esse accipit. [illegible] distingui solet principium quod, et principium quo, illud dicitur Suppositum id tribuit esse alteri, [illegible] [illegible] cuius [illegible] suppositum posse tribuere esse alteri, [illegible] hoc [illegible] distingui [illegible] aliud principium, et aliud terminum; [illegible] dicitur [illegible] cuius terminis et [illegible] supp. [illegible] communicat alteri: [illegible] etiam [illegible] potentia, et facultas est id [illegible] mediante [illegible] [illegible].

Hoc declaro in homine qui [illegible] [illegible] est principium quod cui attribuitur actio generatiua [illegible] [illegible] ratione cuius [illegible] supp. posse generare hominem [illegible] [illegible] principium quo terminum, [illegible] et [illegible] est ipsius facultas, et potentia generatiua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dum hominum!

Sed hae [illegible] principia ab omnibus [illegible] praesupponi debent, [illegible] [illegible] probabilis [illegible] [illegible] in Deo sint principia diuinarum processionum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Caput. 2. An in Deo sit verum, et reale principium physicum Diuinarum Processionum?

Sectio 1a. Sententia Aureoli.

Aureolus in 1. dist. 1. q. 1. [illegible] Verum, et reale [illegible] [illegible] explicitur.

Primum funda[illegible] [illegible] nam cum ipso identificat; g etc.

Sed facile soluit hęc objectio distin[illegible] [illegible]

[illegible] in Divinis [illegible] Filius [illegible] eadem [illegible] identificat [illegible] illius.

[illegible] suam paternitatem [illegible] Pater [illegible] genuit [illegible]

[illegible]

[illegible] in Tecto [illegible] Pater sit, qui [illegible] Filium [illegible] nullo inconveniente [illegible] Pater [illegible] quo Pater [illegible].

[illegible] Persona [illegible] existentia [illegible]

[illegible] modo [illegible] [illegible]

[illegible] Actum sub actualitate exs. [illegible]

[illegible] sam [illegible] Sect. 2. Communis, et Vera Sententia.

Sectio. 2. Communis, et Vera Sententia

Docet in Deo ee Verum

[illegible] ad 4. [illegible] Theologi [illegible] Aureolum. et q [illegible]

[illegible] nisi [illegible] Virtutis, et [illegible] et ee Vere, et realiter: [illegible] enim [illegible] Vere, et realiter [illegible] indubitat [illegible]

[illegible] principium quo [illegible] hoc requiri in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consistere [illegible] quem [illegible] Thealogi.

Quod si vero aliquis [illegible]

[illegible] principium quo [illegible] respectu [illegible] [illegible] autem [illegible] processionum,
[a] [illegible] verum, et reale principium quo respectu [illegible] debet etiam [illegible]
[illegible] processionis, sive exercitii, quo mediante producit [illegible]
[illegible] erit verum, et realiter [illegible] productio [illegible] non sit vera, et realis
[illegible] productio vera, et realis, [illegible] exercitium [illegible]
[illegible] et realis, [illegible] non potest negari principium quo verum, et reale [illegible] productionis
[illegible] [illegible] [illegible] productionis.

[illegible] verum, et reale principium
[illegible] sola [illegible] [illegible] [illegible] verum, et reale principium [illegible]
[illegible] essentiam, [illegible] solum [illegible] [illegible] significandi [illegible] [illegible] solum
[illegible] [illegible] distinguunt; [illegible] [illegible] actiones processionis, quae [illegible] realiter, [illegible]
[illegible] [illegible] distinguuntur a virtute productiva [illegible] [illegible] vera, et realis virtus
productiva.

[illegible] Conimbricensis, Caietanus, et [illegible] apud [illegible]
[illegible] lib. 2. disp. 3. cap. 3. [illegible] [illegible] libenter [illegible],
[illegible] admittunt [illegible] rationem processionum activarum [illegible] [illegible]
[illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] processionum activarum [illegible]
[illegible] productivae, [illegible] perfectionem, et [illegible] [illegible]
[illegible] imperfecta, et diminuta [illegible], [illegible] cum sit perfectissima et actualissima et accipiat summam actualitatem ab activa processione intra ordinem principii, et per [illegible] poterit
non [illegible] principii, et [illegible] [illegible], et [illegible] ipsum. [illegible] si hoc [illegible] quid mirum
[illegible] reperiri in Deo veram, et realem [illegible] respectu processionum activarum [illegible]
[illegible] [illegible]: imo nec [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] mihi [illegible]:
[illegible] quaestio investigat rationem [illegible] processionum, et [illegible] qui sint [illegible]
et non [illegible] illarum, quae sint de ordine, et integritate [illegible]
in Deo [illegible] physicam, et realem rationem [illegible] seipsam [illegible]
[illegible], [illegible] sint omnes divinae perfectiones [illegible] perfectissimae.

[illegible] prius quam [illegible] Deum [illegible] personarum et [illegible] notiona[illegible], in quo [illegible] inspectivum qu[illegible] ratione utrius [illegible] includit activam, et passivam. [illegible] in passivam [illegible] per actiones [illegible]

[illegible] de ex[illegible]

Et [illegible] possit [illegible] in Deo [illegible] verus, et realis [illegible], et vera, et realis causalitas [illegible] vera, et realis [illegible] Divinis [illegible] verus, et realis [illegible] Sanctus, et vera, et realis causalitas per quam predicti [illegible] vera, et realis [illegible] et [illegible] in [illegible] illa est quam vocamus pri[illegible] quod [illegible]

Respondetur [illegible] in Deo [illegible] primum quo [illegible] et realis [illegible] et [illegible] vera et realis. [illegible] in suo [illegible] processionum. [illegible] Bonaventura et Dura[ndus].

Caput. 3. Per quid Constituantur principia Divinarum Processionum.

Sectio. 1. Sententia Bonaventuræ, et Durandi.

[illegible] Bonaventura [illegible] et Durandus ibi q. 2. docent [illegible] per quam [illegible] spiritualem [illegible] rationem spirativam [illegible]

que alia. [illegible] [illegible] [illegible] Dicto [illegible] [illegible] Joann. Theologus, qui est causam [illegible] dixit, filium [illegible] Patris et ex Patris substantia [illegible], ita ut [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] ipsa persona generat [illegible] [illegible] communicabile [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] aperte [illegible], ut non videam quomodo possit [illegible] [illegible].

[illegible] Aug. [illegible] docet, et sic [illegible] [illegible] Verbum [illegible] sapientia Patris, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paternitatem [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prio, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] traditam [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] primum [illegible] [illegible] Verbi, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non possit [illegible] [illegible] Verbum, et Sapientia, [illegible] accommodatitie [illegible] [illegible] Verbum [illegible] Sapientia, [illegible] [illegible] [illegible] tanquam ex prio; [illegible] [illegible] dicendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] disp. 2. cap. 6. impugnavimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] naturam [illegible], [illegible] [illegible] inter [illegible], qui secundum personam [illegible] accommodationem, [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] Verbum, et Sapientiam [illegible], [illegible] [illegible] Supponunt a Sacra Scriptura [illegible], [illegible] his nominibus [illegible] [illegible] [illegible] personarum appellat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctrina.

[illegible]

[illegible] [illegible] primum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etiam [illegible] [illegible], quod cum agit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] suam, ea ratione [illegible] [illegible] [illegible] opponat [illegible] [illegible] [illegible] filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aeternitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] Aeternitas est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]

[illegible] a [illegible] Patri, quae [illegible] filius, [illegible] Personis [illegible] esset [illegible] perfectionis, [illegible] [illegible] [illegible] dubio [illegible] [illegible] accipit [illegible] [illegible] infinitam. [illegible] Paternitas est primum quo filii [illegible] perfectionem, [illegible] infinitam; [illegible] filius [illegible] est aequalis ei in perfectione, [illegible] Paternitas primum quo filii.

6.° 2.° Si Paternitas est primum quo filii [illegible] Spiritus Sancti [illegible] in divinis [illegible] duas [illegible] voluntatis [illegible] duas diversas [illegible] in divinis nempe Paternitas [illegible] est vis generativa, et [illegible] Spirationis, [illegible] facultas spirativa; [illegible] in Deo [illegible] ordinis, et [illegible] [illegible] fundamento in re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adeo Personas divinas [illegible] [illegible] Paternitatem esse facultatem [illegible].

Quod tandem sic persuadeo: primum quo debet [illegible] [illegible] Paternitas [illegible] distinguitur a natura divina [illegible] [illegible] filium [illegible] [illegible] distincta [illegible] ratione quae distinctae [illegible] similitudinis [illegible]: hoc [illegible] clarissimum: [illegible] filius nulla ratione [illegible] in Paternitate, ut haec distinguitur a natura divina, et intellectione; imo sub hac ratione [illegible] Paternitas primum quo filii.

[illegible]

[illegible] de [illegible] doctrina [illegible] [illegible] rationibus [illegible] [illegible] Patrum [illegible], et solutione illarum [illegible] [illegible] arguunt: [illegible] actus [illegible] forma, [illegible] generatio [illegible] actus Patris [illegible] forma [illegible] Paternitas [illegible] [illegible]

Huic objectioni potest facile satisfieri dicendo

[illegible] adversari [illegible] convenientiam, [illegible] divinis, sub qua [illegible] considerationem [illegible] tres Personas [illegible] Patris [illegible] per hoc [illegible] complemento, et integritate [illegible]

[illegible] primum [illegible] principiato [illegible] primum [illegible] [illegible] primum quo [illegible] distingui [illegible] a principiato [illegible] in recto [illegible] [illegible] complementi [illegible]

[illegible] debet ratio distingui prium quo [illegible] in recto [illegible] videmus accidere [illegible] primum quo [illegible] in homine [illegible] distinguitur [illegible] communicata [illegible] partis [illegible] claritatem [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] Argument Authoritate [illegible] de [illegible] cap. [illegible] Paterne perfectatis, et Atha[illegible] pag. 639. Ubi [illegible] in rationem primariam [illegible] complementi, et integritatis [illegible] Aut certe [illegible] et [illegible] fundamentum [illegible] ut sit [illegible] et aliorum.

Sectio 2.ª Sententia Patris Valentiæ, et aliorum.

P. Valentia hic disp. 2. [illegible] 2. [illegible] impugnat acriter [illegible] et [illegible] esse prium [illegible] Verbi, et [illegible] [illegible] Spirationis [illegible] prius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sect. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] quamvis [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aperte.

Ceterumque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impugnari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relatione [illegible] inadæquatis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communicabile [illegible] [illegible] ex communicabili, et incommunicabili.

2.º quia ideo docent hi AA. partialiter [illegible] prium quo [illegible] relationum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minus [illegible] [illegible] Ven. [illegible] [illegible] [illegible] prium [illegible] [illegible] totale; [illegible] minus implicatorium [illegible] Essentiam partialiter [illegible] quo [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] totaliter, in sola [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] difficultas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] prium [illegible] [illegible] partiale, [illegible] [illegible] esse prius [illegible] suo; [illegible] implicat rem esse prium se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prius partiale [illegible] prium quo [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], 2.º si dicant hoc immerito

[illegible]

[illegible] Addo dictis, quod actio [illegible]

[illegible] cui opponitur ratione relationis.

Sed solutione argumentorum qq. [illegible]

[illegible] ex [illegible]

[illegible] Sed [illegible] minus implicatorium filium [illegible]

[illegible]

[illegible] exemplari, et [illegible]

[illegible]

Quod si [illegible]

[illegible] de o. iam iam. Modo [illegible]

[illegible] in ipso [illegible]

[illegible]

[illegible] eoq. sit in ipso quidditas talis prij.

[illegible]

Unum indetrat [illegible]

Effectum [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible] tanquam de [illegible]

[illegible] enim [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] sed hoc non est defectu [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
separata ab [illegible] tanquam indifferens ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] quando [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Addit [illegible] quoniam [illegible] Pater potentiam [illegible]
[illegible] igitur potentia [illegible]
[illegible]
posit quamvis sit indifferens in actu [illegible] cum [illegible] generationis [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] et in actu [illegible]
[illegible] in actu [illegible]
[illegible]
[illegible]

in Patre exemplar potius adaequate imaginem, nullus est ad distinguenda imaginem [illegible] in filio [illegible] ab exemplari [illegible] nos efficienti [illegible], et [illegible] in [illegible], quoniam accedere relationis, quae [illegible] paternitas, et exercita.

Hoc [illegible] gratia sanctificantis, [illegible] quae est gratia initialis et adoptivae filiationis Dei, antecedenter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectus, et [illegible] [illegible] exhibet illos [illegible] et [illegible] [illegible] tanquam [illegible] exercitium, et complementum [illegible] [illegible] Divinam esse [illegible] ad generandum, et [illegible] exercite [illegible] [illegible] antecedenter [illegible] relatio Paternitatis nihil [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Patris ad generandum [illegible] et [illegible] indifferens, [illegible] habet, ut [illegible] exercitum [illegible] [illegible] aquam [illegible] tanquam principium; [illegible] tanquam [illegible] causalitatis et complementum [illegible] videbimus. [illegible]

Sectio 3. Vera Sententia.

Sit 1a Divisio primum quod divinarum personarum [illegible] naturam Divinam et relationem [illegible] [illegible] in hac divisione conveniunt omnes [illegible], qui fatentur primum quod esse suppositum cui attribuuntur ultimo actiones; quod autem suppositum afferat [illegible] naturam, [illegible] personalitatis nullus dubitat. Utrum autem afferat [illegible] in recto, [illegible] etiam personalitas: an non sola; [illegible] [illegible] [illegible] constabit ex dicendis inferius cum [illegible] de constitutivo divinarum personarum. [illegible] [illegible] primus [illegible] praesentis quaestionis.

Sit 2a Divisio: primum quod divinarum personarum, et [illegible] quidditative, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] incommunicabile, [illegible] naturam Divinam [illegible]

Quidditativa, et essale [illegible], et solum affert ad illud [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] solum [illegible] [illegible] Divinis, et [illegible] [illegible] [illegible].

Nam minutus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] ex uno principio [illegible]
ex duobus [illegible] pot [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in actum [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] prius, [illegible] prin-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principiato [illegible] [illegible]
Essentialiter, et quidditative [illegible].

Ad [illegible] [illegible] expono, et [illegible]: [illegible]
[illegible] distinctus [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] stat [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] identitas, quae est inter naturam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et principiat[illegible] [illegible] [illegible]
eadem [illegible] duobus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eandem
[illegible] esse primum illorum.

Si aliqui sint, qui hoc non concedant [illegible] [illegible] nos [illegible]
[illegible] ex [illegible] Divina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible]
[illegible] [illegible] primum [illegible] [illegible], ex quo adaequate est, et [illegible]
[illegible] primum [illegible] Divina, quam cum non [illegible] a se, [illegible] a Patre
media sua actiua generatione, nec a [illegible] realiter distinguitur, ideo vere dicitur [illegible]
primum reale [illegible] enim, qui [illegible] esse suum alteri media actione [illegible] realiter
[illegible], et reali, et realiter [illegible] [illegible] [illegible] verum primum eius. Et [illegible]
cum [illegible] [illegible] quidditate prius, et solum distinctionem [illegible] [illegible] exer[illegible]
[illegible], [illegible] mediante [illegible] illi.

Hoc in Divinis, et Humanis exem-
plis [illegible] obscuris pot explicari. [illegible] in [illegible] libero Dei, et nacio [illegible] [illegible] Omni-
[illegible] [illegible] [illegible] primum [illegible] [illegible]
[illegible] per quam Deus dicitur amans hoc obiectum [illegible] libere amans [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] eundem [illegible] ipsam amat necessario idem sibi
[illegible] intra [illegible] [illegible] voluntate. [illegible] vidimus in [illegible]
[illegible] primum [illegible] et [illegible] [illegible] et ce[illegible] [illegible]

[illegible] distinctio [illegible] ipsam [illegible] eminentia, et virtualiter [illegible]
[illegible] differens integritate et [illegible]
[illegible] sufficiens [illegible] ratio [illegible]
[illegible] secundum [illegible] cum adaequatam [illegible]
[illegible] Atque adeo [illegible] naturam Divinam esse primum adaequatum [illegible]
[illegible] essentialis, [illegible]
[illegible] = = = = = = = =

Sectio, 5. Nonnullae additiones.

[illegible] adaequatum constitutivum [illegible]
[illegible] praecisio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] minorem [illegible] in filio, et Spiritu Sancto [illegible]
[illegible] in filio, et Spiritu Sancto, neque est, neque intelligitur, prius [illegible]
[illegible] Spiritus Sanctus [illegible] primum [illegible]
[illegible] Filii [illegible]

Et [illegible] primum quod est nomen
[illegible]
[illegible] primum [illegible] Resp. Concedo maiorem
[illegible] distinguendo minorem [illegible]
filii secundum esse, et [illegible]
nego minorem [illegible]
[illegible] Concedo minorem. Ad probationem [illegible]
similiter minorem, et [illegible] in filio, et Spiritu Sancto, neque est, neque intelligitur
prius [illegible] filii [illegible] illud quod dicit et explicat quidditative [illegible]
[illegible]
[illegible]

Atq totum prium filij Dumi[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reperitur in filio, et Spiritu Sancto, qui adeo verum e, ut [illegible], et diligenter [illegible] [illegible] posset [illegible] [illegible] n e sanctum [illegible] [illegible], filium, et Spiritum Sanctum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] tamē stat prima [illegible] posse absolute [illegible] [illegible] prius, et Spiritum [illegible] [illegible] [illegible] Patri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] filio [illegible] [illegible] [illegible] prium secundum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principia [illegible] denominationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in filio, [illegible] in Spiritu Sancto. Ad Rationem [illegible] [illegible] ex dictis distinguendo [illegible] [illegible] [illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit etiam integraliter [illegible] [illegible] et sub hac ratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unius.

2a. [illegible] [illegible] [illegible] prium [illegible] [illegible] [illegible] e sapientia, sive [illegible] sapiens, et prium quo [illegible], et [illegible] Spiritus Sancti [illegible], sive [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sancto; [illegible] [illegible] [illegible] prium filii [illegible] quod, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], aut [illegible] [illegible] [illegible] prium quo. hoc autem [illegible] [illegible] doctrina [illegible] dicit [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctrina [illegible] [illegible] in theologia.

3a. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] : [illegible]

Filius de [illegible] Patris, et Spiritus [illegible] de amore [illegible] [illegible] attributaliter, [illegible] Patris [illegible] [illegible] primum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et primum [illegible] [illegible] simili enim proportione Filius est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] intum sapientem:

Quod [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ignis, [illegible] in [illegible] per calorem. quid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attributa[illegible].

Rogas ad extremum in quo differat prium ad a prio quo: et prium quo [illegible] a prio quo remoto: [illegible] [illegible] sit in [illegible] prii quo remoti et [illegible]? Ro. nos [illegible] [illegible] prii quod a prio quo dependere a decisione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in recto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si quidem prium quod naturam in recto constituitur, [illegible] [illegible] [illegible] relationem, quae constitutio est longe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in recto [illegible] [illegible] in obliquo personalitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prium quod [illegible] relationem [illegible] [illegible] personalitatis prii quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prii quo remoti.

Prii quo remoti et px.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae est exercitium prii [illegible], hoc vero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est exercitium prii [illegible] instrumentalis.

[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prium quo [illegible], et prium quo [illegible].

Ex [illegible] ... primum, [illegible] posse [illegible] ... ad nec verum, quod genera[illegible] ... suam similitudinem. [illegible] in Divinis debe[illegible] discurrere [illegible] ... impressum et Vestigium Trinitatis [illegible] ... primum [illegible] nempe [illegible] primum [illegible] et [illegible] nempe [illegible] in di[illegible] discurrendum erit.

[illegible] in [illegible] ... equivoca [illegible] ex [illegible] primum quo [illegible] ... [illegible] suam [illegible] ... Sancti esse equivocum [illegible] ... Cap. 4. [illegible] = = =

Caput 4m. De Terminis Divinarum Processionum. =

[illegible] ... explicabitur.

Ante[illegible] ... [illegible] distinguere solet [illegible] ... [illegible] in finem ultimum [illegible] ... [illegible] finis [illegible] ... prij.

Ad. Finalis Ultimus Consentientibus Omnibus

[illegible] [illegible] [illegible], hoc enim est in quo [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deus [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Personarum. [illegible] [illegible] [illegible] huius mysterii [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remotum, et [illegible].

Immediatus est et proximus terminus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible], et minus principaliter processio [illegible] [illegible] [illegible] tanquam ad [illegible] [illegible] ut dicat Sapientia [illegible] [illegible] [illegible] Mediatus [illegible] et remotus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Divina [illegible] et [illegible], et minus [illegible]aliter, sive in obliquo est eadem processio passiva, a qua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] in agire [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assertionem, quo [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] terminus [illegible] immediatus, et proximus est [illegible] qui fit ex principio formali immediato, et proximo, et terminus [illegible] remotus, et mediatus [illegible] qui fit ex principio formali immediato et [illegible] et terminus [illegible] remotus, et mediatus est ille qui fit ex principio [illegible], et remoto.

Huic non absimile est, quod in creatis videmus. Nam terminus immediatus, et proximus actionis [illegible] [illegible] est [illegible] principio immediato, et proximo, et terminus mediatus, et remotus est, qui assimilatur principio remoto, et mediato; ut [illegible] est in igne producente ignem: terminus immediatus, et proximus dictae actionis qui est calor disponens, et praeparans materiam [illegible] [illegible] principio immediato et proximo, nempe calori qui ultimo [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ignem, et terminus mediatus et remotus, qui est forma ignis assimilatur principio mediato et remoto principaliori, qui est dicta forma ignis; [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ex sapientia et [illegible] quo [illegible] et remotus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediatus et proximus [illegible], et [illegible] [illegible] ex Sapientia, et terminus [illegible] et remotus [illegible], et principaliter [illegible] per naturam.

Arguitur in creatis [illegible] [illegible]
[illegible] ad increata [illegible] [illegible] trus assimilatus in [illegible] immato, et [illegible]
[illegible] deinde in [illegible] mato, et remotiori, Ut in igne etiam videre est [illegible] assimi
[illegible] passum in calore, qui est [illegible] ultimum [illegible] plurimum [illegible]
[illegible] est primum [illegible], et remotius [illegible] actionis, [illegible] prius etiam [illegible]
[illegible] actionis assimilatus in [illegible] primo, et immato talis actionis atque adeo
[illegible] [illegible] per sapientiam [illegible] [illegible] constitutus dicti [illegible], et posterius
[illegible] dictus trus assimilatus in [illegible] remotiori, et [illegible] [illegible]
[illegible] per naturam [illegible] [illegible] dictum primum [illegible]
[illegible], et remotum. [illegible] [illegible] immediatus, et [illegible] [illegible] pro
[illegible], et primo, [illegible] sapiens est Verbum, et [illegible] natis, et remotius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et remoto, [illegible] est [illegible] [illegible] naturam
[illegible] est [illegible] [illegible], sive [illegible], [illegible] Verbum [illegible] se, seu essentia
[illegible] per sapientiam, [illegible] sive [illegible] per naturam [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible], [illegible] immediatus, et primus [illegible]
[illegible] per se, seu essentialiter per sapientiam, et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] principaliter, et [illegible] [illegible] processionem
passivam, [illegible] tanquam [illegible], et causalitatem [illegible] Ut [illegible]
[illegible], et [illegible] sicut [illegible] [illegible] seu processione activa accipit dicta na
Ut [illegible] Exemplar [illegible], sive Patrem, et dicta [illegible] Ut [illegible]
[illegible] causalitas media qua se exhibet [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] ad extra per modum [illegible], et [illegible] [illegible] per modum [illegible]
et [illegible], [illegible] [illegible] solum [illegible] processio per modum integritatis, et
[illegible], et [illegible] per modum esse et [illegible].

Rogas ad extremum = An

[illegible] [illegible] remoto, [illegible], et proximo [illegible] processio passiva sub eadem [illegible],
an sub diversa [illegible]. [illegible] [illegible] sub diversa, [illegible] [illegible] indifferen
[illegible] secundum nostrum modum [illegible], [illegible] Verbum, et [illegible],
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], et [illegible]
[illegible] non possunt [illegible] [illegible], [illegible] processionis passivis per

[illegible] e [illegible] [illegible] primo [illegible] extra primum, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficit [illegible] exactius [illegible] [illegible]. (cap. 5. [illegible] [illegible])

Disputatio. 5. De Diuinis Relationibus.

Prosequens [illegible] Thom. q. 27. [illegible] 27). De quæstionibus diuinis transit ad considerationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disputat q. 28. in 4. articulis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in presenti disp. [illegible], et [illegible] [illegible]. Cap. 1. Vtrum sint in Deo aliquæ relationes reales? = = = = = = =

Caput. 1. Vtrum sint in Deo aliquæ Relationes Reales?

Ponit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensus sit: [illegible] Deus [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] vnus aliquis verum, et realem respectum habeat aut ratione suæ Sapientiæ, aut Omnipotentiæ, aut [illegible] [illegible] attributi, [illegible] [illegible] creaturarum possibilium, [illegible] existentium, [illegible] verus, et realis, ad quem [illegible] [illegible] extra se. Sed cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] presenti tractatu, [illegible] [illegible] [illegible] disputat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in particulari, ideo in presenti disp. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] Vtrum in Deo sint aliquæ reales relationes, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diuinæ personæ [illegible] veris, et realibus relationibus se se inuicem respiciant. Sect. 1. [illegible] Diui. Pers. se respicere veris realibus respectibus [illegible].

Sectio. 1. Tres Diuinas Personas se Respicere veris, et realibus respectibus non potest negari.

Pro Deo [illegible]

[illegible] 16. [illegible] relationes [illegible]
certa [illegible]
Bañes. et [illegible]

[illegible] Deus [illegible] relationes [illegible] Vera, et [illegible] 3. [illegible] 8. 10, et 16. [illegible] 8. [illegible] possunt [illegible] veras, et reales relationes in [illegible] relationes in [illegible] relativa [illegible] divinis personis applicarentur, [illegible] adeo Pater [illegible] Spiritus [illegible] Deus.

Sed [illegible] Deus etiam [illegible] relationis [illegible] ad creaturas referatur veris, [illegible] respectibus, ut vera sent. docet; [illegible] bene arguitur ex nominibus relativis, [illegible] appelantur [illegible] veras et reales relationes [illegible] divinas personas.

R°. Accedendo nomina relativa non solum [illegible] accommodari rebus, quæ veris, et realibus respectibus afficiuntur, [illegible] fundamento [illegible] ut cum respectu apprehendantur, [illegible] in prædicamento ad aliquid [illegible] corpore, [illegible] quantitas, et qualitas [illegible] significant aliquid [illegible] inhærens; [illegible] non solum [illegible] ad aliud, [illegible] etiam de [illegible] fundamentum [illegible] cum [illegible] ordinatione, et [illegible]

Creaturarum: et ideo [illegible] possunt adversarii negari [illegible] intimaint, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] realibus transire, [illegible] applicari solent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et realiter respectiones [illegible] ordinari.

[illegible] exi[illegible] de interpretatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veras, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disp. 9.

Quae Sacra testimonia [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] Pater aeternus [illegible] [illegible] veritate, et [illegible] Pater, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sancto, [illegible] Pater [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adiuncto [illegible]. [illegible] hoc adiunctum non pot esse ex[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] identificata.

[illegible] posse esse extrinsecum, et intrinsecum adiunctum, quo [illegible] [illegible] [illegible] Pater. [illegible] [illegible] [illegible] quid [illegible] sit illud: num Divinum, num creatum: num accidentale, [illegible] substantiale: [illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible] dubium est. [illegible] Patrem esse Patrem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intrinsecum, [illegible] Patrem esse [illegible], et [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pater [illegible] extrinsece [illegible] [illegible] [illegible] intrinsecum ipsis et cum illa identificatum.

[illegible] sic: hoc adiunctum non pot esse quid absolutum, [illegible] [illegible] ordinat [illegible] Personae [illegible] primam ad secundam, [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] prima, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] personam [illegible], quia ordinario [illegible] prima Persona ad secundam, et prima, et secunda ad tertiam [illegible] [illegible]

Rationis, o. vera, et realis aliquis Patrem et Patrem, et Filium et Filium, et Filium et Spiritum Sanctum, quae si nomina relatiua non significarent nisi relationes quid rationis, quae est haeresis Sabelliana, ut bene notauit S. Thom. hic articulo 1. ergo non possunt negari verae, et reales relationes inter Diuinas Personas.

Veras, inquam, non solum secundum conceptum in sed etiam secundum conceptum ad cuius Patrum tribuit Palludano, Capreolo, Ferrari. Caiet. Canar. et aliis relatis a P. Montoya in sect. 6. n. 14. nostra resolutio adeo est communis, et vera est, quod dixerit idem Montoya ibi esse periculosum, et errori proximum asserere Diuinas relationes non esse reales secundum propriissimam rationem relationis, sive secundum conceptum ad. Sectio 2. esse veras et reales relationes etiam secundum conceptum ad demonstratur.

Aculeus Veritatis elucidatione

Aduerto ex dictis in nostris logicis commentariis 3. disp. de praedicamento Ad quid, in quauis relatione duplicem posse distingui conceptum, alium communem cum ceteris accidentibus per quem respicit subiectum, cui inest, seu in quo est, qui propterea dicitur conceptus in aliud, qui est specialis, et proprius relationis, quo fert subiectum, et ordinat ad terminum, qui propterea dicitur conceptus ad.

Relationes ergo Diuinas sub hoc 2o conceptu non esse veras, et reales relationes videntur dicere AA. citati quamvis re uera esse tales secundum conceptum in ingenue fateantur, sed hoc non posse sustineri, quod efficaciter probatur, quia aut re vera Pater aeternus est ordinatus in Filium illum quem respicit summa inclinatione tamquam suam veram, et realem imaginem naturalem, aut non est reuera ordinatus ad ipsum, neque ipsum respicit, nisi secundum quandam ordinationem fictam, si illud primum dicatur sequitur esse verum, et realem conceptum ad, quo Pater independenter a beneficio intellectus est Pater inclinatus, et propensus et respiciens Filium. si 2m. non potest dici, quia est certum non per fictionem, sed in rei veritate Patrem esse ordinatum ad suum

[illegible] summa inclinatione respicere, ut respicit exemplar sua primaria imagine in qua se totum expressum reperit; ergo non potest negari Divinas relationes esse reales, et veras [illegible] etiam [illegible] Deum [illegible].

2º. quod cedere relationes [illegible] in eas [illegible] [illegible] est in re veritate negare relationes, et solum concedere quandam perfectionem absolutam, quae fundamentum praebeat ut intellectus [illegible] fingat talem ordinationem et respectum, [illegible] illam in Deo [illegible] creaturam, [illegible], et realiter [illegible] non respicit; sed hoc dici non potest quia [illegible] traditio Sacrae Scripturae, quae veras, et reales relationes agnoscit inter Divinas Personas [illegible] [illegible] et [illegible] communis [illegible] Theologorum [illegible].

Praeterea si Pater [illegible] respicit [illegible] filium per verum et realem respectum, eo [illegible] impossibili [illegible] esset Pater non minus integer, perfectus, et gloriosus, quam modo est illo existente, sed hoc non potest dici, quod pugnant acerrime Sancti [illegible] et [illegible], quae [illegible] cum [illegible], qui Patrem [illegible] Unigenito filio spoliabant, iugulaverunt; [illegible] veris, et realis respectus [illegible] ratio [illegible] [illegible] inter se, [illegible] sine [illegible] separati [illegible] in Deo respectu creaturarum, [illegible] relationibus rationis [illegible] Pater [illegible] perfectus integer, et gloriosus; [illegible].

[illegible] ex [illegible] disputatione [illegible] Pater est verum, et reale principium filii, et Pater, Filius, et Spiritus Sanctus, et [illegible] veras, reales personas [illegible] sibi ipsis identificant, [illegible] non potest negari verum, et reale principium, et veram et realem [illegible] esse cum vero, et reali respectu, [illegible] [illegible]; quia et aliqua principia, et causae agnoscantur, quae nullo reali respectu referantur ad suos terminos, ut Deus ad creaturas; hoc [illegible] de [illegible] secundariis, et [illegible] est verum, et non [illegible] primariis, et [illegible] [illegible] respectu ~~[illegible]~~ Patris, et Spiritus Sancti.

vel spiratoris; ergo non potest negari referri Patrem ad Filium, et Verbum per verum, et realem respectum.

Secundo. Nullus huncusque agnovit processionem, quae cum suo termino non conectatur, quaeque ad ipsum non ordinetur per verum, et realem respectum, quod potest [illegible] facta inductione per omnes actiones causarum secundarum; ergo non potest negari divinas personas veris, et realibus respectibus [illegible]

Quod si dicatur conceptus ad relationum divinarum identificari cum conceptu in, et non esse quid adsistens. Si dicatur primum sequitur esse verum et realem etiam conceptum ad, non quomodo identificabitur cum vero, et reali, et plane divino, si non sit talis, sed rationis tantum? Quia vero non potest dici propter [illegible] sacrae Scripturae, et [illegible] Patribus, qui de divinis relationibus loquuntur, tanquam de praedicatis veris, et realibus, et [illegible]. Item etiam quia non est explicabile, quale nam sit praedicatum illud extrinsecum, et adsistens quod superadditur divinis Personis, num substantiale: num accidentale reale: num rationis tantum. Quodcunque enim horum dicatur tanquam aperte falsum facile potest excludi. Ergo etc.

Addo denique quia si Pater aeternus est Pater praecisse addita nulla divina relatione secundum conceptum in: [illegible] constitutionem, et integritatem requirit praeterea relationem secundum conceptum ad; si illud primum dicatur tanquam superfluum, et inutile rejicit conceptus ad. Ut qui ad constitutionem divinae Personae nulla ratione deservit, manet quod Pater constitutus, et integer, et sic de Filio et Spiritu Sancto praecisse per absolutum, quale est in relationibus secundum in, quod non potest salva fide affirmari. Ut patet ex decisionibus [illegible] Conciliorum [illegible].

Quod si dicatur, conceptum ad esse de integritate, et perfectione divinarum personarum, sequitur talem conceptum non esse rationis, sed realem, quia evidens est, nec constitui, nec perfici posse ens reale per ens rationis, et maxime ipsum Deum; ergo tanquam certum [illegible] est veris, et realibus relationibus divinas personas se respicere veris [illegible] utrumque conceptum in et ad, quod solutione objectionum fiet manifestius

Sect. 3. Rnullę obijectiones.

1° opponit S. Thomas in eo artic. 1. citato Boetium in medio lib. de Trinitate ubi ait ad aliquid de Deo non posse predicari, et quid quod est realiter in Deo de ipso predicari potest, ergo relatio non est ad aliquid sive relatio in Deo. = Sed omissis aliis solutionibus, ego quidem facile dicerem hic non loqui prestantissimum Martyrem de Deo ut Trino qua ratione Personę Divinę comparantur ad invicem, sed de Deo ut uno, qua ratione comparatur ad creaturas, et sub hac consideratione est verissimum quod concludit, nempe relationem non posse de Deo predicari, neque in eo realiter inveniri.

2° opponit idem S. Doctor eundem Boetium, qui in eodem lib. de Trinitate versus finem dicit, quod similis est relatio in Trinitate Patris ad Filium, et utriusque ad Spiritum Sanctum illi per quam refertur idem ad id quod est idem, sed eiusmodi relatio est rationis tantum, quia omnis relatio realis exigit duo extrema, ergo relationes, quę ponuntur in divinis Personis non sunt reales, sed rationis tantum.

Sed huic obiectioni dat [illegible] S. Doctor dicens Boetium assimilare relationes divinarum Personarum relationibus, quę ponuntur inter idem, et idem, a quibus requirunt diversitatem esse intra divinas Personas quas referunt, ita neque [illegible] requirunt distinctionem [illegible] inter extrema relata, sed non assimilat eas in [illegible] a relationibus [illegible] eiusdem ad idem simpliciter, sed [illegible] [illegible] [illegible] dum essale, et distinctum secundum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] veras, et reales relationes.

[illegible] hoc adeo [illegible] videri [illegible] [illegible] in humanis membris sui [illegible] [illegible] [illegible] inter se [illegible] veris, et realibus respectibus et ordinatis ad invicem. Et tamen eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et realem relationem [illegible] obstat [illegible] identitas [illegible], [illegible] [illegible] Personas veris realibus relationibus [illegible] etiam si [illegible] eandem essentiam habeant [illegible] personalem distinctionem.

[illegible] Opponitur [illegible] idem [illegible]

Si aliqua vera et realis relatio in Deo ponenda est [illegible] relatio [illegible] haec relatio [illegible] est vera [illegible] minorem; [illegible] vera et realis [illegible] Deus [illegible] creaturarum quam Pater [illegible] relatio [illegible] Deus est primum [illegible] non est vera et realis, [illegible] rationis tantum; [illegible] quia [illegible] est prin[cipium] [illegible] est vera, et realis, [illegible] rationis tantum.

[illegible] ex

doctrina eiusdem [illegible] Doctoris [illegible] maiorem, et neg[o] minorem. [illegible] [illegible] relationem [illegible] respectum verum, et realem [illegible] ad creaturas [illegible] vero Patris ad Filium: cuius [illegible] [illegible] respiciunt a Divina virtute [illegible] secundarium, Filius vero a Patre [illegible] primarius; inter primum [illegible], et [illegible] eius secundarium, et [illegible] intercedit verus, et realis respectus, [illegible] medio sublatis [illegible] impossibilibus [illegible] integrum [illegible] maneret prim[um] [illegible] illis persistentibus; [illegible] verus [illegible] et realis respectus inter primum, et eius [illegible] primarium, quo [illegible] medio sublato [illegible] possit [illegible] primum [illegible] res est; bene [illegible] stat dari verum, et realem respectum [Pa]tris ad Filium, quamvis [illegible] inter Deum, et creaturas.

[illegible] et [illegible]

[illegible] Doctor [illegible] relationes, quae [illegible] operationes [illegible] realis, [illegible] rationis, [illegible] et [illegible] in Divinis [illegible] sequunt operatio [illegible] intus [illegible] secundum processionem Verbi intelli[gibilis] [illegible] operatio [illegible] paternitas, et [illegible] in Divinis [illegible] relationes reales [illegible]

[illegible] Doctor [illegible]

[illegible] obiectioni posse operationem [illegible] duplicem [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] minus verus et realis quam [illegible]

qui reales ss. sine ulla controversia.

[illegible] operationes [illegible]
[illegible] relationes [illegible] actum relationis, quae dicunt operationem [illegible]
[illegible] nam si tri[illegible] exterarum facultatum, quae veri,
et [illegible] sunt vera, et reales relationes, [illegible] fundam[illegible]
[illegible] operationum quae [illegible] etiam tales: atqui relationes [illegible] et [illegible]
nis dicunt operationes [illegible] quas [illegible] nomen [illegible]
[illegible] et non qualis ratione est verum, et reale [illegible], sed solum intentionale, quale [illegible]
[illegible] et [illegible] reales, [illegible].

Addunt [illegible] alij, quod si relationes quibus
Divinae Personae se respiciunt essent verae, et reales, et non rationis tantum, iam tres Divinae
Personae essent tres entitates reales et tres subsistentiae; sed hoc non est dicendum, [illegible]
ss. unius subsistentiae, entitatis, et esse realis: ergo relationes [illegible] divinae Personae respiciunt non ss.
[illegible] reales.

Resp. disting. maiorem: si relationes quibus Divinae Personae se respiciunt essent
verae, et reales, et non rationis tantum, iam tres Divinae Personae essent tres entitates reales,
et tres subsistentiae cum restrictione sub relativae [illegible] maiorem, essent absolute, et simpliciter,
et sine ulla restrictione tres subsistentiae [illegible] maiorem [illegible]
quod entitas, subsistentia, et esse absolute, et simpliciter, et sine ulla restrictione stat pro [illegible]
esse absoluto, quo res constituitur, quod est unicum in tribus Divinis Personis, sed
hoc amplius constabit ex dicendis.

Ad extremum, qui solum negabant relationes divinas
esse reales [illegible] ad [illegible] cuius auctoritate praecipue [illegible]
nam de [illegible] Artic. 5. [illegible]: Relatio, inquit, solum [illegible]
[illegible] in quantum est relatio non habet quod sit aliquid, sed quod sit ad aliquid. quod [illegible]
aliquid [illegible] ex illa parte habet [illegible], quae jam multis alijs in locis inculcat; sed hoc testimonio, et aliis similibus nihil [illegible] S. Thom. [illegible]
[illegible] quid [illegible], et rationis; sed eo praecisive [illegible] rationem [illegible]
generis [illegible] relationum esse aliquid, sed esse ad aliquid, ex quo [illegible]
[illegible] relationem [illegible] [illegible]

d. ad quid sit, qd longe diuersum e, imo Vn ee quid rei [illegible], [illegible] quid [illegible]
[illegible] pi [illegible] ad adult S. Doctor: ee vero [illegible] [illegible]
[illegible] qui inest, q. implicent ad illud qd rationis e [illegible] [illegible] se. beat ee
[illegible] e [illegible], tam ens rationis e [illegible] totum suum ee [illegible] [illegible] n [illegible]
itis adeo id, qd nulla ex p. e reale situm e n [illegible]. [illegible] eo modo d. [illegible]
significare relationem ee quid rois [illegible] Deceptum [illegible] n significare [illegible]
Deceptum precisse, quid sit, d. ad quid sit tam. quid sit aut exp [illegible] p. [illegible]
in. Vnde p. immerito a [illegible] Doctorem p [illegible] sa. Cap. 2. an, et quomodo
relationes Diuine distinguant ab essa. Sect. 1. n distinguunt ante opuos intus.

Quatuor [illegible] ca distinctionem
ante operoem intus relationum diuinarum a na Diuina. 1. Gilberti porretani
qui ponebat, Vt ait S. Thom. hic artic. 2. corpore, relationes tanquam assistentes
sed extrinsecus affixas n Diuinæ atq adeo distinctas ab illa ea reali dis
tinctione, quæ e inter duas res. 2a Sententia fuit Durandi in 1. dist.
33. q. 1. Decedentis, n distinctionem realem, qualis e inter duas res, d. aliam
Minorem, qualis e inter rem, et modum. 3a e Scoti in 1. dist. 2. q. 4. §.
d. quid restat ponentis distinctionem a p. rei, quam ipse appellat formalem,
seu ex na rei, et communiter dici solet distinctio media inter realem et rois.
Quarta deniq plurium Rec. asseren
tium inter Diuinas relationes, et naram ee ponendam distinctionem virtualem,
quam ipsi constituunt in eo qd de eadem [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] Trinitas ē, et n̄ quaternitas, q̄ [illegible] Divina. in suo [illegible]

[illegible] sive dist. mediat, sive virtualis [illegible]

[illegible] textum; [illegible] Personarum [illegible]

[illegible] ex alio [illegible] Persona [illegible]

[illegible] ... distinctionis [illegible] ... Libertum [illegible] ... Aug. 120. cap. [illegible] ... in eaenim [illegible] ...

[illegible] ... distinctionis [illegible] ... indipendens [illegible] ...

[illegible] ... distinctionis [illegible] ...

In cuius decisione [illegible] ...

[illegible] ... posse [illegible] ...

[illegible] ... opponi [illegible] ... distinctionibus [illegible] ... Sess. 18. [illegible] ... Divina substa. sive Natura, et [illegible] essentia, et Persona [illegible] ... modum distinctionis [illegible] ... Persona [illegible] ... Sess. 19. [illegible] ... Divina [illegible] ...

[illegible] ... tantum, quo videntur opponi Deum Vniversi [illegible] Ecclesiis tam Graecis quam Latinis in Florentino Concilio [illegible].

[illegible] ... opponunt praefatis distinctionibus [illegible] ...

[illegible]: [illegible] inquit [illegible] ea, quae ipsa Divinitas est, scilicet Persona Patris, et Filii, et Spiritus Sancti [illegible] distinctio [illegible] separata: [illegible] ante operationem intellectus [illegible] distinctionem [illegible] non est aliud; [illegible] Divinitas independenter [illegible] ab illis tribus [illegible] verum [illegible] illatiua, ad [illegible] Nazianz.

[illegible] Hilarius [illegible] Trinitate [illegible] Patre: Non, inquit, [illegible] compositus [illegible] est, ut in eo aliud sit, [illegible] habetur, et aliud sit ipse, qui [illegible] est.

[illegible] Fulgentius [illegible] cap. 6. Non aliud, inquit, est Deo esse aliud, Personam [illegible] Patrem, [illegible] in [illegible] cap. [illegible] Patri, et Filio non aliud [illegible] esse [illegible] testimonia [illegible] Divinitatis [illegible] Trinitate [illegible]. [illegible] resistunt Sanctis Patribus qui adstruunt has distinctiones ante operationem intellectus.

S. Bernardus cum maxima [illegible] Patribus [illegible] Gilberto Pictaviensi in [illegible] in lib. 5. ad Eugenium Columna 5: Personarum, inquit, proprietates non [illegible] quam [illegible] Personas [illegible] aliud, quam unum [illegible] unam [illegible] fides catholica [illegible] fides catholica [illegible] teste Bernardo, qui sensum Ecclesiae [illegible] habuit in [illegible] Gilberto [illegible] Personas [illegible] proprietatibus [illegible] Divinam [illegible] fides catholica [illegible] Divinas Personas, et naturam Divinam [illegible] distinguit independenter ab [illegible] evidens [illegible] distinctio a parte rei inter naturam Divinam, et Personas [illegible]

[illegible]

Atque distinctio Virtualis, et media est vera, et realis [illegible] cuius [illegible] Divinis; [illegible] distinctio [illegible] veritatem [illegible] eandem [illegible] voces [illegible] auctoritate [illegible] rationibus. [illegible] formalis sive medium distinctionem [illegible]; nec virtualis [illegible] posse admitti inter Divinam naturam et relationem, [illegible] rationibus demonstrat.

1a Ratio pro duabus has distinctiones quae r. dist. et Virtualis scilicet tales ut sub ipsas stat veritas illius propositionis: natura divina est relatio divina ab rei [illegible] nec primum, nec secundum pot. dici; quia neutra harum distinctionum asserenda est. Probo minorem: et primis non est dicendum tolli praedictas distinctiones veritat. illius propositionis etsi similium; quae expresse fuerunt definitae in Concilio Rhemensi contra Gilbertum, ut constat ex sect. praecedenti, et tanquam indubitatae a S. Thoma frequenter seminantur; ad si [illegible] dicat sequitur frustra poni dictas distinctiones, quia si verum est ab rei naturam Divinam esse relationem Divinam, etiam verum erit convenire Naturae Divinae, ad conveniendi realiter relationi, nonminus bene, quam ipsi relationi, et non minus bene posse praedicari de ipsa Natura Divina, quam de relatione ipsa.

Illis mihi [illegible]

Adversarii, qui ponunt distinctionem virtualem, i. mediam inter relationem et Naturam et eius ea asserunt verificari posse de ijs contradictoria praedicata scilicet quod dicitur de relatione produci, quod dicitur de Natura. Produci, ut verificatur de relatione, potest etiam verificari de Natura, et non? si Ricardus posse non minus bene verificari de Natura, quam de relatione frustra distinctionem introducunt si quidem de vnica, et de eadem individua re tam formaliter, quam virtualiter verificant contradictoria praedicata; si non negent posse verificari de Natura Deum esse [illegible]: ergo nec verificabitur de natura quod sit ab re relatio. pt quod [illegible] non verificatur relationem a parte rei de quo non verificatur, quod est relatio a parte rei quidditative: relatio filiationis [illegible] est a parte rei quidditative producta; ergo de eo, de quo non verificatur [illegible] [illegible] quid[illegible] [illegible] non verificabitur relationem filiationis; sed adversarij non verificant de natura Divina quod sit producta a parte rei; ergo de eadem nec verificabitur de eadem quod sit relatio a parte rei, sed hoc non potest subsistere [illegible] fide; ergo neque illud unde infertur.

Quod ipso et declaro amplius: implicat quod de vno verificetur definitum, de quo non verificatur definitio; ergo implicat verificari de Natura Divina a parte rei esse relationem, et non verificari de eadem definitio eiusdem; sed in definitione relationis filiationis [illegible] [illegible] [illegible]; ergo implicat verificari de Natura Divina esse relationem a parte rei, et non verificari de eadem producibilitatem. sed adversarij hoc negant; ergo debent etiam negare esse [illegible] verificari de Natura Divina esse relationem a parte rei: hoc autem viri boni Catholici non faciunt; ergo etiam negare debent, unde hoc est negandum infertur, ne velimus a bonis [illegible] bonos [illegible] esse [illegible], ex malo [illegible].

Ad quod non video quomodo possint admittere tanquam veram hanc propositionem: Natura Divina est a parte rei relatio. ponentes distinctionem ante operationem intellectus inter ipsas quocunque nomine distinctionem appellent. Distingui vnum ab alio ante operationem intellectus est ante operationem intellectus non esse idem cum illo, sed esse aliud ab illo; ergo si dicunt distingui naturam a relatione ante operationem intellectus quocunque nomine distinctionem vocent, [illegible] nominent [illegible] [illegible], quod de re non negant, scilicet, distinctionem esse independentem ab intellectu debent etiam dicere naturam non esse eandem cum relatione ante operationem intellectus

et tam... inde ... edunt esse eamdem ... mittentes illam pretium Naturae Divinae et relatio, quae salva fide negari non potest; pugnantia, imo repugnantia docent.

2a Ratio

... Si independenter ab operatione intellectus est natura Divina distincta a tribus Personis, ... ante operationem intellectus non est Trinitas, ... quaternitas ... hanc ... addita Unitate Trinitati fit quaternitas; ... ante operationem intellectus ... Unitas, Trinitati Personarum ... Unitas ... ante operationes intellectus, ... distincta a tribus Personis Divinis; ... etc.

Ad cuius Rationis ... quam attigit ... Concilium Lateranense. Ut constat ex sect. praecedenti ... et ... non in nominibus distinctionum ... rationum suarum, et definitionum, Nec nomina ... odio ... res ... nomine significata ... autem de re non minus distinctio, quae dicit media, quam distinctio virtualis inter distinctiones independenter ab operatione intellectus, quam quae ... distinctionis realis absolute appellat ideo ... quantum de re est non minus bene excludi has distinctiones a Divinis, quam illas.

... non est verum ante operationem intellectus personam esse aliam a natura ... et ... ... rationem ... Quaternitatem, ... detestabuntur ... sit vera; ... vera est ... distinctiones mediam, ... virtualem ... distinctiones independentes ab intellectu, et ... quas unum extremum ... aliud ante operationem intellectus ab alio; ... etc.

... Ratio quae est ... ratio praecedentis:

Eo ipso ... virtualis, et media inter relationes, et naturam Divinam, ... natura Divina, quam relationes ... imperfecte ... se, et ... imperfectum est ... se, quod realiter, et ante operationes intellectus est perfectibile, ... Natura Divina, quam relationes ... realiter, et ante operationes intellectus perfectibiles: ... Natura perfectibilis est ... relationes, a ... et ... relationes ... naturam ... ; ... ponenda ... huiusmodi distinctio virtualis, aut media, inter Divinas relationes, et Naturam.

Ex qua etiam colligit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] positum [illegible] [illegible] imperfectum, et limitatum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partibus distinctis ante operos intus. Et nisi gratis, ne dicam temere [illegible], [illegible] relationes divinae, et [illegible] sint partes ante operos intus distinctae, erit Deus [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] distinctione media aut virtuali, quae [illegible] distinctiones independentes [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes distinctas ante operos intus; [illegible].

Sed cum hoc summa [illegible] perfectio stare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessario [illegible] [illegible] omnes [illegible] unanimiter docent. cuius ratio est [illegible] ex imperfectis [illegible] [illegible] [illegible] summe perfectum, [illegible] infinitum ex finitis [illegible] [illegible] [illegible] fieri ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absolute, et simpliciter [illegible] [illegible] [illegible] perfectione singulariter per quas [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ac rationes efficacissimae [illegible] [illegible] 4° loco pono [illegible] longe mihi efficacior: [illegible] [illegible] [illegible] distinctiones [illegible] [illegible] [illegible] in quantum sine illis satisfieri [illegible] possit argumentis, quae [illegible] [illegible] solent opponi, ipsa admissa [illegible] [illegible] solverent, [illegible] [illegible] distinctis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] satisfieri [illegible] argumentis, quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] sine [illegible] ad distinctionem mediam, aut virtualem, ipsa admissa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] distinctiones [illegible] [illegible] admittenti.

[illegible] [illegible] dicam [illegible] ad res est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible], et verum tanquam [illegible] Augustinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quam difficilimis argumentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] satisfacere praesumere [illegible] eidem indivisibili [illegible] duo [illegible] contradictoria, nam quis non videt has solutiones cedere in irrisionem infidelium, et mysterio sanctissimo [illegible] [illegible] [illegible] defendendum omnia prima [illegible] [illegible], et [illegible]. Tales ergo distinctiones non minus

quam distinctiones Liberti, et Durandi ...

... Verum ...

centum ... ; ideo astoem medium ... , ... Petrum ... in aliquibus ... Connotum, ... , et affirmar ... esse consonum ... , et communi ...

... distinctionem ... diuinas ... , et ...

Finis dictis

...

Dico ... distinctiones ... Mysterium ... nitis, et multis difficultatibus implexas esse resciendas, et tanquam certo tenendum: Diuinas relationes a natura Diuina ante operationem intus ... distinctione actuali dispensari. Quam verissimam assertionem, ideo argumenta non pro... ... , et ... in ... disp. in qua de cognoscibilitate huius Mysterij ... disputaui. ... sola distinctio rationis intercedit inter relationes Diuinas, et Naturam.

Aliquam distinctionem intercedere inter relationes Diuinas, et Naturam res est adeo certa, ut de illa nulla sit inter sapientes controuersia; cum autem ... dicta in sectionibus praecedentibus ... distinctio ... operationem intellectus ... tantum, ... distinguantur, ... omnes Theologi, ijs paucis exceptis, quos ... et ... tanquam indubitatum, et certum praesupponunt. Videatur ...

Granado hic Tract. 3. disp. 3. Sect. 2.

Quare praecum Controversia nta de distinctione est, quam de genere distinctionis: verum, scilicet, ita Relationes a natura divina distinguantur, quod se invicem includant, nec ne. in qua quaestione triplicem invenio dicendi modum. primus asserens essentiam divinam ita distingui ratione a relationibus, ut in ijs essentialiter includat, et e contra. tuet hunc dicendi modum P. Valentia lib. 1. de Trinit. cap. 29. columna 3. et Dominicus Banes artic. 2. dub. 2. in solutione 6. ubi hanc doctrinam attribuit, sed immerito S. Thom. et Cajet.

2us modus dicendi est e diametro oppositus. nam docet ita distingui rationem naturae a relationibus ut se mutuo excludant: defendit hanc sententiam Scotus, Gabriel, Durand. et Gregorius ex antiquioribus; ex Recentioribus P. Molina, et P. Vasquez, quos refert Granado disp. 4. Sect. 1. n.° 5. et hunc dicendi modum plures ex Recentioribus sequuntur.

Tertius medium viam ingreditur docet quod relationes non includi in conceptu essentiae; includi vero essentiam in conceptu relationum ita Granado Sect. 2. qui pro se allegat S. Thom. Cajetanus, Torres, Suares, Zumel, et Arrubal, qui modus dicendi non nullis etiam placuit Recentioribus.

Ex his tribus dicendi modis 1um eligo, quem iudico defendi a Sancto Thoma hic quaestione 28. artic. 2. ubi docet relationem esse idem secundum rem, cum essentia ita, ut neutra claudat in suo conceptu alteram, quae est 2.^a^ Sent. quam amplectimur: Manifestum est, inquit in corpore articuli, quod relatio realiter existens in Deo est idem essentiae secundum rem, et non differt nisi secundum intelligentiae rationem, prout in relatione importatur respectus ad suum oppositum. qui non importatur in nomine essentiae. En negat S. Thom. conceptum, et nomen essentiae importare relationem, sed evidens est a tali nomine, et conceptu importari, quod claudit in essentia, et est de eius constitutione; ergo secundum S. Thom. natura ita distinguit rationem a relationibus, ut eas in suo proprio, et quidditativo conceptu non includat.

Nec minus aperte hoc docet de relationibus in respons.

Secundum expresse negans in Nomine Relationis comprehendi essentiam in Deo, inquit, non est aliares, scilicet essa a relatione; sed una, et eadem, quae non perfecte exprimitur relationis nomine, quam sub significatione nominis talis comprehensa, et in responsione ad 3. dicendum, inquit, quod si in perfectione Divina nihil plus contineretur, quam quod significat nomen relativum, sequeretur, quod esse eius esset imperfectum etc.

Ex quibus testimoniis constat aperte negare S. Thom. conceptum, et nomen relationis significare, aut claudere essam Divinam; ergo ex mente S. Doct. ita ratione distinguitur natura a relationibus, et relationes a natura, ut nec in conceptu naturae claudatur conceptus relationum, nec in conceptu relationum conceptus naturae, sed hoc defendit secundum modum dicendi, ergo iste est quem tenet S. Thom.

Pro quo sit 1. ratio: si se invicem clauderent conceptus essae et relationum essent verae hae propositiones: Natura Divina est in suo formalissimo conceptu filiatio, et filiatio est similiter in suo formalissimo conceptu essa Divina; sed hae propositiones non sunt verae; ergo etc. consequentia optime infertur, et de maiori non potest esse controversia: nam quid certius quam quod res sit id, quod claudit in suo essentiali, et formalissimo conceptu, quare probo minorem, et 1. non esse veram hanc propositionem: Natura Divina est in suo essentiali, et formalissimo conceptu filiatio.

Quod multis ijs quae reperiuntur in probationibus possunt ostendere. 1. quia Natura Divina non est in suo formalissimo conceptu opposita Patri, et distincta realiter ab ipso; ergo non est in suo formalissimo, et quidditativo conceptu filiatio. Probatur quia haec est secundum suum quidditativum, et formalissimum conceptum opposita Patri, et ab illo realiter distincta. ergo dicendum est Naturam Divinam habere hanc in suo conceptu formalissimo et non esse essam huius, quod est dicere esse hanc, et esse, aut negandum in tali conceptu includi filiationem.

2a probatio: haec propositio est falsa Natura Divina est in suo formalissimo et quidditativo conceptu producibilis, sed si clauderet in suo formalissimo conceptu filiationem esset vera, quia haec in suo formalissimo conceptu includit producibilitatem; ergo etc. 3a essa est in suo formalissimo conceptu quid absolutum. ergo non est in suo formalissimo conceptu filiatio, quae est relatio. 4a quia essa

in suo formalissimo conceptu, quia opponitur, ergo filiatio opponitur Paternitati, ergo non est in suo formalissimo conceptu filiatio. 2.a quia antequam intelligatur filiatio incipit esse in Patre, qui est prior origine filio, ergo non claudit filiatio in formalissimo conceptu naturam.

Nec minus falsa est altera propositio: filiatio est in suo formalissimo conceptu natura. 1.a quia non est verum filiationem esse in suo formalissimo conceptu improductam, quod convenit essentiae. 2.a quia praedicatum positive absolutum non potest essentialiter convenire relationi, alioqui relativum esset positive absolutum, quod est esse absolutum, et non esse. 3.a quia filiatio est id, quo filius differt, et opponitur, ergo filius differt a Patre filiatione, nec opponeretur ei si clauderet in suo essentiali conceptu naturam, quia per naturam filius non differt, neque opponitur, ergo convenit cum Patre per eam.

4.a quia si filiatio includeret in suo formalissimo conceptu deitatem non esset producta a Patre, nam illud cuius essentia improducibilis est non producitur, ergo essentia filiationis esset improducibilis, quia essentia divina esset eius natura, per eam.

Constat ergo et falsam esse priorem propositionem: filiatio est in suo conceptu formalissimo natura divina: et falsam esse alteram: natura est in suo formalissimo conceptu filiatio, ergo si in conceptu naturae claudatur filiatio, et in conceptu filiationis natura non possunt esse verae dictae propositiones, ergo dicendum est, neque in conceptu filiationis includi naturam, neque filiationem in conceptu naturae. Esset. 4. eadem doctrina aliis rationibus ostenditur = = ==

2.a Ratio sit in conceptu quidditativo, et formalissimo naturae divinae si relationes includerent, iam proprietates non essent, ergo essentia ipsa; ergo hoc est contra veritatem catholicam declaratam in conciliis, et praedicatam a Sanctis Patribus per eam. Probo maiorem quia non est proprietas, quod includit in quidditativo, et formalissimo conceptu essentiae, ut est evidens; nam quid magis de essentia, quam quod imbibitur in quidditativo, et formalissimo

Deceptus q. si relationes in dicto Deceptu imbiberent n. eent proprietates, d. illa.
Quod argumentum etiam posse opponi contra inclusionem rerum in deceptu relationum clarum e. sit q. 3. ratio contra nostram Delusione. q. si Deceptus proprietatis, qui n. e. contra essam ei q. appriatus, d. per essam in suo formalissimo Deceptu constitutus Deceptus proprietatis eet, et n. eet talis. talis, q. ita supponit, et n. talis q. n. e. Deceptus appriatus, d. extra essam, d. hoc afirmare n. pot; q. neq. illud ex quo sequitur.
4a. Ratio si in Deceptu neq. includerent relationes ubi eet na. Divina eent similiter relationes, quae in ipsa includunt; d. hoc ta e verum, q. in filio e na. Divina, et n. e Paternitas, neq. spiratio passiva q. etc. qd. Ato. 1. q. si in Deceptu formalissimo Deitatis includerent re. omnes de quocunque praricet. Deus praricet similiter e Pater, filius, et Spiritus Sanctus; d. hoc n. e verum alioqui de Patre, de quo dicit e Deus diceret e filius, et Spiritus S. qd e falsissimum; q. n. claudunt in formalissimo Deceptu essae relationis.
Deinde Ato 2o. q. si in dicto Deceptu essae clauderent relationes, cui n. conveniret aliqua relatio n. conveniret essa Divina, cui enim n. convenit aliqd praedicatum essae essa n. convenit. Ut e evidens, d. Patri n. convenit filiatio, neq. passiva spiratio; q. Patri n. convenit essa Divina atq. adeo n. eet Deus, qd e plusquam falsum.
5a. Ratio inclusionis essae in relatione, q. si includeret essa in filiatione v. g. iam unio, qua humanitas Xpti D. unitur verbo eet immate, et formaliter ad essam Divinam, q. n. e dicendum, alioqui n. minus Verbum, quam Pater et Spiritus S. carnem asumissent, et n. includit essa in filiatione. prans, q. dicta unio e immate, et formaliter ad Deceptum relationis, atq. adeo ad eius constitutivum essale. q. si essa Divina e constitutivum essale dicti Deceptus ad essam Divinam erit immate, et formaliter unio humanitatis, ocum hoc dicendum n. sit negandum erit includi essam in Deceptu filiationis, et sic de aliis relationibus.
6. ratio. n. se invicem claudunt Deceptus, q. contradict. praedicata conveniunt, d. Deceptui nae, et Deceptui relationis conveniunt praedicata contradict. q. n. se invicem claudunt. Ma. e indubitata, et pot persuaderi per inductionem per oes Deceptus, quos se invicem claudere constat de qq. Da. et tria praedicata n. posse verificari certum e.

Zo ses eo q. e. re. o. i, qui se

inuicem claudunt prata ɔdictoria enuntiarent de eadem re, et ɔceptu possent verificari prata ɔdictoria. pt. q. cum ɔceptus se claudant ad inuicem quid. qd ɔuenit vni, et de eodem dicit ɔuenit alteri, et prat de eodem cum veritate, q. cum de vnica, et eadem re, et ɔceptu verificent prata ɔdictoria, scilt affirmatio, quæ de ipsa dicit cum veritate, et negatio, quæ dicit de ɔceptu incluso etiam cum veritate cum hoc admitti posit tanquam primum priuum habendum erit n. se inuicem claudere ɔceptus, de qq. possunt verificari prata ɔdictoria.

Sed indubitata res e. posse ɔdictoria prata verificari de ɔceptu næ, et relationum, nam de filiatione, et spiratione passiua dicit, qd sint pducibiles, et de na, qd n. sit pducibilis; de na dicit, qd sit ɔmunis tribus Diuinis Personis, et de relationibus qd n. sint ɔmunes, et sic q. ɔceptus næ, et relationum sunt ɔceptus, qui se mutuo excludunt. Verum hæc solutione argumentorum illustriora reddent. Sect. 5. qq. argumentis ostendunt aduersarij in ɔceptu essentiæ claudi relationes. = = = = = = = =

1o opponit P. Valentia, et qui cum eo defendunt dari mutuam inclusionem inter ɔceptus næ, et relationum S. Thom. qui in q. 22. artic. 2. ad 3. dicit: in ipsa pfectione Diuini esse ɔtinet, et Verbum illius pcedens, et priuum Verbi, sicut, et quæcunque ad eius perfectionem pertinent. d. n. video, quo merito pro se adducant Aduersarij hoc testimonium. in eo quippe nil de ɔceptu esse Diuini præcisse Sanctus Doctor loquit. d. de perfectione Diuini e. in tota sua amplitudine in quantum scilt extendit se ad omne diuinam perfectionem, siue essalem, siue attributalem, siue notionalem et sub hoc ɔceptu includi relationes quis dubitabit. d. in eo, quo n. pcedit qd solum ɔparat ɔceptum esse, seu prioris prati Diuini, quo Deus ɔstituit in ee Dei præcisse cum ɔceptibus relationum, sub qua ratione n. includi

Relationes in Deceptu eius, Neq. etiam D. adeo aperte fuit expressum a Scanito in locis a nobis allegatis in Sect. 3. qd de eius mente dubitari n' liceat.

Opponunt S. Athan. in Serm. 4. c. Arrian. n' longe ab initio, seu in 3. pagina: q. filius inquit, imago Patris necessarium e, vt cogites Deitatem, et proprietatem Patris ipsa essam Filij constituere. D. n' minus facile pot hic textus explicari, cuius sensus sine dubio e, filium q. e imago nalis Patris, atq. adeo cum ipso Vniuoce conuenieas nario ee habiturum essam, et proprietatem Patris: hoc e n' dissimilem essam, nec dissimilem proprietatem proprietati Patris, Vt sic inter ipsos perfecta intercedat Vniuocatio.

Nec posse alium ee sensum Verborum S. Doct. l. ex eo euidenter colligitur, qd dixerit filium ee imaginem Patris. Imaginem enim Veram, et realem n' posse n' habere proprietatem realiter distinctam a proprietate sui Veri, et realis exemplaris res e clara. Praeterquam qd. n' admittit Athan. filium n' distingui realiter a Patre. quomodo g.o Decursus erit proprietatem Patris, qua ipse distinguit, et opponit filio include in essa Filij; Male g. adducunt Aduersarij Athan. ipsum.

3o Opponunt S. Augm. l. de Trinit. cap. 6. Vbi n' solum ait n' ee aliud Deo Re. Deum, et Personam ee, d. omno ee idem, quin etiam infra: n' aliud eius essa e praeter istam Trinitatem, et tres Personas vnam essam dicimus. Ro. S. Augm. loqui in sensu identico in quo sensu Verum e essam Diuinam nil aliud ee, hoc e, ad nil aliud extendi, quam ad Trinitatem Personarum, d. hoc ad rem n' pertinet, q. in praesenti loquimur de na Diuina in sensu Formalisso. et qua Ratione praescisa dicit illud praedicatum, quo V. et per se Deus constituit suo qua Ratione includere tres relationes minime pot colligi ex Verbis allegatis.

4o. Arguunt Vase. Deus essaliter e trinus, g. in Deceptu essa Diuinae claudit omne id, quo constituit in ee Trini, d. in ee Trini constituitur p. relationes; g.o relationes claudunt in Deceptu essa Diuinae. Confirmat V.

Quia si Unica tantum Personalitas Deo conveniret ea certe de essentia Dei foret, sed non est minus per se conveniens Deo modo Trinitas Personarum, quam foret Unica tantum personalitas in ea hypotesi; ergo Trinitas Personarum modo est de essentia Dei atque adeo inclusa in adaequato conceptu eius. Probatur 2.o quia non minus essentiale est Deo esse unum, quam esse Trinum, sed esse unum est praedicatum, quod includitur in essentia; ergo esse Trinum est similiter praedicatum, quod in essentia includitur.

Sed haec solutionem habent facilem. Respondeo ad argumentum negando Deum esse Trinum essentialiter, si terminus essentialiter applicatur cum toto rigore, et proprietate, scilicet pro praedicato primo, et per se Deum constituente, quia relationes Divinae non sunt ex hoc ordine, sed de ordine praedicatorum minus principalium, et secundariorum, per quae Divina essentia completur, et adintegratur, et non constituitur. Divinae enim relationes, et personalitates se habent respectu essentiae Divinae ea ratione, qua respectu essentiae hominis se habet sua personalitas, quae non constituit essentiam hominis, sed illam complet, et adintegrat duntaxat.

Nec video quomodo possit sine fidei praeiudicio negari; cum sit certum hominis essentiam assumptam fuisse a Verbo Divino, a quo creata subsistentia assumpta non fuit. nihil ergo concludit argumentum. ex cuius resolutione ad confirmationem primam de illa enim personalitate unica non aliter, quam de tribus, quae de facto dantur dicturi fueramus per ipsam non constitui, sed tantum compleri, et adintegrari essentiam Divinam, atque adeo non includi in conceptu eius formalissimo, et quidditativo.

Ad secundam Confirmationem

Respondeo omittendo maiorem, et negando minorem, quemadmodum enim de Relationibus Divinis affirmamus non includi in essentia possumus affirmare de Unitate Divina, quae est unum ex Divinis attributis in essentia Divina non includi, quod docent gravissimi Theologi in tractatu de Divinis attributis.

Quinto, et ultimo arguunt, quia essentia Divina est omnium, quae esse, et excogitari possunt perfectissima, sed non esset

Actus in suo conceptu formalissimo non includeret tres Diuinas relationes, sed eas non includit. Probo minorem, quia ea essentia, quę in suo conceptu formalissimo clauderet tres Diuinas relationes esset longe perfectior quam, quę non clauderet illas, quia adderet perfectioni naturę trium relationum perfectiones, ergo etc.

Rº. Concedendo maiorem, et negando minorem. ad cuius probationem dicendum talem essentiam includentem in suo fralissº conceptu tres Diuinas relationes non esse perfectiorem excludente illas, d. longe imperfectiorem, quantum scilt est imperfectus ens chimericum, et implicatorium Enti vero, et reali. Talis enim essentia non minus implicatoria erit, atque repugnans, quam essentia Chimerę, nam sicut prędicata Chimerę sibi ipsis repugnant, ita certe prata illius essentię sibi ipsis repugnarent, quę primo et per se constaretur ex tribus Diuinis pratis, et prato cũ tribus Diuinis Personis qd consequuntur tanquam rationem a priori cętera Diuina prędicata.

An non Repugnat quod est primum in constitutione fieri secundum; ergo etiam implicabit fieri ex primis, qd ex nã sua ẽ secundum. Essentia igitur conflata primo, et per se ex non primis sine dubio est imperfecta plane quę chimerica, q perfectio ñ stat in coacerbatione pratorum perfectorum. d. in eo qd hęc suis in locis colocent. Primum sit in primo loco, et secundũ in secundo. Male ergo inferunt Aduersarij Ee perfectiorem essam, quę constaretur ex essentia, et relationibus primo, et per se, quam, quę primo, et per se ex illo primo prędicato communi solum consurgeret, et quę cęteris tanquam attributis, et complementis suis perficeret. Quare in nostra Sententia persistendum erit, contra quam nihil habent amplius aduersarij quid opponant. Sectio 6. etiam sunt leuia argumenta quę contendunt essentiam claudi in conceptu relationum. = = = = = = =

Opponit primo Pater Granado Sanctum Thomam in 1. p. q. 33. artic. 3. ad primum: Communia, inquit, absolute dicta secundum ordinem intellectus nostri sunt priora, quam propria, quia includuntur in intellectu propriorum, sed non e converso; in intellectu enim Personæ Patris intelligitur Deus, sed non e converso.

Ex isto testimonio colligunt Adversarii tanquam indubitatam doctrinam Angelici Doctoris in conceptu relationum, qui est conceptus propriorum, claudi Divinitatem, non autem e contra in conceptu Divinitatis [illegible] claudi relationes, quia hic est conceptus communis.

Sed hoc testimonium nihil habet adversi nobis, quia in eo solum dicitur claudi Deum in Persona Patris sicut homo clauditur in individuo, et animal in specie, non autem Personam Patris in Deo sicut non clauditur individuum in specie, neque species in genere.

Quæ est doctrina verissima, sed extra propositum, quia præsens quæstio non est de conceptu Personæ, sed de conceptu Personalitatis, seu relationis, qui a conceptu Personæ distinguitur, sicut hecceitas distinguitur ab individuo, et rationalitas ab homine; in conceptu igitur relationis, et personalitatis claudi Divinitatem non potest colligi ex verbis Angelici Doctoris, sicut neque ex iis bene colligeretur claudi hominem in hecceitate, quæ [illegible] in [illegible], quia communia includi in conceptu propriorum est verum de conceptu adequato, et [illegible] de conceptu inadæquato, et [illegible] de quo in præsenti loquimur.

Secundo opponit Granado [illegible] rationem, quia hæc propositio est vera Pater est essentia Divina, quam concedit, et [illegible] ad fidem definit Concilium Lateranense; et [illegible] Sancti Patres hanc propositionem admittunt: Paternitas est Deitas. Sed non essent veræ hæ propositiones, nisi in Paternitate essentia Divina clauderetur, sicut non est vera hæc propositio: Rationalitas est Animalitas, eo quod animalitas in rationalitate non clauditur. [illegible]

Respondeo concedendo ex-
terum illam propositionem: Pater est essentia Divina, quia in conceptu Pa-
tris ultimo [illegible] Divinitas sicut etiam in conceptu Personae Divinae [illegible]
[illegible], sed solum de conceptu Personae [illegible]
[illegible] Patris, et Personae, [illegible]
[illegible]
homine.

Admitto etiam tanquam veram alteram propositionem: Deitas est Divinitas, et similes, sed non in sensu formalis inclusionis; sed in sensu dumtaxat realis identitatis, in quo etiam admitti a nobis potest altera propositio: Rationalitas est animalitas, nec Granadus ab hac sententia [illegible] deficit.

Opponit 3.° quia Divinis relationibus tribuenda est omnis excellentia quae cum earum proprietate compatitur, sed inclusio Divinae essentiae, est magna excellentia, et compatitur cum earum proprietate; ergo ea tribuenda est Divinis relationibus.

Respondeo negando compati cum proprietate relationum inclusionem essentiae Divinae, quia de conceptu formalissimo relationis non potest esse absolutum, nec de conceptu secundarii praedicati, et veluti adiacentis potest esse praedicatum primarium, et per se stans, non ergo bene stat cum proprietate relationis inclusio Divinae essentiae, quod rationes pro nostra sententia adductae in sectione tertia, et quarta aperte persuadent.

Opponit quarto, et ultimo idem Granado, quia cum Deus sit simplicissimus nullam admittit compositionem, nec realem, nec rationis, sed si relationes Divinae non includant Divinam essentiam, nec essentia Divina relationes Deus erit compositus saltem secundum rationem scilicet ex conceptu naturae, et relationum; ergo essentiam includunt.

Respondeo compositionem ex [illegible] et [illegible]

Non inveniri in Deo, quia non potest purgari ab imperfectione, cum consur
gat ex conceptibus imperfectis, quales sunt conceptus generis, qui est per
fectibilis per differentiam, et conceptus differentiae, qui cum sit incomple
tus, et carens perfectione generis etiam est perfectibilis, et ideo haec compo
sitio in minus, quam realis compositio rejicitur a Deo, alia vero compo
sitio rationis, quae consurgit ex multitudine conceptuum, quorum singuli
sint in ordine suo, et linea perfectissimi, scilicet ex conceptu essentiae
in suo ordine primo perfectissimus, et ex conceptibus attributorum, et
relationum in suis secundis, et perfectibilis tertiis etiam perfectissimi
Non debet excludi a Deo.

Instabis pro Granado: cum in simplicitate
stet perfectio, quo Deus constituatur minus participans de compositione
constituetur perfectior, sed si relationes includant essentiam constitu
tuetur minus habens de compositione; ergo ita constitutus est perfectius;
sed sine dubio Deus ea ratione constitutus est, qua est perfectior;
ergo etc.

Haec instantia eandem vim habet contra Granado, quia
per illam potest pro Valentia, et eius discipulis probari inclusio rela
tionum in essentia ad evitandam omnem speciem compositionis.
Longius
enim a compositione abest Deus ita constitutus ut omnes conceptus in
cluderent mutuo, scilicet conceptus essentiae, relationes, et conceptus re
lationum essentiam; ea igitur solutione, qua Granado intendit satisface
re nos respondemus.

Concedendo Deum esse constituendum distantissi
mum a compositione, quae positivam involvat imperfectionem, qualis
est compositio physica, et methaphysica ex genere, et differentia, non
autem ab ea compositione, quae solum arguit quandam negativam im
perfectionem in quantum scilicet unus conceptus non est alius, sed
sit alius.

Quamvis in suo ordine sit perfectissimus, quę negatiua perfectio ex parte obiecti non est imperfectio, sed perfectio summa, quę consistit in eo, quod omnia confundantur, et permisceantur, ita scilicet quod primum constituatur per secundum, et quod persistat per adiacens: relatiuum per absolutum, comitantem per essentiam, quę est quędam chimerica confusio, et permixtio essentiarum.

Sin non simplicissimus, qui nec componitur materia, et forma, nec substantia, et accidenti, nec genere, et differentia? ita sine dubio: quia in hoc consistit summa simplicitas excludens omnem compositionis imperfectionem.

Cap. 3. simplicitatis, quę tantum absit a perfectione, quod in ea potius summa sit peruersio, et inordinatio a Deo, quam quis faciunda; de talis est quę essentiam claudit in Deitatibus quidditatiuis relationum prout relationes esse ponderatas; ergo talis simplicitas a Deo quam longe est excludenda. atque adeo tenendum excludere de mutuo conceptu esse et relationes. Cap. 3. Vtrum Diuinę relationes addant aliquam perfectionem essentię Diuinę? Sect. 1. Sapientum placita.

CAPVT 3.

Vtrum Diuinę Relationes addant aliquam perfectionem essentię Diuinę?

Sectio. 1.

Sapientum Placita.

Quæstio ē de Dceptibus relationum Vt præscinit a Dceptu essē cū quam tres ss. q. 1. negans, quam defendit Scotus qd. loco. 5. arti. 1. et 2. Durand. in 1. dist. 1. q. 3. Cayet. q. 28. artic. 2. ad 3. P. Molina q. 42. artic. 6. disp. 2. Dclus. 2. Becanus cap. 2. q. 6. et alij.

2.ª Sᵗᵃ opp. afrat tres Dceptus relōn eē tres pfectiones realiter distinctas, easq supaddi Dceptui ng: ita Suares: Arrubal, Ruiss, Granado, Auila, quos refert, et sequit Martinus perez disp. 6. Sect. 8. eandē sam defendit P. Arra disp. 49. sect. 3. et Dmuniter RR.

3.ª Sa ingredit Viam mediam, quæ afrat Dceptum relationum Vt præscisum a Dceptu essē dicere perfectionem; hanc tamē n̄ eē triplicē, s. simplicem, ita Torres ad artic. 2. tertius quæstionis disp. 3. p. 2. in fine. P. Vasq. disp. 122. præsertim cap. 6. Zumel hic artic. 2. q. 5. Dominicus Bañes ibidem. Sect. 2. qd dicendum.

Sentio n̄ posse de re in hoc puncto Vllam eē Dtrouersiam, s. de solo modo loquendi, et ideo p quam facillē ab eas nos expedimus in Dcordiam reductis ppositis sententijs — Sit pᵃ Dclusio: Relationes Diuinæ addunt aliquid n̄ fictum, s. verum, et reale, et de ordine Diuino Dceptui essali, et quidditatiuo ng Diuinæ, quo melius ē ei affici quā priuari. in hoc Dueniunt tres sæ relatæ, nec potest ab hac assertione quoad primam parts recedere, nisi qui negauerit eē in Diuinis veras, et reales relationes, qd n̄ ē in fide securum. et quo ad 2.ᵗᵉᵐ p. pōt euidenter demonstrari a q. melius ē ng Diuinæ eē Dmunem tribus Personis, quam n̄ eē eis; melius ē ei, Vt Dstituat Patrem, filium, et Spiritum Sanctum, quam Vt n̄ Dstituat, s. affecta relationibus Dstituit Patrem, filium, et Spiritum Sanctum ipsa q. Dmunis ē, et neutrum horum hēt n̄ ab his excludat; Ergo etc.

2.ª Assertio etiam Dstans in cūomnes. v. bene, s. male eet ng Diuᵃ

priuari tam ternis relationibus, quam singulis. Euidenter, quod bene dicitur, male esse ne Diuinæ priuari ab hypostasi Patris, Filii, et Spiritus Sancti: nec distinguere personam Patris, Filii, et Spiritus Sancti, nec referri per ipsorum relationes. Ergo sicut bene, dicitur male esse ne Diuinæ priuari relationibus.

Tertia Assertio: quod addit Paternitas rei Diuinæ est distinctum realiter ab eo, quod addit filiatio, et Spiratio passiua, et quod addit filiatio est similiter realiter distinctum ab eo, quod addit Paternitas, et Spiratio passiua, idemque pariter dicendum erit de additamento passiuæ Spirationis. Hoc assertum non minus est verum, quam ad est declaratum: Sicut enim est de fide tres Diuinas Personas esse realiter distinctas per tres oppositas relationes, ita etiam de fide est tres diuinas relationes distingui realiter inter se, atque adeo esse distinctum realiter, et non prorsus idem quod singulis addunt rei.

In his tribus Assertionibus omnes tres simul conueniunt, et tamen primæ sententiæ Authores aiunt non posse perfectionem dici illud, quod per relationes additur rei; secundæ vero sententiæ oppugnatores volunt dici debere non perfectionem modo, sed triplicem realiter distinctam, et tertiæ volunt non nisi simplicem perfectionem posse dici. Sed quis non videt hoc litigium ad solum modum loquendi pertinere? propter quem ego quidem nullius contrarius essem. Dum enim illi mecum consentiant tria realiter inter se distincta non ficta, sed vera, et realia superaddi conceptui rei, et hæc tria esse tres relationes quibus affici melius sit rei Diuinæ, quam priuari tanquam eiusdem doctrinæ oppugnatores tractabo, nec multum contendam cum eis, vel huic potius, quam illi se acommodent modo loquendi.

Quod si importune quærat a nobis quia contra modum loquendi iudicamus in hac quæstione num sit politior Asserentium quam Negantium addi rei Diuinæ per relationes perfectiones, quam affirmantium addi etiam triplicem realiter inter se distinctam, num denique eorum, qui solum concedunt addi per triplicem relationem perfectionem simplicem.

Ergo mihi videtur politiores, qui negant addi perfectionem rei Diuinæ per relationes: quia perfectio noua est

noua forma constituens suum subiectum in linea, in qua ndum existebat, id est nouo aliquo effectu formali afficiens; sicut æternitas, immensitas etiam sunt nouæ perfectiones naturæ diuinæ, quæ illam constituunt in linea, in qua attenta præcisse sua formali ratione constitutiua non existebat. quod relationi minime conuenit, quæ non constituit, sed complet, et ad integrat, nam nec nouum aliquem effectum formalem exibet, qui proprie talis dici possit, sed tanquam complementum ultimo detrahat essam, quam præsupponit, ut suos effectus formales tradat.

Hoc euidentur potest demonstrari facto discursu per uarias formalitates, quæ solent distingui in relatione, nam in primis formalitas processionis non est noua perfectio distincta a natura, sed complementum perfectionis suæ per quam potest constituere prium, et trium, sicut in creatis non dicit noua perfectio actio, et passio, sed complementum [illegible]. Item formalitas subsistentiæ, et personalitatis, [illegible] complementum, et integritas naturæ [illegible] eius [illegible] dici absolute, et [illegible] complementum, et integritas perfectionis [illegible] Patrem, [illegible] perfectioni paternæ addit [illegible]. recte [illegible] loquunt, qui negant [illegible] addi [illegible] formalitates relationis [illegible] nouam aliquam perfectionem, quæ possit dici absolute talis.

Et hic modus loquendi [illegible] maxime conformis modo loquendi Sanctorum Patrum qui de Diuinis Personis tanquam de habentibus eandem bonitatem, et perfectionem vnanimiter loquunt. Quod [illegible] est verum si crederent posse diuinas relationes appellari perfectiones.

[illegible] tres perfectiones distinctas realiter [illegible] per relationes [illegible] bene [illegible] explicentur: nam tres perfectiones conceduntur cum restrictione, et non absolute, et simpliciter, sed tres perfectiones relatiuas, quod in re nihil est aliud, quam admittere tria complementa, et integritates tres eiusdem perfectionis, quod nullus catholicus negauit, [illegible] in hac q. et [illegible] sequentium.

Sectio 8. Magis illustratur veritas.

Sive dicendum sit, quod addit diceptus relationum perfectio, sive non, sed solum complementum perfectionis eiusdem in rei veritate non est pure nihil, sed aliquid verum, et reale, idque multiplex, et non simplex, quod adeo verum est, ut sit de fide, ut nos ipsi fatemur. Tunc sic potest dici: haec entia, quae non perfectiones, sed perfectionum complementa vocari volumus, non sunt mala, sed bona, non sunt defectuosa, cui nil addi, nil demi potest; quo non prius est negari addi per relationes in divinis tria bona realiter distincta, et tria in suo ordine complementa, minime defectuosa, atque adeo perfecta: tamen quia perfectum et pulchrum, nisi id, cui in suo ordine nihil addi, nil demi potest. quod si in divinis sunt tria bona, tria perfecta, et pulchra, cur non dicendum etiam tres perfectiones divinis [illegible] addi per relationes.

Respondeo: neque esse malum id, quod superaddit in divinis relationes, neque esse bonum absolute, et simpliciter, [illegible] bonum [illegible] tum, id est medium inter bonum, et malum absolutum, et simpliciter, et [illegible] dicitur non esse [illegible], [illegible] ut in suo ordine nil demi possit, nil addi. Sed non propterea [illegible] esse aut perfectionem, aut imperfectionem absolute, et simpliciter [illegible] [illegible] complementa [illegible] perfectionem [illegible] [illegible] in [illegible] non sequitur tres personas divinas esse [illegible] bonum, et tria perfecta [illegible], et [illegible] perfectum per tres [illegible], et complementa tria, [illegible] relationes [illegible] [illegible], et [illegible].

Instas.

[illegible] negabit [illegible] complementa in divinitate esse [illegible] [illegible] [illegible] divinitate [illegible] cum filiatione, et cum spiratione passiva. [illegible] Paternitas est aliquid verum et reale in ordine divino, quod est [illegible], [illegible], [illegible] filiatione, et spiratione passiva, quae sunt similiter aliquid verum, et reale, et de ordine divino; [illegible] non potest dici esse quid [illegible], quod sunt divini

Relationes divinae, et inter dissimiles [illegible] qualitas [illegible] dignitatis est aequalitas, et [illegible] nominatur [illegible] est inequalitas [illegible] Paterni[illegible] [illegible] Generatione, [illegible] Spiratione passiva [illegible] [illegible] personas [illegible] aequalis [illegible]

[illegible]

Relationes Divinae, [illegible] Complementa Divinitatis et inter se dissimiles, et nulla alia dignitas est [illegible] [illegible] [illegible] dignitatis, et excellentiae, [illegible] [illegible] Verbum est perfectissimum, [illegible] quam est perfectissimam imaginem [illegible] [illegible], quam est [illegible] in nullo ab [illegible], [illegible] sui parentis deficientem, et [illegible] datorem infinitum, quam est infinitum donum; ita certe horum Complementa [illegible] processiones, per quas [illegible] et subsistentiae, [illegible] ultimo terminantur, [illegible] relationes, per quas [illegible], aut quasi [illegible] inter se [illegible] [illegible] debent esse [illegible] inferioris, [illegible] aequalis excellentiae Complementi [illegible] [illegible] eiusdem [illegible] relationes Divinas.

Cum non obstat dissimilitudo quam [illegible] praeferunt, [illegible] non est incompatibilis cum summa aequalitate dignitatis, et excellentiae [illegible] [illegible] obstaculo, quo aequali in pretio, et aestimatione [illegible] in [illegible] aut [illegible] dignitates [illegible] [illegible] dissimilitas, [illegible] etiam in [illegible] reperiri duas species, quae [illegible] minoris [illegible] perfectionis. Ego quidem nullum inconveniens in eo reperio. [illegible] reperiri in dissimilibus membris eiusdem corporis humani eandem [illegible] [illegible] [illegible] adeo reperiri in iis eandem excellentiam essentiae, et [illegible] [illegible] repugnabit inter duas [illegible] species reperiri perfectionem aequalem. [illegible] stat dissimilitudine relationum divinarum aequalitas perfectionis, et excellentiae.

[illegible] etiam [illegible] Divinis [illegible] relationibus excellentia [illegible] ex perfectione [illegible] et [illegible] melius [illegible] [illegible] [illegible], quam filiationis, et [illegible] de Spiratione, [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] Divinas Relationes esse aequalis aestimationis, et [illegible]. [illegible] [illegible] circumferentiae [illegible] species [illegible]

et. numeri cui doctrina Dauid, quod id non trahit ad significandum inequalitatem perfectionum, et maiorem, minorem ve estimabilitatem; sed ad significandum dissimilitudinem [illegible]; [illegible] enim nulli numeri sunt qui non sint inequales certe [illegible] species, que non sint dissimiles, quod nos intendimus, [illegible] non obstante dissimilitudine eas [illegible] equalitatem excellentie, et estimationis asignamus: cui non [illegible] [illegible] neque ulla ratio apparens.

Dices: [illegible] equivalentia relationum Diuinarum obsequamur non inequalitatis estimationis, et ponderis Diuinas personas, certe unum [illegible] negabimus [illegible] Trinitatem maiorem esse, et dignatiorem singulis personis, quia complectitur excellentiam [illegible] Diuine, et relationum, que est saltem extensione maior, quam excellentiam unius persone que solum continet naturam Diuinam, et unam relationem; ergo non potest in aliquo bono sensu dici maioris esse ponderis, et estimationis tres personas Diuinas, quam singulas; ergo non est bona doctrina, quam [illegible].

Respondeo non bene dici Trinitatem esse maioris estimationis, et ponderis, quam singulas personas [illegible] [illegible] in singulis [illegible] aliis [illegible] continentur per admirabilem circumincesionem, ut inferius dicemus. [illegible] relationes singule equivalent collectioni trium [illegible] enim, nec perfectio, nec estimatio crescit, sed equalitatis gradus.

Sed due imagines Christi Domini crucifixi sunt maioris venerationis, aut adorationis digne, quam sunt singule certe, [illegible] eiusdem [illegible] referunt eandem personam, [illegible] Diuine relationes [illegible] [illegible] Diuine, quam singule [illegible] estimationis, et venerationis digne erunt [illegible], quam [illegible] adeo [illegible] extimabiliores, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extensiua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propria, et exacta significatione non solum extensionem, que ad [illegible] [illegible] [illegible] intensiorem, extimationis, et venerationis [illegible].

Regulas ad extremum.

[illegible] relationes Diuine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] per se [illegible], [illegible] ipsum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] perfectiones [illegible]. [illegible] quod non, quia nulli conuenit defin[illegible] perfectionis simpliciter simplicis, sed ipsam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spirationi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipsam [illegible].

[illegible] in eodem sensu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse perfectiones [illegible] esse perfectiones simpliciter simplices pro certo mihi est, quod [illegible] de singulis relationibus Materialiter praedicari esse ipsas [illegible] [illegible] ipsas [illegible] [illegible] formaliter veritate dicitur, hoc est [illegible] gradu perfectionum singularum, [illegible] [illegible] [illegible] gradus perfectionis, relationis Paternitatis, quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla res [illegible] [illegible] gradus [illegible] perfectionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gradus perfectionis, a gradus idem, q. Vt [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] naturam Diuinam, illam quod referre inquantum [illegible] [illegible] infinitam, quam [illegible] [illegible], [illegible] referre inquantum [illegible] infinitam [illegible], [illegible] ideo idem ipse gradus perfectionis [illegible] Paternitas [illegible], et spiratio, [illegible], quod tribus, et singulis relationibus [illegible] esse perfectionem simpliciter simplicem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] perfectionis. [illegible] 4. De numero relationum [illegible]. Sect. 6. [illegible] [illegible] [illegible].

Quaeri relationem Paternitatis per quam [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible], et relationem spirationis passiuae, per quam Spiritus Sanctus [illegible] ad [illegible], et [illegible] res [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... tres personas ita [illegible] ... 1ª. a V. et 2ª. que inditia [illegible] ... Nta inquit [illegible] supponit [illegible] ... et idem facit [illegible] in [illegible] dis. quam [illegible] ... theologica argutatione pot[illegible] Divinci: [illegible] ... duas relationes, [illegible] Filius [illegible] ... [illegible] Filium [illegible] ... tanquam a suo prio p se, et Pater, et Filius [illegible] ... eadem [illegible] ... dari etiam duas relationes [illegible] Patrem, et Filius referant ad Spiritum Sanctum, et a [illegible] Spiritu [illegible] referat ad Patrem, et Filium.

Dicet aliquis n e e admittendam [illegible] relationem, [illegible] sufficit enim [illegible] respiciens ex [illegible] et ipse [illegible] referat ad Patrem, et Filium, [illegible] Spiritum Sanctum ad eum modum, quo [illegible] respicit effectum, et effectus respicit causam.

[illegible] nullius roboris, [illegible] rationes, [illegible] ad ponendam processionem activam, et relationem Paternitatis ex [illegible] Patris, et processionem passivam, et relationem Filiationis ex [illegible] ad ponendam processionem passivam, et relationem [illegible]

[illegible] Sancti [illegible], et [illegible] [illegible]nam, et relationem [illegible] ex [illegible] Patris [illegible]: [illegible] Patris [illegible], [illegible] extrinsecum, [illegible] filium tanquam ad terminum suum nativum referri. [illegible] relationem, quam [illegible] [illegible], [illegible] denominationes [illegible], [illegible] [illegible], et [illegible] Patris et pertinentes ad suam rationem [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] agerem, ita certe est [illegible] Patris, et [illegible] spirare, et [illegible] Spiritum Sanctum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a, et [illegible] spiritu [illegible], et [illegible] spirantis [illegible] denominationes, quam [illegible] a [illegible] actiua [illegible].

Cum [illegible] obest ad actione creata [illegible] ideo [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] causis [illegible] intrinsecum, et [illegible] [illegible], et extrinsecam [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] denominatio [illegible] [illegible] in [illegible], [illegible] [illegible], et [illegible]; ideo [illegible] actiua, [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] et [illegible] passiua [illegible] denominatio [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] in [illegible] tanuo, [illegible] ad suum terminum.

[illegible] dicet, Aliter: nulla apud SS. Patres et [illegible] [illegible] spirationis [illegible] [illegible] admittenda. [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] enim omnia, quae studio, et [illegible] temporis [illegible] decernendum [illegible] [illegible] nota. [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in personis [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] negari spiritum [illegible] ad Patrem, et [illegible], et [illegible] Patrem, et filium ad Spiritum Sanctum; [illegible] certum [illegible] [illegible] [illegible] spirandi, quam [illegible] expressi [illegible] dicentes Spiritum Sanctum a Patre, filioque [illegible] posse negari relationes spirationis, et Spiritus Sancti [illegible]

indubitatur quam est Secundam relationem paternitatis, et filiationis realiter Virtute adversarium, ergo relatio spirationis est contra doctrinam Sancti Thomae [illegible].

Opponit aliter contra dictam relationem, quia si ea concedatur erit relatio relationum; per ipsam enim Pater, et filius referuntur, quod repugnat, quia procederetur in infinitum. Sed neque haec obiectio urget, quia ea non est relatio relationum, sed [illegible]; Et dato, quod esset relatio relationum non abiret per ipsam in infinitum quia haec est relatio in eodem genere; et in genere diverso, ex quo tale absurdum non sequitur. quare [illegible] inaudibile [illegible] per quam Pater, et filius referuntur ad Spiritum Sanctum.

Tertia difficultas praesentis quaestionis est de distinctione dictae actiuae relationis, a relationibus Paternitatis, et filiationis; ad quam Durandus in 1. dist. 13. q. 2. n. 32. et alii, eam distinguunt realiter a Paternitate, et filiatione, etiam si idem sit, Sed haec doctrina tanquam aperte falsa imo erronea [illegible] [illegible]. 1. quia tam Deus non esset Trinitas, sed quaternitas, quia in eo non tres res realiter distinctae tantum, sed quatuor inuenirentur, Paternitas, filiatio, spiratio actiua, et passiua.

2. quia Deus non esset simplicissimus, sed compositus ex partibus realiter distinctis, scilicet Deus Pater ex non [illegible] una, et Paternitate, ac sine imperfectione stare non potest. [illegible] [illegible] ex aliis, et [illegible] Durandi opinionem faciunt argumenta, quae in [illegible] oppugnabimus distinctionem [illegible] [illegible] inter relationes [illegible].

Sed obiicit Durandus, quod relationes realiter distinguuntur per reali terminorum distinctione; at termini relationum spirationis, et Patris, et filii realiter distinguuntur, ergo similiter relationes. Resp. 1. neg. absolute Maiorem, sicut enim ab unico principio reali plures [illegible] possunt respici non solum realiter, sed essaliter distincti, sic etiam ab unica relatione respici poterunt.

Resp. 2. dato, quod illud primum est verum in creaturis

trib. imperfectiones, et limitationes ipsarum non est admittendum in divinis in quibus non solum quae realiter distincta inveniuntur in creaturis identificantur inter se, sed etiam, quae specie distingui solent sicut attributa inter se, et hoc propter summam Dei simplicitatem quae omnem realem excludit compositionem.

2.° opponit idem Durand. quod Spiratio activa, est idem cum Patre, et Filio sequeretur ipsos esse idem inter se non solum ratione absoluti, sed alicuius etiam praedicati relativi; ad non est verum neque propter multiplicem terminum valet, quia non ostendit Durandus quid incommodi sit ut servata reali distinctione inter Patrem, et Filium propter oppositionem relationis Paternitatis, et filiationis communicent in aliquo praedicato relativo.

Attamen quamvis indubitatum supponendum erit, et dari relationem spiratoris, et hanc non distingui realiter a relatione Paternitatis, et filiationis; et ideo presens controversia tota convertitur ad inquirendum, num relatio spiratoris sit re vera aliquod nostro modo concipiendi distinctum a Paternitate, et filiatione, id quod sit commune Patri, et Filio non minus quam communia sunt praedicata ipsa absoluta, an potius sit in Patre ipsa relatio Paternitatis, et in Filio ipsa relatio filiationis, sicut 2.um quod complent naturam divinam in ordine affectivo eam quae referunt ad Spiritum Sanctum. Sect. 2. relationem spiratoris esse communem Patri, et Filio unamque simplicissimam non minus quam naturam divinam docet communis Theologorum.

Atque adeo certum, et indubitatum indicat P. Franc. Suar. cap. 6. N.° 5. ut oppositum plus, quam temerarium esse credat, cui consentiunt communiter Theologi, qui hanc sententiam tanquam dogma propugnant. Fundamentum huius receptissimae sententiae sumitur ex illo axiomate Theologico in divinis omnia sunt unum, ubi non obviat relationis oppositio

Illis in ea ratione conveniunt: ergo in ea ratione Pater, et filius sunt unum.

Sed hoc fundamentum, si difficile evertatur; potest enim responderi concedendo maiorem, et negando minorem, aut maioris claritatis gratia hanc distinguo: si inter Patrem et filium in ratione spirantium nulla intercedit oppositio, concedo minorem: in ratione talium spirantium, nego minorem. cum enim Pater sit talis spirans, qua ratione suum filium infinite amat, et filius similiter sit talis spirans, qua ratione suum Patrem infinite amat, Pater et filius opponuntur, et non incongrue dici dari distinctionem inter Patrem, et filium sub ratione talium spirantium, quod certe non videtur difficilius, quam inter ipsum Patrem, et filium ponere distinctionem.

Sed et potest distingui illa minor: si inter Patrem, et filium in ratione spirantium, et sub tali nomine nulla intercedit oppositio, concedo minorem: inter Patrem, et filium in ratione spirantium sub nomine Patris et filii nulla intercedit oppositio, nego minorem. Itaque stant optime distingui Patrem, et filium in ratione spirantium, quamvis non afferant oppositionem sub ratione ..., ... bene distingui Patrem, et filium sub ratione subsistentium talium, quamvis non significet oppositionem sub tali nomine; etiam si semel concedatur unam ex formalitatibus relationis filiationis esse formalitatem activae spirationis partialis, et relationis spiratoris quae se habet ex parte filii, et similiter unam ex formalitatibus relationis ... esse formalitatem spirationis activae partialis, et relationis spiratoris se habentis ex parte Patris, sicut diximus esse unam ex formalitatibus relationis Paternitatis processionem activam generativam, hoc personalitatem Patris, et unam ex formalitatibus relationis filiationis esse processionem passivam generativam, et personalitatem filii, consequenter concedendum erit distingui relationem spiratoris se habentem ex parte Patris a relatione spiratoris se habente ex parte filii, si processio activa generativa distinguitur a passiva, et Personalitas Patris a personalitate filii.

Sed dices sequi ex hac doctrina Patrem per eandem formalitatem per quam Pater est esse spiratorem, quod non potest dici, quia prius intelligitur Pater esse talis, quam intelligatur esse spiratoris. Respondeo sequi

Patrem ē Patrem realit. qª quam Pater ē etiam spiratrem, ù autē ē eandem realitatē qª realitates ꝑ diversitorum, et alijs multis de titulis distinctū solent ab intus, ut omnes patent, quę omnia etiam occurrant in casu presenti distingui necesse erit. Antecedens n ē distinctus, o spiritus Sancti. fundamentum ꝑbet intus tūr. ad distinguendum in eadem entitate relationis, realitate respicientem filium, et realitatem respicientem Spiritum Sanctum. Item modus operandi int. et modus operandi voluntatis ē diversus ergo pōt intus in relatione duas distinquere realitates, aliā quam sit exercitium operantis intus, et aliam quam sit exercitium operantis voluntatis; Unde subinfertur Patrem eadem realitate qua ē Pater eē etiam spiratrem, ad autē nullius inconuenientis sit Patrē eadem realitate adequata, qua ē Pater etiam spirat. tradditis solutioni. huius argutis communioris ex suadere tendimus.

1um fundamentum eiusdem ē

Pater communicat filio virtutē spirandi, et n̄ communicat ei relatione Paternitatis. ergo virtus spirandi n̄ ē relatio Paternitatis, d. quid eē Patri cum filio. Sed huic obiectioni pōt facile resp., argutum posse loqui de virtute spirandi, sive prio quo spiratiuo ꝓximo, ì remoto, et hoc verum ē communicari a Patre in rigoroso sensu communicationis, qª ut ꝓbatum relit in disp. precedenti constit in prato absoluto, qd commune ē Patri, et filio n̄a scilt, et voluntate amante.

Quod si in argumento n̄ sit sermo de tali prio, d. de pecss. a divina spirituū Sanctī, et relatione spiratoris, de qua ē questio pōt distingui maior: Pater communicat filio virtutē spirandi in eo sensu in quo verbum communicat significat eiusdem simplicissimę entitatis traditionē, nego maiorē. in sensu latiore, in quo scilt communicatio convertit cum ꝓductione, concedo maiorem. ad. V dicitur Deum communicauisse creaturis suum eē, concedo maiorē, nec video quid absurdi in hoc apparcat.

2um fundamentum

Paternitas respicit filium; ergo si ꝑ eam ꝓducitur Spiritus Sanctus

et respicit, erit etiam Filius. Debile certe argumentum, ut si quis diceret, quod omnipotentiam Dei respicit homo: et si per eamdem respicit Angelus, erit similiter homo. Potissima causa; potest itaque ab eodem principio secundum diversas suas habitudines respici multipliciter, et similiter ab eadem entitate relationis, et processionis, in quo nihil tam singulare est in Divinis, quod innumeris exemplis non faciliter in creatis.

Fundamentum: Pater, et Filius est unus Spirans, quia spiratio est una. Probatur causa, quia multiplicata forma multiplicarentur in Divinis nomina substantiva, ut docet D. Thomas [illegible], et ait videtur commune inter Theologos imo definitum a Gregorio 10. in Concilio Lugdunensi ut refert in cap. unico de Summa Trinitate in 6. definit enim ibi Spiritum Sanctum a Patre, et Filio tanquam ab uno principio procedere non tanquam a duobus. Dicendum ut bene advertit P. Arrubal disp. 50. Sect. 2. n. 26. rectissime potest dici Pater et Filius unicum principium, quamvis principium quo ad est una actio denominans, et constituens in ratione principii est natura divina, et voluntatis amans, ut supra docuimus, quae est unica simplicissima in Patre, et Filio etiamsi spirationes activae sint duae partialiter.

Replicabis. Concilium ibidem agens de Spiritu Sancto ait eum procedere non duabus spirationibus, sed unica, atque idem in Concilio Florentino passim repetit. Ergo etiam spiratio est unica. Dicendum et optime ibidem P. [illegible] Concilium de ipso Spiritu Sancto producto dicens [illegible] unica spiratione procedere satis innuere se solum loqui de Spiratione passiva, quae est unica. Sic potest dari unicam [illegible] esse Spirationum, sed non simplicem, et indivisibilem, sed ex duplici partiali compositam, cui nihil [illegible] [illegible] Concilium Lugdunense. An non dicit unica et composita sit (ut [illegible] manifestum) ex duplici partiali realiter distincta activa scilicet, quae se tenet ex parte principii, et passiva, quae se tenet ex parte termini. Cur ergo non dicetur etiam unica Spiratio activa et ex duplici partiali realiter distincta componatur. Bene, sed statuit Concilium non esse indivisibilem, et simplicem Spirationem activam.

Ad Concilium Florentinum dicendum, quod docens in Sess. 24. esse Patri, et Filio unam potestatem

... spirandi, ostendit satis ... non de processione dicere loqui, sed enim potestas significat primum quo ut omnes debent ... Et hanc interpretationem non esse violentam, sed genuinam constat ex eodem Florentino Concilio, ad reddens nos paulo inferius, cum Pater et Filius sit unum principium; expresse ait, quia unica est substantia, qua Spiritus Sanctus procedit, non pro de processione, sed de principio ..., quod esse unicum, et indivisibile ingenue fatemur. Addi etiam potest, quod Concilium non dicit potestatem spirandi esse unam, et simplicem, sed esse unum, quod verum esse potest etiam non ex duplici partiali componatur, ut iam notabamus; quamvis Concilium de processione etiam et non de solo principio loqueretur, non resisteret compositioni eius ex duplici partiali.

Ultimum fundamentum, et ultimum: si filiatio esset pars spirationis activae non esset in Patre tota vis spirandi, quia non haberet a se, quod est necessarium ad spirandum, quod est absurdum. Sed idem Pater, et bene, se mirari quemodam sumi argumento ..., cum omnes illud solvere teneant, sive enim filiatio sit pars spirationis activae, sive non, certum est duas Personas requiri ad spirandum, et unam non sufficere; et omnes tenent, Patri Patrem in se non habere, quia quod requirit ad spirandum quandoquidem non habet filiationem, quae in omnium sententia requirit. Unde concludit concedendo sequelam, et negandum illum inconsequentis absurdum.

Haec sunt argumenta, quae solent afferri pro communiore sententia, quae cum posuisset ... Pater, solvit ... q. in Sect. I. citata, concludit in n. 40. illa sine dubio non tantam ei ... ... dare quantam ... Suar. ... tendit, imo posse quem dicere ... non habere probabilitatem ... maiorem, quam opposita, quae aliqua argutis non minoris momenti possint persuaderi = = = = = = = = = = =

Sect. 3. Relationem Spiratoris communem Patri, et Filio, sed constitui ex duabus partialibus quibus argumentis probetur.

4.um Argumentum, quia difficultas Mysterij non debet augeri sine necessitate, atqui si non constituatur relatio Spiratoris ex duabus partialibus augetur, ergo ex duabus partialibus constituenda est. Probatur minor, quia cum difficultas Mysterij Trinitatis stet in communicatione eiusdem naturae Divinae tribus personis realiter distinctis, quo pauciora communia plura, eo communiter augmentatur difficultas Mysterij; atqui si non constituatur relatio spiratoris ex duabus partialibus augmentantur praedicata communia, quia fiunt communia non solum praedicata absoluta, sed relativa qualis est relatio Spiratoris; ergo ponenda erit ex duabus partialibus realiter distinctis, et non omnino simplex, praesertim cum nulla ad hoc urgeat necessitas, ut constat ex facili solutione argumentorum tradita in oppositum. Etc.

Tertium Argumentum: quia non sunt addendae entitates sine necessitate, atqui non est necessaria relatio Spiratoris distincta a relatione Paternitatis et Filiationis, ergo eam non est ponendam. Probatur minorem ex tradita solutione ad argumenta opp. sic: quia in relatione Paternitatis variae formalitates praescindi possunt, videlicet formalitatem processionis, seu originis, et formalitatem Personalitatis, et ita concedere quod non erit in eadem praescindibilis formalitas Spirationis activae partialis, et relationis quasi sacramentalis ad Spiritum Sanctum? certe cum Divinum ex recentibus argumentis ab auctoritate, ... non probetur, non videtur tamen excludi tanquam non necessaria tertia entitas a Paternitate, et filiatione condistincta.

Tertium argumentum: illa relatio spirationis per quam divina voluntas complectur ad spirandum Spiritum Sanctum, non videtur posse compleri per unam simplicem relationem communem Patri, et Filio, ergo etc. Probatur minorem: quia cum Spiritus Sanctus procedat ex amore mutuo, amor constituendus est in Patre, et Filio distinctus, per quem mutuo se complectantur, et hoc non potest dici, quia praedicata absoluta, qualis est amor, communia sunt tribus Personis, aut saltem complementa, et exercitia, a quibus virtualitas, et eminentia amoris determinetur; nam si tam formalitas, quam causalitas est unica simplicissima, unde petenda est distinctio, et diversitas sine qua ratio mutui amoris non potest intelligi, ut divinitus ex ipsa utrorumque apprehensione.

Ad 1.um dicitur,

Spiritus Sanctus procedit ex amore, quo Filius afficit in aeternum suum Parentem, et quo Pater aeternus afficit in suum Filium unigenitum, sed amor Filialis discernit filiationem tanquam complementum, et amor Paternus discernit Paternitatem, ergo complementum amoris, quo procedit Spiritus Sanctus, atque adeo Spiratio activa, et relatio Spiratoris coalescit ex relatione Paternitatis, et Filiationis. Probo Minorem, amor Filialis illud discernit tanquam complementum, quo praecisive sublato non est completus, et ad actum suum reductus, sed praecisive sublata filiatione, et sic de Paternitate in amoris Paterni non intelligitur completus amor filialis, et ad suum actum reductus, quia non intelligitur sub tali denominatione, ut est evidens, quia amor filialis discernit filiationem tanquam complementum etc.

Quartum argumentum, et confirmatio praecedentis, quia posita praecisive forma, et exercitio eius ponendus est necessario effectus, sed posito amore Divino, et relatione simplicissima communi Patri, et Filio non ponitur Spirator, neque ut quod, neque ut quo; ergo non est adaequata relatio exercitium, quo Divinus amor exigit talem effectum; probo Minorem, quia praecisive illicito amore Divino, et illa relatione simplicissima non intelligitur amor duorum se mutuo amantium, quia nil distinctionis invenitur illibi. Quia posito amore Divino, et relatione simplicissima communi Patri, et Filio praecisive non intelligitur Spirator, aut concedat illi posse Spiratorem, sine amore duorum, quod non est asserendum;

Et hoc argumentum urget amplius, quia praecisive illecto amore Divino, et relatione Paternitatis ex parte Patris, et relatione filiationis ex parte Filii intelligitur amor duorum Patris scilicet infinite amantis Filium, et Filii infinite amantis Patrem; sed praeter has duas relationes nil amplius requiritur ad complendum, et determinandum Divinam Voluntatem ad Spirandum Spiritum Sanctum; ergo [illegible] Spiritus indivisibilis communis Patri, et Filio tanquam non necessaria rejicienda erit;

Quod scilicet argumento valde efficaci tandem persuaderi potest, quia si Spiratio activa non est ipsa Paternitas, et Filiatio, hae non distinguent ab Spiritu Sancto; quod non est dicendum.

Probo sequelam ex illo axiomate in Diuinis omnia sunt unum ubi non obiat relationis opp. d. inter Paternitatem et filiationem cum Spiritu Sancto nulla intercedit opp. ergo non distinguent ab Spiritu Sancto.

Scio huic argumento varias parari solutiones, de quibus facilem habent impugnationem, et hoc unum saltem nullus mihi negare poterit, scilicet multo facilius illis quomodo Paternitas, et filiatio ab Spiratione passiua realiter distinguant, si sint ipsi actiua Spiratio, quam si hec constituat in tertio aliquo prato ab ipsis distincto, quod commune sit Patri et filio; et cum de illud nulli tam urgentes opp. et fiant, que non possint probabiliter solui non apparet ratio cum se constituens Spirationem actiuam ex duplici partiali Paternitate, scilicet, et relatione tanquam male audiens ab Scholasticorum coetu debeat reijci.

Hae sunt Rationes, que pro hac sententia fieri possunt, que non videntur minus efficaces, quam que pro communiori afferri solent, et ideo cum P. Arriaga non inmerito multum inclinauisse in hanc sententiam, ut ipse dicit in n.° 11. eam que ut non minus probabilis quam oppositam in n. 10 iure proclamauisse. Sed nihilominus in opposita sententia communissima inter Theologos persistendum e nobis, a qua nec solutiones traditae, que facile possunt praecludi, nec rationes oppositae nos debent deterrere, quas ne scripto nimius, quam pare, diffundam voce me disoluere polliceor. Cap. 5. An Diuinae relationes habeant proprias exist.

P. Gabriel Vasquez hic disp. 126 cap. 2. et 3. referens pro se S. Thom. Capreolum, et Caiet. negat relationes diuinas habere proprias existentias. Sed communis, et vera sententia, quam defendunt Richardus, Alex. [illegible], Alexan. Scotus, et alii, quos commemorat, et sequunt P. Suar. lib. 3. q. 5. P. Granad. disp. 104. cap. et P. Zuniga disp. 5. dub. 11. docet relationes habere proprias rationes formales habere

Quas approximatas existentias ratione distinctas ab existentia Divinae essentiae. Eandem sententiam tenet Martinus Perez disp. 6. Sectione 5. et sequentes Scriptores.

Probatur nostra veritas

efficaci ratione, quia si Divinae relationes, et personalitates non haberent proprias existentias, nec Filius, nec Spiritus Sanctus reuera esset productus, quod est haereticum. Probatur sequela quia non est productum id cuius actuale esse nulla ratione productum est, sed nulla ratione esset productum actuale esse Patris, Filij, et Spiritus Sancti si relationes, et personalitates [illegible] non haberent propria existentias secundum rationem distinctas ab existentia Divinae; ergo si haberent proprias existentias secundum rationem distinctas ab e[xistentia]

Patet consequentia, et de minori non videtur uno modo posse dubitari, cum enim res non sit producta ratione essentiae Divinae, sub qua ratione est [illegible], sed ratione eius [illegible] existentia. Aut rem nulla ratione esse productam concedendum erit, aut suam existentiam reuera produci. Quare probatur minorem: nulla ratione est productum actuale esse eius, cuius nihil potest assignari, quod reuera productum sit, sed si relationes, et Personalitates Filij et Spiritus Sancti non haberent proprias existentias nihil esset assignabile in Filio, et Spiritu Sancto, quod productum esset, [illegible] hoc assignant Adversarij, quod non sufficient, quia nec natura Divina neque attributa [illegible] [illegible] producta [illegible], nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] productus [illegible] relationes, et ipsis [illegible] Divina existentia [illegible] est.

Et [illegible] [illegible] enumerata [illegible] Divina sit improducta, et [illegible] [illegible] Filio, et Spiritu Sancto non denominet eum productum [illegible], non video quomodo [illegible] esse relationum eam denominaturas [illegible] productas [illegible] relationum; nec huius assertionis [illegible] rationem reddent Adversarij [illegible] aut ponenda est nova [illegible] propria relationum, quae reuera [illegible] processionem, et producta sit, aut negandum erit Filium, et Spiritum Sanctum esse reuera productos, sed hoc non potest salua fide defendi. Probatur

Probatur 2. quia [illegible] processiones Divinae sint actiones [illegible], et relationes debent reuera producere [illegible], sed si non producant existentiam relationum filiationis, et spirationis

[illegible] nil producunt, cum essa [illegible] n producat, [illegible] quae [illegible] aug [illegible], et [illegible]; [illegible] debent producere exas relationes. [illegible]
[illegible]. et [illegible] actuale n e productum, n pot dici cum [illegible] [illegible] relationum sint [illegible] ab exa esse [illegible]
[illegible] actuale relationi m productum, [illegible]
[illegible] Minore: [illegible] actuale rei nil e aliud, [illegible] exa ipsius [illegible]
[illegible] productum [illegible]
[illegible] n e productum, [illegible] sine [illegible]
[illegible]

6. [illegible] Vltimo: [illegible] Sint relationes [illegible] essentiae, et n essentiantur p Diuinam essentiam, [illegible] debent [illegible] talibus Essentiis [illegible] existentiam (vt [illegible] loqui quando liceat) [illegible] essam Diuinae essentiae nulla enim maior [illegible] difficultas [illegible], qd habeant [illegible] essentiam, quam [illegible] propria exa. Et [illegible] cum n sit [illegible] verum essam Diuinam [illegible] quam talia etiam [illegible] Diuinas relationes, [illegible] proprias exas [illegible] exa [illegible] Diuinae [illegible] distinctas.

[illegible] assentio [illegible] [illegible] argumento probari essentiae relationum [illegible] distinctas ab essa Diuina. [illegible] exa et essa n distinguunt; [illegible] ideo abstinui [illegible] fundat in opinione n adeo certa, et ad quam [illegible] impertinens [illegible] ad probationem conclusionis [illegible].

[illegible] quae oppo nit [illegible] P. Vasquez [illegible] in [illegible] p. q. 19. artic 2. ad [illegible]. Vbi ait tres [illegible] vnum esse; addit [illegible] decet [illegible] loquit illud [illegible] absolutum. [illegible] q. 2. de pra artic. 6. et q. 8. artic. 2. ad. 11. et aliis in locis, [illegible] textus n sunt ad propositum praesentis quaestionis in [illegible] enim n loquit [illegible] S. Doctor [illegible] qd exa, [illegible] idem e, qd essa, et na, et in hoc sensu e [illegible] tres personas [illegible] vnum esse, sicut e verum vnam naram, et essam Diuinam [illegible] Diuinis Personis esse [illegible].

2° Arguit, q. Si relationes Diuinae [illegible]

Proprias [illegible] distinctas a [illegible] Divinis in Deo darent plures ex[illegible]
Vna tantum, [illegible] commune[m] [illegible] PP. qui de exa Diuina
tanquam de vna simplicis[sim]a semper loqui solent.

R[espondeo]. absolute, et sine additione

posse dici in Deo plures reperiri ex[istenti]as quam vnam [illegible] pot[est] dici in Deo reperiri
plures essas quam [illegible] Deo ex[istenti]a absolute sumpta, et sine additione diminuente
stat [pro] exa, que e actualitas ess[entiae] Diuinae, et que in ordine existentiae in Diuino e
prima, et [illegible] radix, prima [illegible], et enim [illegible] absolute et sine add[iti]
to diminuente sumpta stat [pro] eo prato, [illegible] priori est in Diuinos
prato [illegible] [illegible] dicitur [illegible] Deo, et in hoc sensu absolute loquunt[ur]
Sancti PP. quando [illegible] exa Diuina, tanquam de vnica loqui [illegible]t.
[illegible] quo [illegible] stat optime esse dici cum addito diminuente reperiri in De[o]
tres ex[istenti]as relatiuas, [illegible] difficilius, quam dicere reperiri in Deo tres ess[enti]as
relatiuas, siue tria complementa, et [illegible] Diuinitatis, [illegible]
[illegible]tatum.

Sed arguit, [quod] si in Deo darent[ur] plures [illegible] simplicissima
Siliter darent in Deo plures, [illegible] vnica [illegible] duratio; cum [illegible] inter
ex[istenti]am, et durationem n[on] intercedit distinctio, [illegible] etiam q[uia] nulla ratio
potest dari ad multiplicandas existentias, que non vrgeat ad multiplicandas
relationes, dicente Symbolo Athanasij; Pater eternus, Filius eternus,
Spiritus Sanctus eternus, quod n[on] e[ss]et verum si eternitas, que est duratio
Dei, [illegible] multiplex, Vt est clarum; [illegible]

Respondeo in eo sensu,

in quo est verum dari in Deo plures existentias esse etiam
verum dari in Deo plures durationes, cui n[on] opponitur doctrina
Symboli, quia in eo non est sermo de eternitate Dei cum addito
diminuente, scilicet eternitate relatiua, que est potius eternitas
complementi Deitatis, quam eternitas Deitatis ipsius, sed de eter
nitate absolute, et sine addito seu eternitate propria Diuinitatis,
que sine dubio est vna in tribus Diuinis Personis. Sicut vnica

est Diuinitas, quam afficit.

Absint defficit [illegible]

q. si singulis relationibus conuenirent singulares, et proprie exã, et eternitates; ergo etiam conuenirent singulares, et proprie vnitates, veritates, bonitates, et immensitates; sed hoc ne verum. ergo neque illud vnde infertur. Rº nullum ee inconueniens in eodem sensu restricto, in quo admittunt exã, et durationes, etiam admitti vnitates, veritates, et bonitates; hoc enim n. e plures in Deo vnitates, veritates, et bonitates ponere sed vnam vnitatem, bonitatem, et veritatem primariam, et quasi per se stantem, et tria eius complementa, integritates a Deo dari; quod n. pot negari.

Quod attinet ad immensitatem n. e huius loci discutere, sed tract. de Diuinis attributis, ibi enim quaeritur an ponenda sit in Deo vnica tantum immensitas, per quam omnes Diuinae perfectiones loco praesentes fiant, an potius sit per illa multiplex [illegible]. Et ex dicendis pro resolutione huius dubij in suo loco facile erit satisfacere praesenti obiectioni.

Verum modo scire sat e, nullum ee inconuenientis admittere in eodem sensu restricto triplicem immensitatem relatiuam, sicut admittitur triplex exã veritas, bonitas et vnitas similiter relatiua. quod n. e vere pro dixi, Deum triplicem dedisse, sed vnum Deum cuius absoluta vnitas, bonitas, veritas, exã, et caetera per triplicem relatiuam bonitatem, veritatem, actualitatem etc. absoluuntur, et [illegible]. Et haec de relationibus modo sufficiant, si quae enim ad perfectam de ijs notitiam sumendam desiderantur, ea dictabunt ex dicendis in sequenti disp. de notionibus diuinis, et cum de Personis in Diuinis, etiam in particulari tractemus. Disp. 6. De notionibus Diuinis.

S. Thomas agit de Divinis notionibus in q. 32. artic. 2, 3, et 4. et de ijs in hac 6. disp. discrere expediens est, et de re iudicauimus, sicut enim ex relationibus non multum distant ita certe illarum tractationes multum distare non debent maxime cum ea, quae de relationibus diximus non parum sint illustranda, ijs, quae de Divinis notionibus Deo auspice dicturi erimus. Cap. 1. quid hoc notionum, et num ex sint in Divinis Venera ponendae?

Notio in praesenti sumitur pro cognitione, et cognitione, in quo sensu hoc nomen videtur Vsurpare Sanctus Aug. lib. 5. de Trinitate cap. 6. sic dicens: alia est notio, qua intelligitur Genitor, alia, qua intelligitur genitus. Sumitur pro obiectiua, qua diuina Persona tanquam per propriam formam, siue proprietatem dignosci potest in particulari, et discerni ab alia, in quo sensu dictum nomen vsurpant cum Sancto Thoma in loco citato omnes Scholastici.

In eodem Vsurpabit sensu illud Sanctus Basilius Magnus Epistola 43. Vbi notionem esse dicit cognoscibile signum: id est proprium et discretiuum signum, quo videlicet Vnam personam ab alia discernimus. quod nominibus explicauit Contra Eunomium libro 2. Vocans notiones proprie differentias Personarum, et earundem notas, et characteres.

Et in hoc sensu admittendas esse notiones in Divinis non videtur esse minus certum, quam admittendum esse aliquod quid in suo ordine particulari singulas Personas Diuinas Constituant, et per quod

dicemi possint inter se, an non est indubitatum esse aliquid proprium, et singulare, quod superadditum Deitati, quae tribus Personis communis est, Patrem illigat, et non in suo Personae ordine constituens, et distinctius a Filio, et sic de Filio, et Spiritu Sancto. Hoc certe non minus est certum, quam Patrem esse Patrem, Filium esse Filium, et Spiritum Sanctum esse Spiritum Sanctum, sed illud proprium, et singulare, quod praecise additum Deitati dat Pater, et quo praecise sublato Pater non dat esse, quod dicitur notio, sive nota, et character Patris, proprium nobis innotescit; ergo non minus bene possunt negari notiones in Divinis, quam Mysterium ipsum Trinitatis.

Et ideo Propositiones relatas a D. Thom. artic. 2. hic negat notiones in Divinis ab omnibus Theologis tanquam falsas, et periculosae doctrinae Doctor reprobat, et exclusit. Sed ille contra ita arguit, quod si in Deo ponerentur notiones, eae certe signandae essent nominibus abstractis; at in Deo propter suam summam simplicitatem non sunt abstracta, a concretis distincta; ergo non sunt notiones in Divinis.

Quod [illegible] explicari potest, quod ponere aliquid in Divinis recte significabile per nomen abstractum est ponere in Deo compositionem, ex materia, et forma, ergo non est dicendum; probatur illam sequelam, quia cum forma dicit in ordine ad materiam, non potest assignari aliquid recte significabile per modum subiecti, et materiae non poterit aliquid assignari recte significabile per modum formae, et e contra. Ubi est aliquid recte significabile per modum formae erit etiam aliquid recte significabile per modum materiae. Ergo si in Deo sit aliquid assignabile recte significabile per nomen abstractum erit etiam aliud recte significabile per modum subiecti, et materiae. Sed hoc nihil est aliud, quam ponere in Deo compositionem ex materia, et forma, atque adeo Deum imperfectum statuere; ergo nihil potest poni in Deo recte significabile per nomen abstractum; sed notiones non nisi nominibus abstractis significari possunt. Ergo in Divinis non dantur.

Sed haec leviora sunt quam, quae movere deberent ad notiones excludendas a Divinis. Propterea ad argumentum Propositionis Decedendo maiorem, et neg. aliquid Divinae simplicitati derogari, quod constat ex omnium

modo loquendi SS. PP. qui ad divinas perfectiones significandas nominibus abstractis uti solent, et in speciali ad notiones. S. Greg. Nazz. orat. 29. utitur nominibus abstractis filiationis, processionis, et [illegible], seu innascibilitatis. et S. Basil. in lib. 2. de Eunom. dicit [illegible] esse [illegible] paternitatem autem, et filiationem esse proprietates. S. Hilar. lib. 9. de Trinitate usurpat nomina nativitatis, et innascibilitatis. S. Damasc. lib. 1. de fide cap. 10 innascibilitatem vocat ingignentiam, et plures alii SS. PP. nominibus abstractis utuntur, tum ad notiones, tum ad alias Dei perfectiones significandas; quae non debent a divinis tanquam profana [illegible].

Quid ad nomina abstracta [illegible] significent [illegible] nomina concreta, [illegible] tanea ad praeda divina significanda, quam concreta ipsa, ac sapienter [illegible] notavit D. [illegible] serm. 8. in cantica ubi: siquid de Deo [illegible] proprie [illegible]us, [illegible] dicitur quis est magnitudo, bonitas, iustitia quam [illegible] bonus [illegible] iustus, [illegible] alii SS. PP. etiam notarunt [illegible] significent [illegible] divinam perfectionem nomina abstracta, [illegible] SS. PP.

Neque [illegible] majoris [illegible] rebus, [illegible] quam [illegible] in Deo aliquid [illegible] compositionis, impropriae [illegible] dumtaxat ex modo significandi [illegible] debeat a Deo excludi. Et talis certe [illegible] compositionis, [illegible] nomen abstractum [illegible] significet [illegible] distinctum [illegible] rem a subiecto, [illegible] solum [illegible] perfectionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solum [illegible] ex [illegible] modi significandi [illegible], et [illegible].

[illegible] ea solum compositio, quae [illegible] aut [illegible] ex [illegible] [illegible] excludant, [illegible] admittant limitationem et imperfectionem in aliquo saltem ordine, qualis [illegible] ex genere, et [illegible] excludenda [illegible] ut probavimus in tractatu de divinis attributis; [illegible] compositio [illegible] ex duobus conceptibus, quorum alter significat [illegible]

Cum aliter per modum subsistentis sit, ex [illegible] ex [illegible] eas habentium et omnibus; in nullo genere admittit imperfectionem aut limitationem, imo omnium perfectiones, et excellentiam sibi identificat, est evidens in ipso [illegible] bene stat cum summa perfectione Dei [illegible] di [illegible] de [illegible] tractatu de Divinis attributis ex [illegible] carendum [illegible] et modo [illegible] sit [illegible] posse negari notiones in Divinis, easque antesignari nominibus abstractis. Cap. 2. de notionum

Notiones quinque communiter numerari solent Paternitas, filiatio, Spiratio passiva, Spiratio activa, et innascibilitas. ita [illegible] artic. 5. [illegible] communiter [illegible] et quod attinet ad Paternitatem, filiationem, et Spirationem passivam [illegible] [illegible], quae sunt [illegible] quaedam notae, et characteres, quibus tres Divinae Personae inter se discernuntur, et in sui cognitionem positive nos trahunt. ex Paternitate [illegible] ex proprietate in speciali dignoscitur Pater ut distinctus a filio, et ex filiatione cognoscitur filius ut distinctus a Patre, et ex Spiratione passiva cognoscitur Spiritus Sanctus, ut distinctus a Patre, et filio; [illegible] notiones sunt notae, et [illegible] characteres signa [illegible] personarum, quae et [illegible] inter se, et in sui cognitionem positive nos [illegible]. [illegible] Paternitatem, filiationem, et Spirationem passivam esse notiones [illegible].

[illegible] Spiratio nem activam, et innascibilitatem, maiori difficultate [illegible] est tanquam [illegible] et quidem de [illegible] Spirationis activae, sive [illegible] ex [illegible] sit unica, et simplicissima Patri, et filio communis, sive sit unica [illegible] tenus, [illegible] ex duplici [illegible] est re vera notionem Patris, et filii [illegible] quos [illegible] ipsam nobis innotescit positive Prima, et secunda Persona [illegible] sit sub ratione spiratoris [illegible]

[illegible] et [illegible] appar[illegible], et [illegible] distinguitur ab [illegible] [illegible] negari [illegible] [illegible] [illegible] notionibus.

Et [illegible] [illegible] spiratio activa [illegible] [illegible] [illegible] Paternitatem et Filiationem perfecte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] perfecte [illegible] Paternitatem, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Spiratoris est unam ex divinis notionibus.

[illegible]

[illegible] una ex [illegible] [illegible] ipsa signum et [illegible] [illegible] manuducimur ad cognoscendam primam Personam [illegible] [illegible] spirationis activa [illegible] signum, et character [illegible] manuducimur ad cognoscendam primam, et [illegible] Personam [illegible] [illegible] [illegible] Paternitas.

Sed [illegible] D. Basilius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Patrem, et Filium [illegible] [illegible] [illegible] notionibus, sed [illegible] in ratione Spiratoris: [illegible] [illegible] Spiratoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Basilium [illegible] [illegible] notionibus [illegible] et Filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communica[illegible] [illegible] est [illegible], [illegible] communicari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Basilium negare relationem spirationis activa [illegible] [illegible] et [illegible] qua [illegible] [illegible] [illegible] est unam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communis [illegible] supra dicebamus [illegible] [illegible] relationem [illegible] [illegible] et [illegible], qua respiciunt Spiritum Sanctum, [illegible] [illegible] [illegible] verum Patrem, et Filium [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] notionibus; [illegible] relatio Paternitatis et Filiationis [illegible] [illegible] [illegible] Patri et Filio [illegible].

[illegible] sic oppono

[illegible] sicut Patri et Filio communis est, ut ab illis procedat Spiritus Sanctus

[illegible] est Patri, Filio et Spiritui Sancto [illegible] Paternitas [illegible] Patri [illegible], et Filius [illegible] Patris et Filii quia ab ipsis procedat Spiritus Sanctus. [illegible] eundem modum Filii et Spiritus Sancti procedere a Patre [illegible] eundem modum procedendi [illegible] diversum; et ideo non possunt [illegible] innotescere in particulari [illegible] quia Patrem et Filium eundem modum spirandi Spiritum Sanctum [illegible], et ideo [illegible] in particulari [illegible] numerari inter notiones relatio spirationis.

Nec minus facile potest ostendi esse innascibilitatem unam ex notionibus, quia per innascibilitatem tanquam per characterem et notam specialissimam Pater aeternus agnoscitur. Quod innascibilitas est una ex notionibus probatur: nam innascibilitas est [illegible] esse omnino a se, nec ab alio tanquam a suo principio, aut ab illo pacto dependere: ergo [illegible] esse omnino a se, et ab alio tanquam a principio, aut alio pacto dependere, sicut per propriam et peculiarem notam [illegible] Pater aeternus dignoscitur: ergo non debet negari innascibilitatem esse unam ex notionibus.

Arguitur 1.º: ideo relatio spirationis merito numeratur inter notiones, quia per solam relationem paternitatis non innotescit in particulari perfecte prima persona Trinitatis, nec secunda persona per relationem filiationis, sed similiter per solam relationem paternitatis et spirationis non innotescit perfecte prima persona Trinitatis in particulari, sed enim [illegible] si non [illegible] stat similiter de innascibilitate: non dignoscitur perfecte Pater aeternus in particulari; ergo non minus recte numeratur inter notiones innascibilitas quam paternitas et relatio spirationis.

Arguitur 2.º

ALABADO SEA EL S.mo SACRAMENTO,

Hisp. Thome de Dios. f.

TRACTATUS

DE VENERABILI ET AUGUSTISSIMO EUCHARISTIÆ SACRAMENTO.

Ad Undecim Questiones Tertie Partis Angelici Preceptoris D. Thome sclt. a questione 73. Ad, 83.

A, R, Admodum, P,

Jacobo perez Hispalensi Sacerdote Theologo, et moralis Theologie Publico Professore in Collegio hispalensi D. Hermenegildo Sacro.

Anno Domini, nostri Jesuchristi. 1655.

✠

PRÆLOQVIVM,

Sublimissima, et iucundissima tractatio aggredimur de venerabili et augustissimo Eucharistico Sacramento, in quo Christus Dominus sub ratione cibi et potus fidelibus sumendus proponitur. In quo mirabili quodam modo divinarum perfectionum manifestissimum elucet argumentum. Idcirco Dionysius Areopagita cap. 3. de ecclesiastica hyerarchia summam et perfectionem Sacramentorum omnium communiter appellat. Hinc est, quod longe prae ceteris omnibus sacramentis hoc Sacramentum sit excellentius. In reliquis enim virtus causativa gratiae reperitur; in hoc autem praeter eiusmodi virtutem, eminenter reliquis sacratius totius Sanctitatis fons, et origo continetur.

Multis nominibus insignitur augustissimum hoc Sacramentum videndis apud Sanctos Patres, venimus, et sequentibus Eucharistia dicitur, quae gratiarum actionem, et bonam gratiam significat. Gratiarum actio dicitur Christus Dominus sub accidentibus panis et vini delitescens, quatenus ipsum offerendo pro innumeris beneficiis acceptis recognoscimus eum authorem vitae et mortis, divinum illi honorem, et cultum exhibemus. Bona gratia dicitur quatenus sub illis accidentibus Christus gratiarum omnium primum, et ipso fidelibus communicat. Idcirco duplicem partem continebit his tractatus. Agit de Christo Domino sub his accidentibus latente, quatenus Sacramentum est. Agit de eodem, quatenus sacrificium est. De utroque dicemus, quid de tempus et occasio tulerit. Prius disputabimus de libro quatenus sacramentum est.

Disputatio 1. de existentia, et essentia Sacramenti Eucharistici. Caput 1. De existentia, et distinctio a reliquis omnibus huius Sacramenti statuitur. =

Disputatio, 1.ª

De existentia, et Essentia Sacramenti Eucharistici.

Caput, 1.um

Existentia, et Distinctio huius Sacramenti à Reliquis omnibus Statuitur.

Eucharistiam esse sacramentum novae legis a Xpto. Dno. institutum Constantissima veritas est inter chatolicos ex pluribus Scripturis locis. Mathei 26. Marci 14. Luc 22. Joannis 6. Ita recepta est huiusmodi Veritas ut ab hereticis precipuis nostri temporis non neget, ut videre est apud Card. De Lugo. definit in Concilio Tridentino sess.e 16. per totam, et pluribus alijs in locis, in Concilio florentino in decreto Unionis. et Capite firmiter de summa Trinitate, etc.

Non solum quod Xptum esse delitescentem sub accidentibus panis, et Vini, tamquam chatolica Veritas definitum est, sed etiam hoc esse Sacramentum quod fac. Constat ex Concepto fralliss.o Sacramenti: Sacramentum enim est signum practicum ex divina institutione causativum gratiae sanctificantis, sed Xptus. Dnus. sub his accidentibus absconditus est signum practicum ex divina institutione causativum gratiae sanctificantis, ergo Xptus. Dnus. sub his accidentibus, est propriissimum Sacramentum.

Distinctum esse a Reliquis Sacramentis Constat ex Concilio Cartaginensi 3.º Cap. 24. Ubi Sacramentum altaris, et Sacramentum corporis, et Sanguinis Xpti, prout a reliquis Sacramentis Condistinctum Nuncupat, ex Concilio florentino in Concilio Eugenij 4. ex Concilio Tridentino Sess.e 7. quia semper ecclesia catholica hoc esse Specialissimum Sacramentum Condistinctum a Reliquis omnibus semper fuit testata. Ratione probatur Catholica Veritas. Sacramenta distinguntur

Atum diversitatis, et distinctionem partium componentium Sacramentum: s. partes componentes huiusmodi Sacratum habent diversitatem, et distinctionem a reliquis Sacramentis, ut ex dicendis apparebit; ergo hoc Sacramentum distinctum est a reliquis Sacramentis. Rursus ratione finem institutionis diversum est a reliquis, ut ex dicendis constabit.

Adversitatis statuta obijcit. Sacratum Confirmationis institutum est ad augendam vitam spiritualem prius per Baptismum susceptam; Sacramentum similiter Eucharistiae respicit augmentum spiritualis vitae, quandoquidem institutum est per modum cibi, et potus nutrientis spiritualiter hominem; ergo et utrumque distinguatur, si respiciamus partes, quae utrumque intrinsece componitur, si tamen respiciamus finem ad quem utrumque institutum est, videntur non distingui, quia ad eundem finem instituta videntur.

Respondetur non solum partes, quae intrinsece constituunt utrumque distingui, sed etiam ex fine institutionis utriusque. Ratio est, quia Sacratum altaris institutum est per modum alimenti ad nutriendum hominem spiritualiter. Confirmationis vero Sacratum institutum est ad praestandum vires ad praeliandum contra hostes catholicam veritatem oppugnantes. Hinc est, quod Eucharistia per modum alimenti nutrientis. Confirmatio vero per modum medicinae confortantis absolute, et simpliciter est instituta. quapropter Eucharistia sub accidentibus panis, et vini quae sunt hominis alimentum communicat; Confirmatio vero sub chrismate confertur per modum unctionis, et medicinae: cum ergo hi fines diversi sint, distinguitur utrumque Sacramentum ratione fines institutionum.

Instabis I. Sacramentum Confirmationis similiter ac Eucharistia nutrit spiritualiter hominem, quia confert gratiam sanctificantem, quae est spirituale nutrimentum; ergo cum utrumque Sacramentum per modum spiritualis alimenti, et nutrimenti sit institutum, non differunt ex fine institutionis. Respondetur virtutem causativam gratiae sanctificantis esse communem Sacramentis omnibus quapropter utrumque non differt per eiusmodi virtutem.

Distinguit ḡr. hoc Sacramentū a Confirmatione; q̄ hoc Sacramentum tribuit gratiam sanctificantē in ordine ad hunc effectum; ut homo crescat in Sanctitate, auxilia q̄ divina, ut maiorē, et maiorē sanctitatē acquirat: Confirmationis v.° Sacramentum tribuit gratiam sanctificantem in ordine ad effectum resistendi hostibus, multitudinē q̄ auxiliorum, ut facilius homo victoriā reportat ab hostibus.

Instabis 2.°: Sacramentū eucharisticū institutū ē ad faciendū hominem robustum in sanctitate; hoc autē fit reparando vires spirituales contra hostem p̄ infusionem maioris, et maioris gratiæ sanctificantis, cuius augmento magis, ac magis ad honestum detrahimur; q̄ si attendat finis institutionis, n̄ differt utrunq̄ Sacramentū, q̄ Confirmationis institutio eundē finem videt habere.

Resp.ur finem institutionis huius Sacramenti ēē reparationē virium spiritualium, p̄ modū spiritualis nutrimenti; ut enim cibus corporalis reparat vires corporales tribuendo sanguinem, et spiritus; sic similiter Eucharistia reparat vires spirituales tribuendo gratiam sanctificantē, multitudinē q̄ auxiliorum qq. homo p̄ bona opera crescat in sanctitate; quapp. præcise intendit hoc Sacramentū multiplicare gratiam sanctificantē, ita ut nullum aliū finem, l. intrinsecum, l. extrinsecum respiciat: Confirmationis v.° Sacramentū tribuit gratiam sanctificantē, l. ipsius augmentum in ordine ad resistendum hostibus Catholicæ veritatis, quod ē respicere finem alium diversum ab institutione huius Sacramenti.

Finis q̄ quē Deus habuit in institutione huius augustiss. Sacramenti fuit præcise nutritio spiritualis, l. augmentū gratiæ sanctificantis, p̄ quam homo crescat in sanctitate, præcise sistendo in hoc. hic n̄ reperit in reliquis Sacramentis ut discurrendo per reliqua Sacramenta faciendo constabit. Baptismus habet p̄ fine remissionē originalis peccati, quæ licet habeat coniunctam infusionem gratiæ sanctificantis, negari tamē n̄ potest, q̄ totus finis adæquatus consurgens ex remissione peccati originalis

et infusione gratiæ sanctificantis specialissimus finis sit, qui non reperit in aliis Sacramentis. Ratio ut iam dictum est, præter gratiam sanctificantem tribuit auxilia necessaria ad propugnandam fidem.

Pœnitentia tendit ad remissionem peccati personalis. Sacramentum extremæ unctionis mundat reliquias peccatorum. Sacramentum Ordinis confert auxilia, quæ necessaria ad exequendum iniuncti officii ministerium. Sacramentum Matrimonii suppeditat vires spirituales ad portandum onera, quæ in statu Matrimonii communiter occurrunt. Unde quamvis omnia Sacramenta habeant conferre gratiam sanctificantem nutritivam tamen præter Eucharisticum præcise sistit in hoc, quod hoc solum per modum nutrimenti et alimenti institutum est. = Cap. X. Utrum sumptio Eucharistica, vel usus sit pars intrinseca huius Sacramenti?

Caput, Xum.

Utrum sumptio Eucharistica, vel usus sit pars intrinseca huius Sacramenti?

Aureolus in 4. dist. 8. affirmat sumptionem Eucharisticam, vel usum ipsius esse partem intrinsecam, et essentialem constituentem hoc Sacramentum. Gabriel ibidem (et cum formidine) defendit sumptionem constituere quidem Sacramentum Eucharisticum, sed aliud specifice diversum a Sacramento pertinenti. Huiusmodi Gabrielis placitum displicuit iure quidem merito posterioribus Theologis, qui unicum in specie Sacramentum Eucharisticum agnoscunt.

Communissima, et vera sententia tenet sumptionem Eucharisticam, vel usum huius Sacramenti non esse partem intrinsecam constitutivam illius. Probari posset authoritate Concilii Tridentini Sess. 13. Cap. 8. et Canone 4. videnda apud Ac. Probatur ratione apriori. Illud est Sacramentum quod est signum ex divina institutione practicum

Causativum gratiæ sanctificantis: ergo præcise Christus Dominus existens sub accidentibus panis, et Vini, est signum ex divina institutione practicum causativum gratiæ sanctificantis; sed præcise Christus Dominus existens sub accidentibus panis, et Vini Sacramentum Eucharisticum est. 4

Secundo quia hoc Sacramentum institutum est per modum alimenti, vel nutrimenti; sed alimentum, vel nutrimentum non constituitur per ipsam sumptionem, vel usum; ergo hoc sacramentum non constituitur per ipsam sumptionem, vel usum. [illegible] alimentum, et [illegible] nutrimentum præcise constituitur per virtutem illam nutriendi, et alendi; [illegible] ad sumptionem, vel usum dat virtus illa nutriendi, et alendi; [illegible] mentum; et nutrimentum non constituitur per sumptionem, vel usum.

Pater Joannes de [illegible] tract. 4. disp. 2. n.º 36 dicit duobus modis posse [illegible] huiusmodi [illegible] si dicat, sumptionem ipsam connotative pertinere ad essentiam huius sacramenti [illegible] enim hoc Sacramentum sit institutum per modum cuiusdam nutrimenti, vel alimenti essentialiter connotat sumptionem ipsam cibi, et potus, nutrimenti, vel alimenti, quia cibus et potus [illegible] ordinatur ad manducationem, et potationem, vel positionem [illegible] actualiter existentis. [illegible]

Discursus hic facilis est, nil addit probabilitatis, [illegible] iam refutatis, [illegible] connotative ad essentiam Sacramenti, est abiute, et simpliciter non constituere sacramentum [illegible] facilis est; quia ad sumptio, vel manducatio [illegible] [illegible] aliud est nisi quod cibus, et potus ut talis dicantur respectu transcendentali ad sumptionem, vel manducationem, vel potum, vel actualiter existentis; [illegible] respectus transcendentalis nullo modo constituit per [illegible], vel usum respectus transcendentalis; sed illud [illegible], alimentum, et nutrimentum nullo modo constituit per sumptionem et manducationem. quod si secundo [illegible] pertinere ad essentiam huius Sacramenti sumptionem, manducationem, et potationem [illegible] quam [illegible] connotatum, vel usum extrinsecum, [illegible] non definit in aliquo [illegible] posse dici pertinere ad essentiam, tamquam partem essentialem, et [illegible] huius Sacramenti.

2.º a paritate, quæ in his duobus exemplis refulget. –

Primum sit in Eucharistia, quatenus Sacrificium est; quamvis enim Dam. Iunior Theologia, Essentia huius Sacrificii precise consistat in consecratione panis, et vini, in qua significat Separatio Sanguinis a corpore; nihilominus tamen plerique Theologi defendunt Sumptionem ipsam Corporis, et Sanguinis pertinere ad substantiale quoddam Sacrificii complementum.

Secundum exemplum sit in Sacramento poenitentiae in quo sit istud Sacramentum essentialiter sit absolutum, et consumatum, antequam ponatur Satisfactio Sacramentalis imposita, negandum tamen non est satisfactionem ipsam esse partem saltem integralem huius Sacramenti cum a Conc. et Doct. inter partes huius Sacramenti numeretur, sicut similiter dici posset Sumptionem Eucharisticam, licet non sit pars constituens hoc Sacramentum in suo esse essentiali, tamen esse partem integrantem componentem hoc Sacramentum in suo esse perfecto, et consumato.

Ad primum exemplum Respondetur in presenti omittendo Sacrificium Eucharisticum integraliter componi ex Sumptione. Negatur tamen sumptionem esse partem, neque integrantem Sacramenti Eucharistici. dis paritas est; quia Ecclesia Catholica appelat Sumptionem illam Eucharisticam Sacerdotalem in die parasceves Sacrificium. Rursus Ecclesia Catholica dicit numquam licere relinquere consecrationem sine sumptione, ut Sacrificium non relinquatur imperfectum. quare ergo est dicendum secundum Ecclesiam sacrificium hoc per Sumptionem completur, et consumatur.

Alius vero potest esse, quia Sacrificium Eucharisticum imitatur sacrificia illa antiqua. Sicut enim quando Libabatur vinum, in terram effundebatur: quando Sacrificabatur victima, occidebatur; sic similiter Sacrificatur Christus Dominus quando a fidelibus manducatur. cum igitur non sit tamen propositionis, neque rationis, neque authoritatis fundamentum ad dicendum Sumptionem saltem integraliter componere Sacramentum Eucharisticum in ratione Sacramenti dicendum est nullo modo esse partem illius.

Ad secundum exemplum,

Respondetur. poenitentiae Sacramentum institutum esse per modum cuiusdam iudicii, in quo actio delinquentis Sententia iudicis, et satisfactio ipsius delinquentis

[illegible]; Ali[illegible] ē [illegible] satisfactio [illegible] p particularis [illegible], [illegible] [illegible] nec autē ratio n̄ dat in Eucharistico Sacramento, [illegible] p [illegible] [illegible], et [illegible] sit institutū; Virtus autē vita nutriendi, et augendi [illegible] [illegible] [illegible] seperiat, nullum dat fundamentum ad asserendū [illegible] ipsam, t potationē ēē partē integrantē huius sacrati. Cap. 3. [illegible] argumētis Rdtur.

Caput, 3um,

Aliquibus Argumentis Respondetur.

Objicit inde Cicastillo. illud habet ros Sacramenti, qd ex ui voluntatis Xpti. Dni. fuit institutū ad significandam, et Afferendam gratiam sanctificantē: d. Sumptio ipsa Eucharistica fuit instituta ex ui voluntatis Xpti. Dni. ad significandā, et Afferendam gratiam Sanctificantē; ergo Sumptio ipsa ē aliquomodo pars huius Sacramenti. pbatur Minor: hoc ipso, qd hoc Sacramentū sit institutū p Modum cibi, et potus voluit Xptus. Dnus. qd Manducatio, et potatio significarent, et Afferrent gratiam sanctificantem; ergo ex ui institutionis habent manducatio, et potatio effectum Sacramentalē in ordine ad Sanctificandā animam; ergo inde Sumptio partialiter Sacramentum Eucharisticum e.

Rdtur. Concedendo Maiorē, et negādo minorem. Sumptioni enī eucharisticę n̄ pmissa fuit collatio gratię sanctificantis, d. precisse Xpto. Dno. sub illis accidentibus abscondito ex illud Joannis 6. qui manducat me ipse vivet pp me. Ubi Xptus. Dnus. n̄ pp manducationē, d. pp seipsum dixit collaturum gratiam Sanctificantē, t. Vitam. Sicut ergo in causis physicis applicatio [illegible] causę n̄ dicit Virtus causatiua, q hęc tota ē in cā pducente, quę antea ad applicationē habet totam Virtutem pductiuam: Sic similiter manducatio, et potatio n̄ ē Virtus significatiua, neq pductiua gratię sanctificantis, d. solum applicatio illius Virtutis, quę reperit in Xpto. Dno. sub illis accidentibus existenti, ut in actu 2o significet, et pducat gratiā sanctificantē; quare pp Sumptio, Manducatio, et potatio neq partialiter

, Sunt Sacramentum, sed tantum applicationes Sacramenti.,

Instabis. hoc Sacramentum institutum est per modum Diuinij, quam loqutionem approbat Ecclesia Catholica, dum hoc sacramentum alloquitur dicens, O Sacrum Diuinium etc. sed haec vox Diuinium significat ipsam sumptionem, manducationem, et potationem; ergo hoc sacramentum per ipsam sumptionem constituitur.

Respondetur Ecclesiam appelare Diuinium sumptionem ipsam huius Sacramenti; ut ex verbis subsequentibus apertissimum est, in quo Christus sumitur etc. non autem vult ecclesia dicere, quod antea ad sumptionem non sit hoc Sacramentum in esse talis perfecte constitutum; quando autem communiter dicit institutum esse per modum Diuinij denotat sumptionem huius Sacramenti constituere Diuinium sacrum, et opulentissimum. idcirco quotiescumque diximus institutum esse per modum alimenti, et nutrimenti idem significabimus, quod significat per has voces institutum esse per modum Diuinij; proindeque nullatenus sumptio importatur, tanquam pars intrinseca huius Sacramenti.

2.º Obijcit hic Autor. hoc Sacramentum ut actualiter nutriens, siue ut actualiter causans gratiam, per ipsam sumptionem, et manducationem constituitur; sed Sacramentum Eucharisticum est, quod actualiter nutrit, siue quod actualiter causat gratiam sanctificantem; ergo contra diximus sumptionem esse solum conditionem non autem constitutivum Sacramenti.

Respondetur hoc argumentum in omnibus causis militare; dicimus tamen, quod haec applicatio sit partiale constitutivum eius, ut actualiter causantis, conditio est respectu illius virtutis, quae reperitur in ea, ut in actu 2.º sit causans.

Obijcit 3. Sacramentum extremae unctionis constitutum est per modum medicinae contra corporalem infirmitatem, et reliquias peccatorum, Sacramentum Eucharisticum per modum cibi, et potus; ergo sicut Sacramentum extremae unctionis per ipsam unctionem infirmi constituitur, Sacramentum Eucharisticum per ipsam sumptionem corporis, et sanguinis constituetur?

Institutum esse per Modum Medicinæ non Unctionem, sed ut actualiter applicatam. quapropter Instituit hoc Sacramentum per ipsam actionem detractam Ungendi ita docente Divo Jacobo infir. Mat. quis in Vobis? inducat presbiteros Ecclesiæ Ungentes oleo in nomine Domini.

Ex quibus Verbis satis Apertum est Unctionem ipsam esse materiam proximam; proindeque Institutivum huius Sacramenti. hoc autem non habet Eucharisticum Sacramentum, quandoquidem tota Virtus nutriendi et alendi Anterior ad sumptionem reperit in alimento, et nutrimento. audiendum est in Confirmationem huius solutionis, Concilium Tridentinum sessio 13. Cap. 3. illud excelsum, et singulare in Eucharistiæ Sacramento reperiri, quod reliqua Sacramenta tunc primam Sanctificandi Vim habent, cum quis illis Utitur, Caeterum in Eucharistia ipse Sanctitatis Author ante Usum est. Ergo ex Concilio Tridentino Sacramentum Eucharisticum neutiquam Usus est, Alioquin Sacramentum Eucharisticum non erit omnino ante Usum ut reliqua Sacrata quæ Usum Constituant. Cap. 4. Utrum species sacrales Componant intrinsece hoc sacramentum?

Caput, 4,

Utrum Species Sacramentales Componant intrinsece hoc Sacramentum?

Species Sacramentales dicuntur Accidentia illa, quæ persistunt post factam Consecrationem. De his in præsenti dubitamus. Utrum intrinsece Componant hoc Sacramentum? Sententia negans tribuitur Valdensi tomo 2o. de Sacramentis Cap. 20. tribuitur etiam Cayetano 3. parte questione 63. articulo 6. = Communis et Vera Sententia, quam amplectimur est: Species Sacramentales essentialiter intrinsece, quæ Constituere Sacramentum. Videndi sunt inter alios P. Suar. P. Vazq. et Card. de Lugo.

Probatur ex Communi loquendi modo Concilii Tridentini, in quo asseritur Christum. Dominum. Contineri in hoc Sacramento: sed nil Continet nisi illud, quod est pars huius Sacramenti;

sit aliquid aliud præter Xptum. Dnum. ē pars intrinseca huius Sacramenti: Sed nil aliud continetur in Sacramento præter Xptum. Dnum. nisi Species Sacramentales, ergo Species ē pars intrinseca huius Sacramenti.

Dices, præter Corpus Xpti. contineri Verba Consecrationis, quæ cum sint de constitutione intrinseca huius Sacramenti, sufficienter illigit Concilium Tridentinum asserens Xptum. Dnum. in hoc Sacramento contineri, quin dicat Species Sacramentales eē partes intrinsecas huius Sacramenti.

Respondeo: quod Verba Consecrationis solum moraliter componere possunt Sacramentum permanens in altari positum, quando ergo Concilium dixit Xptum. Dnum. in hoc Sacramento contineri, loquitur de continentia physica; ergo sermo est a Concilio Tridentino dicere aliquid aliud contineri physice in hoc Sacramento, quam dicere aliquid aliud moraliter tantum contineri; hoc autem physicum quod simul cum Xpto. Dno. continetur in hoc Sacramento solum sunt Species Sacramentales; ergo sunt partes physicæ intrinsecæ componentes huiusmodi Sacramentum. Iudico tamen probabiliter verificari textum Concilii Tridentini si concedatur Verba consecrationis intrinsece constituere hoc Sacramentum, quamtumvis tantum moraliter constituant. proindeque non multum insistendum huic textui Concilii Tridentini, ut huiusmodi veritas constet.

2º: Sacramentum pro hominibus institutum ē signum sensibile practicum causativum gratiæ sanctificantis; sed hoc Sacramentum redditur signum sensibile practicum causativum gratiæ sanctificantis ratione specierum Sacramentalium; ergo Species Sacramentales intrinsece constituunt hoc Sacramentum. = Dices, per Verba consecrationis hoc Sacramentum fieri signum sensibile practicum gratiæ sanctificantis. Respondeo 1º. eo quod Verba consecrationis faciunt quod Species sensibiliter significent Xptum. Dnum. et gratiam sanctificantem; ergo hoc Sacramentum sensibile redditur per Sacramentales, ratione accidentium.

Respondeo 2º. Sacramentum illud Eucharisticum positum in altari fit signum sensibile per Verba

Consecrationis, tanquam aliquid preteritum, et Moraliter durans; per Species vero Sacramentales sit signum sensibile practicum, actualiter, et physice; sed sicut Verba Consecrationis, quae Moraliter solum faciunt sensibile Sacramentum, intrinsece componunt Sacramentum; Species Sacramentales, quae actualiter, et physice faciunt sensibile Sacramentum Eucharisticum, intrinsece similiter componunt Sacramentum.

Sed ipse Christus Dominus terminus ... ipsius non est sacramentum eucharisticum; ergo Christus Dominus sub illis accidentibus, vel Speciebus Sacramentalibus absconditus. Vt Constantissimum est apud Theologos Minores; ergo Christus Dominus sub illis Accidentibus absconditus importat non solum entitatem Christi Domini, sed accidentia illa, seu species Sacramentales; sed Sacramentum Eucharisticum non solum per entitatem Christi Domini, sed etiam per accidentia illa, vel Species sacramentales constituitur. Totus est discursus evidentissimus. Sed Minor: Dicunt nos: Christus Dominus absconditus sub accidentibus, vel Speciebus. deficit per locum intrinsecum si deficiat entitas Christi Domini. Decursus deficit per locum intrinsecum, si deficiant accidentia, vel Species; ergo etc.

1° Obijcit: Sacramentum Eucharisticum est causativum gratiae sanctificantis cum sacramentum ipsum suscipitur. Sed Species Sacramentales non sunt causativae gratiae sanctificantis, cum sacramentum suscipitur; ergo Species Sacramentales, neque per actualiter constituunt Sacramentum Eucharisticum. Probatur Minor: Christus Dominus solum est qui tribuit gratiam sanctificantem suscipienti hoc Sacramentum. Probatur, substantia corporalis alimenti est, quae nutrit corporaliter hominem; sed substantia spiritualis alimenti est, quae nutrit spiritualiter hominem. Sed substantia huius spiritualis alimenti est Christus Dominus; ergo etc.

Respondetur distinguendo minorem: Sed Species Sacramentales non sunt causativae gratiae sanctificantis, similiter et praecise sumptae, concedo Minorem. Non sunt causativae gratiae sanctificantis Diversis a Christo Domino, Nego minorem. Deus itaque assumpsit in Sacramentum Eucharisticum causativum gratiae sanctificantis Christum Dominum non secundum suam entitatem praecise sumptum, sed prout accidentibus his, vel speciebus Sacramentalibus circumvestitum.

Hinc ergo Christus

Cies. diuinae, et Seorsim sumptae in hoc Sacramento non causant gratiam sanc-
tificantis, neque accidentia, l. Species Sacramentales diuinae, et Seorsim sumptae in hoc Sa-
cramento causant gratiam Sanctificantem sacramentalem, sed Diunctum indiuisibiliter
resultans ex duplici parte iam memorata. Ad Confirmationem Respondetur, quod sicut accidentia quae
comitantur nutrimentum corporale non nutriunt hominem manducantem, accidentia tamen haec
quae comitantur nutrimentum hoc spirituale nutriunt spiritualiter manducantem, quia
Diunctum illud resultans ex accidentibus, et Christo Domino assumptum est a Deo in Sacra-
mentum causativum gratiae sanctificantis.

Objiciunt SS. PP. absolute dicentes
Eucharistiam esse corpus, et Sanguinem Christi Domini, ergo ex modo loquendi SS. PP.
species Sacramentales non includuntur in institutione huius Sacramenti. Confirmatur
quia sicut non dicit homo est materia, quia praeter materiam includit formam, sic non Conceditur Sa-
cramentum Eucharisticum esse corpus, et Sanguis Christi Domini, quia praeter hoc includit
species Sacramentales.

Respondetur Sanctos PP. non intendisse Christum Dominum diuini-
ue Seorsim sumptum esse Sacramentum Eucharisticum, alioqui Christus Dominus antequam
poneretur sub accidentibus esset Sacramentum Eucharisticum, sed voluisse inten-
dere Christum Dominum sub accidentibus absconditum esse Sacramentum eucharisticum.
Cap. 5. Utrum Christus Dominus sit pars intrinseca huius Sacramenti?

Caput, 5um,

Utrum Christus Dominus sit pars intrinsecahuius Sacramenti?

Christum Dominum non esse
partem intrinsecam Diuinitatis Sacramentum Eucharisticum, sed solas species Sacramentales
docuerunt Marsilius in 4to. q. 5. Richardus ibidem dist. 8. Scotus quoque relatus a
Facundes lib. 1. Cap. 2. quam dicit iam esse communissimam inter omnes Theologos.
Communiter tamen Theologi, quidquid dicat Facundes oppositam, verissimam quam iam
defendunt, nimirum Christum Dominum esse partem intrinsecam huius Sacramenti.

Probat 1° tunc incipit Sacratum Eucharisticum, quando 8
sub speciebus, l accidibus Sacralibus, incipit Xptus. Dnus. At evidentissimum est, inter Xtho
ipsos, & vbi species Sacralis et ss. Sacratum adequate sumptum. coa & tunc a. liquid
Incipiendum est Constitutivum alicuius Oppositi, quando ipso posito, et reliqua fuerint posita
incipit de novo Oppositum: d. Sacramentum Eucharisticum incipit quando Xptus. Dnus. Di
tet sub accidibus, l speciebus Sacralibus; d. Xptus. Dnus. est Constitutivum intrinsecum Sa
cramenti Eucharistici.

Probat 2°: hoc Sacratum institutum est per modum alimenti,
l. nutrimenti spiritualis. d. Xptus Dnus. sub illis accidibus est a imentum et nutrimentum
spirituale & illud Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus; qui man
ducat me ipse vivet & inc, ego sum panis vivus qui de cælo descendi; et Xptus. est
est pars intrinseca huius alimenti, et nutrimenti, l. Eucharistici Sacramenti. Sicut
illud est pars intrinseca Sacramenti, quod Oponit Divinum causativum gratiæ iustificantis:
et Xptus Dnus. Oponit Divinum causativum gratiæ sanctificantis, quando quidem
is, qui est Causativus gratiæ sanctificantis est Xptus. Dnus. sub speciebus, l accidentibus
Sacramentalibus absconditus; et etc.

Obijcit 1°. Ex doctrinam Statutam. Sacramentum
ab hominibus institutum est signum sensibile gratiæ sanctificantis; & quid est Constituit
Sacramentum debet esse sensibile; d. Xptus. non est sensibilis in hoc Sacramento;
& Xptus. Dnus. non est pars intrinseca huius Sacramenti.

Resp. Concedendo ans. neg.
coa. Distinguo deinde est minor, d. Xptus. Dnus. non est sensibilis in hoc Sacramento
denominative ratione specierum Sacralium, nego minorem. non est sensibilis Realiter in se
ipso, Concedo minorem. Hinc est quod Xptus. Dnus. non excludit a ratione Constitutiva Sa
cramenti, quia licet non sit sensibilis Realiter, a se ipsum, sensibilis tamen est per accidentia,
species, super quas fuerunt prolata verba Consecrationis; ut requiritur et quod totum Sa
cramentum non omnes partes Constituentes sit signum sensibile, sed sufficit, quod sit
sensibile ratione alicuius partis Sacramenti Constituentis, sicut in Sacramento ex
pietatis manifestissime conspicit, in quo color Reparationis Constituit hoc Sacramentum.

Cu, tn. n. sit Censibilis p se ipsum, & p Actiones [illegible] externam.

Triplex quæstiuncula discutienda hic occurrit. 1ª Utrum Unio Xpti Dni. cum accibus Sacramentalibus (si forte det) sit pars intrinseca Ostitutiua huius Sacramenti? Multum hic de nomine est difficultas. Certum é Unionem ee quoddam aliud sine quo ipsa Opositi n illius adequate Ostituta; cum q Sacramentum sit quoddam totum illud n potest adequate Ostitui absq Unione partium ipsius Sacramenti. Communiter tn. asserit, Unionem n Ostitutiuam, l. partem intrinsecam Opositi; q p Ostitutiuam, l. partem intrinsecam illud [illegible] Ostituit, et quod n aliud qd precise Ostituit ut quo.

2a quæstiuncula é, Utrum Xpus. Dnus. Dum omnes partes, quas includit, sit pars intrinseca huius Sacramenti, l. solum secundum id, qd ponit ex ui Vali Verborum Osecrationis? Rer imo[illegible] catione é Manifestam in iis, qd illa, quæ ponunt p Ocomitantiam sub Speciebus, [illegible] Accibus sint pars intrinseca, et essentialis huius Sacramenti, si [illegible] rigorosum et Methaphysicum sensum loquamur. Ratio é, q id qd essaliter, et intrinsece Ostituit Sacratum, l. Opositum aliud n se het Ocomitanter Ui Sacramenti, l. Opositi, aliquin ma l diceret Uere Ocomitanter se here Uepium hois, qd Nullus [illegible] sano iudicio dicere audebit. Cap. 6. V. hoc sacratum intrinsece Oponant Verba Osecrationis.

Caput, 6um,

Utrum hoc Sacramentum intrinsece Componant Verba Osecrationis?

Verba Osecrationis nullo modo Oponere Sacramentum Eucharisticum defendunt Scotus in 4. dist. 8 q. 1. Soto q Unica. plures q ex antiquioribus P. Vasq. disp. 86. cap. 3. Cardinalis Belarminus lib. 1º de Sacramentis cap. 18. P. Conin. [illegible] 73. P. Bernal de Sacramentis disp. 14. Sect. 3. P. Gaspar Hurtado disp. 1. de Eucharistia difficul. 11. P. Fran. Amicus disp. 13. Sect. 1. P. Gabriel de Henao disp. 1. Sect. 3. hanc deinde q defendit Pr. [illegible] in hoc hispalensi collegio satis notus

In Tractatu nro de Sacramentis in Comm.
disp. 1. Cap. 5. affirmativam statuimus iam, quam similiter in presenti defendimus, docentes Verba consecrationis esse partem intrinsecam componentem eucharisticum Sacramentum cum P. Suar. Cardin. de Lugo. Patre Joanne de Cicastillo, et pluribus alijs. pro termino probationem huius conclusionis decumptam ex Concilio florentino statuente Sacramenta perfici materia, et forma, formam autem eucharistici Sacramenti dicit Concilium esse Verba consecrationis.

Cui Authoritati facile Respondent adversarij, Concilium similiter dixisse materiam eucharistici Sacramenti esse panem, et Vinum, quin ex hoc colligatur panem, et Vinum esse partes intrinsecas hoc Sacramentum constituentes. Rursus Respondent Concilium dixisse Sacramenta perfici materia, et forma, et persona ministri, quin tamen ex hoc colligatur personam Ministri esse partem intrinsecam Sacramenti; ergo similiter si Concilium dixerit perfici hoc sacramentum Verbis consecrationis tamquam forma, non convincit Verba consecrationis esse partes intrinsecas Sacramenti.

His impugnationibus Respondet Card. de Lugo materiam sumi posse pro proxima, et remota. maxima est intrinsecum Sacramenti constitutivum; materia vero remota non est intrinsecum Sacramenti constitutivum. Quando vero Concilium dixit panem, et Vinum esse materiam huius Sacramenti, loquitur de materia remota, quae quidem non est pars intrinseca Sacramenti. forma vero nunquam accipitur pro proxima, et remota, quia per formam semper intelligitur id quod constituit compositum intrinsece.

Cum vero Concilium dicat Verba consecrationis esse formam huius Sacramenti, deducitur ex Concilio Verba consecrationis esse constitutivum intrinsecum huius Sacramenti. His tamen non obstantibus iudico inefficacem probationem desumptam ex Concilio florentino, quia sicut materia in duplici illo sensu accipi potest, sic similiter forma in duplici illo sensu accipi potest, quandoquidem ex forma ligni communiter dicitur fieri ignem, cum tamen lignum non sit forma intrinseca, vel constitutivum intrinsecum ignis.

Probatur ergo efficatius sententia nostra

Sacramentum Eucharisticum, sicut quodlibet aliud Sacramentum est signum ad placitum divinum, vel ex divina institutione significativum gratiae sanctificantis; sed hoc Sacramentum esse signum ad placitum divinum, vel ex divina institutione significativum gratiae sanctificantis vario importat, tamquam constitutivum intrinsecum Verba consecrationis, ergo hoc Sacramentum per Verba consecrationis intrinsece constituitur. Probatur Minor: signum ad placitum sive divinum, sive humanum constituitur per voluntatem imponentem ad significandum. Sed Verba consecrationis sunt divina Voluntas expressa per suum Vicarium Ministrum, vel Sacerdotem; ergo etc.

Probatur 2.º illud constituit signum in ratione talis, quod cognitum ducit intuitum in cognitionem rei significatae, sed cognita prolatione Verborum super species panis, aut Vini ducit intuitus in cognitionem sanctificantis gratiae conferendae, tamquam effectus procedentis ab illo coniuncto. Ergo Verba prolata consecrationis constituunt signum illud, seu Sacramentum. Confirmatur ideo nuda entitas huius vocis Lapis non est signum formaliter lapidis, quia praecise cognita entitate huius vocis non habet intuitus sufficiens detractivum ad cognoscendum lapidem, nisi habeat notitiam aliquam huiusmodi vocem fuisse impositam virtute alicuius voluntatis, ad significandum lapidem; similiter in praesenti si non habuerint notitiam super species panis, et Vini fuisse prolata Verba consecrationis, neque cognoscere potero corpus Christi [illegible] existentem, neque dari aliquid causativum gratiae sanctificantis, per modum alimenti spiritualis.

Hinc deducitur 1.º non solum Sacramentum in fieri, sed Sacramentum in facto per Verba consecrationis intrinsece constitui, sicut signum ad placitum in fieri, et signum ad placitum in facto per voluntatem imponentem constituitur. Deducitur 2.º Sacramentum Eucharisticum permanens in altari repositum non habere sua omnia constitutiva actualiter physice praesentia, quia Verba consecrationis moraliter tantum perseverant, hoc est, praestant eumdem effectum in ordine ad constituendum signum ad placitum divinum gratiae sacramentalis sanctificantis, ac si physice praesentia essent.

Quod quidem non habet maiorem difficultatem, quam quae reperitur in voce ad placitum significativa, quae de facto hic

Vox Lapis signum ē ad placitum significativū, cum tamē actualiter physice n̄ habeat quid, qd illam constituit in ratione signi ad placitum significativi; constituit enim illam voluntas hominum imponentium, quę iam physice prēterijt, habet tamē moraliter actualiter quid, qd illam constituit in ratione signi ad placitum.

Sicut ergo fundatum huius moralitatis ē vocem fuisse impositam ad significandum, et n̄ fuisse factam revocationem, l. p contrariam voluntatē, l. n̄ usum, l. oblivionē significationis illius; sic similiter fundatum huius moralitatis, l. perseverantię moralis verborum consecrationis ē verba fuisse prolata sup materiam sufficientem, quę cum sint voluntas resolutoria, et absoluta Dei ponendi se sub illis accidentibus, l. speciebus, et faciendi diunctum quoddam significativū gratię sanctificantis numquam revocari possit. Cap. 7. fundamenta contrarię partis dissipant = = = = = = = = = = =

Caput, 7.um

fundamenta Contrarię partis dissipantur =

1.o obijcitur. causa efficiens physica realiter omnino distinguit ab effectu producto; d. verba consecrationis ss. cā efficiens sacramenti Eucharistici; ergo verba consecrationis realiter omnino distinguunt a Sacramento Eucharistico. Deinde argumentant. illud qd realiter omnino distinguit ab alio n̄ potest eē pars intrinseca constitutiva illius; d. verba consecrationis realiter omnino distinguunt a Sacramento Eucharistico, qd efficiunt; ergo verba consecrationis n̄ possunt eē intrinseca pars sacramenti Eucharistici quod efficiunt.

Respondetur distinguendo minorem; d. verba consecrationis ss. cā efficiens, et totalis sacramenti Eucharistici, concedo minorem; ss. cā efficiens precise sacramenti Eucharistici, nego minorem. distinctionem explico; illud, qd ē cā efficiens alterius ea ratione, qua ē cā efficiens realiter omnino distinguit a suo producto; caeterum n̄ repugnat qd cum suo producto constituat cā efficiens compositum, l. diunctum aliud, quare n̄ repugnat

qd simul sit cā efficiens, et finalis Rā diversorū. Causa efficiens Raõe tri efficienter
pducti; cā finalis ratione Cpositi, l. Divincti Cstitut. Sic Aña vealis pducens
Unione cum nova Re p nutritione Cparata simul ē cā efficiens, et finalis in
trinca: cā efficiens Rā illius Unionis, quæ ē tuis efficienter pductus; cā finalis intrin
ca Ratione Novi Cpositi cū illa tis, et Unione Cstituti.

Sic siliter in præsenti Dici
pit. Verba Csecrationis efficienter pducunt exām, l. Ubicationem Xpti. Dni. sub accibus,
l. Speciebus; p inde Realiter adæquate distinguunt ab exa, l. Ubicatione Xpti. Dni. efficienter
pducta. Supp aut. Iam exa. l. Ubicatione Xpti. Dni. efficienter pducta sub illis accibus
Verba Csecrationis Cstituunt cū illis accibus, et Xpto. Dno. Divinctum, l. Cpositū cau-
sativū, et significativū gratis sanctificantis, qd ē sacratum in ēe talis adæquate Csti-
tutum, quapp Verba Csecrationis simul hient Raõe cæ efficientis, et finalis.

Insurges cum
P. Venao solutionem hanc exhiberi n posse a Viris doctis, q Verba Csecrationis efficiunt
totum Sacratum Eucharisticum adæquate sumptum, et ideo distinguunt Realiter
adæquate a toto Sacrato adæquate sumpto; cā enim efficiens Realiter adæquate dis
tinguit ab effectu adæquate pducto. Sic Agua n dicit adæquate pducere Cpositum fri-
gidum resultans ex aqua, et frigiditate, s. tantū frigiditatē. Sic intus n dicit
pducere denominationē cognoscentis, q tantummodo cognitionem pducit. cum ex Cōcilio
Florentino doceamur Verba Csecrationis eē qq. hoc Cficit Sacramentū;
Sacerdotē etiam in persona Xpti loquentem hoc Cficere sacramentum. Verba Csecra-
tionis adæquate distinguunt a toto Sacramento. si a toto Sacramento adæquate
distinguunt, quomodo possunt ēe pars intrinca huius Sacramenti Cstitutiva?

Rndur. Cmuniter dici causam
alicuius Cpositi, l. Divincti illū, qui suppositis aliis partibus pducit aliā, ex quā si-
mul cum aliis resultat totum Cpositum, l. Divinctum. Sic dicit cā binarii scho
lasticorū in Gymnasio, qui supp iam uno Scholastico in Gymnasio facit alterum
ēe præsentem in Gymnasio. Cstat ex Cmuni loquendi modo. Ut destruatur
binarius hominum n requirit qd destruant duo homines, similiter

Ut componat ordinarius hominem non requiritur, quod ponant duo homines, sufficit, quod supposito uno ponat alius. hinc est quod Verba consecrationis dicantur a Concilio efficere Sacramentum Eucharisticum, quia et si non efficiant totum Sacramentum adaequate sumptum; efficiunt tamen unam partem suppositis aliis iam existentibus.

Objicies 2.o si Deus elevaret Verba aliqua ad producendum cibum, vel potum materialem, non constitueretur cibus iste, vel potus materialis, per illa Verba, quae produceret; sed et Deus elevat Verba consecrationis ad producendum alimentum, seu nutrimentum spirituale: non potest hoc alimentum, et nutrimentum per illa Verba constitui.

Respondetur, quod si hoc corporale haberet esse signum ex aliqua institutione ad significandum aliquid aliud procul dubio praeter illam entitatem alimenti materialis constitueretur per illam institutionem seu voluntatem. cum ergo hoc Sacramentum habeat esse significativum ex divina institutione, per eiusmodi institutionem, quae sunt Verba consecrationis constituitur.

Objicies 3.o Potuit Deus poni sub accidentibus panis, et vini sine Verbis praecedentibus, ut evidentissimum est; sed tunc daret perfectissimum Sacramentum Eucharisticum; ergo hoc sacramentum per Verba consecrationis non constituitur. Probatur. id constituit adaequate hoc Sacramentum quod praecise est alimentum, et nutrimentum spirituale. sed Verba consecrationis non sunt alimentum, et nutrimentum spirituale; ergo etc.

Respondetur concedendo Maiorem, Omitto Minorem, et distinguendo consequens; ergo hoc Sacramentum Eucharisticum de facto institutum per Verba consecrationis non constituitur, nego consequentiam. Sacramentum aliud Eucharisticum diversum, concedo consequentiam. Ita quod hoc Sacramentum de facto institutum habet divinam institutionem ratione cuius in ratione signi sensibilis ad placitum divinum significantis constituitur per illa Verba expressa Sacerdotis loquentis in persona Christi, quae cum sint ultima ratio formalis, seu determinativum ratione cuius hoc sacramentum in esse significantis constituitur, non possunt non esse constitutivum intrinsecum huius Sacramenti adaequate sumpti; Sacramentum vero aliud specifice diversum per aliam diversam voluntatem, seu institutionem Dei constituitur.

Deinde hoc Sacramentum, quod de facto habet esse institutum

Per modum signi sensibilis, et externi gratiæ sanctificantis afferendæ. Qualis autem Dnus. Dum se, et precise sumptus non est signum sensibile, et externum ut evidentissimum est, neque species illæ sunt signum sensibile, et externum gratiæ sanctificantis neque coniunctum ex Xpto. Dno. et speciebus est signum sensibile, et externum gratiæ sanctificantis, nisi super species fuerint prolata verba consecrationis; ergo verba consecrationis sint ultima ratio formalis faciendi hoc sacramentum signum sensibile, et externum gratiæ sanctificantis constituunt vere hoc sacramentum.

Cap. 8. Reliqua fundamenta evelluntur. = = = = = = =

Caput, 8.um

Reliqua fundamenta evelluntur.

Obijcit 4.o in eo differt hoc sacramentum a reliquis, quod reliqua sint successiva, sive, quæ consistant in usu, ut loquitur Iritium ... hoc autem sacratum est permanens; sed debet omnia sua constitutiva permanentia: sed verba consecrationis non sunt permanentia; ergo non possunt esse constitutivum intrinsecum huius sacramenti.

Ret. P. Suar. hoc sacratum dici permanens dum aliquas partes permanentes, quas includit, nimirum dum accea, l. species sacratas. Displicet solutio 1.o; quia si hoc sacramentum diceret permanens, quia aliquæ partes illius permanent, sic similiter diceret existens, quando aliquæ, l. aliquæ partes illius sint existentes, quasi quando incipiunt proferri verba consecrationis, existeret sacramentum eucharisticum. 2.o quia quando dicitur permanens sacramentum eucharisticum totum sacramentum, ut totum est, debet esse permanens.

Ret. Card. de Lugo dici permanens hoc sacramentum transactis verbis, quo ad id, quod dicit in recto, non vero quo ad id, quod dicit in obliquo; sufficit quia ut sacramentum dicatur permanens, quod permaneat id, quod importatur in recto. Displicet similiter solutio, quia id, quod affert in obliquo dum—

Sententiam huius q. e pars intrinseca Sacramenti; ergo si n permanet id, qd. 12
affert in obliquo n permanet totum Sacramentum. Prob. q. Sacratum eucharisticum
ut tale e reduplicative sumptum importat in recto omnes partes hanc denomina
tionem constituentes; sed n permanent omnes partes; ergo Sacramentum eucharisticum
reduplicative sumptum n e permanens.

Rtur. a nobis cum tota proprietate Sacratum
eucharisticum dici permanens, quandoquidem omnia sua constitutiva permanent;
species Sacramentales, et Xpttus. Dnus. physice permanent; verba vero consecratio
nis moraliter permanent. Sicut ergo entitas aliqua physica successive physice
producta potest physice permanenter existere, ut calor successive productus permanen
ter physice existit. Sic entas physice successive producta potest permanenter mora
liter existere, qd quidem in omni signo ad placitum representativo concedendum
ab omnibus e.

Obijcit 2. Transactis verbis consecrationis datur in altari perfecti
ssimum Sacramentum; sed tunc in altari n dant verba consecrationis; ergo hec
n constituunt intrinsece hoc Sacramentum. conseq.: nulla res existere potest
sine suis pratis constitutivis, ergo si in altari datur perfectissimum Sacramentum
quin dent verba consecrationis, evidentissimum e hec n ee partes intrinsece consti
tuentes hoc Sacratum.

Rtur distinguendo Maiorem: transactis verbis physice, et
perseverantibus tamen moraliter, datur in altari perfectissimum Sacramentum, concedo
Maiorem. transactis verbis physice, n tamen perseverantibus moraliter datur
in altari perfectissimum Sacramentum, nego Maiorem. Similis distinctio appli
canda e minori. Sacramentum ergo hoc n ex coexistentia physica partium,
sed morali exurgit. Species Sacramentales, et Xpttus. Dnus. existunt physice
verba vero consecrationis moraliter tantum, quare ergo n potest ee coexistentia
physica, sed tantum moralis. hanc autem perseverantiam moralem verborum in
Sacramentis statuimus in tractatu de Sacramentis in communi disp. 1.
Cap. 11. ubi diximus Baptismum sufficienter fieri, et post prolatam

Nam baptisandi abluat infans, in quo casu, quando illa huius Sacramenti applicat dat solum concurrentia moralis Verum sufficiens ad sacramentum efficiendum.

Cum igitur Sacramentum aliud possit intrinsece constitui Verbis moraliter tantum permanentibus, Sacramentum similiter Eucharisticum constitui poterit Verbis moraliter tantum existentibus. Hinc est, quod non sit absurdum dicere, quod dent in altari Verba Consecrationis moraliter, quatenus in altari dat id, quod in actu proximo est significativum ad placitum divinum.

Obijcit 6. sicut tota proprietate esset Sacramentum Eucharisticum, et Verba physice non sint, sic similiter esset Sacramentum Eucharisticum, si per impossibile Verba physice essent, non tamen physice esset Corpus Christi sub accidentibus, vel speciebus: hoc autem non est dicendum; ergo etc.

Respondetur quod cum Sacramentum sit quod significativum ad placitum divinum datis praecise physice Verbis, non tamen dato physice Corpore Christo sub accidentibus panis, et Vini, non dat Sacramentum, quia non dat quid significativum ad placitum divinum, cum Verba non sint signum Sacramentale, sed constitutiva Signi Sacramentalis. Non tamen requirit, quod haec ratio formalis significandi actualiter, et physice existat, quando signum est actualiter absolute, et simpliciter significativum.

Cap. 9. Utrum actio transsubstantiativa sit constitutivum intrinsecum huius Sacramenti?

Caput, 9,

Utrum Actio Transsubstantiativa sit Constitutivum intrinsecum huius Sacramenti?

Per actionem transsubstantiativam, vel Consecrativam intelligitur actio illa, qua ex vi Verborum Consecrationis deficiente substantia panis, et Vini ponitur Corpus Christi sub accidentibus illis permanentibus. Hanc non esse Constitutivum intrinsecum tamquam indubitatum supponunt innumeri DD. Videndi sunt inter alios P. Suar. tom. 3. in 3. part. disp. 42. Sect. 2. P. Granad. tom. 5. Controversia 6. tractatus disp. 3. P. Ioan. Amicus tom. 7. disp. 15. P. Meratius tom. 3. disp. 2. P. Ignao disp. 1. de Eucharistia Sect. 2.

Oppositam tamen defendunt Doctores aliqui ut Card. de Lugo de Sacramento Eucharistiae disp. 1. Sect. 6. P. Aug. Bernal disp. 23 de Sacram. Sect. 1. 13

Dicendum nobis est cum communi ea actionem transubstantiativam, seu consecrativam, non esse partem seu constitutivum intrinsecum huius Sacramenti, pro cuius veritatis probatione praetermissis aliis, hoc unicum argumentum mihi sufficiens est quod verum constitutivis indagandis communiter usurpari solitum. Praecise, et formaliter illectis accidentibus illis, seu speciebus, et Christo Domino et voluntate illa expressa per ministrum, seu Sacerdotem seclusso quocumque alio, quod quidem facile fieri potest, cum actio distinguatur realiter a termino producto, illigitur perfectissimum signum ad placitum divinum significativum, et causativum gratiae sanctificantis: et hoc ipso illigitur perfectissimum Sacramentum; sed per hoc praecise, seclusso quocumque alio, tamquam ratione constituente hoc Sacramentum constituit. Accollenda sunt quae diximus tractatu de Sacramentis disp. 1. Cap. 15.

Videamus fundamentum, quo nititur Card. de Lugo. Sacramentum Eucharistiae includit corpus Christi non ut cumque, sed ut contentum sub speciebus, sed quod Christus Dominus contineatur sub speciebus est denominatio proveniens non ab aliqua unione vera, sed ab actione illa, qua Christus Dominus ingenere causae efficientis substat accidentibus panis, et vini, et vi huius actionis dicitur Christus Dominus substare accidentibus illis, et succedere loco substantiae panis, et vini; ergo illa actio intrinsece pertinet ad conceptum Sacramenti Eucharistici. Confirmatur, unio illa qualiscumque sit, quae datur inter Christum Dominum et species sacrales intrinsece constituit sacratum saltem a quo, ut dictum a nobis est; sed cum actio illa substentativa specierum sacramentalium, ratione cuius Christus Dominus continetur sub illis speciebus sit unio effectiva specierum sacramentalium cum Christo Domino intrinsecum erit constitutivum huius Sacramenti.

Respondetur continentiam Christi Domini sub speciebus sacramentalibus non esse formaliter actionem terminatam, ad species, seu ad Christum Dominum. Quia haec continentia formaliter provenit ab unione specierum sacralium cum Christo Domino quae quidem est quid distinctum ab actione productiva. Si haec unio quae datur inter Christum Dominum et species sit quid physicum distinctum quid est ab actione, seu ratione formali producendi. Similiter si

Talis Vnio sit quid morale, quomodocunq Morale illud explicet, distinctu qd e ab actione, l. Vaæ Reali producendi. ad Rationem eodem modo Respondetur.

Dissolvamus deinde fundamentum P. Bernal, qd simile omnino e præcedenti. Sacramentum Eucharisticum intrinsece Constituit ex Xpto. Dno. et Speciebus sufficienter Vnitis ad Componendum Vnum totum, n quidem per aggregationem partium, neq per Vnionem tantum moralem, d. per intimam Coniunctionem, et Vnionem physicam Realem, et Rigorosam: d actio Consecratiua per quam producit substa. Xpti. sub Speciebus e Vnio physica Realis, et Rigorosa substæ Xpti cum Speciebus, ergo per talem actionem Dum qd e realiter, et identice Vnio cum Speciebus Componit realiter Eucharisticum Sacramentum.

Respondetur hoc argumentum tangere iam quandam physica, que iam diu Rmo cuidam Magistro huius provinciæ nræ placuit, de identitate actionis eductiuæ cum Vnione, quam quidem iam in physicis Reijcii. Respondetur deinde, qd licet Concedamus posse entitatem quandam, que simul sit actio, et Vnio formæ cum subiecto, dicimus, qd actio Consecratiua, que simul haberet rationem productionis, et Vnionis Constitueret intrinsece hoc Sacramentum, quatenus Vnio e Specierum cum Xpto. Dno. n Vo quatenus e Vaæ Realis producendi. Disp. 2. De Vnitate huius Sacramenti. Cap. 1. Vnitas specifica demonstratur. = = = = = = = = = = = = = =

Disputatio, 2a,

De Vnitate Huius Sacramenti.

Caput, 1um,

Vnitas Specifica demonstratur.

Species Consecratas panis ee Sacramentum Specie diuersum ab Speciebus Consecratis Vini docuerunt Mar. in 4. dist. 8. q. 1. Gabriel q. 2. Aureolus dist. 8. q. 1. quamvis aliqui dicant Aureolum

huiusmodi sa. n. docuere. Veriüs tamen e sa, quam reliqui omnes Theologi defendunt cum suo Principe D. Thoma q. 73. Artic. 2.

Ratio Angelici Praeceptoris efficacissima e. Hoc Sacramentum e institutum per modum Convivij cuiusdam spiritualis Nutrimenti, et refectionis aiae hominis ex illud Ecclesiae, O Sacrum Convivium etc. sed species Sacratae panis, et Vini constituunt unicum in specie totali Sacramentum perfectum. cons. pb. Convivium perfectum in ratione talis n solum constituit per cibum, sed etiam per potum: sed hoc Sacratum e Convivium perfectum in ratione talis; ergo etc. pb. cons.: quia Sub accidentibus panis ex vi formae Verborum e cibus, quandoquidem e corpus dominicum, et sub accidentibus Vini e potus, quandoquidem ex vi formae e sanguis; ergo ex hoc Coniuncto Unicum in specie totali, et adaequata constituit Convivium, et Sacramentum.

Quamvis ergo Coniunctum resultans ex Speciebus panis, et corpore Xpti sit specifice diversum a Coniuncto resultanti ex Speciebus Vini, et sanguine Xpti, hoc tamen n tollit quominus hae duae partes inter se specifice diversae componant unam speciem totalem, et adaequatam. 1° quia hoc contingit in physicis, ma enim et forma specie distinguunt, nihilominus tamen coniungunt in ordine ad componendam unam speciem totalem et adaequatam. 2° quia hoc in Sacramentis contingit: dolor internus de peccatis, confessio penitentis, absolutio Sacerdotis inter se distinguunt specifice, cum tamen coniungant in ordine ad componendum unicum penitentiae Sacramentum; ergo Similiter in Eucharistia contingere poterit, quod et hae partes specifice distinguant coniungant tamen in ordine ad componendum unicum Sacratum completum, et adaequatum.

RR. Aliqui PP. apud Card. de Lugo dicunt huiusmodi partes unicum componentes Sacratum n distingui inter se distinctione specifica sed tantum individuali, et numerica, n quidem secundum mate quod affert sacratum sed signum ad placitum significativum secundum hanc enim considerationem specifice distingui certum e apud omnes, cum Coniunctum resultans ex accidentibus panis, et corpore Xpti specifice distinguat a Coniuncto resultanti ex accidentibus Vini, et sanguine Xpti. sed secundum rationem formalem, seu formam, significationem Vel Sacramentalem

p quam Vltimo Sacramentu in Roe talis Ostituit.

Iudico tamen Vtrasq species specificatiue differre, non solum adum male, siue adum diuersas entates significatiuas, sed adum rõe Rlem diuersã significationis, diuersitate desumpta saltm ex pte modi significandi. sic g arguitur: Species Oscratæ panis significant substam corporis Xpi sub illis existentē p modum cibi nutrimenti, l. alimenti spiritualis hominis; species Vo Vini Oscratæ significant substam sanguinis Xpi p modum potus reficientis et lætificantis spiritualiter aiam hominis; sed hæc diuersitas in significando sufficit ad Ostituendas species specifice diuersas in Rone Rlis Sacramenti, l. significationis sacramentalis; g. etc.

Vbi notandu diuersitatm specificam in his partibus, l. speciebus in ratione significandi Sacramentalliter non debere desumi precise ex eo qd species panis ex ui Rlati verborum, qq Oscrant significent corpus Xpi. species Vo sanguinis ex ui Rlati verborum significent sanguinem, cum significatio Sacralis sit gratiæ sanctificantis Oferendæ. Desumitr g diuersitas specifica in ratione Sacralis, l. significationis Sacralis ex eo, qd species Oscratæ panis significent gratiam sanctificantem p corpus Xpi Oferendam p modum alimenti, et nutrimenti. Species Vo sanguinis significent gratiam sanctificantem Oferendam p sanguinem Xpi p modum potus recreantis spiritualiter aiam. cum g Sacramentum sit significatiuum sufficit diuersitas specifica in significando, Vt resultet diuersum specifice Sacramentu, l. pars Sacramenti totalis specifice diuersa. = Cap. 2

Quæ possunt obijci Argumenta Eneruantur. - - - - - - - - - - -

Caput, 2um

Quæ possunt obijci Argumenta Eneruantur. =

1o Obijcit. Laicus comunicans sub Vnica tantum specie recipit perfectum, et integrum Sacramentu Eucharisticum; g. Species Oscratæ panis ss. perfectu, et totale Sacratu

distinctum ab altero, qd p. speciem Sacratam Vini Ostituit. Ans. manifestu e 15
ex autorit. Ocilij Tridentini definientis totum, atq integrum Xpum Vi-
vum, et Sacramentu sub altera tantu specie Otineri. Ratione deinde pr.
qa Xpus. Onus- sub accidibus panis e signum infallibile gratiae: hoc autu sufficit
ad Verum, et perfectum Sacratu; g. etta.

Rx. Card. de Lugo facilius posse
dicit Omunicantu sub Vnica spetie n. sumere perfectu, et integrum Quiuiu; quu n. su-
mere perfectum, et integrum Sacramentu; qa. A. Omunicet sub Vnica tantum spetie su-
cipit tn. id, qd e alimentu, et nutrimentu Spirituale hominis, qd sufficit ad suscipiendum
Verum, et perfectum Sacramentu.

Aur. tn. ancbis, qd sicut n. suscipit Verum, et per-
fectum Quiuiu; sic n. suscipit Verum, et perfectum Sacratu; quando g Ocilium dixit
Verum Sacramentum suscipere loquit. de Sacrato partiali ordinato ad Vnicum totale
Oponendum. Scopus g Ocilij fuit totum Xpum suscipere Omunicantu sub Vnica spetie,
et Omunicantu sub Vtraque.

2o. obijcit. Sacratum Ordinis Opicitur plura Sacrata
interse totaliter, et adequate distincta; g. similiter Sacratum Eucharisticum Oplectitur
plura Sacramenta interse totaliter, et adequate distincta. Aur Sacramentu
Ordinis Opletum, et adequatu Ostitui pluribus partibus, l. Sacramentis partialibus
ordinati ad Vnicum Sacratum ex omni p. perfectum Ostituendu, similiter ac in
hoc Sacramento Otingit.

3o. obijcit. Sub qualibet specie Otinet quid, qd sub Vtraq
Otinet. Nil g. Otinet sub Vtraq, qd n. Otineat sub qualibet; g. sicut Vtraq species
simul sumpta Opletum, et adequatum Sacramentu e, quolibet spetie in particulari
Opletum, et adequatum Sacramentu erit.

Aur. distingo ans. Sub qualibet spetie
Otinet quid qd Otinet sub Vtraq, si precise attendat res Otenta Ocedo ans. si atten
dat modus significandi sacraliter, nego ans. Certum e totu Xpu et Diuinitu
sub qualibet, et sub Vtraq spetie Otineri, Ceteru cu diverso modo significent

species panis gratiæ sanctificantis, ac species vini. Hinc ergo quantumvis si præcise attendat illud quod continet non distinguunt eiusmodi partes. Specifice tamen distinguunt ipsum vero materialiter Sacramenti, si attendat modum significandi diversum.

4° obijcit.

in Sacramento Eucharistico concurrunt duæ materiæ, et duæ formæ specifice diversæ; ergo sunt duo Sacramenta specifice diversa. consequentia probatur: composita multiplicant, et diversificant ex distinctione specifica, partium, et earum: sed in huiusmodi Sacramento concurrunt duæ formæ, et duæ materiæ specifice diversæ, ergo multiplicant, et diversificant Sacramenta.

Respondetur distinguendo maiorem

concurrunt duæ materiæ, et duæ formæ specifice diversæ ordinatæ tamen ad componendum unum et idem Sacramentum totale, concedo maiorem non ordinatæ ad componendum unum et idem Sacramentum totale, nego maiorem. Iam diximus huiusmodi partes specifice differre non solum quoad materiale, sed etiam quoad rationem formalem Sacramenti distinctivam; verum cum non ordinentur ad unicum totale Sacramentum non resultat multiplex in specie totali et adæquata Sacramentum, sed unicum in specie totali, et adæquata. Composita igitur diversificant, quando materiæ vel formæ componentes totales, et adæquatæ sunt specifice diversæ non vero quando materiæ vel formæ non sunt totales, et adæquatæ, licet sint specifice diversæ. Caput 3. Circa unitatem individualem, et numericam opinandi modi referunt.

Caput, 3.um

Circa Unitatem individualem, et numericam opinandi modi referuntur.

1° Pater Suarez disputatione 1 de Eucharistia sectione 4. Pater Valentia tomo 4. disputatione 6. quæstione 1. puncto 4. dicunt non esse attendendam ad pluralitatem specierum Sacramentum, ut hoc Sacramentum numero multiplicetur: quia si Sacerdos sumit tres partes hostiæ separatas, non dicit recipere tria Sacramenta, sed unicum tantum, quandoquidem tres illæ partes habent unitatem quamdam moralem sufficientem, ut dicatur unicum tantum Sacramentum sumptum

Attendendum est ad pluralitatem sumentium, vel sumptionum. Hunc enim ita per incipiunt here distinctionem moralem sufficientem, ut resultet multiplex numero Sacramentum. 76

2° Vasq.

disp. 168. Cap. 2. quem sequuntur alii, indicat pluralitatem specierum sufficientem esse ad constituendum plura numero Sacramenta, et ab eodem simul sumantur: quia cum Sacramentum hoc per sumptionem non constituat, pluralitas sumptionum, vel sumentium non potest esse sufficiens ad distinguendum numero Sacramentum, cuius ratio videtur evidens: nam illud quod est extra constitutivum rei non potest quidem esse distinctivum eiusdem: cum sumptio sit extra constitutivum huius Sacramenti, ut ante bis ipsis dictum est, non potest esse distinctivum eiusdem; species autem sacramentales cum intrinsece constituant hoc Sacramentum, multiplicatis speciebus multiplicari numero Sacramenta necessarium est.

3° dicunt alii:

Plures hostias existentes in eodem altari esse unicum numero Sacramentum, sive sumantur a pluribus, sive sumantur ab uno. Sic communiter dicitur unicum Sacramentum esse in altari constitutum, et plures hostias asservent in altari. Sic etiam communiter dicitur Sacramentum Eucharisticum in singulari deferri ad infirmos, et plures hostias consecratas in eadem pyxide deferant. Ratio est, quia ut dicatur unum, vel plura Sacramenta debet attendi unitas, vel pluralitas moralis, quae ex prudentum iudicium pensanda est. Quando vero in eadem pyxide plures hostiae consecratae conservant, ratione illius communicationis habent unitatem moralem sufficientem, ut dicatur unum numero Sacramentum.

4° Card. de Lugo disp. 2. sect. 2.

asserit unicum non esse Sacramentum Eucharisticum ubique terrarum, et gentium, sive dentur plures hostiae consecratae in eodem, vel in diversis altaribus, sive unica tantum. Ratio huius est, quia concreta praecise multiplicantur, quando multiplicatur id, quod importat in recto, sed hoc Sacramentum est quoddam concretum, ergo ad multiplicationem illius debet multiplicari id, quod importat in recto in hoc Sacramento: scilicet corpus, et sanguis Christi Domini importantur in recto in hoc Sacramento, quia per Eucharistiam ex communi loquendi modum nil aliud significat, nisi Corpus, et Sanguis Christi Domini sub speciebus sacramentalibus, ergo et species multiplicentur dummodo non multiplicat

Corpus, et Sanguis, ut revera non multiplicat, nisi in resultat Sacramentum.

Tanta est discurrendi varietas circa presentem difficultatem, quae multum habet de nomine. Examinemus in presenti occasione Genius ultimus est quod afferat in recto, vel in obliquo Eucharisticum Sacramentum. Supponendum est 1°, rectum, et obliquum non dari a parte rei, quasi res distinctae non possint per unum praedicatum in recto, et alterum in obliquo significari. Res enim ita se habet a parte rei, et independenter ab explicatione intus, quod haec sint praecise denominationes provenientes a diversis actibus, conceptibus, vel vocibus explicantibus. Si conceptus vel actus explicet obiectum in nominativo dicitur afferri in recto; si vero illud explicet in alio casu a nominativo distincto, dicitur obiectum in obliquo importari.

Quotiescumque datur identitas inter praedicatum et subiectum, praedicatum illud comparatum ad subiectum affertur in recto; quotiescumque autem non datur identitas inter subiectum, et praedicatum non praedicabitur in recto de subiecto, sed in obliquo ut patet in hac praedicatione: Petrus est albus, in qua quia Petrus praecise identificatur cum homine albedine, non vero albedine habens importatur in recto albedo autem in obliquo.

Hinc nascitur, quod verba consecrationis communiter afferant in obliquo, ut sint praedicatum intrinsecum constituens denominationem signi, vel Sacramenti, quia si quis roget quid sit signum ad placitum significativum, vel Sacramentum; respondebit esse voluntatem impositam ad significandum Sacramentaliter, sed esse talem, vel talem entitatem impositam ad significandum virtute alicuius voluntatis; cum vero talis entitas, quae ad significandum sacraliter imponitur non identificet cum illa voluntate, vel verbis consecrationis, ideo non praedicant in recto, sed in obliquo.

His suppositis dico 1° cum Card. de Lugo. assignando species sacramentales afferri in recto: Corpus vero, et Sanguinem Christi Domini in obliquo, quando praedicant de Sacramento. Nam haec propositio iuxta communem loquendi modum vera est, Sacramentum Eucharisticum est species consecratas, sed per hoc praedicatum species consecratas afferunt in obliquo verba consecrationis, Corpus, et sanguis

... in recto: Corpus et Sanguis Xpti. Dni. in obliquo.

Dico 2: communiter etiam et frequentius ... prationem veram factam de Sacramento corpus, et sanguinem Xpti. Dni. afferri in recto. Species aut. Sacramentales in obliquo. Pt. nam haec est vera est: Sacramentum Eucharistiae est corpus, et Sanguis Xpti sub accidentibus existens. hanc deinde veritatem probant ... nec deerit Cardin. de Lugo loco citato.

Dico 3: quando requiruntur supra prata constitutiva Sacramenti secundum denominationem talis omnia illa prata ... numerata in recto debent afferri. Sicut enim interroganti quid sit homo, insufficienter ... dice ... homo est ma ... sic interroganti quid nam sit Sacramenti constitutivum ... adequatum denominationem talis insufficienter ... qui diceret Sacramentum Eucharistiae est species, ... corpus, et Sanguis Xpti, quia dicere debet hoc Sacramentum est species panis, et vini corpus, et Sanguine Xpti. Dni. et verba consecrationis. hanc veritatem intendunt ... qui ... species, corpus, et Sanguinem semper afferri in recto in hoc Sacramento.

Cap. 4 Sententia Nostra profertur = = = = = = = = = = = = =

Caput, 4.um

Sententia Nostra Profertur.

Dicendum ... quod quando plures ... consecratae in eadem pyxide conservantur dantur plura Sacramenta numerice distincta. Ratio est, quia tunc illae ... neque habent unionem physicam neque moralem. non habent unionem physicam, quia quantitates illarum ... ; non habent unionem moralem, quia ... plura signa significativa ad placitum divinum gratiae Sanctificantis: ... quotiescunque dantur plura signa ad placitum divinum, multiplex datur Sacramentum; ergo quando plures ... consecratae in eadem pyxide continentur, multiplex numero Sacramentum constituitur.

Dicendum deinde ... quod quando sumuntur simul ab ...

Plures Ns ̄ Dsecratæ Unicum suscipit Sacramentum Eucharisticum. Ratio ē, q̄ licet quælibet particula, t. Sra Dsecrata sit sufficiens, et adæquatum signum causativum, et significativum gratiæ sanctificantis. quando tamen omnes simul Diunguunt in ordine ad unam sumptionem, unicum resultat signum, et sacratum. q. ad unitatem sacramenti cuiuslibet sufficit unitas moralis inter mam, et fam; q. ratione unitatis moralis Dsurgentis ex illa sumptione n. incongrue dicet unum resultare sacratum.

Pbat. et explicat. his duobus exemplis, quæ desumunt ex na signi repræsentativi apte demonstrant naturam sacramenti, et signi ad placitum divinum significantis. 1. sit: si duo rami virides ponant ante tabernam vinariam unicum Dstituunt signum venditionis vini. et unusquisque seorsim, et divisive sumptus possit ēē sufficiens, et adæquatum signum talis venditionis.

2um exemplum sit. si duo vexilla alba appendant in turri, quæ solent ēē signum pacis, et amicitiæ unicum Dstituunt signum pacis; q. et quælibet Sra Dsecrata seorsim sumpta possit ēē sufficiens, et adæquatum sacratum, et signum: si tn omnes simul sumant unicum Dstituunt signum, et sacratum.

Infert 1. qd si plures sacerdotes Dsecrent eandem hostiam, multiplex n. resultat sacratum inadæquate, n. totaliter distinctum. Ratio ē: q. ut resultet totum totaliter, et adæquate ab alio distinctum necessum ē, qd omnes partes Dstituentes multiplicent: d. in hoc casu n. omnes partes Dstituentes multiplicant, s. solum verba Dsecratoria, quæ in ria sa sunt pars intrinseca, et essalis huius sacramenti; q. n. multiplicat sacratum totaliter, et adæquate d. ad summum partialiter, et inadæquate.

Infert 2., qd si sacratum, qd ab uno accipit postea sumat ab alio, unicum erit numero sacratum, q. tunc datur unum numero signum significativum, et causativum gratiæ sanctificantis. neque obstat duæ illæ sumptiones, ut unicum dicat sacratum, sicut neque obstarent duæ applicationes eiusdem ei physicæ, ut dicat unica ut optime observat P. Eriastillo. hæc tota doctrina tam facilis ē, et ex illa facile dissolvat quicquid

in contrarium opponi potest.

Ad tertium ... fundatum P. Vasq. quod licet sumptio non sit pravum intrinsece essentialiter constituens Sacratum in ratione talis, potest tamen ingenere moris facere quod Sacratum unum, vel plura numero dicantur; pluralitas enim, vel unitas moralis ex aliqua circumstantia accali desumi potest. sic voluntatis eiusdem objecti mali dicuntur unum, vel plura peccata per continuationem vel interruptionem moralem ita quod plures voluntates physice diversae tace circumstantiis accalis unum numero peccatum dici possint, ut diximus ... de peccatis disp. 10. ... fundatum ... dicimus propinquitatem precise in ordine ad locum non esse sufficientem, ut unicum numero Sacratum dicatur quid quod in contrarium velit communis loquendi modus de quo parum curandum est. Disp. 3. De Necessitate huius Sacramenti.

Cap. 1. Quid sit necessitas medij et precepti explicatur. = = = = = = = = =

Disputatio, 3,

De Necessitate, Huius Sacramenti.

Caput, 1.um

Quid sit necessitas Medij, et Precepti explicatur.

Duplicem necessitatem agnoscunt Theologi ad salutem consequendam variam: una est necessitas medij: altera est necessitas precepti. De necessitate medij egit D. Thom. 3 p. q. 73. de necessitate precepti q. 80. ... sequo Theologi omnes de huiusmodi necessitate communiter. Difficilis tamen est utriusque necessitatis explicatio. Ut dicere ... in varios dicendi modos Scholasticos ... Videndi sunt inter alios P. Suar. P. Vasq. P. Coninc. Card. de Lugo. P. Dicast. qui disputantes de Sacramento Baptismi, et Penitentie utramque necessitatem explicare intendunt.

Supponimus ...

Aliorum dicendi modis [illegible] necessitatis exercitatione dabimus. illud [illegible] dicitur necessarium

necessitate medij ad salutem, qd taliter e medium, ut sine illo n possit salus

obtineri. Sic gratia sanctificans e medium necessarium ad salutem, q sine gratia

iustificanti ad presentem saltem providentiam n potest salus, et eterna felicitas [illegible]

rari. Quo Sacramenta certum e inter omnes necessaria ee necessitate medij ad sa-

lutem comparandam. Primum e Sacramentum Baptismi, sine quo n remittitur peccatum or-

iginale, nec comparatur iustificatio, proindeq salus eterna n obtinetur. Alterum e Sacramentum

penitentie, q iis, qui post Baptismum in peccatum mortale lapsi ss.

Illud autem dicitur necessarium

necessitate precepti ad salutem, qd solum requiritur, ut vitet aliquod peccatum, qd e

impedimentum ad salutem. sic requiritur observatio preceptorum ieiunandi, audiendi

sacrum, abstinendi a lacticinijs diebus quadragesimalibus etc. in qq. cum

tota necessitas pendeat ex precepto, si hoc impleri n potest, l. p ignorantiam in-

vincibilem precepti, l. p oblivionem [illegible] impotentiam implendi, cessat obligatio, et sine illis

salus eterna comparari poterit. illa vero que necessaria ss. necessitate medij, si non

ponantur ex quocunq capite n ponantur, nequaquam salus comparabitur, q per hoc

medium, n vero p aliud, tenditur ad salutem.

Hinc nascitur aliud aptissimum discrimen

inter utramq necessitatem, qd illa, que ss. necessaria necessitate medij positive ex se

influunt in iustificationem, et salutem. Baptismus enim cum ex se sit remissivus

peccati originalis tribuit primam sanctificantem gratiam, et iustificationem peccatoris;

penitentie similiter sacramentum cum ex se sit remissivum actualium peccatorum mortalium

tribuit primam iustificationem, et salutem.

Reliqua vero que necessaria ss. necessitate

precepti solum habent ex se removere impedimentum ad salutem, hoc e, quod n

ponat novum peccatum mortale distinctum; qd si aliquando [illegible] hec opera,

q in gratia facta, afferre gratiam sanctificantem, n tamen afferunt primam

gratiam, l. iustificationem, sed solum augmentum gratie iustificantis, in quo maxime

etiam differunt a necessarijs necessitate medij, que ex se habent afferre

primam gratiam iustificantem.

Notandum est, Sacramentum Baptismi, et Poenitentiae necessaria esse necessitate medii ad salutem in re, vel in voto. infantibus quidem Baptismus re ipsa susceptus medium unicum, et necessarium est ad salutem. Adultis vero Sacramentum disiunctive sumptum in re, vel in voto, hoc est Baptismus re ipsa susceptus, vel votum, et desiderium perfectum Baptismi, qualiter in amore Dei super omnia continetur.

Ratio est, quia Deus instituit Sacramentum tamquam medium omnino necessarium ad salutem; ita tamen ut sufficeret Sacramentum ipsum susceptum, vel voluntas Sacramenti quasi vicaria, et supplens absentiam ipsius Sacramenti. nihil enim magis proportionatum ad supplendum pro aliquo opere externo, quam voluntas, et desiderium perfectum illius. haec autem voluntas, et desiderium in quo tamquam in voto Sacramentum ipsum includitur debet esse actus dilectionis Dei super omnia.

Hinc oritur difficultas; si Baptismus necessarius est in re, vel in voto necessitate medii ad salutem, quia contritio, seu actus dilectionis Dei super omnia includit votum implicitum Baptismi; in eodem etiam dici potest restitutione rei alienae, auditione sacri, abstinentiam a lacticiniis diebus quadragesimalibus necessaria esse necessitate medii, quia continetur in contritione, vel dilectione Dei super omnia.

Sicut enim, qui ignorat necessitatem Baptismi re ipsa suscipiendi habet in contritione votum implicitum Baptismi. quapropter contritio dicitur Baptismus in voto, quae, qui quidem est medium disiunctive saltem necessarium ad salutem; sic similiter, qui ignorans obligationem restituendi, et audiendi sacrum habet actum contritionis habet votum implicitum restituendi, et audiendi sacrum; cum contritio sit voluntas saltem virtualis servandi omnia mandata divina.

Quapropter sicut, quia Baptismus continetur implicite in contritione, dicitur contritio Sacramentum in voto, quod est medium sub disiunctione saltem necessarium ad salutem. sic similiter, quia restitutio rei alienae, et auditio sacri continetur implicite in contritione, dicitur contritio restitutio in voto

rei alienæ et audiendi sacri, proinde restitutio rei alienæ in voto, et auditio sacri erit medium necessarium ad salutem.

Resp. ad difficultatem: verum quidem esse contritionem esse votum saltem virtuale servandi omnia mandata divina, et consequenter esse votum restituendi, ieiunandi, et audiendi sacrum; nihilominus tamen diversimode contritio comparat ad baptismum ac comparat ad restitutionem, ieiunium, et auditionem sacri. Comparat ad baptismum tanquam ad aliquid tribuens primam iustificationem, et sanctitatem, et positive influens ex se in primam illam iustificationem, et gratiam remissivam originalis peccati; comparat autem ad reliqua præcepta tamquam ad aliquod præcisse, et ex se removens impedimentum ad salutem.

Hinc nascitur, quod contritio speciali titulo respicit baptismum, quam reliqua præcepta dicatur sacramentum in voto iustificans peccatorem, et ex hoc speciali titulo dicatur medium necessarium ad salutem, quod cum non sit in reliquis præceptis, contritio quatenus illa respicit sicut dicatur votum omnium præceptorum, non dicitur medium necessarium ad salutem. Cap. 2. Referuntur sententiæ, et supponuntur aliqua. = = = = = = = = = = = = =

Caput, 2um.

Referuntur Sententiæ, et Supponuntur aliqua.

Prima sententia fuit aliquorum hereticorum asserentium Eucharistiam in re susceptam esse medium necessarium ad salutem tam parvulis, quam adultis, ut refert Waldensis tom. 2. Cap. 91. ex quo videtur ortus abusus dandi Eucharistiam hominibus iam defunctis, qui damnatur in Concilio Cartaginensi 3. Cap. 6.

Secunda sententia defendit tam parvulis, quam adultis Eucharistiam non esse necessariam necessitate medii in re susceptam, sed necessariam esse necessitate medii saltem in voto. Hoc votum habere potest adultus immediate per se ipsum, cum quibus rationis usus incipere possit desiderium Eucharistiam accipiendi: votum vero parvuli in baptismo ipso suscepto continetur. ita docere videtur D. Thom.

Questione 73. Artic. 3. P. Granado Controversia 6. de Eucharistia disp. 7. P. Valentia disp. 6. q. 1. puncto. 5. 20

Tertia Sa tenet Eucharistiam non esse medium necessarium ad salutem in re, vel in Voto parvulis baptizatis, qui nullo alio indigent Sacramento, nec Voto ad salutem consequendam prreter Baptismum iam susceptum; sed adultis non esse medium necessarium ad salutem. hanc sam significant Cajet. q. 73. artic. 3. Sot. in 4. dist. 8. q. 1. artic. 3. fabere videtur D. Thom. q. 80. artic. 11.

Quarta Sa communior, et verior docet quidem Eucharistiam necessitate precepti; necessitate autem medii non esse parvulis, nec adultis esse necessarium in re, vel in Voto. ita Cajet. ad artic. 3. S. Thomæ iam citatum. Paludanus in 4. dist. 9. q. 1. Durand. q. 2. Gabriel. q. 2. Artic. 2. P. Suar. disp. 40 sect. 1. et 2. P. Vasq. disp. 169. P. Valentia et alij quam plures.

Supponendum est 1.° Eucharistiæ sumptionem, et institutionem fuisse utilissimam ad perseverandum in gratia. P. Conimb. et Suar. afirmant esse moraliter necessariam; quamquam si necessitas congruentia, et utilitate accipiatur dicendum est Eucharistiam esse necessariam saltem ad diuturnam perseverantiam in gratia et consequenter ad salutem comparandam. Hic autem non controvertimus difficultatem sumpta necessitate congruentia, quia solum rogamus utrum absolute, et simpliciter Eucharistia sit medium necessarium ad salutem, quia sine illa non possit salus obtineri.

Supponendum est 2.°

Eucharistiam adultis saltem necessariam esse necessitate precepti. Ratio facilis est, quia datur preceptum adultis accipiendi Eucharistiam sive divinum, sive Ecclesiasticum: quod quotiescumque aliquid intimatur sub aliquo precepto necessarium censetur necessitate precepti. Ergo Eucharistia necessaria est necessitate precepti: quod si contingat simul esse medium necessarium absolute, et simpliciter ad salutem participabit utramque necessitatem, ut reuera participant Sacramenta Baptismi, et Pœnitentiæ, in quibus de facto concurrunt hec duo, quod sint medium necessarium ad salutem, et quod precepto positivo intimentur. Consulto dixi adultis necessariam esse necessitate precepti, quia

Pueris n. ē naria Necessitate præcepti, quando quidē pueri ut pote V̄sus V̄su carentes sunt incapaces præcepti.

Supponendum ē 3.º Parvuli ante usum V̄ois n. ēē nariam Eucharistiā in re susceptā ad salutē, qui p. solū Baptismi Sacratū salutē æternam adipiscuntur: definit hæc Veritas in florentino in decreto de Sacramentis et in Tridentino Sess. 21. Cap. 4. p. hæc Verba: Parvulos usu Rationis carentes nulla obligari necessitate ad sacralē Eucharistiæ Communionem. Ubi notandū cum illa Verba nulla obligari necessitate · in qq. saltem indicat parvulos [illegible] tatē æterni posse, et, Eucharistia reipsa n. suscepissent: quapp Eucharistia in re susceptā n. ē illis mediū narium ad salutem.

Supp.dum ē 4.º, qd si Eucharistia naria sit Adultis ad Salutem sufficiet in re, l. in Voto ad salutem Dsequendam. Ratio ē; q. illa, quæ naria ss. necessitate medij ad salutē sufficiunt in re, l. in Voto ad salutem Dsequendā a adultis, qui ēcipere possunt decidērium perfectū talis medij si reipsa medium ipsium ponere n. possunt, ut Dtingit in sacrato Baptismi, et Pœnitentiæ, ut iam dictum ē cap. 1. Sed si Eucharistia ē mediū narium ad salutē, ipsa in re susceptā, l. decidērium perfectum illius, in quo tanquā in Voto Dtinet, disiunctive erit medium nariū ad obtinendā salutem. Cap. 3. Eucharistia nullo modo naria ē Necessitate medij ad salutem. = = :

Caput, 3.um

Eucharistia nullo modo necessaria est necessitate medij ad Salutem.

Potissimū fundatum huiusmodi Veritatis ē: Si Eucharistia eet mediū narium ad Salutem maxē, q. eet mediū narium ad primam sanctitatē, et iustificationē peccatoris, l. q. eet Medium narium ad perseverandum in gratia: S. ex neutro Cap. Eucharistia dici potest medium narium ad Salutem; Ergo Eucharistia n. ē medium necessarium ad Salutē. Probat. minor

Quo ad primam, ut Eucharistia sit medium necessarium ad primam sanctitatem, et iustificationem peccatoris in re requirit, quod ipsa suscepta ex se habeat afferre primam sanctitatem et iustificationem peccatoris. Rursus. Ut sit in Voto necessaria, non solum requirit, quod ipsius Votum in [illegible] habeat afferre primam sanctitatem, et iustificationem peccatoris, sed etiam requirit quod ex se ipsa et positiue influat in primam sanctitatem, et iustificationem peccatoris: sed Eucharistia hoc non habet, ut euidentissimum est; ergo neque ipsa in re, neque Votum illius est medium necessarium ad salutem.

Ad intelligentiam huius rationis obseruandum est [illegible] quidem afferre primam gratiam, et sanctitatem, siue formaliter, siue dispositiue (de quo in praesenti non curo) et esse Votum omnium mandatorum, siue implicitum, siue explicitum; quare [illegible] est Votum Baptismi, si hic non sit positus, afferendi, audiendi Sacrum, accipiendi Eucharistiam etc. Et [illegible] potest appellari Baptismus in Voto, Paenitentia in Voto, Auditio Sacri in Voto, Eucharistiae Sumptio in Voto. Attendimus autem, quod quatenus dicitur Eucharistia in Voto non est medium necessarium ad salutem, quia si re ipsa Eucharistia susciperet, non afferret ex se primam gratiam, et sanctitatem, quod non habent Baptismus, et Paenitentia.

Dices. Eucharistia aliquando affert primam gratiam iustificantem, et ex se et positiue influit in iustificationem peccatoris; sed nil aliud requiritur, ut aliquid sit medium necessarium ad salutem; ergo Eucharistia est medium necessarium ad salutem. Respondetur 1°. plurimos negare negare Eucharistiae hunc effectum afferendi primam gratiam iustificantem, de quo postea iudicium feremus. Respondetur 2°. quod si aliquando [illegible] sat hic effectus, hoc esse per accidens non autem per se ex institutione huius Sacramenti, cum sit Sacramentum Viuorum, non autem Mortuorum. illud vero quod necessarium necessitate medii debet ex se, et positiue influere in primam iustificationem.

Deinde probatur 2.a pars illius [illegible] [illegible], Eucharistiam [illegible], non requiri ad perseuerandum in gratia. 1°. quia si hic esset effectus Eucharistiae, homo, qui digne susceperit Eucharistiam infallibiliter perseueraret in gratia, cum effectus Sacramentorum infallibiles sint Sacramentis digne susceptis eo modo, quo causantur a Sacramentis: hoc autem non est dicendum,

Cum possit homo, qui digne suscipit Eucharistiam, peccare, et damnari. 2.° quia auxilia collata intuitu Baptismi, et Poenitentiae, potest homo perseverare in gratia. Quod si pluries repetat poenitentiam maiora, et maiora auxilia comparabit. 3.° quia Spiritus Sanctus contingit, quod antequam quis accipiat Eucharistiam re ipsa salutem aeternam consequatur, et consequenter habeat perseverantiam finalem in gratia. 4.° quia cum auxiliis ordinariis, et sufficientibus communiter a Deo oblatis omnibus hominibus potest homo pro non peccare, et conservare gratiam iustificantem etiam per longum tempus; ergo Eucharistia non est medium simpliciter necessarium ad perseverandum in gratia.

Dices. intuitu Eucharistiae conferunt homini auxilia uberiora, quibus possit in gratia, multum tempus perseverare, et quibus facillime possit vincere tentationes occurrentes. Unde communiter dicitur Eucharistia preservare a peccatis; cum ergo illa auxilia intuitu Eucharistiae collata positive conducant ad salutem, Eucharistia iam in re suscepta, vel votum illius erit medium simpliciter necessarium ad salutem.

Respondetur. Verum quidem esse intuitu Eucharistiae conferri excessum illum, et superabundantiam auxiliorum, quibus homo per longum tempus perseverare possit in gratia, et salutem aeternam consequi. Indicamus tamen huiusmodi excessum auxiliorum non esse absolute, et simpliciter necessarium ad salutem, sed ad summum ad facilius vincendas tentationes, et consequendam salutem, cum auxilia illa, quae conferunt intuitu Baptismi, Poenitentiae, et gratiae iustificantis sufficientissima sint ad hunc effectum. Tunc autem unum medium non est simpliciter necessarium ad finem, quando per aliud potest finis obtineri.

Secundum fundamentum huius veritatis est: hoc Sacramentum non habet ex divina institutione esse medium simpliciter necessarium ad salutem; ergo non est medium simpliciter necessarium ad salutem. Consequentia patet: quia nihil potest esse medium simpliciter necessarium ad hunc excellentissimum finem nisi ex divina ordinatione habuerit esse institutum ad illum finem. Antecedens probatur 1.° quia hoc Sacramentum ex divina institutione est Sacramentum vivorum, non autem mortuorum; supponit ergo vitam, et quidquid requiritur ad salutem. 2.° quia institutum est per modum alimenti nutrientis spiritualiter

Homini; d. alimentu Corporale nario Supponit Vita corporale; Spirituale nario Supponit Vitam Spiritualem; quae quidem sufficit ad salutem aeternam comparandam = Caput. 4. Argumenta diluuntur. 22

Caput, 4.um

Argumenta diluuntur.

1.o obijcit. Baptismus requiritur saltem in voto pro Adultis necessitate medij ad salutem, quia sic fuit institutum ut medium ad salutem, ut exprimit illis Verbis Joannis 3.o: _nisi quis renatus fuerit ex aqua, et Spiritu Sancto non potest introire in Regnum Dei._ d. similiter Eucharistiam fuisse institutam ut medium narium ad salutem exprimit illis Verbis Joannis 6. _nisi manducaveritis carnem filij hominis, et biberitis eius sanguinem non habebitis Vitam in Vobis._ in quibus Verbis tantum Necessitatis ad salutem arguit in Eucharistia quantum arguit in Baptismo; Utrumque Sacramentum narium est Necessitate medij ad Salutem.

Resp. 1.o quod si hoc argumentum aliquid probat, non solum probat necessitatem Eucharistiae sub Unica, d. Sub Utraque specie ad Salutem, cum indifferenter Christus Dominus loquatur de Utraque specie: hoc autem non est dicendum inter catholicos cum Eucharistiae sacratum sub Utraque specie non sit simpliciter narium ad salutem; nihil conuincit ex hoc arguto contra doctrinam Statutam.

Resp. 2.o Christum Dominum instituentem Sacramentum Baptismi instituisse illud per modum regenerationis Spiritualis. _nisi quis renatus fuerit etc._ at generatio nalis naria est simpliciter ad Vitam corporalem, sic regeneratio spiritualis absolute, et Simpliciter naria est ad Vitam spiritualem; quapropter ex illis Verbis clarissime colligitur necessitas Baptismi absolute, et simpliciter ad salutem. Eucharistia Vero cum sit instituta per modum alimenti, _nisi manducaveritis etc._ non est absolute et Simpliciter ad Vitam Spiritualem Necessaria; alimentum enim supponit iam Vitam Spiritualem.

Rtur 3°, qd A. Xptus Dnus dixit nisi manducaveritis carnem filij hominis etc. Similiter dixit nisi efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum Celorum: D. ex his ultimis verbis non colligit humilitatem necessariam esse necessitate medij ad salutem, et neque ex illis primis colligit Eucharistiam necessariam esse necessitate medij ad salutem. Illis enim per haec verba praecepti necessitas declarat, hoc est, non habebitis vitam nisi communicando de quo praeceptum est impositum. Omitto explicationem plurium Ecclesiae Patrum, quia haec sufficiunt ad solutionem huius argumenti.

Obijcit 2°: Sacratum Eucharistiae est cibus spiritualis animarum, ut supra dictum est, et alimentum corporale est cibus corporum mortalis; D. cibus mortalis susceptus statutis temporibus est medium simpliciter necessarium ad conservandam vitam corporalem; D. spiritualis hic cibus, seu alimentum est medium simpliciter necessarium ad conservandam vitam spiritualem. Confirmat, et ad accipiendam primam vitam, vel spiritualem, vel corporalem non sit necessarium alimentum, ad conservandam primam vitam per generationem susceptam, praesertim per longum tempus alimentum est necessarium absolute, et simpliciter; D. et Eucharistia non sit simpliciter necessaria ad primam vitam spiritualem accipiendam, simpliciter tamen erit necessaria ad conservandam primam illam vitam praesertim per longum tempus.

Rtur. Concedendo maiorem et minorem neg. consequentiam. Ratio disparitatis est, quia alimentum corporale ad conservandam vitam corporalem praesertim per longum tempus nulla ratione suppleri potest: hoc autem alimentum spirituale ad conservandam vitam spiritualem potest alijs modis suppleri, quod quidem cum auxilijs ordinarijs, et sufficientibus potest homo etiam per longum tempus vitam spiritualem continuare; cum auxilijs deinde intuitu Baptismi, et Poenitentiae potest similiter in gratia perseverare: quamvis et Eucharistia sit alimentum spirituale, et cibus corporalis est alimentum corporale, unum tamen simpliciter est necessarium ad continuandam vitam; aliud vero non. Idem pt. ad confirmationem.

Obijcit 3°: Votum implicitum sumendi Eucharistiam, quod in contritione continetur est medium simpliciter necessarium ad iustificationem

Hominis adulti institutione salt.; et Eucharistia in voto necessaria erit necessitate medij ad salutem.

Resp. 1º hoc argumentum probare reliqua similia precepta necessaria necessitate medij ad salutem, quia sicut illorum votum implicitum, quod in contritione includitur, iustificat hominem peccatorem, transfert que illum de statu peccati in statum primae iustificationis. Resp. 2º contritionem, et in voto accipiendi Eucharistiam, et servandi reliqua mandata diversimode tamen comparari ad preceptum Eucharistiae, et reliqua precepta, ac comparatur ad Baptismum, et poenitentiam: ad haec enim comparatur tanquam ad aliquid positive, et ex se influens in salutem conferendo primam gratiam, et amicitiam: ad reliqua vero comparatur tanquam ad aliquid non influens per se, et positive in salutem, scilicet conferens primam gratiam, et amicitiam ut iam diximus.

Obiicit 4º huic Sacramento tribuitur resurrectio gloriosa corporum ex illis verbis Christi Domini. Et ego resuscitabo eum in novissimo die, quae textus plurimi Ecclesiae Patres explicant de necessitate medij huius sacramenti ad resurrectionem gloriosam corporum, et etiam ad beatitudinem, et felicitatem aeternam, ergo hoc sacramentum est simpliciter necessarium.

Resp. 1º infantes habituros resurrectionem gloriosam corporum, quamvis non susceperint Eucharistiam, nec habuerint votum illius. Resp. 2º homines habituros immortalitatem, et resurrectionem gloriosam corporum, si decedant in gratia iustificantis; hanc autem gratiam finalem consequi possunt, vel cum auxiliis ordinariis collatis, vel cum auxiliis collatis intuitu Baptismi, et poenitentiae, quapropter ad resurrectionem gloriosam, et immortalem corporis non est medium simpliciter necessarium Eucharistia. Fatemur tamen facilius, et commodius fieri posse, quam per auxilia in hoc Sacramento collata. Dico. Ex quo solum deducitur necessitas moralis huius Sacramenti ad hunc effectum, non autem necessitas absoluta, et simpliciter talis. Ecclesiae Patres per citatum locum explicantes intelligendi sunt de hac morali necessitate. = Disputatio. 4. De Materia huius Sacramenti. = Caput. 1. Materia proxima, et remota huius Sacramenti explicatur.

Disputatio, 4.a

De Materia huius Sacramenti.

Caput, 1.um

Materia Proxima, et Remota Huius Sacramenti explicatur.

Per materiam proximam intelligimus id, quod cum se habeat instar subiecti constituit intrinsece sacramentum ipsum. Per materiam vero remotam intelligimus formam ipsam, ex qua sacramentum ipsum resultat, tamquam ex toto a quo desumitur, quin sit pars intrinsece constitutiva sacramenti. Circa materiam proximam, et constitutivam huius sacramenti, dicendum iudico esse species sacras, quae detinent post verba consecrationis tamquam per gratiam ad significandum Christum Dominum sub illis existentem: Autem complexum illud ex speciebus sacratis, et Christo. Quod se habet tamquam materia proxima in significationis gratiae sanctificantis nutrimentalis.

Circa vero dispositionem ad materiam remotam dubitat. Certum est, apud Catholicos veritatem, panem esse, et vinum esse materiam omnino necessariam huius sacramenti; panem inquam, qui communiter, et vulgariter talis dicitur, et vinum absolute, et simpliciter tale. Hoc clarius constat ex Concilio Lateranensi Cap. 2. ex Concilio Carthaginensi 3. Cap. 24. ex Concilio Florentino in decreto fidei. ex Tridentino Sess. 13. Cap. 4. ex pluribusque aliis Conciliis, quae videri possunt apud P. Suar. disp. 45.

Sed quia haec vox *frumentum* latine quidquid significat, quam haec vox *triticum*, videndum est, an panis requisitus ad consecrationem corporis debeat ex tritico vario confici, vel sufficiat ex quocumque alio frumenti genere. Affirmative sequuntur Gabriel in 4. dist. 11. q. 2. articulo 2o Caietanus 3 p. ad q. 74. articulo 3. sed post Romanam editionem expunctum fuerit nomen Caietani placitum. Sequuntur eandem sententiam Doctores alii ex antiquioribus.

Sententia negativa amplectenda indubitata judico

1° Decretum Concilij (Tridentini) Florentini statuentis esse materiam Eucharistiæ materiam ex pane triticeo, et vinum de vite. in quibus verbis apte Concilium definivit materiam ordinariam huius Sacramenti pro consecratione corporis esse panem non ex quibuscumque seminibus, sed ex granis tritici vere, et pariter calicis Concilium, et materia pro consecratione calicis Vinum de Vite ex uvis expressum; quare miror ad aliquos, qui post Concilium Florentinum scripsere non ita constanter adhæsisse huic veritati.

Ratio Doctrinæ

huius desumitur ex voluntate Christi Domini sic instituentis Eucharistiæ Sacramentum. cum enim bonitas Sacramentorum dependeat ex voluntate Christi Domini dicendum materiam omnino necessariam huius Sacramenti esse panem pro consecratione corporis, qui communiter talis dicitur ex farina tritici, et aqua naturali confectum, et pro consecratione calicis vinum de vite ut in sacra pagina repetitur, Accepit Jesus panem gratias egit etc. postquam vero calicem sacravit dixit: non bibam amodo de hoc genimine vitis.

Hinc colligitur 1°. Panem illum, qui ex aliquo genere grani conficitur, qui non sit triticum, ut ex fabis, castaneis, vel ex alijs arborum fructibus non esse materiam sufficientem huius Sacramenti. Colligitur 2°. panem factum ex granis, de quo certum est non esse triticum, certum etiam esse non esse materiam sufficientem huius Sacramenti. Si vero dubium fuerit an sit triticum, dubium similiter erit Sacramentum ipsum, quia cum Sacramenti valor dependeat a valore materiæ non potest plus dicere Sacramenti valor, quam contulerit materiæ valor. Cap. 4. De materia panis dubijs aliquibus Resolvitur.

Caput, 2um,

Circa Materiam Panis dubijs Aliquibus Resolvitur.

1° dubitatur an massa frixa oleo, vel butyro, vel melle sit materia sufficiens huius Sacramenti? Resolvitur non esse materiam sufficientem, quia licet massa illa sit ex tritico, panis tamen absolute, et simpliciter vocatus, qui requiritur tanquam materia huius Sacramenti petit coctionem quandam

Cum sufficiente sufficit pani absolute, et simpliciter ... quamquam ... illo, butyro, ... melle ... permixtum placenta ... , ... panis ... in pane illo decocto miscuerit aliquid sacari in parva quantitate, ma est sufficiens, non tamen licita huius Sacramenti.

2° dubitabis: an panis, qui ... conficitur ... aqua rosacea sit sufficiens huius Sacramenti ma? Respondetur 1°. ... Romanum titulo de defectibus ... , quod si panis sit confectus aqua rosacea ... ... consecrat Sacerdos. ... 2° absolute, et simpliciter non esse materiam sufficientem ... panis absolute, et simpliciter naturalis aqua ... subijcit, si tamen ille ... in tam modica quantitate misceret, ut fere nil retineret saporis, panis ille est ma sufficiens, non ... licita Sacramenti. ... haec est ... Cajetanus q. 74. artic. ... sufficiens quamvis aquam ... . tamen tenendum est cum D. Thom. artic.).

3° dubitabis: An panis confectus ex amydo (hispanice almidon) sit ma apta consecrationis. Affirmat alios. ... panis ... placere ... opposita ... et negativam tenendam esse cum D. Thom. artic. 3. ad 4. et pluribus alijs ... ratio est, quia hic non est panis absolute, et simpliciter naturalis, cum hic ... fiat ex tritico per diuturnam madefactionem corruptio, ... amydum.

4° dubitabis, quid si frustum panis madefiat, et digitis compressum reducat ad massam? ... certum esse massam crudam non esse huius Sacrati ma; frustum tamen illud panis digitis compressum, madefactum, et ad ... reductum materiam esse sufficientem quia nondum amisit coctionem ad panem naturalem requisitam.

5° dubitabis: quid ... dicendum de siligine? Respondetur quod si haec vox significet, ut revera significat apud D. Isidorum lib. 17 Ethimologiarum cap. 3. triticum illud praestantissimum, quod apud hispanos dicitur Candial materiam esse sufficientissimam huius Sacramenti. S. Thomas per siliginem non intelligit triticum illud praestantissimum, et laudatissimum, sed aliud genus imperfectius quod ad hispanam vocem ... potest interpretari ... quod existimat S. Thom. ... esse insufficientem.

Negativa Sequunt Vasquez, et plures alij. 25

Suar. asserat esse ma valde dubiam. Hinc sequit pluribus displicere vocem S. Thomae asserentis, quod quidquid generat ex tritico materia sufficiens est huius Sacramenti. quapropter et si tantum generet ex tritico non sequit esse materiam certam huius Sacramenti, cum plura generent ex tritico, quae certo constat non esse huius Sacramenti materiam.

6. Dubitabis. quid sit dicendum de Spelta?

si haec vox significet frumentum hordeaceum, quod hyspani appellant Escandia certum est non esse materiam huius Sacramenti. si vero haec vox significet speciem quandam tritici praesertim in Gallia ortum, sufficiens erit consecrationi materia. Similiter discurrendum de farre, si far, significat speciem quandam tritici, quae apud hispanos dicitur Scandia sive aliqua tritici species subministrare potest materiam idoneam ad consecrationem. si significet granum quoddam nulla tunica contectum, quod Editanis dicitur farro, hoc non subministrat panem sufficientem ad consecrationem. si vero significet quoddam alimentum confectum ex hordeo, quod etiam ab hyspanis dicitur farro certum est non esse sufficientem materiam consecrationis.

Unde constat solum triticum vere, et proprie tale, et panem absolute, et simpliciter usualem cum omnibus requisitis, et conditionibus facientibus illum panem absolute, et simpliciter usualem esse materiam huius Sacramenti: quapropter tota controversia est has, et similes voces explicare, quod per illas diversa grana significent apud hispanos; quod si solum constet certo triticum significari, certum similiter debet esse ex tali grano confici materiam idoneam consecrationi, et ideo ad rem significatam, potius quam ad voces significantes attendendum est.

7. Dubitabis quid sit sentiendum de pane azimo, et fermentato. Respondeo. duplicem esse hoc errorem invenire. primus est aliquorum graecorum asserentium consecrationem non esse validam, nisi in pane fermentato. 2.us fuit Armenorum affirmantium consecrationem corporis non esse validam nisi fiat in azimo. Contra hos errores docet Catholica veritas, tam azimum quam fermentatum panem sufficientem esse materiam huius Sacramenti. Constat haec veritas tum ex pluribus Ecclesiis, tum ex autoritate Concilij Florentini. Probatur de pane fermentato. Christus Dominus instituit sacramentum sui corporis sub speciebus

Panis, absolute, et simpliciter usualis: d. panis usualis e absolute, et simpliciter [illegible] lis; g etc.

Probat deinde de Azimo. panis ille sufficiens e ad Dsecrationem, quam Xptus. Dnus. assumpsit in ma Dsecrationis, d. Xptus. D. assumpsit tanquam mam Dse crandz panz azimum; qd de die azimorz. Ut testant Euangelistz panz, et vinum Dse crauit, in quo tempore n licebat Judeis pane fermentato uti; g panis azimus sufficiens e Dsecrationis ma. Hinc sequit laudabiliorz ee usum Ecclesiz Latinz substituentis p ma Dsecrationis panz azimz, potius quam fermentatz, qm Xptus. D. et Apostoli in hoc pane Dsecrauerunt.

Cuz Utergz panis sit sufficiens ad Dsecrationz licitz e tam greco, quz Latino Sacerdoti ritz Ecclesiz sue seruare, nec solum potest, d. etiam tenet ratione precepti in utraq Ecclesia vigentis taliter Dsecrandi, et quamvis n daret preceptum posi tivz, ratione tamz Dsuetudinis obligantis sub peccato tenerent. post Dcilz autem Florentinz n potest dubitari de precepto Dficiendi sacratz unicuiz imposito a sue Ecclesiz, siue Orientalis, siue occidentalis Dsuetudine. Cap. 3. ee ma Vini notationes aliquz.

Caput, 3um

Circa Materiam Vini Notationes aliquz.

Jam statuimus mam p. Dsecratione calicis ee Vinum de Vite, qd definitum e in pluribus Dcilijs Dhereticos aliquos, qui dixerunt sola aquam ee mam sufficientem p Dsecratione Calicis. Rao potissa et primaria desumit ex Voluntate Xpti. Dni. sic instituentis Sacratz sui sanguinis. Cuz Enim ipse Omnio fuerit liberum eligere hanc potius maz, quaz aliz, determinauit hanc, n aliam: g tamz occurrunt aliquz difficultates, notationes aliquz subijciendz quz facile dissoluant.

1o Notandum e, qd tunc Vinum de Vite, siue album, siue nigrz siue rubrz, hispanice blanco, tinto, aloge, sufficiens ee mam Dsecrationis. Ubi Obseruandz e grauissimz Dmitti peccatz si n eligat Vinum purissimz, tum qd

Reuerentia debita tanto Sacramento, tum quia potest admisceri materia aliqua, quae non conuertatur in sanguinem Xpti. Dni. 26

2º Notandum est, quoscunque liquores ex quocunque fructibus, vel frugibus deceptos, et aliqualiter imitentur Vinum non esse materiam pro Sacrato sanguinis, quia ad id, quod non est Vinum de Vite non est huius Sacrati materia. cum hoc tamen stat, quod Vinum miraculose factum possit consecrari, quia licet non sit de Vite, eiusdem tamen rationis est cum illo. Requirit enim quod Vinum sit de Vite productum, vel quod sit eiusdem cum illo, licet a Vite non producatur.

3º Notandum est autem non esse materiam huius Sacramenti. Ratio est, quia non est Vinum, licet ex Vino fiat. Sicut enim plura generantur ex Tritico, quae non sunt materia Sacramenti corporis, sic plura fiunt ex Vino, quae non sunt materia Sacrati Sanguinis. Vinum tamen fugiens, et acescere incipiens materia sufficiens est, quia adhuc absolute, et simpliciter est Vinum. Quod tandem rocin mulsum, quod hispani nuncupamus Arrope non est materia sufficiens. Similiter Agua Vita, quae hispanis dicitur Agua Ardiente non est materia Consecrationis.

4º Notandum est, Loram, siue Vinum aquinatum hispanice aguapie non esse materiam sufficientem, quia magna quantitas aquae iniecta in Vacemos iam expressos corrumpit subito Vini. Secus autem dicendum esset, si parba quantitas aquae in magnam Vini copiam iniiceret. Similiter Omphatium hispanice Agras non est materia pro consecrando calice quia nondum est Vinum. Similiter Vinum aromaticum, quod hypocras vulgo nuncupatur materia non copia exsiccari, et aromatibus conditum, non est materia sufficiens, quia per nimiam coctionem et condimentorum copiam fit crassum; proindeque non retinuit Vinale.

5º Notandum est, Sapam, siue defratum, quod appellatur ab Arabibus Vinum passum si sit Sucus ex Vuis valde passis, non esse materiam sufficientem propter magnam aquae copiam, qua Succus ille extorquendus est. Contrarium tamen sentit [illegible] Amicus, indico tamen mentem huius autoris esse, quod si Vuae non sint valde passae praebere Vinum praestantissimum quidem, et sufficientissimum ad Consecrationem in quo non discentimus. Videatur P. Henao disp. 4. Sect. 1. Ex hac doctrina deducitur Vinum illud, quod apud nos Bastardo nuncupatur, qualiter apud nos conficitur sufficientem esse materiam.

6.° Notandum est, Mustum recenter ex ubis expressum sufficientem esse materiam, quia Mustum, et recenter ex ubis expressum communiter appelat Vinum; Mustum vero in ubis inclusum materia non est sufficiens, et valida. Et aliqui quos sequitur Card. de Lugo hanc reddunt disparitatis rationem, quia succus ille in ubis inclusus demonstrabilis non est per vocem consecrativam Hic. inefficacem iudico huiusmodi rationem, quia Vinum intra vasum inclusum demonstrari potest per vocem consecrativam hic; ergo Mustum in ubis inclusum demonstrari poterit per eandem vocem consecrativam.

Propterea insistendum est rationi P. Vasq. Mustum enim in ubis inclusum absolute, et simpliciter cibus est; Mustum enim ex ubis expressum potus est; ergo Mustum ex ubis expressum potest valide consecrari, non vero mustum in ubis absconditum. Patet ex communi sentiendi modo. Si sumatur mustum in ubis inclusum in dieiunii, procul dubio frangit ieiunium; si vero sumatur mustum ex ubis expressum non frangit ieiunium, quod signum evidentissimum est primum esse cibum ex communi sentiendi modo, alterum autem esse potum. Observandum est non licere assumere Mustum in materiam consecrationis, nisi urgente necessitate.

Dices. Resolutionem statutam, Mustum recenter expressum petere coctionem sufficientem, ut attingat statum perfecti Vini sicut et massa cruda petens similem coctionem sufficientem, ut attingat statum perfecti panis; sed massa cruda ex defectu coctionis sufficientis non est materia sacrati corporis; ergo neque Mustum non coctum materia erit Sacramenti sanguinis.

Respondetur. Per coctionem sufficientem, qui materia necessaria est sacrati corporis; Mustum vero ante coctionem absolute, et simpliciter esse Vinum. Hinc est, quod massa cruda excludat a materia Sacramenti; non vero excludat Mustum non coctum.

7. Notandum est, Vinum congelatum esse sufficientem materiam, quia et congelatum ex natura sua potus est, et consequenter nihil quid quod requirit ad consecrationem sanguinis. dubitant aliqui de hac resolutione, veritamen vera si iudicium prudentum attendamus. Vinum illud congelatum servat potum, cuius signum evidentissimum est, quod si Vinum illud devoret, non frangit ieiunium ecclesiasticum. Frangeret autem si cibus

est. Praeterquamquod absolute, et simpliciter potari potest lambendo, vel suggendo, vel calore oris 27
dissolvendo.

Obijcit tamen: mustum in Vvis inclusum eadem ratione se habet, sicut Vinum congelatum, quandoquidem lambendo, vel suggendo potest esse potabile; sed Mustum in Vvis inclusum non est materia apta consecrationi, ergo neque Vinum congelatum potest esse materia apta consecrationi.

Respondetur rectorem negotium esse prudentum iudicium pensandum esse. Prudentes autem iudicant, quod quicquid includit in Vva dum includit cibus est, cuius indicium est praxis ieiunii Ecclesiastici. hoc vero non contingit in Vino illo congelato. Vbi observanda sunt duo, primum est, quod si Vinum ita fortiter congelet, ut aqua congelat in christallum, non sit materia sufficiens. 2um est, quod si Vinum in missa ante consecrationem et post oblationem congelet, aliud de novo infundendum est ad offerendum, et consecrandum. Cap. 4. Vtrum materia consecranda debeat esse praesens sacerdoti?

Caput, 4um

Vtrum Materia Consecranda debeat esse Sacerdoti praesens.?

Asserendum primo materiam consecrandam debere esse praesentem consecranti. Ratio est quia pronomina illa demonstrativa hoc, et hic in consecratione utriusque materiae usurpanda significant praesentiam localem; at si non daretur praesentia localis materiae non significabunt cum veritate qualiter requiritur ad efficiendum sacratum Eucharisticum.

Sufficit vero ad hanc praesentiam quod iuxta prudentum iudicium materia sit praesens, quia moralis haec praesentia, quae convincit talis ex iudicio prudentum sufficiens est ut verificentur particulae illae demonstrativae. cum enim Sacramenta sint quid morale, non est mirum, quod petant praesentiam praecisse moralem, ut ipsa Sacramenta verificentur.

Observandum est 1o non quamcunque moralem praesentiam sufficientem esse cum communiter loquamur de homine, qui paulo ante existit ante oculos dicendo hic est homo sapiens. tunc enim pronomen hic ut

Demonstrative verificat de quadam presentia morali vase cuius homo, qui fuit positus ante oculos per [illegible] eiusdem temporis dicit moraliter presens cum tamen a posita inmitte ante existente ante oculos, nunc vero destructa, et iam non existente proferre possimus verba consecrationis. Requirit ergo presentia magis stricta, quae naria est exa physicam quae ex prudentum iudicio sit presens Sacerdoti consecraturo.

Observandum est 2° non sufficere presentiam pure intellectualem. Communiter enim dialectice loquendo applicamus pronomen hic et hoc rebus non existentibus, vel etiam impossibilibus, quas tamen mente dirigimus. Requirit enim presentia sensibilis moralis et physica, quae proprie significet illas particulas independenter a gestibus nutibus, vel alijs quibuscumque circumstantijs extrinsecis.

Observandum est 3° falsos esse qui dicunt, materiam consecrandam debere manu tangi, vel alio quocumque sensu percipi; sed sufficit id est, quod debeat esse exposita sensibus ex prudentum iudicio, [illegible] quod actualiter sensibus percipiatur. Illud requirit non [illegible] Z. Nam qui sufficienter satisfacit precepto audiendi sacrum, et nullum sensum externum actualiter exerceat quo sacrum [illegible]. Ratio a priori est quia exercitium sensuum non facit res esse presentes, sed supponit.

Observandum est 4° aliter falsos esse, qui dicunt materiam quae sensu aliquo percipitur posse valide consecrari, cum ad tantam distantiam possit videri materia, quae non habeat ratione tam magnae distantiae sufficientem presentiam ex prudentum iudicio ad consecrationem. Requirit enim presentiam non utcumque, sed humano, vel morali modo, quae non habet, quando ad magnam distantiam visu percipitur.

Observandum est 5° non esse necessarium, quod verborum halitus, vel sonus attingat materiam consecrandam, sive per se, sive per speciem sensibilem. Ratio est quia hostiae sub alijs in pyxide latentes valide, et sufficienter consecrantur, et ipsas neque attingat verborum halitus, neque species aliqua sensibilis, cum et sub alijs latentes presentiam habeant sufficientem.

Observandum est 6° inutilem esse regulam illam, quae de presentia requisita tradit ab aliquibus. Nimirum materiam illam distantem ad certum

Plaimi n ee presentem, neq posse valide consecrari distantem v.g. decem absolute, et simpliciter e presentem, et consequenter consecrari posse; distantem autem p quinquaginta dubium ee an habeat presentiam sufficientem. Ratio e quia cum hoc totum depende[a]t ex iuditio prudentum, nulla alia melior regula assignari potest quam ipsum prudentum iuditium. Cap. 5. Colligunt aliqua = = = = = = = = =

Caput, 5.um

Aliqua Colliguntur.

1.o colligit[ur] materiam clausam in continenti quod expositum e sensibus sacerdotis posse valide consecrari, quantumvis ita claudat, ut nullo modo per sensum aliquem externum percipiat a consecrante. Probat. ut panis, et vinum possint consecrari sufficit, quod proprie, et absolute possint demonstrari ex vi pronominis hic, aut hoc, sed panis, et vinum dum ss. immediate in continenti possunt demonstrari ex vi pronominis hoc, aut hic; ergo poss. panis, et vinum in continenti inclusa valide consecrari. Ex hac resolut. deducit valide, et licite hostias corporali involutas consecrari. Resolutio hec communi modo loquendi conformis e, ex quo sepe sepius continens pro re contenta usurpamus, si sit ex coi hominum usu destinatum ad continendum illam rem.

2.o colligit[ur] hostiam clausam in sacrario, l. in aliquo cubiculo n posse valide consecrari, quia n habet rationem sacerdotis presentiam requisitam ad consecrationem; si v.o sacrarium, l. cubiculum, tantis [r]apperiat, ita quod aliqua pars hostie videri possit, valide consecrari poterit, quia tunc habet presentiam sufficientem, et requisitam. Cardi. de Lugo. affirmat dubium ee, an tunc hostia consecret. communiter tn. DD. defendunt (a) eandem absolute, et simpliciter consecrari n posse. Neq obstat id quod § superiori docuimus; nam mirum demonstrato continenti demonstrari contentum e, propterea hostia in continenti clausa consecrari potest, quia hoc e intelligendum in continentia ad id ex coi hominum usu destinato; sacrarium autem n e communiter ad claudendum panem destinatum.

3° collegit, totam materiam consecrandam debere esse presentem secundum omnes suas partes, ut secundum omnes illas possit valide consecrari. hec resolutio facile colligit ex dictis. quia materia consecranda petit ex se sua quod petit significatio particule demonstrativae; et si particula demonstrativa consecratoria cadit supra totam materiam secundum omnes suas partes, petit presentiam materiae secundum omnes suas partes. hinc infertur quod si totum mare foret vinum non posset sacerdos in litore existens totum illud materiae consecrare propter defectum presentiae sufficientis.

Adversus resolutionem insurges. si non sufficeret presentia materiae secundum aliquam sui partem, ut tota illa materia consecretur, non possent in pyxide formae sub aliis latentes consecrari, quod est contra id, quod statuimus cap. precedenti, neque panis per se nostra secundum aliquam sui partem apparens, quod est contra communem sentiendi modum; requirit presentia omnium partium, ut omnes partes alicuius totius consecrentur. sed aliud esse non omnes illas formas, neque omnes partes illius panis videri, aliud vero esse, non esse presentes. primum concedimus. secundum vero negamus. hec autem presentia sufficit ad consecrationem, si actualiter sensibus non percipiat.

4° Colligit. non sufficere materiam utcumque percipi visu, ut possit valide consecrari, si distantia sit magna. Ratio est, quia et civitatem longe distantem et a nobis visam demonstremus pronomine demonstrativo dicendo, hec civitas est hispalis, vel corduba. requirit tamen ut verificet forma consecrationis, non solum quod possit utcumque demonstrari materia, sed quod habeat speciem strictam, et moralem, quem ex communi prudentum iudicio desumit; presentia autem rei multum distantis potius per pronomen ille, a, ud. quam per hic, hec, hoc, significat, quapropter vera illa oratio ex prudentum iudicio equivalet huic: illa Civitas est hispalis, vel corduba.

5° Collegit, Sacerdotem ex divina revelatione precisse cognoscentem esse presentem sufficienter materiam consecrationis, si hec sit sensibilis, et sufficienter exposita sensibus, valide consecraturum, ita P. Bernal.

6° Colligitur Sacerdotem posse valide consecrare hostiam, quam coram se habet, et nullo sensu actualiter percipiat. Primus. valide consecrari hostiam quam a tergo sacerdos

Afirmantibus tenet, illud tamen, quod in his duobus casibus datur praesentia moralis sufficiens ad ... etiam si pars hostia, vel vinum a tergo sint existentia, neque tangant nec sensu aliquo percipiant quia sic docet valide non posse consecrari. 29

7. Colligitur a P. Vazquez

A recentiores quemdam Magistrum materiam consecrandam debere esse praesentem ab initio prolationis verborum. Ratio est, quia pronomina illa hoc, et hic tunc petunt praesentiam materiae cum proferuntur, sed proferuntur initio prolationis; ergo materia debet esse praesens ab initio prolationis. Fr... confirmat a paritate aliorum sacramentorum in quibus requiritur ab initio prolationis formae praesentia materiae, quam illam sanctificat: Unde si Baptizandus, Confirmandus, vel ordinandus fieri praesens post inceptam formam Baptismi, Confirmationis, et ordinis nulla esset ... Sed de hoc iterum disp. sequenti tractabimus.

Dissolvamus modo breviter fundamenta P. Vazq. et ... illius. — Pronomina demonstrativa hoc, et hic demonstrant quidem praesentem corpus, sanguinem sub acc. eucharisticis, quando verba consecrationis finiunt, non vero quando proferri incipit pronomen. Unde verba consecrationis demonstrativa referuntur ad finem, non autem ad initium prolationis; quia verba consecrationis non petunt ab initio materiam esse praesentem. Ex quo dicimus infert P. Vazq. quod si a principio prolationis esset Calix, et plenus aqua, et ante finem prolationis ... miraculose converteretur in vinum, hoc esset convertendum in Sanguinem Christi Domini.

Dices. pronomina demonstrativum hoc, et hic non solum significare corpus Christi praesentem pro fine prolationis, sed etiam significare actualiter praesentia accidentia illa, sub quibus Corpus Christi ... Dicendus est quod sicut sacrificatio, et benedictio fieri non potest nisi esse rem actualiter praesentem; sic sacrificatio, et benedictio sacramentalis fieri non potest nisi esse materiam capacem actualiter praesentem et existentem. sic Dt. Card. de Lugo.

Dices. Verba consecratoria a principio usque ad finem suae prolationis significare adaequate actionem transubstantiativam totius substantiae panis in substantiam corporis, et totius substantiae vini in substantiam sanguinis Christi. Sed ... actio ... transsubstantiativa ... petit actualiter

Assumptis et existentis sub accidentibus omnibus substam panis, et Vini, et insuper Corporis, et Sanguinis Xpti. Dni. sub accidentibus eisdem saltem per diversis instantibus, quia a principio consecrationis significant materiam illam actualiter praesentem, panem, scilicet, et Vinum, et in fine consecrationis non significent eam praesentem, sed solum corpus, et sanguinem Xpti. Dni. existentis. Cap. 6. Utrum materia consecranda debeat esse determinata ex intentione sacerdotis.

Caput, 6um

Utrum Materia Consecranda debeat esse determinata ex intentione Sacerdotis?

Certum omnino est materiam consecrandam debere esse definitam, et determinatam ex intentione Sacerdotis consecrantis, ut inter alios docuimus ex vi pronominis hoc, et hic, quod cum sit demonstrativum significat rem certam, et determinatam. Res enim incerta, et indeterminata demonstrari non potest; ergo similiter intentio Sacerdotis debet esse circa materiam aliquam determinatam, quando quidem intentio, et Verba consecrantis debent esse conformia.

Ex hac resolutione deducitur 1°, Vini guttas existentes extra Calicem non esse consecratas, quia licet sufficienter sint praesentes Sacerdoti, hic tamen non habet intentionem determinatam circa illas. Requirit enim ultra praesentiam requisitam determinata intentio ministri. Ubi notandum aliud esse rem esse determinatam in se, et aliud esse determinatam ex intentione Sacerdotis. quamvis enim illae guttae sint quid determinatum in se, non tamen sunt quid determinatum ex intentione Sacerdotis.

Deducitur 2°. maiorem esse difficultatem circa guttas intra Calicem existentes, divisas tamen et separatas a reliquis. Negative sequuntur P. Reginaldus lib. 29. n°.16. Diana tract. 4. de Sacramentis resolut. 32, qui plures alios afferunt, et sequuntur. Fundatur huius resolutionis est quod intentio consecrantis tantummodo dirigitur ad id, quod se habet per modum potus Vini, et considerabilis intra Calicem: cumque illae guttae non sint potus divinus, et considerabilis intra Calicem, non sunt censendae consecratae propter defectum intentionis.

Probabilius

Itemq indico cu Amazina de Sacramentis disp. 4. q. 2. puncto. 6. Dicastillo disp. 2. dubitati. 12. Dsecratas ee ex vi intentionis, quā dmuniter hent Sacerdotes. Ratio ē, q minutissimę particulę, quę in pyxide existunt diuisę, et separatę a frūs dsecratę ss. ex vi intentionis, quam dmuniter hent Sacerdotes, & pariformiter in nro casu sentiendū. Fundamentum oppositę resolutionis nullum ē, quamvis eniz eius modi guttę dispersę, l. separatę n sint potus dtinuus, l. dsiderabilis: adhuc tamē ss. potus, et dsequr ma dsecrationis, ad quam q Sacerdos vult dsecrare totum, qd dtinet in Calice fert intentio dsecrantis.

Deducit 3°. Sacerdotē intendentē dsecrare decem hostias inter plures alias, quas hēt ante oculos, n declarando has decē, l. illas nullā dsecrare, q intentio dsecrantis debet eē detrata, n disiunctiua, neqz vaga. Similiter si Sacerdos dicat, Volo dsecrare decem illas hostias, quas Deus designauerit, nullā dsecraturus ē. Ratio ē, q quamvis designatę sint a Deo decē hostię detratę, cum Sacerdos n sciat, quę nam designatę sint, n potest dcipere intentionē detratā, qualiter requirit, vt cu veritate stat pnomine demonstratiuo hoc.

Deducit 4°, n eē dsecratas hostias illas, quas quis inscio Sacerdote apposuit in altari, et apposuerit illas in corporali collip̄ts ex dictis §. ant. q eē id, qd ignorat Sacerdos hēri n potest intentionē detratam, cu nil volitū quī precognitū; & illę hostię, et sufficienter prsentes Sacerdoti ignotę ss. vt supponimus; & ex defectu intentionis detratę n dsecrant.

Deducit 5. Vinū guttā in magnam aquę copiam infusam valide dsecrari n posse. Quiā resolutionis fundatū ē, q et vinū illud statim n destruat, et dsequr hēat prsentiam sufficientē, n tn. hēt prsentiam sensibilē requisitam ad dsecrationem. Pronomē demonstrativū hic n solū requirit prsentiam me vtcunq, d. prsentiam talem, quę demonstrabilis, et sensibilis sit.

Deducit 6. Hostiam n dsecratā pmixtā alijs dsecratis dsecrari n posse p intentionē specialiter, et directe tendentē eē illā pbat efficaciter: intentio

illa directe respiciens illã hostiã detratã, n potest eē detrata, d. disiunctiua, et vaga, cũ Sacerdos certo n cognoscat, quẽ nam sit Dsecrata, quẽ nam vero n: d. intentio disiunctiua, et vaga n efficit hoc sacratũ, vt iam dictum ē, q in hoc casu nil effici potest.

Dices. potest Sacerdos hrẽ intensionẽ Dsecrandi hostiã illam, quẽ n ē Dsecrata: d hẽc intentio detrata ē; fert enim ad illam hostiam detratã, quẽ n ē Dsecrata; q n deficit in hoc casu intentio requisita ad Dsecrationẽ.

Rñr. hanc intentionẽ n eē sufficientẽ, q a talis intentio detrata requirit, qualis significat p pnomẽ demonstratiuũ. quando q loquimur p hoc pnomẽ, tenemur reddere roẽ illius rei de qua loquimur: cum q Sacerdos ille n possit reddere roẽ hostiẽ, quam Dsecrat, n potest. Dsequenter vti pnoẽ demonstratiuo ad Dsecrationẽ requisito.

Dubitabis autẽ, quomodo sit Dsecranda hostia illa, quẽ inter alias Dsecratas fuit admixta.

Rñr, qd si Ddicionate pferas verba Dsecrationis supra omnes, et singulas partes illius Cumuli sic dicendo volo Dsecrare hanc, si n ē Dsecrata, et volo Dsecrare illã si n ē Dsecrata, et sic de cẽteris, procul dubio illa, quẽ antea n fuit Dsecrata manebit Dsecrata. hoc vero faciendũ ē in casu vrgentissimẽ necessitatis. videat Card. de Lugo disp. 4. Sect. 7. Cap. 7 occurrit aliqs argutis.

Caput, 7.um

Occurrit Aliquibus Argumentis.

1o obijcit. si Sacerdos aliquis ponat in Patena duas hostias putans eē vnam, vtrãq. Dsecrat; d. tamẽ n hẽt intentionẽ detratã eē duas, quandoquidẽ cũ vnica hostia vnicum efficit. Sacratum et sacrificium; q n requirit, qd mã Dsecranda sit detrata ex intentione Sacerdotis.

Rñr ex vi intentionis, quã Dmuniter hent Sacerdotes, vtranque

Vmanere Dsecrata; q. hi Dsecrare intendunt quid.qd. tanquam materiam sufficiens positum est ante oculos. qd si Sacerdos aliquis ita strictam intentionem haberet, Vt solum Vellet Vnicam Dsecrare, et adsint plures nullam Dsecrabit, q. n̄ determinat, quam nam Dsecranda sit.

2. obijcit.

Quando Sacerdos defert in pyxide hostias ad altare Dsecratas manent, et actualiter n̄ dirigat intensionem dum Dsecrat, ad hostiam illam, quam pre manibus tenet; ergo n̄ requirit intentio determinata ex parte Sacerdotis. Respondetur illas hostias manere Dsecratas ex vi intentionis Virtualis sufficientis ad Dsecrandum, Vt diximus disp. 1. de Sacramentis cap. 12. ex quo nil colligit contra doctrinam statutam.

3. obijcit: Sacerdos potest Dsecrare dimidiam partem hostiae; nec potest determinare dimidiam partem hostiae; ergo n̄ requirit intentio demonstrativa Dsecrantis, sed sufficit intentio disiunctiva, vel Vaga. Respondetur Dcedendo maiorem distinguendo minorem n̄ potest determinare dimidiam partem hostiae Mathematice loquendo Dcedo minorem; n̄ potest determinare dimidiam partem hostiae Moraliter, vel humano modo loquendo Nego minorem. sufficit autem ad Dsecrandum haec demonstratio Moralis, n̄ autem requirit demonstratio Mathematica.

4.° obijcit. potest Sacerdos offerre sacrificium pro anima, quam Deus voluerit; ergo potest Dsecrare hostiam, quam Deus voluerit. con. a paritate, quia tam requirit intensio determinata ad offerendum sacrificium, quam requirit ad efficiendum corpus, et sanguinem Christi. Conf. = Resp. posset cum P. Vasq. disp. 175. illam applicationem n̄ futuram nisi offerens Vlterius dicat efficiat hoc sacrificium animam quam Deus cognovit magis indigentem, tunc autem iam designat animam illam determinatam, q. a applicare Sacrificium n̄ est Dei, sed ipsius offerentis.

Respondetur a nobis Dcedendo, vel omittendo ant.: negando conseq. Applicatio enim sacrificii n̄ est ex sua natione formali applicatio demonstratoria ipsius applicantis, et Dsequenter quamvis Deus possit designari subiectum, cui applicandum est Sacrificium, neque notum sit sacrificanti, nil Dvincit contra veritatem, quam defendimus, q. a Dsecratio fit per Voces demonstrativas, cum debeant esse formalia Verba Dsecrantis, et intensio debet cognoscere Dsecrans materiam determinatam, et eam illam formare

Intentione determinatam, aliter enim non esset demonstrabilis a consecrante. hoc enim fert vis pronominis demonstratiui, quod scilicet demonstrari possit a proferente id, supra quod profert, et supra quod cadit intentio consecrandi.

5° Obijcit: potest Sacerdos in Sacramento poenitentiae absoluere a duabus, vel tribus peccatis, quae Deus determinauerit, et similiter poterit Sacerdos consecrare hostias illas, quas Deus definiuerit. Respondetur quod si confessio fiat de peccatis mortalibus certum est Sacerdotem debere habere intentionem determinatam absoluendi ab illis determinatis peccatis, neque posse unum eorum remitti sine alio de praesentum prouidentiam, ex quo potius roborat resolutio hic statuta.

Probatur prima pars quia poenitentiae Sacramentum per modum iudicij institutum est. si autem iudex absoluit hunc poenitentem debet cognoscere causam determinatam huius poenitentis, et habere intentionem ab illa determinata causa absoluendi, sicut in Sacramento Matrimonij contingit. si enim praesentibus solum mulieribus quis dicat accipio te in coniugem, non habens intentionem determinatam ad hanc in particulari nihil efficitur. Probatur secunda similiter pars, quia Sacerdos non remittit in Sacramento poenitentiae peccatum mortale nisi reconciliando hominem cum Deo, et conferendo gratiam sanctificantem, quod hoc est incompatibile cum peccato lethali; ergo etc.

Si vero confessio fiat de peccatis venialibus Pater Suarez affirmat disp. 28. sect. 6. non posse poenitentem absolui a duobus quin absoluat ab omnibus. Ratio huius Doctoris est, quia Sacerdos per suam intentionem non potest retardare effectum Sacramenti sufficienter applicati. Card. autem de Lugo disp. 4. sect. 6. sequutus Patrem Vasq. ut videtur disp. 171. cap. 1. defendit posse Sacerdotem absoluere poenitentem a duobus, quin absoluat a reliquis. Fundamentum est quia huiusmodi peccata non sunt inter se connexa, proindeque de praesentum prouidentia potest unum remitti sine alio.

In hac discordia nolo iudicium ferre, quia non est necessaria decisio huius difficultatis ad responsionem praesentis argumenti. Dico enim quod siue Sacerdos absoluat a duabus, siue ab omnibus peccatis venialibus debet habere determinatam intentionem absoluendi a talibus peccatis, a quibus absoluit determinate. ita quod quando committit Deo designationem

Peccatorum nullum efficiat sacratum. quia Sacerdos est iudex et ratione cuius officij debet intentionem determinatam habere absoluendi a talibus determinate peccatis, quod quidem ex apprehensione eorum satisfacile constat. quis enim concedebit iudex si nesciat aquae rem absoluat.

6. obiectio

Potest Sacerdos consecrare omnes partes impares alicuius hostiae, ut $\frac{a}{4}$, $\frac{a}{3}$, $\frac{a}{5}$, etc. et tunc non potest habere intentionem determinatam specialiter, et stricte tendentem circa omnes partes impares illius hostiae; ergo non requirit intentio determinata eo illo rigore a nobis explicato. Probatur maior: quia si Sacerdos potest dimidiam partem hostiae consecrare videtur consequenter asserendum posse consecrare omnes partes impares cum 1a port. Probatur maior: partes impares in sua Aristotelica scilicet in infinitum divisae, et consequenter impares permixtae, et confusae sunt cum paribus, ita ut nulla sit impar, quae non claudat infinitas pares, neque ulla sit pars, quae non claudat infinitas partes. Ex quo videtur inferri huiusmodi intentionem non posse esse absolute determinatam, quia non distinguit materiam consecrandam a non consecranda.

Respondetur tamen esse impossibile, et repugnans, 1o quia partes pares nihil aliud sunt quam replicatus numerus impar. v. g. Binarium ex duplici unitate, quaternarius ex quadruplici unitate componitur. igitur impossibile est, quod impares consecrentur quin pares similiter consecrentur. 2o quia quaevis pars impar assignabilis in continuo claudit infinitas pares, ut argumentum ipsum supponit, igitur implicatio quod impares illae consecrentur, quin pares similiter consecrentur, quod manifeste implicat, quod consecret includens, quin consecret inclusum. 3o quia omnes partes impares cum illa proportione non sunt assignabiles, neque demonstrabiles in quantitate continua qualiter requiritur ad veritatem pronominis demonstrativi. Et cetera. Cap. 8. Utrum materia consecranda habeat terminum magnitudinis. = = = = = = = = = =

Caput, 8um,

Utrum Materia Consecranda habeat terminum magnitudinis.

Sub his terminis in praesenti dubitamus, utrum detur tam magna quantitas materiae, quae consecrari non possit.

Sa. afratiua ?ra Ut consecranda ?i verum magnitudinis, consequenter quod eucharistia sacratum defendit ab aliqq. ex antiquioribus Doctoribus multiplex fundatum. 1° dicunt qui, ut refert S. Bonav. non quamlibet ?ius quantitatem posse valide consecrari, sed praecise illam tantum, quae iuxta ritum ecclesiae consecrari debet. hoc fundamentum refellitur ab eodem Bonav. et reliquis Doctoribus quia tantum probat peccatum esse non servare ritum ab ecclesia statutum, non vero quod sit invalidum sacramentum.

2°. dicunt Alexand. Alensis et quidem S. Bonav. in 4. dist. 10. artic. 5. q. 4. praecise illam ?ius partem valide consecrari posse, quae ad usum fidelium est acommodata: cum enim Xptus. Dominus pientissimus quae ?r huius sacramenti disposuerit reliquit solum sacerdotibus potestatem consecrandi illam ?ius quantitatem, quam usus fidelium exigit, in quorum utilitatem institutum est hoc sacratum.

Hoc fundatum similiter nullum est. 1°. quia potestas sacerdotibus concessa nulla habet limitationem, vel restrictionem. 2° quia si s. tantum sint fideles, quis dicat solum esse sacerdotibus potestatem 5. hostias consecrandi. 3° fideles possunt esse plures, et plures in infinitum sine ?o; ergo potestas consecrativa extendit ad ?am maiorem, et maiorem in infinitum sine ?o. 4° potest sacerdos abuti potestate consecrativa in malum usum pro beneficiis ?i, et incantantionibus; ergo independenter ab usu fidelium fuit concessa potestas consecrandi.

3° dicit Paludanus in 4. dist. 11. q. 1. non posse valide consecrari maiorem, et maiorem ?ius quantitatem, quia potestas sacerdotalis, et virtus verborum fa?, et limitata; ergo virtus finita, et limitata ad certam, et determinatam ?am, in qua o?eit, se extendit, ut discurrenti per omnes alias causas facile patebit; ergo non potest valide consecrari maior, et maior ?ius quantitas, sed finita, et limitata. cuius vero magnitudinis sit illa quantitas, ad quam se potest extendere consecrandi potestatem soli Deo notum est.

Hoc fundamentum similiter inefficax est, quia 1. potestas sacerdotalis, et virtus verborum operatur, quod per potentiam obedialem activam, et sic operantur, ut instrumentum a Deo, tanquam a causa principali elevatum, et consequenter potest operari in

In maiori, et maiori ille quantitate; quin arguat infinita quantitas virtus in instrumento elevato. Virtus verborum, et potestas Sacerdotis operat tanquam causa moralis, et causa nullum est periculum, quod infinita virtus arguat, cum causa moralis nullum impendat concursum physicum, sed precise concurrat movendo Deum, ut sub maiori, et maiori magis quantitate constituat.

Itaque dicendum est materiam consecrandam nullum habere terminum magnitudinis, quantum est ex parte verborum, et potestatis Sacerdotalis, et Eucharistici Sacramenti. Ratio a priori est, quia limitatio quantitatis non potest provenire ex parte verborum consecrationis, quae quantum est ex se potest cadere in quamcumvis magnam quantitatem; nec ex intentione ministri, quae ex se extendi potest ad quamlibet magnitudinem; nec ex eo, quod tam magna consecratio iniuriosa sit Sacramento: hoc enim tantum probat, ut iam vidimus, peccare ministrum in eiusmodi consecratione, non vero quod consecratum sit invalidum. Praeterquamquod cum fideles possint in infinitum augeri, non video, cur eiusmodi magna consecratio iniuriosa sit Sacramento.

Dices 1°.

Substantia panis, et vini habet terminum magnitudinis; ergo et eucharisticum Sacramentum, cum tantam magnitudinem exponat quantam exposcit materia consecranda. Ita auctor. Falsum est antecedens, ut habet Vincentius Domosensis, et communiore etiam nullum habent terminum magnitudinis, et ideo ex hoc capite Eucharisticum Sacramentum.

Arguitur 2°.

Omittendo illud antecedens, et distinguendo consequens, et Eucharisticum Sacramentum habet terminum magnitudinis absolute, et simpliciter, hic et nunc, et in actu 2° concedo consequentiam; habet terminum magnitudinis quantum est ex parte ipsius Sacramenti, virtutis verborum, et potestatis Sacerdotalis, nego consequentiam. Itaque quod materia consecranda habeat terminum magnitudinis per accidens est huius Sacramenti, quod si non foret, impossibile non erat in infinitum extenderet, sicut Eucharisticum Sacramentum ex parte virtutis, quam de facto habet.

Dices 2°. Materia consecranda debet cum minus majores partes debet esse praesens Sacerdoti, ut efficiat hoc sacramentum, ut statutum est cap. 5. huius disp.

ex quo deduximus (a) P. Vasq. qd si totum mare foret vinum, n° posset Sacerdos in litore existens totam illam ma quantitatẽ Dsecrare; & n° posset nõ sacratẽ sub maiori, et maiori ma quantitate Dsecrari. Rñr. 1° admittendo illud qd statuitur c. seq. 2. citato, nimirum Eucharistiam n° posse Dfici, nisi adest presentia requisita ma, q° hæc se het rñt huius Sacramenti instar applicationis in causis physicis.

Sicut g° aliud e intrinseca virtus productiua g°, et aliud e applicatio virtutis, quæ petit tanquam Dditio, vt virtus illa exerceat: sic similiter in Sacrato aliud e, qd petit intrinseca virtus Sacramenti, et aliud qd petit tanquam Dditione, vt exerceat. Si Dsideret Sacratum quantu c ex vi virtutis potest ad maiorem, et maiorem quantitatẽ extendi. At vo Dsideret solum Dditionem requisitam, vt eiusmodi virtus exerceatur, n° potest ad maiorem, et maiorem ma quantitatẽ extendi pp defectum applicationis, l presentis requisitæ.

Rñr. 2° admittendo posse hic, et nunc, et in actu Dfici eucharistiæ Sacramentum in pluribus, et pluribus ma partibus in infinitum. 1° q° partes eiusmodi facientes aliquã extensionem simpliciter infinitã, possunt Diuinitus penetrari, et sic possunt ee Sacerdoti sufficienter presentes. 2° q° Successiue potest Sacerdos ee presens infinitis ma partibus. 3° q° Sacerdos Diuinitus potest in infinitis locis Dstitui, ratione cuius multiplicis replicationis, in loco potest ee sufficienter presens toti illi ma in infinitum extensæ = Cap. 9 de termo paruitatis ma Dsecrandæ. = = = = = = = = =

Caput, 9um,

De termino Paruitatis materiæ Consecrandæ.

Cum de extensione ma Dsecrandæ disputauerimus in cap. precedenti, discutiendum restat in presenti: Vtrum detur tam parua ma quantitas, quæ valide Dsecrari n° possit? P. Suar. disp. 43. sect. 7. P. Vasq. disp. 71. cap. 2. P. Conink q. 74. arti. 2. dub. 2. P. Regin. lib. 9. n° 17. Card. de Lugo disp. 4. n° 115. P. Lenao disp. 5. sect. 2.

N.° N. defendunt particulam aliquam minutissimam, et imperceptibilem divisam a reliquis validè consecrari non posse.

Contrariam tamen sententiam, nullam videlicet dari materiam, quantumvis minimam, quae non possit validè consecrari, quam nos in praesenti amplectimur, defendunt Sotus in 4. dist. 9. P. Valentia tom. 4. disp. 6. q. 2. puncto. 2. P. Filiusius tract. 4. de Euchar. cap. 3. n.° 63. Videtur que esse S. Thomae 3. p. q. 74. artic. 2. pinde que dicendum nobis est cum his. Dico quod si Eucharistiae sacrament. non habet terminum magnitudinis, ita non habet terminum parvitatis.

Supponendum est tamquam certum, quod si detur minimum naturale in substantiis substantialibus panis, et vini, et separetur aliqua particula minor minimo naturali validè consecrari non possit. Ratio est, quia materia consecranda debet esse panis, vel vinum; sed tunc non esset substantia panis, aut vini; ergo nulla daretur materia consecrationis. Sed minor substantia panis, et vini consecrari potest citra minimum naturale (si forte detur) quia illa pars est minor minimo naturali; et illa si esset panis, aut vinum, et consecrari in illa non posset, Eucharistiae sacratum. Hic difficultas solum est, utrum in minutissima particula retinente substantiam panis, aut vini possit confici hoc sacramentum sive detur, sive non detur minimum naturale.

Probatur resolutio statuta. Si propter aliquam rationem minutissima particula non esset materia sufficiens huius sacramenti maxime propter defectum sensibilitatis requisitae, sed quaevis particula quantumvis minutissima habet sensibilitatem requisitam ad hoc sacratum; ergo quaelibet particula quantumvis minutissima sufficiens est materia huius sacrati. Minor huius discursus duplicitur. Primo quia ut reliqua sacramenta habent materiam sensibilem, sic similiter Eucharistiae in hoc imitatur reliqua sacrata.

2.° quia materia huius sacramenti debet esse demonstrabilis per pronomen illud demonstrativum; sed debet esse sensibilis, cum insensibile demonstrari non possit. Deinde minor, quia ut particulae possunt esse minores, et minores, ita poterunt esse maioris, et maioris perspicacitatis. Ex quo deducitur quamcumque minutissimam particulam habere correspondentem saltem de potentia, potentiam perspicacissimam respectu cuius possit esse sensibilis actualiter, et in actu 2.°

Ad intelligentiam huius rationis notanda sunt duo. Primum, quamcunque minutissimam particulam, hoc ipso quod materialis, et corporea sit, esse sensibilem (Loquor de parte divisibili) sensibilitate qualitatis radicali secum identificata, hoc est quantitatem esse ex se sensitivi potest hanc sensibilitatem radicalem sive in actu primo remoto asserimus esse sufficientem ad Sacramentum, quantum est ex vi ipsius materiae, hoc est non stabit per eiusmodi materiam quominus absolute, et simpliciter efficiat Sacramentum, sed ad summum per defectum potentiae non potentis percipere materiam aliquam sensibilem; in presenti autem solum asserimus, quod minutissimae materiae parvitas non potest esse impedimentum, quominus absolute, et simpliciter in ipsa efficiat Eucharisticum Sacratum, quandoquidem solum stabit impedimentum per defectum, vel invincibilem potentiae.

Secundum est quamcunque particulam etiam minutissimam absolute et simpliciter esse sensibilem, quamvis non sit huius, vel alterius potentiae determinatae minoris perspicacitatis, sit tamen alterius potentiae maioris, et maioris perspicacitatis, quam potest esse indicamus, quia sicut particulae quantitatis illius possunt esse minutiores, et minutiores in infinitum sine termino, ita potentiae possunt esse perspicaciores, et perspicaciores in infinitum sine termino. Ut igitur aliqua quantitas sit absolute, et simpliciter sensibilis, non requirit, quod sit omnium potentiarum sit absolute, et simpliciter sensibilis, sed sufficit quod sit alicuius, quapropter cum sit huiusmodi perspicacitatis potest absolute, et simpliciter in minutissima illa quantitate Eucharisticum Sacratum efficere; quod quidem sufficit ad veritatem resolutionis hic statutae.

Obijcies tamen contra nos: Sacramentum nostrum debet esse humano modo sensibile; sed particula imperceptibilis humano modo non potest esse materia sufficiens huius Sacramenti: cum igitur dari possit particula aliqua, quae sit humano modo imperceptibilis, asserendum est non in qualibet minutissima quantitate posse effici Eucharisticum Sacratum.

Respondetur distinguendo consequens, igitur particula imperceptibilis imperceptibilitate, sive insensibilitate radicali non potest esse materia quantum est ex se huius Sacramenti, concedo consequens; particula imperceptibilis per insensibilitatem solum potentiae non ratione defectum ipsius non potest esse materia quantum est ex se huius Sacramenti, nego consequens. Sufficit enim ad materiam capacem huius Sacramenti quantum est

exse, qa heat Sensibilitatem radicalem, sine quantitas e exse in actu remoto.

Respondetur 2° eximendo dicens nullam dari imparticulam imperceptibilem vi cuiuscumque posse benedicti imperceptibilem, vi huius, l. alterius detractam, quae non heat tantam perspicacitatem. Respondetur 3. me hanc difficultatem in illo anno, quod non semper materia est humano modo sensibilis; et consequenter neque sacramentum erit humano modo sensibile in hoc sensu. Ratio est, quia si minutissima particula naliter imperceptibilis vi huius potest detractam perceptibilis esset per divina virtute, et augmentum sensus Sacerdotis, posset hic, et nunc consecrari ut defendunt. P. Suar. disp. 43. sect. 8. Bonacina disp. 4. q. 2. P. Cicastillo disp. 2. dubitatione 13. n. 232, in quo casu esset materia huius Sacramenti particula humano modo non sensibilis. Ergo non semper materia Sacramenti habet sensibilitatem actualem humanam.

Disp. 5. Utrum requirat ad consecrationem calicis vinum mixtum cum aqua? Cap. 1. Necessariam esse hanc mixtionem de necessitate praecepti non vero Sacramenti statuitur.

Disputatio, 5.a

Utrum Requiratur ad Consecrationem Calicis Vinum mixtum cum aqua?

Caput, 1.um

Necessariam esse hanc mixtionem de necessitate praecepti, non vero Sacramenti statuit.

Statuendum est tam quam certum convenientissimam, et congruentissimam fuisse huiusmodi mixtionem contra Hereticos probat Deus catholicus, Concilia, Summi Pontifices et Patres tractant tanquam antiquam Ecclesiae consuetudinem, et apostolicam traditionem. Videant Concilia, Summi Pontifices et SS. Patres apud Doctores de hoc puncto tractantes. Plures rationes, l. congruentias huiusmodi mixtionis afferunt a Patribus quae facile videri possunt apud Scriptores.

Statuendũ ē 2°. cum pluribus Theologis, qui sequunt' S. Thom. q. 74. artic. 2. huiusmodi mixtionẽ n̄ eē nariam necessitate Sacramenti, ita qd Sacratum ipsum subsistere n̄ possit sine eo, qd misceat' aqua in mã Calicis. Ratio huius 4æ certæ doctrinæ ē, q. mã Sacramenti Sanguinis ex definitionem Conciliorum florent. et Trid. ē Vinum de Vite, s. quamvis n̄ misceat' aqua daret' vinum de Vite: ẽ daret', quid qd substãliter, et essãliter petit Sacratum Sanguinis. Subiungit frinte florent. cui aqua ante Consecrationem misceri debit, Verũ significans præcepti necessitatẽ, n̄ v. necessitatẽ Sacramenti. Videat' Concilium Trid. Sess. 22.

Obijcit 1°. Xptus. Dnus. Consecrauit in Vino lymphato: ẽ tam aqua quã Vinum mã naria ex necessitate Sacramenti. Prob. id ē narium necessitate Sacrati qd Xptus. Dnus. voluit eē mam huius Sacramenti; s. Xptus. Dnus. voluit Vinum lymphatũ eē mam huius Sacramenti; ẽ tam aqua, quã vinũ naria ex necessitate Sacramenti.

Rñdtur 1°. retorqdo argũtũ: Xptus. D. Consecrauit in Vino rubro, l. albo detrate, similiter Consecrauit in pane fermentato, l. azimo detrate; ẽ Vinum rubrum, l. album, Panis fermentatus, l. azimus detrate mã naria ē, ex necessitate Sacramenti. ho. (Nemo) dicendum tñ ē, q. Vinum rubrum, l. album, panis azimus, l. fermentatus disiunctive mã sufficiens ē huius Sacramenti, Vt iam statutũ ē.

Rñdtur 2°. Dedendo l. Omittendo añt. neg. cõam. Ratio ē, q. n̄ omnes circunstantias, quæ occurrerunt, in Consecratione Xpti. Dñi. voluit idq Dñus. eē quid narium ex necessitate Sacrati. Voluit itaq. Dnus. mam nariam p Sacramento sanguinis præcisse ex Sacrati necessitate eē Vinum de vite, ita declarantibus Concilijs, Summis Pontificibus, et Apostolica traditione. reliqua v. Vt, qd Vinum sit lymphatũ n̄ voluit ita stricte requiri, Vt si hoc n̄ poneret Sacratum eet nullũ, et inualidum. hinc pt. dictationem, aliqua enim voluit Xptus. D. in hoc Sacrato taliter requiri Vt si deficiant Sacramentum ipsum deficiat, aliqua v. taliter voluit Vt si deficiant n̄ deficiat Sacramentum ipsum.

Objicit 2°: Significatio Sacramentalis essentialis est Sacramento; sed mixtio aquæ cum Vino essentialis est huic Sacramento. ergo et: quia deficiente huiusmodi mixtione non significat Vnio Christi cum Ecclesia, neque significat aqua, quæ exiuit de latere Salvatoris percusso, quæ significationes essentiales sunt huic Sacramento. Resp. non omnes significationes essentiales esse huic Sacramento; essentialis quidem est huic Sacramento significatio practica gratiæ sanctificantis per modum alimenti, et nutrimenti; quæ et Vnio Christi cum Ecclesia per hoc, quod hoc Sacramentum sit alimentum, et nutrimentum sufficienter significat. Reliquæ vero significationes accidentales sunt huic Sacramento.

Aduertendum est 3° nariæ esse huiusmodi Mixtionem Necessitate præcepti. id docet Alexand. 4 in cap. 1. de Consecratione citatus a P. Cicastillo disp. 2. dubitat. 8. idem docet Concilium Florentinum iam citatum inquiens, cui Vino modicissima aqua ante Consecrationem misceri debet. in quibus Verbis ut iam diximus præceptum importat. Similiter idem docet Concilium Tridentinum sess. 22. dicens: Monet deinde, Sancta Synodus præceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, Vt aquam Vino in Calice offerendo Misceant. Vbi præceptum esse impositum circa huiusmodi mixtionem satis aperte declarat.

Hinc nascit difficultas, Vtrum eiusmodi præceptum, sit Diuinum, vel Ecclesiasticum. affirmant esse Diuinum præceptum Alexand. Alensis 4. p. q. 10. P. Henrriquez lib. 8. cap. 12. P. Valentia q. 2. puncto 1. P. Granado Controuersia. 6. de Euchar. tract. 2. disp. 3. Contraria tamen sententia quæ amplectitur Communis est inter Theologos, solum, Vt, esse præceptum ecclesiasticum: quod a temporibus antiquissimis fuit in Ecclesia impositum ad imitandum Christi exemplum qui, in Vino lymphato Consecrauit.

Probatur Efficaciter huiusmodi Veritas, ex Concilio Florentino, Vbi reprehendunt relinquentes hanc mixtionem, Vt pote ab Vniuersæ Ecclesiæ obseruantia discrepantes, quia si fuisset præceptum diuinum huiusmodi mixtionis facilius esset obijcere hanc grauiorem causam reprehensionis. Consentit Concilium Tridentinum asserens præceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, Vt aquam Vino in Calice offerendo misceant; Vbi si Voluisset Concilium definire hoc præceptum fuisse ecclesiasticum

Nil aliud dicere, nisi præceptam fuisse ab Ecclesia Sacerdotibus huiusmodi mixtionem.

Obijcies tamen: Xptus. D. postquam consecrauit Vinum lymphatum dixit Apostolis: hoc facite in meam commemorationem; ergo in his verbis præceptum importat: ergo hoc præceptum fuit immediate impositum a Xpto. Dno. et consequenter diuinum præceptum est. Constat ex aliquibus Ecclesiæ patribus, præsertim Cypriano et Iustino, et ex pluribus Concilijs constat huiusmodi mixtionem fuisse dominicum Mandatum, Magisterium, et traditionem; ergo diuinum præceptum est, non autem Ecclesiasticum pure.

Respondetur: Concedendo eiusmodi Verba Saluatoris fuisse præceptiua; hoc autem præceptum non trahebat ad mixtionem aquæ cum Vino, quæ fit actio mata, et ante consecrationem Xpti. D. ergo trahebat solum ad actionem illam immediatam, quæ præcessit, hoc est, quotiescunque consecraueritis meam aliquam sufficientem, fiat in meam commemorationem. Quando ergo Xptus. Dnus. instituit hoc Sacramentum solum voluit poni illam sufficientem in sui memoriam, et recordationem, quam per calicis consecrando, tunc voluit esse, siue Vinum purum, siue mixtum cum aqua.

Quando Concilia insinuare videntur hanc esse diuinam institutionem, et Magisterium, intelligenda sunt occasionaliter, hoc est, cum Xptus. Dnus. consecrauerit in Vino lymphato et non præceperit Vinum lymphatum esse assumendum pro Sacramento Sanguinis dedit occasionem Apostolis ut præciperent Sacerdotibus Vinum lymphatum assumendum non autem Vinum purum, licet alioquin illud sit sufficiens huius Sacramenti, Ut etiam in totum imitarentur Saluatorem nostrum consecrantem. In eundem sensum interpretandi sunt Cyprianus, et Iustinus. Videant si placet Card. et Aug. et Scientif. [illegible] explicatione Conciliorum, et Patrum. De cap. 2. Utrum aqua Vino admixta conuertatur immediate in Sanguinem Christi Domini? = = = = =

Caput, 2.um

Utrum Aqua Vino admixta Conuertatur immediate in Sanguinem Christi Domini?

Gravissima difficultas in ecclesia Dei satis controversa aggredimur explicanda, in qua vocamus, utrum si aqua illa, quæ cum vino miscet in calice non sit conversa in vinum tempore consecrationis, adhuc convertat in sanguinem Christi Domini. Quod si iam sit in vinum conversa accedente tempore consecrationis proculdubio utpote iam vinum convertet in sanguinem Christi Domini. De hac difficultate varie sentiunt doctores summi Ecclesiæ Pontifices ac Theologi a temporibus Innocentij III, qui varias opiniones refert Pontifex in cap. cum Marthæ de celebratione Missarum.

Opiniones quæ de aqua existente in calice possunt excogitari reducuntur ad 5. Prima dicit aquam illam converti, non in vinum, neque in sanguinem, sed in aquam illam exeuntem de latere Salvatoris percusso. 2a sententia asserit converti non in vinum, neque in aquam, nec in sanguinem Salvatoris, sed in phlegma, et humorem quemdam aqueum, qui de latere Salvatoris manavit. 3a sententia tuetur aquam illam in nihil aliud converti, sed manere in propria natura aquæ etiam post finitam consecrationem.

4a sententia tenet aquam illam non posse converti immediate in sanguinem Christi Domini, sed solum mediate quatenus scilicet prius in vinum, deinde in sanguinem convertitur. Hanc defendunt communiter cum S. Thomas q. 74. artic. 8 quæ sequuntur Thomistæ communiter. Scotus in 4. dist. 11. Alexander, Bonaventura, Richardus, Durandus, et alij quos referunt, et sequuntur P. Suar. disp. 45. sect. ultimo. P. Vasq. disp. 178. cap. 8. P. Gran. disp. 4. sect. 2. P. Amicus disp. 16. n. 75. Et plures alij.

5a sententia propugnat aquam illam vino mixtam etsi prius non fuerit in vinum conversa converti in sanguinem Christi Domini. Hanc sententiam eligimus quam probare conabimur tum authoritate tum rationibus. Abstinendum modo nobis est, quantum fieri possit a quæstione philosophica. Utrum scilicet vinum habeat tantam activitatem ut possit mediocrissimam illam aquam non multo tempore, in propriam substantiam commutare. In qua negativam partem plures amplectuntur. Videatur Arist. lib. 1. de generatione cap. 5. textu 34. Et pluribus alijs in locis, quæ referunt a P. Genuens. Conimbricenses lib. 1. de generatione cap. 10. q. 1a, quod quidem evidentius mihi est in præsenti non probandum.

Sive q̃ Vinũ h̃eat huiusmodi activitatez: sive n̄ h̃eat, dicendũ nobis ē illã aquã immãte Qverti in Sanguinem Xp̃i. Dñi.

Praeterquamqꝫ ꝑ Crederemus Vino eiusmodi Virtutẽ post tam brevissimũ temporis intercedere inter mixtionẽ, et Qsecrationem, Vt n̄ possit Vinũ totam illam activitatẽ exercere, in quo casu similiter dicimus, aquam illam ndum in Vinũ transmutatam Qvertendã in sanguinẽ Xp̃i. Dñi.

Incipiamus verum iudicium ferre, ab impugnatꝭ sarium, quę magis a Veritate aberrant. sa illa ꝑ. quę asserebat aquam in Calice existentẽ Qvertendã in aquam, quę de latere Salvatoris exivit, Qmuniter, et merito reijcit. Ratio ē, q̃ huiusmodi transmutatio fieri debet Virtute Verborũ Qsecrationis; s. ex vi Verborum Qsecrationis fieri n̄ potest huiusmodi transmutatio; ergo. ꝑ Minor: Verba, qq. Qsecrat Calix solum significant sanguinẽ tam quẽ terñ ad quem Qversionis, Vt evidentissimũ ē: s. si Qverteret in aquam, quę de latere Salvatoris exivit Vã Qsecrationis significarent illam aquam tamquã terñ ad quẽ Qversionis, st. significant sanguinẽ; ꝑ eiusmodi transmutatio fieri n̄ potest Virtute Verborum Qsecrationis, q̃ tantũ in eum terñ Qversio fit, quę significant Verba Qsecratoria.

2º. fieri n̄ potest Qversio in terñ actualiter in rerũ nã n̄ existentẽ, neq̃ extiturum; s. illa aqua, quę de latere Salvatoris exivit n̄ ē actualiter in rerum nã existens, neq̃ extitura: ꝑ in illam aquam fieri n̄ potest actualiter transmutatio. ꝑ Minor: miraculosũ fuit fluxus illius aquę de latere Salvatoris percusso, quapp̃ n̄ fuit resumpta aqua illa a Verbo. dño. Vt pote n̄ pertinens ad Qstitutionẽ nẽ humanã, et Qseq. corrupta fuit: ꝑ illa aqua n̄ ē actualiter in rerum nã existens. Quare. n̄ ē necessitas illã eamdẽ reproducendi, presertim, cũ hoc n̄ possit Virtus significativa Verborũ Qsecrationis, sindeq; in ipsam fieri n̄ potest transmutatio actualis.

Sa 2ª asserens aquã in Calice existentẽ Qvertendam in phlegma, sive humorem aqueum, qui de latere Salvatoris manavit reijcit ab Innocentio iã citato, et Qmuniter ab omnibꝫ,

quia supponit ex latere Salvatoris non veram aquam, sed humorem phlegmaticum manasse contra Apostolum Joannem afirmantem se vidisse aquam, et sanguinem, quod de vera aqua ab unica ecclesia catholica intelligit. quod si dicas aquam in Calice existentem converti in phlegma, quod fuit unum ex 4 humoribus pertinentibus ad integritatem humanitatis, facile rejicitur ex iam dictis quia conversio debet fieri in illum praecise terminum, quem significant verba consecrationis; sed verba consecrationis solum significant sanguinem: 3 etc.

3a sententia afirmans manere aquam in propria subsistentia aquae post finitam consecrationem rejicitur a P. Suar. disp. 45. et a P. Vazq. disp. 178. sine fundamento meo sufficiente, quia si dabitur casus, in quo vinum non posset transmutare aquam in propriam subsistentiam, ut posset contingere, vel propter brevitatem temporis, vel propter insufficientiam vini, procul dubio fatendum illis est manere aquam in propria substantia aquae post finitam consecrationem. Quapropter melius erat afirmare ex suis principiis sequi aliquando manere aquam in propria subsistentia aquae, aliquando vero non manere, quam absolute, et simpliciter impugnare eiusmodi sententiam. Nobis autem dicendum est numquam manere aquam in propria subsistentia aquae post finitam consecrationem, quia totum illud mixtum materia sufficiens est, quae convertatur in sanguinem, ut aliquando vinum non transmutaverit aquam. 4a sententia sufficienter impugnabitur ex probatione nostra, et ex argumentorum solutionibus. = Cap. 3. aquam vino admixtam converti in sanguinem Christi etc. ut prius non fuisset in vinum conversa authoritate probatur.

Caput, 3um

Aquam Vino admixtam Converti in Sanguinem Christi Domini Licet prius non fuerit Conuersa Authoritate probatur.

Defendunt hanc sententiam D. Thom. q. 74. artic. 8. P. Laiman lib. 5. tract. de Euchar. cap. 2. Cardinalis Guillielmus Alanus lib. 1. de Euchar. cap. 13. P. Salmeron tom. 9. in Evangelia tract. 14. Card. de Lugo disp. 4. sect. 3. Card. Toletus

Lib. 2. instructorij Cap. 13. P. Chiastillo Tract. 4. disp. 2. dubit. 9. P. Ienac disp. 4. Sect. 4. Card. Baronius tom. 12. ad annum Christi 1188. Pater Joannes Bapt. Scortia lib. 4. de Sacrificio Missae cap. 1. n°. 14. et alij tum antiquiores, tum PP. apud nos Videndi.

Probat 1° hoc ex Innocentio. 3. iam citato, qui postquam retulisset opiniones sui temporis Vigentes circa aquam in Calice existentem, addidit: Verum inter opiniones praedictas illa probabilior iudicat, quae asserit aquam cum Vino transmutari in sanguinem, Ut expressius eluceat proprietas Sacramenti. in quibus Verbis cum Pontifex dicat aquam cum Vino in sanguinem transmutari intelligit, quod simul, et Vinum in sanguinem transmutatur praesertim cum Pontifex indicaverit, ut testant communiter DD. Vinum non habere activitatem transmutandi aquam.

2° Pb. ex Concilio Bracarense 4°. Ubi Martin Episcopus Concilij preces nomine totius Concilij: non oportet, inquit, aliud offerri praeter panem, Vinum, et aquam quae in typo Christi benedicuntur, hoc est, consecrantur, ut communiter omnes interpretantur; si ergo panis, Vinum, et aqua consecrantur, panis Vinum, et aqua immediate convertuntur in corpus et Sanguinem Christi Domini. ad quod est [Flassid.] sa quae intendimus statuere. illud enim quod immediate consecrat immediate convertit in Christum Dominum.

Concordat Concilium Romanum sub Martino 1. Pontifice. non oportet aliquid aliud in sacrificio offerri praeter Vinum, et aquam, et panem. per hoc offerri intelligit Concilium consecrari, ut ex contextu Concilij facile deducitur. Consentit Carthag. 3. cui S. Aug. interfuit: in sacramento Corporis, et sanguinis Domini nil amplius offerat, quam ipse Dominus tradidit, hoc est, panis et Vinum aqua mixtum. per quae Verba immediate benedictio, vel consecratio similiter intelligitur.

Dices ex his locis nihil convinci in favorem nostrae, quod tantum probant debere commisceri aquam cum Vino, ut hoc Sacramentum perficiat; non autem probant conversionem immediatam aquae in sanguinem Christi Domini. quod hoc ipso, quod miscetur aqua accedente tempore consecrationis, iam est in Vinum conversa, et consequenter non immediate Vinum, et aqua, sed solum Vinum in sanguinem Christi Domini convertitur. Dices, quod haec loca

indifferenter loquunt. de Vino, et aqua in ordine ad conversionem in sanguinem Xpti. Domini. Ac proinde l. indicant Pontifices, et Sicilia aquam n. transmutari a Vino, l. indicant quod si a Vino n. transmutetur, sive ob temporis brevitatem, sive ob insufficientiam Vini immediate est in sanguinem Xpti. Domini convertenda.

Idem ex S. Justinus antiquissimus Pater et Martyr apologia 2.a sic scribit: qui apud nos Diaconi dicuntur, dant unicuique corum qui adsunt, percipiendum panem, Vinum, et aquam, quae cum gratiarum actione consecrata sunt, isto cibus hic apud nos Euchar. nominat. Ex quo Verbis Sanctiss. Martyris, et Patris facile colligere est, quod si panis, Vinum, et aqua cum gratiarum actione consecrantur, panis, Vinum, et aqua immediate convertant in corpus, et sanguinem Xpti. Domini. S. Irenaeus lib. 4. cap. 57. sic inquit; Dominus temperamentum calicis esse suum sanguinem asseruit. in quo notandum est Verbum illud temperamentum, quod mixtionem aquae cum Vino significat; quod temperamentum si Xptus. Dominus voluit esse suum sanguinem aqua simul cum Vino immediate convertit in sanguinem Salvatoris.

Idem confirmat Hieronym. in cap. 14. Marci: Fundit, inquit, sanguinem suum in calice Vino, et aqua mixtis. Damascen. in lib. 4. fidei cap. 4. Non potest, inquit, panem sui ipsius corpus facere: et Vinum ... sanguinem. postea subiungit quomodo naturaliter per comestionem panis Vinum, et aquam, per potionem in corpus et sanguinem comedentis, et bibentis transmutat: sic et propositionis panis, Vinum que et aqua per invocationem, et adventum Spiritus Sancti supernaliter transmutantur in corpus, et sanguinem Xpti. Quid illustrius in confirmationem huius Veritatis potuit afferri?

Accedunt Ambros. lib. 4. de Sacramentis cap. 4.o Vinum, et aqua in calicem mittitur, et fit sanguis consecratione. Deinde subiungit: Ante Verba Xpti. calix Vini, et aquae plenus, ubi Verba Xpti. operata fuerint, ibi sanguis efficitur. Pascas. Corbeiensis Episcopus lib. de corp. et sanguine Domini cap. 1. Nec dubium, quin in hoc Mysterio illam bibamus aquam de qua Dominus: qui biberit aquam, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquae salientis in Vitam aeternam. quare non inconvenienter etenim ob hoc idem aqua consecrat, ut quod

Aqua permaneat, ergo quod convertat in sanguinem. Praetermitto libenter aliorum testimonia quae facile occurrent apud scriptores.

Rursus Resp. Adversarii nos debere diligendo de mixtione aquae faciendae cum vino, quae prius in vinum naturaliter conversa, immediate convertatur in sanguinem Christi Domini. — Resp. de 1°. quia si simulamus doctores valde dubium est in philosophia an aqua prius convertatur in vinum, ut iam notatum est. Patres autem tanquam rem certam statuunt aquam in Calice mixtam convertendam in sanguinem.

Resp. 2°. quia propter temporis brevitatem, vel inefficacitatem vini potest non converti prius in vinum; quia Patres explicari non possunt de naturali conversione in vinum, ut postea convertatur in sanguinem Christi. Resp. 3°. quia loquentes de conversione immediate tam explicant aquam, quam vinum, et indicant Patres utrumque immediate converti. Rursus, si aqua prius in vinum naturaliter converteret, ut fiat conversio in sanguinem solum vinum converteret in sanguinem; sed Patres dicunt tam aquam, quam vinum converti: ergo etc. Cap. 4. Ratione statuta veritas comprobatur. = = = = = = = = = = = = = = =

Caput, 4um.

Ratione Statuta Veritas Comprobatur.

Prima Ratio sit. id immediate convertitur in sanguinem Christi Domini quod idem Dominus apposuit in Calice ad consecrandum; sed Christus Dominus apposuit in calice aquam simul, et vinum; ergo aqua simul cum vino immediate convertitur in sanguinem Christi Domini. Maior est evidentissima ex de toto contento in illo calice per modum potus verificentur verba Salvatoris. hic est Calix sanguinis mei. Minor enim certissima est. Videatur P. Vasq. disp. 176. cap. 2. legitime infertur, quia id, quod Christus Dominus apposuit in calice, materia saltem sufficiens est huius Sacramenti.

Dices 1°. quando Christus Dominus consecravit iam aqua illa conversa erat in vinum, ac proinde non aqua

immate, d. solu, Vinum. Conversum fuit in Sanguine Salvatoris. Hinc est, quod 40
Ecclesia tanto opere curet, ut aqua, quae Vino miscetur sit modicissima ut possit transmutari a Vino,
et quod detur notabile temporis spatium inter mixtionem, et Consecrationem, ut detur tempus sufficiens
pro huiusmodi transmutatione. Dices 1o, quod postquam Christus Dominus miscuit aquam cum Vino
statim consecravit ut colligitur ex Liturgia Beati Iacobi Apostoli. Non est autem credibile, quod
tam exiguo tempore illa aqua transmutata fuerit a Vino, stante quod Vinum habeat activitatem
transmutandi. Dices 2o, quod non fuit tam modica aqua illa, quam Christus Dominus infudit
quam potius dicendum omnino verum miscuit Vinum, ut colligitur ex Divo Basilio, qui dicit
Verum miscuisse aquis affatim.

Dices 3o: quod Ecclesia praecipit, quod si Sacerdos ante Consecrationem
sciat non fuisse aquam in calice appositam, apponat, et consecret nulla habita cura interpositionis
temporis sufficientis ad transmutationem: quod si Ecclesia iudicaret aquam prius
in Vinum transmutandam, semper voluisset reliqui sufficiens temporis spatium inter mixtionem
et Consecrationem. Dices 4o, quod ratio quare quam modicissima aqua miscenda est Vino dicit
Concilium Florentinum, non est illa, quam adversarius assignat, ut scilicet facilius in Vinum
transmutetur.

Ratio est, ut significet parvitas materiae separatae divinitatis, et excessus
infinitus, quo Divinitas excedit humanitatem assumptam, et quod humanitas Christi assumpta
ita deificetur, ut quamvis maneat in sua natura humanitas, illius dignitas, et opera ab
illa procedentia Divina censeantur.

Dices 2o. Concilium Florentinum dixit materiam huius Sacramenti
esse Vinum de Vite, cui modicissima aqua debet adhiberi, et Concilium dividit materiam huius
Sacramenti ab mixtione aquae cum Vino, quare aqua illa immate non convertitur in san-
guinem Christi Domini. Rursus: Vinum mixtum cum aqua non est Vinum de Vite; sed Concilium
dixit materiam huius Sacramenti esse Vinum de Vite; ergo Vinum mixtum cum aqua non
debet esse materia huius Sacramenti.

Dico, quod quando Concilium dixit materiam huius Sacramenti
esse Vinum de Vite modicissima aqua permixtum non excludit aquam a materia huius Sacramenti,
sed potius statuit partialiter componere materiam Sacramenti. Distinxit quidem materiam

nariam ex Sacramenti necessitate, aliam variam ex precepto. Vinum dixit eē mā variā ex Sacramenti necessitate; Vinum vero cū aqua mixtum dixit eē 'aliam variam ex precepto; quapp duplex mā p Consecrando Calice reperit. sive igit aqua convertat in Vinum ante Consecrationē, sive n convertat semp remanet tamquam mā Sacramenti cum Vino pmixta.

Hinc Cōtur. ad 2um, qd addit quamvis aqua solum n sit Vinum de Vite, commixta tn. cū Vino, dum maiorem quantitatē predominanti absolute, et simpliciter ē Vinum de Vite, q totum illud ꝑ communem loquendi modum appelat Vinum. Sicut quamvis in pane misceat aliquid Sulfuris absolute, et simpliciter denomi panis, dum maiorem Siliginis tritici quantitatē predominante: q totum illud ꝑ communem loquendi modū appelat panis. Hinc, qd semper mā huius Sacrati sit Vinum: cum hoc tamē stat qd Vinum purum, et lymphatū sit vera mā modo iam explicato; sive qd Vinum sit lymphatum dum initat tempus Consecrationis, sive n sit lymphatū, dat quid qd requirit tamquam mā sufficiens, ut fiat immediata conversio in sanguinē Xpti Dni.

Rationem hanc desumptam ex Conceptu mā sufficientem ad Sacratum pre ceteris omnibus, quę communiter adhibent in pbatione huius Veritatis efficaciorem iudico. sit in. 2a Vao. Communis Ecclesię Sensus Ecclia, et PP. dicunt post finitam Consecrationē nil aliud remanere in Calice nisi substam sanguinis Xpti Dni. totum q illum Callicum adorandum, ut qui totum totum, qd ibi includit sanguinem Salvatoris. Ecclesia inde precipit ieiuniū Sacerdotem post sumptionem Calicis, ut possit 2o celebrare ut facimus in die natalis Dni. & hoc totum n eet verum si aqua illa immate n convertat in sanguinem Salvatoris: ꝑ ttr. invenit cuilibet mini e ex significatione verborum consecrationis, quę totum Calicem sive totum illud Vinum liquidum comprehendunt.

Probat Minor; in casu illo in quo Sacerdos immate ante Consecrationem misceret aquam cum Vino, n posset aqua in tam brevi temporis intervallo transmutari a Vino; ergo aqr

Disputatio, 7.ª

De conversione sive transsubstantiatione panis et vini in corpus, et sanguinem Christi Domini.

Caput, 1.um

Supponuntur aliqua

Difficultas celeberrima est quam instituimus, pro cuius exacta resolutione aliqua supp. ur. - Supp.dum est 1.º tanquam catholica veritas in venerabili eucharistiae sacramento, contineri, vere, et realiter, et substantialiter Christum Deum, et hominem. Constat haec veritas ex sacro sancto Evangelio, perpetua ecclesiae traditione, ex Concilijs Niceno, Alexandrino, Ephesino, Constanciensi, Lateranensi, florentino, et Tridentino sessione 13 per totam praesertim canone 1. Videantur inter Graecos Ill. Card. Belarminus qui quatuor libris agit contra haereticos de hoc augustiss. eucharistiae sacram.to P. Suares tom. 3. in 3. p. disp. 46. P. Vasquez disp. 185.

Supp.dum est 2.º huius modi actionem per quam Christus Dominus ponitur sub speciebus sacramentalibus esse vere perfectam conversionem quod quidem ex definitione conversionis evidenter deducitur, quia conversio iuxta Philos. et Theologos est mutatio unius rei in aliam. quapropter Concilium Tridentinum dicit per consecrationem panis, et vini conversionem fieri totius substantiae panis in substantiam corporis Christi Domini et totius substantiae vini in sanguinem eius ex multiplici conversionum differentia quam distinguere non opus est. Nascitur quod haec conversio sit totalis substantialis, quia non manet substantia aliqua communis utrique termino, sed tota substantia variatur, cum de iure conversio haec eucharistica transsubstantiatio a Concilijs communiter appellatur.

Supponendum est 3.º

quamcunq actionem absolute et simpliciter Conversionem versari inter duplicem terminum positivum, unum a quo et alterum ad quem. terminus ille positivus qui relinquitur et destruit dicit terminus a quo; terminus ille positivus qui succedit dicit terminus ad quem. Unde in quacunq conversione includunt duæ mutationes partialiter Conversionem integram componentes, una negativa, et altera positiva. Ut quando convertitur subiectum frigidum in calidum, dat una mutatio negativa, de frigido in non frigidum, dat insuper altera positiva de non calido, in calidum. 1a habet pro termino a quo frigiditatem, et pro termino ad quem privationem eiusdem. 2a habet pro termino a quo negationem caloris, et pro termino ad quem calorem ipsum productum; quapropter sicut omnis conversio duas mutationes includit, et quælibet mutatio duplicem terminum, conversio quælibet amplectitur quatuor terminos duos positivos, et duos negativos.

Suppositum 4.

Ex his tris requisitis ad conversionem posse concipi, et terminum totalem, et terminum formalem. V. g. quando lignum convertit in ignem terminus totalis a quo est compositum ligneum, quod destruit per adventum novi compositi. terminus formalis a quo est forma ligni, quæ similiter destruit per ingressum alterius formæ incompatibilis. terminus totalis ad quem est compositum igneum quod producit, et terminus formalis ad quem est forma ignis de novo introducta. – certum est in quacunq conversione debere destrui terminum totalem a quo, et produci terminum totalem ad quem. certum deinde est non semper debere destrui terminum formalem a quo. dubium præterea est an semper debeat produci terminus formalis ad quem.

Probatur 1. quod in quacunq conversione destruit saltem unio formæ præexistentis cum illo termino communi remanenti in utroq composito; sed eo ipso quod destruat unio formæ præexistentis destruit compositum præexistens, quod est terminus totalis a quo; ergo semper destruit terminus totalis a quo. Conversio semper debet produci aliquid ratione cuius novum compositum dicat succedens antiquo; sed eo ipso producit de novo terminus totalis ad quem; ergo etc. Utergo discursus nititur in eo, quod ut destruat, et producat compositum non requiritur quod destruant, et producant omnes partes compositi: sufficit enim quod destruat,

educat aliqua illius pars, si reliquę supponant existentes. 2º in conversione qua compositum vividum convertit in cadavericum in qua forma realis præexistens non destruit. 3º quia in conversione Eucharistica dubium est, an educant corpus, et sanguis Christi omni quę ss. terms formalis ad quem.

Suppositum est 3. debere dari connexionem aliquam inter destructionem termini a quo, et inceptionem termini ad quem ratione incompatibilitatis, quę reperit in utrumque terminum ratione alicuius tertij communis, sive hęc incompatibilitas sit ex natura rei, ut inter formas subiles adęquatas respectu eiusdem subiecti, sive solum moralis, ex aliquo decreto Divino, vel humano, ut si Canonicus relicto Canonicatu, fieret Episcopus converteret quidem in Episcopum. hinc colligit debere dari aliquid sive subiectum sive tertium commune utrique composito in quo hęc pugna, sive incompatibilitas exerceat. incompatibilitas enim, sive contrarietas non exercet, nisi in ordine ad unum, et idem terminum. ut videmus in calore, et frigiditate quę non pugnant ratione diversorum, sed ratione unius, et eiusdem subiecti. 2. Gran. disp. 4. sect. 1. afrat hanc conditionem non esse requisitam ex conceptu rigoroso ss. conversionis, quo parum curandum est, cum de facto reperiat in qualibet conversione tertium aliquod ratione cuius hęc incompatibilitas exerceat.

Observat Cardin. de Lugo disp. 7. nº 7. aliquando introductionem unius formę incompatibilis esse cum formalem expulsivam alterius, calor enim formaliter expellit frigidit, et expulsionem frigiditatis effectum secundarium provenientem a calore; aliquando vero introductionem unius formę non esse eam formalem expulsionis alterius; ignis enim non expellit formaliter formam ligni, quia cum ante formam ignis dantur in ligno dispositiones ad ipsam formam per aliquo priori sit, ad quod nas dispositiones expelant dispositiones requisitas ad formam ligni. Deinde quia contingit, ut independenter a forma ignis expellat forma ligni per defectum suarum dispositionum, et consequenter forma ligni non expellit formaliter et immate a forma ignis, quia solum desinit ex defectu dispositionum, quas requirit, quę formaliter, et immate, expelunt a dispositionibus formę ignis introductis.

Displicet observatio hec. q quamvis in eodem instanti reali in quo introducitur Ultima dispositio ad formam ignis producat forma ignis, et expelat Ultima dispositio ad formam ligni, Ut expelat ipsa forma ligni, adhuc tamen in hoc eodem instanti reali tria instantia rationis concipienda sunt. 1.° in quo illigit Ultima dispositio formæ ignis, tanquam prior, et tanquam causa formæ ignis, et expulsionis dispositionum aliarum incompatibilium cum dispositionibus ignis, et ipsius formæ ligni. 2.° in quo illigat forma ignis et expulsio dispositionum incompatibilium tanquam effectus, et quod natura posterius dispositione Ultima ad formam ignis. 3.° in quo illigit expulsio formæ ligni tanquam posterior natura, et quid subsequutum per defectum propriarum dispositionum et per introductionem formæ ignis incompatibilis. Hinc est quod quamvis forma ligni expelat immate per defectum dispositionum propriarum, expelat etiam per aduentum formæ ignis incompatibilis, neque negari potest, quod Ut non immate saltem mate expelat per aduentum ignis. hanc eandem doctrinam docuimus in lib de generatione disp. 3. Cap. 3. = Caput 2. prima Sententia Refertur, et impugnatur. = = = = = =

Caput, 2.um

Prima Sententia Refertur et impugnatur.

Hæc omnia Occurrere debent in hoc mysterio, Ut veram, et perfectam rationem Conversionis Sortiatur, quapropter debet produci aliud incompatibile cum Substantia preexistente. difficile autem est explicare, quod producat ex Vi huius actionis transsubstantiativæ, Ut iure merito dicatur Conversio hæc Substantialis. 1.a Sententia docet requiri aliquam nouam actionem tratam ad ipsam Substantiam corporis, et Sanguinis Christi, non quidem quæ producat, Supponit enim iam existens in cælo, de qua, Vel reproducat, Vel Sistat Sub Speciebus Sacramentalibus huius sententiæ P. Suar. disp. 50 Sect. 4. P. Conine Artic. 4. dubita. 5. P. Hurtado. 2.° prio physico q 1. n.° 42. P. Fran. disp. 6. Sect. 3. P. Henao. disp. 6. Sect. 3 n. 26. P. Petrus Hurtado disp. 2 de generat. Sect 4. P. Arra in cursu

quod in Universitate

actione transubstantiativa si tradit ad substantiam corporis, et sanguinis Christi. Et:
actio transubstantiva precise tendit ad hoc quod Christus Dominus cum accidentibus panis,
et vini constituat sacramentum eucharisticum; sed hoc asequi potest sine nova
productione substantiae corporis, et sanguinis: ergo non tradit ad substantiam corporis et sangui
nis producendam, et conservandam. Maiorem evidentissime constat; legitime infertur.
Probatur minor: si per illam actionem producat presentia, vel unio, vel quilibet alius modus
actualis, quo Christus Dominus ponat sub illis accidentibus resultabit eucharisticum
sacratum. Quod enim aliud est eucharisticum sacratum nisi Christus Dominus
sub illis accidentibus constitutus? sed ad hoc non est necessarium, quod actio producat et
conservet substantiam Christi Domini, sed quod producat presentiam, unionem sive modum alium
actualem: ergo etc.

Respondetur potest ex doctrina P. Conine, impossibilem esse eandem entitatem
in duplici loco constitui, quin bis producat. Ex quo primo deducit hic Auctor tum pro
ductionem novam Christi Domini sub accidentibus eucharisticis, tum multa alia, quae
in philosophia docuimus, non posse competere eidem entitati in duplici loco positae, quae
in presenti repetenda non sunt. Contra hunc singularem dicendi modum sic ar
guitur: non est necessum, quod producat iterum entitas, ut existens in hoc loco, occupet
alium distinctum; ergo non est necessarium, quod ut Christus Dominus existens in caelo occu
pet locum substantiae panis, et vini iterum producat sub accidentibus illis.

Antecedens probatur 1°:
Angelus existens in dimidia parte huius aulae, potest aulam totam occupare per acquisitionem
novae presentiae vel ubicationis, quin iterum producat substantia Angeli in alia parte aulae.
2° quia anima realis, dum homo per nutritionem acquirit maiorem quantitatem, occupat maius
spatium, sine nova productione sui sub illa maiori quantitate requisita.
3°, quando homo, vel Angelus relicto uno loco occupat alium, non reproducitur homo
vel Angelus, sed fit collocatio nova, sive unitio cum novo loco: igitur
similiter quando homo, vel Angelus duplicat in alio loco non reproducitur.

Subita Locata, d. Solum pdicit Diunctio cu nouo loco. Responsione huius Argumenti singularem doctrinam tradit P. Conine, quae optime impugnat a Cardl. de Lugo, disp. 7. sect. 5. per totam.

Q. aliqui quoq, Principe e P. Suar. Loco citato defendunt, hanc actionem transsubstantionis terminatam ad Subitam Xpti Dni puenire ab humanitate ipsius Xpti, et ideo docent, idem posse esse cam sui ipsius, qd in 2° physicorum a nobis refutatum e, q. Sequeretur idem presupponi ad se ipsum, qd infallibiliter infert qdq omnino implicatorium ascruimus, quapropter sicut aliunde cogimur ad ponendam causalitatem physicam in Subita Xpti Dni non docemus puenire ab humanitate ipsius Xpti, quia sequeretur Xptum Dnum esse cam sui ipsius.

Rt 1. P. Suar. sect. 5. idem n posse esse cam sui ipsius quo ad primam productionem, bene tamen quo ad Secundam productionem. quapropter si Xptus Dnus n potuerit se 1° producere, produceret tamen se in hoc Sacramento per Secundam actionem, l. productionem. Dc, quod per hanc responsionem n. euitatur, qd idem sit prius se ipso, quia licet per aliud habeat prioritatem tu est, Xptus tamen Dnus n habet prioritatem tu sui ipsius. Sicque officio discursum. per prioritatem eq non solum dicamus prioritatem actionis ad effectum, d. multomagis prioritatem ipsius cae Dum sua entitatem, ad effectum Dum suam entitatem; d. hoc n dat nisi Xptus Dnus se educat per 2am actionem Sub Speciebus Sacramentalibus; neq per 2am actionem potest Xptus Dnus se producere Sub speciebus Sacralibus.

Rt alij 2°: Xptum Dnum esse, n quidq cam physicam, d. Solum moralem sue Substantie, sub illis accidentibus, quatenus Vit. Xpti humanitas monet Deum et per merita ipsius facit eum Stupendum miraculum producendi physice ipsum Sub accidentibus Eucharisticis. Dc 1, q Xptus Dnus existens physice in Celo exercet huiusmodi moralem causalitatem. igitur Supponitur physice existens ad productionem moralem sui ipsius, et sic Supponitur ad se ipsum, qd e absurdum, qdq vitare intendimus.

(a) Dico 2.º hanc responsionem ... in re de modo discurrendi; an sit primum meriti possit cadere sub ... in qua negatiuam partis communiter amplectuntur Theologi. cum q. Xptus Dnus secundum suam Substantiam sit primum meriti productionis Suip. sius Sub accidentibus panis, et Vini, fieret et primum caderet sub merito. (a) 3.º Xptus Dnus de facto solum ea moralis, admodum productionis illius ..., qui sufficit ad Veritatem Verborum Consecrationis: d. productio praesentiae, V. praesentis Xpti Dni Sub illis accidentibus, sufficit ad Veritatem Verborum Consecrationis, et sine fundamento asseritur productio Substantiae Xpti Dni.

... Respondent 3.º Aliam Xpti Dni producere corpus: corpus vero producere aiam, in hoc augustiss. Sacramento; qua responsione vitari videntur incommoda, quae superius inferebamus. (a) Dico 3.º et hanc responsio statuat distinctionem realem inter ... eam, et effectum, ponit tamen nullam causalitatem inter corpus, et animam quae Philosophi et Theologis inclusa est inter causas physicas. Quinde cum non sit ponenda ulla causalitas, nisi illa, quae sufficit, et requiritur ut verificent Verba Consecrationis, non est fundamentum ad dicendum terminum actionis huius esse Substantiam aliquam Christi Domini. Cap. 3. reliquae Sententiae referant, et refellunt.

Caput, 3.um

Reliquae Sententiae Referuntur, et Refelluntur.

Secunda Sententia est aliquorum Thomistarum, qui dicunt, non quidem produci Substantiam corporis et sanguinis Dnum se in hoc Sacramento, sed ut factam ex pane et Vino, sive tanquam id in quod convertitur panis, et Vinum, ita quod terminus actionis transsubstantiatiuae sit Substantia illa Xpti Dni ut est terminus in quem convertitur Substantia praeexistens. haec sententia difficultatem non explicat, obscurissimis ...

Reduplicationibus potius confundit terminum transsubstantionis qui clarissimis terminis erat explicandus.

Rogo hos DD. Lqd substantia Christi, ut facta ex pane addit aliqd supra substantiam ipsius Christi, l. n addit aliquid. Si addit aliqd. l hoc ē aliqd substantiale, l. aliqd accidentale. si substantiale, ergo aliquid aliud substantiale reperit in hoc Sacramento prter substantiam Christi Dni. qd quidem dicendum n ē. si accidentale; ergo iam actio transubstantiativa n terminat ad aliqd substantiale, d. accidentale, rursus nil accidentale reperit in hoc Sacramento nisi accidentia substantiæ præexistentis cum actione ipsa transubstantiativa, d. hæc actio n terminat ad accidentia substantiæ præexistentis, ut evidentissimum ē; nec terminat ad seipsam, qe a terminis totis debet ee alienum.

3a Sententia ē, quæ defendit P. Gregorius Valentia, disp. 6. q. 3. dicens productionem substantiæ Christi Dni ablatæ, et simpliciter n ee necessariam ad conversionem eucharisticam; ceterum necessariam ee productionem alicuius modi substantialis, ut possit hæc conversio substantialis nuncupari. Falsitatis convincitur hæc sa. qa ut veniam primam, quicunq modus intercedens inter substantiam, et accidentia, accidentalis ē, et conseq. ille modus productus et substantiam Christi Dni, et accidentia substantiæ præexistentis, n potest ee substantialis. quapp tam certum ē nunc modum sacramentalem qui ē terminus actionis transubstantiativæ ee accidentalem, quam certum ē Christum Dnum accidentaliter ee constitutum sub speciebus sacralibus.

4a Sa ē, quæ tuet P. Vasquez disp. 182 cap. 12 explicans conversionem eucharisticam, n quidem p productionem alicuius rei substantialis, et p ordinem quendam substantiæ, in substantiam, præexistentis, et succedentis, sive p denominationem quandam extrinsecam, qua panis, et vinum dicunt converti in corpus, et sanguinem Christi Dni. Fundamentum autem huius denominationis ē desitio panis, et vini, n quidem p solam divinam voluntatem, d. p adductionem substantiæ Christi, prout significatur p verba consecrationis, cum ex significationis verborum primario statuat substantia Christi sub illis accidentibus; secunda

Secundaria itaque destructio substantiae panis, et vini.

Praetermitto impugnationes, quae communiter fieri solent contra modum discurrendi P. Basquez. displicet propter duo, 1.° quia nisi statuatur actio unitiva substantiae corporis Christi cum illis accidentibus substantiae praeexistentis non explicat incompatibilitatem utriusque, quae per actionem conversivam exercet, ut postea videbimus, cum ex parte termini succedentis debeat assignari aliquid ratione cuius sit causa expulsiva alterius. 2.° quia tota connexio, quae reperit inter decisionem panis, et vini reducit ad indivisibilitatem significationis verborum consecrationis, quatenus ut verba consecratoria utrumque significant. decisionem panis sub speciebus accidentibus, et positionem substantiae Christi sub eisdem.

Hoc autem non potest esse verum, quia tota connexio, quae reperit inter decisionem unius, et positionem alterius debet nasci ex eo, quod unum sit causa destructionis alterius, ut requirit ad conversionem physicam; non autem ex eo, quod verba simul significent utrumque quandoquidem sequeretur unum destrui concomitanter ad positionem alterius, non vero destrui ex vi positionis termini incompatibilis. Optimum est exemplum quod adducit de Lugo. si sacerdos unica forma absolutionis absolverit duos homines dicens ego vos absolvo remissio peccati unius hominis, pure concomitanter se haberet ad remissionem peccati alterius, atque per unicam formam absolutoriam utriusque remissio significaretur, quia non mirum ablatio obvia unius, non est causa ablationis alterius. Sic similiter positio obvia substantiae corporis Christi sub illis accidentibus non est causa expulsionis substantiae praeexistentis, sed per individuam formam utrumque significatur.

Secunda. quam propugnat Scotus dist. 11. q. 3. Card. Belarminus lib. 2.° de eucharistia cap. 16 plures que alii quae asserit terminum productum in actione transubstantiationis esse ubicationem sive praesentiam corporis Christi sub speciebus sacramentalibus. nil enim aliud requirere videt veritas verborum consecrationis, nisi quod corpus Christi iam productum et existentis

in Cœlo fiat intime presens per Ubicationem, sive presentiam Sacramentalem ex vi huius actionis productam a . ibus panis, et vini.

Non amplector huiusmodi sententiam, 1° quia per hanc intimam presentiam localem non assignat aliquid incompatibile unde . . ius Antiqua Substantia destruat per adventum Subsequentis, quia semel posita intima penetratione et Destitutione Utriusque Substantie in eodem loco optime componitur, et toleratur. Requiritur vero ad physicam Successionem quod preter naturalem illam repugnantiam quam habet duplex quantitas ad occupandum eundem locum exerceat aliquid Substantia Succedens incompatibile cum exercitio sibi preexistentis.

. . huiusmodi actio non sufficit ad Veritatem Verborum Consecrationis. Requiritur enim ad Veritatem illorum, quod Substantia Christi possit demonstrari per illa accidentia sub quibus Substantialiter continetur. hec autem demonstratio fieri non potest per solam presentiam intimam, quia cum Deus sit intime presens omnibus creaturis, Demonstrato lapide possemus dicere cum Veritate hic est Deus. quapropter naria est aliqua alia Unio, ut ostensis illis accidentibus possimus dicere cum Veritate hoc est corpus meum. hic est sanguis meus. pretermitto alias rationes que facile possunt impugnari. Cap. 4 Sententia nostra profertur, et probatur.

Caput, 4.um

Sententia nostra Profertur, et Probatur.

Iudico cum P. Moniz in disp. Theologicis disp. 11. Cap. 14. P. Aveiracio eius discipulo tractatu de Eucharistia disp. 14 Sect. 6. et aliis Nobilissimis . . . . mirabilis huius actionis Transsubstantiationis quamdam miraculosam Unionem physicam, et Realem, qua Substantia Christi . . . Unitur cum accidentibus Substantie preexistentis. . . . aliquantulum huic Assertioni P. Dicastillo Tract. 4 de Sacramento Eucharistie disp. 2. dubita. 18 quatenus . . . . Christi cum accidentibus

Adplat unionem abstrae, et substantiam aliam physicam, et realem illius subiecti cum accidentibus Eucharisticis, solvitque argumenta quae contra hanc assertionem poterunt obiici.

Ergo observanda sunt in hoc Cap. 1um quod posita hac unione tanquam termino formali productionis, resultat sacramentum Eucharisticum, quin aliquid aliud producat ex vi actionis transubstantiativae. 2um possibilitas, et existentia huius unionis per quam hoc admirabile mysterium explicamus. 1um evidenter meo iudicio probatur discursu iam facto Cap. 1o et 2o, si extrema unibilia supponant existentia nil aliud producere necessum est, nisi unionem horum extremorum, ut resultet integrum, et adaequatum compositum. Sed cum corpus Christi, et accidentia substantiae praeexistentis supponant existentia nil aliud producere necessum est, nisi unionem hanc sacramentalem ut resultet Eucharisticum sacramentum; ergo actio transubstantiativa tendit ad dandam existentiam Eucharistico sacramento; quod erat etc.

Veniamus ad 2um in quo maior est difficultas. Cum enim corpus Christi non possit esse subiectum talis unionis, quando quidem non recipit per talem unionem accidentia panis, et vini non potest exercere id, quod antiqua substantia exercebat virtualiter accidentium; et sic nihilo melius explicat transubstantiationis mysterium per hanc unionem miraculosam in praesenti a nobis assignatam. Possibilitatem tamen istius unionis his non obstantibus persuadet, exemplum unionis hypostaticae; quantumvis enim subsistentia creata sit modus non substantiis superadditus, naturam propriam modificans, et terminans, et trahens, quae proinde recipit in natura per illam subsistentiam, ut possit in homines denominationem tribuere.

Nihilominus tamen per talem unionem communicari substantia increata Verbi Divini per quandam unionem miraculosam, quin talis unio recipiatur in Verbo, tanquam in vero subiecto; neque subsistentia increata sit modus creatus naturae; et propterea talis unio tendit ad subsistentiam Verbi tanquam ad purum terminum intrinsecum; et ideo solum recipiatur in humanitate assumpta, tanquam in vero subiecto: ita similiter communicari potuit substantia Christi enim modus aliquis

Quia sit formalis Unio cum accidentibus panis, et finis quin Xptus (Christus) sit subiectum talis Unionis, neque inficit ab illis accidentibus, d. tantum sit purus terminus intrinsecus; sit aliqui substantia propria recipiat Unionem cum proprijs accidentibus, et informet ab illis.

Necessa politate huius Unionis facile est eius examen demonstrare. posita Unione Xpti cum illis accidentibus optime intelligitur quod substantia succedens nobiliori modo exerceat illud ipsum, quod antiqua substantia exercebat, vi tertij communis utrique opposito; secundo melius per hanc Unionem explicatur Eucharistica conversio, quae de facto exercetur, et consequenter de facto ponenda est; quia debet de facto poni per quod melius intelligitur conversio de facto exercita. Probatur ans: antiqua substantia unit cum illis accidentibus substentando illa in genere causae materialis, et recipiendo illa tanquam propria subiectum illorum; substantia vero Xpti Domini unit cum illis eisdem accidentibus per veram Unionem substentando illa nobiliori genere substentationis, sublatis imperfectionibus subiecti recipientis, ut Divina subsistentia reddit subsistentem naturam creatam sublatis imperfectionibus modificationis; ergo posita illa Unione Xpti Domini cum illis accidentibus optime intelligitur, quod substantia succedens nobiliori modo exerceat illud ipsum, quod antiqua substantia exercebat vi tertij communis utrique opposito.

Hinc apparet quantum distemus a P. Suarez. disp. 47 Sect. 3. et Cardin. de Lugo disp. 6 n. 19. P. Suar. docet Unionem Xpti cum accidentibus non esse formalem, d. effectivam, et mutuam, qua Xptus efficienter conservat species sacramentales a subiecto separatas illas quasi ad se trahens, et est species conservant praesentiam Xpti Domini sub illis, et quasi ad se trahunt substantiam Xpti Domini. Cardin. de Lugo contendit continentiam Xpti Domini sub speciebus esse actionem, qua per potentiam obedientialem Xpti humanitas conservat accidentia effective supplendo conservationem, et substentationem panis, et vini in genere causae efficientis, cum alligatione quadam ad species quae sit intima praesentia conveniens ex vi divinitus data speciebus ad trahendum secum subiectum Xpti Domini.

Carmit contra

Utroque discurrendi modus, quia quantumvis demus Christum Dominum efficienter conservare Species Sacramentales per concursum physicum obedientialem, de quo multi dubitant, non explicat sufficienter, quod illa substantia Christi Domini succedat per conversionem perfectissimam in officio quod exercebat substantia creata panis, et Vini. Ratio est, quia substantia creata non solum concurrit in accidentia propria, per concursum effectivum; sed etiam per concursum unitivum, et substentativum; quapropter non potest substantiam succedentem Christi Domini concurrere in accidentia substantiae praeexistentis, non solum per concursum effectivum, sed per veram unionem nobiliori modo, substentando illa, et sublatis imperfectionibus, et malis. Melius igitur perficitur conversio talis est Eucharistia.

Deinde alligatio illa, quam Christus Dominus habet cum Speciebus Sacramentalibus, ut quocunque Species illae deferantur, deferatur etiam substantia Christi Domini, et est optime intelligitur per unionem a nobis positam, cum enim corpus, et sanguis Christi Domini sint vere, et realiter unita cum illis Speciebus, quod mirum, quod quocunque species deferant etiam corpus, et sanguis Christi Domini. Tandem neque per illam actionem, neque per illam qualitatem atractivam ponitur aliquid per quod possit sensibiliter demonstrari Christus Dominus demonstratis illis Speciebus, qualiter requiritur ad veritatem verborum consecrationis. = Caput 5. argumenta quae militant contra hanc unionem Sacramentalem, resolvuntur. = = = = =

Caput, 5.um

Argumenta quae militant contra hanc Unionem Sacramentalem resolvuntur.

=

Obijcit 1° Eminentissimus Cardin. de Lugo: Unio physica supponit ex parte unius extremi inter quod versatur, aliquid incomplementum physicum ratione cuius sit possibilis talis unio; ideo enim unus Angelus non potest uniri cum alio, neque una Anima rationalis non potest uniri cum alia, quia in ea ratione quilibet Angelus, et quaelibet anima rationalis completa supponitur. Verbum autem divinum potuit uniri physice cum natura humana, quia haec su

Supponebat incompleta in ordine ad Subsistentiam aliquam substantialem; d. neq ex parte Substantiae Christi Domini, neq ex parte Specierum Sacramentalium supponit aliqd incomplementum in ordine ad effectum talem resultantem ex illa unione, quandoquidem nullam denominationem Substantia Christi accipit per illam unionem. neq perficit per illam; sequeretur enim Christi Substantiam esse subiectum, et alioqui non sit ca[usa] malis, sicut materia est subiectum animae realis et aliunde non sit ca[usa] malis illius. Ergo talis unio physica inter Christi substantiam, et accidentia impossibilis est.

Respondetur concedendo maiorem, et negando minorem. Datur enim incomplementum aliqd ex parte accidentium, quando propria substantia expoliantur ut possint uniri cum substantia Christi Domini, cum illa per constituere compositum quoddam accidentale, sicut cum propria substantia componebant. quis enim negabit accidentibus inesse huiusmodi virtutem ad componendum cum substantia compositum aliqd accidentale? quapropter deficiente substantia propria possunt cum alia substantia compositum accidentale constituere ut nobiliori modo, quam cum praecedenti substantia componat eiusmodi compositum sicut humanitas expoliata propria subsistentia est incompleta, quae quidem nobiliori modo, quam per subsistentiam creatam, potest compleri per divinam. Hinc, quod et substantia Christi Domini non accipiat denominationes alias, neq perficiat ab illis accidentibus substantiae praeexistentis. sufficit quod possit nobiliori modo exercere officium substantiae praeexistentis, ut possit cum illis accidentibus uniri...

Obijcit 2o idem Doctor.
Omnis vera, et propria unio physica ita copulat utrunque extremum, ut exigat quantum est ex se, quod ubicunque ponatur unum extremum ponatur etiam aliud. Hinc est, quod sub accidentibus Eucharisticis, quando ex vi verborum ponitur corpus ponantur etiam per concomitantiam Anima, Divinitas, et reliqua accidentia, quae habet in coelo, quod non mirum unio physica corporis cum Anima divinitati, et reliquis accidentibus petit, quod non ponatur corpus sine illis, cum quibus unitur: ergo si datur propria et physica unio inter substantiam Christi Domini, et species sacramentales. ubicunque ponatur substantia Christi Domini, ponantur similiter omnes species, cum quibus sacramentaliter uniuntur; et consequenter in coelo habebit Christus Dominus accidentia illa cum quibus interva-

Est, Sacramentaliter Unitus; Et in qualibet hostia habebit illa Omnia accia, Et Species aliarum hostiarum. 68

Dtur distinguendo ans. Omnis Veras, et propria Unio, ita copulat Utrumque Extremum, Ut exigat quantum est ex se, quod Ubicunque ponat Unum extremum ponat Etiam aliud, si extra se se respiciant per Connexionem, quam inter se habeant, Omitto ans: si Extra non se respiciant per Connexionem, quam inter se habeant, nego ans. Sic Humanitas Unita Verbo Divino Ubicunque est, habet Verbum Divinum sibi Coniunctum, Et Unitum; Verbum autem divinum non Ubicunque est habet sibi Coniunctam, Et Unitam humanitatem. huius ratio est, quia licet humanitas posita Unione hypostatica necessario petat Verbum Divinum, nihilominus Verbum eam non petat eam Unionem potest alicubi Existere, quin habeat secum Coniunctam, et Unitam humanitatem. Unio deinde Substantialis, qua rationalis Animus Unit cum capite petit Ubicunque sit habere Coniunctam, et Unitam rationalem animam, ipsa nihilominus Anima non petit, Ubicunque sit habere Unionem cum Capite.

Sic Similiter, et Substantia Corporis Domini Unialiter cum his decretis accidentibus, et haec accia semper habeant sibi Coniunctam, et Unitam substantiam illam, non tamen Ubicunque est substantia illa habet sibi Coniuncta, et Unita accia illa, quia Substantia Christi non habet Connexionem aliquam cum his decretis accidentibus. Neque Urget, quod in argumento addit de positione ex vi Sacrarum Verborum per Concomitantiam, quia posito corpore ex vi sacrorum Verborum sub Speciebus panis non ideo ponitur anima, Divinitas, et reliqua accia, quae haec realiter Uniunt cum corpore, sed propter naturalem Connexionem, qua haec omnia inter se componuntur, Ut disp. sequenti Videbimus.

Obiicit 3. Sufficit ad Veritatem Verborum Consecrationis Continentia Christi cum accibus substantis praeexistentis ad eum Modum, quo aqua Continetur intra Vas, sine praesentia Locali intima, cum illis accidentibus, At enim ostenso Vase, in quo Continetur aqua cum Veritate diceremus haec est aqua, quin aqua sit Unita cum Vase. sic Similiter ostensis Accidentibus illis Continentibus, Et includentibus substantiam Corporis Et

Et Sanguinis possemus dicere cum Veritate, hoc ē corpus meum. hic ē sanguis meus, quia corpus et sanguis sint Vnita cum illis accidentibus, q̄ naria nō Vnio, Vera, et ppria, quam in presenti adstruimus.

Rō neg. do ani, q̄ si admittamus communem, et Vulgarem illam Loquutionem, admittere tamen n̄ possumus, Verba consecrationis ad hunc modum Verificari. Rao ē, q̄ Verba consecrationis ex Tridentino Verificantur p conversionem exercitam inter Substam, et substam. hec autem dari n̄ potest, nisi substa que ingreditur exerceat officium Substę preexistentis Vniendo se cum accibus illius.

Obijcitur 4. sufficit Vnio moralis inter Substam Xpti Dni, et acca Vt inter mam, et fram reliquorum Sacramentorum Ita tenetur ē anobis tract. de Sacramentis in communi. Rursus posita hac Vnione precisse Morali optime illigitur, Vnum posse moueri sine alio.

Rr. Verum quidem ē inter mam, et fram Sacramentorum sufficere Vnionem moralem. inter acca autem, et Substam Xpti Dni, n̄ sufficit Vnio moralis, q̄ hec Vnio ideo ponitur, Vt substa Xpti exerceat officium substę destructę cc. acca illa. cum q̄ antiqua Substa exercuisset officium p Veram Vnionem phycam. Substa Xpti Dni debet officium idem exercere per Vnionem phycam, si hoc fieri potest. neq̄ id quod additur habet maiorem difficultatem, quia licet inteligatur qd posita Vnione morali, Vel decreto extrinsico Dei, Vel qualitate atractiua Vnum non possit moueri sine alio, non tamen inteliguntur alia que requiruntur ad perfectissimam Conuersionem Vt ex iam dictis colligitur, id notandum est, hanc Vnionem non esse immediatam, cum omnibus illis accidentibus substę preexistentis, sed sufficit qd sit immediate cum quantitate panis, et Vini in qua reliqua omnia consoriti accidentia recipiantur. = Caput. 6. Argumenta que probant productionem Substantię corporis, et sanguinis nariam esse ad transubstantiationem Eucharisticam Euanescunt.

Caput. 6.

Argumenta quę probant productionem substantię Corporis, et sanguinis necessariam esse ad transsubstantionem eucharisticam euanescunt.

Opponit 1°: Conversio substantialis producere debet terminum substantialem: sed conversio eucharistica est substantialis: ergo debet per ipsam produci terminus substantialis. At hic non est alius terminus substantialis, nisi corpus, et sanguis Christi Domini: ergo etc.

Respondeo distinguendo maiorem: Conversio substantialis habet duplicem terminum, productionis videlicet, et introductionis. terminus productionis actionis transsubstantiatiuę est unio substantię Christi cum accidentibus, quę non est substantialis, quapropter terminus productionis actionis transsubstantiatiuę non est substantialis: terminus vero introductionis huius actionis est substantialis, Corpus videlicet, et sanguis Christi Domini: actio autem dicitur substantialis, quia terminus introductus substantialis est.

Instabis: Conversio, ut conversio est productio, ut videtur euidentissimum; ergo qui fuerit terminus conversionis, erit terminus productionis. Respondeo distinguendo antecedens: Conversio, ut conversio est productio cuiuscunque termini, nego antecedens: Conversio, ut conversio est productio alicuius termini, concedo antecedens. Solutio hęc facile apprehendetur ex conversione, qua substantia alimenti convertitur in substantiam hominis aliti. conversio hęc formalis productio est, quia conversio, ut conversio est formaliter productio ut ostendit argumentum; in hac autem conversione non producitur quicunque terminus, cum anima rationalis sit terminus introductus, qui non producitur, unio tamen animę rationalis producitur. Sic similiter in transsubstantiatione corpus, et sanguis non producuntur, licet sint termini introducti. producitur tamen unio corporis, et sanguinis cum illis accidentibus.

Opponit 2°: Oppositum Christi Domini, et accidentium absolute est terminum per accidens: ergo actio per quam fit huiusmodi compositum, non potest esse substantialis, sed accidentalis. Cardin. de Lugo respondet

haec actione non esse subitaneam, praeterea conversionem esse subitale, quia terminus totalis
et ultimus conversionis est subitaneus, cum antea dixisset conversionem, ut conversionem
esse productionem. praetermissa quod hac solutione dicitur actionem dici subitalem
non quia in sua entitate sit subita, cum omnis actio secundum suam entitatem sit acci
dens, sed quia terminus praecipuus, in quem tendit subitalis est, quapropter cum haec actio ten
dat ad introductionem termini subitalis, iure dicitur actio subitalis. hoc autem
pertinet ad solum vocabulum.

Opponitur 3°: Ut terminus totalis convertatur in alium to
talem requiritur destructio termini totalis a quo, et productio termini totalis ad quem, quia
terminus a quo dicitur conversus, et terminus ad quem dicitur succedens: sed similiter ut
terminus formalis a quo dicatur conversus in terminum formalem ad quem requiritur destruc
tio illius termini, et productio huius.

Respondetur concesso antecedente negando consequentiam, quia ad conversionem
requiritur successio termini ad quem; hic autem succedere non potest, nisi producatur aliquid
ratione cuius incipiat huiusmodi successio, quo producto fit ut terminus totalis
ad quem absolute producatur, ut iam in superioribus probatum est, terminus vero formalis
potest succedere, et non producatur, quapropter non requiritur productio termini formalis ad quem
sed requiratur productio termini totalis.

Opponitur 4. requiritur destructio termini formalis a quo
ut dicatur conversus in terminum formalem ad quem: sed similiter requiritur productio termini forma
lis ad quem, quia non potest dari fundamentum aliquod, cur magis requiratur destruc
tio termini formalis a quo, quam productio termini formalis ad quem. Retorquetur hoc argumentum
terminus formalis a quo absolute, et simpliciter destruitur per conversionem: sed terminus forma
lis ad quem absolute, et simpliciter producitur per conversionem, quia non est maius
fundamentum ad asserendum unum absolute, et simpliciter destrui, et alte
rum absolute, et simpliciter non produci.

Respondetur concedendo antecedens, negando consequentiam.
disparitas est, quia terminus formalis a quo absolute, et simpliciter desinit esse in re
rum natura. requiritur enim ad conversionem, quod ille terminus qui denominatur

Conversus absolute, et simpliciter destruat, Cuius conditionis defectu Christus n. 10
non dicitur converti in murem, quando ex speciebus sacramentalibus generatur
mus. terminus autem formalis ad quem cum succedat loco subiecti praeexistentis non
requirit productionem, quia succedere potest loco subiecti praeexistentis, quin producat.

Instabis: sicut terminus formalis, qui dicitur
introductus dicitur succedens subiecto antiquo, ita terminus formalis aquo, qui dicitur conversus
dicitur cedens subiecto quod ingreditur; cedens enim, et succedens absolute sunt corre
latiua, ergo si ut succedat non requirit productionem, ut cedat non requirit destructionem. ex
pli at magis argutum, idcirco terminus ad quem non requirit productionem; quia haec naria non est
ad successionem in officio subiecti praeexistentis; ergo pariformiter ad cessionem in
officio exercito non requirit absoluta destructio, sed sufficit ad non exerceat officium
antiquum, et in rerum natura perseveret.

Respondetur omnes usurpantes hanc vocem
conversio significare decisionem unius termini, et successionem alterius, quocunque pacto
successio haec contingat. Et consequenter omnes dicunt talem animam non converti in formam
cadavericam; quia quando introducitur forma cadaverica, non destruitur anima realis,
et desinat officium informationis materiae quod antea exercebat. Sicut neque
Christus dicitur converti in murem, ut superius dicebamus, quando generat eiusmodi
compositum ex speciebus sacramentalibus. Haec significatio desumitur ex vi vocis
conversio, quae significat transitum, sicut enim subiectum non dicitur transire de una forma
in aliam quando retinet omnino eandem formam, sic non dicitur substantiam converti in
aliam, quando retinet idem esse, quod antea habebat: proinde quia destruitur illud esse
ut hoc dicatur in aliud converti.

Opponitur 3. si per successionem substantiae
explicatur omnia conversio quando terminus novus substantialis succedit alteri in eodem, secunda
bitur transubstantiatio perfecta, quia sicut conversio Eucharistica datur, quando forma sui
ipsa succedit alteri sub eisdem accidentibus, sic similiter, in praesenti casu datur suc
cessio subiecti in substantiam [illegible] eodem omnino loco: hoc autem non est dicendum; [illegible]
tenetur explicari transsubstantiatio Eucharistica.

Rᵒ hanc esse propriissimam Conversionem physicam de qua in presenti sermone instituimus, qua transit unico ad una entitas substantialis succedat alteri in aliquo officio intrinseco, sicut substantia Christi Domini succedit substantiae panis, et Vini sub eisdem accidentibus utriusque substantiae intrinsecis: resolvere vero terminum ex trinsecum non est exercere aliquod officium intrinsecum circa tertium aliquod intrinsecum utrique substantiae commune.

Opponitur 6. quando homo convertitur de calido in frigidum, actio tendit ad compositum ex substantia hominis, et frigiditate, et illa conversio non est substantialis licet habeat pro termino a quo substantiam hominis, et calorem, et pro termino ad quem substantiam eiusdem hominis, et frigiditatem; sed conversio Eucharistica qualiter a nobis explicatur per illam unionem accidentalem habet pro termino a quo substantiam panis, et Vini sub propriis accidentibus, et pro termino ad quem substantiam Christi Domini sub eisdem accidentibus ergo non erit conversio substantialis.

Rᵒ discrimen esse apertissimum, quia in primo casu termini formales conversionis sunt accidentales, et consequenter tota conversio absolute est accidentalis; casu autem de quo in presenti sermone instituimus: termini formales conversionis, qui videlicet destruuntur, et introducuntur, sunt substantiales, et consequenter tota conversio substantialis est. Cap. 7. applicantur iuxta nostram sententiam conditiones ad conversionem requisitae transsubstantiationi Eucharisticae = = = = = = = = = = = = = = =

Caput, 7.um

Applicantur iuxta nostram Sententiam Conditiones ad Conversionem requisitae transsubstantiationi Eucharisticae.

Expositam iam natura, et impugnatis placitis aliorum Doctorum circa terminum actionis transsubstantiativae facile est applicare conditiones quas recensuimus varias ad conversionem transsubstantiationi Eucharisticae. Requiritur terminus a quo totalis, et formalis: totalis terminus a quo est compositum illud resultans ex substantia panis, et Vini, et accidentibus illarum

qd quidem euidenter destruit, quando per istam conversionem [deleted] producit aliud compositum totus essentialis a quo est substantia ipsa panis, et vini, quae per Veneram convertitur Concilium Tridentinum, destruit ex vi actionis transsubstantiationis. Reperit deinde, totus totalis, et essentialis ad quem, totus totalis est compositum resultans ex substantia Christi Domini et accidentibus panis, et Vini. qd quidem evidenter producit, ut iam dictum est in superioribus. totius formalis ad quem est substantia corporis et sanguinis Christi Domini quae quidem non producit Veram probatum est. 71

Deinde reperit tertium aliquid commune ratione cuius haec incompatibilitas duorum terminorum exerceat, accidentia ut panis, et Vini. in hac autem incompatibilitate explicanda difficultas est. Dico ergo qd substantia corporis et sanguinis, ut substantia substantialiter, sive per officium substantiae praeexistentis sub accidentibus panis, et Vini, non tantum conservando per concursum effectivum, sed etiam per unitivum, et substentativum accidentia illa incompatibilis est naturaliter cum substantia panis et Vini.

Ratio est qd posita huiusmodi causalitate, iam explicata naturae veritate qd accidentia iam non pendeant a substantia propria, quia dari non potest duplex causalitas adaequata physica circa eundem omnino terminum naturaliter, quapropter posito miraculo substentationis illorum accidentium a substantia illa Christi Domini naturaliter, naturaliter sequitur ablatio alterius causalitatis a propria substantia pertinentis, ex cuius ablatione sequitur etiam destructio propriae substantiae, quae naturaliter naturaliter petit non expoliari a substentatione propriorum accidentium.

Dices ex eo qd auferat ipsa substantia panis et Vini accidentia propria substentantur, non sequitur destructio absoluta, substantiae panis, et Vini: ergo ex hac non probatur talis incompatibilitas, ut posita substantia Christi sub illis accidentibus destruatur omnino substantia panis, et Vini.

Ad istam difficultatem respondemus cum quocumque ratione explicant terminum actionis transsubstantiationis. sive illum explicent per productionem substantiae Christi, sive explicent per productionem praesentiae, sive per applicationis sacramentalis differenter explicant, qua ratione ex illa productione

Peccaverit naliter sequatur absoluta destructio subitae praeexistentis, non tantum partis sponentis cum illis accidentibus (hoc tamen incertum est) etiam ipsius subitae secundum se sumptae.

Dico 1°, quod eo ipso, quod accidentia illa non uniant, neque conserventur a subita praeexistenti deficiunt requisitae dispositiones ad conservationem formae subitalis, quia ut accidentia sint dispositiones non sufficit, quod utcunque in rerum natura existant; sed requirit, quod uniant, et conservent a substantia respectu cuius exercent officium dispositionum. deficientibus autem dispositionibus, formam ipsam substalem perire naliter necessum est, qua deficiente destruit deinde materia, quia formam ipsam formam aliam substalis non introducit, proindeque per ingressum subitae corporis, et sanguinis sub illis accidentibus tota antiqua subita destruit, et consequenter convertit qualiter docuit Tridentinum. -

Dices iterum: materia naliter potest conservari absque omni forma substali; ergo ex dictis non sequitur absoluta destructio materiae panis, et vini, et consequenter neque totius subitae praeexistentis.

Respondeo quod quamvis materia possit naliter existere absque ministerio subitali, de quo disputandum non est, existere tamen non potuit absque quantitate propria, quae inseparabiliter semper comitatur materiam; Deus autem non producit novam quantitatem ad conservandum naliter materiam, tunc. ... daret maior quantitas intra mundi capacitatem, quam antea, quod fieri naliter non potest, quia in prima rerum conditione quantitas materiae fuit omnino adaequata cum capacitate huius spatii. Unde colligitur, quam merito Concilium dixerit, totam subitam panis, et vini converti in substantiam Corporis Christi.

Difficultas alia restat agitanda, utrum perseverante divinitus tota subita panis et vini potuerit institui sacramentum eucharisticum? pro cuius resolutione dicendum 1°, hoc potuisse divinitus contingere, quia nullum inconveniens in eo reperit, quod duplex subita totalis sub iisdem accidentibus inveniat. Dicendum est 2° in praesenti casu nullam dari conversionem, et transsubstantiationem

p evidenter ex dictis. Conversio, et transubstantiatio essentialiter petit destructionem 72
termini a quo; sed tamen non dicit destructio termini a quo: ergo etc. sicut si Deus conserva
ret simul in subiecto calorem, et frigiditatem, non diceret subiectum converti de calido
in frigidum, quia calor non destrueret per adventum frigiditatis.

Conclusio est 3. Verba
Consecrationis non posse in praesenti verificari. Fundamentum huius assertionis est, quia
Concilium Tridentinum Sessione 13 cap. 4. colligit ex veritate verborum consecrationis
rationem transubstantiationis; sed in praesenti casu non datur transubstantiatio; ergo neque veritas
verborum consecrationis, quia non data veritate consequentis, neque datur veritas ante
cedentis. cum ergo Concilium docuerit ... ad colligenda Eucharistiae conversionem ...
veritatem verborum consecrationis; si haec datur, dabit videlicet conversio; quod si non datur,
ut revera non datur, neque veritas datur in verbis. Ratione deinde quia: si cum vino mis
cerent partes aliquae sanguinis, vel alterius liquoris, non diceremus absolute, et sim
pliciter, hoc est vinum; ergo si cum substantia panis misceatur substantia Christi non po
ssumus dicere cum veritate hoc est corpus Christi absolute, et simpliciter.

Obiicit 1.
Contra hanc tertiam assertionem: verba illa hoc est corpus Christi ex communi loquendi mo
do aequivalent huic propositioni corpus Christi continetur sub his accidentibus; sed haec verba
verificantur, quia revera continetur et substantia panis contineatur; ergo et illa priora verifi
cabuntur. Respondeo priora illa verba facere hunc sensum. hoc est corpus Christi tantum
et ideo non aequivalet propositioni illi, corpus Christi continetur absolute, et simpliciter sub
his accidentibus, sed cum hoc addito continetur totaliter totalitate exclusiva,
sive tantum corpus Christi continetur.

Obiicit 2.: hoc est gratis dictum, quia quando
duplex, vel triplex suppositum est in eadem natura, ut de facto contingit in natura divina
possumus dicere absolute, et simpliciter cum veritate hic Deus est Pater, et
non excludit alia supposita; ergo quando sub eisdem accidentibus duplex substantia
constituta est, possumus absolute, et simpliciter dicere cum veritate, hoc est corpus
Christi, et aliam substantiam sub eisdem accidentibus existentem; ergo haec verba

non explicimus, quae est considerandum.

Praetermiss Solutione Cardin. de Lugo. Ri cum P. Cicastillo disp. 4. dubita. 2. Sicatum per vocem Deus est id, qd non solum non excludit relli qua suppta, sed aequaliter illa respicit, et includit. Unde quamtumvis addatur terus Pater qui significat determinatum supp cum, non ideo sensent reliqua exclusa ex modo significandi, et demonstrandi: Caeterum in praesenti casu, cum duplex illa substa, non habeat sibi communia acca illa, sicut tria supp communia sunt nae Divinae illicit evidenter, qd acca illa demonstrent panem tanquam connaturale subtum, non vero substiam aliam sub eisdem existentem, quapropter existente simul utraque illa substa non potest alterutra per acca illa demonstrari.

Obijcit 3; quando duplex na est sub unico suppo, ut contingit in Xpto Dno possumus dicere cum veritate absolute, et simpliciter, hic est homo, quam loquutionem tanquam indubitatam catholici omnes admittunt, et non explicamus aliam naturam sub eodem supp existentem: Ergo siliter quando duplex substa est sub eisdem accidentibus possumus dicere hoc est corpus Xpti, et non dicamus, hoc est corpus Xpti, et panis.

Non Ro cum Card. de Lugo, quia multa involbunt in solutione illius de praedicationibus in concreto, et in abstracto. Sed Ro ex eodem Cicastillo, qd quando dicimus de Xpto hic est homo non demonstramus naturam humanam sub aliquo sensibili signo. cum autem dicimus hoc est corpus Xpti demonstramus substam corporis sub accidentibus sensibilibus, quae quia non sunt connaturalia Xpto Dno proferri non potest sine addito huiusmodi propter contrarium, et consuetum loquendi modum. hic omitto quaestiunculas aliquas, quae discuti possent pro complemento huius disp. quas facile apud scripturas invenies.

Disputatio, 8a

Quod ponatur ex vi verborum consecrationis et quod per concomitantiam sub speciebus sacramentalibus.

Caput, 1,

Quid sit poni ex vi Verborum et quid per concomitantiam.

Supposuimus disp. precedenti ... rem fere clariter, et subtiliter in hoc Sacramento Ordinis supponimus in presenti ... secundus ... sui partes ... totum ablute, et simpliciter secundum omne quod includit in hoc sacramento Ordinis suo singulis speciebus. Supponendum est aliqua poni sub singulis speciebus ex vi ... Verborum Consecrationis, et aliqua per concomitantiam ... et amplectimur hanc veritatem tanquam definitam a Concilio Tridentino Sessione 13. cum P. Bass. disp. 185 cap. ... quid ... Suar. disp. 51. asserens Concilium non definivisse huiusmodi distinctionem cum solum intenderit definire contra hereticos totum Christum ... sub singulis speciebus Ordinis.

Supponimus quod aliqua ponant in hoc Sacramento ex vi Verborum, et alia per concomitantiam prius explicabimus quid sit poni ex vi Verborum, deinde quid sit poni per concomitantiam. P. Vasquez loco citato ... illa ... vi Sacramenti, et Verborum Consecrationis que ipsis Verbis Consecrationis ... significant tanquam ... in quem ... fieri conversio ... P. Val. tom. 4. disp 6. q. 4. puncto 2 dicit illa poni ex vi Verborum que ... ex vi propriis significationis. P. Suar. disp. 51. Sectione 3. et ... asserant poni ex vi Verborum nil aliud esse, quam poni tanquam quod ... ad veritatem Verborum.

Asserendum nobis est poni ex vi formali Verborum Consecrationis esse, poni quod enuntiat per Verba Consecratoria, et dico id poni ex vi Verborum Consecrationis quod enuntiat per huiusmodi Verba quandoquidem ... se habent tanquam ea, ... a priori ... quod ponit ex vi formali. Hinc verum est quod dicit P. Suarez poni ex vi Verborum esse id quod.

ponit tanquam qd. nario petitum ad veritatem Verborum, eorum a expli-
cant apriori, et aposteriori; explicant autem apriori si explicant per causam
sive Veritatis Enuntiativam Verborum Sacrationis, cum nullomodo Virtus
Enuntiativa sit Ratio apriori cur ponatur id qd requirit ad Veritatem Verborum
non autem est. qua per modis placent P. Vasquez et Val. qui recurrunt ad
ipsam, ed apriam sicationem Verborum.

Illa Q ponunt per Concomitantiam quae nihilo-
ponunt sub speciebus non quia Significant, et enuntiant per Verba ipsa Sa-
cratoria, sed quia Dicuntur cum aliis, et concomitant alia quae ponunt ex vi [illegible].
Unde auscultat ad ponant alia per Concomitantiam, sive Omittendo illa quae
ponunt ex vi [illegible], Veritas aliqua e inter QQ P. Vasquez. disp. 185.
citata Cap. 1. et disp. 192 Cap. 3. defendit qd quoties eum quae aliqua
Diuncta ss. adequate independenter a Loco ponunt per Concomitantiam in
quocunque loco eo ipso qd ponat illud cum quo Diuncta ss.

Hinc colligit 1. rationem
quare Anima, Sanguis, et Divinitas ponant Ubicunque fuerit corpus,
quia Anima, Sanguis, et Divinitas Diunguntur adequate, et Uniunt cum
corpore, nec illorum Unum Latius patet, quam aliud. colligit 2. Rationem
quare humanitas et Unial ad Veram Unionem cum Verbo Divino non tamen
Ubicunque e Verbum Divinum e etiam humanitas, quia Verbum Divinum
Latius patet in ordine ad Locum, quam humanitas assumpta: quare non Uni-
unt adequate, sed tantum inadequate; sic Anima rationalis fiet Unionem
inadequatam cum corpore, e Latius et in ordine ad existendum rationalis aia
quam caput. colligit 3. illa quae Uniunt adequate aliter ad Locum non
posse neque depotentia Dei absoluta Unum poni in loco qui ponit aliud. quare
illa quae ponunt per Concomitantiam in hoc Sacramento ideo ponunt per
Concomitantiam, quia Uniunt adequate aliter ad Locum.

Displicet sa P. Vaz.
quia non est verum qd quando duo extrema per Veram Unionem aliter

ad Locum Diunctam n posset Vnium Sistitui in duplici loco quin por et aliud 74
quandoquidem potuit Deus albedinem Diunctam cum Petro hispali n sistere
granatae et Petrus Granatae simul Sistituatur albedo enim Ut denominet Petrum
album n requirit presentiam, Ubicumque Petrus Sistituat, d. sufficit qd in Uno loco
Uniat cum Petro, ita et mam potest Deus de poa sua absoluta in duplici lo
coponere quin secum deferat fram subst. quae cum in illo Loco p Unione copulat
Ut docuimus Lib. 4. physicorum. rao e q cum illis omnibus sit Dualis presentia
in Unico Loco, in duplici aut supernalis, fiat novum Miraculum impositione Petri
simul cum albedine, quam impositione Solius Petri. hoc aut novum Miraculum
potest n facere Deus.

Cardin. de Lugo disp. 8. Sect. 1. n. 5. dicit id Evidentiam
Unionem reliqua poni p Concomitantiam in hoc Sacramento, hanc Vimbet Unio phy-
sica, Ut eo ipso qd partes sint Unitae postulent naliter ratione Unionis Ut ouum
erat Uno, ferant etiam alios quando quidem ratione Unionis sint aliquo
inseparabilis in ordine ad Locum.

De. q n Videtur ee tanta vis Unionis phy-
sicae Ut sufficit qd entitas neat duplicem presentiam totius postulet simul here in
duplici Loco quid qd absolute, et simpliciter Unitum e cum illa entitate, ex qb.
Unio illa sit Ordinis nalis, n dat Fundamentum Urgens ad dicendum, quod
posita Sistitutione Miraculosa illius entitatis in duplici loco posuit qb illa
Unione tribui presentiam supernalem quocumque aliis entatibus Unitis, sufficit
Enim ipsam Unio exercet munus Unionis copulando extrema in Unico tan-
tum Loco; Unde cum docuimus lib. 4 physicorum disp. 4. Cap. Corpus
in duplici Loco positum n nalis debere trahere secum ad duplicem Locum
Acca illa, quae n pertinent ad Complementum intrinsecum, et nale corporis. q proinde
ser titulus Unionis n e Fundamentum sufficiens ad dicendum in hoc sacra
mento poni p Concomitantiam quae ex Vera talia ponunt.

Quapropter Melius est
cum P. Ricaldo disp. 5. dubita. 1. n. 46 recurrere ad Unionem partium.

illarum. Iterum, et ad talem Unionem, hoc est, ad Unionem partium, quae tenus quandam connexionem copulant quaestio est illa quae dicunt a Scilio poni per concomitantiam sub speciebus, audiendum Tridentinum Sessione 13. Cap. 3. ipsum autem corpus sub specie vini, et sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque vi naturalis illius connexionis, qua partes illae Christi, qui iam ex mortuis resurrexit, et amplius non moriturus, inter se copulant. etc.

Dicimus itaque si aliquae existant duplici loco entitates positam, quae non pertinent ad complementa naturalia et intrinseca entitatis, hoc non est necessarium supponi miraculo constitutionis in duplici loco entitatis, cum qua uniunt, quod repliceat in duplici loco. V. g. si aqua calefiat non ideo necessarium, quod si aqua replicet granatis, calor etiam replicetur et unialiter cum entitate aquae alia. Si existant entitates, quae pertinent ad complementum intrinsecum, et naturale ipsius, sicut tanquam passiones, et proprietates, si quae alia aliquam aliam connexionem naturalem, hoc dicimus deberi existere entitatem cum qua connectunt quocunque loco ipsa constituat, quod ideo necessarium est, quod cum supponi miraculo positionis illius entitatis in duplici loco, si attendat exigentia naturalis illius entitatis, fiat novum miraculum ponendi alia quae eiusmodi entitas connectit. propter hanc connexionem, sive exigentiam etiam ponunt quidem per concomitantiam quae re vera ponunt in hoc sacramento. Cap. 2. quid ponat ex vi verborum sub speciebus panis? = = = = = = = =

Caput 2.um

Quid ponatur ex vi verborum sub speciebus panis?

Certum est ex dictis poni ex vi verborum sub speciebus panis corpus Christi Domini, quod corpus significat ex praesenti per verba consecrationis, quae consecrat panis. Difficultas est quod significet per hanc vocem corpus. Ut illustramus quid sit, quod ponit ex vi verborum consecrationis. Prima sententia vocis significari animam et Christi Domini

nude [illegible]tam. [illegible] tribuit [illegible] et aliis [illegible] iunioribus quos refe-
runt, et impugnant [illegible] Suar. disp. 57. sect. 4. et Vasq. disp. 186 cap. 1.
[illegible] Scriptores [illegible] hæc sententia refellit, quia mors nude sumpta non est corpus hu-
manum, alioquin si mors [illegible] Xpti [illegible] esset sub specie verum absente esset corpus [illegible]
Secunda sententia docet, significari ma-
[illegible] notando formam subsistentiæ [illegible], et [illegible] hanc sententiam Corpus includit in recto
mat[illegible] notato vero in obliquo formam [illegible]. ita [illegible], et [illegible], quos
citant [illegible] Vasq. n.° 18. Hæc sententia rejicitur, quia [illegible] non [illegible] absolute ponitur ex
vi verborum Consecrationis, quandoquidem verba Consecratoria [illegible] significant
[illegible] primo et formam [illegible], et [illegible] in recto, et alteram in obliquo. [illegible]
[illegible] [illegible]notativas, [illegible] vera [illegible] significat, ut apud [illegible] [illegible]
[illegible] Ex.

[illegible] [illegible] [illegible], poni ex vi verborum sub accidentibus
panis [illegible] infistatam formam quandam Corporeitatis, quæ [illegible] [illegible]nicat et
Corpus [illegible] ejusdem vivum, ac mortuum. Explicant aliqui magis [illegible]
[illegible] [illegible] formæ corporeitatis; dicunt enim constituere corpus organicum [illegible]
[illegible]endo per diversas partes diversa membra. Caput, pedes etc. ita Scot.
in 4 dist. 11. q. 3. Artic. 2.° defendit eamdem sententiam acerrime. Ægidius
de Conink q. 76 Artic. 2. dub. unico, n.° 24. = [illegible] impugnari [illegible]
1° physice. sufficienter enim quidquid ab his [illegible] assumitur per formam corporeitatis
explicatur per diversas dispositiones, et organizationes accidentes, quæ reperiuntur
in ma[teria], quare [illegible] non ponitur ex vi verborum forma aliqua Corporeitatis.
[illegible]
Quarta sen-
tentia, per vocem Corpus significari materiam cum forma substantiali, non quidem abstracta[m]
et singularis, sed [illegible] gradum superiorem, et vocem [illegible], in qua
conveniunt forma realis, et Cadaverica humana. [illegible] enim cum [illegible]
constituit corpus humanum, quare ex vi verborum, neque abstracte poni[tur] forma
[illegible], neque abstracte forma cadaverica, sed quid prescindens ab utraque [illegible]
[illegible] gradum illum superiorem corporis humani, quando quidem [illegible] [illegible]

Corpus humanum, neq. detrate petit formâ roalis, neq. detrate forma cadaverica; ita P. Suar. disp. 57. citata. Praetermissis rationibus quae afferunt P. Vasq. et eum oppositam, quae expendunt a Cardin. de Lugo hac Unica ratione Praecipue sumaria.

Ex vi Verborum Consecrationis ponit non solum corpus in com[...] Christi hoc nomen Corpus, individuum, et parti, affert, l. formam roalem detratam, et in particulari, l. formam cadavericam detratam, et in particular: quod ex vi Verborum Consecrationis ponit, l. forma roalis, l. cadaverica, quae constituunt corpus humanum, et quae ex natura pria. ea, non producit effectum in communi, et extendunt aliquid, et in particulari cum omnibus differentiis indibiduantibus, cum quibus a parte rei identificat effectus, sic Verba Consecratoria non ponunt a parte rei corpus in communi, sed hoc detratum corpus humanum, qualiter est in se, sive detratum per formam roalem sive per cadavericam.

Quintae sent. oppugnat per formam vocem Corpus significare materiam primam, non quidem nude sumptam, sed quatenus accipit esse Corporis cum aliqua forma substali, non formam praecise rationem communem corporis, sed distinctionem, quatenus accipit esse tale corpus humanum, l. vivum, l. mortuum. hinc. est ad Veritatem Verborum Consecrationis non requiri detrate formam roalem viventis neq. detrate formam cadavericam, quia sufficienter cum utraque constituit corpus humanum. at quod de facto ponat in roalis sub accibus panis sit per concomitantiam, quia id ponit praecise per concomitantiam, quod non petit detrate, ex vi Verborum Consecrationis, quae retinent totam suam Veritatem sive cum materia coniungat forma roalis, sive forma cadaverica. hanc sententiam amplectit P. Vasq. disp. citata Cap. Ultimo. haec sed ex dicendis rejicit, quia Corpus humanum nullo modo per formam substalem constituit.

Sexta sed potest esse quam amplectit Cardin. de Lugo disp. 8. Sect. 4. quod vocem corpus non significari detrate compositum substale, sed materiam cum organizatione sufficienti ad corpus humanum, diversitatem scilicet, partium Carnis, Ossis etta.

Quae requiruntur in riemire, pro quo Notandum est, inquit hic A. duplicem organizationem in composito reperiri, alteram substantialem, alteram accidentalem. Organizatio substantialis provenit a forma substantiali, quae partes compositi viventis substantialiter heterogeneas, sive ratione formae substantialis existentis partibus heterogeneis, sive saltem ratione unionis existentis partibus heterogeneis, ut in homine videre est, in quo licet non detur in materia vel in forma substantiali diversitas partium substantialis, reperitur tamen in unione heterogeneitas substantialis, ut sit principium aliquod substantiale heterogeneum diversarum operationum quae reperiuntur in homine.

Organizatio accidentalis provenit a diversitate illa accidentium, quae comitantur compositum in diversis suis partibus, capite, oculis, pedibus etc. Utraque organizatio quali... horum organizationum est corpus humanum, ... verborum ... ponitur cum organizatione accidentali, neque detrahatur ponitur cum organizatione substantiali, ... vocem Corpus ... loquendi modus ... quaelibet harum organizationum illi sit.

Displicet haec sententia, quia ut diximus in lib. de Anima tract. 1. disp. 3. neque datur heterogeneitas substantialis inter partes formae viventis divisibilis, neque inter partes unionis copulantis eam cum anima spirituali indivisibili. Ratio breviter est, quia ut detur in composito principium substantiale omnium illius operationum sufficit, quod forma quae ... ... includit est principium omnium, quae a diversis dispositionibus et accidentibus, quae reperiuntur in materia producat in auribus ... operationes audiendi, et oculis videndi etc. ut pars illa formae quae reperitur in auribus potuerit esse in oculis.

Deinde neque in composito humano ponenda est heterogeneitas substantialis in partibus unionis, quia cum ... prius indivisibilis, et homogenea in toto homine detrahit ... ... a diversis substantialiter partibus unionis, ut producant diversas operationes, quae ... in homine. Sic nos dicimus detrahi formam illam ab

quandam diversitatem [illegible] ex diversis dispositionibus, et accidentibus quæ disponunt [illegible] materiam : quapropter non datur in composito organizatio [illegible] [illegible] et [illegible] corruit doctrina dicens [illegible].

Examinatis iam [illegible] sententiis dicendum nobis est ex vi verborum consecrationis poni sub speciebus panis materiam primam circumvestitam accidentibus illis, et dispositionibus, quæ constituunt corpus humanum, sive vivum, sive mortuum, quæ quidem antecedenter ad quamcunque formam substantialem reperiuntur in materia. ita [illegible] tom.). tractatu de Euchar. disp. 36 Sect. 2. sub Sect. 4 cum [illegible] communiter. fundamentum est, corpus humanum ponitur sub illis accidentibus ex vi verborum; sed corpus humanum in esse talis [illegible] per nullam formam substantialem constituitur, quia sufficiunt accidentia illa quæ præcedunt formam sive totalem, sive cadavericam, ut materia sit corpus humanum; [illegible] discursus totus evidentissimus est, verba quippe consecratoria, solum ponunt id, quod ad sui verificationem requirit, sed antecedenter ad formam substantialem fuit quid, quod ad sui verificationem requirit; ergo ponunt id quod est antecedenter ad formam substantialem. Dixi cum accidentibus illis, quæ constituunt corpus humanum, sive vivum, sive mortuum, quia cum his verbis consecratoriis, quibus de facto utimur potuit fieri consecratio in triduo mortis. Cap. 3. difficultates languescunt. = = = = =

Caput. 3.um

Difficultates Languescunt.

Plura argumenta sunt theologica, tum phylosophica quæ fieri possunt contra iam statuta, dissolvimus lib. 1. physicorum. proponimus et respondemus in præsenti difficultates aliquas quæ hic proponuntur a nobilioribus theologis. 1.º opponitur: corpus Christi quod ponitur ex vi verborum est de substantia, et essentia Christi Domini, sed accidentia non sunt de substantia, et essentia Christi Domini ergo accidentia non constituunt corpus humanum Christi Domini, quod ponitur ex vi verborum.

Quaeritur Corpus humanum duo dicere, unum in recto, et aliud in obliquo, q cum corpus humanum sit, ma disposita ad formam sive lon sive cadaverica, dicit in recto mam, in obliquo vero dispositiones illas, quibus circumvestit, illud q od dicit in recto corpus humanum e, de substa, et illa qui quidem illud, qd dicit in obliquo. Sicut illud qd dicit in recto, petrus albus e substa, et esse petri, vero illud, qd dicit in obliquo.

2° Opponit: Si tollat omnis organizatio accalis, adabit quidem corpus humanum hominis; corpus humanum n importat eiusmodi acca. conseq: si tollat omnis organizatio accalis, adabit compositum constans ma, et fa roali, compositum constans ma, et fa roali e compositum humanum, ut evidentissimum e; e dabit corpus humanum, corpus enim constans humanum compositum absolute e corpus humanum. Neg ans: tunc enim n daret corpus humanum, qualiter in presenti accipit. Rao e q homines imponentes has voces Corpus humanum ad significandum, solum voluerunt significare id, qd de facto videbant in homine, n vero qd in quacumq hypothesi contingere potuit; cum enim viderent homines varias illas organizationes et accidentium supellectile, in homine substam illam his accidentibus circumvestitam apellarunt corpus humanum, quare n e mirum, qd dicamus, qd in illa hypothesi compositum n constaret corpore humano, si stemus rigori, qd hae voces in sensu ab hominibus sint ad significandum, quandoquidem voces solum significant id, qd intenderunt homines significare.

Respondetur potest 2° has voces habere duplicem significationem, alteram phylosophicam, alteram pure vulgarem. Et primum significatio phylosophica extendet ad illum casum, qui fieri potest, in quo tollat omnis organizatio accalis a composito roali, pars enim illa ab spiritu distincta, quos apellat corpus humanum, qd e corpus humanum. significat id, qd cum n sit spiritus, constituit compositum humanum. Significatio vero vulgaris solum extendit ad id, qd homines vulgariter experiuntur, quare cum vulgariter homines solum experiant substam variis accidentibus

Ornatu. hanc appelarunt Corpus humanum, illam Corpus equinum: Utrumque enim cum fuit usui verbis Consecrationis desumpsit hanc significationem vulgarem, et illam secundam et Philosophicam. Ut Apostoli, et reliqui omnes possint utique eadem verborum significatione.

3.° opponitur: si ponerent corpus humanum, qualiter a nobis explicatur ex vi verborum Consecrationis ponerent accidentia illa, quae constituunt corpus humanum ex vi verborum Consecrationis: hoc autem non est dicendum, quod nullum accidens ex vi verborum ponitur sub accidentibus Eucharisticis, quando quidem Concilium dixit totam substantiam panis converti in substantiam Christi. Enim: quod corpus humanum non importat illa accidentia, quibus materia circumvestitur ad formam, quod iam aliquod aliud praeter substantiam Christi. Enim esset terminus huius conversionis.

Respondetur: nullum esse absurdum in dicendo accidentia illa poni ex vi verborum sub speciebus, quod quidem evidenter deducit ex principiis a nobis positis, ut ostendit argumentum. illa accidentia, quae constituunt organizationem humanam ponunt ex vi verborum, ut expresse concedit P. Vasquez disp. 187 Cap. 4. Neque obstat Concilium asserens, substantiam esse terminum huius actionis, et poni ex vi verborum Consecrationis, quia non contradicit Concilio, qui dicit substantiam quidem esse terminum huius actionis, et poni ex vi verborum, simul tamen poni cum substantia aliquod, quod faciat illam corpus humanum.

4.° opponitur: Panis convertitur in id, quod ponitur ex vi verborum sub accidentibus illius; sed accidentia quae constituunt corpus humanum ponunt ex vi verborum sub accidentibus panis; ergo panis convertitur in accidentia, quae constituunt corpus humanum.

Respondet P. Vasq. disp. citata n.° 32. optime concedi posse conversionem fieri in accidentia corporis Christi. Enim in quo nullum inconveniens reperiri videtur, quia quando Concilium dixit, conversionem fieri in substantiam corporis, non exclusit accidentia, sed solum expressit id, quod praecipuum erat in conversione Eucharistica. Cardi. de Lugo loco supra citato n.° 95. affirmare recusat accidentia illa esse terminum conversionis

Et ponant actiuitatem ex vi Verborum. Fundamentum huius Doctrinae, quod acca 18
Xpti non succedunt substantiae panis in officio substentandi acca, sed sola Substantia
Corporis Xpti Dni.

In hac Controuersia multum miscet de nomine. certum quippe est secundum doctrinam statutam terminum huius Conuersionis esse Corpus humanum Xpti Dni, quod non solum affert aliquid in recto, ut formam, sed in obliquo Organizationes illas accales, quae circumuestiunt ad formam. quapropter quod introducitur ex vi actionis transsubstantiuae, non est substantia sola, sed acca in obliquo. Utrum vero hoc sufficiat, ut acca illa corporis humani dicantur terminus Conuersionis, sed non, questio de nomine est, indico tamen esse terminum in obliquo. neque fundamentum Cardin. de Lugo quicquam urget, quia cum substantia illa nude sumpta non succedat substantiae panis, sed circumuestita Organizationibus illis accidentalibus, succedunt quidem acca illa in obliquo.

Opponitur: Acca illa Xpti Dni. sunt terminus transubstantionis, ut dictum est, ergo Conuersio haec non potest esse substantialis, et accalis. consequentia probatur: Conuersio dicitur substantialis propter terminum substantialem, ut iam explicuimus disp. precedenti: docuimus enim quod haec actio et entitatiue sit accidens, apellatur tamen substantialis propter terminum introductum substantialem; ergo si terminus introductus sunt acca illa corporis humani, haec actio erit accalis, vel saltem erit partim substantialis, et partim accalis, quia nimirum introducuntur substantia et acca, Corporis Xpti Dni.

Respondetur hanc actionem apelandam esse substantialem, quia terminus, qui in recto affertur, et introducitur substantia est; acca enim, ut iam dictum est, afferunt solum in obliquo, et consequenter etiam introducuntur in obliquo importata, sicut ex vi formali Verborum Consecrationis. Sicut actio quam producit Petrus albus dicitur ab omnibus Philosophis substantialis, non est mirum quod actio, quae introductiua corporis humani apelletur a nobis actio substantialis. Respondetur potest 2º cum P. Vasq. huius modi actionem dici substantialem propter precipuum et principalissimum terminum Conuersionis. Cap. 4 quid ponat ex vi Verborum sub speciebus Vini?

Caput, 4um

Quid ponat ex vi Verborum Sub Speciebus Vini?

Poni Sanguinem chatolica veritate, q̃ Verba Consecratoria expresse, et proprie significant sanguinem Christi. Quid dicunt autem qd significet per hanc Vocem, ut videamus quid ponat ex vi Verborum Consecrationis sub accidentibus Vini. Qui existimantes Sanguinem nil aliud esse quam materiam forma corporeitatis informatam, dicere tenebunt hoc poni ex vi Verborum Consecrationis. illi vero qui dicebant cum P. Suar. corpus organicum debitum, per formam subsistere, ut sic tribuunt mixtum organizationem sufficientem ad rationem Corporis humani, similiter dicunt sanguinem esse compositum resultans ex materia, et forma substantiali praescindenti, a viva, seu mortua. proinde q̃ hoc ponit ex vi Verborum.

Si supponamus Sanguinem animari, dicendum est cum sam P. Vasq. superius memoratam neque determinate poni formam viventem, neque determinate formam cadavericam, q̃ Verba Consecrationis disiunctim, solum petunt unam formam, seu alteram, q̃ cum qualibet harum formarum sufficienter constituitur sanguis humanus. si forte recurrere velis ad sententiam Cardi. de Lugo, iam superius explicatam, et impugnatam, dicendum tibi est, poni utramque disiunctim; seu cum organizatione accidentali, seu cum informatione substantiali. Qua posita resultat substantialiter sanguis humanus.

Nos docuimus in lib. de anima Sanguinem non animari, sed informari forma alia substantiali distincta: quapropter asserendum est in presenti poni ex vi Verborum, qq. consecrat Vinum compositum illud ex materia, et forma resultans, quod appelatur sanguis, et consequenter poni sub Speciebus Vini formam aliquam substantialem. Ratio est, q̃ Sanguis se habet, sicut aqua, Vinum, et reliqui liquores, sed haec omnia non sunt materia cum accidentibus solum, sed materia cum forma substantiali: ergo Sanguis est compositum resultans ex materia, et forma substantiali; sed ex vi Verborum ponitur sanguis proprie talis: ergo ponitur compositum resultans ex materia, et forma substantiali.

Dices 1°. Sane doctrina est Contentus Concilii Tridentini, quod quidem indicauit, nullam formam substantialem poni ex vi Verborum Consecrationis. Contra. Assumptum esse falsum, quia Concilium precise dixit non poni aliam Substantiam ex vi Verborum Consecrationis, quod quidem admittimus; reliquum autem reliquit Theologis discutiendum. Praeterea Arriaga qui prius docuerat sanguinem animari, docuit Loco Supra citato Sub Sect. 5. non poni animam ex vi Verborum; fatetur tamen quod si Sanguis non animet, sed habet formam aliam substantialem per quam in esse sanguinis constituat, procul dubio ponendam ex vi formae Verborum Consecrationis.

Dices 2°. Ut constituat Corpus humanum, sufficiunt materia 1ª, et accidentia, quae videntur in homine; ergo Ut ad sanguis humanus sufficiunt similiter materia 1ª, et accidentia, quin sit necessarium recurramus ad formam substantialem; consequentia; Enim discurrere videtur P. Arriaga, qui cum dixisset ex vi Verborum sub speciebus panis poni materiam 1ª cum accidentibus, sub accidentibus Vini docuit poni materiam 1ª cum accidentibus.

Contra. Primo ante. neg. cons. 2do. concedo. discrimen est manifestum; ad Veritatem enim Verborum, quae consecrant panem necessaria non est forma rationalis substantialis, cum auter ad quamcunque formam substantialem per varias illas organizationes accidentales reperiat corpus humanum, quod significant verba consecratoria: ad Veritatem autem Verborum, quibus consecratur vinum necessaria est forma substantialis, quia vocem Sanguis non significat precise materiam 1ª cum accidentibus, sed compositum resultans ex materia, et forma substantiali, sicut nec vinum, nec reliqui liquores precise materiam 1ª cum accidentibus, sed compositum substantiale Ut apud Philosophos notissimum est. Fundamentum vero nullum est ut dicamus reliquos liquores esse composita substantialia, Sanguinem vero non esse, cum naturam aliorum liquorum Cimulet.

Dices 3°. disparitatem assignatam nullius ponderis esse, quia quando homines imposuerunt has voces corpus humanum ad significandum, solum attenderunt, ad id, quod oculis videbant; hoc autem erat materia 1ª cum accidentibus: Similiter etiam quando imposuerunt vocem Sanguis ad significandum solum attenderunt ad id, quod oculis videbant, hoc similiter erat materia 1ª cum accidentibus.

Quod si dicas in sanguine esse formam aliam substantialem constituentem sanguinem in esse sanguinis, similiter dicunt alii esse formam aliam substantialem constituentem corpus humanum in esse corporis humani; quia sicut ad imponendum has voces corpus humanum ad significandum attenderunt ad materiam cum accidentibus variis circumvestitam; ad imponendum hanc vocem sanguis attenderunt ad materiam cum accidentibus illius liquoris circumvestita.

Respondetur. Verum quidem esse formam nullam substantialem oculis, vel sensibus corporeis percipi posse, et homines imponentes vocem ad significandum saepe saepius attendisse ad id, quod sensibus experiebant. cum non constet imposuisse similiter voces ad id, quod per discursum, et rationem assequebant. Videbant autem homines corpus humanum esse quid commune composito vivente, et mortuo, quando quidem in utroque reperit corpus humanum relinquendo alias dispositiones. Ex quo deducit quod plures Philosophos, quos in praesenti amplectimur aliter ad adhibet compositum reperiri, quod significat per has voces Corpus humanum. Quod hoc commune est materia cum accidentibus. solum est discrimen, quod aliqui ex adversariis dicunt, hoc commune esse compositum ex materia, et forma corporeitatis; nos autem hoc negamus, quia nihil exercet per hanc formam, quod non possit praestari per accidentia, quae quidem omnes Philosophi reperiunt in materia.

Cum vero imposuerunt vocem sanguis ad significandum, attenderunt ad illum liquorem, qui reperit in composito, sive mortuo, sive vivo, relinquendo ceteris dispositionibus. Per quod huiusmodi liquor constituat, non est indicium nec distinctione per materiam realem, neque per corporicam formam, sed per formam aliam substantialem distinctam. Dicimus hanc vocem significare compositum illud, ex materia, et forma illa resultans, ut hae voces vinum, et oleum significant secundum communem loquendi modum specialia composita ex specialibus formis constituta. Caput 5. quaestiunculae aliquae agitant. = =

Caput, 5,

Quaestiunculae aliquae agitantur.

1.ª Questiuncula, quæ hinc nascitur. Utrum si consecratio fieret tempore mortis, is sanguis ponendus esset ex vi Verborum? Respondetur. Omnino tam effusum, quam intra Corpus latentem ponendum ex vi Verborum. Ratio est, quia totus ille est sanguis Christi Domini, quem significant Verba consecratoria, et communem hominum loquendi modum.

Dices 1.º si pars aliqua Christi corporis abscinderetur non poneretur ex vi Verborum sub Speciebus panis, quandoquidem solum ponitur id quod est absolute, et simpliciter corpus humanum; ergo pars illa sanguinis in terram effusi non poneretur ex vi Verborum sub Speciebus Vini. Respondetur. Omittendo antecedens pro præsenti instituto, et negando consequentiam. Ratio disparitatis est, quia totum heterogeneum quale est corpus non salvatur in qualibet parte; totum tamen homogeneum, quale est sanguis salvatur in qualibet parte. At enim quælibet pars aquæ absolute, et simpliciter est aqua, quia hæc totum homogeneum est, sic quælibet pars sanguinis absolute, et simpliciter est sanguis, quia totum homogeneum est; digitus vero abscisus non est corpus humanum; quia hoc est totum heterogeneum.

Dices 2.º: Verba illa: qui pro Vobis, et pro multis effundetur, quæ referuntur supra calicem denotant solum sanguinem tempore passionis effundendum ex vi Verborum ponendum esse sub accidentibus Vini. ergo non Omnis Christi sanguis ponitur ex vi Verborum. Respondetur 1.º iam dictum esse in superioribus, Verba illa non componere formam consecratoriam, quo posito ex vi Verborum quibus essentialiter consecratur calix, ponendus est totus Christi Domini sanguis, tam effusus, quam non effusus, quia Verba quibus essentialiter fit consecratio Calicis significant Omnem omnino sanguinem.

Respondetur 2.º probabiliter dici posse Omnem omnino sanguinem Corporis Christi, fuisse tempore passionis effusum, ut ex Vulnere lanceæ liquido videtur. Respondetur 3.º dici per tropum totum sanguinem, etsi totus sit effusus, ut corpus dicitur a bestiis devorari, et non omnes partes corporis devorentur. Aliter dicitur homo generabilis, et corruptibilis, et non omnes partes generentur, et corrumpantur.

2.ª questiuncula

Utrum etiam illae sanguinis quae fuerunt in terram sparsae, vel relictae in spinis, quas deinde non resumpsit Verbum Divinum ponant ex vi verborum. Supponit haec dubitatio particulas aliquas sanguinis in terris remansisse de quo videndus est P. Suar. tom. 2° in 3. p. disp. 4[?]. sect. 3. P. Vasq. tom. 1. in 3 partem disp. 36. cap. 8. Respondetur quod tunc quando retinebant formam sanguinis ponebant ex vi verborum, modo autem non ponunt, quia iam non retinent formam sanguinis licet retineat colorem antiquum, quia non est fundamentum ad dicendum tandiu perseverare formam sanguinis sub illa materia.

3a Quaestiuncula. Utrum totus ille sanguis, qui ponitur ex vi verborum in sacramento sit continuus, licet extra sacramentum partes sanguinis illius discontinuatae sint inter se, ut contingit in triduo mortis dicentes asserentes non totum sanguinem fuisse effusum, remanserunt enim partes aliquae sanguinis in terra in spinis, et in sudario, partes vero aliis in corpore Christi fuerunt latentes. P. Suar. disp. 51 sect. 8. affirmative ret difficultatem. Fundamentum est quia partes eiusdem liquoris, ex eo praecise, quod habeant continuationem et approximationem in ordine ad locum uniuntur, et continuantur, ut evidentissimum est; sed partes eiusdem sanguinis contingunt, et approximant in ordine ad locum in hoc sacramento, ergo uniuntur, et continuantur inter se.

Verum tamen est, partes illas sanguinis non esse continuas in hoc sacramento, si alioqui sint discontinuae inter se extra sacramentum. ita sentit P. Vasq. disp. 185 cap. 3. cum pluribus aliis ipsum sequutis. Ratio est, quia non est ponenda nova unio in hoc sacramento si partes non habeant illam inter se, cum enim in sacramento partes ponantur qualiter sunt in se, sic inter se sunt discontinuae, et separatae, neque in sacrato habebunt unionem, licet habeant localem coniunctionem, et approximationem, sicut quod caput non unitur cum pedibus extra sacramentum, neque in sacrato eiusmodi partes uniunt inter se licet habeant localem coniunctionem, et approximationem.

Rationes quas Card. de Lugo innuergit [?] P. Suar. sunt inefficaces. Prima est, quia [?] dicunt

Poni aliquē modum Vnionis inter partes, quam ipse non habebant extra Sacramentum, hec ē ipsissima delusio P. Suar. que nullo modo effugit ex absurdum. Et est 3ª sequeretur quamlibet partem sanguinis esse vnitam cum omnibus alijs partes, et omnes cum qualibet. Rndit P. Suar. libentiss. admitendo sequelam, quia hoc ē ipsum, quod ab ipso docetur, quia cum partes illius liquoris sint eo modo penetrate resultabit necessario vnio illarum inter se. Rndetur quia positio partium in eodem loco potius obest, quam prodest Vnioni continuative. Hec vero similiter ē inefficax, quia P. Suar. non contendit has partes vniendas esse cum toto rigore continuationis, ita vt vna sit extra locum vicinum immediate alterius, contendit vero habituras talem vnionem qua nisi obesset penetratio vna pars occuparet locum immediatum et vicinum alterius. Omissis ergo his rationibus.

Rndeo ad fundamentum P. Suar. quod etsi illae partes sanguinis localiter coniunctae, et approximatae possint vniri, sicut partes alterius cuiuscunque liquoris, si suas non relinquant, hoc non ē tenendum in Eucharistico Sacramento, quia Christus non vult, vt sanguis sit magis continuus in Sacramento quam extra Sacramentum.

Aliter Rndet P. Vasq. asserens, quod si res retineant modum naturalem existendi in loco, ita ut res sint in toto loco, et pars in parte sit approximatio localis causa continuationis. Ceterum quando res existit in loco modo spirituali, ita vt tota sit in toto, et tota in qualibet parte approximatio localis non ē causa continuationis. hoc videtur gratis dictum, proinde quia melius ē recurrere ad nostram solutionem Cap. 6. Specialiter numerantur, que ponuntur ex vi verborum et per concomitantiam sub vtraque specie. = = = = = = = = = = = = = = = =

Caput, 6.um

Specialiter numerantur quæ ponuntur ex vi Verborum, et per Concomitantiam Sub Vtraque Specie.

Statuto iam e sub Speciebus panis poni ex vi Verborum Xm cum illis accidentibus, quae praecise constituunt corpus humanum in esse talis, et sub Speciebus Vini poni ex vi Verborum tantum cum illa substantia constituentis sanguinem humanum esse talis. Nunc Videndum e specialius, quid sub utraque Specie ex vi Verborum, et per concomitantiam constituat. 1° Statuendum e id quod a Concilio Tridentino definitum e Sess. 13 Cap. 3. animam, sanguinem et Divinitatem poni per concomitantiam sub Speciebus panis; corpus autem animam, et Divinitatem sub Speciebus Vini.

Ratio est, nam prima e, quia anima, sanguis, et Divinitas nectuntur inseparabiliter cum corpore, quandoquidem Anima e forma substantialis corporis humani; sanguis e complementum, et pars corporis humani, Divinitas e similiter pars essentialis Christi. Atqui cuius corpus ponitur ex vi Verborum; ergo etc. Rursus Anima e complementum sanguinis, quia cum illa ordinatur ad componendum hominem integrum, et perfectum, corpus similiter e alia pars, cum qua ordinatur sanguis ad componendum hominem, Divinitas etiam ordinatur cum corpore, et sanguine ad componendum integrum Christum. ergo etc.

Dices: sanguis e pars corporis humani; ergo constituit corpus humanum, sed quidquid constituit corpus humanum ponitur ex vi Verborum consecrationis, ut dictum a nobis e; ergo sanguis ponitur ex vi Verborum consecrationis sub accidentibus panis. hoc argumento putant aliqui convincere illos, qui dicunt sanguinem animari, vel tamen vera aequalem habet difficultatem sive dicamus sanguinem animari, sive non animari.

Respondetur nomine Corporis Vulgariter, et communiter intelligere omnes partes solidas, prout a fluidis, et humoribus distinctas. Hinc e, quod communiter in Scriptura haec duo distinguantur, caro, et sanguis; quod quidam maiorem veritatem habet in Sacramento, in quo sub Speciebus panis ponitur Corpus, ut aptum manducationi, ut sic autem solum dicit partes solidas; et sub Speciebus autem Vini ponitur ratione potus, ut sic autem partes fluidas importat.

2° Statuendum e cum Patribus Suar. et Vasq. Patrem, et Spiritum Sanctum esse per concomitantiam

sub Utraq. specie, et Doceant Thomistae aliqui apud S. Dicastillo. Ratio e, quia impossibile e rem ee in aliquo loco, quin in eodem loco sint illa, quae cum illa realiter identificantur. Atqui in hoc Sacramento sub Utraq. specie e natura divina, quae constituit Christum Dnum. Ergo ibi etiam sunt reliquae ss. personae realiter presentes Pater, et Spiritus Sanctus cum quibus identificat natura divina. Ubi notandum e 1°, sub Utraq. specie ee Patrem, et Spiritum Sanctum per concomitantiam magis mediatam, quam personam Verbi, quia Christus Dnus. immediate, et formaliter constituitur per personam Verbi, non autem per Patrem, et Spiritum Sanctum.

Notandum e 2°, etsi omnes tres divinae personae specialiter sint in hoc Sacramento, non tamen ostendendo accidentia, possumus dicere hoc e Pater, aut Spiritus Sanctus, et possimus dicere hoc e Verbum divinum, sicut ostendendo Christum Dnum. in terris degentem poteramus dicere cum veritate, hoc e Verbum Divinum, non tamen hoc e Pater aeternus, et Spiritus Sanctus. similiter et dici possit, Verbum Divinum sumitur in Eucharistia, non tamen dicitur cum omni proprietate Pater aeternus, et Spiritus Sanctus sumuntur in Eucharistia. quod si aliquando dicatur totam recipi Trinitatem per hanc locutionem solum dicimus speciali modo assistentem in nobis totam Trinitatem ratione identitatis, quae omnes personae habent cum natura Divina, non vero quod illis omnibus tribuantur denominationes quae in hoc Sacramento tribuuntur Verbo Divino.

3° Statuendum e, quantitatem illam, quam Christus Dnus. habet extra sacramentum, habiturum similiter in Sacramento, si haec quantitas, sit unum ex accidentibus, quae formaliter constituunt corpus humanum ponitur ex vi formae sub accidentibus panis; sub accidentibus autem vini per concomitantiam; si vero non sit ex accidentibus naturaliter componentibus corpus humanum sub Utraq. specie erit per concomitantiam, quia tam corpus, quam sanguis naturaliter connectuntur cum quantitate.

4° Statuendum e gratiam sanctificantem, habitum luminis gloriae, virtutes supernaturales, et caeteros habitus infusos, quibus Christus decoratur ponendos per concomitantiam sub Utraq. specie. Ratio e, quia cum his omnibus connectitur Christus Dnus qui ponitur in hoc sacramento. Unde Suarez collegit, visionem beatam, amorem

Beatificum, intellectum, et Voluntatis reliquas quae potentias Christi Domini poni sub Utraque specie per concomitantiam. colligit deinde, Omnes actus Vitales immanentes praecisse dependentes a potentia, Ut sunt actus appetitus, et sensuum internorum intus, et Voluntatis, quos Christus Dominus habet in caelo poni in hoc sacramento per concomitantiam sub utraque specie. Rationem quod cum Virtus productiva illorum actuum ponatur Utrobique, neque ipsi dependeant ab aliquo extrinseco magis uno loco quam alio, Ut sint Utrobique eo ipso, quod potentia sit duplici in loco constituta.

5° Statuendum est, Ossa, capillos, neruos, et Vngues, poni ex ui Verborum consecrationis sub accidentibus panis, quod sint partes constituentes corpus humanum, per concomitantiam autem sub accidentibus Vini. hoc enim idem dicendum est de Spiritibus Vitalibus, animalibus, et humoribus, quia hi sunt partes hominis: Salliva autem, et alia huiusmodi, quae fuerunt in corpore Christi, et neque cibus in Stomacho existens, neque ex ui formali Verborum, neque per concomitantiam ponuntur sub Utraque specie, quia neque constituunt corpus, neque sanguinem humanum neque pertinent ad complementum, per integritatem corporis, aut sanguinis.

Diximus idem dicendum esse de Spiritibus animalibus, Vitalibus, et humoribus, quod de Ossibus, Neruis, capillis, et Vnguibus, id quidem est intelligendum, quo ad hoc, quod est praecisse poni. Ossa enim nerui, capilli, et Vngues, ponuntur ex ui formali sub accidentibus panis; Spiritus autem, et humores per concomitantiam; Spiritus autem Vitales, et animales, si non distinguuntur a sanguine, ponuntur ex ui formali sub accidentibus Vini, et humores reliqui, qui distinguuntur a sanguine ponuntur per concomitantiam sub eisdem accidentibus.

Dubitabis autem de particulla illa corporis per circunscisionem abscisa, Utrum ponatur in Eucharistico Sacramento. Respondeo, quod tunc quando Christus Dominus in terris degebat non ponebatur ex ui formali, neque per concomitantiam sub Accidentibus Eucharisticis. Fundamentum est, quod Christus quando protulit Verba consecratoria solum Voluit poni corpus cum integritate corporis quantum habebat non Vero Voluit poni particulam illam, quam expontanee relinquit.

Nodo aut. Cl. Sam. P. Suar. tom. 2º in 3.
p. disp. 47, sect. 1ª n. e. difficultas q. Xptus Dnus. iam gloriosus in Cælis recu-
peravit eam partem p. circumcisionem abscissam, quapp. sicut reliquæ partes corporis
ponunt. modo ex vi s.tali sub accidentibus panis p. concomitantiam aut. sub ac-
cidentibus vini, sic discurrendum de particula illa corporis. Scio Card. Toletum
Notatione 31. supra Cap. 2. Luc. sapientiss. et Eruditiss. probare præputium Xpti
Dni. permanere adhuc in terris et cuius iam dicendum e. modo n. poni, neq. ex
vi s.tali, neq. p. concomitantiam sub accidentibus Eucharisticis.

6º Statuendum est, qd
si in triduo mortis fieret consecratio panis n. poneret sub illius accidentibus p. concomitantiam
sanguis ille, qui effusus e. Ratio e., q. corpus [illegible] nullam hēt connexionem cum san-
guine effuso, sicut neq. cum aīa; deficit p.º titulus concomitantiæ, qui requirit ut aīa
et sanguis effusus ponant. p. concomitantiam sub accidentibus panis.

Rogabis deinde
utrum poneret sub accidentibus panis sanguis ille, qui intra corpus Xpti. permansit
[illegible] n. fuerit totus effusus. P. Suar. et P. Fran. affirmant n. poni
[illegible] Henriq. contrarium asserentes; corpus enim mortuum nullam hēt connexionem
[illegible] illo sanguine, quapp. deficit titulus concomitantiæ; pinde q. aio n. poni
sanguinem illum; neq. fundatum P. Henriq. aliquid pbat. pp. eandem rationem,
si fieret consecratio in illo triduo sub accidentibus vini, et poneret totus sanguis
[illegible] effusus, quæ intra corpus existens ex vi s.tali verborum, ut stabilitum
a nobis e. Cap. 5. n. ponerent p. concomitantiam corpus, et aīa, et in utroque
casu Divinitas poneret.

7º Statuendum e. id, qd a nobis pbatum e. in phia, [illegible]
[illegible] negativas comitari corpus ubicumq. existat, q. si res absolute, et
[illegible] destruit, ubicumq. e. destruit, cum negatio sit [illegible] naturæ,
[illegible] destruit ubicumq. sit, solum requirit destrui ubicationem, n. vero destrui
[illegible]. Hinc infert qd præforatio manuum, et pedum, quæ [illegible] in Cruce
Xpto. Dno. [illegible] similiter in Eucharistico Sacramento, si forte tunc

fieret Dscissio, qd quidem per illam perforationem fuit destructum aliquod positivum in Xpto. Dno. existens, scilicet mira Unio Continuativa illarum partium.

8° Statuendum est Acca illa que dependent a loco, non omnium sam non Dimitam Entitatem Xpti. Domini Ubicumque Dstituat: tum, quia hec acca non pertinent ad natale Complementum, et integritatem Entitatis; tum, quia hec acca illi loco detracto alligant. Hinc infertur Ubicationem illam quam habet in Cælo, non poni sub accidentibus Eucharisticis, neque Ubicationem hanc detracto sacramentum hanc, quam habet in terra, Dstitui in Cælis. infertur deinde Sessionem, et Ambulationem quam forte Xptus. exerceret in Cælo non Dstitui sub accidentibus Eucharisticis, tum quia has actiones Xptus. exercere non potest in Sacramento, tum, quia hæ actiones sunt essaliter dependentes a loco.

Quid ad id qd diximus §. 4. Statuendum est. sic obiici potest: plures actus Vitales immanentes reperiuntur, qui quamvis precisse sint dependentes a loco, non tamen Dneccuntur cum entitate Xpti. Dni. quia casualiter producuntur; ergo contra prima non est dicendum Omnes actus Vitales immanentes precisse dependentes a loco, Ut sunt actus appetitus, et Sensuum internorum, et Intellectus, et Voluntatis poni in quocumque loco posse Dstituant, quia deficit titulus Dnexionis, et Concomitantiæ. et est scilicet Xptus. Dnus. in eucharistico Sacrato non habet Omnes actus Vitales, quos habet in Cælo.

Respondetur nos cum dixisse Omnes Actus Vitales immanentes ponendos Ubicumque Xpti. Entas Dstituat fuisse Loquutos de actibus habentibus aliqualem Dnexionem cum entitate Xpti. Dni. in pluribus locis replicata si tamen darentur aliqui actus in Xpto. Dno. casualiter tantum producti in Cælo, Ut Dtendit argumentum plures dari hic non est necessum, qd replicent in sacrato Eucharistico.

Caput, 7.[um]

Utrum Verbum Divinum qua Suppositum est Dstituatur ex vi Orationi sub Utraque Specie?

Stabilitum iam est ex Concilio Tridentino divinitatem sub utraque specie poni per concomitantiam, et consequenter videtur inutilis presentis dubii difficultatis discussio. illam tamen instituo propter duplicem gravem sententiam. Prima est eminentissimi Cardin. Bellarminus, qui in lib. 4. Euchar. Cap 23. n° ultimo ita fatur: quare ex vi verborum est in specie panis corpus non quodlibet, sed filii Dei, et proinde corpus subsistens divini Verbi subsistentia, et consequenter unitum divinitati. 2a est P. Ant. Bernal disp. 37 Sect. 1. et 2. qui duo conclusiones instanter tuentur subsistentiam divini Verbi poni ex vi formali sub accidentibus eucharisticis.

Asserendum est, Subsistentiam divini Verbi non poni ex vi formali, sed per concomitantiam in hoc Sacramento. Ratio est: verba consecrationis non significant suppositum neque subsistentiam divini Verbi; ergo suppositum et subsistentia divini Verbi non ponitur ex vi formali verborum consecrationis. Antecedens probatur: verba consecratoria solum significant corpus illud, quod est constitutivum huius humanitatis assumptae a Verbo divino: sed in hoc non effectum, quod significet suppositum, seu subsistentiam Verbi divini; ergo etc. Consequentia probatur, et explicatur, voces istae corpus, et sanguis, quae assumuntur inter verba consecratoria significant illud, quod per modum partis constituit humanitatem in esse talis; sed suppositum seu subsistentia divini Verbi non constituit humanitatem in esse talis; ergo voces istae corpus, et sanguis non significant suppositum seu subsistentiam divini Verbi.

Obijcit 1°: Verba consecratoria hoc est corpus meum, quae proferuntur in persona Christi, significant illud esse corpus Christi sive personae principaliter loquentis; ergo significant personalitatem per quam tale corpus trahitur, aliter enim non esset corpus Christi. Confirmatur 1°. per haec verba significat corpus non utcunque acceptum, sed corpus Christi, ut est corpus Christi; sed corpus Christi ut est corpus Christi, per subsistentiam divini Verbi constituitur; ergo verba consecratoria divini Verbi subsistentiam significant. Confirmatur 2°: corpus non alia ratione dicitur Christi nisi per unionem hypostaticam cum Verbo divino; ergo si ponitur sub accidentibus Eucharisticis corpus, quatenus est corpus Christi ponitur sub eisdem accidentibus, non solum ratio corporis, sed etiam unio hypostatica per quam unitur cum Verbo divino. et consequenter Verbum ipsum divinum.

Ad hoc Argumentum Resp. P. Vazquez disp. 185. N° 14. pronomen illud meum non significare suppositum, sed naturam humanam loquentis, cuius dicitur esse corpus illud, et consequenter non ponit suppositum aliquod, seu subsistentiam ex vi Verborum consecrationis. Card. de Lugo disp. 8. Sect. 6. contendit pronomen illud magis directe, et immediate, significare suppositum, quam naturam loquentis, quia dicere hoc est corpus meum, idem est ac dicere, hoc est corpus mei. cum enim dicere non possimus, ego sum natura humana, sed ego sum homo. fit quod genitivus ille mei significet in recto suppositum, non naturam, quandoquidem idem est dicere, hoc est corpus mei, ac dicere, corpus suppositi quod sum ego. Deinde affirmat, magis, significare naturam loquentis, sicut enim terminus hic homo significat directe suppositum, magis tamen abstracte, et indirecte, humanitatem, quia idem est dicere hic homo, ac dicere, suppositum huius humanitatis, in quo affirmatur suppositum indirecte, humanitas vero directe. sic similiter in presenti casu.

In hac discordia nolo sententiam meam afferre quia necessarium non est, rectum, et obliquum, directum, et indirectum, magis, seu minus, directe significatum harum predicationum evoluere, ut respondeamus presenti difficultati. Ad argumentum, concesso antecedente, distinguendo consequens: est significant personalitatem, tamquam aliquid se tenens ex parte Sacramenti, nego consequentiam: tamquam aliquid se tenens ex parte personae loquentis, sive efficiens principaliter Sacratum concedo consequentiam. Itaque verba consecratoria et significent corpus trahi personalitate loquentis, non tamen significant personalitatem ibi esse, ubi est corpus, sufficienter enim verba haberent veritatem si personalitas esset in caelo, nullo autem modo sub Eucharistico Sacrato, quapropter ut intelligamus id, quod ponit ex vi Verborum non debemus attendere ad significationem utrumque, sed ad significationem tendentem ad id, quod est sub speciebus Sacramentalibus.

Ad primam confirmationem Resp. negando maiorem, quia data reduplicatione supra corpus Christi, ut est corpus Christi. hanc enim reduplicationem non habent Verba consecratoria, quia solum significant poni ex parte Sacramenti specificative corpus illud, quod est absolute, et simpliciter corpus Christi,

Et Dseq. n significant poni totã Voem Salr. qua Dstituit in eẽ corporis Xpi Dni, Et Enim significent divinam Subsistiam, l. psonalit. hanc n significant hic, et nunc, in Sacramento Existent. 85

Ad Zam Oᵇrationem. Rndetur eodẽ modo negando Suppᵘᵐ Dsequentis, qd Vt. Sub accidentibus Eucharistiis ponat ea Vao, l. illud ẽ qd actualr Dstituit in eẽ corporis Xpi. Fatemur itaq. qd Vt corpus illud, sit corpus Xpi debet eẽ Unitum cũ Xpo: negamus tamẽ narium eẽ poni nanc Vnionẽ cum divina Subsistia in Eucharistico Sacramento; n Enim Requirit, qd Ex vi Frali in hoc Sacramento sit Unitum, Vt absolute, Et simpliciter sit Unitum, cũ sufficiat eẽ in isto Unitum, qdo dicimus, qd in hoc Sacramento Ex vi Frali, corpus illud n ẽ Unitũ cum Subsistia divina, idem ẽ, qd Ex vi Frali n ponat Vnio cũ subsistia divina, n Volumus dicere, qd. absolute, Et simpliciter n sit Unitum cũ divina subsistia, quandoquidem sufficit, Vt ẽ Dcomitantiã ponat illa Unio, Vt sit absolute, Et simpliciter Unitum cum subsistia Verbi.

Obijcit Zᵒ. trũs a quo Dversionis Eucharisticæ, n ẽ sola na panis, d. etiam illius Subsistia: Ergo trũs ad quem Dversionis Ex vi Frali n erit sola na corporis, Et Sanguinis, d. Etiam divini Verbi subsistia.

Rndetur Iᵒ. Retorquendo argumentum. trũs a quo Dversionis Eucharisticæ ẽ Fra substalis panis; Et trũs ad quem Dversionis Eucharisticæ Erit ex vi Frali aia Rationalis Xpti Dni. Rndetur IIᵒ. trũm ad quem ex vi Frali Desideratum eẽ precise id, cuius positionẽ significant Verba Dsecratoria. quare neq. in hoc, neque in aliis dat. paritas inter trũm a quo, Et trũm ad quem.

Obijcit 3ᵒ. Sanguis ẽ nomẽ Suppi: Ergo Ex vi Verborum Dsecrationis calicis ponit. divina Verbi subsistia, ẽ qua sanguis subsistit. Rndetur Nego Dsequentiam: sanguis ẽ Xa Sentiam Dcretum, Ex ma, et Fra substali; d. Dcretum, ex ma, et Fra substali ẽ suppᵘᵐ infalibiliter, quando quidẽ ẽ nara Dpleta: Et Sanguis ẽ nomen Suppi. Et Dseq. importat subsistiam, d. n aliã nisi divinã: Ergo Etta.

Contra asserit. Rndetur. illos qui tuent. sanguinẽ n aiari n facile

Reddituros nos, cur pro vocem sanguis non importet subsistia, l. supp.um Facile tn. reddo nos, quod verba declaratoria non significant sanguinem poni tanquam supp.um d. quatenus oppositum est, presertim cum inventores linguarum non attenderint, ut ipse saepe saepius inculcat, et subsistia realiter a na distinctam; alia argumenta quae possunt obijci videantur apud P. Arriag. disp. 8. sect. 5. Disp. de modo existendi Xpti Domini sub speciebus sacramentalibus. Caput. 1. Xptus. Dnus. est presens speciebus sacramentalibus, per verum et intrinsecum ubi realiter distinctum. = = = = = =

Disputatio, 9a,

De modo existendi Christi Domini sub Speciebus Sacramentalibus.

Caput, 1um

Christus Dominus est presens speciebus sacramentalibus per verum, et intrinsecum ubi realiter distinctum. =

Potius supponendum est ex phia. quae in presenti probandum est, quamlibet entitatem creatam constitui in loco per aliquid realiter ab ipsa distinctum et a loco, quod appellamus ubi, et consequenter Xptum. Dnum. realiter esse presentem speciebus sacramentalibus, per ubi quoddam distinctum a substantia Xpti. Dni. quam ab speciebus sacramentalibus realiter distinctum: difficultates, quae possunt opponi dissolutae sunt a nobis in phia, neque potest obstare id quod ex P. Hurtado, scilicet mirum non opus esse, quod superaddat positiva entitas ubi, quia ab eo precisse quod Xptus, et species sacramentales existant, et quod nequeat corpus aliud intercipi, sufficienter intelligitur Xptus. Dnus. presens speciebus sacramentalibus. Ratio est, quia quod non intercipiat corpus aliud inter Xptum. Dnum. et species sacramentales oritur ab approximatione locali. hanc autem approximationem localem attendimus realiter aliquid positivum distinctum a substantia Xpti. Dni. et specierum sacramentalium.

Hinc colligit Ganc Vbicationem, siue presentiam Sacramentalem variari, quotiescumque Eucharistia localiter mouetur. Ratio est quia quando mouentur Species accipit Christus de nouo aliquam denominationem, qua sit hic, vel illic, vbi antea non erat, quamuis ipse moueatur secundario, et per accidens ad motum Specierum, reuera tamen accipit nouam denominationem positiuam, quam antea non habebat. idcirco in propria dixi Vbi immobilitatem explicandam esse, per ordinem ad aliquod Spatium immobile imaginarium, quocumque modo illud explicetur, quod quidem non habet maiorem difficultatem, quam quod si aqua intra Vas contenta defferretur in alium locum, reuera diceretur mutare locum, in quo antea non erat.

Rogabis 1.° ad maiorem intelligentiam huius Vbicationis sacramentalis, Vtrum dicenda sit definitiua? Respondeo hanc difficultatem esse de modo loquendi. si per presentiam definitiuam intelligamus presentiam aliquam, qua res ponit in certo, et definito loco. ita ut per eam presentiam non sit ultra illum locum; certum est hanc presentiam esse definitiuam, cum per huiusmodi presentiam Christus ita sit intra hostiam, ut nullo modo sit extra illam. si per presentiam definitiuam intelligamus tamen presentiam, quae simul dicit carentiam omnis [illegible] Vbicationis in alio loco, tunc nullo modo presentia haec est definitiua, quia Christus Dominus in Caelo est, et in aliis hostiis consecratis, et consequenter haec presentia sacramentalis non potest esse definitiua in hoc sensu, quia non dicit carentiam omnis alterius presentiae.

Si per presentiam definitiuam intelligamus presentiam, quae in modo naturali existendi conformatur subito, certum est, hanc non posse esse definitiuam. Si denique per presentiam definitiuam intelligamus presentiam quandam oppositam circumscriptiuae, quae circumscriptiua sicut habet constituere partes corporis quanti extra partes, sic definitiua habet constituere omnes partes corporis quanti in eodem loco, certum est in hoc sensu hanc presentiam esse definitiuam. Itaque tota haec difficultas est de modo accipiendi presentiam definitiuam qui sicut solet esse varius, ita nil fixum hic dici potest.

Rogabis 2.°

Utrum presentia hoc detrata sacralis habeat incompatibilitatem cum alia presentia sacrali in diverso loco; sicut enim presentia nalis extensa alicuius corporis non est compatibilis cum alia presentia extensa constituenti partes extra partes eiusdem entitatis in diverso loco, sic potest esse difficultas, utrum presentia sacralis, quae constituit Christum Dnum. modo inextenso sit incompatibilis naliter cum alia presentia (extensa eiusdem entitatis constituentis partes extra partes eiusdem entitatis in diverso loco, sic potest esse) constituenti eodem modo Christum Dnum. in alio loco.

P. Suar. disp. 48, sect. 3. utramque contradictionis partem probabiliter defendi posse. tuet nimirum hanc presentiam ex natura sua esse compatibilem cum alia et rursus ex natura sua esse incompatibilem cum alia simili presentia in diverso loco. Pro 1a parte: non repugnat talis modus presentiae, qui ex natura sua non excludat aliam silem presentiam eiusdem corporis in alio spatio; 2o. supposita institutione huius mysterij, videtur ita discurrendum, presentiam, nimirum sacralem esse huius conditionis, ut res sua unius contingant, ne ult. presentiae aliae sacrales, quas nario habiturus est Christus Dnus. supposita institutione huius mysterij, violentiam patiantur; pro probabiliter potest dici, presentiam sacramentalem naliter esse compatibilem cum presentia alia sacramentali in alio loco adequato.

Hic discursus non est efficax; quia hoc totum reducendum est ad incapacitatem nalem, et intrinsecam, quam habet corpus Christi, ut simul constituat in pluribus locis distantibus, quadoque. sicut ratio illa spatialis commensurat cum natura illius subiecti, sicut subiectum naliter, non potest admittere presentiam aliam similem. sic ubicatio subiecto proportionata non potest admittere presentiam aliquam, seu ubicationem similem. Rursus. ut daremus presentiam, et ubicationem sacralem, quantum ex vi ipsius presentiae naliter esse compatibilem cum alia presentia in alia hostia, non posset absolute, et simpliciter naliter constituere corpus Christi in alio loco adequate distincto, quia corpus habet incapacitatem nalem, ut in pluribus locis adequatis, et distinctis constituat.

Cardin. de Lugo disp. 5. sect. 7 no 178. hac utitur ratione ad probandum, presentiam quamlibet detratam sacramentalem non esse naliter compatibilem cum alia. ubicatio petit uniri cum re, quam facit

presenti loco, quia Vnio realis, et physica importat secum talem alligationem, Vt Vbicunque fuerit Vnum extremum sit etiam aliud, quod petit non poni Vnum extremum, Vbi aliud poni non potest. Ergo presentia hec sacramentalis naturaliter est incompatibilis cum alia, et Rursus cum ipsa deferri Vbi possit quocunque subiectum defert, causat in subiecto incompatibilitatem naturalem, cum alia presentia.

Iam Vidimus disp. 8. Cap. 1. Huno discursum esse languidum: diximus quod Vnionem non semper habere, neque petere, quod quae semel sunt Vnita, sint Vbicunque est aliud. Vnio enim precise Ex suo Conceptu excludit quod extrema, quorum est Vnio Disiungantur Vbicunque et quoticunque talis Vnio extiterit. cum itaque entitas in duplici Loco ponitur, potest non deferre ad Locum duplicem illud cum quo absolute, et simpliciter est Vnita, quandoquidem illud, Vt sit absolute, et simpliciter, cum entitate Vnitum non petit omni loco.

Hinc est, quod presentia hec sacramentalis Et non possit deferri ad aliam hostiam, non potest esse obstaculum, quominus Corpus Christi in alia hostia naturaliter existat, si forte haberet capacitatem naturalem ad occupandum simul plures hostias distinctas, et separatas, quam incapacitatem naturalem habere iam diximus. Cap. 2 Vtrum presentia sacramentalis Christi Domini sit entitative Supernaturalis?

Caput, 2.um

Vtrum presentia Sacramentalis Christi Domini. Sit Entitatiue Supernaturalis?

Duplex Supernaturalitas reperitur Vna est, quoad substantiam, altera quo ad modum. Supernaturalis quo ad substantiam dicitur illa entitas ad quam non dat Virtus in tota natura. Vt gratia sanctificans, hypostatica Vnio etc. Supernaturalis quoad modum dicitur illa entitas, quae quidem potuit naturaliter poni, Et hic, et nunc miraculose ponitur, Vt restitutio Visus in Caeco dicitur supernaturalis quo ad modum, quia Et Visus sit entitatiue naturalis, quod autem hic, et nunc sic restituatur, Supernaturale, Et miraculosum est, et sic quo ad modum supernaturalis

Est. in presenti non est animus inquirere Dupticem Supernalitatis, quae quae Immunditer diuunt. sufficiunt ad decisionem presentis difficultatis.

P. Ariae, in prima partem disp. 48. n° 40. cum docuisset entis supernalitatem consistere in Diunctione cum Deo mediate, vel immediate, vel in aliquo, quod se habet tamquam effectus Diunctionis immediate afirmat inter respondendum Ciudam argumento posse utramque partem probabiliter defendi. 1° Rationi posse afirmat modum existendi Corporis Christi, in hoc sacramento esse entatiue naturalem, quia modus existendi indiuisibiliter Corporis minus perfectus est quam modus existendi indiuisibiliter naturae Angelicae; sed modus existendi indiuisibiliter naturae Angelicae naturalis est; ergo modus existendi indiuisibiliter naturalis est. consequentia probatur: quia nil supernaturale potest esse minus perfectum, quam res naturalis. 2° afirmat presentiam Christi sacramentalem Ordinari ad constituendum Excellentissimum sacramentum quod in se continet Auctorem, et fontem gratiae, et sanctitatis. Inde cum sententiam huius Auctoris supernalitas entis consistat in Diunctione cum Deo superius memorata, fit quod Vbicatio sacramentalis sit entatiue supernaturalis.

Vtrumque fundamentum merito reijciunt C. de Lugo, et P. Arriaga: primum quidem, quia non repugnat entitatem aliquam naturalem esse perfectiorem entitatibus alijs supernaturalibus. Vt patet in Angelo, et in anima rationali absolute, et simpliciter perfectioribus pluribus accidentibus supernaturalibus. Obijs. ex P. Ariae cui occasionem dedit P. Basquez tom. 2. in primam partem disp. 224. n° 23. et 34, quod cum comparatio fit inter substantiam illectiuam, et Accidens non est mirum quod substantia illa entitatiue naturalis, sit perfectior accidentibus supernaturalibus. Ceterum cum comparatio fit inter duos modos, supernaturalis semper est perfectior modo entitatiue naturali.

Dicendum, quia nil refert, quod comparatio fiat inter substantiam, et accidens, vel inter modum, et modum, presertim cum presentia corporis Christi sacramentalis, plus quam specie differat a presentia Angelica. potest Angeli ea presentia, et entitatiue naturalis, habere aliquod pratum excellentissimum, quo ratione eius excedat Vbicationem supernaturalem sacramentalem.

1.º quia Ubicatio Sacramentalis solum ex divina institutione ordinatur ad causandam gratiam sanctificantem, sicut est totum Sacramentum; ergo non habet supernalitatem intrinsecam, de qua in presenti dubitamus, quando quidem non habet intrinsecam ordinationem ad gratiam. 2.º quia corpus Christi Domini eodem modo ordinatur ad causandam gratiam sanctificantem in suscipientibus; nullus tamen dixit corpus Christi Domini esse entitative supernale. 3.º quia Verba consecrationis absolute sunt entia pure, et entitative naturalia, cum tamen eodem modo in hoc sacramento ordinentur ad gratiam sanctificantem: ergo non recte explicatur intrinseca supernalitas Ubicationis sacramentalis per hanc ordinationem ad gratiam. habemus ex dictis P. Herice censuisse probabiliter dici posse, Ubicationem sacramentalem esse entitative naturalem. defendit eandem conclusionem P. Vasq. Loco citato. P. Arriaga in 3. p. tom. 7. disp. 33. sect. 1.

Communis

Opinio quam amplectimur, supponit huiusmodi presentiam esse entitative supernalem. videantur P. Suar. disp. 48. sect. 1. Card. de Lugo disp. 5. sect. 7. P. Vicar. disp. 5. dubit. 12. non tamen conclusionem rationibus, quas afferunt P. Suar. quae quidem optime expenduntur a P. Arriaga Loco iam citato.

Probatur a nobis presentia sacramentalis est entitative, et intrinsece supernalis. Ubicatio illa, sive presentia dicitur entitative et intrinsece supernalis, quae evertit modum omnem naturae debitum, et excludit modum naturaliter petitum ab entitate; sed Ubicatio quam habet corpus Christi sub speciebus Sacramentalibus evertit modum omnem naturae debitum, et excludit modum intrinsece, et naturaliter petitum ab entitate, ergo Ubicatio illa sive presentia, quam Christus habet sub accidentibus Eucharisticis est entitative, et intrinsece supernalis.

Probatur Minor: per presentiam sacramentalem corpus Christi existit inextensum totum in toto spatio, et totum in singulis partibus spatii, ita ut quantitas partium intervenientium, et penetrent etiam cum specierum quantitate, hoc quidem est contra omnem modum existendi naturalem, et intrinsece petitum a corpore ex terris, et quando: ergo Ubicatio, quam habet corpus Christi sub speciebus sacramentalibus

Euertit modu omnes ius debitum, et excudit modu intrinsece, et naliter petitum ab entitate Corporis.

Obiicit. precipuum fundatum cui nititur P. Sirm in probatione Sue sg. si Vbicationes nales, quas habere possunt Successiue, singule partes corporis Xpti in singulis partibus spatij ponerent simul totum corpus esset in toto spatio, et totum in qualibet parte illius per vbicationes entitatiue naturales: Ergo non est recurrendum ad vbicationes entitatiue, et intrinsece supernales, quandoquidem sufficiunt vbicationes illae nales ad explicandam presentiam Xpti Dni. sacralem. Antecedens facile: si Xptus Dnus. totum omnes suas partes transiret per spatium hostiae singulae partes Xpti Dni. successiue haberent vbicationes correspondentes singulis partibus illius hostiae, ut euidentissimum est, tunc sic: Si remanent omnes illae vbicationes nales successiue habitae simul, et permanenter, fiet, ut omnes simul ponant, et ~~[illegible]~~ in eadem parte hostiae.

Deruent. i. tunc Xptus Dnus. correbit totus singulis partibus spatij, et toti spatio; ergo per vbicationes intrinsecas ~~[illegible]~~ nales erit Xptus Dnus presens singulis partibus spatij, et toti spatio.

Non probatur solutione Card. de Lugo, quae videri potest loco citato, neque solutione alia. R. Magistri. Ro. E. omittendo, quod Deus possit facere hoc tam grande miraculum, et vbicationes illae nales successiue habendae a partibus corporis Xpti simul Deruent. Ratione huius simultaneae coexistentiae singulae partes corporis correbunt eidem parti spatij, vincente Deo natiuam repugnantiam quantitatis, in quo casu nulla supernalitas, quo ad substantiam vbicationibus ipsis reperiet, ut contendit P. Arra.

Hoc tamen de facto non contingit in Sacramento Eucharistico, quia presentia qua parte quaeque corporis Dni. existit Sacramentaliter in spatio, et exigit ex sua ratione correspondentes eidem spatio presentias aliarum partium, quae constituunt Corpus humanum integrum, et perfectum quandoquidem sacratum perfectum saluari non potest in qualibet parte nisi omnes partes alijs interse ceruerent.

Patet, et explicat solutio. Vbicatio illa, qua Petrus ē presens huic loco naliter petit qđ Paulus ñ sit in eodē loco; si tamē p divinam virtutem Vtraq̄ Vbicatio penetret, et intime coniungatur, ñ statim sequit' vtranque futuram supernalē entitatiue, q' hęc superna lita tantum ē quo ad modum; et hoc conuincit P. Arra; Ceterum si daret' Vna Vbicatio ita ita potens, Vt ñ obstante nali repugnantia duplicis quantitatis Petri, et Pauli, peteret ex ña sua admitti Paulum in illo loco in quo est Petrus, talis Vbicatio eēt entitatiue supernalis; cuius autē generis ē Vbicatio sacralis, quę defacto dat'. Cap. 3. Vtrum presentia sacralis dependeat a nali?

Caput, 3.um

Vtrum Presentia Sacramentalis dependeat a naturali?

Supponendū ē, aliud eē loqui de nali eē Corporis Xpti, aliud de nali presentia, siue existentia in loco, quę duo separabilia ss. q̄a cum corpus Xpti. in terris localiter mouebat, mutabat presentia nalis, ñ tamē intrinsecum eē corporis. hoc supp.to duo inquirenda ss. in hoc Cap.: 1.um ē: Vtrum ex ña rei presentia sacralis heat talē conexionē cum presentia nali, Vt supp.to qđ Xptus. naliter ñ existeret in cęlo, l. in alio loco, ñ posset existere in Sacramento Eucharistico. 2.um ē: Vtrum et si ñ habeat huiusmodi conexionē ex ña rei heat saltem conexionem ex institutione Huius Sacramenti? prius dicemus de 1.o puncto difficultatis, deinde de posteriori.

Prima sa ē Caietani, et aliorum, qui Videnť indicare presentiam sacramentalem ex ña rei pendere a nali, ita Vt pereunte na li pereat ex consequenti sacralis. Asserendū nobis ē cum secunda sa, quā defendunt P. Suar. disp. 48. Sect. 2. P. Vasq. disp. 192. Cap. 1. quos sequunť alii: presentiam sacralem ex ña rei ñ pendere a nali. Pbatur: presentia nalis ex ña rei ñ pendet a sacrali; q̄ e conuerso presentia

Sacralis n pendet a nali. Ans evidentissima e, q presentia nalis nulla het Dnexione cum sacrali, et pr. Ante institutione Sacramenti Eucharistici [illegible]; ideo presentia nalis n pendet, neq het Dnexionem cum Sacramentali, q in nullo genere e, L. Dditionis nalis n dicit habitudine ad sacralem. D. similiter in nullo genere e, L. Dditionis sacralis n dicit habitudine ad nalis; g. st. presentia nalis Xpti. n pendet a sacrali, Sacramentalis non pendet a nali.

Ex hoc discursu Colligunt duo. 1. e, q. quantumvis [illegible] vel presentia nalis Xpti. Dni. in [illegible], [illegible] quocumq loco, nihilominus perseveraret presentia sacralis sub accidentibus Eucharisticis, si attendamus ad id, qd ex na rei fieri debet. Ratio facilis e ex dictis, q cum nulla det dependentia presentie sacralis ab alia nali in quocumq alio loco, n sequit ex na rei destructio presentie sacralis ablata nali, in quocumq alio loco. 2um e, qd optime potuit ex na rei Xptus Dnus. Dstituere se Sacramentaliter sub accidentibus ante incarnatione in Utero Virginis, qd quidē ex vaoe facta facile e.

Rat. Una presentia nalis, n dependet ab alia nali, imo potius una naliter impedit q altera simul existente; s. presentia sacralis Xpti. Dni. n pendet ab incarnatione in Utero Virginis, neq ab illa alia presentia nali, imo potius una e impedimentū ad alteram, quando quidē maius miraculū e Dstituere sacraliter Xptum Dnum existentē naliter in alio loco, quā Dstituere tantū Sacramentaliter, q Dstituendo sacraliter corpus existens alibi naliter, dat duplex miraculū, unum Dstituendi indivisibiliter Corpus extensū, et quantum, alterum tribuendi Ubicatione aliam corpori ia hnti nale et ppriam Ubicatione; quando vo Corpus Sacramentaliter tantū Dstituit, unicum intervenit miraculū tribuendi [illegible] corpori extenso, et quanto Ubicatione indivisibilē.

Circa 2um difficultis punctū. Utrum Vic, ex vi presentis institutionis presentia sacralis pendeat ab alia nali Xpti. Dni. Existimat P. Suarez de Vera pendere, q Corpus Xpti. Dni. e instrumentū physicum assumptum a

a Deo ad efficiendũ presentiam Sacralem: hoc autẽ instrũm st. quolibet alia cā 90
debet praesupponi existens ad productionem effectus; & presentia Sacralis dependet anali
ex ui presentis institutionis. Decidit autẽ hic P. Dor probabiliter dici posse, qd st
in fieri presentia Sacralis pendeat anali, in conseruari tamẽ n̄ dependet, et dicẽ
st Corpus Xpti, hẽt causalitẽ quoad primum fieri in presentiam Sacramentalẽ
n̄ tñ. amissurũ ẽ presentiam Sacralẽ iam productam in alio loco, etiam si nalẽ prius
amitteret.

P. Vasq. eamdẽ amplectit opinionẽ, diuerso tamẽ ductus fundamento.
Asserit & presentiã sacralem ex ui presentis institutionis ab existentia in se
dependere, n̄ q̃a Xptus Dnus. sit cā physica, ut uoluit P. Suar. l. cā exemplaris
ut uoluerunt alii, presentiẽ sacralis; d. q̃a hoc Sacramentũ fuit institutũ in solatiũ fidelium a Xpto. Dno. supponentis sui ipsius ascensionem in Celũ; sed
Sacratum eo fine institutũ supponit presentiã nalem Xpti. Dni. & presentia Sacralis ex ui huius institutionis pendet anali.

Asserendum nobis ẽ cum aliis Theologis,
neq; ex ui presentis institutionis, presentiam sacralẽ pendere anali. fundamentũ ẽ quia
nullum dat Cap. ta. existitẽ dependentiẽ, ut ex solutione arguτorum patebit. neq;
fundatum P. Suar. nos cogit, q̃a n̄ pbat Humanitatem Xpti. Dni. ẽẽ instrũ
physicum presentiẽ sacralis. Tũ q̃ ut ẽẽt phycum instrumentũ n̄ requirit, quod
nunc existat in Clo naliter, sufficit, qd existat in alio loco Sacramentaliter, ut in sequenti Cap. dicemus.

Neq; fundatum P. Vasq. nos urget, q̃a n̄ pbat
presentẽ institutionẽ huius Sacramenti supradictam inuoluere, si enim diceretur qd
si facto existit ẽẽ institutionẽ huius Sacramenti recessisset utramq; nimirũ
nalẽ exam, in Coelis, et exam indiuidũ in sacrato eucharistico cessaret oĩs utraq;.

Caput, 4.um

Argumentis Oppositis Occurritur.

Dissolvamus prius Argumenta, quae militant contra primam Decisionem. Objicies 1°: Xpus. Dnus. sub accidentibus Eucharistiae ponit incarnatus, sive cum unione divina hypostatica ad naturam humanam; ergo inintelligibile est, quod anterior ad Incarnationem dominicam posset institui Sacramentum Eucharisticum.

Respondeo facilius esse ex eo, quod supposuimus Cap. 1. aliud enim est loqui de Substantia naturali Xpti. Dni. et aliud est loqui de praesentia naturali Xpti. Dni. hoc suppo. distinguo Antecedens ergo inintelligibile est, quod anterior ad incarnationem quo ad substantiam, sine quo ad esse intrinsecum, et naturale incarnationis posset institui Eucharisticum Sacramentum; Concedo eam: quod anterior ad Incarnationem in Utero Virginis, nego eam: Dicimus ergo potuisse institui Sacramentum Eucharisticum ante quam Verbum Divinum in Utero Virginis incarnaret, et sit incarnatum sub accidentibus Eucharisticis.

Objicies 2°: praesentia Sacramentalis ex natura sua postulat Corpus Xpti. existens: sed Corpus Xpti. existens naturaliter, non potest esse sine sua praesentia naturali; ergo praesentia Sacramentalis ex natura rei dependet a naturali. Respondetur. Hoc argumentum esse sophisticum. Retorquetur evidenter contra Objicientem: casu quo quantitas, ut fieri potest, divinitus creetur, creatio quantitatis postulat quantitatem existentem; sed quantitas existens naturaliter petit eductionem sui ex subjecto; ergo Creatio quantitatis dependet ab eductione eiusdem quantitatis ex subjecto.

Respondeo ergo distinguendo Maiorem: praesentia Sacramentalis postulat ex natura sua Corpus Xpti. existens secludendum quantum est ex vi suius praesentiae dependentiam a quacunque alia, Concedo Maiorem: non tollendo quantum est ex vi praesentiae sacramentalis dependentiam a quacunque alia, nego Maiorem. Et non ex vi actionis creativae quantitas est independens a subjecto, sic ex vi praesentiae Sacramentalis Corpus Xpti, est independens a quacunque alia praesentia naturali.

Objicies 3°: Et praesentia Sacramentalis ex natura rei non dependeat a naturali simul existenti cum sacramentali, quae hae duae

presentis naliter coniungi non possunt, tamen presentiam sacralem non pendere a nali, alioquin prius habita succurrit, non est probatum.

Quaeritur. Utrum probatum a nobis esse, nimirum sacralem naliter simul coexistere non posse cum nali, quia una naliter est impedimentum ad aliam, et sacralem nullo modo pendere a nali, quia hec nullo modo influit, nec per modum causae, nec per modum conditionis in sacralem: ex quo deduximus, sacratum Eucharisticum institui posse ante divini Verbi incarnationem in utero Virginis.

Dissoluamus modo argumenta, quae militant contra nostram decisionem. Pro cuius intelligentia notandum est in prima decisione dictum a nobis esse, sacralem presentiam esse omnino ex vi rei independentem a nali, sive simul existente, sive prius habita: in secunda vero nos dicere ex vi presentis institutionis, sacralem esse omnino independentem a nali simul existente, quid vero sit an requirat, ut aliquando fuerit habita. Obijcies primo: Ex vi presentis institutionis, sacratum Eucharisticum supponit Christum vivum: ergo presentia sacralis non presupponit nalem, et consequenter ab illa dependet.

Respondeo negando ans: quia contra communiorem Thomistarum sententiam ex vi presentis institutionis fuisset Christi Eucharisticum sacratum in triduo mortis Christi. Tamen non est fundatum ad dicendum institutionem huius sacramenti fuisse pro illo triduo mutatam, cum tamen pro illo triduo non esset Christus vivus: falsumque est ans illud naliter, et absque sumptum. Hinc etiam disoluit fundamentum illud. Vasquez dicentium, ut, ideo voluisse se instituere in Eucharistia, ut nobis solatium relinqueret ascendens in caelos, instituendo se nobis presentem, sub speciebus; quia si Christus omnino non esset ascensurus in caelos, neque amplius esset exiturus naliter in rerum natura daret Eucharisticum sacratum ex vi presentis institutionis, neque aliud asserendum affert sufficiens fundamentum.

Obijcies 2°: Si Christus non habet causalitatem physicam, in suam presentiam sacramentalem habet tamen causalitatem aliquam saltem moralem ex vi presentis institutionis; ergo ea, sive physica, sive moralis

Presupponit cum exa physica ad productionem effectus; quia presentia Sacramentalis, quae effectus presupponit physicam, et nalem exam Xpti Dni. Admito causalitatem saltem Moralem Xpti Dni in suam presentiam Sacramentalem. Arguitur tamen Argutum, non probare physicam, et nalem presentiam Xpti Dni, dum efficit sacramentum Eucharisticum, quia bene potest causa moralis influere in effectum, et physice et naliter non existat.

Omitto deinde causalitatem physicam, adhuc non assequitur P. Suar. quod intendit; nam bene potest Xptus Dnus existens in uno Sacramento esse ca physica presentiae Sacramentalis sui ipsius in alio Sacramento. si dicas cum P. Vicast. illud ipsum Sacratum, quod presupponit debere presupponere Xptum aliquando existentem; quia vel Xptum extra sacramentum, vel in alio Sacramento: si extra Sacramentum: iam concedit Xptus cum presentia nali: si intra sacratum idem de hoc Sacramento potest inquiri. Et tandem ne abeamus in infinitum, deveniendum est ad Xptum presupponentem ad omnia illa Sacramenta cum sua presentia nali.

Respondebo, ex hoc discursu nil inferri contra nos, qui docemus, non quandocunque fit consecratio, debere presupponi Xptum cum presentia nali, ac proinde hanc presentiam sacralem, qua modo gaudet virtute verborum Sacerdotis hodie consecrantis, non exigere presentiam Xpti nalem. quid quod sit ante illam consecratio, sive primum Sacratum presupposuerit Xptum naliter existentem. quae doctrina iterum roborat. demus Xptum perdidisse presentiam nalem, postquam est in Sacramento constitutus; quid obstabit, ut Sacerdos non possit consecrare eodem modo, ac si gauderet presentia nali, cum idem Xptus sit sive gaudeat presentia nali, sive supnali quae doctrina si recte penetretur, probat nullum sacramentum pendere a presentia nali. aliquid tamen dandum est adversarijs.

Obijcies 3° ex vi presentis institutionis Sacerdos non potest consecrare, nisi ut Minister Xpti, et loquens nomine Xpti; ergo ex vi presentis institutionis, presupponit Xptum naliter existens.

Tertio anni, neq. dominum coam; quo presentis instituti ad summum petit, Christum presupponi actualiter existentem, ad consecrationem huius, vel illius Sacerdotis; scio hoc esse falsum apud DD. communiter, qui putant, potuisse fieri consecrationem in triduo mortis: De quo cum de sacrificio tractemus, vltimum iudicium ferendum est. Christus autem potest esse actualiter existens, siue presentia naturali, siue supernaturali. Vnde fit presentiam Sacramentalem in hoc Sacramento, quod hodie efficit, neq. detrahere poterit presentiam Christi naturaliter presuppositam neq. supernaturalem presentiam detrahere, cum vnaquaeq. sufficiens sit, vt Christus, tam quam principalis Sacerdos operetur, et vt ipsius nomine reliqui Sacerdotes operentur.

Cap. 5. Christus Dominus est sub qualibet specierum parte ante et post separationem.

Caput, 5.um

Christus Dominus est sub qualibet Specierum parte ante, et post separationem.

Fide Catholica certum est Christum Dominum esse sub qualibet Specierum parte, separatione facta, constat ex Florentino in decreto vnionis, et ex Tridentino Sess. 13. Cap. 3. et Can. 3. vbi ita fatur: Si quis negauerit, in Venerabili Sacramento Eucharistiae sub vnaquaq. specie, et sub singulis cuiusq. partibus, separatione facta, totum Christum contineri; Anathema sit. ideo Christus humani generis Redemptor postquam panem, et Calicem consecrauit obtulit, et praecepit discipulis, vt sumerent, et biberent ex eo omnes, et totum Christum vnusquisq. acciperet.

Ante separationem factam similiter est Christus Dominus sub vtraq. specie, et sub singulis illius partibus. audiendum est Tridentinum Cap. 3. totus, et integer Christus, sub panis specie, et sub quauis ipsius specie parte, totus item sub vini specie, et sub eius partibus existit. Ex quo manifeste deducitur Ante separationem factam, totum, et integrum Christum esse sub singulis speciebus, et sub singulis illarum partibus. Vnde non est audiendus Albertus Magnus qui textu 2. dicit. difficile loquitur in hoc puncto insinuans ante diuisionem non consecrat

ee quids totum Xptum in tota ma, n tamq totum, d partq sub qualibet parte. P. Th. Vasq. excusare conat Albertum, fatet Villq n vidisse.

Dubium ee potest, utrum veritas utraq statuta taliter sit ab Eclesia definita, ut opp.um dicere sit hereses? et prima p. ni mirum totum Xptum existere sub singulis speciebus et sub singulis illarum partibus, separatione facta, dat expresa, et clara defi nitio Eclesiq, et conseq. opp.um dicere heresis e manifesta, et hoc e constantissi mu inter oes. DD. ca Zam ni mirum totu existere sub quibuslibet specierum partibus continuis, nulla varietas e inter DD. P. Suar. disp. 52 sect. Za afirat, n ee re taliter ab Eclesia definitam ut cria sit heresis. idem afrat P. Vasq. disp. 189. cap. 3. utrq. si. indicat opp.um dicere ee temerarium errore, l. errori pximum. Card. de Lugo. disp. 8. sect. 3 dicit qd et. n sit ita expressum de fide e tamq omnio certum. P. Arra. pfert pbabile sibi videri ee re certam de fide, cui libenter subscribo, cum verba concilij clariss. sint, et ablute loquant.

Non alia meliori rone pbari potest exa. Xpti. Dni. sub singulis specierum partib9, separatione facta, quq ex volunte Xpti. Dni. nobis p concilia declarata constituendi se sub singulis partib9 et unusquisq. particulam et minutissam accipiens sumeret totum Xptum integru, et pfectum; ideo diximus in qualibet p.te salvari perfectissimu sacratum, qd salvari n potest attenta verite verboru consecrationis, et concomitantia perfecta, ni integer, et perfectus Xptus in qualibet contineat. Deinde pt. exa Xpti. Dni. in partibus specieru continuis. 1.o qa partes hostiq separatq singulq continent totum Xptum, e etiam continent ante sepa rationq. coa pt. qa separatio partium n dat novam consecrationem partibus. Z.o qa si totus Xptus n eet in omnibus partibus continuis hostiq consecratq, sequerent caput existere, in unaq.te hostiq, et brachium in alia. et sic de cqteris partibus: qa totus Xptus n eet in exigua hostia, qa partes omnes corporis humani n po ssunt correre ita brevi spacio, nisi replicent, et conseq. semp. eet necessariu consecrare hostiq tantq magnitudinis, quantq Xptus. habet in cqlo

Quod e Ridiculum inter Catholicos.

Contra hanc doctrinam insurgit gravis difficultas: totus Christus est in singulis specierum partibus, sive continuis, sive discretis; sed partes illae sunt in infinitum divisibiles, ergo Christus Dominus habet infinitas presentias ad illas partes, quae sunt in quantitate continua specierum sacralium. Propter hoc argumentum 1° dixerunt Bonaventura, et alij Christum Dominum solum esse replicatum in partibus finitis, in his nimirum, quae superant minimum naturale, in partibus vero minimis semel tantum esse totum in parte illa, et pariter in parte minori minima. Haec sententia merito rejicitur; tum quia non dantur minima naturalia in corporibus homogeneis; tum quia in nulla parte potest dari pars Christi, nisi omnes aliae partes Christi Animae conjungantur, ut ex Concilio deducitur.

2° dixerunt alij excogitari posse particulas adeo exiguas, quae non possint dividi, neque discerni ab homine, neque ab Angelo propter partium imperceptibilitatem. In his ergo particulis, quae finitae sunt, totus Christus erit, non tamen in singulis partibus illarum. Haec sententia rejicitur eodem modo, tum quia cum Angelus comprehendat omnes continui partes, nulla potest dari tam imperceptibilis, quae discerni non possit ab Angelo, tum quia Concilium, et Patres absolute docent in omnibus suis partibus consecratis totum et integrum Christum contentum esse.

3° dixerunt S. Clara articulo 3. n° 49, et S. Lessius lib. 12. de Divinis perfectionibus n° 126, totum Christum esse in singulis partibus quantumvis minimis, non tamen habere infinitas presentias, sed in particulis illis minutissimis, quae humana industria dividi non possunt; itaque habet Christus plures presentias, sed unam indivisibilem, qua est totus in illa particula, et totus in singulis illius partibus, quod si quando frangatur hostia dividatur etiam, ut fieri potest, particula illa cum aliis [illegible] unita tunc est dicendum, vel Deum disponere presentias illas, quas novit non esse dividendas, vel presentiam illam prius amitti, et de novo presentias partium [illegible] aestimari.

Responsio horum DD. mihi non placet, quia pro solutione huius argumenti non est necessarium recurrere ad specialem Dei providentiam, neque ad extraordinariam illam miraculosam

presentiæ aliarum partium, neq. ad illud genus presentiæ indivisibilis in partibus illis minimis. Facilius enim est dicere in partibus infinitis presentiæ totalis sacralis nullum esse inconveniens, quod non reperiatur in partibus infinitis specierum sacralium, et cuiuslibet alterius continui et consequenter. At partes spatij realis, sive specierum in infinitum multiplicantur. ita partes presentiæ, quæ respiciunt spatium illud, sive species sacramentales in infinitum multiplicant.

Instabis cum P. Coninc N.° 57. presentiæ illæ ad diversas partes specierum non sunt plures partiales, sed totales; unde si dantur dabuntur infinitæ presentiæ totales, quod sint totales huiusmodi presentiæ probatur 1.° quia si non essent totales, sed componerent unam presentiam totalem, sequeretur Christum semel tantum esse in omnibus illis specierum partibus continuis. 2.° quia in singulis illis replicationibus, Christus est integre, et complete; ergo singulæ presentiæ sunt totales, et adequatæ. 3.° quia singulæ illæ presentiæ non uniuntur inter se, sed solum vs. contigue, sicut multa grana tritici acervum constituentia: hoc autem convincit huiusmodi presentias esse totales, ergo etc.

Respondetur. huiusmodi presentias simul sumptas non esse totales, sed partiales, quia sicut singulæ partes quantitatis illarum specierum componunt unam quantitatem totalem, et adequatam, sic plures illæ presentiæ componunt unam totalem, quæ Christus dominus correspondet toti illi quantitati. quare ad 1. dico: in utroque sensu verum esse X Carain. de ingo semel tantum Christum esse totaliter in omnibus illis partibus, pluries autem partialiter, partialitate subiecti non partialitate presentiæ.

Posset deinde Responderi cum P. Dicast. quamlibet presentiam, quæ correspondet cuilibet parti specierum sacramentalium esse totalem, et partialem; totalem, quatenus est presentia totius Christi, ita ut quælibet particula specierum totum continet Christum. partialem, quatenus est pars totius integræ presentiæ qua Christus [illegible] toti illi spatio, specierum sacralium. hinc ad secundum et 3. facilis est responsio.

Caput 6um

Utrum existat sub indiuisibilibus specierum sacramentalium?

Negatiua partem sequuntur Scot. dist. 10. q. 9. Richard. artic. 6. q. 2. P. Vasq. disp. 188. cap. 4. P. Henrriquez lib. 8. cap. 27. Affirmatiuam tamen partem veriorem existimamus, quam amplectuntur P. Suar. disp. 52. de Euchar. sect. 3. P. Granad. Controuersia 6. de Euchar. tractatu 4. disp. 2. P. Oviedo disp. 15. dubitatione 6. cum alijs tum antiquioribus, tum Recentioribus contra videatur P. Arr. disp. 36. sect. 1.

Probatur 1º conclusio nostra: Christus Dominus ita succedit locum substantiae panis, et vini ut nihil substantiae panis aut vini sit quod non conuertatur in substantiam eiusdem Christi Domini; sed indiuisibilia sunt aliquid substantiae panis, et vini: ergo Christus Dominus succedit in locum indiuisibilium panis, aut vini. Maior est certa iuxta catholicam doctrinam de hoc Sacramento a Concilijs, et Patribus traditam. Probatur minor: panis aut vinum sunt aliquid continuum; sed de ratione continui, sicut et cuiuslibet alterius compositi sunt non solum partes componentes, sed etiam uniones eiusmodi partium: ergo indiuisibilia illa continuatiua sunt aliquid substantiae panis, et vini; atqui diuisibilia illa correspondent indiuisibilibus specierum sacramentalium; igitur si Christus Dominus succedit in locum illorum indiuisibilium, Christus Dominus correspondebit indiuisibilibus specierum sacramentalium.

Respondet P. Vasquez dubitatiter primo nullam continuationem, vel extensionem, nullas partes, aut indiuisibilia conuenire substantiae secundum se sumptae, sed haec omnia habere ratione quantitatis. Caeterum iam vidimus in Philosophia hoc esse falsum; potest enim substantia habere continuationem, vel extensionem partium licet auferatur quantitas. Et si ablata quantitate posset ad punctum spacij reduci nihil ominus non amissura esset partes entitatiuas, quod quidem mihi certissimum est.

Secundo, quia indiuisibilia illa subst. n. sunt substantia. cum igitur Christus Dominus succedat in Locum substantis panis aut Vini n. potest succedere in locum indiuisibilium, quæ n. ss. substa panis aut Vini.

Contra e, q. et Dedamus indiuisibilia illa non ee panem, aut Vinum negari tamen n potest ee aliquid, qd intrinsice claudat in conceptu substs panis, et Vini, et aliqd quod aliquomodo pertinet ad substantiam panis, et Vini Duertit in substantiam Xpti Dni, quod quide e magis Aforme Dciliorum loquutionibus; et ctta.

Ita q. cu quantitas illa sit accidens intrinsece Receptum in substa panis, et Vini necessum e, qd ex pte substs Recipientis correspondeant aliqua indiuisibilia indiuisibilibus quantitatis qs Recipit, Vt substa sit subtum pportionatum indiuisibilium quantitatis; dal ... indiuisibile ... et ... panis indiuisibili quantitatis correspondens: hæc e indiuisibilia substs panis, et Vini post Consecrationem omnino destruuntur, cum quantitas; et indiuisibilia illius sine subto perseuerent, Vt pasim Dcilia, et PP. Declarant cum que Christus Dominus succedat exercendo officium substantis preexistentis Existit sub indiuisibilibus quantitatis Remanentis.

probatur 2°

Statuta Dcisio: Christus Dnus, n het presentiam interruptam sub speciebus sacramentalibus, s. Dtinuam in toto illo spatio Dtinuo quantitatis specierum, sed si n esset sub indiuisibilibus haberet presentiam interruptam sub speciebus sacramentalibus; q. indiuisibilia Dtinuatiua interpolant cum partibus; et Xptus. Dnus existit sub indiuisibilibus Dtinuatiuis specierum sacramentalium. Dices. indiuisibilia Dtinuatiua, et terminatiua n occupare Distinctum locum a partibus, et Dsequenter quamvis n correspondeat indiuisibilibus illis non habebit presentiam interruptam. Admitto libenter solutionem, et ex illa sic argumentor: quidqd penetratum e cum partibus e penetratum cum omni eo, quod cum ipsis partibus penetrat, s. Xptus Dnus est penetratus cum partibus specierum: Ergo similiter penetratur

Caput, 6.

Utrum existat sub indivisibilibus specierum sacramentalium?

Negativam sequuntur Scotus dist. 10 quæstione 9, Ricardus, Articulo 6, quæstione 3, Vasquez disp. 188 cap. 4, Recentiores, lib. 8, cap. 27. affirmativam ut verissimam existimamus, quam amplectuntur P. Suares disp. 52 de euchar. sectione 3, P. granados contro. 6 de euchar. tractatu 4. disp. 2, P. Dicastillo disp. 5. dubitatione 5 cum aliis ex Antiquioribus et Recentioribus; cui sentire videtur P. Arriaga disp. 36 sectione 4. — Scotus, Ricardus, Vasquez, recentiores — Suares, granados, Dicastillo — Arriaga

Probatur conclusio: Christus Dominus ita succedit locum substantiæ panis et vini ut nihil substantiæ panis aut vini sit quod non convertatur in substantiam corporis Domini: sed indivisibilia sunt aliquid substantiæ panis et vini, ergo Corpus Domini succedit in locum indivisibilium panis aut vini. Maior est certa ex catholica doctrina de hoc sacramento, conciliis, et Patribus traditam. Minor: panis aut vinum sunt aliquid Christi, ut de hoc dicitur, sicut est extensio alterius. Probatur nam ... componentes, ut etiam unitiones eiusmodi partium; sed indivisibilia illa continuativa sunt aliquid substantiæ panis aut vini, et etiam quævis illa correspondent indivisibilibus specierum sacramentalium: ergo si corpus Domini succedit in locum eorum indivisibilium, corpus Domini correspondebit indivisibilibus specierum sacramentalium.

Sed Pater Vasquez duplicitur: primo nulla continuationes, extensiones nullas, nec aut indivisibilia substantiæ, enim substantiæ ... sed hæc omnia habere ratione quantitatis. Quorum ... vidimus in physica, hoc esse falsum; potest enim substantia habere continuationes et extensionem spatii, etsi auferatur quantitas, et ablata quantitate possit ad punctum spatii reduci, nihil — Vasquez

Ominus n amissura e sed Continuas, qd quidem Mihi certissimum est. 2o, q indiuisibilia illa Substantiae n ss. Substantia. cum Corpus Christi suc cedat in Locum Substantiae panis, aut Vini, n potest succedere in locum indiuisibilium, quae n ss. Substantiae panis, aut Vini. — Deinde quia si Dicamus indiuisibilia illa n ee panem aut Vinum negari n potest ea aliquid qd intrinsece claudat in Conceptu Substantiae panis, aut Vini et quid qd aliquomodo pertinet ad Substantiam panis, et Vini conuerti in Substantiam Corporis Christi Dni qd quidem e magis conforme Deliorum Locutionibus.

Itaque cum quantitas sit accidens intrinsece receptum in Substantia panis aut Vini necessum e, ut ex parte Substantiae recipientis correspondeant aliqua indiuisibilia indiuisibilibus quantitatis quae recipit ut Substantia sit modo proportionata indiuisibilium quantitatis. Dato quod aliquid indiuisibile remaneat et pars panis indiuisibilis quantitatis correspondens: haec ergo indiuisibilia Substantiae panis, et Vini post Consecrationem omnino destruuntur, cum quantitas et indiuisibilia illius sine Substantia permaneant et panis Deliia, et DD. testantur cum ergo Corpus Christi Dni succedat exercendo officium substantiae praeexistentis existit sub indiuisibilibus quantitatis remanentis.

2o Statuitur Deliidis: Corpus Christi Dni n habet praesentiam interruptam sub Speciebus Sacramentalibus, Probatur. Continua in toto illo Spatio Quantitatis quantitatis Specierum. Probatur. si n ee Sub indiuisibilibus haberet praesentiam interruptam sub Speciebus Sacramentalibus, q indiuisibilia Continuatiua interstant cum partibus; Corpus Christi Dni existit sub indiuisibilibus Continuatiuis Specierum Sacramentalium. Dices indiuisibilia Continuatiua, l terminatiua non Occupare distinctum Locum a partibus et Consequenter, quamuis n correspondeat indiuisibilibus illis n habebit praesentiam interruptam. admitto Liben ter Solutionem, et Ex illa sic argumentor: quidquid penetratum e cum partibus e penetratum cum omni eo, qd cum ipsis partibus penetratur, Sed Corpus Christi Dni e penetratum cum partibus specierum; ergo Similiter penetratur

cum indivisibilibus specierum et consequenter sub illis existit.

Opponitur antiquum et difficile argumentum: sequeretur ex nostra sententia quod facta divisione specierum panis consecrati Christus denuo inciperet esse in indivisibilibus illis terminativis, quae facta divisione resultarent, corrupto enim indivisibili continuativo, necessario resultant duo terminativa indivisibilia, quae terminant partes illas divisas: hoc autem est impossibile cum Christus denuo non possit esse sine consecratione sub aliquo sub quo antea non erat; ergo nullo modo Christus existet sub indivisibilibus specierum. Rursus si duae species vini consecrati postea uniantur destruuntur duo illa indivisibilia terminativa, et producitur unum continuativum sub quo incipiat de novo esse Christus Dominus cum tamen antea non esset, et hoc similiter non est absurdum, cum Christus Dominus non possit esse in indivisibilibus consecratis. Igitur etc.

Fateor difficillimum esse defendere existentiam Christi Domini sub indivisibilibus specierum, supposita Aristotelica continui compositione, quae passim in philosophia et theologia in suas angustias nos compingit. Per hoc argumentum existimat Cardinalis de Lugo quod sive continuum componatur ex partibus in infinitum divisibilibus, sive componatur ex solis punctis finitis, neganda omnino esse omnia eiusmodi indivisibilia resultantia, quo facto cessat huius argumenti difficultas. Reliqui vero doctores qui existentiam Christi sub indivisibilibus tuentur, supponunt ex omnium fere consensu continui Aristotelicam quae continuativa et terminativa cum tamen de novo resultantia admittit, inde consequenter solutiones alias argumento posito. Nos Doctor Angelicus similiter est quod defendimus existentiam Christi Domini sub indivisibilibus sive continuum hoc modo, sive alio constituatur, de quo in praesenti parum curandum est. C. Lugo

Respondetur ergo ad hoc argumentum ab omnibus esse concedendum: saepe saepius enim species sacramentales alterationem aliquam patiuntur, et corruptis aliquibus accidentibus, sub quibus erat Christus, de novo producuntur alia, sub quibus incipit esse, tamen

antea n. extiterit, v. g. cum hostia consecrata de alba fit nigra, de calida frigida incipit esse Christus Dominus sub illa nigredine, et sub illo frigore de novo productis: et bene potest Christus de novo succedere individuis illis continuativis et trahunt de novo resultantibus, sub quibus, ut antea sub illis n. extiterit. — Vides difficultatem esse communem. Et secundo; quod cum Christus Dominus succedat in locum substantiae praeexistentis ex vi consecrationis iam factae debet exercere omne officium illud, quod antiqua substantia debebat exercere; cum antiqua substantia facta illa partium separatione, correre debebat duobus illis punctis trahunt resultantibus, quae habitura erat eorum existentia sub illis accidentibus sic similiter Christus Dominus correret duobus illis trahunt ex vi consecrationis iam factae, absque nova alia consecratione et ex vi illius habet ius ad hoc, idque de individuis continuativis quando species consecratae uniunt dicendum est. iterum noto rem hanc esse difficillimam supra continuativa physica opposita. si forte solutio n. placuerit, consulat studiosus P. Arriaga, et forte ex illo maiorem lucem accipiet.

Arriaga

Disp. 10 quando desinat esse Christus Dominus sub speciebus sacramentalibus. Cap. 1. statuitur regula generalis et colliguntur aliqua

Disputatio, X.

Quando desinat esse Christus Dominus sub Speciebus sacramentalibus.

Caput, I.um

Statuitur Regula generalis et colliguntur aliqua.

Regula generalis e apud omnes catholicos recepta, tunc Christum Dominum desinere esse sub accidentibus eucharisticis, quando accidentia ita corrumpunt, ut attingant eum gradum, qui retinere non possit substantiam panis aut vini praeexistentem, quando Christus Dominus desinit esse sacramentaliter, non desinit absolute, et simpliciter, quia in caelis est, et non existat in terris in sacramento. Requiritur enim ut aliqua entitas desinat absolute, et simpliciter, quod in omni loco desistat, quia si in aliquo loco esset, et non esset in alio absolute, et simpliciter esset, et consequenter non desineret absolute et simpliciter loquendo.

Desinit Christus Dominus sub speciebus per mutationem quandam intrinsecam negativam, quandoquidem corrupto suo speciei temperamento deperdit unionem illam intrinsecam quae fiebat ad spatium illud reale, sive ad species sacramentales. in sententia nostra Christus Dominus desinit etiam per negationem unionis cum eisdem speciebus quibus erat sacramentaliter acquisiverat unionem cum eucharisticis accidentibus, vi cuius Christus Dominus se habebat, ut verus intrinsecus, ut iam in superioribus explicatum est. in sententia illorum, qui dicunt in transsubstantiatione reperiri actionem tractam ab substantia Christi Domini reproducenda, dicendum esset desinere per mutationem quandam substantialem quatenus sit, cessabit denuo reproducere substantialiter sub illis accidentibus.

Colligitur 1° falsam esse sententiam quae fuit Glosa de consecratione dist. 2. quam quod non improbabilem indicat Bonaventura in 4 dist. 13 artic. 2. q. 2 nimirum Christum Dominum desinere esse sub speciebus sacramentalibus statim ac species suscipientis ore attingunt, vel saltem statim ac in stomachum traijciunt priusquam alterentur, et corrumpantur. Colligitur 2°, falsam similiter esse sententiam, in quam magis inclinat Bonaventura loco citato Waldensis tom. 2. de Sacramentis cap. 60 asserentis Christum Dominum non manere. Bonaventura

Sub Speciebus Sacralibus, quandocunque in Locum immundum Dimittitur l. quando comedit a mures l. quando in Lutum pijcit, l. quando Sumitur a Peccatore.

Ratio est, regula generalis statuta, quod tamdiu maneat Christus Dominus Sub Speciebus Sacralibus, quamdiu hae non possunt Subistentare substantiam panis, et Vini, quamvis Res suscipientis Species attingant, l. traijciant ad sthomacum, sive comedant a mure, sive pijciant in Lutum durare potest sub accidentibus consecratis, quamdiu durat temperamentum requisitum ad Sustentandum substantiam panis, et Vini. colligitur 3. falsam esse eam, quae tribuit Marcilio et Canonistis a Ledama asserentem Christum Dominum abolare in Coelum, quotiescunque desinit esse Sub accidentibus Eucharisticis, et consequenter tot in Coelo habere praesentias locales, quot fuerunt hostiae consecratae in terris, quae per specierum Corruptionem desinit esse. ratio est, quia ut Christus desinat in Sacramento nil aliud requiritur quam quod auferat praesentiam illius Sub sacramento, quin ascensus in Coelum l. abolatus in alium Locum requiratur.

Species ergo Sacramentales Corrumpuntur ex adventu aliorum contrariorum, quae Vincere, et Superare possunt temperamentum illud requisitum ad formam panis, et Vini. hoc autem inclusive insicit in sua probabilitate ponenti quantitatem animae l. distincta, et in qua accidentia alia omnia recipiantur, quam iam assignat in Sacramento, aliquod Dimure subiectum, in quo haec contrariorum pugna exerceat. tunc ergo quando temperamentum illud corrumpit, producit materia eiusdem magnitudinis cum ea quae prius destructa fuerat ad introductionem Christi Domini, et in ea recipiunt quantitas illa, et accidentia noua, et tandem producit formam Substantialis debita dispositionibus illis et accidentibus.

Colligitur ex proxime dictis quantitatem quae remanet post consecrationem non habere Locum neque in generatione substantiae huius compositi, ut docuerunt

Ferrariensis 4° Sententiarum Cap. 66. Henriquez quodlibeto 4. q° 36, et alii quamquam fauere videtur S. Thomas q.e 75 Articulo 5. Sive vero veram sit sententia S. Thomae. Ratio enim quia compositum illud, quod generatur, est substantiale, vt supponimus de composito substantiale ex nulla parte accidentali componi potest: ergo illud compositum non potest componi ex quantitate tanquam ex materia.

Colligit etiam falsam esse sententiam Caietani, qui ad questione citato S. Thomae docuit quantitatem in Eucharistia gerere munus materiae quo ad receptionem dispositionum ad formam substantiae subsequentis introducendam, in eo tamen instanti, in quo introducitur forma substantialis Deum convertere quantitatem illam in materiam primam, vt possit in ipsam forma substantialis introduci. Ratio est, quia sine fundamento aliquo adstruit conversionem quantitatis in materiam, cum facilius sit docere produci materiam primam sub eadem quantitate existentem. Omitto sententias alias que optime refutant P. Basquez Cap. 7. difficultates aliquae resolutae. - - - - - - - - - -

Caput, 7,

Difficultates Aliquae Resolutae = =

Prima difficultas est, vtrum in generatione huius compositi reproducatur eadem materia, que antea fuerat sub forma panis aut vini, an alia distincta. Idem difficultat S. Thomas. Irrationabile est dicere reddere eandem materiam primam, quae prius conversa fuit in substantiam Corporis Domini. Angelicus Doctor. Sed sunt plures alii ex eo, quod sit deponendum in hoc sacramento horum miraculorum absque vrgenti necessitate. — Communior tamen sententia inter Antiquiores, et nostros Doctores defendit eandem omnino materiam reproduci. Et tamen facile est ratione reddere rursus conversionem.

Atqui inter quos ss. Card. Lugo, et P. Ricastillo reducunt id ad naram illorum accidentium, Sum quantitas illa Sacramentalis, ut inquit P. Ricastillo, transire non potest ad aliam materiam sine subiecto, ita quia ut inquit C. de Lugo, accidentia per suam indibiduationem exigunt tale subiectum determinatum, et non aliud, et ideo quamvis quantitas, et alia plura accidentia, quae fuerunt in materia panis postulavit illud numero subiectum praeexistens. Plurimis inquit hic Doctor, Licet, haec albedo sit indifferens ad hoc, vel illud subiectum, postquam tamen informavit hoc vel subiectum, non potest transire ad aliud: ergo cum quantitas, et plura alia accidentia semel occuparunt unam illam determinatam panis, aut vini, exigunt naturaliter redire eandem materiam primam, si sub illis desinat esse sacramentaliter Christus Dominus.

Displicet tamen Doctoris discursus, quia ex illo non sufficienter probatur eiusdem materiae reproductio, accidentia enim ex sua intrinseca natura non magis petunt hoc subiectum, quam illud in particulari, unde quantitas, et reliqua accidentia, quae illam comitantur, sicut informant actualiter hoc subiectum determinatum possunt aeque bene aliud informare, neque aliud convincit ex individuatione numerica horum accidentium, ut solverunt Thomistae, quia cum indibiduatio numerica fuerit a te expraetis intrinsecis, et haec semper sint eadem in quocunque subiecto accidentia reperiantur, numquam verum est, quod per suam indiorduationem numericam determinatum subiectum exigant. quod si aliquando non mutent hoc subiectum, hoc non provenit ex intrinseca indigentia ipsorum, sed quia subiectum quod semel occuparunt, semper perseverat.

Pater Arriaga asserit tandem materiam reproduci, quia cum materia sit natura sua incorruptibilis, solum et propter praesentiam corporis Christi fuerint destructa, facta quia fuerit illi violentia [illegible] naturalis videtur redire in antiquam exam.—

Vi e fortiori hec vao precedenti q si iam Ma illa absolute destructa i, 98
q sui hore potest, et iterum reducat. Existimo decisionem huius
difficultatis penitus eo dubiam nil q. in ea immorandum tum modo due
dat ingeneratione huius compositi producti formam sive hanc, sive
illam, que sustineat formam substantialem huius novi compositi.

Secunda difficultas e, an quo agente forma substantialis producatur. P. Vasquez disp. 125
cap. 3. indicat a solo Deo produci, q nullum agens creatum habet virtutem
producendi formam, nisi prius disposuerit materiam, in qua forma illa recipienda e. Non approbo discursum huius Doctoris. 1o q. si ignis ille, qui prius
tempore disposuit materiam, deficeat, non videtur dubium, quin ignis alius
adveniens possit producere formam. 2o q saepe passum aliquod ita dispositum e ad formam, ut in 1o instanti applicationis agentis e
producat, ut videre e in stupa respectu ignis: q non requiritur, q agens
producturum formam, disposuerit materiam. 3o, q iam dispositiones illae
supponuntur solum in quantitate, que exigunt productionem materiae
et formae substantialis. quare dicendum e ab agente creato formam illam
produci posse.

3a difficultas e an dispositiones illae, quae ... exigunt ... tam materiae, quam formae, et ... totius compositi
substantialis causent aliquomodo materialiter animam, et sint omnino a anima
independentes a priori. Amplissime agunt difficultatem ... de Lugo
disp. 10 sectione 2, cuius utraque solutio optime expenditur,
et refellitur a P. Arriaga disp. 38 sect. 5. Respondendum
nobis e etiam in eo instanti reali in quo producitur forma et
introducitur forma illa prius natura esse exam earum dispositionum
exam materiae, et formae, qua propter dispositiones illae nullo modo causari
possunt a anima, ... iam darent mutuam prioritatem et causalitas, quam esse implicatoriam in physicam docuimus, dis-

Dispositiones q. aliquid prius prioritate neq. quam id, q. ē. eius ss. dispositiones; Et ideo n. possunt causari aliquo genere causalitatis ab eo tmo. respectu cuius ss. dispositiones, q. iam esset posteriores illo eodem tmo. respectu cuius habent prioritatem.

Ex qua doctrina deducit. P. Suarez. Et Cardinalis de Lugo. Xptum Dominum n. posse influere efficienter in acca. Sacramentalia. Ratio ē. q. acca. illa panis, Et Vini ss. dispositiones Vt Xptus Dnus ponat. Sacramentaliter, ac proinde habent prioritatem aliquam respectu exis Xpti sub eisdem; qd si Xptus Dominus influeret efficienter in illa, fieret qd. essent priora, et posteriora exe eiusdem Xpti Dni, qd quidem est manifeste implicatorium. Recolenda ss. quae diximus in phica dum de impossibilitate mutuae prioritatis, Et Causalitatis disputabamus.

Dices 1º Xptus Dnus exercet perfectissimum officium subiti. sub accidentibus Eucharisticis; cum autem munus subiti sit efficienter influere in acca ppria, satis clare deduci videtur Xptum efficienter influere in acca subiti praeexistentis. Secundo de natura accidentis ē. educi per ppriam Causalitatem a poa subiti, cui inhaeret, Vnde cum Xptus succedat in officium illius subiti, efficienter conservabit acca illa. 3º, q. multoties repetitur a nobis ē. dicendum Xptum Dnum n. solum p. unionem, sed etiam p. concursum effectivum sustentare acca illa; cur ergo nunc videre recusamus ppriam, et physicam Causalitatem in acca Eucharistica.

R. ad primum Xptum quidem Dnum exercere officium pprium subiti praeexistentis; quia Sicut subita illa n. influit efficienter in dispositiones illius quae praecesserunt ad introductionem, et eductionem sui, ita neq. Xptus Dominus. Ad Secundum dicimus n. ēē de natura

Cuiuslibet accidentis dependens ꝑ̃ ꝓpria Causalitꝫ à Subto, cui Viñ ad Ꝭ: cum P. Suarez, et C. de Lugo dicebamus tunc Xp̃m Dñm ꝑ Decursum effectivꝫ Substentare accª illa, q̃ ad præcipuum intentum, qd pro manibus habebamus nihil obstabat Decursus hic effectivus. quã litꝫ illã omittebamus modo autꝫ absolute negamus ꝓpter mutuam prioritꝫ insurgentem. Nec enim omnia, quæ ꝑ totum tractatꝫ discutienda sũt, statim in initio docenda sũt = Cap. 3. An, et quando Xp̃us Dnũs desinat eẽ eo ipso, qd Species Vini misceant cum alio Licore?

Caput, 3um

An et quando Christus Dominus desinat eẽ Ex ipso qd Species Vini misceantur cum alio Licore?

S. Thomas artic 8. q. 77 asserit qd si fiat tanta ꝑmixtio Licoris Cuiuscumq. qd ꝑtingat ad totꝫ Vinum Dsecratꝫ; et fiat ꝑmixtum, erit aliud numero, et n̄ remanebit in eo Sanguis Xp̃i; si ṽo fiat tam parua licoris alicuius adiunctio, qd n̄ possit diffundi ꝑ totum, ꝗ tm̃ ad aliquam partꝫ specierum, desinet eẽ sanguis Xp̃i sub illa pte Vini Dsecrati, remanebit tamꝫ sub alia. quæ Verbis indicat præceptor Angelicus per ꝑmixtionꝫ quancumq Dsecrationem deperdi, quæ doctrina difficilis, et singullaris Dmuniter reputat.

Pro resolutione difficultatis notandũ ẽ triplicitur Mixtionꝫ Ꝯtingere posse. 1º. mixtione quadam incidenti Substalꝫ Mutationꝫ; ut quando unum miscibilium substalitur mutat in aliud ratione maioris actiuitatis, et efficacitatis, qua unum superat aliud. Ut parua quantitas aquæ in Vinum immissa potest Substaliter Dverti in Vinum Ꝯ ꝑuum aliorum sanum ratione maioris efficacitatis, et actiuitatis Vini. 2º.

quando utrumque miscibile transit in aliam substantiam [illegible]
[illegible] quando singula miscibilia perseverant incorrupta quoad substantiam,
singula tamen per multimodam divisionem dividuntur, et confunduntur;
in hac [illegible] difficultate certum est, quod si species vini consecratae
transmutentur in aliud liquorem distinctum a vino desinat esse
sub illis sacramentaliter Christus Dominus.

Asserendum est 1.º quod species vini consecratae miscentur cum alio liquore per multimodam praecise divisionem, et separationem partium, quin intercedat mutatio aliqua [illegible] desinit esse Christus Dominus sacramentaliter sub illis speciebus. Haec conclusio est communis inter [illegible] [illegible] aliquos ex [illegible]. Ratione [illegible] quia tunc non deficit temperamentum et [illegible] vini sub illis minutissimis specierum particulis, cum substantia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quamdiu durat temperamentum illud, permanet quidem sub illis particulis specierum sub illis [illegible] [illegible] divisis, et separatis, quod si dicas [illegible] minimum [illegible] [illegible] vini, et [illegible] non posse [illegible] pervenire divisionem [illegible] partium ad illas partes minores [illegible] confundantur cum alio liquore [illegible] [illegible] dari minimum [illegible] in [illegible] [illegible], ut [illegible] dictum est. [illegible] quod [illegible] minimum illud vini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in partibus [illegible] retinentibus temperamentum vini retinere [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] fieri potest ex [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] pars illa minor [illegible] [illegible] cum aliis partibus vini ejusdem [illegible] [illegible] consecrati sufficiunt esse ad retinendam substantiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficiens est ad retinendam substantiam vini.

Asserendum est 2.º si vina aliqua differunt in specie, ut [illegible] [illegible] dicunt de vino albo, et rubro, vino dulci, et [illegible] [illegible] differunt [illegible] intra [illegible] [illegible] si species [illegible]

miscemus ex vino robustiori et potentiori, sed Durior Species [illegible] in eas pervenit desinit esse Sacramentaliter sub illis Sanguis Dominicus. hanc Thesis ita docent S. Suarez disp. 57 Sectione 4, defendit evenire à S. Vasquez disp. 195 Cap. 6. Dicastillo disp. 7 dub. 10 [illegible] disp. 39 Sectione [illegible] et alijs quos sequitur [illegible] disp. 7. Sectione 5. oppositam tamen tenet [illegible] disp. 10 Sectione [illegible] [illegible] disp. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ratio ex dictis clara est, quia Corruptio temperam subitis illius Vini in cuius locum succedit Substantia Sanguinis Dominici desinit esse sub illis Accidentibus Sanguis Dominicus; sed per actuitatem Vini potentioris, et robustioris destruitur temperamentum illius Vini, cuius locum succedit substantia Sanguinis Dominici, ut supponimus: ergo desinit esse sub illis accidentibus Substantia Sanguinis Dominici. Sylogus totus Minor videtur evidens. Probatur. tandiu sub accidentibus Vini perseverat Sanguis Dominicus, quandiu illa numero Substantia Vini, quae fuit destructa per transubstantiationem perseveraret; sed Corruptio temperam illo a Vino, specifice, et totaliter diverso non perseveraret illa numero Substantia Vini, quae fuit destructa per transubstantionem. Ergo iam sub illis accidentibus desinit esse Sanguis Dominicus. [illegible] Probatur [illegible].

Tandiu manet Oratio, quandiu manent acca illa, vel saltem alia omnino equivalentia respectu Substantiae quae fuerunt demonstrata per pronomen demonstrativum Hoc Orationis; sed in praesenti casu non manent acca illa numeros, neque alia equivalentia respectu primae Substantiae Vini, quae fuerunt demonstrata per pronomen demonstrativum: Ergo etc. idem omnino dicendum est quando Species Orationis Speciebus alijs Orationis infunduntur, et cum Species Vini potentioris, et robustioris ita operentur,

Aliquam si presens esset substantia panis, fieri potest tanta variatio, ut illa non potuerit sub illo temperamento substitere substantia panis, et desineret esse Christus Dominus. id quod optime notat F. Basquez loco citato n° 13.

Advertendum est 3°, si vina sint eiusdem omnino rationis, et speciei, nunquam per commixtionem deperdit consecratio. Probo ex P. Suarez dicendum est, quod unum non potest corrumpere aliud substantialiter, cum agens non tendat ad destruendum sibi simile. Quod si dicas inter res omnino similes in substantia posse dari diversitatem aliquam in accidentibus, quae possint se destruere, et quibus corruptis desinit esse Christus Dominus. Dico, quod nunquam fit tanta accidentium corruptio, ut non remaneant illa, quae requirunt, et sufficiunt ad conservandam formam illam numericam vini. Cap. 4. obiectionibus respondemus. = = = = = = = = = = = = =

Caput, 4tum

Respondemus Obiectionibus.

Obiicit 1° Eminentissimus Lugo. si aliquis ante consecrationem miscerat in calice vinum album, et rubrum, et statim totum illum calicem conservet, et tingere potest, ut facta consecratione species vini potentioris operent indelebiles disponendo ad receptionem formae substantialis potentioris; tunc autem nullus dicet prudenter totum illum calicem non esse consecratum, quia omnis sensus fidelium vinum iudicat consecratum: ergo ex omni sensu fidelium non desinit esse sanguis Dominicus ex eo quod species vini alterentur ab aliis potentioribus, et robustioribus.

Sed admittendo totum intentum argumenti propositi, quo nil aliud dicet, quia desunio

vià supraposita, videtur tamen esse contra sensum fidelium, in quo incon-
venienti Theologo indirecte loquitur Cardinalis, cum ex una parte affirmet esse communis
inter Theologos sententiam quam defensamus; ex alia vero doceat hoc esse contra communem
sensum fidelium, si enim communis est inter Theologos fideles quomodo contra
communem sensum fidelium est? Dicimus quod accidentia illa, quae de novo
producuntur per alterationem et transmutationem priorum specierum esse consecrata,
quia sicut ex vi illorum destruuntur antiqua substantia vini, ita non possunt
retinere substantiam sanguinis Dominici, quae tandiu durat, quamdiu spe-
cies consecratae possunt retinere substantiam antiquam destructam.

Objicit 2°

si vera est sententia docens aquam mixtam cum vino transire immediate in san-
guinem Christi Domini nullus dicet quod si aqua illa est conversa in san-
guinem, et deinde amitteret dispositiones aquae, et transiret in dispositiones
vini, desinat continere sanguinem Christi Domini, quia si prius spe-
cies aquae continebant sanguinem Dominicum, multo magis continebunt
species vini: ergo neque per actionem vini potentioris, et robustioris desinit
sanguis Christi sub speciebus vini consecrati.

Respondeo admittendo in-
tegrum, quod intendit arguens, in quo nulla alia difficultas [illegible]
incidit, quam novus casus, in quo desinit esse sanguis Dominicus
per alterationem specierum robustiorum. Et ratio est illa prior [illegible],
non mirum quod tamdiu subsistit sanguis Christi sub accidentibus,
quatenus haec possunt retinere antiquam substantiam per transubstantia-
tionem destructam, evidenter infert, quod sive species vini, sive
species aquae taliter alterantur ab aliis speciebus vini potentio-
ribus, et robustioribus, ut non possint retinere substantiam priorem
per transubstantiationem destructam, neque retinere poterunt sanguinem
Christi Domini, qui successit in locum illius substantiae.

Objicit 3°

Si talis alteratio specierum sufficeret ad tollendam consecrationem debuisset ecclesia praecavere periculum illud, et monere sacerdotem, ne prima purificatio fieret cum vino potentiori, et robustiori, quam fuerat illud, quod prius fuit consecratum, nec species calicis in calice corrumpantur, quandoquidem contingere potest ut consecrato vino debiliori afferatur vinum aliud potentius ad purificationem calicis consecrati; de hoc autem nil curavit ecclesia quae multum solicita alioquin est in confectione huius sacramenti: ergo signum est, quod sive species vini alterentur a vino potentiori, sive non alterentur, non propterea desinit esse sub speciebus consecratis sanguis Christi Domini.

Deducitur

nil curare de hoc eventu, quia solum attendit ad id quod moraliter contingit; moraliter autem nullum periculum est, primo quia semper desumitur vinum ex eodem loco ad purificandum calicem. 2° quia licet afferatur vinum potentius, et robustius in tam brevi tempore in quo fit mixtio, et sumitur a sacerdote, non potest alterari vigore, et decr. neque impediri potest effectus gratiae illis speciebus consecratis, si forte nova causat sanguis. quod si postea in stomacho sacerdotis alterentur, nil ad rem praesentem.

Obiicit 4.

Verba exprimunt sanguinem Christi sub accidentibus, quando continentia ipsius significat per verba consecrationis; sed per verba consecrationis non significantur accidentia illa in numero individua primum subiecta, quae destructa fuit, sed accidentia vini adeunt illud est, quae in oratione non variat vinum quoties vinum dicitur, ut physice variet: ergo perseverat consecratio, quoties durant accidentia vini, quae nunc illud est.

Affirmatur 1°: Deus non alligavit consecrationem potius ad vinum album quam ad rubrum, ad vinum potentius potius quam ad debile: ergo etc. Affirmatur 2°: Verba

Verba Consecrationis debent esse vera in eo sensu, quo alia verba dicuntur, intenduntur ab hominibus; si quis dicunt deposito illo hoc est Vinum. Vera est eiusmodi propositio, quamdiu accidentia Vini non transmutentur in aliam speciem diversam a Vino: quod autem haec illa species Vini sufficit per accidens est ad veritatem huius propositionis: et cum Vera etiam veritas formae Consecratricis, sive species alterentur, sive non alterentur a potentioribus, illa remanebit Sanguis Christi Domini.

Ad 2um dico minorem: et sicut

Verba Consecrationis respiciunt illa non subiectum Vini, tanquam terminum a quo et transubstantiationis destructum, ita respiciunt accidentia illa, quae illius temperamentum requiruntur ad existentiam huius non solum Vini, non vero solum Vini, quodcumque sit; unde si mixtione variet Vinum, quod Vinum adest, hoc non sufficit ad dicendum dari debere, quod species Vini adsunt, quaecumque sint, et cum Consecratio respiciat tamen non Vinum ad hoc temperamento determinato, non vero Vinum indeterminate sumptum, a temperamento indeterminato, et vage sumpto, sic dari non potest nisi sub illo temperamento, quod sufficienter retinere posset Vinum illa destructum.

Ad primam Rationem

Dicimus ex illa solum probari Vinum quodcumque illud sit Vinum esse capax Consecrationis, non autem ex illa probari posse Consecrationem transire ex his speciebus ad alias, quod necessarium erat, ut ad intentum loquendi argumentum, Dicimus quod Consecrationem non esse ita variabilem, ut ex speciebus in species longe diversas transire possit, quod iterum affirmo, si ex calice auferantur illius species Consecratae, et illarum loco novas alias distinctas in specie Vini mixtas ponant, quis dicet has secundas species esse consecratas? unde in hoc casu habet locum argumentum huius Doctoris. Posito non probat argumentum.

Ad Secundā Objectione adr[espondendum]: dicimus Se[cundum]

Verba Consecrationis eodē modo accipienda eē quo Similia Verba di-
cunt ab hominibus. Ex quo ita Confirmo meam Solutionem: si nobis
dicerent hoc nō Vinum ē Distinctum Sub his accidentibus, nullus
dicet haec Verba Verificari si hoc Vinum transmutet in aliud Specie
diversum Ut Evidentissimum ē; ergo cum Verba Consecrationis Saltem
Quare, l. Virtualiter respiciant illā Numericam formam Vini, in cuius
Locum Succedit Corpus Dominus, tanquā trum aquo transubstit; si
transmutent illius acca in alia longe diversa, quę retinere non posint
Numerica illam formam expulsam, neq Succedet Corpus in locum illius,
neq Verba Consecrationis Verificabunt.

Instabis Contra Solutione: Ver-
ba Consecrationis respiciunt etiā Numerica illa et determinata acca
panis, et Vini quę intrinsece Equivalent his Verbis Distinctum Sub his
accidentibus, et hoc non obstante Si variens numero acca hostię Dum
ex. v.g. gradus illi Caloris, et frigiditatis, educuntur alijs, Stat Veri[tas]
Verborum, neq desinit eē Corpus Dominus: Ergo Si forma illa nu-
merica Vini exanimo respiciat a Verbis Consecrationis, si tamē transmu-
teb in formā alia Vini poterit Stare Veritas Verborum Consecrationis, neq
desinet eē Corpus Dominus.

Ad formam Consecratoriam here Sensum
Commodo, quo hint hę propositiones hoc ē Vinu tale determinatum, hic ē Petrus; et
hę propositiones retinent eundē Sensum, Et plura acca di novo adveniant, quę
non Sint incompatibilia cum Vino illo, neq cum Petro: Mutata ergo
formā Substantiali huius Vini, et Petri non retinent Veritatē Ut eviden-
tissimū ē: Ergo eodem modo Et plura acca adveniant, et destructis
alijs succedant alia, quę non sint incompatibilia cum illo temperamento
requisito Ut existat Antiqua Substantia, Stabit Veritas Verborum Conse-
crationis, et Consequenter non desinet eē Corpus Dominus: Si vero

taliter temperamentum corrumpat, ut sua antiqua transmutaretur in alia, n' stabit veritas verborum, et desinet esse Christus Dominus.
Disp. 11. De iis, quae potest agere, aut pati Christus Dominus in hoc Sacramento. Cap. 1. Christus movetur in hoc Sacramento localiter et vero naturaliter.

Disputatio, XI,

De ijs, quae potest agere, aut pati Christus Dominus in hoc sacramento.

Caput, 1.um

Christus movetur in hoc Sacramento localiter et vero naturaliter.

Dixerunt aliqui ex antiquioribus proprie Christum Dominum ut in hoc Sacramento existentem n' moveri localiter ita quod semper sicuerat praesens eisdem speciebus sacramentalibus, tanquam spatio reali; n' autem mutato spatio reali n' mutari localiter entitatem naturam videtur: quod Christus Dominus sit in hoc Sacramento existens localiter n' movet. Dixerunt alij solum quadam denominatione quandam extrinsecam moveri.

Dicendum nobis est proprie moveri localiter motis speciebus sacramentalibus acquirendo distinctum ubi ab eo, quod antea habebat. Ratio est, quia sicut vinum intra vas inclusum proprie movetur localiter dum movetur vas; sic similiter Christus Dominus proprie movetur localiter positus sub speciebus sacramentalibus dum species ipsae sacramentales moventur, praesentia enim, et ubicatio ab spatio quodam imaginario denuntur.
Hic motus localis, quamvis

operie Illuminat Xpto Dño fuit in hoc Sacram[ento], q[uo]d se uera mouebit,
ut ia dictum est; Dimmit tamen illi quasi Mate, et ex sequenti
l[ocu]t[i]o Loquunt[ur] alij Secundario, et p[er] accidens, q[ui]a eatenus mouet[ur],
quatenus immediate mouet[ur] quantitas illa panis, aut Vini, l[ege] species
Sacramentales ex quarum motione resultat, q[uo]d Xptus D[omi]nus etiam moueat[ur],
siue q[ui]a dat[ur] Unio physica inter Species Sacramentales et Xpum D[omi]num,
siue q[ui]a dat[ur] quantitas abstractiua Xpti quocunq[ue] Species deferunt, siue
p[ro]p[ter] decretum extrinsecum Dei, q[uo]d semper Xptus sequet[ur] Species
quocunq[ue] ierint.

Deinde p[ro]bo eiusmodi motum n[on] posse naturaliter c[on]tingere. Ubi Sacramentale e[st] entitatiue, et intrinsece Supernale, ut e[st] Statutu[m] a nobis e[st] ut conseruat[ur] p[er] actionem entitatiue, et intrinsece Supra n[atur]ae capacit[atem]: sed e[st] euidens q[uod] quicunq[ue] unus intrinsece, et entitatiue Supernalis possidat actione sui conseruatiua intrinsece et entitatiue Supernali: d[ic]a Ubicatione supernalis viribus supernalibus conseruata nulla e[st] p[otenti]a in natura: q[ui]a nulla dat[ur] virtus pure n[atura]lis ad destruendu[m] Ubicatione[m] Sacramentalem entitatiue, et intrinsece Supernalem; hoc autem necessarium erat, ut ille motus fieret naturaliter: ergo n[on] c[on]tingit naturaliter.

Idem argumentum fieri potest etiam si dicat[ur] Ubi Sacramentale solum e[ss]e supernale quo ad modum, q[ui]a sit hoc modo Supra[n]ae conseruat[ur] actione robustiore, et superante virtutem agentis naturalis, et ideo nulla virtus n[atura]lis potest destruere Ubi Sacramentale, ut fieri debebat, ut posset naturaliter contingere motus localis Xpti Domini in hoc Sacramento. Unde infertur, q[uo]d quantumuis Ubi Sacramentale e[ss]et entitatiue n[atura]le, n[on] posset Xptus D[omi]nus naturaliter moueri localiter in Sacramento.

Ratio e[st], quam supra tetigimus, quamq[ue] adduximus lib. 1. physicorum disp. 3. cap. 3. [illegible] experimentaliter, quo influxu indigeant [illegible] alicui in

incompatibilibus, et in eadem via simul copulati. Itur, annus, et nesci [illegible]
[illegible] diversum ubiorum potentiores et robustiores illo, quae praesentiam [illegible] [illegible] naturaliter, quandoquidem ad unam [illegible] desinit ad praesentiam [illegible] alterius incompatibilis superat omnino vires cuiuscumque agentis naturalis.
Unde loquendo de praesenti [illegible], et ubi, quod Christus Dominus noster in caelo sit [illegible] naturale, ut revera est, [illegible] ubi, quod habet in Sacramento esset [illegible] naturale ut supponimus, non daretur vi[rtus] [illegible] in humanitate illa Christi Domini ad movendum se naturaliter neque in caelo, neque in Sacramento.
[illegible] casu, de viribus [illegible], qualis deberet humanitati illi Christi Domini quae [illegible] ambiguis praedictis [illegible], quae [illegible] Christum Dominum [illegible] posse agere [illegible] diversorum ubiorum, et potentior exced[ens] [illegible] facultates; [illegible] illud reale, quod habet humanitas illa in caelo [illegible] diversum ubiorum, et potentiorem excedens [illegible] naturae [illegible] desinit ad praesentiam [illegible] ubi [illegible] naturaliter incompatibilis: [illegible] ubi Sacramentale [illegible] desinit [illegible] ubiorum diversum excedentes [illegible] [illegible], [illegible] ad praesentia ubi alterius caelestis, cum quo [illegible] naturaliter incompatibile; [illegible] neque in caelo neque naturaliter [illegible] posset humanitas illa Christi Domini movetur.

Ex hoc principio [illegible] statuto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disp. 3. [illegible] [illegible] asserentes [illegible] omnino [illegible] in [illegible], [illegible] quam desinat [illegible], [illegible] alterius, [illegible] in [illegible] alterius [illegible] incompatibilis. [illegible] deinde [illegible], quod hic Auctor defendit [illegible] [illegible] parte tom. 7, disp. 37 sectione 1, [illegible], quod si homo, [illegible] [illegible] existat in duplici loco, [illegible] una sit naturaliter, in alio supernaturaliter in loco, in quo naturaliter est, poterit moveri naturaliter. Ratio deducitur ex dictis, [illegible] [illegible], quod ex [illegible] in duplici loco [illegible] in uno

naliter, in alio aute Supnaliter, quomodo utraq Volitio illa Supnaliter, et p Deursum Oberisi Durabt; Et enim utraq sit entitative Supnalis, et fieri potest, et utraq Entitative Supnalis, Ut n repugnat, l. Nna ralis, et altera Supnalis, in nro nullo inde involvit, Semp interue nit Deursus Durabitibus potentior nali, et Diq. nullo viribus nalibus destrui potest.

Dices: gratia sanctificans, et habitus Supnales viribus Supnalibus Durant, et tamen naliter destrui possunt p peccatu quantumcunq Sacramentale, et Cautè viribus Supnalibus Durant, destrui poterunt viribus nalibus. Et gratiam Sanctificans, et habitus Supnales Durant dependenter mnis a Libertate Voluntatis.

Quid qd autem Durat dependenter a Libertate Voluntatis, et sit Supnale, et p Deursum Supnale Durat destrui potest naliter posita operatione Dria Voluntatis: Ubi autem Sacramentale, et Cautè n Durant dependenter ab aliquo exercitio Voluntatis. Et posito peccato, l operatione aliqua Dria habitibus illis Supnalibus destrui eum ad destruendum sanctificantem gratiam, et habitus supnales, qui Deus qui Voluntarie Vivo Desuit gratiam et destruere illos potest. Voluntas autem p determinatione peccati, quam an ... creatura, ex quo nil ... Cap. 2. De ca huius motus

De Causa huius motus.

Caput, 2,

Cum Xptus Dominus Sacramentaliter existens ... vera moueatur in speciebus Sacramentalibus, Videndum est, a quo ca nascatur motus hic localis. Scotus q. 6. qui sequuntur ... Scotisti defendit a solo Deo, qui voluit Xptum Dnum esse sub accidentibus illis Durari conservari huiusmodi motu. Unde ... hanc

opinione neque per accidens, et ex Deigenitricis non respicit Divinus ab eo, qui
sit virtute movendi species istas Sacramentales, et nulla autem videtur
inter Christum Dominum, et Species colligatio sufficiens ad causandum saltem
per accidens eiusmodi motum.

Alterius Ocam. q. 3. docuit Christi corpus
moveri virtute aliqua ipsius iam glorificati. Hanc utramque sententiam unanimiter
reiicit ... cum Sacramentum moveat ad motum specierum, et
utrumque Corpus, et Sanguis Christi Domini moveri non posse videtur, quod sacerdos,
et quaevis altera causa movens Species Sacramentales debeat
aliquomodo ad motum ... Christi Domini saltem per accidens, etiam utrumque.
Et iam dictum est praesentiam in ea ... Unionem physicam
inter Species Sacramentales, et Christum Dominum sicut ... totalis
... possit ... moveri ab agente corporeo, et ... Unionem
... physicam quam habet cum corpore, agens ... quod ... corpus
... saltem per accidens, et ex ... movere ... totalem
Unionem cum corpore.

P. Vicasinus disp. 6. dubitatione 2. ...
... Christi ... accidentibus tanquam a ... immediate ... oriri
a ... Unione Sacramentali, ... Christus Dominus accidentibus
tanquam a ... Unione ad ... praesentiam
potius in uno loco, quam in alio oriri ab illo qui movet accidentia.
Ratio huius Doctoris est, quia cum Unio Sacramentalis ... necessaria
... efficiat intimam praesentiam Christi cum accidentibus
in quocumque loco ponantur, fit quod efficiat intimam praesentiam dictam
in illo loco, in quod Species deferantur. Unde causa ..., quod
... praesentia ... potius in hoc loco quam in alio ab
Unione causetur, ... agens illud, quod possit Species potius in hoc loco
quam in alio ..., causa vero immediata est Unio.

Displicet hic dicendi modus.

Unoti, q̃ vnquam Procedit a Deo. vno, Secundo causatur q̃ imo tantum ab aliquo agente extrinseco effici ab Unione, quæ vitat sicut ea quævis alia. Sicut enim mouet Xpus Dnus ad motum Specierum Sacramentalium, ita mouet Vnio, quam habet cum Speciebus Sacramentalibus. Inquirimus ergo a qua causa nascatur ille motus, quem patiuntur tam Xpus Dnus, quam Vnio inter ipsum, et Species sacramentales, cum ille non nascatur ab intrinseco, neque a Xpto Domino, neque ab Vnione cum Speciebus, cum neque Xpus Dominus, neque Vnio immediate ab intrinseco moueantur?

R. Suares disp. 53. Sect. 1 dicit motum Xpti Domini Sacramentaliter existentis causari remote, et per accidens ab eo, qui habet Virtutem naturalem mouendi illas Species; per se vero, et immediate a Deo instrumentaria Virtute Specierum Sacramentalium. Supponit iste discurrendi modus id quod familiarissimum est D. Suarez, nil nimirum Virtutem physicam habere mouere Species illas Xpum Dominum quomodo illas differant ab agente illo, qd aliquid habet Virtutem naturalem ipsas mouendi. Et, q̃ si in Speciebus ponat Virtutes hæc physica obedientialis non necesse recurrere ad illam Virtutem.

R. Arria Loco supracitato asserit Xpum moueri per accidens ex motu Specierum; an vero hic motus fiat a Deo solo, an vero ab ipsis speciebus eleuatis a Deo ad producendum instrumentaliter illum sibi esse dubium, nec dari sufficiens aliquod fundamentum ex quo possit detrahi; vtaliter enim ab Speciebus, et a Deo taliter operante hic motus causari potest, vt iam vidimus; quam vero causam de facto Deus elegerit Christo eius imitari, cum neque fides, neque ratio, neque vlla alia authoritas id ostendat sufficienter.

Omitto alios dicendi modos, quos resolutione præsentis difficultatis existimo esse dignam tanto discrimine. Iudico esse dicendum in præsenti, qd ex motione Specierum Sacramentalium prodit qd Deus

dicit ad producendum motum localem in subiecto corporis, et sanguinis Christi Domini sub speciebus latentis; quod sic explicatur. Agentia naturalia habent virtutem ad movendum localiter species illas, ut est evidens, et quando erant sub propria substantia, facile movebantur ab agentibus naturalibus; quando etiam habent unionem physicam cum corpore, et sanguine Christi Domini, et agentia naturalia retinent virtutem movendi species dum se sumptae, et possunt tamen naturaliter illas prout unitas, et iunctas cum corpore, et sanguine Christi Domini localiter movere, quod sequitur, quod agens illud ... operans debet ... ... unioni illi sacramentali, et corpori, et sanguini Christi Domini, et quod operetur ... ubi...

Denique ad ... hoc mysterium ... agentis naturalis ... concursu ... alioqui natura ad movendum species illas dum se sumptas producit motum, et ubicationem tam in unione, quam in corpore, et sanguine Christi Domini; quod quidem verum est, et sacerdos, vel quaevis alia causa potens movere species illas, et species ipsae ... habent ... physicam ... ad producendum ubicationem ... in unione, et in corpore, et sanguine Christi Domini, quod et iam ... tractatu nostro de sacramentis ... concursum physicum ... quando ... res tota potest ... resolutionem ... difficultatis, quod ... momenti, potest ... nulla alia probatione indiget, quam sui expositione. Cap. 3. De actionibus aliis physicis inditium fertur = = = = = = = = = =

Caput, 3um,

De Actionibus alijs physicis inditium fertur.

Duplex difficultas in hoc Cap. discutienda venit. 1°, utrum Christus Dominus sacramentaliter existens ...

possit pati calorem, ignem, et alias similes qualitates? Omnino [illegible] physicas illas qualitates Christum Dominum Sacramentaliter existentem posse ab agentibus extrinsecis pati. Ratio prima est, quia omnis qualitas in Christo Sacramentaliter existente producta deberet poni in ipso indivisibiliter in ordine ad locum, sicut et Christus ipse indivisibiliter est in ordine ad locum constitutus in hoc Sacramento; sed huiusmodi presentiam indivisibilem in ordine ad locum nullum agens naturale tribuere potest, ut ex prius ipsis iam statutis facile colligitur: ergo a nullo agente extrinseco naturali alias qualitates physicas Christus Dominus pati potest.

Ratio 2a, quia omne quod recipit ad modum recipientis recipit; sed recipiens, nimirum Christus Dominus habet presentiam supernaturalem: ergo qualitas recepta habebit presentiam supernaturalem: sed nullum agens naturale tribuere potest presentiam supernaturalem: ergo nullum agens naturale producere poterit physicam qualitatem in Christo Domino Sacramentaliter existenti. Maior syllogismi probatur: quia ubicatio qualitatis, quae recipitur debet conformari cum ubicatione subiecti recipientis, et ideo si una ubicatio supernaturalis est, altera debet esse supernaturalis; ex quo fit, quod cum nullum agens creatum naturale possit producere ubicationem illius qualitatis supernaturalem, nullum poterit producere qualitatem illam in Christo Domino.

Has duas rationes iudico inefficaces, primam, quia nulla repugnantia datur in eo quod agens naturale possit producere qualitatem in subiecto indivisibili, et inextenso, v.g. si indivisibile stupae intra ingentem fornacem proiceret quis non diceret recepturum esse calorem ab igne illo ferventissimo. Ergo Christus Dominus existens in modo indivisibili, et inextenso recipere poterit qualitatem aliquam ab agentibus naturalibus, quia indivisibilitas illa existendi non obstat productioni qualitatis, ut ostendit argumentum. — Praeterea si calor productus non esset divisibilis in partes poterit optime produci in subiecto existenti indivisibiliter, quia calor non est ex sua natura impenetrabilis, et ideo poterit calor in toto corpore Christi naturaliter produci, et omnes partes corporis Christi

penetrent, et deg. calores partium omnium illarum, in quo casu erit similis vacuum in penetratione partium quantitatis, et vero in penetratione partium caloris.

Secunda similiter iudico inefficacem quia non video fundamentum ad dicendum quod si subiectum habeat presentiam supernaturalem, qualitas omnis recepta in ipso necessario debeat habere presentiam supernaturalem, siquidem qualitas in subiecto existens per distinctam presentiam ubicat ac subiectum ipsum. Unde si Angelus per presentiam supernaturalem ubicaret, non video cur non posset habere illa gratia, in quo casu presentia illorum in intellectu Angelico est naturalis, quamvis subiectum habeat presentiam supernaturalem: sicut exemplo, quod corpus Christi habeat presentiam supernaturalem in hoc Sacramento, et tamen quoad omnia alia qualitates in ipso recepta habent presentiam supernaturalem.

Rejectis his rationibus [illegible] inefficacibus. Alterum est difficultatem modo post gloriosam resurrectionem Christi: utrum possit pati ab agentibus externis ... dotis impassibilitatis quam modo habet; quando corpus Christi erat passibilis erit, et extrinsecus sub accidentibus Eucharistie. Non video rationem cur ut in hoc sacramento non possit aliquid ab agentibus externis recedens physice pati, et propter nullam authoritatem oppositum debeat defendi.

Notandum aliud esse inquirere an in hoc Sacramento possit aliquid physice pati, aliud vero an prout in hoc Sacramento possit aliquid physice pati. Asserimus nos disp. 8. cap. 6. quamlibet ... negativam Christi ... extra Sacramentum ... in Sacramento ac proinde in Sacramento aliquid physice pati potest. Asserimus autem non propter ... authoritatem prout in Sacramento nil posse pati, quia corpus Christi prout in Sacramento existens nil operantur agentia naturalia.

Secunda difficultas est utrum in posse aliud distincte physice possit operari corpus Christi ... existens in hoc Sacramento. Conveniunt etiam et negat.

v. sine aliquo fundam. intrinseco? quae enim repugnantia dat, ut calor, qui caror ille existens in Christo Dno possit calefacere manus sacerdotis tangentis species illas sacramentales, cum virtus unita fortior sit se ipsa dispersa, et calor dispersus per totum corpus Christi Domini, maneat in eodem loco in hoc sacramento.

Dicunt alii approximationem requisitam ad operandum naliter debere esse per praesentiam nalem; cum autem Christus Dominus in hoc sacramento non habeat praesentiam naturalem: deficit approximatio requisita ad operandum naliter. — Dices quod, si enim, si Angelus acciperet praesentiam supernalem posset ille producere calorem naturaliter hic et nunc ob eam approximationem. Ratio est, quia praesentia est pura conditio ad operandum, quae habetur dum modo ea existat, omnino per accidens est, quod habeat praesentiam nalem, vel supernalem, quandoquidem sive data hac, sive illa praesentia dat tota virtus illa nalis, quae potest in operationem naliter erumpere.

Dicunt alii requiri contactum physicum in causa respectu passi, ut possit in passo physice operari, cum quod Christus Dnus divinitus sub speciebus existens non habeat contactum physicum cum passo non potest naliter in illud physice operari. Dices, quod contactus physicus requisitus in causa ad operandum non potest esse maior, quam praesentia illa intima, quam habet cum speciebus sacramentalibus; poterit saltem calefacere species illas, quae deinde calorem poterunt producere in manu sacerdotis tangentis species illas sacramentales.

Dicet alius cum C. de Lugo actionem procedentem ab agente reducto ad punctum spatii fore diversae rationis in sua entitate intrinseca ab omnibus aliis actionibus, quae sunt naliter possibiles: et sic actio entitative supernalis, ut potentia non continetur intra vires nales alicuius agentis creati. Quia sicut in igne actio nalis ignis in passo sufficienter approximato

respicit omnes [illegible] eius agentis [illegible], alium autem [illegible] dicit qua- 108
liter ab omnibus partibus huius agentis extensi fiat quod eadem pars
magis dependeat a partibus propinquis quam a partibus distantibus, et re-
motis, et denique actio [illegible] respiciat omnes partes huius agentis non respicit
illas equaliter, sed inequaliter: actio [illegible] quam idem ignis indivisibiliter,
et inextense, positus operaretur, respiceret omnes partes agentis equaliter:
[illegible] foret diversae rationis, siquidem esset entitative supernalis, illa vero
realis: cum [illegible] illa procedens a corpore Christi sacramentaliter exis-
tentis respiciens omnes [illegible] partes equaliter, foret entitative [illegible].
[illegible] aliud est inquirere utrum
absolute, et simpliciter realiter possit contingere quod actio alicuius agen-
tis habentis partes quantitativas respiciat omnes partes illius equaliter;
aliud vero, quod supposita penetratione realiter non possit respicere omnes
illas equaliter. Concedimus quod hoc absolute et simpliciter realiter con-
tingere potest; quia realiter fieri non potest, quod omnes partes distent equaliter
ratione quantitatis obstantis; sustinemus tamen quod supposita penetratione
ex qua [illegible] omnes partes equaliter distarent realiter contingere possit,
ut omnes illae realiter operarentur per actionem respicientem omnes illas equa-
liter, [illegible] illud [illegible] [illegible] illa realis, quam hodie omnes
partes [illegible] operantur equaliter si darent equalis approximatio.
Solutiones aliorum
huius argumenti [illegible] difficiliora invenies in P. Arriaga disp. 37
sectione 4. ex qua omnibus deducitur esse [illegible] dominium sacra-
mentaliter existens posse realiter operari in passum aliud distinctum
ut Deus propter meritum fidei, et ad ostendendam huiusmodi [illegible]
[illegible] nolit concurrere ad eiusmodi operationem, ita [illegible] dominus [illegible]
[illegible] alii [illegible] [illegible]. Cap. 4 Utrum possit actus [illegible] [illegible]
cognitionis, et appetitus quam spirituales intus et voluntatis [illegible]
[illegible] exercere?

Caput, 4.^m

Utrum possit actus tam malis cognitionis et appetitus quam spirituales intus et voluntatis Christus exercere?

Primo inquiri potest. Utrum possit actus visionis, et auditionis exercere? Dico non posse naturaliter exercere. 1° quia potentia visiva et auditiva requirunt aliquam extensionem localem ad operandum naturaliter, quod ex philosophia [illegible] et si enim potentia visiva non habeat figuram illam circularem atque rotundam, neque auditiva habeat dispositionem varia temperamenta non poterunt visionem illam, aut auditionem naturaliter producere: haec autem non dant in Christo Domino indivisibiliter existenti. — [illegible] quando nimia lux [illegible] oculi pupilla non potest obiectum percipere: sed lux totius corporis gloriosi Christi Domini est in [illegible] loco, [illegible] pupila: ergo haec non potest naturaliter obiectum percipere.

2° inquiri potest, Utrum naturaliter possit producere actus sensus interioris, sive fantasiae. Circa hanc quaestionem maior est difficultas, quia nobis est incognitum, quem locum occupet et temperamentum requirat quam extensionem expostulet huiusmodi potentia. Adhuc tamen probabilius iudico, quod sicut reliquae potentiae [illegible] postulant extensionem quandam partium ad producendum naturaliter, sic est similiter fantasia sive sensus internus, sed omnis extensio partium deficit in Sacramento; ergo etc.

3° inquiri potest, Utrum actus appetitus interiores possit elici a Christo Domino Sacramentaliter existenti? [illegible] negative probari poterat ab aliquo, quia deficiente actu illo fantasiae a quo dirigitur actus appetitivus hic non potest elici naturaliter: sed actus fantasiae

Naliter n potest elici a Xpo Dno sacramentaliter existente, de vid
§ superiori, quia nullus actus appetitus produci poterit naliter a Xpo
Dno sacramentaliter existenti per actionem illam, quam Dnus alius habet
cum alio. Et similiter tamen ... hic non, quia actus fantasiae n
potest elici a Xpo Dno in sacramento potest tamen elici a Xpo Dno
existente in Caelo, qui sufficienter concurrere potest ad actum appetitus in
sacramento. Et verum de hoc postea dicemus.

Quapropter ad defendendum ip-
sam similiter est recurrere ad extensionem localem, quam requirunt eius
modi actus materiales, et corporales, ut reliqui actus aliarum po
tentiarum materialium et corporearum; unde sicut reliqui actus
potentiae naliter eiusmodi extensionem produci naliter n possunt, ita
actus appetitus produci naliter n possunt a Xpo Domino sacramentaliter
existenti, sicut de actibus fantasiae § superiori iam dictum est.

4. Potest inquiri de actibus
intus. Ad quod cum distinctione respondeo, aliqui ss actus intus
omnino independentes a sensibus externis, et fantasia. Hos dico
produci posse naliter a Xpo Dno sacramentaliter existenti quia produci po
ssunt a subiecto ... indivisibili, nec habent dependentiam aliquam
ab extensione locali, alii ss dependentes a sensibus externis, et
fantasia. Et hos potest esse difficultas ... possint ex derivatione
illius actus fantasiae, quem exercet Dnus hic in Caelo, quae difficul
tas ut recte notavit P. Arria, communis est ad actus amoris, qui
debet produci possint in sacramento ex derivatione actus intus, quem habet
in Caelo communis etiam est cuilibet existenti in ~~...~~ loco dupli
ci, quia similiter ex derivatione actus intus quem habet in uno
loco possit derivari ad ... in alio loco.

Dico ..., si fantasiae
actus efficienter concurrit ad electionem immanente ... ...

ipsum [illegible] illiate [illegible] novam speciem quae possent illectionem [illegible] actus intus [illegible] Christi Domini prout in Eucharistia detrahi a fantasia [illegible] in Coelo existenti, [illegible] nulla ea creata potest naliter operari in [illegible] si fantasiis actus concurrat solum [illegible] illuminando bene potest intus Christi prout in Eucharistia detrahi a fantasia in Coelo precisse existenti, quia fantasia prout in Coelo distet ab intu Christi prout in Eucharistia tamen intus ille existens in Eucharistia absolute, et simpliciter est illuminatus per phantasiam Coelestem; Unde si intus ille [illegible] de aliquo obiecto posset vere per cognitionem quam [illegible] in Coelo hoc obiecto [illegible] [illegible] tertius [illegible].

Ex quo colligit actum amoris [illegible] etiam posse ab Christo Domino sacraliter existenti, tum quia Christus in hoc Sacramento [illegible] potest actus illectionis, ut iam dictum est, qui sufficienter [illegible] possunt ad actus amoris, qui [illegible] spirituales sunt et independentes ab extensione [illegible] quam actus voluntatis, tum quia ex detractione [illegible] intus qui [illegible] in Coelo possunt fieri actus voluntatis in Sacramento cum fere certum sit inter [illegible] actum intus nullo modo efficienter concurrere in actu voluntatis, sed precisse formaliter [illegible] illuminando. Cap. 5. Utrum Christus Dominus Sacraliter existens possit videri oculis corporeis? = = = = = = = =

Caput, 5.um

Utrum Christus Dominus Sacramentaliter existens possit videre oculis Corporeis?

Prima sententia est assertiva [illegible] Christum Dominum prout in Eucharistia [illegible] oculis corporeis percipi posse. Ita Vbuldensis tom. 2.o de Sacramentis l. 4. Cap. 53 et alii apud P. Granado. loco citato tractatu 6.

[illegible] Sententia [illegible] [illegible] substantialiter Oculis Corporis [illegible] posse. ita Richar. in 4 dist. 10 arti. 5. q. 1. Durandus q. 4. P. Suar. disp. 53 Sect. 4. et alii apud eundem grana. loco citato. [illegible] Sent. [illegible] [illegible] [illegible] in hoc Sacramento non posse [illegible] [illegible] [illegible] Oculis Corporis [illegible] [illegible] naturaliter, et de potentia [illegible] absoluta ita S. Thomas [illegible] S. Alex. Henriquez et alii ex antiquioribus P. Basquez disp. 191 cap. 7. P. Granados loco citato Sect. 2. C. de Lugo disp. 9. Sectione 1. [illegible] [illegible]

[illegible] Asserendum est [illegible] naturaliter non posse attingere [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible]: Oculi Corporis non possunt attingere sua [illegible] [illegible] [illegible] in hoc, [illegible] in alio loco [illegible], [illegible] attingere [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentalis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] per visum: [illegible] [illegible] [illegible] in hoc Sacramento Oculis corporis [illegible] non potest. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Visiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible], non potest tamen percipere [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auferat [illegible] [illegible] et loco illius poneret [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Christus potius hic quam alibi positus.

[illegible] [illegible]: Visio Corporea non potest [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] a presentia aliqua, [illegible] huiusmodi visio est [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud est, quam [illegible] attingere [illegible]; [illegible] [illegible] attingeret [illegible] ubitatem [illegible], non [illegible] [illegible] presentiam, et [illegible] [illegible] [illegible] inter ubitatem [illegible], et presentiam. [illegible] neque visio potest [illegible] ad ubitatem [illegible] [illegible] [illegible] cum presentia Sacramentali, [illegible] presentia est [illegible], [illegible] [illegible], ac [illegible] [illegible] [illegible] potentiae [illegible].

Displicebit [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Distinguunt nulla dat praecisio attingendo unum, et non attingendo aliud, Unde cum praesentia illa realiter distinguatur a substantia Christi Domini, nulla datur praecisio inter ea, si potentia visiva videret substantiam non visa praesentia sacramentali. Adhuc tamen cum Nostris omnia probabilius dicimus potentiam visivam saltem naturaliter non posse attingere suum obiectum visibile simul attingendo potius esse in hoc situm in alio loco positum, sicut substantia Christi in sacramento ponat in loco per ubicationem supernaturalem non video cur extrahat totum illud ab obiecto potentiae visivae, sicut si corpus externe ubicatum per ubicationem supernaturalem non extraheret ab obiecto potentiae visivae non item vidimus.

Alia ratio est: obiectum inextensum non potest naturaliter mittere species ad potentiam visivam, quia ad producendum species visuales aliqua extensio requiritur. Christus naturaliter non potest videri in sacramento, sed simul cedat totum inextensum non posse mittere species certum est naturaliter non posse videri Christum in sacramento sicut multi credunt de puncto indivisibili quantitatis. Poterat tamen aliquis dicere non esse unde probet obiectum inextensum non posse mittere naturaliter species praesertim cum per multiplicationem partium possit taliter augeri ut facilius potentia visiva inficiat, quod non habet punctum indivisibile quantitatis.

Praetermissis aliis rationibus, quae possent difficultare concludendum est quod de omnium sententia Christus Dominus naturaliter videri non possit in sacramento, tum quia potentia visiva non habet facultatem naturalem videndi praesentiam supernaturalem, tum quia non potest mittere species propter inextensionem partium, quia sicut potentia visiva naturaliter non potest operari nisi certam quandam extensionem habeat, sic similiter obiectum species visuales producere non potest, nisi certam extensionem habeat, tum quia impedit ab opacitate accidentium sacramentalium transmissio specierum ad oculos, tum propter aliquam aliam rationem ex pluribus illis, quas adducit P. Pontlao Disp. 10 Sect. 2.

Oculis corporeis Christus Dominus in hoc Sacramento. Ratio est, quia neque subiecta affecta luce, et colore Christi indivisibiliter existens, neque elevatio illius ad statum supernaturalis est extra latitudinem obiecti potentiae visivae; color enim, et lux semper est obiectum immateriale huius potentiae. Sicut enim obiectum illigibile supernaturale est intra latitudinem potentiae intellectivae; sic color, et lux et ex aliquo capite habeant supernaturalitatem, semper sunt intra latitudinem potentiae visivae. argumenta, quae contra hanc doctrinam fieri possunt nullius momenti sunt, quae videri poterunt apud P. Granado. In complemento huius disp. disputari solet an intellectus creatus naturaliter possit cognoscere existentiam Christi Domini sub accidentibus Eucharisticis, quia tamen difficultas est communis ad alias materias, nihil de ea dicendum in praesenti. Disp. 12 de effectibus mirabilis huius Sacramenti. Caput 1. Utrum aliquando Eucharistia conferat primam gratiam sanctificantem? = = = = = = = = = = = = =

Disputatio. 12.

De effectibus mirabilis huius Sacramenti.

Caput, 1,

Utrum aliquando Eucharistia conferat primam gratiam sanctificantem.

1° Supponendum est Sacramenta novae legis habere vim causativam, sive physicam, sive moralem gratiae habitualis sanctificantis. 2° quod inter Sacramenta novae legis haec datur differentia, quod quaedam sunt Sacramenta mortuorum; alia vero Sacramenta vivorum. Baptismus, et poenitentia sunt Sacramenta mortuorum quia per se sunt instituta ad conferendum primam gratiam sanctificantem

et liberandum hominem a peccato, quod est mors animae: reliqua vero sunt Sacramenta vivorum, quia per se non sunt instituta ad conferendum primam gratiam, sed solum augmentum illius iam praehabitae. haec ex tractatu de Sacramentis satis nota sunt.

Difficultas igitur est, utrum Eucharistiae Sacramentum, quod quidem est Sacramentum vivorum, aliquando conferat primam gratiam remittendo peccatum, quia cum videamus Sacramenta mortuorum aliquando non conferre primam gratiam, sed solum augmentum illius, et sint per se instituta ad conferendum illam, sic inquirimus utrum hoc Sacramentum vivorum aliquando conferat primam gratiam sanctificantem, et sit per se institutum ad conferendum augmentum illius.

Ponamus hos casus 1° si quis prudenter existimet se esse in statu gratiae apud Deum, cum tamen adhuc sit in statu peccati habitualis, quod potest contingere, quando quis praemisit confessionem mortalium cum vera attritione apud illum, quem prudenter existimabat esse Sacerdotem, ille autem Sacerdos non erat, tunc autem homo post confessionem prudenter accedit ad Eucharistiam, cum tamen revera sit in peccato. 2° quando quis tempore absolutionis peccatorum existimabat se habere sufficientem dolorem quem tamen reipsa non habuit, postea vero sub illa prudenti existimatione accedit ad Eucharistiam, iam tunc habens veram attritionem. in his casibus procedit controversia praesens.

Supponendum deinde est hoc Sacramentum non posse conferre primam gratiam sanctificantem peccatori nisi dependenter ad aliqua illius dispositione detestativa peccati. pro cuius intelligentia sciendum est, quod communiter docent a Theologis, si homo agnoscat statum suum peccati mortalis requiritur attritio reputata contritio si non adsit copia confessoris, in hoc enim casu loquimur in praesenti. ratio est, quia si homo existimet

se solum ee attritum adhuc ɔtius ē peccati mortalis, quandoquidem hoc 112
n̄ tolit p̄ attritionem; ɔ. nullus potest licite accedere ad Sacramentum ɔci
us peccati mortalis: ℓ etc.

Si vero homo n̄ sit ɔscius alicuius peccati mortalis, qd tamē re vera hēt, indico dispositionē sufficientē ee attritionē Rao ē q̄ in illo qui ɔsius ē peccati mortalis potena requirit attritio, quæ existimet ɔtritio, q̄a n̄ potest licite accedere ad Sacramentum, nisi prudenter credat se ee iustum, ɔ hæc rao n̄ dat in eo, qui omnino inuincibiliter credit se nullum here peccatum: q̄ n̄ ē narīa prædicta existimatio ɔtritionis. Cum q̄ neq attritio cognita, vt talis, neq attritio reputata vt ɔtritio, sint sufficientes tolere peccatum, et ɔsq. neq sufficientes ad infusionem primæ gratiæ sanctificantis difficultas ē, an hoc Sacramentum suppleat hunc defectum.

Prima sa negat hoc Sacramentum aliquando ɔferre primam gratiam sanctificantem, et ɔsq. remissionem peccati mortalis afrat nunquam ee effectum huius Sacramenti. ita Alexander 4 p. q 10 Bonauentura in 4 distinc. 9. arti. 2°, et alij ex antiquioribus P. Baiq. disp. 205. Cap. 4. Cardinalis de Lugo disp. 12 Sectione 1ª. P. Dicastillo tractatu 4 disp. 8. dubitatione 7. et alij RR. 2ª afrat aliquando hoc Sacramentum ɔferre primam gratiam sanctificantem, et ɔsq. remissionē peccati mortalis, aliquando ee effectum huius Sacramenti. ita P. Suares. disp. 63 Sectione 1ª P. Granadus tractatu 9 disp. 3. P. Arriaga tractatu de Sacramentis in genere disp. 16 Sectione 1. Sub Sectione 2ª P. Henao disp. 13 Sectione 1ª et alij.

Sententia afrans aliquando hoc Sacramentum transferre hominē de statu peccati mortalis in statum gratiæ sanctificantis nobis placet, cuius potissimum fundamentum ab Authoritate petendū ē, q̄ in quæstionibus de facto multum valet authoritas. Pr. 1° Authoritate ɔcilij Tridentini

Sessione 13 Canone 5. ita definientis. Si quis dixerit, praecipuum fructum huius Sacramenti esse remissionem peccatorum, vel ex eo non alios effectus provenire anathema sit. Ubi Concilium declarat effectum huius sacramenti esse remissionem peccatorum sed non praecipuum. Nec obstat 1° si dicas textum Concilij intelligendum esse de eucharistia, quatenus Sacrificium est non vero quatenus Sacramentum quia verba Concilij clarius loquuntur de Sacramento quae proinde intelligenda de Sacramento quatenus Sacramentum est. Deinde si Concilium loqueretur de sacrificio potius diceret praecipuum effectum esse remissionem peccatorum. nec obstat 2° si dicas Concilium loqui de peccatis venialibus quia cum Concilium absolute loquatur, cur restringendum est ad peccata venialia.

Secundo probatur authoritate Scripturae, quae dum de hoc Sacramento loquitur vitam absolute et simpliciter appellat. Joan. 6. panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita qui manducat me ipse vivet propter me. et similibus locis hoc Sacramentum vita, et augmentum vitae absolute, et simpliciter appellat. in quae verba Sanctus Augustinus tomo. 9. tractatu 26 in Joannem hoc Sacramentum pietatis, hoc signum unitatis, hoc vinculum charitatis, qui vult vivere, habet unde vivat, accedat incorporet ut vivificet. quae verba vitam spiritualem primam justificationem peccatoris, qua incepit habere vitam sicut in omni proprietate intelligant absolute significantes.

3° probatur ex Sancto Cyrillo lib. 4 in Joannem Cap. 17: non mortem solum verum morbos omnes depellit. quae verba intelligunt ut eminenter de sola praeservatione a peccatis futuris, quia licet in verbis subsequentibus loquatur de futuris, hoc non tollit quominus de Cyril. mente utrumque habeat hoc Sacramentum remissionem scilicet peccati praeteriti, et praeservationem a futuro. Damasc. lib. 4 de fide 14: Crimina delet, ut et spurcitiem omnem abstergat. quo loco aperte loquitur Damascenus de peccatis mortalibus praeteritis, ut fatetur idem Vasquez, Caeterum sicut ipse explicat de Sacrificio mihi licebit explicari de Sacramento.

Iustinus præclarissimus Ecclesiæ 113
Martyr in quibus a gentilibus Christianis propositis clarissime sententiam nostram amplectitur, cuius verba afferunt a Patre Basquez existimat que esse validissime pro hac sententia testimonium quibus licet solutionem exibere. Conc. de vera tamen non exhibebit, ut legenti constabit.

Illustrissimum tandem e Divi Thomæ testimonium quæstione 92 articulo. 3. ubi asserit illum qui debole accedit ad Sacramentum et perfecte non sit contritus assequi gratiam charitatis, per gratiam autem charitatis nulla alia nisi sanctificans ab Angelico Magistro intelligitur. Cap. 2 Rationibus statuta delusio roboratur.

Caput, 2um.

Rationibus Statuta Conclusio Roborat.

Prima ratio est si possit aliquando hoc Sacramentum non conferre iustificationem a peccatis. Quia est Sacramentum vivorum; sed hæc ratio nulla est, ergo hoc Sacramentum habet aliquando conferre iustificationem peccatori. maior videtur supponi tanquam certa. Minor probatur nil obstat, quominus Sacramentum quod est mortuorum non conferat primam iustificationem suscipienti: ergo nil obstabit, quominus aliquod Sacramentum quod est vivorum conferat primam iustificationem peccatori. 2o, quia in Sacramentis distingui potest duplex institutio, altera primaria, altera secundaria; quamvis ergo Sacramentum vivorum ex vi primariæ institutionis non respiciat iustificationem peccatoris quæ ex vi huius solum respiciunt augmentum gratiæ, possunt tamen respicere iustificationem peccatoris ex institutione secundaria, et paucioris.

et. Sacram^ta mortuorum respiciunt augmentum gratiæ non quidem ex primaria institutione, sed ex secundaria.

Hæc doctrina multis exemplis in materia Sacramentis potest declarari. Unum tantum proponamus, ex quo alia colligi possunt. Sacramentum pœnitentiæ directe tollit peccatum illud quod penitens confitetur; indirecte vero peccatum aliud cuius invincibiliter fuerit oblitus. Unde intensio primaria Sacramenti solum est ad remittendum peccatum illud quod hic, et nunc subiicit clavibus; quod cum non remittatur nisi per infusionem gratiæ sanctificantis; neque aliud sit incompatibile cum quocunque alio peccato sequitur quod remittat quodcunque aliud, quasi ex intensione quasi consequenti, et secundaria remittit illud aliud peccatum oblitum.

Cumque non sit inusitatum distinguere eiusmodi duplicem intentionem respectum, potestatis et institutionis in Sacramentis, asserimus Eucharistiam ex institutione primaria respicere augmentum gratiæ; ex institutione vero quasi secundaria in aliquibus casibus, in quibus homo per errorem invincibilem accedens attritum indicat se sufficienter dispositum respicere primam gratiam, iustificantem a peccato. qui status erroris invincibilis cum per se non respiciat a Sacramento, est fert in illo iustificatio ex intensione secundaria Sacramenti. Ex quo fit, quod, ut Sacramentum aliquod dicatur vivorum, vel mortuorum attendenda est intensio primaria, non vero secundaria.

Secunda ratio est a paritate: Sacramentum extremæunctionis casu quo homo se existimet contritum de peccato quod revera habet, vel quando invincibiliter ignorat peccatum ut sit solum attritus, constituit hominem in statu gratiæ vere iustificantis: ergo similiter Sacramentum eucharistiæ, cum, quod si Sacramentum aliud causat hunc effectum quanto magis Sacramentum illud in quo totius sanctitatis fons continetur. ans admittitur

Manifestam ex dictis; qui nobis aduersant in presenti, ut videre est apud P. 114
Bucastillo tractatu de Extremaunctione. disp. 1. dubitatione 6. quae
videtur aparitate sufficienter probata cum utrumque sit Sacramentum vivorum.

Dices. Manifestam esse disparitatem; Christus enim Dominus Sacramentorum institutor voluit hanc esse formam Sacramenti Extremeunctionis indulgeat tibi Dominus quidquid peccasti per visum, gustum, etc. quapropter non est mirum quod Sacramentum Unctionis causet hunc effectum, quia ille causat a Sacramento, quod per ipsius formam explicatur. Item S. Iacob. quando promulgavit hoc Sacramentum, dixit, quod si in peccatis sit, dimittentur ei. cum autem per Sacramentum hoc Eucharisticum solum gratia nutrimentalis, quae iam supponit vitam spiritualem, significetur, hinc est quod licet Sacramentum Extremunctionis causet remissionem peccati mortalis, non bene colligitur eandem causare Eucharisticum Sacramentum.

Respondeo quod sicut nostri aduersarii cum quibus in presenti disputamus accipiunt omnia predicta verba de peccatis mortalibus, ita nos accipimus verba citata Concilii Tridentini quae loquuntur de Sacramento Eucharistico, de peccatis mortalibus, unde magis deceptus fuit P. Basquez docens Extremamunctionem solum remittere peccata venialia, sicut, et Eucharistiam. Assero ergo quod sicut Extremaunctio remittit in illis casibus peccata mortalia, quia S. Iacobus et forma huius sacramenti videntur id explicare, sic Eucharisticum Sacramentum remittit mortalia, quia Concilium id videtur explicare.

Tertia ratio est: nil aliud requirit ad percipiendum fructum huius Sacramenti, nisi quod homo accedat cum illa probatione, quam exigit D. Paulus 1a ad Corinthios Cap. 11. in illis verbis probet autem seipsum homo. in quibus petit, quod homo non habeat conscientiam peccati mortalis; sed iste homo in casibus positis non accedit ad Sacramentum

cum conscientia peccati mortalis, et revera habeat peccatum mortale: iste homo percipit fructum huius Sacramenti, ni mirum gratiam Sanctificantem. Dices, cum omnibus deesse probationem requisitam a D. Paulo et declarationem Concilij Tridentini esse confessionem Sacramentalem. Unde si hic homo non habeat perfectam contritionem quando non adest Copia confessarij non habet probationem sufficientem ad fructum huius Sacramenti.

Respondeo, quod si D. Paulus postulasset statum gratiae realiter existentis in subiecto suscipiente fructum Sacramenti, in quocumque eventu non daret locus praesenti disputationi. Solum requisivit diligentissimam conscientiae probationem qua homo prudenter credat se nullius culpae conscium esse, ut ex verbis citatis Apostoli clarissime colligitur. probare enim se ipsum nil aliud est, nisi conscientiae latebras inquirere. hoc autem habet ille homo qui cum attritione, quae contritio reputetur, accedit ad Sacramentum; et etc.

4a Ratio, quae ex praecedenti colligitur est Sacramenta novae legis ex Concilii Tridentini definitionem sessione 7. Canone 6. conferre gratiam non ponentibus obicem fructui Sacramenti; sed quando homo accedit attritus non conscius peccati mortalis, vel quando accedit cum attritione, quam existimet contritio, dum conscius est peccati mortalis, et non habet copiam confessarij non ponit obicem fructui sacramenti: ergo huic homini confertur gratia sanctificans ex opere operato virtute Sacramenti. — Dices sufficientem obicem esse subiectum non esse dispositum per gratiam iustificantem ad suscipiendum fructum Sacramenti.

Respondeo, quod hoc respondere ipsa delusione quod est vitium maxime opere vitandum. nos contendimus quod quamvis subiectum non habeat prius gratiam, accipiet tamen illam a Sacramento; tu vero respondes non accepturus est gratiam a Sacramento, quia prius non habet gratiam, debes autem probare habere gratiam esse dis

dispositionem in quocumque eventu tanta necessitate petitam a Sacram, ut homo non possit percipere fructum illius si prius non habuerit gratiam. defendo 3º, quod hic homo non ponit obicem Sacramento, quia ponere obicem est ponere aliquid in Sacramenti susceptione, quod possit obstare gratiæ producendæ; attritio autem illa non potest esse obex; Similiter foret obex in Sacramento baptismi, et pœnitentiæ, quod nullus catholicus decedet.
Caput 3. objectiones diluuntur. = = = = = = = = = = =

Caput, 3.

Obiectiones diluuntur.

Objici potest 1º argumentum desumptum ex impugnatione quam facit C. de Lugo aliquos modos explicandi quomodo hoc Sacramentum causet per accidens, et secundario primam gratiam. sic autem instrui potest argumentum. tota virtus Sacramenti est ex institutione Christi; sed virtus proveniens ex institutione Christi convenit Sacramento per se, non vero per accidens; ergo virtus, quæ convenit Eucharistiæ ad causandam primam gratiam, convenit Sacramento per se, non vero per accidens. Unde si hoc Sacramentum non habet conferre hunc effectum per se, neque per accidens habebit conferre quia Sacramentum non habent conferre alium effectum, nisi illum ad quem sunt ordinata ex Divina institutione, quæ Divina institutio facit procul dubio Sacramentum per se causativum illius effectus.

Respondeo negando. Ne faciamus quæstionem de nomine si per hunc terminum per se intelligat hoc Sacramentum conferre illam primam gratiam ex Divina virtute communicata huic Sacramento a voluntate Christi Domini instituentis, in hoc sensu fatemur hoc Sacramentum esse per se causativum primæ gratiæ sanctificantis, quia ad hoc habet virtutem a Xpto Dño communicatam

S.i V° hic terus perse significet hoc Sacramentũ causare primam gratiam in Statu quodam quẽ Deus directe n requisiuit p Voluntẽ intentiuam, et affectiuam ex p te Suscipientis Sacramentum, d. p accidens, et indirecte, supp errore illo inuincibili, quo homo existimat se ee in statu iustificantis gratiæ d tibetur in hoc sensu fatemur hoc Sacratũ indirecte p accidens, et secundario, n V° pse causare primam gratiam itaq quando Sacratum n causat in statu illo quẽ Deus directe Voluit ee dispositione ad Sacratum, n dicit causare pse. quando V° causat in statu illo quẽ Deus directe Voluit tanquam dispositione ad Sacratum dicit causare primario et per se.

itaq hoc Sacratum in Subto dupliciter disposito potest grãz causare. 1° potest ee Subtum dispositum dispositione illa quam Deus et Sacramentũ directe intendunt. hac dispositione dispositum e Subtum hens iam gratiam iustificantẽ qua dispositione posita Sacratũ primario, directe, et pse operat, q causa dicit hoc modo operari, quando inuenit dispositionẽ, quam hoc modo petit. Secundo potest ee subtum dispositum dispositione ex errore inuincibili contingenti, quem neq directe Deus intendit, neq Sacratum, quandoquidẽ error ille ac Sirmmẽ prouenit ex Voluntate permissiua Dei, n intentiua neq affectiua; dicit ẽ Sacratum in hoc casu n primario, et pse, d. secundario, et p accidens operari, q operat in subto disposito, qualiter n intendit.

Objicit 2°: nil de Sacramentis debemus afferre, qd ex Scriptura, Concilijs aut PP. n colligat, d hoc Sacratum aliquando causare primam gratiam, neq ex Scrip. Concil., aut PP. colligit. Ergo Confirmat: ad Sacramenta Viuorum sint instituta ad augendã gratiam n e unũ ad colligendum posse causare primam gratiam, q gratiæ [illegible] quid distinctum, et separabile. Rñ argumẽ

... tum quam probabiliter ex Scriptura ... et ... nihilominus satis defendamus.

Probationis ... : nos enim non inse... ad ... hoc Sacramentum sit institutum ad augmentum gratiae habitualis ... sit etiam institutum ad primam gratiam ... potuit enim optime Sacramentum institui ad unum effectum ... ad alterum cum hoc totum ex divina voluntate dependerit; asserimus autem in Sacramento Eucharistico de facto ... virtutem ad utrumque effectum ... duo illi fines sint realiter separabiles, sacramentum tamen ad utrumque habet institutionem.

Obiicit 3° Cathecismus ... loquendo de hoc Sacramento dicit monendos esse pastores ut qui re ipsa hoc Sacramentum utiliter percepturus est, gratiam antea adeptus fuerit. ... Cathe. dum pastores docet ut moneant suas oves manifeste ostendit se non loqui in casu nostrae quaestionis, sed quam non minus se debent preparare ad communionem christi fideles. homo enim ille, qui habet contritionem existimatam, ... si habeat copiam confessarii re vera tenetur ... praeceptum impositum de confessione, ante quam quis accedat ad hoc Sacramentum.

Obiicit 4°: si attritio, quae existimetur contritio, sufficeret ut Eucharistia causaret primam gratiam, cur D. Paulus tam sollicitus est, ut homo se probet ante communionem ... probatio ... consilium est confessio sacramentalis ... certe non alia ratione ... si homo se existimet contritum, confessione contingere potest, ... re vera non sit contritus, eo ... privet fructu huius Sacramenti: ... in casu nostrae quaestionis praecise ex attritione, quae existimetur contritio, non potest homo percipere fructum Sacramenti.

... notando ... non dixisse D. Paulum loqui de probatione facta per confessionem sacramentalem.

& ad ecclesiastica consuetudo declaravit eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur ad eucharistiam accedere debeat absque confessione Sacramentali, si habeat copiam confessarii. Unde si ille homo accedit ad eucharistiam in casu nostrae quaestionis, non videtur probationem requisitam a D. Paulo, et ab ecclesiastica consuetudine.

R. 2.° nego illum, qui non est conscius peccati mortalis, ad se ipsum hic post diligentem conscientiae discussionem nihil habere nec ex D. Paulo, neque ex ecclesiastica consuetudine quominus percipere possit fructum Sacramenti. si habeat attritionem omnium mortalium saltem in confuso. R. 3.° consilium non praecipisse confessionem Sacramentalem ante communionem praecise ne homo defraudetur fructu huius Sacramenti, quia si hoc verum esset, ante reliqua Sacramenta vivorum imposuisset praeceptum confessionis Sacramentalis. quare praeceptum confessionis Sacramentalis non ex periculo amittendi fructum huius Sacramenti, sed ex maiori reverentia tanto Sacramento debita nascitur.

Obijcit 5.° hoc Sacramentum est cibus, sed cibus nil prodest mortuis: ergo hoc Sacramentum non prodest mortuis. Confirmatur: Sacramenta novae legis causant effectus illos quos significant; sed hoc Sacramentum non significat primam gratiam sanctificantem, sed solum gratiam nutrimentalem: ergo hoc sacramentum non potest causare primam gratiam, sed solum gratiam nutrimentalem. — R. hoc sacramentum dici cibum non quia in omnibus sit omnimoda aequalitas inter utrumque cibum corporalem scilicet et spiritualem, sed quia hoc sacramentum manducatur, ut causet suum effectum sicut cibus corporalis. Ex quo sic arguitur, si daretur aliquod Sacramentum inter fideles quod manducatum haberet vim non solum confortandi, sed restituendi hominem ad vitam spiritualem, procul dubio dici posset cibus spiritualis. ergo ex appellatione cibi, nil contra nostram sententiam colligitur. Confirmatio eam proxime dictis

et ex intentione primaria, et 2.da Sacramentorum facile dissolvit.

Obijcit 6. si attritio invincibiliter existimata contritio sufficeret ad percipiendum fructum huius Sacramenti, si aliquis invincibiliter ignoraret se esse baptisatum, capax esset recipiendi utiliter Sacramenta, et qui invincibiliter putaret se habere attritionem supernalem quam tamen re vera non haberet, accederet utiliter ad Sacramentum baptismi, penitentiæ, Eucharistiæ etc. hæc et similia dicenda non sunt. Ergo etc. Probat. homo ille qui invincibiliter oblitus est peccati mortalis habet propositionem sufficientem ad accedendum ad hoc sacramentum, et non habeat attritionem a peccatis mortalibus: ergo percipit fructum huius Sacramenti.

Respondeo ad primum casum baptismum esse ianuam reliquorum Sacramentorum et ideo si existimet homo se esse baptisatum, si re vera non sit, non percipiet utiliter sacramenta reliqua. ad 2.um nunquam de facto remittit peccatum aliquod sine aliquo actu detestativo peccati, qui quidem debet esse supernalis, ut ex dictis, et PP. sat abunde colligitur. Hinc ad confirmationem facilis est responsio; Sacramentum enim Eucharistiæ non remittit peccatum mortale sine retractatione supernali. est quam bene apertissimum est Tridentini testimonium, Motus Attritionis (sive perfectæ sive imperfectæ) fuit quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum necessarius.

Cap. 4. quando eucharistia confert gratiam Sanctificantem?

Caput, 4.um

Quando Eucharistia Confert gratiam sanctificantem?

Gratia Sanctificans, quæ per hoc sacramentum confertur promissa est manducanti ex illud, qui manducat me, ipse vivet propter me. qui manducat meam carnem etc.ta et ideo hoc Sacramentum quod manducatum causat suum effectum. qua propter

tota difficultas deboluit ad id Vt statuamus, quando hoc sacramentum absolute dicat manducari, Vt ex hoc tandem colligat quando conferat gratiam sanctificantem.

P. Basquez disp. 203 Cap. 2.° N.° 17 asserit negari non posse species sacramentales vere manducari cum sint in ore et dentibus conterunt. Xa significatione huius Verbi manduco statuit certo non potest an Eucharistia dum existit in ore, non vero solum dum traijcit ad stomacum gratiam sanctificantem conferat cum hoc solum pendeat ex voluntate Dei sacramenta pro libito instituentis.

Card. de Lugo. et P. Arria. inconsequentis notant P. Basquez quia si certum est species sacramentales manducari dum sunt in ore non videt posse negari tunc accipi fructum sacramenti, neque debet reiingui divino arbitrio cum habeamus iam claram promissionem Dei gratiis conferendis manducanti qui manducat hunc panem vivet in æternum. P. Dicastillo disp. 8. dubitatione 2a acriter invehit contra Lugo, eo quod inconsequentem notarit P. Basquez; discordia haec ex dicendis componetur.

Asserendum est 1.° non sufficere haerere species illas sacramentales in ore, neque dentibus conterere, Vt haec dicantur manducari. Probatur ex communi modo loquendi. nullus enim censet frangere ieiunium ecclesiasticum, quod per manducationem re vera frangit, si dentibus conterat quos unque cibos, dummodo non traijciat in stomachum: imo neque ieiunium naturae qui frangere iudicat, quantumvis tota diluat os aqua, vel vino. si neque minimam particulam in stomachum traijcit. aliquid ergo aliud requirit ad manducationem praeter illud quod assignavit P. Basquez. unde gratia conferenda per hoc sacramentum non communicat quando praecise species sacramentales habent in ore vel dentibus conterunt.

Asserendum est 2.° tunc dari manducationem perfectam

quando cibus ultra traijcit p guttur, et pertingat illum terminum, in quo
manducatio censetur manducatio completa, sive illud terminus sit dividens
inferiorem partem gutturis a superiori, ut videntur aliqui sentire, sive sit
quando cibus attingit partem illam stomachi, in qua per virtutem vegetativam
suam potest ad nutritionem vitaliter alterari, ut volunt alij. Unde
hoc sacramentum causat gratiam, quando pertingit istum terminum perfectae
manducationis.

Cardin. de Lugo addit particulam illam cibi, quae dicitur
manducata debere esse ultra illum terminum iam assignatum, ita ut naturaliter
revocari non possit ab alijs partibus cibi remanentibus in ore, cum quo fiat
continuationem. Indico tamen hanc revocabilitatem, seu irrevocabilitatem variam non
esse, ut quis dicat cibum manducare. Ratio est quia ut quis dicat esse intra
domum, templum, cubiculum etc. nil omnino revocabilitas impedit ex
communi loquendi modum, quia si aliquis taliter alligatus intraret
in templum ut a funibus foris existentibus trahi posset, vere diceretur
esse in templo, et facillime posset revocari e templo: et similiter cibus
posset revocari ex stomacho, si tamen attingit terminum illum vere dicatur
manducari.

Ex quo colligit 1° quod si hostia aliqua consecrata esset talis
figurae et magnitudinis, ut una illius extremitas esset in ore, altera
autem in stomachum descenderet vere esset manducata extremitas illa
attingens stomachum, et consequenter causaret gratiam sanctificantem, licet facile
revocari posset ratione extremitatis illius existentis in ore. Colligit 2°
quod si quis cogatur eijcere hostiam consecratam, antequam pertingat illum terminum
in quo manducatio perficitur, non recepturus est gratiam sanctificantem.
Colligit 3° illum, qui re-
tenta una particula in stomacho reliquas eijcit, recepturum esse gratiam
a sacramento hoc, quandam quamlibet partem et minutissimam gra-
tiam sanctificantem operatur. Colligit 4°, quod etiam si eijciat omnes

Speciei Sacrales iam receptos in illo tro, i. in Stomacho, nil ominus gratiam Sanctificantem e recepturus, quia hoc Sacramentum in instanti, l tempore receptionis ~~cum~~ hunc effectum operatur; cum ergo iam fuerit da Ultimi tempus, l, instans receptionis; communicata fuit in illo gratia sanctificans.

Hic potest dubitari. Utrum si Species consecratas ponerent divinitus absque manducatione in stomacho volentis eucharistiam suscipere afferat gratiam sanctificantem, Ut quidam Comiti Gallo contigisse testantur graves AA. Negatiuam partem amplectuntur P. Suarez disp. 63 Sect. 7. quia gratia eucharistica solum manducanti conmittitur. Affirmatiuam, Et cum formidine vident sequi Cardin. de Lugo disp. 1a Sect. 7. P. Henao disp. 13 Sect. 1.

Absolute autem et sine formidine tuentur Leander tracta. 7. disp. 11. quaestione 16 P. Amicus disp. 25 Sect. 7 N° 46. ratio est, quia manducatio solum est applicatio, vel aliquid virtus agendi Sacramentis; Undecumque ergo suppleat ea applicatio poterit operari Sacramenti virtus; quando autem Apostolus Christus loquitur de manducatione, loquitur de applicatione, quae ex natura rei contingit Ut hoc sacramentum operetur. haec ratio mihi videtur efficax; Ceterum in materia Sacramentorum caute procedendum est.

Maior difficultas est Utrum gratia per hoc Sacramentum afferat in tempore, l. in instanti, quae reddita est inexplicabilis per Arist. Contini compositionem in sua Zenonistica quae nobis iam diu placuit, res est facilis, quia Omnia entia, sive Successiva sive permanentia incipiunt intrinsece, et extrinsece, hoc est, in Uno instanti incipiunt intrinsece per indivisibile sui, si sint Successiva; Secundum se tota, si sint permanentia; in instanti Vero immediate praecedenti, quod dicitur Ultimum non esse, incipiunt extrinsece; et e contrario desinunt in Ultimo sui esse intrinsece, extrinsece Vero in primo non esse, quod

immate sequit. Unde Sacramentum hoc in Ultimo indivisibili, qd tangit utrum illum iam assignatu causat gratiam sanctificante iam V. arist. tunc n vacat dicendum Cap. 5. Utrum Eucharistia causet gratiam, quandiu durat in stomacho =

Caput, 5um

Utrum Eucharistia Causet gratiam quandiu durat in Stomacho?

Iam Vidimus Eucharistiam causare gratiam in illo instanti in quo Splet Sumptio, et manducatio. modo Videndum e. An causet Dnuo gratiam toto eo tempore, quo Species Sacramentales n corrumpunt in stomacho Recipientis. affirmativam partem sequunt Caietanus q 79 artic. 1. Gabriel lecti. 85 in Canone et alij ex antiquioribus. P. Suar. disp. 63 sect. 7. P. Reginaldus, Lib 29 Nº 140 P. Coninc q 79 artic. 1. Nº 42. Card. deLugo disp. 12 Nº 46 P. Amicus disp. 25 Nº 24.

Hi Au. n omnino conveniunt inter se. aliqui existimant precise longiore duratione specierum Sacramentalium ee sufficiente causam Maioris gratie sanctificantis ex opere operato. alij iudicant n augeri gratiam, nisi augeat dispositio Subti, Vg. nisi det intentior actus devotionis l. aliarum Virtutu. alij indicant n requiri actu magis intensum, aut maiore devotione, d. sufficere dicunt diuturnio vs duratione actus Maiorem q pseverantiam ee, maiore dispositionem ad gratiam sacramentale ex opere operato.

Negativa St amplectunt Ledesma Rs q 20 artic. 1º P. Henrriques Lib. 8. Cap. 43 P. Lug. loco cap. precedenti citato Nº 20 P. Dicastillo disp. 8. dubitatione 3. P. Granadus disp. 7. sect. 2. P. Arra disp. 41 sect. 2. P. Hevas loco supra citato, et alij plures, tum antiquiores tum Rec.

Afferl. 2a vero sa S. Thomas q. 80 artic. 8. hi omnes constanter docent Eucharistiam solum conferre gratiam ex opere operato in instanti, l. tempore manducationis, non vero quandiu durat in stomacho, sive augeatur, sive non dispositio recipientis. placet mihi haec secunda sententia, quam per sequentes conclusiones confirmo.

Sit 1a Conclusio: diuturna duratio precisse specierum sacramentalium in stomacho non est causa maioris gratiae, sive quod idem est, Eucharistia non causat continuo gratiam in suscipiente precisse quod durat in illius stomacho. Probatur Conclusio 1o: gratia eucharistica solum promissa est manducanti; non vero cuique, sed precisse pro tempore manducationis: ergo Eucharistia non causat continuo gratiam pro reliquis instantibus, pro quibus iam finita est manducatio. antecedens videtur certum, Deus enim dum promisit gratiam manducanti, promisit gratiam exercenti huiusmodi actionem, ut ex ipsis terminis manifestum videtur; unde est, quod non exercenti actionem manducandi non correspondeat gratia sacramentalis, sed pro reliquis instantibus, in quibus iam est finita actio manducandi, non exercetur eiusmodi actio: ergo pro reliquis instantibus non correspondet gratia sacramentalis.

Probatur 2o.

Tota ratio et virtus sacramentorum ex sola voluntate Christi Domini instituentis dependet; quapropter, sicut potuit instituere sacramentum continuo causans gratiam pro omni illo tempore, quo durat, potuit similiter sacramentum instituere causans pro uno indivisibili, l. tempore ditrato, non vero pro toto tempore durationis: quam autem virtutem habeat sacramentum de facto ex communi sensu ecclesiae, l. ex sacramenti institutione colligi debet; sed non colligitur ex sensu ecclesiae hoc sacramentum continuo causare gratiam, quandoquidem antiquitus [illegible] communis sensus fidelium erat hoc sacramentum semel in manducatione, et sumptione causare gratiam; neque ex institutione huius sacramenti talis virtus colligitur, ex qua constat solum manducanti esse communicari gratiam: ergo talis virtus adscribenda non est.

Probat 3º: ex opp.ta sa operit oratio 120
gravibus superstitionibus accipiendi nimirum plures hostias, illas q. ita-
stiores; qd quidq tanquam superstitiosum damnatq a Dominis inquisitorib.
Ecclesia itq reprehendenda est, q. minores hostias prbet laicis, quam Sa-
cerdotibus: item, Sacerdos iniuriam faceret accedenti ad eucharistiq
si dimidiq tantum hostiam porrigeret; Sacerdos item deberet implere
calicq vino. rao e, q. si hæc omnia n. fiant homo defraudaret maiori gra-
tia Sacramentali, quam diligenter procurare n. videt superstitiosum, neq
ab eclesia alienum.

Sit Secunda Conclusio: neq Eucharistia confert gratiam
p tempore durationis in Stomacho et augeat dispositio subti, l. continet
antiqua. P. 1º. si pp aliquid hoc sacramentq operaret gratiam p tempore
durationis in Stomacho, si augeat dispositio subti l. continet antiqua,
Maxª qa pp illam dispositionq magis applicaret Sacramentq rao e cuius
maioris applicationis ea intentius operaret; d. et augeat dispositio sub
ti, l. continet antiqua n. applicat magis, hoc sacramentq, q. et au-
geat dispositio subti, l. continet antiqua, n. causat gratiam hoc sa-
cramentq p toto tempore durationis. Maior supponit a QQ. partis
adversæ.

P. Minor: Omnes eiusmodi actus, qui vocant dispositiones, su-
pponunt manducationq iam completam, omnino q. impertinenter se hent
pro illius, qui sicut n. faciunt sacramentq magis manducatq ut
e euidentissimq, ita n. faciunt sacramentq magis applicatq q. tota
applicatio sacramenti pertinet in manducatione, magis [illegible] e meo [illegible]
[illegible] Sacrati in Stomacho operari continuo quandiu pmanet independenter ab
illo actu supernali, quam operari dependenter ab illo tanquam [illegible] applica-
tione.

P. 2º. Reliqua Sacram. semel tantum, et instanti operant gratiam,
quando fit, iam peraguntur, et [illegible], quamvis ab initio [illegible] [illegible]

post pronuntiata verba ... per multum tempus prolongetur, Et in Sacramento Matrimonii contrahentes ... physica per aliquod tempus internos illos actus, quid ... Dcennum prestitere. iam tunc Sacramenta Baptismi, et Matrimonij non operant, ... in instanti illo, s. tempore, in quo fuit verum, infantem fuisse ablutum, et ... Dcennum prestitise: et similiter sacramentum Eucharisticum in instanti illo, s. tempore solum operabit, in quo verum fuit dicere fuisse manducatum quando quidem in hoc reliqua sacramenta debent imitari.

Dices: Eucharistia est Sacramentum permanens, reliqua vero consistunt in usu, unde non est mirum quod hoc sacramentum permanenter operet, reliqua vero in instanti in quo operabunt. ... quia sicut reliqua sacramenta conferunt gratiam in usu ipsius sacramenti; sic similiter Eucharisticum sacramentum confert gratiam in ipsius usu. ... ... usus huius Sacramenti non manducatio. ... in illius ... stomacho non est sacramenti usus confert ... hoc Sacramentum gratiam sanctificantem in usu, sive dum manducat. Unde quamvis sit Sacramentum permanens, semel tamen in instanti, s. tempore usus, non vero per reliquo tempore s. instantibus sequentibus confert gratiam sicut reliqua Sacramenta.
Caput 6. Difficultatibus Occurrit. = = = = = = = = =

Caput, 6.[um]

Difficultatibus Occurritur.

Praecipuum argumentum, ... hoc est: Eucharistia causat gratiam per modum cibi nutrientis, cuius ... susceptio, et manducatio solum se habet ut conditio, et applicatio, non ut virtus operandi Sacramenti, ut a nobis ipsis ... inculcatum est ... dum cibus ... fuerit in stomacho, poterit operari, siquidem habet secum totam virtutem agendi. Et ... Sacramentum Eucharisticum sicut potuit in primo instanti operari, sic etiam poterit in toto tempore sequenti, causa enim ...

sufficienter applicata non est cur non operet in reliquis talis instantibus, in quibus perseverat applicatione.

Rtur 1°. Concedendo libentius Eucharistiam causare gratiam per modum cibi nutrientis, caeterum ex hoc potius infertur quod destruit contraria, sicut enim cibus natalis semel et in instanti nutrit dum alit, quia vertit in substantiam alimenti, sic Eucharisticum Sacramentum semel et in instanti nutrit dum manducat. Unde ratione cibi nutrientis non infert Eucharistiam causare gratiam quandiu durat in stomacho. Ex quo fit, quod comparatio huius Sacramenti cum cibo corporali non in omnibus est, quandoquidem cibus corporalis nutrit quando corrumpit, hoc vero Sacramentum non quando corrumpit, sed quando manducat. datur tamen convenientia in hoc quod utrumque cibus semel tantum nutrit non continuo quod in presenti intendimus.

Rtur 2°

Ablatione cibi nihil conducere ad continuam causationem gratiae huius Sacramenti. Ratio est quia si Deus ut potuit instituisset taliter hoc Sacramentum, ut solum per 1° instanti manducationis, non vero per aliis causaret gratiam recte diceretur cibus. Ex eo, quod hoc Sacramentum sit cibus non infert causatio continua gratiae pro tempore durationis; dicitur enim hoc Sacramentum cibus quia vere manducat. hoc etiam concedendum est a DD illis, qui requirunt aliquam novam dispositionem ut Eucharistia causet successive gratiam. Nullus enim ex istis DD. dicet quod si Eucharistia successive non causet gratiam propter defectum dispositionis non sit dicenda cibus: ergo sine fundamento assumitur ratio cibi ad probandum hoc Sacramentum continuo causare gratiam toto tempore durationis.

Hinc Rtur ad illud quod addit de causa naturali sufficienter applicata, quae sicut potuit operari in primo instanti ita poterit in sequentibus, in quibus est applicata. Rtur in quo causam illam naturalem successive operari, vel propter resistentiam contrarii, quae in unico instanti devinci non potest, vel propter applicationem maiorem successivam

lxtione cuius in partibus pani, quæ distantiores erunt initio primæ appli
cationis successive producit. hoc autem non contingit in hoc Sacramento quia
effectus illius, gratia non mirum sanctificans non habet contrarium, quod paulatim
et successive destruat, neque applicatio huius Sacramenti est successiva, quia tota
illius applicatio præter quam nulla alia datur est manducatio perfecta, quando
enim primum pertingit hoc Sacramentum terminum illum iam assignatum quid quod
quidem in instanti contingit: et ex nullo Cap. colligitur hoc Sacramentum quod
fuit operatum in primo instanti perfectæ suæ manducationis operari similiter in
sequentibus.

Obiicit 2o: Eucharistia melius causat gratiam quo subiectum
melius est dispositum, sed si subiectum successive melius disponit per ferventiores actus, vel
per continuationem prioris devotionis recipiat maiorem gratiam Sacramentalem. Respondetur concedendo
maiorem negando consequentiam, vel potius sufficit quod illi actus qui sequuntur manducationem sint dispositiones
ut Eucharistia causet gratiam sufficit et contritio in manducatione. itaque dignitate subiecti
ante manducationem crevit gratia Sacramentalis, quæ tunc communicatur quando ponitur man-
ducatio perfecta. quid quod aliud post manducationem sequitur omnino impertinenter se
habet respectu gratiæ sacramentalis communicatæ iam a Sacramento. Unde quidquid sit de aliis
causis naturalibus paritas ad hoc Sacramentum non datur quod semper operatur dependenter a primo illo
puncto manducationis.

Obiicies 3o. Sacramentum non habet terminum in operando. Unde virtus illius
solum causat ex dispositione subiecti recipientis quapropter si in primo instanti fuit operatum gratiæ ut 4.
quia invenit dispositionem et illa si in sequenti invenit dispositionem ad gratiam ut 5. producit
illam ergo Sacramentum potest successive operari omne illud quod in primo instanti potuit operari si invenisset in
illo instanti totam illam virtutem, quæ deinde ponit successive: et Sacramentum poterat in primo instanti ope-
rari totam illam suam, quam deinde successive operatur per successivam applicationem partis.

Respondetur eodem modo ac argumentum
oppositum: Sacramentum revera non habere terminum in operando, quia sicut produxit gra-
tiam in tanta mensura, v. g. ut quatuor, quia subiectum dispositum erat
ut quatuor, poterat quanto est ex se maiorem gratiam producere si subiectum

habuisset Vniorem ē ipositionē in illo puncto manducationis; haec autem Virtutē exercere n̄ posset succeratum, si maior illa sanctitas subsidet posteriorem punctum manducationis q̄ Virtus operativa Sacramenti n̄ ē pro omnibus et quibuscumque instantibus, ḡ tantum p̄ Vnico: q̄ colligit Vo solum ēē p̄ Vnico ex Verbis illis saepius repetitis Qui manducat hunc panem Vivet in aeternum, et aliis similibus; Vnde quid ēē sit de luminoso i.e. successive operanti p̄ Successivam ipsius applicationē n̄ Oritur Sacramentum hoc debere successive operari, q̄ successive n̄ applicat.

Vbi Notandum ē nos hic n̄ loqui de Vnivicentia huius Sacramenti q̄a si Verum ē hoc sacramentū Vivificere posse in ordine ad causandū effectum illum gratiae causabit illum transacto 1o puncto manducationis Vt Evidentissimum ē; nos autē difficultatē hic resolvimus, seclusa sic instantia hac Vnivicentiae sacramenti. si autē n̄ ē Verum sacramentū hoc Vivificere in ordine ad causandū effectū illum, quē 1o n̄ causabit, Magis lucescit Veritas nrē Delusionis. de Vnivicentia autē huius sacramenti nil disputare hic decrevi, tum q̄ Omnis ea sacramentis aliis difficultas, tum q̄ precipue in mā de Baptismo, et Poenitentia discutit.

Colligit ex dictis sumentē Vnam partem hostiae in peccato mortali si antequam alteram partē hostiae sumat, iustificetur. 2o Sacerdotē sumentem in peccato mortali totam hostiam, si ante quam calicē sumat iustificetur, recepturū ēē gratiam sanctificantē p̄ Sumptionē illiū Secundae q̄ Vt iam dictum ē. Cap. 4. huius disp. p̄ instanti illo, q̄ quo suscipit Species aliqua huius sacramenti, causat gratia habitualis, si n̄ ponat obex gratiae ipsi producendae. Cap. 7. an Vtraq. Species cau-

Caput, 7um,

An Vtraque Species causet maiorem gratiam quam Vna sola?

Supponendum est pro resolutione q. licita esse sumptione unius solum speciei et hoc Sacramentum adequate sumptum ex dupliti specie indiuisibiliter consurgat, ut patet in Laicis sub unica tantum specie comunicantibus. Supponendum est 2°. honestissima, et sanctissima esse ecclesiae prohibitione non admittendi nisi solos Sacerdotes celebrantes ad comunione sub utraque specie, quid quod sit, an utraque species causet maiore gratiam quam quaelibet seorsim sumpta. Fuit enim ecclesia instituit sibi fines in huiusmodi prohibitione. id, quod potius supponendum est quam probandum in praesenti controversia; hoc enim negotium potius ad controversista expectat. Videatur inter alios P. Basquez disp. 216.

Duplex est sententia in praesenti difficultate versat. 1ª est afirmatiua, quae tribuit aliquibus ex antiquioribus. afferunt pro illa plures Patres qui interfuerunt Concilio Tridentino inter quos nominatur Dominus Gran blanco nostro Compostellani, et Malacitani collegii illustrissimus fundator. defendunt illam P. Basquez disp. 215. P. Gaspar Hurtado disp. 10 difficultate 6. P. Prepositus q. 80 de artic. 12 dub. 3. C. de Lugo disp. 12 sect. . P. Castillo disp. 10 dubitatione 10 pater Henao disp. 13. sect. 2ª n° 37. Haec sententia est probabilior. quid quod contradicant aliqui, tum propter tantorum patrum autoritatem. tum propter rationes quibus innititur quas postea videbimus.

Secunda sententia dicit non conferri plus gratiae habitualis per sumptione utriusque speciei, quam per sumptione cuiuslibet diuisiue. ita defendunt S. Thomas q. 80 artic. 12 quem sequuntur Omnes thomistae Cardin. Belarminus lib. 4 cap. 23. P. Valentia q. 8 puncto 5. P. Suarez disp. 63 sect. 6. P. Granadus tractatu 11. disp. 2. sect. 4. P. Arriaga disp. 42 sect. 4. qui referunt plures alios. afirmat haec sententia quod et hoc Sacramentum sub specie panis praecisse sumptum conferat gratiam habitualem, et quando sub specie vini praecisse sumitur conferat etiam gratiam habitualem quando vero utraque species simull sumitur conferat illa tantummodo gratia, quam

quelibet Species seorsim causare poterat.

Attentis deideratis utriusque sententiis diu gesitatis, quam potius eligerem volui quod utramque tanquam probabilem defendere quod tamen nunquam problematicae questiones definire decevit primam iam eligo que defendit plus gratie communicari per sumptionem utriusque specierum, panis, vt, et vini, quam per solam vnius panis vt, aut vini. Probatur primo haec ratione. Sacramenta causant id quod significant, vt evidentissimum est; vnde per diversitatem significationis causat diversus effectus a Sacramentis; sed species panis significant gratiam habitualem per modum cibi, et species vini gratiam habitualem per modum potus ergo distinctus effectus, sive distincta gratia habitualis causatur ab speciebus panis ab ea, que causatur ab speciebus vini.

Dices, et fames et sitis in corporalibus distinguantur, et ideo effectus, que causat cibus, non causet potus; in spiritualibus tamen non distinguntur, ac proinde per vnicam gratiam habitualem extinguuntur. non est ergo necessarium, quod haec diverse species distinctam conferant gratiam et vna significet per modum cibi nutrientis, altera vero per modum potus letificantis. Respondeo, quod et verum sit famem et sitim spiritualem non distingui intendimus tamen quod sicut refectio corporalis proveniens a cibo distincta est a refectione corporali provenienti a potu, quid quid sit an sit specie diversa, refectio similiter proveniens a cibo spirituali sit distincta a refectione potus spiritualis. quapropter responsio tantum convincit quod gratia eiusdem omnino rationis extingui famem et sitim spiritualem, et per ... eiusdem rationis non extinguatur fames, et sitis corporalis.

Explico magis meum discursum abstrahendo modo ab eo, quod fames et sitis ~~corporalis~~ spiritualis distinguantur. si enim Deus ita instituisset Sacramentum eucharisticum vt voluisset per suum corpus, tanquam per cibum spiritualem specialem tribuere gratie quantitatem correspondentem illi speciali effectui, que causat cibus in ... in corpore, per sanguinem ...

rem, tanquam potum tribuere specialem aliam gratiam quam ei corresponderet illi alterum effectum, quem malis potus producit in eodem corpore, ut ita inter malem cibum, et potum, ex una parte, et hoc sacramentum ex alia perfectior similitudo interveniret, ad liquidum sensum diceret vere cibus, et potus. de facto autem fuisse institutum hoc modo colligit ex verbis Christi Domini, quae, quantum fieri posit, ad rigorosum sensum debent interpretari.

Haec ratio si recte penetretur sufficiens est ad probandum eam, quam elegimus. ex illa tamen aperte colligit ratio secunda, quae licet distincta non sit, maiorem explicatio praecedentis discursus. cum Christus Dominus dixit suum corpus esse cibum, aliquid aliud voluit significare, ac quando dixit suum sanguinem esse potum, sicut evidentissimum est, quando quidem hoc verbum *cibus* non significat idem, quod verbum *potus*: hoc autem quod significat per distinctas illas voces est distincta gratia sanctificans: ergo per species cibi distincta gratia sanctificans communicatur ab ea, quae communicatur per species potus. quamvis licet fames, et sitis animae per unicum gradum gratiae extinguatur non attendit ad hoc virtus operativa utriusque speciei, quae cum aliquid gratiae significat per unam speciem, quamvis eiusdem omnino rationis, quod non signat per aliam, sequitur, quod utraque simul causet maiorem gratiam quam una sola. Cap. 8. Respondemus adversae parti = = = = = =.

Caput, 8.um

Respondemus adversae Parti.

Obiicit 1. Concilium Tridentinum Sessione 21. Cap. 3. ubi dicit nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui unam speciem solum accipiunt. in quibus verbis Concilium videtur indicare sufficientiam unius speciei ut percipiatur fructus sacramenti. — Ceterum Concilium consulto dixisse nulla

gratia ad sanctis varia, quae noluit negare plus gratiae quam utraque species communicat. Itaque cum quaelibet species conferat gratiam, sive recipit solum species, sibi nulla gratia sanctificante privat, cum qua homo posit fel[icitati]s gignitur. Sequitur, quidquid sit a utraque species plus gratiae confert.

Obijcies 2°:

Species panis, et Vini significant gratiam per hoc Sacramentum communicandam diversitate solum se tenente ex parte modi significandi, non autem ex parte rei significatae: ergo quaelibet Species non causant distinctam gratiam. Consequentia probatur: quia Sacramenta operantur id, quod significant; sed quaelibet Species non significat distinctam gratiam, sed eamdem: ergo utraque species non causat distinctam, seu maiorem gratiam, sed eamdem quam quaelibet seorsim causare poterat. Probatur antecedens: Species panis, et Vini significant eamdem refectionem spiritualem, quae convenit formaliter a gratia sanctificanti, licet diverso modo significent, altera per modum cibi, altera per modum potus: ergo tota diversitas stat ex parte modi significandi, non vero ex parte rei significatae.

Respondetur negando antecedens, quod sumit ab adversariis explicandum tamen hoc modo est. Species panis, et Vini diversimode significant ex parte modi significandi; ex parte vero obiecti significati non significant aliquid diversum, cum gratia sanctificans per has Species, et per reliqua Sacramenta communicanda sit eiusdem omnino rationis; significant tamen aliquam gratiam distinctam per quamlibet Speciem communicandam, quae significationi illi diversae correspondet aliquod obiectum significatum distinctum. Ad probationem antecedentis dico Species panis, et Vini seorsim significare eamdem refectionem spiritualem in Specie, non vero eamdem numero; plus enim reficit homo per sumptionem utriusque, quam per sumptionem unius.

Obijcies 3°.

Multiplex Species panis simul sumpta non causat plus gratiae sanctificantis quam unica solum particula hostiae consecratae: ergo duplex species panis et Vini simul sumpta non causat plus gratiae quam una

soia. Ans ē certum. coa patere videt apparitate. st enim multiplex hostia ꝯsecrata simul sumpta unicū ꝯstituit sacramentū in actu 2°, ut supra dictum ē; sic species panis, et vini unicum ꝯstituunt sacramentū in actu 2°: ꝑ unicum autē sacramentū unica gratia habitualis causat. st, etiam quælibet hostia ꝯsecrata ē in actu 1° ꝓductiva gratiæ sanctificantis; in actu vero 2° n ē ꝓductiva, quando simul cum alia sumit ꝑ modū unius unionis moralis; sic similiter discurrendum de duplici specie panis, et vini, qd st quælibet divisive in actu 1° sit ꝓductiva gratiæ sanctificantis, in actu 2°, quando simul cū alia sumit, n ꝓducit quælibet gratiā sanctificantē, q dūæ illæ species simul sumptæ unicam sumptionem moralē absolute, et simpliciter ꝯstituunt.

Alter. Decio ant., neg. cons.

coam rāo disparitatis ē q Xptus Dnus sub speciebus panis absconditus ponit ꝑ modum cibi. quando ꝯ° qui sumpsit particulā hostiæ ꝯsecratæ, iam sumsit totum cibū spiritualē, quem ꝑ reliquas particulas sumere poterat. unde reliquæ posterius sumptæ nil operant. Xptus autē Dnus sub speciebꝰ vini ponit ꝑ modū potus quando ꝯ qui sumpsit hostiam ꝯsecratā, nondum sumpsit potum, et inde n recepit gratiam ꝑ modū potus ꝯmunicandam. ex quo fit, qd st utraq. species panis, et vini unicum ꝯstituat sacramentum in utraq illa det virtus in actu 1° causativa gratiæ, ꝙ præter gratiam ꝑ modum cibi restat alia gratia ꝯmunicanda ꝑ modum potus: in duplici vero specie panis, aut vini n restat alia gratia, q iam tota ꝑ modum cibi, l. potus fuit ꝯmunicata.

Obijcit 4: Sub speciebus panis, et vini totus, et integer Xptus Dnus ꝯtinet: ꝯ ꝑ utranq. specium n plus gratiæ causat, quam per quamlibet divisive. Ans ē certum, ex iam statutis, et ex catholica fide. coa ꝓb: q si unica, et indivisibilis causa gratiæ sanctificantis in utraq specie reperit, unica, et eadē gratia ꝑ utranq. speciem ꝓducet, præsertim cū ꝯstituum sufficientiam panis, aut vini ad percipiendū fructum.

Sacramenti colligat ex eo, qd Xptus. Dnus. sub specie panis, aut Vini pfecte continet.

Rspur: distingo ans; sub speciebus panis continet p modum cibi, et sub speciebus Vini continet p modum potus, concedo ans; continet aliter nego ans. itaq. cum Xptus. Dnus. cum duplici illa significatione sub duplici specie contineat continet bis sub duplici specie tanquam bis causativus gratiæ sanctificantis. quando dicit Vnicam eã gratiæ sanctificantis sacramentaliter eẽ Xptum. Dnum. caute intelligendum ẽ, q solus Xptus, qui in illis accidentibus continet, nõ ẽ adæquate Sacramentum Eucharisticum sed Xptus, cũ accidibus Sacramentalibus; Vnde Xptus. et species absolute ss. causa gratiæ sacramentalis. Neq. contrarium nobis obstat, q sit percipiat fructum Sacramenti, qui recipit Xptum sub specie panis, nõ tamẽ pcipit omnẽ fructum, quẽ percipere poterat si reciperet Xptum sub speciebus panis, et Vini.

Obijcit 2. si Sacramentũ Eucharisticum causaret distinctam gratiam, p quamlibet speciem, Sacramentũ extremæunctionis similiter causaret distinctam gratiam p quamlibet vntionẽ cui sua grã applicat: hoc autẽ nõ ẽ dicendũ; ergo etc. Cfrat: si sacramentum Baptismi per trinã ablutionẽ perficiat, l. quælibet ablutio causaret distinctã gratiam; contra sam. quam hic amplectimur, l. si quælibet ablutio nõ causat gratiam distinctã; neq. quælibet species eucharistica causabit. Rspur qd si Sacramtũ Extremæ Vntionis p quamlibet Vntionẽ cui sua partialis grã applicat conferat distinctam, et partialẽ gratiam sanctificantẽ, vt pbabile reputat P. Suar. nil contra nram sam conuincit. si vº Sacramentum Extremæ Vntionis nõ conferat gratiam, quousq. ultima Vntio ex illis, quæ essentialiter ad illud requiruntur, vt absolute defendunt idẽ Suar. et. q. alij communiter, disparitas inter illud, et Sacramentum Eucharisticũ ẽ, q hoc saluat in ratione Veri Sacramenti in qualibet specie.

Quandoquidem qui recipit Species panis, Suscipit Verum Sacramentum, similiter qui solum Suscipit species Vini; Sacramentum Vero extremae Unctionis non salvat in qualibet parte sub ratione ueri Sacramenti. Confirmatio nil urget, quia si ante triplicem ablutionem sit iam iam prolata forma Baptismi, absolutum est totum Baptismi Sacramentum.

Obijcit. 6. in qualibet Unctione cum forma partiali Sacramenti Extremae unctionis reperitur diversa significatio non solum diversitate se tenente ex parte modi significationis Sacramenti, sed etiam ex parte rei significatae; ergo etc. Respondeo probabiliorem sententiam distinctam gratiam per quamlibet Unctionem causat: sed falsa est ratio cui nititur sententia nostra.

Respondetur, quod licet in sacramento extremae Unctionis dentur distinctae materiae et formae partiales diversimode significantes, non tamen per quamlibet Unctionem gratia distincta causatur. Ratio est: quia forma huius sacramenti est deprecativa; forma autem deprecativa non petit quod statim, ac profertur, sortiatur effectum; sufficit enim ad Veritatem cuiusvis formae deprecatoriae huius Sacramenti, quod postquam finitae sunt omnes deprecationes, et Unctiones communicet gratia sanativa peccatorum omnium illorum quae per sensus commissa sunt. Eucharisticum vero Sacramentum cum ex vi suae institutionis habeat esse cibus, et potus, ratione huius representationis actualis, et de presenti petit Verificationem actualem, et de presenti, et consequenter gratiam per modum cibi, et potus Virtute sacrati communicandam. Ex quo colligitur quod optime inferamus ex diversa significatione actuali, et de presenti distinctam gratiam sanctificantem.

Respondetur 2.º quod aliqua Sacramenta sunt, quorum partes licet ordinentur ad unicum Sacramentum perfectum componendum, habeant tamen rationem Veri Sacramenti, sicut videre est in homine qui licet Caecus habet rationem Veri hominis, quamvis oculi ordinentur ad hominem perfectum componendum. idem videre est in Sacramento Ordinis, in quo subdiaconatum recipiens

Et recipiat verum Sacramentum, non tamen recipit Sacramentum. Unde quasi perfectum, et absolutum, quod ex omnibus gradibus in ratione talis Sacramenti, idem in Sacramento Eucharistico contingit, quia recipiens Species panis recipit verum Sacramentum, et similiter recipiens Species calicis. Hoc autem non videmus in Sacramento extremunctionis, neque in aliis Sacramentis. Unde bene inferimus ex diversa significatione in eo, quod sortiatur rationem veri sacramenti distinctam gratiam sanctificantem communicari, non autem in eo, quod non sortitur rationem veri sacramenti. Caput 9. effectus alii huius Sacramenti percurruntur. = = = = = = = = = = = = =

Caput 9.

Effectus alii huius Sacramenti percurruntur.

Hucusque loquuti sumus de gratia sanctificante, videamus modo effectus alios qui ab hoc Sacramento oriuntur, scilicet gratia illa quae appellatur sacramentalis, quae sunt auxilia specialia, quae intuitu Sacramenti homini offeruntur ad conservandam charitatem et gratiam habitualem susceptam ex Sacrato in ordine ad finem, ad quem hoc sacramentum prae aliis specialiter ordinatur ex dicta disp. 1. huius tract. Cap. 1. et tract. de Sacramentis in genere disp. 2. Cap. 3.

Secundus effectus est remissio peccati. De remissione peccati mortalis dictum est iam in na. disp. quia primario et per se hoc sacramentum non sit institutum ad illud remittendum. De remissione peccati venialis res est certa. Difficultas tamen est an requiratur aliquis actus, quo homo disponatur ad remissionem huius peccati, quae [illegible] habet locum in materia de poenitentia. Mihi videtur requiri aliquem actum positivum et supernaturalem ex dicta Cap. 1. et 2. huius disp.

Neque ex hoc licebit inferre Eucharistiam posse condonare huiusmodi peccata ex

Opere operato. 1° q. potest esse talis detestatio illa, retractatio, seu dolor de peccato, ut per se non sufficiat ad remissionem venialis, et consequenter sacramentum causet ex opere operato huiusmodi remissionem; quod quod enim a virtute Sacramenti est ex opere operato est. 2° q. si virtute huius doloris extingueret veniale peccatum hic dolor excitaret in voluntate intuitu huius Sacramenti, et consequenter remissio illa esset effectus, et mater Sacramenti Eucharistiae.

3us effectus est preservatio a mortalibus, ut ex illis verbis Ioan. 6. si quis ex ipso manducet non morietur. Satis aperte colligitur. pluribus modis haec preservatio distingui pot. 1° quatenus confert gratiam abundantem qua magis, ac magis in omnem honestatem inclinemus. 2° removendo occationes peccandi. 3° deterrendo demones, qui nos tentant. 4° illuminando hominem specialibus illustrationibus, ut videat malum. 5° movendo voluntatem ad bonum. Ubi notandum est Deum non semper intuitu Sacramenti tribuere auxilia efficacia ad evitandum peccatum, sed tantum, quae auxilia efficacia non est entitas auxilij communicata intuitu Sacramenti, tamen quod cum his auxilijs potest homo vitare, seu non vitare peccatum.

4us effectus est quaedam unio spiritualis cum Christo Domino Sacramentaliter existente. hic tamen effectus seu non distinguitur a gratia habituali sanctificante per hoc sacramentum communicata qua divinam naturam imitamur, seu non distinguitur ab actibus amoris, quibus homo post communionem moraliter coniungitur cum Deo per voluntatis affectum seu non distinguitur ab amore, quo Deus specialiter redamat hominem digne communicantem.

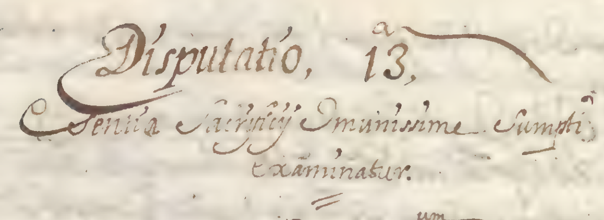
5us est specialis quaedam delectatio, seu dulcedo causata virtute huius Sacramenti ex illud psalmi 67. parasti in dulcedine tua pauperi Deus: Genesis 49 pinguis est panis eius, et praebebit delitias regibus. hic effectus causatur a Sacramento excitando fervorem charitatis: delectatio autem sequitur rem amatam presentem: cum ergo Christus Dominus.

manducatus, accidit iam presens per fidem causat huiusmodi dulcedinem, et delectationem.

6. est consequutio vitae aeternae qui manducat hunc panem vivet in aeternum. Ratio est, quia sicut cibus materialis perducit hominem ad statum perfectum sic in fortitudine cibi huius spiritualis pervenimus ad montem Dei, sive felicitatem aeternam. Ubi notandum est hoc sacramentum non esse absolute, et simpliciter necessarium ad hunc finem, quia neque ad gratiam, quae praebet ius ad gloriam neque ad perseverandum in eadem gratia est medium simpliciter necessarium ex dicta disp. 3. huius tractatus.

7 resurrectio gloriosa corporum ex illud, qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem habet vitam aeternam et ego resuscitabo eum in novissimo die. qui quidem effectus ex Cirillo Niceno, et pluribus celeberrimis Patribus a Suar. probat. iam habemus notatum loco citato neque ad resurrectionem corporum gloriosam hoc sacramentum esse absolute, et simpliciter necessarium, cum sufficiat gratia per alia sacramenta, et per actus meritorios comparata, ut concedat nostris corporibus resurrectio gloriosa. fatemur tamen per hoc sacramentum, tanquam per medium convenientissimum prae omnibus aliis obtinendam esse resurrectionem gloriam specialiori quodam titulo ob unionem specialem in hoc sacramento cum Christo Domino sub accidentibus eucharisticis contentis, ut explicat P. Suar.

8 effectus est quaedam unio corporalis nostri corporis cum corpore Christi Domini. si per hanc unionem intelligat [illegible] quae propria, et physica hypostatica, vel [illegible] infrationis, vel intensionis ab [illegible] non est, quia sine fundamento adstruit, si vero intelligat unio alia, qua tenus corpus Christi suo contactu sanctificat corpora nostra, vel unio alia moralis quae attribuitur cum digne communicantibus, quae non reperitur cum indigne communicantibus absolute vera est. videatur P. Granadus tractatu 9 disp. 1. [illegible] de sacramento eucharistico, quatenus sacramentum est. disp. 12. et sequen. sacrificii communis sumpti examinat. cap. 1. notant aliqua

Disputatio 13a,

Sententia Sacrificii Communissime Sumpti, Examinatur.

Caput 1um

Notentur Aliqua et proponitur difficultas.

Absolvimus tractatum integrum de Venerabili Eucharistiae Sacramento quatenus Sacramentum est, quod pauca alia, quae hic ab Scriptoribus introducuntur, scilicet, de praecepto confessionis de dispositione requisita ad communicandum, de subiecto capaci huius Sacramenti, de Ministro illius pertinent ad varia praecepta, tum Divina, tum Ecclesiastica, tum ad Sacramentum Ordinis. Et consequenter non sunt propria huius tractatus. in quo naturam et essentiam Sacramenti discutimus, ut ijdem Scriptores notant. Restat modo de eodem Sacramento quatenus Sacrificium est tractemus ut sic nostrum opus de hoc Venerabili Sacramento perfectum evadat. prius vero quam de Sacrificio Eucharistico sermonem instituamus investiganda est ratio sacrificii communissime sumpti, ut sic ab universali ad particulare descendamus.

Primo igitur Notandum est praesentem difficultatem esse de [illegible] vocibus, quid velit, significet per vocem istam Sacrificium, quae hic est ducenda ad explicandum essentiam sacrificii Eucharistici; cum de fide certum sit offerri in missa verum, et proprium sacrificium, prius esset impertinens, et inutilis. inquirenda quidem est ratio aliqua communis, in qua omnia ea, quae communiter appellant sacrificia, abiective, et simpliciter conveniant ut ex inde tradamus rectam pro sacrificio in [illegible] communi definitionem.

Secundo Notandum est

Religio est Virtus specialis a reliquis distincta, quae respicit cultum, et reverentiam Dei, sub qua plurimi actus reperiuntur specifice diversi. cum ergo sacrificium contineatur intra virtutem religionis, cum per ipsum supremam Dei excellentiam recognoscamus, assignare debemus speciale aliquid ratione cuius sacrificium a reliquis actibus procedentibus a virtute religionis distinguamus.

Tertio notandum est sacrificium distingui non posse ab aliis actionibus, quae sacrificia non sunt praecise ex obiecto. Ratio est, quia etiam in illis quibus profitemur esse supremum dominum, subiectionem quam habemus rei illius, tantum obiecto supremum Dei dominium. Similiter percussio pectoris, et genuflectio fieri possunt in recognitionem supremi illius dominii, cum tamen haec, et similia sacrificia non sint: sunt aliqua, quae sacrificia non sunt habere possunt idem obiectum quod sacrificium, et ideo praecise ex illo obiecto distingui non potest sacrificium ab aliis actionibus, quae sacrificia non sunt.

Quarto notandum est sacrificium ex sua ratione formali positum esse in aliqua actione sensibili, et exteriori, qua res aliqua offertur Deo ad protestandum supremum suum dominium. Unde neque voces significantes supremum illud dominium, neque actus interni quibus supremum dominium Dei recognoscimus, sacrificia non sunt stricte loquendo. Quod si aliquando oratio illa vocalis sacrificium laudis in Scriptura nuncupetur intelligendum est metaphorice; cum plura requirantur ad sacrificium, sacerdotium, scilicet ministrum, altare, et victima quae non requiruntur ad orationem illam vocalem efformandam.

Hinc reiiciuntur plures definitiones haereticorum pro sacrificio asserentium quodlibet opus bonum esse sacrificium. De operibus internis iam dictum est non esse sacrificia, quia sacrificium positum est in actione aliqua sensibili, et exteriori. Quod si dicas spiritum contribulatum appellari sacrificium psalmo 50. Dicendum est id metaphorice intelligendum. Cum opera interna

ippe sæpius in scriptura a sacrificio distinguit. A operibus aliis externis Cultus distat, quod omnia ea sacrificia cum omnia sint imposita ad protestandum supremum illud dominium.

Quinto Notandum est sacrificium, et Sacramentum in hoc convenire, quod utrumque est signum ad placitum; differre vero in hoc; quod Sacramentum est signum ad placitum gratiæ sanctificantis communicandæ suscipienti Sacramentum; Sacrificium vero est signum ad placitum supremi dominii Dei, quod habet in res omnes creatas. Unde Sacramentum tendit in utilitatem hominis; Sacrificium vero in divinum honorem, et reverentiam, et sic ex propriis rationibus formalibus Sacrificium, et Sacramentum distinguuntur. quod si contingat in eadem entitate reali utrumque reperiri, ut in Eucharistia contingit, tunc cum distinctione rationis ratiocinata unum ab alio distinguetur, quæ sufficiens fundamentum invenit.

Caput, 2. Vera definitio traditur, et probatur.

Caput, 2.um

Nostra definitio traditur et Probatur. =

Plures definitiones tradunt e[illegible] in principio tanta quidem varietate, ut vix una conveniat cum alia. Nostram proponimus, ex quibus legitima explicatione recentiorum placeat. Sacrificium est oblatio rei alicuius Deo facta legitimo ministro in cultum signum supremi dominii Dei in vitam, et mortem, cum aliqua immutatione illius. Dicitur in primis oblatio quod est commune ... aliis ... obsequiis, quod Deo deferimus accepti divinum. et ... quæ ... sacrificia ... per affectum religionum ... quæ in definitione explicantur.

Dicitur deinde rei alicuius. res significat entitatem sensibilem et externam distinctam a verbis, et actibus pure internis.

Neque enim quis sacrificare dicitur ex verbis precise [illegible] [illegible] quam exercet actus internos, quamvis excellentissimos [illegible], [illegible] ponit, ut Cap. 1. requiritur, ut offerat Deo aliquid externum et sensibile. Sicut enim Sacramenta a Dominibus instituta aliquid sensibile, et externum requirunt, sic similiter sacrificium a Dominibus institutum. Requiritur Deo factum, quia sacrificium soli Deo fit. Abstinemus hic ab illa quaestione, An sacrificium factum Deo falso, quem tamen quis existimat esse verum, sit verum et proprium sacrificium.

Sequitur deinde a *Legitimo Ministro.*

Neque enim quicumque habet potestatem sacrificandi, sed solus ille qui a Deo, vel a Republica deputatus est minister ad sacrificium offerendum. Hinc est quod in [illegible] Republica [illegible] omnes erant sacerdotes, et deinde homines poterant [illegible] [illegible] quam sacrificium debuit ordinari ad sacerdotem tanquam ad proprium ministrum [illegible] [illegible] apud sacros, et profanos scriptores. Unde D. Paulus ad Corinthios 5. dixit *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his quae sunt ad Deum ut offerat dona, et sacrificia pro peccatis.* Ex quibus verbis evidens est solum illum esse Pontificem, et sacerdotem qui specialiter ad id constituitur.

Hinc Sequitur *sacrificium debere esse commune*

Commune, hoc est publicum sive publica auctoritate institutum non privata auctoritate cuiuslibet, quandoquidem nomine totius populi offertur. Requirit enim auctoritatem [illegible], et publica auctoritate instituit. Ex quo fit, quod si sacrificium a quolibet posset institui, a quolibet posset offerri. Unde [illegible] placet D. [illegible] qui dicit sacrificium requirere publicam institutionem, [illegible] ministrum specialiter designatum, quia cum ipse [illegible] [illegible] ipsi fideles et infideles nationes sacrificia, [illegible] signa [illegible] a Ministro publico exercita, cum hic sumus in q. de hoc, [illegible] acceptione Divini dependet, [illegible] est haec signa communia et non alia esse sacrificia.

Cum hec duo sint, quod sacrificium sit signum publicum et quod requirat destructionem victimae, quae sint communia aliquibus, fuit verum non est necessarium plures particulas addere in definitione sacrificii; sufficit enim si dicamus sacrificium est signum immutationis [illegible] per hoc extendimus, nec addidimus eiusmodi particulam quae maiori cum claritate naturam sacrificii explicat. si videatur superflua facile est a definitione expungere. Nec obstat si dicas privatas personas auctoritate sua privata sacrificia instituisse, quae nunquam auctoritate publica, verum est eiusmodi sacrificia fuisse instituta, quando nullae erant familiarum suarum capita, et ideo habebant potestatem instituendi sacrificia. ubi notandum est, quod ut ad sacrificium requiratur signum publicum, non requiritur actualiter existens communitas, nec acceptatio illius, sed quod illud signum in ratione publici in actu primo constituatur ratione auctoritatis instituentis.

Nihil requirit [illegible] quod sacrificium sit auctoritate divina institutum; potuerunt enim homines hoc, et alia signa assumere ad significandum [illegible] modum sacrificii, sicut potuerunt imponere voces ad significandum. Neque inter sacramentum, et sacrificium paritas aliqua datur, quia cum sacramentum sit signum efficax, et infallibile gratiae sanctificantis, quod non habet sacrificium. Et homines non possunt instituere sacramenta, quia non habent potestatem instituendi signa efficacia, et infallibilia gratiae, ut dicebamus [illegible] de sacramentis; potuerunt tamen instituere sacrificia, quae solummodo fiunt ad placitum [illegible] supremam Dei potestatem, et subiectionem nostram.

Cum sacrificium sit signum, videndum debet esse signum, [illegible] sententia est, quae [illegible] sequitur in definitione supremi Domini Dei in vitam, et mortem nostram. significat enim sacrificium [illegible] Dei duplicem illam potestatem productivam, et destructivam, quatenus sicut nos producere, ita non destruere potest. ita loquuntur communiter [illegible] Card. de Lugo.

[illegible] sacrificium significare dignum esse Deum, in cuius honorem [illegible] [illegible] [illegible] necessaria, [illegible] dicitur [illegible] [illegible] differt ab omni [illegible], [illegible] dignum esse Deum, [illegible] vita [illegible] Dominatu, et [illegible] potestate in vitam, et mortem nostram.

Ex quo [illegible] divinum sacrificij ab adoratione etiam latriæ cum quo [illegible] affinitate. adoratio quippe tendit in supremam Dei excelentiam supra omnes creaturas, in quod [illegible] [illegible] includit supremum dominium in vitam, et mortem, [illegible] possum ego [illegible] aliquem esse excelentiorem, et nobiliorem me, quin habeat dominium aliquod in vitam, et mortem meam; sic [illegible] et in Deo reperiatur summa nobilitas, et excelentia supra omnes, et quamcumque creaturam [illegible] cum dominio illo, potest adoratio [illegible] in illam nobilitatem et excelentiam, quin [illegible] in illud dominium, [illegible] [illegible] præscindit [illegible] [illegible]. Cap. 3. [illegible] definitio [illegible] explicatur.

Caput, 3.um

Ulterius definitio nostra explicatur.

Restat explicanda ultima definitionis particula, cum aliqua immutatione illius. [illegible] cuius explicationem [illegible] nulli requirunt omnimodam [illegible] destructionem, [illegible] sacrificata [illegible]. [illegible] qui difficulter inveniunt in sacrificio Eucharistico omnimodam illam destructionem, aliqualem saltem requirunt, inter quos [illegible] Cardinalis de Lugo disp. 15. cum pluribus alijs. [illegible] hi [illegible] ex parte [illegible], quæ assumit in sacrificium destructionem [illegible], [illegible] totalem, sive ex parte [illegible] requirunt, ut videre [illegible] in omnibus sacrificijs antiquis, in qq. occidebantur, [illegible] debebant [illegible] similes actiones exercebant.

Ratio [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in sacrificio requiri debet aliqua [illegible] [illegible]

ad divin. significandum. sicut enim in Sacramentis ex parte [illegible], ac [illegible] in [illegible] [illegible] aliqua proportio cum [illegible] per [illegible] significato, ut dicemus per singula Sacramenta videre est; sic similiter in sacrificio, ad significandum Dominium Dei in Vitam et mortem, [illegible] [illegible] [illegible] posse, qua [illegible] ex honore Dei destruitur, et [illegible] destructione proportionata ad significandum [illegible], qui habuit Virtutem productivam [illegible] similiter potestatem destructivam.

Asserendum nihilominus, destructionem rei oblatae, neque totalem, neque ex parte, essentialiter non esse ad sacrificium requisitam.

1.° quia in signis, quae plures sunt ad placitum significativa, nulla proportio requiritur cum obiecto significato, quam enim proportionem habet cum Deo haec vox Deus, ut potius significet Deum quam quaevis alia? Requirit enim praecise in his signis voluntariam et liberam impositionem, quae si elegit hanc vocem, vel rem determinatam in signum, potuit eligere aliam. Atque exemplum de Sacramentis obstat, in quibus ut aliqualis proportio reperiatur, [illegible] sicut non requiritur ex conceptu Sacramenti, quod pure est signum ad placitum, ita neque ex ratione sacrificij.

Secundo, quia finis sacrificij est ostendere duplicem illam potestatem in Vitam et mortem, ex qua duplici potestate excellentior et nobilior potestas in Vitam quam in mortem, quia ut ex ipsis [illegible] manifestum est, difficilius est rem producere quam destruere: sed per destructionem rei, quae assumitur in sacrificium, non significatur potestas productiva, sed solum destructiva; ergo per destructionem rei non significatur utraque potestas, quod est obiectum sacrificij. Ex quo ulterius arguitur. Dum adversarius requirit ex parte rei, quae assumitur in sacrificium, proportionem cum dominio illo divino in Vitam et mortem, [illegible] non solum destructio, sed etiam productio requiritur ex parte rei, quae assumitur in sacrificium, ut habeat perfectam proportionem cum duplici illa potestate significata.

3.° quia ut res quae destruitur in sacrificio significat solum ex voluntate libera imponentis Virtutem productivam, quam destructio illa ut talis habeat ex parte sua proportionem cum eiusmodi Virtute; sic similiter ego dicam potuisse rem assumi in sacrificium, quae solum ex voluntate libera imponentis sine proportione aliqua ex parte sua habeat

...porum pereuntes significare. Unde sicut Occisio alicuius fuit in antiqua lege sacrificium, potuit assumi in sacrificium res alias quae tota integra offerret Deo, quin interveniret physica aliqua destructio illius.

4° quia plura leguntur in Scriptura sacrificia quin destruatur aliqua res. Sic numerorum legitur sacrificium Zelotypiae, in quo res integra sine destructione aliqua offerebatur Deo in sacrificium. Videatur totus textus, qui clarissimis verbis totum explicat sacrificium. Melchisedech etiam Genesis 6. gratiis obtulit sacrificium in pane, et Vino. Ubi non legimus destructionem rationem facientem esse rem oblatam. Ex quibus colligere licet non esse de ratione formali sacrificii essentialiter requiri destructionem aliquam physicam rei oblatae quae assumitur in sacrificium.

Obijcies. Resolutionem statutam

1° si non requireretur destructio rei oblatae ad sacrificium Accensio candelae, Consecratio Sacerdotis, templi, et altaris essent sacrificia; sed hoc non est dicendum: ergo etc. 2° si non requiritur destructio rei oblatae non datur proportio in re, quae assumitur in sacrificium. 3° quia cum in omnibus sacrificiis tum sacris, tum profanis reperiatur destructio rei oblatae, Argumentum est evidentissimum destructionem illam requiri essentialiter ad sacrificium, siquidem hoc dari non potest sine destructione ex parte illius rei, quae assumitur in sacrificium.

Respondetur ad primum illa Omnia potuisse esse sacrificia, quia potuerunt institui in signum publicum protestativum divini dominii etc. De facto tamen non esse sacrificia propter defectum conditionum, et partium quae in definitione nostra petuntur. Ad 2. satis responsum est in toto Cap. nullam aliam requiri proportionem in signo ad placitum significativo praeter liberam, et Voluntariam impositionem. Ex quo de fundamento praecipuo initio capitis proposito responsum est. Ad 3. Libenter fateor destructionem ejusmodi in pluribus sacrificiis inveniri, fatendum tamen adversariis est in pluribus aliis non inveniri, quare non est de ratione formalissima sacrificii.

Significant ergo Verba illa nostrae definitionis cum immutatione aliqua et destructionem physicam rei, quae sacrificatur, quam diximus non esse necessariam ad sacrificium

Pt. immutationes quamdq Moralem, qua res sacrificata ab n sacra, fit sacra ceremoniis aliqq. ad id institutis benedictione, consecratione etta. Sacrificium, imo vi vocis significat, quam sacrum facere, sanctificando, et faciendo sacram rem illam quae in sacrificiis assumitur, quod praestat Sacerdos benedictione, consecratione, et aliis similibus qq. utitur in sacrificio. Videatur P. Suar. disp. 37 Sect. 5. Disp. 14 Essa sacrificij Eucharistici declaratur. Cap. 1. Statuta catholica veritate circa Missae sacrificium multiplex sa refertur = = = =:= = = =:

Disputatio, 14,

Essentia Sacrificij eucharistici declaratur.

Caput, 1um,

Statuta Catholica veritate circa Missae sacrificium multiplex sententia refertur.

Expositas iam sacrificij omnibus rationibus accedamus ad nobilissimum legis Evangelicae sacrificium explicandum. gravissima controversia orta est in Ecclesia Dei cum haereticos nostri temporis negantes in missa offerri posse, et verum sacrificium fieri contra veritatem catholicam, quam ab initio Ecclesiae nascentis catholici omnes amplexi sunt. Definitur haec veritas in Tridentino Sess. 22 illustrant illam controversiam, praecipue Cardinalis Belarminus tom. 2. lib. 1o de missa. P. Valen. tomo 4. disp. 6. quaestione 11. P. Suar. tom. 3. disp. 74. P. Vasq. Cardinalis de Lugo, et alij.

Multipliciter argumentantur haeretici 1o quia in Evangelio dum de Sacramenti huius institutione fit mensio, nihil de sacrificio dicitur. 2o quia mera iteratio praecise sacrificij non est sacrificium: in missa autem solum invenitur commemoratio

sacrificii cruenti Crucis. Ergo Sacramentum, et sacrificium in eadem re [illegible] non conveniunt, cum Sacramentum se habeat ex parte Dei [illegible] gratiam, sacrificium vero ex parte nostra respiciendo divinum [illegible]. 4.° quia multum derogatur passioni Christi, et sacrificio cruento Crucis per hoc sacrificium incruentum [illegible] repetitum, quandoquidem [illegible] [illegible] illius insufficientiam profitemur. 5. quia si Christus in Cruce [illegible] suo sacrificium sufficienter fecit redemptionem nostram, superfluum videtur sacrificium aliud.

Haec, et alia argumenta non urgent. Ad 1.um [illegible] ex [illegible] Christi hoc [illegible] est [illegible] dedisse Sacerdotibus potestatem offerendi ipsum Christum, sicut ipse se obtulit Deo Patri; hanc autem oblationem cum perpetua ecclesiae traditione Catholici [illegible] sacrificium. Ad 2.um fatemur: commemorationem precisse sacrificii non esse sacrificium; in missa [illegible] datur proprium, et verum sacrificium, quod ultra commemorationem offertur [illegible] ipse Christus. Ad 3.um [illegible] invenimus implicationem, quod eadem [illegible] simul sit sacrificium, et Sacramentum.

Ad 4.um dicimus, argumentum illud [illegible] posse [illegible] Sacramenta. Sicut enim Sacramenta non derogant passioni Christi, sic neque hoc sacrificium, quia sicut nobis applicat fructus [illegible] passionis dependenter a Sacramentis; ita nobis, idem fructus applicat dependenter ab hoc sacrificio. Ad 5.um eodem modo respondemus [illegible] Christum [illegible] voluisse redemptionem nostram nobis non communicari, nisi dependenter a sacrificio cruento Crucis, fructum quoque illius nobis [illegible] non applicari nisi dependenter ab hoc sacrificio incruento saepius repetito.

Hoc [illegible] sit aliqua actio in missa reperitur in qua [illegible] a pluribus [illegible] [illegible] sacrificii. 1.° dixerunt aliqui [illegible] oblationem illam quam facimus [illegible] offer [illegible] his verbis: Suscipe Sancte Pater Omnipotens aeterne Deus hanc immaculatam hostiam quam ego indignus famulus tuus offero tibi [illegible] eucharistiam

esse sacrificium. Huius sententiae Auctores diviserunt inter se; aliqui enim ex antiquioribus dixerunt hanc oblationem esse totam adaequatam huius sacrificii; alij vero defendunt solum esse partialem Institutionem, inter quos est Dominicus Soto. Alij vero vocant partem integrantem sacrificij.

3° Dicunt alij, quos affert P. Suar. non oblationem illam, quam facimus ad offertorium, sed oblationem aliam, quae fit post consecrationem, his verbis: offerimus praeclarae maiestati tuae ex tuis donis, ac datis etc. Eucharistiae sacrificium. Ita Christophorus de Scotus in 4 dist. 13 q. 2. — 3° sacrificium Institutum in fractione hostiae iam consecratae, quae significat mortem Christi Domini et separationem animae ipsius a corpore. Ita docet Canus lib. 12 de locis theologicis Cap. 13.

4° Docent alij communionem Sacerdotis esse sacrificium eucharisticum. Ex his, alij dicunt esse totum Institutivum sacrificij. Ita sentire videtur Albertus in 4 dist. 13. et alij. Alij vero iudicant esse Institutivum inadaequatum sacrificij, ut postea dicemus. 5° in duplici actione defendunt alij rationem sacrificij esse Instituendam, consecratione scilicet, et sumptione. Ita sentire videtur C. Bellarminus Cap. 27. C. de Lugo disp. 19. Sect. 5.

Differunt tamen inter se hi Auctores. Bellarm. enim asserit sumptionem sacerdotis esse partem essentialiter Institutivam sacrificij, sine qua non daretur sacrificium adaequate, et essentialiter Institutum. Lugo vero defendit, sumptionem quidem esse partem substantialem, integrantem tamen sacrificij huius, ita ut, posita consecratione sit positum substantialiter, et essentialiter sacrificium Eucharisticum, posita deinde sumptione ponatur alia pars substantialis eiusdem sacrificij.

6 Sententia et praesertim difficilis, iudicat in sola consecratione esse totam sacrificij huius Institutionem, ponendam esse, quin interveniat aliud aliquid, tamquam pars essentialiter Institutiva sacrificij, vel tamquam pars integralis. Ita tenent P. Suar. disp. 76. Sect. 5. P. Vasq. disp. 222. Cap. 5. P. Castilla Tract. 5. disp. 6. dubit. 10. P. Arria. disp. 50. Sect. 2. et alij fere antiquiores.

— Cap. 2. Triplex sententia spectata dicitur.

Caput 2um

Triplex Sententia proposita devellatur.

Prima sententia asserens oblationem illam, quam facimus ad offertorium esse sacrificium verum Eucharisticum, sit 1a conclusio: oblatio illa non est adequate eucharisticum sacrificium. Probatur conclusio pro 1o quia per sacrificium Eucharisticum offert Deo Patri filius suus unigenitus Iesus Christus Dominus noster; sed quando in offertorio fit oblatio illa non offert Iesus Christus, quia tunc nondum existit sub speciebus panis, et vini; ergo per illam oblationem adequari non efficitur sacrificium Eucharisticum. Secundo quia si sacerdos moriatur ante consecrationem nunquam ecclesia iudicavit sacrificium fuisse effectum. Et facta fuerit eiusmodi oblatio: ergo etc.

Sit 2a conclusio: neque tamquam partiale constitutivum neque tamquam pars integralis eiusmodi oblatio pertinet ad rationem sacrificii. Probatur 1o quia sacrificium, quod obtulit Christus Dominus fuit eiusdem rationis cum nostro; sed Christus Dominus non premisit oblationem aliquam ante consecrationem: ergo oblatio illa, quae fit ante consecrationem nullo modo pertinet ad essentiam huius sacrificii. quo enim fundamento nos dicere possumus oblationem illam, quae ab ecclesia solum inducta fuit, non autem a Christo Domino esse partem essentialem huius sacrificii? 2o quia ecclesia non semper usa fuit oblatione illa vocali in offertorio, ut ex P. Suar. supponendum est, cum tamen ecclesia nunquam sacrificium praetermiserit: ergo oblatio illa vocalis ante offertorium facta neque partialiter constituit sacrificium.

Sententia secunda asserens oblationem illam quae fit post consecrationem verbis illis offerimus praeclarae Maiestati tuae etc. Eucharisticum esse sacrificium efficacibus etiam fundamentis refellitur. 1o quia non legitur in Evangelio, nam 2um oblationem

a Xpto. Dno. quis factam cum tamen efficacissimum distribuit sacrificij
eiusdem oblationis cum ea, quam modo nos offerimus. Secundo, quia si in sumptione
Calicis deprehendat non fuisse vinum appositum, Ecclesia precipit vinum
apponi, consecrari, et sumi; nihil autem precipit de repetitione hu-
ius secundae oblationis. Ergo licet hec sit antiquissima ceremonia, non
videtur Ecclesiam illa semper fuisse usam: ergo neque totaliter neque partialiter
oblatio illa secunda constituit sacrificium.

Obijciunt tamen aliqua. primum est,
Oblatio aliqua est de ratione cuiuslibet sacrificij, ut ex illius definitione ma-
nifestum est: ergo sufficientissimo fundamento dicere possumus oblationem illam
in offertorio et post consecrationem factam partialiter constituere sacrificium
Christi. Christus siquidem ad Patrem exhibuit unus oblatione aliqua ver-
bali, quod quidem insinuatur ab Euangelistis in illis verbis *gratias agens*
benedixit etc. Et falso nitimur fundamento. Ecclesia
in offertorio usurpat has voces *Sacrificium, immaculatam hos-*
tiam sufficientem pro innumerabilibus peccatis: ergo ex mente
Ecclesie tunc incipit sacrificium.

Respondeo ad primum concesso antece-
denti negando consequentiam. in consecratione enim sufficienter invenitur oblatio
ad sacrificium requisita, ut postea videbimus, que oblatio aliqua ver-
balis antecedens, vel subsequens requiratur. Ad secundum nego colligi ex illis
Euangelistis verbis oblationem aliquam verbalem a Xpto. Dno. factam, ut
optime expendit P. Suar. Ad 3. Ecclesia per anticipationem vocare
illud sacrificium, *immaculatam hostiam*, hoc est, illud, quod loco panis
et vini facta consecratione ponendum est, est sacrificium, et immaculata hostia,
et quod re vera tunc dicitur dat actualiter sanctum sacrificium, neque
hostia immaculata sufficiens pro innumerabilibus peccatis.

Tertia senten-
tia, que tenet fractionem hostie constituere sacrificium reijicitur. P.

et ex usu Ecclesiae latinae si hostia consecrata ante fractionem ceciderit in calicem non debet frangi ut habetur in missali Romano; tunc autem non daretur sacrificium, si hoc consisteret in fractione, ut manifestum est; dari autem perfectissimum sacrificium et hostia illa non frangat evidentissime debet esse cum Ecclesia nil praetermittat eorum, quae ad perfectionem essentialem sacrificij varia indicat.

Deinde, si sumpto Calice deprehendat hostiam non esse ex pane triticeo, debet altera consecrari, et sumi sine fractione vi ora Ceremonialis? Ergo eadem ratione, quantum fieri possit, debet explicari sacrificium sanguinis, et sacrificium corporis; sed sacrificium sanguinis non consistit in divisione: ergo neque sacrificium corporis in fractione. — Confirmatur a P. Suar. ex liturgia S. Basilij, in qua nil de fractione legimus. Contra Suar. insurgit Lugo in liturgia illa inveniri hostiam consecratam debere frangi a Sacerdote. Contra Lugo insurgit Alicastillo vera ibi nullam inveniri fractionis mentionem. Legat qui voluerit liturgiam illam.

Obijcies 1°. Christus Dominus panem consecratum fregit ad distribuendum discipulis: ergo in hac actione, quae quidem praecipua est, consistit ratio sacrificij praesertim cum verba, quae Christus Dominus assumpsit ad consecrandum fractionem significent; textus enim graecus verba illa quod pro vobis tradetur interpretatur quod pro vobis frangitur. 2° fractio illa, vel significat separationem animae a corpore, vel significat passionem Christi Domini quae utraque significatio congruentissima est ad rationem sacrificij.

Resp. ad primum Christum Dominum non fregisse panem iam consecratum, sed fregisse panem ante consecrationem, ut optime observat P. Vasq. disp. 196 Cap. 3. fractio autem panis ante consecrationem non potest esse constitutiva sacrificij Eucharistici. — Resp. deinde omittendo fractionem illam fuisse factam post consecrationem

cum tn. Xptus. Dnus. fregerit ad distribuendum discipulis n colligitur fractionem ee de ratione frali sacrificij, q Ut aduersarij ipsi communiter fatentur, fractio, que precisse fit in ordine ad distribuendum Sacratum n potest ee rao constitutiua sacrificij, Ut notant P. Vasq. et P. Arriag. Sect. 2. — ad 2um Rtur. fractionem illam here varias significationes; et e° habeat significationes illas, que in argumento opponunt, non tn. e rao fralis constitutiua huius sacrificij, q hec debet ee actio aliqua a Xpto. Dno. assumpta, sine qua ratio fralis sacrificij n posit inueniri.

Caput 3. Duplex alia sententia reijcitur.

Caput, 3,

Duplex alia sententia reijcitur.

Ad quartam sententiam que defendit comunionem sacerdotalem ee constitutiuam huius sacrificij, statuo oppositam conclusionem. Comunio sacerdotalis intra missam facta n e adequate tota eucharistici sacrificium. Conclusio V: essa huius sacrificij saltem partialiter in consecratione consistit: q sumptio sacerdotalis n e adequate huius sacrificij constitutiuum. Consequentia e euidens, q si aliquid aliud ingreditur tamquam partiale sacrificij constitutiuum, sumptio sola n e constitutiuum adequatum. Ans decursu huius disp. probabit.

Secundo p a paritate ex Sacramento desumpta. Sacramentum, Ut vidimus, disp. 1. huius tractatus Cap. 2. p sumptionem n constituit, q tota virtus operatiua, et significatiua gratie sanctificantis antecedenter ad sumptionem reperit: q siliter in sacrificio dicendum e, totam nimirum actionem sacrificandi fuisse completam antecedenter ad sumptionem sacerdotalem; hec enim precisse ordinat Ut Sacerdos participet de sacrificio iam confecto, sicut olim Sacerdotes participabant de rebus illis, que sacrificabant.

Quintam iam ponentis adaequatam rationem sacrificij in duplici actione consecratione, ut, et sumptione dico sumptionem illam Sacerdotalem neque partialiter neque integraliter constituere rationem eucharistici sacrificij. Probatur conclusio 1° quia sola consecratio sufficit ad saluandum adaequatum conceptum sacrificij, ut ex concilijs, et sanctis Patribus rationibus quibus probaturi sumus; cum quo non detur fundamentum aliquod cur non possit probabilissime. Solutio ad hibere ad dicendum sumptionem esse partem, siue essentialem, siue integrantem sacrificij, non est dicendum sumptionem praeter consecrationem essentialiter, siue integraliter constituere sacrificium.

Secundo probatur ex concilio Toletano 12° Cap. 5. in quo reprehendunt Sacerdotes, qui cum saepius sacrificium offerant, semel tantum communicant. in quo clarissime supponit concilium distinctam esse confectionem sacrificij a sumptione. 3° probatur ex Tridentino Sessione 22 ubi declarans Christi Domini Sacerdotium, nil de sumptione dicit, sed quod sub speciebus panis et vini suum corpus, et sanguinem obtulerit Deo Patri, quod quidem per solam consecrationem independenter a sumptione nullo modo fuit factum. Unde ex concilij Tridentini mente sumptio nullo modo eucharisticum constituit sacrificium. Quod si dicas Apostolos constitutos fuisse sacerdotes dum eis tradidit ad sumendum suum corpus, et sanguinem. Respondeo tibi fuisse non tunc Apostolos constitutos Sacerdotes, sed quando praecepit ut offerrent, ut ex ipso concilio manifeste deducitur.

Videamus breuiter quae fundamenta mitat Card. de Lugo ad asserendam sumptionem esse partem integrantem huius sacrificij. quae deceptis facillime deludet, neque esse partem essentialem huius sacrificij. primum est desumptum ex Aug. Lib. 17. de Ciuitate Dei Cap. 5. dicentis: manducare panem esse sacrificium Christianorum. Respondetur 1° quod cum Aug. loquatur de manducatione pure laica Sacramenti, haec autem nullo modo pertineat ad sacrificium, non potest ex hoc loco colligi August. censuisse sumptionem aliquomodo esse partem sacrificij. Respondetur 2° verissime dici, Christianos manducare de pane illo, qui

Sacrificium e Christianum, n q manducatio sit actio ipsa Sacrificandi, de qua in presenti Sermone instituimus, d. q Manducatio trat ad panum illum, qui fuit in sacrificium assumptus.

Secundu desumpium e ex officio feriæ sextæ hebdomadæ sanctæ, qd ab Ecclesia sacrificium sæpe sæpius appelat, n qd sit sacrificium integrum, et totale, d qd sit Sacrificium partiale, et complementum totalis sacrificij. Pbat. illa Comunio a Sacerdote facta n e pure Sacralis. 1°, q Comunio Sacralis solum pdest Eucharistiam suscipienti; hæc autem in illo die a Sacerdote facta pdest toti ecclesiæ, et Conseq. p modum sacrificij. Vt ex Divo Thoma q. 83 Arti. 2°. Colligit 2, q Comunio illa habet aliquid aliud ex ecclesiæ sensu, quam si a solo laico pficeret: q ettª.

[illegible] nilex hac Ecclesiæ appellatione [illegible] doctrinam statutam [illegible]. Ecclesia enim appelat sacrificium hostiam illam præcedenti die Consecratam, q res, quæ p actionem Consecrativam fuit in sacrificium assumpta recte potest appelari sacrificium, quamdiu perseuerat, n q semper pseueret actio sacrificandi, d q pseuerat res sacrificata, sive quæ p actione præteritam fuit in sacrificium oblata. Nos ꝰ in præsenti loquimur de actione sacrificandi, n vero d. re sacrificata. Ad confirmationem [illegible] Comunionem illam e Sacralem, tam [illegible] Comunitas ceremonias illas, quæ [illegible] sequuntur ad Comunionem præcisse sacralem, nec sufficiunt vt illa Comunio transferat ad rationem sacrificij.

Ad primam pbationem confirmationis dico: Comunionem illam n pdesse toti Ecclesiæ p modum sacrificij actualiter tunc [illegible], [illegible] Ecclesia in verbis illis: Orate fratres, vt meum, ac vestrum sacrificium acceptabile fiat ettª. hoc petere, q nullum tunc [illegible] sacrificium. petit ergo Ecclesia, qd sacrificium qd obtulimus præcedenti die acceptabile sit apud Deum Patrem omnipotentem, q sicut Ecclesia post Comunionem intra missam factam immediate [illegible] benedictionem, et Evangelium S. Ioan. petit qd sacrificium oblatum acceptabile sit [illegible] propitiatorium p omnibus offerentibus [illegible] apud omnium sancti sacrificium sit [illegible].

Et sumatur sic similiter feria illa 6.a Ecclesia petit ut sacrificium a oblatis acceptabile sit ut ppi, iatrin, et, unde dic fuerit oblatum et Sumatur - ad dicimus Omnininq in illa Caeremonias inas qq. a Sumatione laica distinguit non autem ex ratione aliqua sacrificij.

Et dices, quod si sumptio aliquomodo non pertineat ad essentiam sacrificij non est, cur tam severe praeciperet; Videmus enim Numquam licere Consecrationem facere sine sumptione, unde si Sacerdos moriatur ante sumptionem subrogari debet Sacerdos alius ne Sacrificium relinquatur incompletum, et imperfectum; si ergo Ecclesia iudicat sacrificium esse imperfectum sine Sumptione iudicabit illud esse cum Sumptione perfectum, et sic quae dataruntur euidentissima ad asserendum Sumptionem esse partem Completiuam sacrificij.

Resolutur. Sumptionem cum eo rigore praecipi. 1.o quod ut olim Sacerdotes sumebant de rebus quas sacrificabant, in lege Euangelica fuit impositum praeceptum Sacerdotibus de participando de hoc sacrificio cum eo rigore, ut si unus non possit substituatur alius, in quo praecepto nullam absurditatem inuenio ut sumptio nullo modo pertineat ad sacrificium. Secundo, Christus Dominus quod hoc sacrificium simul instituit per modum Sacramenti voluit suum ministrum participare de illo, quod sacrificat, ideo quod hoc praeceptum impositum est. Et 3.o a cum rigore maiori praecipit oblatio illa verbalis offertorij quod si deprehendat Error aliquis in pane, si in Calice necessario est praemittenda, neque tamen ullo modo ex sententia huius Doctoris pertinet ad sacrificium oblatio illa verbalis.

Ex quo fit, quod quando Ecclesia dicit sacrificium fore imperfectum sine Sumptione debet intelligi de imperfectione aliqua accidentali non vero de imperfectione Substantiali. Cap. 4. in Consecratione Sola Consistit essentia tota nostri sacrificij. = = = = = = = =

Caput, 4.um

In Consecratione Sola Consistit essentia tota nostri Sacrificij.

=

Exclusis igitur partibus aliis Missae, restat quod adequate Sacrificium Eucharisticum in Consecratione consistat. Prob. V. rgi ma. ra Ex impugnatione reliquarum, quia non neque in oblationibus illis, ante, et post Consecrationem, neque in fractione hostiae consecratae, neque in Sumptione Sacerdotali hoc sacrificium aliquomodo constituendum est, solum superest, quod in nobiliori Missae parte Consecratione non mire constituatur. quod argumentum a sufficienti partium enumeratione evidentissimum est.

Secundo prob. multiplici SS. PP. testimonio, qui solam Consecrationem attenti videntur ad explicandam rationem adequatam nostri sacrificij. inter alios clarissime loquitur Ambrosius lib. de Sacramentis ipse offerre manifestatur in nobis, cuius sermo sanctificat sacrificium, quod offerimus. ponit oblationem nostram sive sacrificium in illo, quod sanctificat per verba, quod formaliter per verba Consecrationis contingit. Cyprianus etiam Serm. de Cena Domini ubi dicit ex vi verborum Christi incipere Eucharistiam simul esse Sacratum, et holocaustum. videatur P. Suar. tota disp. 75 et P. Vasq. disp. 222 Cap. 5. qui plurima habent SS. PP. et Doctorum testimonia, quibus clarissime nostra sententia fulcitur.

Ratio prob. Sacerdotium novae legis tunc formaliter communicatur, quando traditur potestas consecrandi corpus et sanguinem Christi Domini; sed Sacerdotium ut tale dicit ordinem ad sacrificium, quia haec duo sunt correlativa, Sacerdos, et Sacrificium; Sed Sacrificium formaliter consistit in actione consecrativa. Prob. maior; tunc formaliter communicatur Sacerdotium, quando imprimitur character Sacerdotalis; sed hic imprimitur, quando traditur potestas consecrativa: Ergo Sacerdotium communicatur, quando traditur potestas consecrativa; sed tunc formaliter datur potestas sacrificativa. Ergo potestas consecrativa, et sacrificativa non distinguuntur, et consequenter Consecratio, et Sacrificium realiter sunt idem, quia character illum non communicatur nisi potestas Sacerdotalis, quae formaliter est ad solum sacrificium.

Dices 1º Consecratio non est oblatio, tum quia hae actiones ex ipsis terminis distinctae videntur, tum quia

Tridentinum Sessione 23 Cap. 1. docet Sacerdotibus eẽ datã potestatem consecrandi, offerendi et ministrandi Corpus, et sanguinẽ Xpti. Domini. Respondeo neg. consecrationẽ n. eẽ oblationem, quandoquidẽ p consecrationẽ presentat Xptus. Dnus. in altari in honorẽ Omnipotentis Dei, qd sufficit ad oblationẽ perfectam. neq. Concilium obstat, quia novũ n. ẽ eamdẽ rem diversis nominibus appellare, unde consecratio iam nomine oblationis, iã nomine consecrationis potest insigniri.

Dices 2º: oblatio supponit rẽ, quẽ offert; consecratio vero n. supponit rem consecratam: ergo consecratio n. ẽ oblatio. Respondeo: oblationẽ huius sacrificij constitutivam n. supponere antea existentẽ rem illã, quẽ offert, et consequ. n. eẽ de ratione cuiuscumq. oblationis, qd supponat existens res oblata, quia si daret aliqua oblatio, quẽ in ipso instanti, in quo ipsa existit, faceret presentem rem oblatã, n. ideo deficeret a ratione oblationis perfectissime.

Consecratio qẽ actio, qua sacrificium Eucharisticum in Missa efficit; res vero sacrificata ẽ Xptus. Dnus. ex vi consecrationis positus sub accidentibus panis, et vini, quod ex natura pria n. requirentia destructionem aliquam physicam rei oblatẽ facile potest declarari, ex vi enĩ mutationis dat oblatio rei alicuius facta a legitimo ministro in recognitionẽ supremi dominij Dei cum aliqua immutatione saltem morali illius, quia totũ illud complexum ex accidentibus, et Xpto Dno. sanctificat, et fit sacrum ratione existentiẽ physicẽ Xpti. Dni. sub accidentibus illis, quẽ immutatio ad rationẽ sacrificij sufficientissima ẽ.

Unde fit, qd tam actio sacrificandi, quam sacrificium ipsum sensibilia ss. qualiter requirit ad sacrificium ab hominibus institutũ. Actio sacrificandi sensibilis ẽ ratione verborum consecrationis, ut evidentissimum ẽ; sacrificium ipsum ratione accidentium panis, et vini, sub qq. Xptus. ut hostia sensibilis continet. Ex quo tandem ẽ, qd hẽc accidentia constituant unum sacrificium.

/

Quod si dicas sequeret 1.º qd actio illa esset hostia sacrificans; sequeret deinde qd illa hostia, quæ sacrificat in altari distincta eet ab illa, quæ fuit sacrificata in sacrificio cruento crucis: ad 1.º Resp. nos nos dicere aliud, nisi qd Xptus. Dnus. sic constitutus sub accidibus illis in altari sacrificet; Xptus autem Dnus. sub accidibus illis aliquid importat præter nudam entitatem Xpti. Dni. ad 2.um Resp. qd hostia principalis e eadem: nimirum Xptus. Dnus. quando autem dicit ad Patres eandem eē hostiam crucis, et altaris, loquunt de Xpto. Dno. qui idem omnino ē, sive in cruce sive in altari sacrificatus.

Habemus iam sine verborum ambagibus liquidum, et perspicuum modum, quo consecratio sit actio tota sacrificandi; Videamus modo varios discurrendi modos AA. cum præsentium difficultates, ut totam disp. absolvamus. Primo se offert P. Vasq. qui disp. citata asserat ex una parte consecrationem eē totam essentiam huius sacrificij; asserat deinde sacrificium absolutum, hoc ē, non commemorativum alterius requirere mactationem, et destructionem victimæ; sacrificium vero commemorativum, quale ē sacrificium eucharisticum non petere eiusmodi mactationem et destructionem, quia hoc in eē talis præcise constituit per repræsentationem sacrificij cruenti, passionis, et mortis Xpti. Dni.

Quo notanda habeo circa huiusmodi discursum. primum ex eo evidenter colligi veritatem sententiæ nostræ asserentis ad rationem formalem sacrificij non eē requisitam destructionem aliquam physicam oblatæ rei. Ratio ē, quia sacrificium aliquod in sententia P. Vasq. nimirum sacrificium commemorativum non petit destructionem, seu immutationem aliquam physicam rei, quæ offert: ergo frustra petit ad rationem communissimam sacrificij eiusmodi destructio physica, seu immutatio, qd tandem fateri videt ipse Vasq. contra communem sam. Secundum, et qd mihi displicet, ē, qd nostrum eucharisticum sacrificium per solam alterius sacrificij repræsentationem constituat.

Ratio ē, quia sola commemoratio, seu repræsentatio alterius obiecti non facit, qd res repræsentans participet de obiecto repræsentato: V. g. quod vox

Deus representet Deum non facit quod illa sit Deus: quia neque commemoratio, vel repraesentatio sacrificii facit rem repraesentantem esse sacrificium; quare aliquid aliud praeter solam repraesentationem sacrificii cruenti passionis, et mortis, Christi Domini requirere debet P. Vasq. ut sacrificium nostrum, veram, et propriam rationem sacrificii participet; quandoquidem quod repraesentet sacrificium non sufficit, ut in repraesentatione illa verus sacrificii conceptus inveniatur. = Cap. 5. aliorum discurrendi modi examinantur. = = = = = = = = = =

Caput, 5

Aliorum discurrendi modi examinantur.

Praeter discurrendi modum P. Vasq. ... capite praecedenti memoratum, dixerunt alii 1º. ratione destructionis panis, et vini fieri Eucharisticum sacrificium. — Non attingit hic modus veritatem, quia si hi Doctores tam soliciti sunt alicuius destructionis in sacrificio attingentis, assignent destructionem illam in Christo Domino qui revera sacrificat, non autem in pane, et vino, quae non sacrificant. — Secundo, quia ex hoc discurrendi modo potius sequitur panem, et vinum sacrificari, quam Christum Dominum, quod quidem non est dicendum.

2º dixerunt alii consecrationem fieri sacrificium in quantum ex vi verborum consecrationis separat corpus a sanguine; quamvis enim realiter, et per concomitantiam ponat corpus simul cum sanguine propter connexionem, et dependentiam superius explicatam; adhuc tamen hoc est accidens et virtus significativa verborum, et quoad hoc separant, quantum fieri potest corpus a sanguine. Unde fit quod Christus Dominus sacrificet, et occidat sub accidentibus Eucharisticis.

Displicet etiam hic discursus. Ratio est, quia ut bene notat P. Arra, aliud est quod verba habeant per suam significationem virtutem ad separandum, aliud vero est, quod seipsa separent. primum est verum, quia

Verba consecratoria panis non significant sanguinem, et Verba consecratoria Calicis, non significant Corpus; Secundum autem est falsum, quod sit habeant eiusmodi Virtutem significativam, Vel Vera tamen non separant Corpus a Sanguine et sic destruunt. Unde sic argumentor: Si ego habeam gladium potentem occidere Victimam si tamen reipsa non occidam non dicar sacrificare Victimam: Ergo licet Verba consecratoria habeant Virtutem significativam dividendi corpus et sanguinem si tamen reipsa non dividat, non dicetur Christus Dominus occisus, et sacrificatus. Unde cum ex parte Christi Domini qui sacrificatur non detur mactatio, et destructio physica, et ex parte Verborum reperiatur potestas significativa dividendi unum ab alio, non explicat adhuc, quomodo Christus Dominus sit Victima huius sacrificii ex parte ipsorum Verborum.

Quarto dixerunt Alii, quod sicut tunc sacrificatur Ovis, quando ex non mactata fit Ovis mactata, sic quando ex pane non mactato fit corpus Christi quod pro nobis fuit mactatum, efficit Eucharisticum sacrificium. — Non explicat hic discursus sufficienter hoc sacrificium quia sicut Ovis ex non mactata fit mactata, sic corpus Christi ex non mactato fit mactatum in hoc sacrificio. qua ergo ratione corpus Christi mactatum est in hoc sacrificio? dum ergo non explicat huiusmodi mactationem Eucharistica non explicat sufficienter Evangelicum sacrificium. Fatemur Verum Corpus Christi Domini fuisse in Cruce mactatum non tamen ex hiis huius discursus illigimus quomodo iterum mactet sub accidentibus Eucharisticis.

Hic tamen discurrendi modus potest hoc modo probabiliter explicari. tria concurrunt ad hoc sacrificium panis et Vini substantia, accidentia illa, et Christus Dominus; ad rationem ergo sacrificii non requiritur quod totum, quod concurrit ad sacrificium destruatur, sed sufficit, quod secundum aliquam partem concurrentium destruatur; panis substantia est Victima, quae destruitur, sive una praesupposita ad sacrificium ratione cuius datur Victimae destructio sufficiens ad sacrificium, Corpus Vero Christi est Victima productus, quod sit Vere, et proprie sacrificet non tamen est necesse, quod in ipso destructionem aliquam inveniamus

Nec Mag. hunc discurrendi modum, et hinc, et inde munire conetur, et [illegible], quod et subsita panis per actionem transubstantiva mutetur in substantiam corporis Christi Domini; non video, cur corpus illud dicatur sacrificatum ex eo, quod panis substantia, quae est terminus a quo conversionis destruatur. Ratio est, quia in illo, quod est immediata materia sacrificii sive in illo, quod assumitur in sacrificium, reperiri debet destructio, et immutatio, quae solum hoc casu requiritur ad rationem conceptum sacrificii, sed in corpore Christi Domini quod est immediata materia sacrificii sive quod immediate assumitur in sacrificium non datur mactatio, destructio, et immutatio, requisita ad rationem conceptum sacrificii, quia quod res convertatur in aliam iam occisam non facit, quod denuo occidatur sicut si panis converteretur in ovem iam occisam non faceret, quod actualiter daretur mactatio ovis: ergo per hunc discurrendi modum non satis explicatur actualis ratio huius incruenti sacrificii.

5º dixerunt alii.

in hoc sacrificio non reperiri destructionem hostiae rigorosam, sed destructionem quamdam humano modo, quatenus accipit per consecrationem corpus Christi Domini statum quemdam decliviorem, quo reddatur inutilis ad usus humanos, et fiat istum [illegible] alios diversos usus per modum cibi; quapropter humano modo idem est, ac si fieret verus panis quae mutatio sufficientissima est ad verum sacrificium quandoquidem fieri comestibile illud, quod non erat comestibile, ita ut non sit utile ad alios usus nisi per modum cibi maior mutatio est, quam aliae, quae ex communi hominum mente sufficiebant ad verum sacrificium. ita Card. de Lugo. d. 19. Sect. 5.

Nec placet hic discurrendi modus, quia et Christus Dominus ponatur in hoc Sacramento inutilis ad usus humanos eo modo, quo asserit ab hoc Auctore, illa tamen actio non potest ullo modo dici destructiva Christi Domini qualiter requiritur ad verum et proprium sacrificium, et propria communia, quandoquidem relinquit illum cum omni utilitate, quam antea habebat, sed hoc ipso, quod relinquat Christum Dominum cum omni utilitate, quam antea habebat, non potest dici quod humano modo reddatur inutilis ad usus humanos

in hoc Sacramento: q. p. hunc discursum n. explicat quomodo sacrificetur in altari.

Affirmat, et explicat duobus exemplis, quæ adduxit P. Arra. primũ e, nulla ratione illigi potest, qd aliquis faciat inutilẽ domum ad usus humanos, qui relinquit illã cum omni utilitate, quæ antea habebat, et ponat illam in alio secundo loco, ut habitari n. possit, cum p. illam repetitionẽ, ubicatio nihil tolat, d. potius aliquid aliud utilitatis addat; secundũ e, si relinquat pecunia Petri in suo cubiculo tota utilitate priori, ut possit illa uti in ordine ad proprium commodum; Deus autem miraculose dando illi secundã ubicationẽ, projiceret illã in mare, ubi Petrus n. posset invenire, n. diceret pecunia illa absolute et simpliciter Petro inutilis ad usus humanos. sic similiter in presenti contingit; Xptus. enim omnis, et sub accidentibus eucharisticis habeat secundã illam ubicationẽ p. modum cibi, et potus, n. reddit inutilis ad usus humanos, cũ absolute et simpliciter relinquat cum omni utilitate, quæ antea habebat antecedenter ad esse sub illis accidentibus.

Ex dictis manifestũ e, n. ita facile explicare essã eucharistici sacrificij AA. requirentes immutationẽ, destructionẽ, s. mactationẽ physicam rei oblatæ; nos autẽ qui nullam physicam destructionẽ requirimus cũ summa claritate explicare totã essam huius sacrificij. si tamẽ tibi placuerit affirmare semper ad omne sacrificium maioris aliaz immutationẽ victimæ requiri, quæ quæ a nobis in nra explicatione assignat, poteris recurrere; s. ad virtutẽ exercitivali significationẽ verborum, qq. hoc efficit sacrificiũ, s. ad immutationẽ illam, quã Xptus. p. modũ cibi, et potus sub accidentibus constituit; negari enim n. potest, qd hi duo discurrendi modi habeant magnam probabilitatẽ. Disp. 15. de offerentibus hoc sacrificiũ.

Disputatio, 15,

De offerentibus hoc sacrificium.

Caput. 1.um

Statuitur Christum Dominum esse offerentem, et rem oblatam.

Xptum Dnum esse rem oblatam in hoc sacrificio satis constat ex dictis disp. praecedenti, quae cum veritatem in Ecclesia definitam nil difficultatis occurrit. — Certum deinde est Xptum Dnum esse offerentem seipsum in hoc sacrificio, quam veritatem similiter in pluribus Concilijs habemus stabilitam, praecipue in Tridentino Sess. 22 Cap. 2. Videantur P. Suar. disp. 77. Sect. 1. P. Vasq. disp. 225. Cap. 1. difficultas tamen est, qua ratione hoc munus competat Xpto. Dno. an scilicet immediate per novam aliquam voluntatem, qua seipsum actualiter offerat, quoties repetitur hoc sacrificium, an scilicet mediate per illam solum voluntatem, qua hoc sacrificium prius instituit, et voluit per suos ministros in Ecclesia offerri.

P. Vasq. cap. 3.

... id competere Xpto. Dno. ratione institutionis, quatenus instituit hoc sacrificium, ut ipsius nomine offerret in Ecclesia Deo, et applicuit illi suam vitam, ut virtutem efficaciae; unde Xptus solum remote, sacerdotes vero proxime actualiter offerunt. P. Suar. e contra docet Xptum actualiter offerre non solum quia sacrificium instituit, et applicuit efficaciam suorum meritorum, et quia voluit in sui memoriam celebrari, sed quia revera actualiter offert per suum ministrum actualiter celebrantem.

... nomine hujus difficultas. Videamus prius quae dicta sint tanquam certa habenda esse. 1° certum est Xptum Dnum non concurrere physice per potentiam physicam executivam ad actionem illam qua hodie a Sacerdote sacrificium offertur ... sequitur ... aliqua actualis physice existente in Xpto. Dno. ... actualiter simul offerre Sacerdos. Ratio est, quia qui operat per suum vicarium, et ministrum, licet non attendat, et dormiat quando actio exercetur a ministro, dicitur adhuc actio exerceri a delegante potestatem. ... Rex ...

Summo Pontifici, et non attendat, vel dormiat, quando actualiter Legatus obedientiam prestat.

3° certum est non sufficere meram institutionem sacrificij, ut hoc dicatur nomine Xpti a Sacerdotibus offerri. Rt. quia ratio instituentis, et offerentis sacrificium diversissima est; instituere enim pertinet ad Legislatorem, offerre ad Sacerdotem. Unde quamvis in Xpto. utraque ratio occurrerit adhuc tamen hae rationes in ipso distinguuntur; instituit enim sacrificium quatenus Legislator, obtulit vero quatenus Sacerdos est, et ideo per accidens est, quod Xpus. Dnus. instituerit sacrificium ad hoc, ut dicatur per se, vel per alium sacrificium offerre.

4° Similiter est certum non sufficere meram applicationem suorum meritorum sacrificio, ut hoc dicatur offerre nomine Xpti, quia haec applicatio fieri potuit ad sacrificium quod nullo modo nomine Xpti offerretur.

Ex qq. concludo recte dici posse Xptum. Dnum. moraliter, actualiter immediate hoc sacrificium offerre. Sicut enim qui dat eleemosinam per famulum, recte dicitur principalis donans, et actualiter donans quando famulus exequitur eleemosinae largitionem: similiter etiam rex dicitur moraliter actualiter immediate prestare obedientiam summo Pontifici quando actualiter suum officium exequitur Legatus, sic etiam Xptus. Dnus. recte dici potest principalis offerens, et actualiter immediate offerre hoc sacrificium quando per suum ministrum, et vicarium actualiter sacrificium efficit, quia ministri actio censetur moraliter actio immediata Xpti Dni. colentis Deum.

Ex dictis colligitur quomodo Xptus. actualiter exerceat officium sacerdotis juxta illud Tu es Sacerdos in aeternum, quoniam mirum haec actio sacrificandi ut tribuatur Xpto, non solum dependet ab illa physica voluntate, quam habuit instituendi Sacerdotes, sed etiam dependet ab illa nunc moraliter perseverante. Si enim retractaret priorem illam voluntatem non diceretur quomodo sacrificium offerre; quare modo exercet verum, et proprium sacerdotis officium ex vi illius voluntatis moraliter modo perseverantis.

Obijcies 1°.

Si Xptus immate, nunc offerat Sacrificium, ita Vt ab illa Voluntate a tali Sacrificandi hoc est honestum moraliter, sequeretur Xptum Dnum posse mereri, et satisfacere modo p actione nobilissima Sacrificandi; sed hoc n e dicendum q Xptus modo n e in statu merendi, neq satisfaciendi: q Xptus Dnus solum Remote, n Vero proxime concurrit ad offerendum Sacrificium. Secus neq de maiorem dignitatem de merito et satisfactione ponia, q Vt recte dicit argum Xptus modo n e in statu merendi, et satisfaciendi, cu hoc tamen stat q nunc sacrificio p suos ministros effecto applicent merita ipsius Xpti, et satisfactio, quaz in terrae exhibuit:

Obiicit 2°: Sequeret Xptum modo posse suppliciter orare Patrem q nunc exercet immate actu sacrificandi n e cur n posset exercere actu orandi, sed hoc n e dicendum: sed eta Resr. quid qd sit de Oratione, de qua in ma de incarnatione eius, sequitur ad actu suppliciter orandi quaz ac actum Sacrificandi. sequitur enim ad Orationem, Vt ille qui petit n heat in sua potestate, et Voluntate id, qd petit, nec in perfectum requisitum ad illud ex actionibus suis praecedentibus; ad actum Vo Sacrificandi solum requirit potestas a Deo ex institutione offerendi rem aliquam sensibilem in Dei honorem. cu autem Xptus Dnus habeat iam in sua potestate omnia illa, quae hominibus dant, ex meritis suis praecedentibus, hinc e qd orare n posit, licet aliunde habeat potestatem Sacerdotalem offerendi rem aliquam Sensibilem Deo p suos ministros, in qua nil de dignitate Xpti Dni invenit. Cap. 2. Sacerdos etiam offert hoc Sacrificium. = = = = = = = = = = = = =

Caput, 2um,

Sacerdos etiam offert hoc Sacrificium.

Licet Xptum Dnum principalem offerentem e ponit Sacerdos Minister huius Sacramenti, et Sacrificij, ita Vt ad offerendum hoc sacrificium requirat Sacerdos ab Ecclesia

vite ordinatus. rq̃ē catholica veritas, quæ in pluribus concilijs eē definitam est. Quinimmò Scriptores: Sacerdos p̃ minister Xp̃ti. Dñi. in offerendo hoc sacrificium actualiter, et immate offert, q̃ exercet actualiter, et immate potestatem illam sacerdotalem; quæ ad sacrificium ordinat.

Fuit tñ aliquorum sā n̄ omnes sacerdotes etiam vitè ordinatos posse hoc sacrificium offerre: excludunt enim ab officio sacrificandi excommunicati, suspensi, depositi, degradati, schismatici, heretici, et omnes ab ecclesia præcisi. quam sententiam, cujus fuit Magister dist. 13. et alij ex antiquioribus, ita ēt explicat, ut n̄ solum male facere sacrificare tentando, sed etiam omnino n̄ sacrificare. — Sustineri tamen n̄ potest ejusmodi sā inter catholicos; q̃ ēt ij sacerdotes retinent characterem, et potestatem sacerdotalem omnino indelebilem, ita possunt validè sacrificare. Reducendo ad actum illam etiam potestatem sacrificandi, quandoquidem ad valorem sacrificij nil aliud ex p̃te ministri nisi potestas sacerdotalis requiritur.

Sacerdos n̄ solum potest sacrificium offerre p̃ alio, hoc ē, ipsi alterius repræsentando illius personam et officium, cum iam sit statutum nomine principalis offerentis, hoc ē, Xp̃ti. Dñi. hoc sacrificium a sacerdotibus offerri; sed etiam potest offerre p̃ alio, hoc ē, in utilitatem et commodum alterius, ut constantissimum ē inter catholicos. p̃ qq. possit hoc sacrificium offerri dispo. sequenti videbimus; nunc autem solum agimus de ijs, quæ ex p̃te offerentis præcisè debent intervenire.

Circa punctum prima difficultas ē, quæ intensio sufficiat ex p̃te ministri applicantis fructum sacrificij? Dico sufficere pure habitualem, ut diximus tract. de sacramentis in genere; q̃ ejusmodi applicatio solum ē p̃ modum declarationis meæ voluntatis et dispositionis illius fructus, p̃ modum donationis; sed possum ego donare Petro aliquid p̃ crastina die sub conditione futura, qua posita, et deinde nova voluntas n̄ sequatur crastina die, transferat in Petrum dominium illius rei; similiter sacerdos potest hodie donare, et applicare sacrificium Petro tenendum

a Celebratione Crastina quaposita et noua Voluntas. Hinde si ponatur 142
in Sacerdote, sacrificium illud manebit Petro applicatum.

Difficultas Est.

An huiusmodi potestas applicatiua, quae spectat Sacerdoti possit impediri per Volunt. Superioris? Aliqui existimant ita pendere a Superioris Voluntate, ut si mihi prelatus precipiat offerre Sacrum pro Petro; ego autem pro Paulo offeram, non est Valida Eiusmodi applicatio Sacri. Hanc opinionem, citatis aliqua probabile existimat Diana Tract. de Celebratione Missarum resol. 32. Ego tamen cum nouissimis Theologis huiusmodi applicationem contra Superioris Voluntatem omnino Validam esse, et Subditus peccet in transgrediendo superioris preceptum. idem dicendum est, quando ex iustitia tenetur Sacerdos pro aliis celebrare.

Ratio est, quia in negotio Sacri ficii et Sacramentorum (excepto Sacramento Penitentiae, in quo potestatem iurisdictionis Videmus esse dependentem a Voluntate Prelati) subditi Voluntas non subiacet imperio Superioris. Ut Videre est in Sacramento Baptismi, quod Valide fit, et si Voluntati, et precepto superioris aduersatur. Unde falsus est Recentior ille citatus citatus a Card. de Lugo asserens receptionem ipsam Sacramenti contra Superioris intentionem esse prorsus inualidam, ut si quis subditus tentaret suscipere ordines contra Sui Superioris Voluntatem, et habeat intentionem suscipiendi, et Episcopus Vellit ordinare, non receptum Sacramentum ordinis falsissimum. Sequeretur enim neque Sacerdotem degradatum posse Valide Consecrare, neque Verum aliud Sacramentum efficere.

Dices: Religiosus potest a Superiore reddi incapax ad Vouendum; ergo etiam in ordine ad offerendum pro hoc, aut illo sacrificium. Antecedens est certum, de quo late Thom. Sanchez lib. 4. de Voto Capite 24. Consequentia Videtur euidens a paritate. Respondetur negando cum aliis, in quibus Sacerdos representat immediate personam Christi. Domini exercendo tamquam Vicarius potestatem, ac pro Christo Vicarius, non subdit. Ecclesiae intensioni, Christi Domini; cum ergo Sacerdos acceperit immediate a Christo. Christi potestatem

offerendi tam pro Vivis, quam pro defunctis, ut constat ex formula, qua declarat sacerdos non subdit in offerendo sacrificium voluntati Superioris. hoc autem non contingit in voto. Solutionem aliam reddit P. Arr. quam non discutio.

3a Difficultas est

An sacerdos possit dividere fructum sacrificii, applicando v.g. uni unam partem, alteri vero aliam? P. Suar. affirmat sacrificium quidem offerri pro omnibus fidelibus, non tamen applicando omnibus satisfactionem provenientem ex sacrificio, sed solum impetrationem, tum quia inter fideles plures sunt peccatores, qui non sunt capaces satisfactionis pro illo statu, tum quia cum satisfactio sit finita vix relinqueretur satisfactio applicanda pro illo, pro quo specialiter sacrificium offert. Ex qua sententia dicendum videtur licere sacerdoti dividere fructum huius sacrificii applicando uni satisfactionem, alteri vero impetrationem, quia aliquando dividunt et immo dividi possunt.

Dicendum est cum P. Suarez

Cardin. de Lugo, Arr., et aliis sacerdotem posse dividere pro suo libito unum effectum ab alio ut docet P. Vasquez disp. 231 cap. 6. Ratio est quia nulla datur connexio inter illos effectus, et una persona saepe indiget uno effectu potius quam altero. Anima enim existens in purgatorio non tam indiget impetratione quam satisfactione; viventes vero potius indigent impetratione, inter quos plures sunt peccatores, qui nullo modo satisfactionis sunt capaces, neque ex institutione huius sacrificii, neque ex praecepto Christi Domini vel Ecclesiae contrarium colligitur.

4a Difficultas est, utrum

si sacerdos nulli faciat applicationem sacrificii, cui ea impetratio, et satisfactio applicabitur? P. Suar. affirmat permansurum illum fructum in thesauris Ecclesiae. P. Vasq. parum dissimilis docet nec celebranti, nec aliis sacrificium illud futurum defectu applicationis. In hac difficultate dicendum est sacrificium illud non habiturum specialem illum effectum impetrationis correspondentem orationi speciali quae poterat fieri, quandoquidem pro illud nihil fecerit personae determinatae. Circa satisfactionem vero ex una parte dicendum videbatur fructum illius applicandum esse sacerdoti, ut meum ieiunium, quod nulli applico

Mihi pdet. Ex alijs Pre videbat dicendu hoc ee intelligendum de Satisfactione correspondente Sacerdoti, n' V. de Satisfactione correspondente Xpto. Dno, hec enim redundabit in Xptu. Dnum, q hic fructus n' orit ex oblatione Sacerdotis, Vt ipsius e d. Vt e oblatio principalis offerentis.

Dico 2o. ex facto totum satisfactionis effectu dividi inter Sacerdotem, et reliquos fideles capaces illius fructus, q Sacerdos sempr offert sacrificium p se, et p omnibus fidelibus, dum dicit, Offero tibi p innumerabilibus peccatis meis, d. et p omnibus fidelibus Christianis Vt mihi, et illis pficiat ad Salutem; quapp dum n' applicat specialiter alicui determinato portione illa Xpto. correspondente, videt velle, ad omnibus, p qq. offert in verbis illis universalibus qq. dixit in Missa, sacrificij effectus applicet. = Cap. 3. De alijs offerentibus hoc sacrificium = = = = = = = = = = = = = = = = = =

Caput, 3um.

De Alijs offerentibus hoc sacrificium.

Ecclesiam deinde offerre sacrificium Eucharistium p Sacerdote tanquam p publicum ministrum constantissima e inter Theologos. diverso tame modo operat Sacerdos ad Ecclesiam, et ad Xptum. Dnum. operat ad Xptu. Dnum. tanquam ad principem offerente in cuius persona offert verba consecrationis qq. ratio tota sacrificativa, et oblativa consistit. Eodem modo n' operat ad Ecclesiam. Unde quo ad substan. sacrificij n' operatur Ecclesia ad Sacerdotem, tanquam princip.le offerens a diminisviale, d. tanquam populus ad publicum ministrum datum a Deo. =

In Orationibus vero, et ceremonijs, qq. tota Missa decorat pprie se habet Sacerdos Vt Ecclesie minister, in cuius persona loquit, et operat, Vt optime docuit P. Suar. disp. 77. Sect. 2. cu hoc tamen stat, q cu Sacerdote tanquam publico ministro Ecclesia Deo offerat sacrificium illi gratissimu, q moraliter concurrit consentiendo cum illo intra ipsa,

Actione offerendi.

Ex quo facile deducitur Sacerdotem excommunicatum non offerre hoc sacrificium nomine Ecclesiae, quia cum sit praecissus ab Ecclesia non valet per hunc sacrificium offerre, quamvis ergo Ecclesia auferat illi, quantum in se est, potestatem celebrandi suo nomine, potest tamen absolute, et simpliciter celebrare nomine principalis offerentis; unde quandocumque exercuerit potestatem consecratiuam, quam retinet, et exerceat cum peccato propter Ecclesiae prohibitionem, concurrit cum ipso principalis offerens Christus. Omnis.

Dices: Oblatio huius Sacerdotis cum sit peccaminosa prohibet etiam a Christo. Respondeo: Ergo non accipiet valorem a Christo. Respondeo [illegible] si a Christo potest accipere valorem, poterit etiam ab Ecclesia. Respondeo Christum dominum voluisse actionem etiam sui ministri, et peccaminosam, fore validam, et consequenter voluit, quod per peccatum ministri non retardarentur ipsius merita; cum vero Ecclesia absolute prohibuerit huiusmodi actionem, non est unde ab Ecclesia potuerit accipere valorem.

Pro cuius intelligentia sciendum est Christum habuisse duas voluntates unam, qua Sacerdoti excommunicato, et existenti in peccato prohibuit absolute ne sacrificaret; alteram, qua dixit, quod si Sacerdos in peccato voluerit sacrificare, volo ut quo ad substantiam huius actionis repraesentet meam personam et consequenter tota dignitas a me proveniens in eiusmodi actione retineat. Ecclesia vero cum retractaverit omnem voluntatem concurrendi ad sacrificium Sacerdotis excommunicati. Ideo nullo modo nomine Ecclesiae hoc sacrificium offertur praeter Ecclesiam.

Praeter Ecclesiam. Populus etiam offert hoc sacrificium, quod veritas praesentem colligitur. Ex illis verbis Canonis Hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae etc. Ratio, quia sacrificium cum sit signum divinum est cultus publicus, et solemnis totius populi, siquidem sacrificium offerre Deo, sive per se, sive per manus Sacerdotis est omnibus hominibus natale; quare fuit necessarium, ut sicut in omni lege totus populus offerebat per Sacerdotem, tanquam per publicum totius populi ministrum, sic etiam in

Lege gratiæ Populus omnis pertinens ad Christum offerat Sacrificium per manus Sa-
cerdotis.

Hic offerendi modus generalissimus est, qui consistit in eo, quod Sacerdos sit Minister publicus seu Minister omnium Christi fidelium in ordine ad hanc actionem sacrificandi. præter hunc autem dant alii duos specialiores concurrendi modos in Christi fidelibus ad sacrificium. primus est per actionem aliquam moventem sacerdotem ad offerendum, v.g. per eleemosinam, aut stipendium vel alia ratione, quæ causalitatem habeat voluntariam, ut Sacerdotem moveat ad sacrificium offerendum. 2us: per actionem ipsam audiendi sacrum in qua negari non potest, quod specialiori modo concurrat assistens, quam non assistens.

Ratio est,

quia petere, vel procurare sacrificium, dare eleemosinam, vel stipendium Sacerdoti celebraturo, ministrare illi sacrificanti, assistere consentiendo, vel alia simili ratione se habere est concurrere per modum causæ moralis specialis. Sic homo, qui consulit exortat, vel comitat homicida, dicitur homicida; Ergo omnes illi, qui concurrunt per actionem aliquam moventem Sacerdotem ad offerendum dando eleemosinam, vel stipendium, audiendo sacrum etc. speciali ratione concurrunt ad sacrificium, et ideo offerunt simul cum Sacerdote speciali ratione hoc sacrificium.

Superest disputanda quæstio illa, an omnibus his offerentibus, præter Sacerdotem, correspondeat aliquis fructus ex opere operato, præcise ex titulo offerentium? Affirmativam docuit P. Suarez. disp. 79. P. Henriquez lib. 9. Cap. 16. P. Castillo tract. 5. disp. 3. dubit. 6. negativam amplectitur P. Vasq. disp. 231. Cap. 3. Cardin. de Lugo disp. 19. sect. 11. P. Arriaga disp. 53. sect. 3. non est ita facile in hac quæstione de facto sententiam ferre.

Supponendum est id,

quod diximus cap. 2. nimirum fieri generalem quandam applicationem a Sacerdote pro circumstantibus, audientibus sacrum, assistentibus sacrificio præter applicationem illam, quæ fit pro donante stipendium vel eleemosinam Sacerdoti celebranti; Unde ex hac applicatione Sacerdotis nunquam remanent sine fructu ex opere operato offerentes hoc sacrificium, etiam si perceptio hujus fructus

solummodo dependeat ab applicatione Sacerdotis. quare solus difficultas é, an praeter fructus correspondent ex hac applicatione Sacerdotis ratione cuius ss. personae pro quibus offert sacrificium, correat alius fructus, quatenus ss. personae offerentis sacrificium idem.

In qua Negari n. potest utriusque opinionis probabilitas sufficientibus enim rationibus, et fundamentis utraque se munit. Magis tamen inclino in sententiam P. Vasquez negantis correre hunc fructus offerentibus hoc sacrificium praeter sacerdotem, quia sacrificium fuit institutum a Christo. Quo. qualiter ipse voluit; quare n. é ponenda alia virtus in sacrificio praeter eam, quae ex voluntate Christi Domini instituentis extiterit. Disp. 16 pro quibus possit offerri vel applicari valor huius sacrificii. Cap. 1. Nec pro beatis nec pro damnatis potest hoc sacrificium applicari. = = = = = = = = ==

Disputatio, 16,

Pro quibus possit offerri, vel applicari valor huius sacrificij.

Caput, 1.um

Neque pro Beatis neque pro Damnatis potest sacrificium hoc applicari.

Primo dicendum é hoc sacrificium, quatenus propitiatorium et satisfactorium é n. potest pro beatis applicari. Ratio facilis é, quia Beati liberi ss. ab omni malo tam culpae, quam poenae, cum plenissimam veniam, et remissionem iam consecuti; nec sint in statu merendi, et satisfaciendi: et hoc ipso ss. incapaces, ut ipsis applicet hoc sacrificium, quatenus propitiatorium, et satisfactorium é: ut etc. Secundo dicendum é, s. sermus proprie, et rigorose locutioni n. potest absolute, et simpliciter dici hoc sacrificium offerri pro beatis, quia haec locutio denotat indigentiam aliquam mediatoris in illo, pro quo sacrificium offert, ita ut liberari possit ab aliquo periculo imminenti virtute sacrificij, quod offert.

Quando autem apud aliquos antiquos reperit ille modus loquendi, quod offeramus sacrificium pro Sanctis, explicandus est in sensu minus proprio, quod offeramus ad reddendas gratias pro beneficijs in eos collatis, vel quod offeramus, ut redundet in ipsorum honorem, ut ex illis Missae verbis colligit, Ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem. vel quod illos invocamus in oblatione sacrificij, et illa, Ut illi pro nobis intercedere dignentur in Coelis, quorum memoriam agimus in terris.

Dices: potest offerri hoc sacrificium pro beatitudine accidentali alicuius sancti, v.g. pro beatificatione, vel Canonisatione illius: ergo sanctis potest esse propitium hoc sacrificium saltem, quoad illum honorem extrinsecum resultantem ex beatificatione, vel Canonisatione, vel quoad gaudium intrinsecum et beatitudinem accidentalem intrinsecam. Respondetur hoc argumentum reduci ad controversiam ad vocabulum. certum est posse dari in beatis novum aliquod gaudium, vel beatitudinem aliquam accidentalem de novo; certum deinde est, posse pro hoc fine impetrando Missae sacrificium offerri, quare tota difficultas est, an hoc sit appelandum offerre sacrificium pro Sanctis.

Dicimus hoc non sufficere ad dicendum, quod Missae sacrificium pro Sanctis offeratur. 1.° quia eodem modo possumus dicere quod offerimus Missae sacrificium pro Deo quia in ordine ad illum honorem extrinsecum Dei impetrandum possumus ordinare sacrificium. 2.°, quia offerre sacrificium pro alio denotat indigentiam in illo alicuius boni, quod intendimus impetrare per sacrificium, cuius defectus posset causare tristitiam in illo; Deus autem, et Beati non tristarentur, neque dolerent de carentia illius honoris extrinseci, et beatitudinis accidentalis.

3.°, quia haec gloria accidentalis quam possumus impetrare Sanctis nostris sacrificijs, vel est extrinseca, vel intrinseca. si est extrinseca, non tam oramus, et impetramus, pro Sanctis, quam pro nobis, quia idem est orare pro gloria extrinseca sanctorum, et orare, quod a fidelibus in terris glorificentur; et quod glorificentur in terris a fidelibus est utilitas, et commoditas fidelium, quod nihil aliud est, quam reverentiam prestare illis, qui revera digni sunt reverentia, et honore: et cetera. si est intrinseca in cognitionibus aliquibus et gaudijs,

accalibus existens, nunquam directe petimus illam pro Sanctis in sacrificio, sed solum indirecte, quatenus haec oritur ex aliquibus actibus nostris, vel ex aliqua actione militantis Ecclesiae.

Notandum est pro maiori sacrificij declaratione sacrificium solum dici offerri pro aliquo, quatenus impetratorium, et propitiatorium est. in quo ultimo acceptatio satisfactorij includitur. Unde sacrificium illud, quod solum ad honorandum Deum efficitur sub ea praecise ratione non dicitur offerri pro aliquo. quod si dicas sacrificium illud pro ipso offerente offerri, quia homo per illud implet obligationem, quam habet honorandi Deum, non satisfacis, quia in hoc, quod est quod homo impleat obligationem honorandi Deum potius affertur ratio offerentis, quam pro quo offertur. aliud enim est cultus, et aliud est fructus in sacrificio.

Quaeres. Sacrificium, quod offertur in gratiarum actionem Deo pro beneficijs collatis in aliquem sub ea praecise ratione, qua in gratiarum actionem offertur, non applicatur, et offertur pro aliquo; non enim offertur pro ipso benefactore, nec pro altero, qui beneficium accepit. Nec obstat dicere hoc sacrificium debere oblatum pro illo, qui accepit beneficium, et habebat obligationem reddendi gratias, quia hoc potius est, quod unus substituat loco alterius in ordine ad illam actionem reddendi gratias, non vero, quod unus se habeat tanquam offerens, et alius, tanquam persona pro qua sacrificium offertur. Scio contrarium docuisse P. Vasq. si tamen recte explicetur doctrina nostra indico tandem in illa concursurum hunc doctorem.

Dicendum est 3°. Damnatis nullo modo hoc sacrificium prodesse, quia cum his passio Christi Domini nullo modo prodesse possit, itaneque sacrificium eiusdem Christi Domini; non enim sunt in statu obtinendi veniam, et remissionem; in inferno quippe nulla est redemptio. in hac conclusione conveniunt omnes Catholici. Idem dicendum est de pueris cum solo originali decedentibus, quia iam non sunt capaces pro illo statu, ut illis applicentur satisfactiones, et merita Christi Domini quae in hoc sacrificio relucent. Cap. 4. Solis iustis baptisatis non dum beatis prodest hoc sacrificium, quia satisfactorium est.

Caput, 2um,

Solis iustuis baptizatis nondum Beatis prodest hoc Sacrificium qua Satisfactorium est.

Ut hoc sacrificium possit fructuose applicari, qua satisfactorium est pro pœna debita ex peccato requirunt aliquae conditiones. prima est capacitas, quam confert Baptismus; Unde non habenti characterem Baptismalem non potest hoc sacrificium, qua satisfactorium est, applicari. Ratio est quia cum sacrificium hoc sit huic visibili Ecclesiae concessum; homines autem per baptismum membra Ecclesiae huius visibilis constituant; solis baptisatis prodesse potest hoc sacrificium, quoad effectum illum satisfactionis ex opere operato quatenus in fidelibus, neque Cathecumenis potest hic effectus satisfactionis ex sacrificio proveniens applicari. in hac conclusione conveniunt omnes.

Obiicit tamen: hoc sacrificium offert ab omnibus fidelibus etiam non baptisatis: ergo fideles etiam non baptisati possunt percipere fructum huius sacrificij et consequenter illis poterit applicari, qua satisfactorium est. Antecedens: ex illis Ecclesiae verbis. hanc igitur oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae; Cathecumeni enim pertinent ad familiam Christi.

Respondetur negando antecedens: hoc enim sacrificium solum offert a fidelibus baptisatis, qui pertinent ad familiam Christi visibilem; Cathecumeni vero cum non sint baptisati non pertinent ad familiam Christi visibilem. quamvis enim per internam fidem Christi pertineant aliquomodo ad familiam invisibilem eiusdem Christi, adhuc tamen cum absolute sint extra Ecclesiam, scilicet extra familiam visibilem Christi. Unde, et consequenter sacrificium Ecclesiae, non potest applicari illis, qui scilicet extra Ecclesiam constituti.

Obiicit 2°: si Cathecumenus offerret stipendium Sacerdoti pro missa celebranda, vel ministraret sacerdoti

Celebranti, offerret hoc sacrificium. et sicut non est incapax offerendi sacrificium, sic non est incapax ut pro ipso sacrificium offerat. Respondetur distinguendo antecedens: offerret hoc sacrificium affectiue, concedo antecedens; offerret effectiue, nego antecedens. Unde Cathecumenus mereret quidem per illum affectum offerendi, non tamen re ipsa offerret sacrificium, quia cum hoc sacrificium sit pro familia Christi non potest procedere extra familiam constitutis.

Obijcit 3º: hoc sacrificium, ut est sacrificium laudis, et gratiarum actionis offertur pro Cathecumenis Sanctis veteris, qui sine Baptismo reali vitam eternam consequuti sunt per martirium: ergo etiam prout est propitiatorium, et satisfactorium potest pro Cathecumenis offerri. Respondetur iam explicatum a nobis esse cap. 1. huius disp. minus proprie dici sacrificium offerri pro Sanctis, praeterea iam a nobis esse explicatum sacrificium laudis, et gratiarum actionis, qua tale, pro nullo offerri. Deinde argumentum probare posse pro cathecumenis sacrificium offerri quatenus impetratorium est, de quo in sequenti cap. non vero quatenus propitiatorium, et satisfactorium est.

Secunda conditio est status viatoris, quia si iam sit in termino ultimo beatitudinis, vel damnationis, vel non indiget, vel capax non potest fructus sacrificij. quare Anime in purgatorio existentes possunt iuvari fructu satisfactorio huius sacrificij. Ratio est, quia hoc sacrificium habet vim ad remitendam penam in purgatorio debitam tam pro vivis, quam pro defunctis. Recte quia poterit offerri pro Animabus in purgatorio existentibus ad remissionem eiusmodi pene.

Audiatur Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 2. Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, penis, satisfactionibus et alijs necessitatibus, sed et pro defunctis in Christo. nondum ad plenum purgatis rite iuxta Apostolorum traditionem offertur. Deinde Sess. 25. decreto de purgatorio definit. Purgatorium esse Animasque ibi detentas fidelium suffragijs, potissimum vero acceptabili altaris sacrificio iuvari. quid illustrius afferri potest pro hac veritate roboranda?

Insurges tu contra hanc veritatem: defunctus baptisatus non est subditus Ecclesie, cum tamen possit pro ipso offerri hoc sacrificium, qua satisfac

Satisfactorium e. ¶ At cathecumenus n sit Subditus Ecclesiae, poterit pro ipso hoc Sa- (14)
crificium offerri, qua Satisfactorium e. Dicitur 1°. negari n posse defunctum
baptisatum here characterem baptismalem, quem n het Cathecumenus, proindeque here Sigillum
familiae Xpti ratione cuius participare possit fructus aeque provenientes, nimirum
Satisfactiones Xpti Dni. quapropter het ius participandi fructus satisfactorios ex sacri-
ficio provenientes defunctus baptizatus n vero Cathecumenus.

Dicitur 2°. applicationem hu-
iusfructus fieri a Sacerdote nomine principalis offerentis Xpti Dni; Xpus vero Dnus
potuit applicare fructus suae passionis pro sua voluntate, cui placuerit; voluit que appli-
care defuncto baptizato, n vero Cathecumeno in quo nulla alia ratio praeter voluntatem
applicantis invenit. quapropter omittendo q sit hic, et nunc Ecclesiae Subditus de-
functus ille baptizatus, pertinet tamen ad familiam Xpti, et e membrum huius cor-
poris, cuius e caput Xpus Dnus, quod sufficit ad percipiendum fructum huius sacri-
ficii.

(a) Dico 3°. Sine statu gratiae sanctificantis, vide homini existenti in pe-
ccato mortali n potest fructuose applicari hoc sacrificium, qua Satisfactorium e,
ex quo sequitur audiendos n esse, qui dixerunt posse virtute huius sacrificii
remitti homini existenti in peccato poenam debitam ex aliis peccatis iam dimissis.
Ratio e, quia homo per peccatum mortale, in quo actualiter e meruit de condigno
praeter alias poenas, ut hoc sacrificium n applicetur ipsi, qua Satisfactorium e
pro poena debita ex peccatis; hoc enim e beneficium amicorum, n inimicorum.
Cap. 3. pro peccatoribus, infidelibus, et Cathecumenis applicatur hoc sacrificium,
qua impetratorium e. = = = = = = = = = = = = = = = = =

Caput, 3um,

Pro Peccatoribus, Infidelibus, et Cathecumenis applicatur hoc sacrificium qua impetratorium est.

Certum est, quod licet hoc sacrificium non possit appli-
cari pro peccatoribus qua satisfactorium, quia pro statu peccati non sunt capaces satis-
factionis ex sacrificio provenientis, ut vidimus Cap. praecedenti; potest tamen
applicari pro peccatoribus, qua impetratorium est. Ratio disparitatis est, quia sacrificium
qua satisfactorium dicit remissionem poenae; haec autem actualiter applicari non potest
homini merenti poenam aeternam: remitti enim poenam virtute sacrificii supponit
amicitiam divinam: sacrificium vero qua impetratorium non supponit amicitiam divinam,
cum potius ideo pro peccatoribus offerat, ut Deus illorum misereatur, et ad suam
gratiam, et amicitiam convertat.

Difficultas est, an pro infidelibus, et Cathecume-
nis possit hoc sacrificium applicari, qua impetratorium est. P. Vasq. disp. 227
acriter defendit hoc sacrificium pro non baptizatis directe offerri non posse. Consentit
P. Azor. lib. 10. Cap. 22 asserens non posse licite Sacerdotem offerre Missam
directe pro conversione infidelium. Eamdem opinionem amplectitur P. Granadus Contro-
versia 6. de Eucharistia Trac. 14. disp. 6. affirmativam quam subscribo, tuetur
P. Suar. disp. 78. Sect. 2. Cardi. de Lugo disp. 19. Sect. 10. P. Castillo
Tract. 5. de Sacrificio Missae disp. 4. dubit. 3. P. Arra. disp. 52. Sect. 3.

Asserendum ergo est posse licite, valide
et directe pro infidelibus et Cathecumenis hoc sacrificium applicari in ordine
ad impetrandum bona aliqua. Probatur 1º ex pluribus illis locis, quae adducuntur
a P. Vasq. ex quibus constat Ecclesiae fuisse usum pro Cathecumenis orationes,
et preces fundere in Missae sacrificio. Affert 1º authoritatem Clementis Rom.
qui lib. 8. Constitutionum loquendo de precibus, quae fiebant, dum Missae
sacrificium peragebat, inquit Ecclesiam dicere consuevisse Omnes pro Cathe-
cumenis Deum obsecremus. Et alia similia. Affert deinde autoritatem
Chrisostomi in sua Liturgia ante consecrationem introducentis Diaconum
dicentem fideles pro cathecumenis oremus.

His, et alijs testimonijs P. Vasq.
in Missae sacrificio preces pro cathecumenis orari non tamen pro illis sacrificium

offerri. Deficit hæc solutio. 1° quia Ecclesia in Calicis oblatione dicit hoc sacrificium offerri pro nostra, et totius mundi salute, in quibus verbis plus dicit, quam si diceret solum esse offerendum pro salute Christianorum. 2° quia ut constat ex libro, qui inscribitur Ordo Romanus in Missa, dum Cathecumenos præparant ad futurum baptisma hæc verba habentur. Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ quæsumus Domine, ut placatus accipias, quam tibi offerimus pro famulis, et famulabus tuis, quos ad æternam vitam, et beatum gratiæ donum eligere, atque vocare dignatus es.

Ex quibus et aliis testimoniis, ex Ecclesiæ consuetudine desumptis satis aperte convincitur usitatum fuisse in Ecclesia Dei, non solum preces, et orationes effundere, sed et sacrificium ipsum offerre pro cathecumenis. De gentilibus, et infidelibus expressit Tertullianus scribens ad Scapulam cap. 2. Sacrificamus pro salute Imperatoris. Ubi de sacrificio altaris loqui indubitatum est, cum tamen Imperator gentilis esset. Unde optima ratio pro cathecumenis, et infidelibus colligitur. nulla stat Ecclesiæ prohibitio de offerendo Missæ sacrificio pro conversione gentilium, quapropter hoc sacrificium prodest bono spirituali, et temporali infidelium, et ideo pro cathecumenis et infidelibus potest, qua impetratorium est, applicari.

Deinde ex usu legis veteris, in qua sæpe fiebant sacrificia pro impetrando infidelibus bona aliqua, quia sacrificii ratio tunc non erat limitata: idem dicebit in lege gratiæ, quandoquidem verum sacrificium magis sufficiens, et universale est. Item sacrificium cruentum pro omnibus quo ad sufficientiam fuit oblatum a Christo Domino. ergo cum sacrificium incruentum altaris non sit minoris virtutis pro omnibus, quo ad impetrandum offerri potest.

Ulterius dico hoc sacrificium ut impetratorium, offerri posse pro quacumque re iuste a Deo obtinenda: quapropter non solum pro baptizatis cathecumenis, et infidelibus, ut dictum est, offerri potest sacrificium, sed etiam pro animantibus, et pecoribus, quatenus homini utilibus, et necessariis, quod ex illis colligit Tridentini verbis sess. 22. cano. 3. offerri debet pro vivis et defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, et aliis necessitatibus

Unde mirum est, inquit Cardinalis de Lugo, quod hoc sacrificium possit offerri ad impetrandam sanitatem Vobi, aut Equo, non autem ad impetrandam salutem spiritualem filio, vel amico infideli.

Fundamentum ex autoritate, quae afferunt a S. Vasq. optime Ducllunt a Cardi. de Lugo, et a PP. Societatis nostrae. Unico verbo illis dico hoc sacrificium non applicari neque debere applicari eodem modo in fidelibus, et cathecumenis, sicut applicatur fidelibus baptizatis; his enim applicatur, qua impetratorium, et satisfactorium est, illis vero, qua impetratorium praecise. Videatur Card. citatus, et alii DD., qui sufficientissime Refent. S. Vasq.

Obijcit 1.º ex P. Azor: aliud est offerre Missam pro incremento fidei Christianae, Religionis amplificatione, propagatione Legis Evangelicae in toto terrarum Orbe; aliud vero offerre sacrificium missae pro hominibus ab ecclesia alienis. primum fieri potest; quotidie enim offerimus sacrificium missae pro Anglia, et pro Germania; in quo directe pro bono ecclesiae, indirecte autem pro illis hominibus sacrificium offerimus. Secundum autem fieri non potest, quia hoc esset directe pro hominibus alienis ab ecclesia sacrificare: Ergo nunquam licet directe sacrificium infidelibus, et cathecumenis applicare. Respondetur. Utrumque modum esse licitum (excipio excommunicatos, de quo insequenti Cap.) ut expresse docet P. Suar. consultius tamen est nunquam exprimere nominare personam propter scandalum populi.

Obijcit 2.º: hoc sacrificium, qua satisfactorium, prodest solis baptizatis; ergo qua impetratorium prodest solis baptizatis, quia si quo ad unum effectum potest applicari infideli, potest quo ad omnes alios. hoc argumentum petit assignemus discrimen inter fructum impetratorium, et satisfactorium sacrificij. quando applicatur sacrificium, ut satisfactorium alicui, immediate fit beneficium illi personae, cui applicatur sacrificium, quandoquidem remittit illi poenam temporalis, relicta ex peccatis praecedentibus; quando vero sacrificium applicatur, ut impetratorium, immediate fit beneficium personae impetranti, oranti, et deprecanti.

Quando enim ego deprecor Regem, ut conferat dignitatem alicui; Rex

autem Motus meis precibus, Offert illi dignitatem, et taliter illud beneficium Mihi Offert, quamvis alius dignitate careat. potest ergo hoc sacrificium applicari extra Ecclesiam constitutis, qua impetratorium est, quia tunc beneficium taliter illis non offert, sed Xpto. Dno. oranti, et deprecanti pro suum sacrificium; non potest autem applicari, qua satisfactorium, quia tunc beneficium taliter illis offerret, cuius non sunt capaces inimici Xpti. Dni. infideles, et illi, qui nondum baptismum receperunt. hoc enim est beneficium amicorum, non inimicorum, ut iam diximus. Cap. 4. quid sit dicendum de excommunicatis? = = = = = = = = = = = = = = =

Caput, 4um,

Quid sit dicendum de excommunicatis?

Ecclesia per excommunicationem Maiorem intendit privare excommunicatum omnibus sufragijs. sufragia omnia sunt orationes, quae nomine Ecclesiae dicuntur, indulgentiae et sacrificium Eucharistiae. Unde colliges Ecclesiam non privare excommunicatum sufragiis privatis quia unusquisque homo suam satisfactionem, et orationem potest specialiter dirigere ad excommunicatum, quae satisfactio proderit si inveniat illum in statu gratiae.

Unde in Sacerdote considerandum est id, quod facit suo nomine, nomine Ecclesiae, et nomine Xpti. Dni. nomine proprio potest Sacerdos in Missa orare pro excommunicato, dummodo id faciat mentaliter non vero per orationes illas, quae in Missa dicuntur nomine Ecclesiae. potest etiam in Memento secreto orare pro excommunicato, dum nomine privato id faciat et aliqui de hoc dubitaverint.

Addunt Angelus, et Silvester licitum esse Sacerdoti dum publice orat nomine totius Ecclesiae simul intentione privata, et in propria persona, petitionem eamdem facere pro excommunicato. Deinde Navarrus addit licitum esse Sacerdoti totum opus dicendi Missam, et sacrificandi, quatenus est proprium opus talis privatae personae

p quod hct suam satisfactionẽ, et impetrationẽ ex opere operantis offerre priuata intentio
ne p excommunicato, q̃a dum illum respectuz illud ẽ priuata oratio, l. satisfactio
cuius applicatio libera, et voluntaria ẽ sacerdoti, et de illa nulla dat ecclesiæ pro
hibitio.

Si autem desideret sacerdos, vt operans nomine ecclesiæ, et Xpti Dñi
n̄ potest hoc sacrificium offerre p excommunicato; cum hoc tamẽ discrimine, quod
si vellit nomine ecclesiæ offerre, illicite, et inualide offeret, q̃a ecclesia nullã hẽt
intentionẽ offerendi p excommunicato, s. potius oppositam, q̃d hoc sacrificium
p illo n̄ offerat. Si vero vellit sacerdos nomine Xpti Dñi offerre sacrificium,
illicite offeret, q̃a facit contra ecclesiæ prohibitionẽ, valide tamẽ, q̃a quoad potestatẽ
applicatiuã valide exercendã nullomodo dependet sacerdos a voluntate ecclesiæ,
vt dicebamus disp. 15. Cap. 2.

In hoc tamẽ agnoscit magnam difficultatẽ P. Arria.
q. cu. ex una parte celebrandi absolute, et simpliciter licita sit sacerdoti,
et ex alia vero possit fiere intentionẽ penitus internam, et occultam offerendi
p excommunicato; quæ cum n̄ sit externa n̄ subiacet ecclesiæ potestati, cum
ecclesia n̄ iudicet de occultis, inferri videtur n̄ peccaturũ sacerdotẽ offerentẽ
nomine Xpti Dñi Missæ sacrificium p excommunicato intentione priuata
secreta, et interna, et penitus oculta. Vnde valde probabiliter inquit P.
Arria defendi potest sacerdotẽ n̄ peccaturum hoc modo offerentem Missæ sacri
ficium p excommunicato.

Asserendũ nihilominus cu. communi sñã, quã tandem
amplectit idem Arria sacerdotem hoc modo offerentẽ peccaturũ mortaliter.
Ratio ẽ, q. lt ecclesia n̄ hẽat potestatẽ in actus pure internos directe, potest
tamẽ hẽre supra illos potestatẽ indirecte, quã pp ecclesia, quæ potest absolute
prohibere celebrationẽ sacri, quandoquidẽ hoc sacrificium ẽ decusũ a Xpto Dño
ecclesiæ in ipsa celebrandũ, potest permittere sacerdoti celebrationẽ sub hac li
mitatione, vt n̄ offerat sacrum nomine Xpti p excommunicatis, l.
poterit permittere externam celebrationem sacri, si talis, l. talis interna

voluntas adiungat, quod est solum exercere potestatem supra voluntatem internam indirecte. 150
aliam solutionem habet P. Suar. videnda tom. 5. de censuris disp. 9. sect. 4.

Difficultas

est qui nam excommunicati pro presenti intelligantur, an nominatim excommunicati et publici clerici percussores, qui dicuntur non tolerati, an omnes omnino etiam tolerati. P. Suar. tom. 5. disp. 9. sect. 2. P. Vasq. tract. de excommunicatione dub. 2. P. Thom. Sanchez lib. 10. de Matrimonio disp. 9. n. 13. et alij dicunt neque nomine Xpi. Dni. neque Ecclesiae licere sacrificium offerre pro excommunicato sive tolerato, sive non tolerato. Oppositam tamen et affirmativam sententiam sequuntur P. Henriquez lib. 13. cap. 11. P. Sa. verbo excommunicatio. P. Coninc. disp. 14. de excommunicatione dub. 6. Card. de Lugo disp. 19. sect. 10. et alij.

Hanc sententiam probant

aliqui 1.° quia multi viri sapientissimi offerunt sacrificium pro provincijs hereticis infectis, et Deus pro excommunicatis toleratis offerri potest hoc sacrificium. ex hoc argumento moveri videtur P. Arra. ad dicendum probabile esse, sacrificium Missae posse in intentione privata, et penitus interna nomine Xpi. Dni. offerri pro excommunicatis toleratis. Ceterum neque probat hoc id quod cum in presenti disputamus, neque P. Arra. ratio est, quia quando sacrificium offertur pro provincijs hereticis infectis, directe offertur pro incremento Catholicae Religionis, et indirecte etiam pro hominibus illis offeratur in quo nihil prohibitum meo iudicio continetur; dubitatio vero presens solum procedit de oblatione directa pro excommunicatis, non vero de indirecta.

Probant 2.° excommunicatus toleratus potest admitti in templum dum Sacrum celebratur, ex quo autem Sacerdos offerat pro omnibus circumstantibus in verbis illis: Et omnium circumstantium; ergo videtur posse Missae sacrificium pro excommunicatis toleratis offerri. —
Respondeo facile potest, quod quando Sacerdos offert Missae sacrificium pro circumstantibus intendere non sint prohibiti; excommunicatus autem prohibitus est, et ideo pro illo non offert Missae sacrificium presertim cum Sacerdos adiungat: quorum tibi fides cognita est, et nota devotio. in quibus verbis excommunicationis

Vinculo ligatis videt^r excludere.

Probatur 3.º possumus cum excom.^{to} tolerato vel itera- ves l. cantare officium divinum; tunc autem possumus pro excom.^{to} dicere: Misereatur tui omnipotens Deus, et Dominus vobiscum: possumus deinde excom.^{tum} toleratum sepelire in loco sacro; ergo similiter Missæ sacrificium possumus pro tolerato offerre. Adhuc quod quando Concilium Constantiense fecit eam divisionem inter excom.^{tos}, ut unus voluerit esse toleratus, alius vero non, nullo modo favere excom.^{tis}, sed solum illis, qui non erant excom.^{ti}

Ex quo fit, quod si possimus cantare, l. recitare divinum officium cum excom.^{to}, et sepelire illum in loco sacro quia tamen possimus Missæ sacrificium pro illo offerre. Ratio est, quia posse cantare, l. recitare cum excom.^{to} divinum officium potius in favorem, et commoditatem non excommunicati, ne multum laboret in cantando, l. recitando; offerre vero Missæ sacrificium pro excom.^{to} commoditas, et utilitas est excommunicati, quæ nullatenus intendit Concilium Constantiense: simili modo de sepultura ecclesiastica dicendum est favore decerni non excommunicatis, ne scilicet, sint soliciti in quærendo locum alium sepulturæ.

His argumentis iam examinatis asserendum est, neque nomine Ecclesiæ, neque Christi Domini posse Missæ sacrificium offerri pro excom.^{to} excom.^{tione} maiori, etiam si sit toleratus, et ritibus apeuatis. Ratio brevis, et facilis est, quia excom.^{tio} maior privat hominem omnibus suffragiis; hæc autem censura non tollitur per interiorem pœnitentiam; unde dimissa culpa per contritionem potest manere censura quo ad suos effectus, et consequenter, si sit toleratus cum tamen sit excom.^{tus} excom.^{tione} maiori privatur fructu huius sacrificii. Disp. 17 de effectibus.

Disputatio, 17,

De effectibus, et valore Eucharistici sacrificii.

Caput. Ium

Ratio meriti, impetrationis, et Satisfactionis quæ datur in hoc sacrificio explicatur.

Cum hoc Sacrificium offeratur a pluribus ut explicatum est disp. 15. potest in ordine ad omnes illos sacrificium considerari. In hoc 1º cap. Meritum, impetrationem, et satisfactionem in Sacrificio relucentem expendemus. hoc sacrificium prout offertur a Xpto. Dno. non habet actualem rationem meriti, quia Xptus. modo non est in statu actualiter merendi: cum hoc tamen stat, quod hoc sacrificium nascatur ex voluntate illa bona, qua hoc sacrificium fuit institutum a Xpto applicando illi merita sua, quæ fuit meritoria tunc, quando concepta fuit a Xpto. Dno. in statu merendi ut diximus disp. 15. Cap. 1º.

Ecclesia item quatenus offert hoc Sacrificium non meretur actualiter per illam oblationem, quia tantum offert ecclesia actualiter in quantum habuit voluntatem acceptandi, Sacerdotem, tanquam ministrum a Deo datum, et offerendi Deo per manus illius Sacrificium; sed hæc voluntas habitualiter solum durat: ergo non meretur per hanc voluntatem, et consequenter neque per oblationem sacrificii. Probatur Minor: per voluntatem enim habitualem nemo meretur actualiter, quia nemo meretur, nisi quando actualiter operatur. Unde quamvis illa voluntas fuerit bona, et honesta non habet rationem meriti actualis.

Sacerdos, et reliqui offerentes merentur quidem per voluntatem offerendi sacrificium, quam actualiter concipiunt, quod quidem meritum erit de condigno, si habeat hæc voluntas conditiones omnes ad meritum de condigno requisitas. Unde correspondebit præmium huic voluntati, quia meritum est in ordine ad præmium; præmium, inquam, ex opere operantis, quod enim præmium datur intuitu nostrorum bonorum operum ex opere operantis est.

Ex quo duo colliguntur. primum est reliquos offerentes præter Sacerdotem, ministrantes, ut, dantes stipendium etc. specialem esse fructum colligere, quia offerentes, verum hic fructus ex opere operantis

est, n. ex opere operato, neq. obstat hoc, qd diximus disp. 15. Cap. 3. nimirum offerentes alios preter Sacerdotem nullo modo percipere fructum ex sacrificio, precisse ex titulo offerentium; q. tunc loquebamur de fructu ex opere operato, n. ex opere operantis, de fructu proveniente ex sacrificio, n. vero de fructu proveniente ex bonis operibus concomitantibus.

Secundum, qd colligitur, e, qd si p errorem apponatur in sacrificio panis hordeaceus, l. vinum ex pomis, n. ideo defficeret fructus ex opere operantis, deficit tamen fructus ex opere operato. n. ideo deficit fructus ex opere operantis, q. potest persistere voluntas illa sacrificandi bona, supernalis, et cum reliquis conditionibus ad meritum requisitis, cui alligatur ille fructus ex opere operantis. deficit fructus ex opere operati, q. ubi nullum datur sacrificium, nullus datur fructus ex opere operato, sive ex sacrificio proveniens.

Impetratio similiter, que reperitur in hoc sacrificio potest in ordine ad omnes offerentes comparari. de sacerdote, et reliquis cum ipso offerentibus, ut ministrantibus, dantibus stipendium etc. certum e p hoc sacrificium impetrare sicut p alia bona opera possunt impetrare. circa Ecclesiam potest esse aliqua difficultas, q. sicut n. meretur propter defectum voluntatis actualis, ita videtur n. impetrare propter defectum eiusdem voluntatis. ille enim dicitur orare, qui habet actualem voluntatem orandi, et consequenter ille dicetur impetrare, qui habet actualem impetrandi voluntatem, cum impetratio, et oratio videantur n. distingui.

Asserendum nihilominus e ad orandum, et impetrandum sufficere, qd aliquis oret sive p se, sive p alium, qd exemplo legati manifeste declaratur. sicut enim Princeps apud Pontificem orat p suum legatum, et impetrat p illum Nationem, sic similiter Ecclesia orat p Sacerdotem tanquam p ministrum ad id specialiter deputatum. unde n. requirit libertas actualis in orante, l. impetrante quando hec actio exercetur p ministrum, l. delegatum. meritum vero sicut n. potest exerceri p alium ita petit libertatem actualem in merente.

Hoc sacrificium etiam comparatum ad Christum Dominum habet rationem impetrationis, qd e idem

ac dicere, qd Xptus. Dnus. actualiter impetrat p hoc sacrificium, quæ Virtus operandi in sacrificio omnino independens e a bonitate, l. sanctitate Ministri, l. Ecclesiæ, cum fundet in dignitate, et excelentia Xpti. Dni. Quare quantumcunq. Minister sit excommunicatus semp. het hoc sacrificium Virtutem impetratoriam ex dignitate, et excelentia Xpti. Dni. Ex quo facile dignoscit, quæ optime Concilium Trid. dixerit: oblatio munda, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest.

Neq. obest hoc e, qd diximus disp. 15. Cap. 1. Nimirum Xptum Dnum n posse suppliciter orare Patrem; q oratio dupliciter accipi potest. 1o quatenus importat defectum potestatis in orante. hoc modo dicimus Xptum. Dnum. n posse modo suppliciter orare Patrem. 2o quatenus e repræsentatio quædam Voluntatis, l. desiderij ee ea, quæ concedenda s. hoc modo asserimus Xptum. Dnum. orare posse quam repræsentationem, et manifestationem Voluntatis, l. desiderij Xpti. Dni. p hoc sacrificium externum et sensibile ee bona concedenda hominibus impetrationem appelamus.

Neq. denique obstare potest ee, qd Xptus. Dns. modo n exerceat libertatem, l. Vim meriti in oblatione huius sacrificij; q ut docuimus Trac. de Sacramentis in genere ad impetrandum n requirit ratio libertatis, l. meriti actualis, ut videmus in actionibus externis, qq. nram voluntatem et desiderium manifestamus, in qq. ratio impetrationis invenit, minime vo ratio libertatis, l. meriti actualis. Solum enim requirit ad impetrandum manifestatio huius Voluntatis, ut Xptus. Dnus. p suum sacrificium manifestat, quocunq. modo contingat.

Dubitabis, an Valor, quem het sacrificium ad impetrandum dicendus sit ex opere operato, l. ex opere operantis? Rio absolute cu. Vasq. hanc Vim impetratoriam ee ex opere operato. Ratio e, q vis illa, quæ fundat in sacrificio independenter omnino a sanctitate, l. malitia alterius cuiuscunq. offerentis, ex opere operato e, ut quam Vim causationem gratiæ ex opere operato in Sacramentis adstruximus; d. hæc Vis fundat in sacrificio ipso independenter a sanctitate l. malitia alterius cuiuscunq. offerentis: e hæc Vis ex

Opere operato ē.

Hinc nascit difficultas, q̄ si hoc sacrificium, quod offert, et ē institutum a Xpto Dno ē impetratorium ex opere operato boni spiritualis, l temporalis videt semp necessario ponendum eē illum effectum, ad quem impetrandum dirigit sacrificium, tum q̄ n̄ orat Xptus Dnus ex defectu potestatis, tum q̄a effectus ex opere operato proveniens infallibilis ē, ut videmus in sacramentis. Unde videt cum impetratoriā in hoc sacrificio relucentem futuram eē infallibilem quo ad effectum, q̄ Xpto petenti, sive p se, sive p legatum nil denegandum est.

Dicitur effectum hunc impetrationis eo modo, quo impetratio fieri debet ꝙ intensionem instituentis sacrificium eē infallibilem; q̄a tn̄ n̄ semper fit impetratio cum debitis circumstantijs requisitis a Xpto Dno sacrificium instituentis n̄ semper obtinet effectum, ad quē impetratio dirigit. Exemplum iam allatum legati hoc manifeste probat. si Rex mitat legatum ad Pontificem, cum potestate ut oret ipsius Regis nomine; scit tamen aliunde Pontifex aliqua postulari a legato, quæ n̄ sunt conformiter ad voluntatem Regis mitentis, quæ ipsi aliunde cognita ē; in hoc casu legatus n̄ petit nomine Regis. sic similiter in nostro casu discurrendum est.

Operatur deinde hoc sacrificium, quatenus satisfactorium ē p peccatis, quod ex dictis, et ex pluribus alijs Scriptura testimonijs manifestum ē; q̄a tamen satisfactorium dupliciter excogitari potest, nimirum, et p peccatis, et p pœnis, videndum ē quomodo eē utrumque referat sacrificium, et, quo ad satisfactionem p pœna plura iam dicta sint disp. 16. prius q̄o de peccato mortali deinde de veniali sermonem instituemus. Cap. 2. an et quomodo sacrificium eucharisticum causet gratiam, et remissionem peccati mortalis? : = = = = = = = = = = = =

Caput, 2um,

An, et quomodo Sacrificium Eucharisticum causet gratiam et remissionem peccati mortalis?

Hic non loquimur de Sacrificio Eucharistico, Ut Sacrum est. Constat enim ex toto tractatu hoc Sacramentum Conferre immediate gratiae sanctificantis augmentum et ex disputatione 12 aliquando immediate afferre primam gratiam, et remissionem peccati mortalis. Loquimur ergo de Sacrificio, quatenus Sacrificium est An Ut Virtus Sacramenti, et Sacrificij sint aequales, quoad effectum infusionis gratiae sanctificantis, et remissionis peccati mortalis. tota difficultas est de immediata productione, quae in homine iusto gratia sanctificans augeat, et quae in homine peccatore supposita attritione supernali gratia sanctificans infundat remissa peccati mortalis.

Dicendum est 1° hoc sacrificium in ratione talis non habere hanc efficaciam immediate producendi in peccatore gratiam sanctificantem remissivam peccati mortalis et supponat in ipso attritio supernalis. Probatur 1°. non agnoscit maiorem efficaciam Concilium Trid. in hoc sacrificio circa peccata mortalia, quam quae sequentibus Verbis exprimit: huius oblatione placatus Dominus, gratiam, et donum poenitentiae concedens, crimina, et peccata etiam ingentia dimittit; sed in his Verbis solum significat quod ratione Contritionis, vel poenitentiae Deus intuitu sacrificij peccata remittat: ergo non immediate per Sacrificium remittuntur, sed solum mediate quatenus intuitu Sacrificij Contritio excitat, vel poenitentiae Sacramentum recipit.

Probatur 2°: si sacrificium immediate produceret gratiam sanctificantem peccati mortalis remissivam posset aliquis habens peccatum mortale cum sola attritione supernali si sibi applicaret Missae Sacrificium, iustificari; posset ita Sacramenta omnia praeter Eucharistiam recipere: posset Sacerdos si recordetur peccati mortalis cum sola attritione confessa, Ut tali Missa prosequi: daret obligatio, quando moribundus confitentur si non possit propter aliquam occurrentem circunstantiam, offerendi pro ipso Missae sacrificij; sed haec, et alia sunt contra communem Catholicorum sensum: ergo etc.

Dicendum est 2° hoc sacrificium non habere Virtutem immediatam producendi in iusto gratiae sanctificantis Augmentum

Ex opere operato. R. dupliciter excogitari potest, q̄d augmentum gratiæ immate, et ex opere operato p̄ hoc sacrificium causet. 1°, nullo modo præeunte ex p̄te eius, qui recepturus ē augmentũ dispositione aliqua, l. actu supnali, et hoc modo ē inauditũ in ecclesia, q̄d gratiæ augmentũ p̄ sacrificium causet, q̄ possimus Missæ sacrificiũ offerre eo fine, ut infanti recens baptizato gratia sanctificans augeat: possemus etiã p̄ homine phrenetico, et dormiente iusto Missæ sacrificiũ ad eundem finem offerre, et reipsa in his gratia sanctificans augeret p̄ solã oblationem sacrificij.

2° modo si requirat actus aliquis supernalis tanquã dispositio, et hic sine fundamento adstruit, q̄a sicut Sacramentum Eucharisticum conferens augmentum gratiæ n̄ requirit dispositionem aliquam ex parte recipientis præter statum gratiæ, et ad summũ voluntatẽ recipiendi Sacratũ; sic similiter hoc sacrificium si haberet hanc virtutẽ nil aliud requireret ad præstandũ hunc effectum illi, p̄ quo offerendũ ē sacrificium, nisi statum gratiæ sanctificantis, et voluntatẽ, ut p̄ ipso sacrificium offerat; s. in hoc casu contra id, quod communiter fideles recipiunt de hoc sacrificio, nullam gratiam sanctificantẽ ex opere operato hic homo recipit, s. solum gratiam ex opere operantis correspondentẽ illi actui bono, et supnali, quo curat, ut p̄ ipso sacrificiũ offerat: Ergo etc.

Unde et illi homo iustus habeat quemvis alium actũ supnalem, et honestũ, dum p̄ illo Missæ sacrificium offert, n̄ auget illi immate ex opere operato gratia sanctificans p̄ sacrificium, q̄ hanc virtutem operandi gratiam sanctificantẽ, et augmentũ illius immate ex opere operato solum Sacramentis inesse, n̄ vero sacrificio ex voluntate Christi Dni. colligit. Cur autẽ in præsenti nos virtutẽ, et efficacitatẽ aliam, præter illã, quæ nobis nota ex voluntate Christi Dni. sacrificio ascribemus? præsertim cum sufficiat ut sacrificium dicat remittere peccata, q̄d remittat solũ mate, obtinendo auxilia ad contritionẽ, et pœnitentiã, qq. immate remittit peccata, ut ex communi Doct. sent constat.

Obices 1°: Sacramentũ Eucharisticum immate confert gratiæ sanctifi

sanctificantis augmentum homini iusto, et homini peccatori aliquando offert prima gratia sanctificantis ... Dicimus eodem modo ... parta, ut sacrificium, et Sacramentum ... Ratio disparitatis est manifestam quia Sacramentum fuit ex positiva institutione ordinat. in sanctificationem hominum, sacrificium vero in ordine ad alium diversum finem, cultum ... Mirum ... quod Sacramentum habeat maiorem virtutem sanctificandi quam sacrificium.

Dices 2°: hoc sacrificium est infinitum in ratione sacrificij: ergo sicut operatur immediate remissionem poenæ, sic operabitur immediate infusionem gratiæ sanctificantis, idem quia valor eius ad utrumque sufficit superabundanter. ... ratione sacrificij est habere immediatam virtutem ad impetrandam gratiam. ... ex infinitate, et valore sacrificij ... colligendam non virtutem ... ex promissione divina, quæ ... constat ex Scripturis ... sicut neque constat huiusmodi virtutem habuisse sacrificium cruentum Crucis. Unde etsi valor eius sit infinitus ad impetrandam gratiam, hoc solum probat habere virtutem infinitam ad impetrandum auxilia quibus homo per pœnitentiam ... in peccato, ... gratiam sanctificantem recipiat. Cap. 3. quid sit dicendum de peccatis venialibus.

Caput, 3,

Quid Sit Dicendum de Peccatis Venialibus.

Ex dictis oportum est eandem saltem virtutem, et efficacitatem quam habet sacrificium circa peccata mortalia habere circa venialia. Unde si potens est ad impetrandum peccatori auxilium, quo iustificat, potiori iure erit potens ad impetrandum iusto remissionem venialium peccatorum. Inquirendum ergo ... an circa remissionem peccatorum venialium habeat hoc sacrificium virtutem immediatam ex opere operato ita ut virtute illius immolationis remittantur.

Affirmativam iam docuit ... quæ dicit esse certissimam, ... Ecclesiæ sensu, Patrum, et Scholasticorum authoritate affirmatam. Negativa vero ... placet ...

Ad dicta cap. precedenti, quo re vera minuitur inter Rel. rao apriori, et unica e; quia qd ex opere operato potest immate Sacrificium, et Sacramentum hent ex divina promissione assistente; d. hoc sacrificium n het ex promissione divina assistente immate operari ex opere operato remissionem peccatorum venialiu; igitur hoc sacrificium n remitit immediate ex opere operato peccata venialia. promina nullum dat fundamentum ad asserendu eiusmodi promissionem divinae factam. Asserendu ergo e. de facto n dari eiusmodi promissione.

Dices. peccata venialia dimi tunt p alia. res minoris momenti quam sacrificium p aquam scilt benedicta benedictione Episcopalem etta. q a fortiori dimituntur immate ex opere operato p sacrificium Eucharisticu Deo gratissimu.

Resp. neg. do Sacramentalia aqua be nedicta, benedictione Episcopale etta. here virtutem immediatam et ex opere operato dimitendi peccata venialia. Solum enim hent virtutem [illegible] dimitendi quatenus excitant suum actum, p. Sacramentu, vi cuius immediate dimi tuntur, et consequenter nihil ex Sacramentalibus ad sacrificium deduci potest. Deinde quamvis Sacramentalia hunc effectum operent imme diate, et ex opere operato n selt e de illis ad sacrificium argumentare q hoc n fuit primo ordinatu ad sanctificandu hominem, e cui aute Sacramenta vel Sacramentalia.

Cardinalis de Lugo ve vera fatetur, venit ad dicendu qd cu hoc sacrificio a Dnia, et propitiatorium expiatorium sit, negari n potest qd special aliquam virtutem heat CC remissione peccatoru praeter vir tute impetratoria auxilioru qq. homo disponat ad agnitutig. n enim debemus confundere virtute qua het ad expiandu a peccatis cu virtute, quam het ad impetrandu quandoquidu utramq virtute currere in hoc sacrificio Scrba, et PP. testant.

Hat ergo virtutem ad impetrandu here. enim specialiter diversum abeo, quo het virtus ad expiandu a pecca tis. prior virtus tendit ad movenda liberalitate Dei, aquo bona impetrantur,

Posterior q° Virtus tendit ad clementiam, sive ad placandum Deum, ne irascatur, et indignetur; quando Deus peccatori dedit auxilium ad poenitentiam movet a Sacrificio, ut impetratorium est: movet etiam a Sacrificio, ut expiatorium et propitiatorium est. Movet a Sacrificio, qua impetratorium est, quatenus liberaliter dedit auxilium ad poenitentiam: movet a Sacrificio, quatenus expiatorium, et propitiatorium est, quatenus deponit indignationem, qua propter peccatum Deus merito negabat auxilia salutis uberiora ad poenitentiam. Unde salvatur utraque virtus in sacrificio distincta, et pertinet ad solum mediate hoc sacrificium educat ad remissionem peccatorum.

Hunc discursum impugnat P. Arriaga, ad Deum nolit ostendere se iratum propter peccatum Petri, congruenter appellari potest liberalitas Dei, et deceptor obtinet impetrationis potest esse, quod Deus non ostendat iratus propter peccatum Petri. exemplo Regis declarat. si quod ego rogavi Regem ne in ordine ad honorandum Petrum, tali et tali dignitate recordetur iniuriae sibi a Petro illatae, Rex ostendat placatus ad meam petitionem congruenter deposita indignatione dicit obitum meae petitionis, sic ad Deus deponendo indignationem, quam propter peccatum ceperat, et erat homini auxilium ad poenitentiam est obitum impetrationis, quapropter virtus propitiatoria ab impetratoria non distinguitur, quia utraque tendit ad placandum Deum iratum propter peccatum.

Melior mihi videtur discursus Cardinalis de Lugo, quia negari non potest, quod aliud sit, quod Sacrificium offeratur ad placandum, et aliud sit, quod offeratur ad impetrandum, prior deceptus ex sua ratione finali supponit indignationem. Sed secundus ex sua ratione finali non supponit indignationem. Unde utrumque deceptum distingui recte censum est. Quod vero propter meas preces Rex deponit indignationem, et confert Petro dignitates, concurrit in illis precibus utraque deceptus finaliter distinctus ex sua ratione finali, et ex obito, quia impetratio respicit liberalitatem Regis praecise non supponendo indignationem ipsius. Propitiatio vero precum respicit depositionem indignationis, quidquid sit de liberalitate. Unde recte distinguitur in sacrificio virtus propitiatoria ab impetratoria: hoc tamen non tollit quominus remissio peccatorum mediate tantum conveniat a Sacrificio.

Dubitabis. An haec virtus impetratoria auxilii ad poenitentiam habeat semper infallibiliter suum effectum?

De hac difficultate Consulendi ss. Suarez et Vasquez. Breviter Ro. 2. dicta cap. 1. non semper esse infallibilem effectum impetrationis, quia licet detur in sacrificio virtus impetratoria infallibilis, quantum est ex sui virtutis effectus tamen saepe impedit, quia impetratio infallibilis quo ad effectum semper involvit conditiones multas ex voluntate Dei, et Christi instituentis sacrificium, quarum defectus facit effectum non esse infallibilem. Ubi notandum est, quod licet saepe dentur virtute sacrificij auxilia uberiora ad poenitentiam, non semper contritio sequeretur, quia sub illis auxilijs potest homo ponere absolute, et simpliciter non conversionem.

Ad satisfactionis pro poena, quia illa dicta in praecedentibus duo in praesenti solum dubitatur. Primo est an hic effectus sit immediatus. Respondetur immediatum esse, quia homini ipsi, cui applicatur Missae sacrificium quatenus satisfactorium, nullo alio mediante dimittit poenam temporalem, si nullum detur impedimentum, quia sicut solutio debiti immediate extinguit debitum sic solutio pro poena ex voluntate Christi Domini applicantis suas satisfactiones immediate extinguit poenam. Secundum est an hic effectus sit infallibilis? Respondetur infallibilem esse. 1°, quia sicut antiqua sacrificia immediate, et infallibiliter offerebant expiando ab immunditiis legalibus; sic sacrificium hoc habet virtutem purgandi, immediate, et infallibiliter a poenis, debitis pro peccatis, cum hoc sacrificium sit satisfactorium per satisfactiones Christi Domini quae ipsi applicantur. 2°, quia si nullum adsit impedimentum, non apparet causa, cur hic effectus non sit infallibilis, cum Concilium dicat hoc sacrificio remitti poenam, quae debetur pro peccata. Cap. 4. Valor huius sacrificij examinatur.

Caput Ultimum.

Valor huius sacrificij examinatur.

Supponendum est in hoc sacrificio posse considerari valorem ex opere operantis, et valorem ex opere operato. Valor ex opere operantis in ordine ad offerentes comparatur ea ratione, quae ex dictis facile constat. hoc sacrificium prout ab Ecclesia oblatum habet valorem ad impetrandum nomine suo. ex opere, inquam, operantis. Licet Ecclesia actualiter non mereatur, neque satisfaciat in oblatione sacrificij, quia ad impetrandum, ut dictum est,

Non requirit Libertas actualis ut requirat ad meritum, et satisfactionem. hic valor 156
sive virtus auget ex maiori sanctitate eorum, qui actu existunt in gremio Ecclesiae, quia for
tior est virtus ad impetrandum in magis iusto, quam in minus iusto.

Hoc sacrificium deinde

ut oblatum a reliquis offerentibus Sacerdote, Ministrantibus, dantibus stipendium
etc. habet valorem ad meritum, satisfactionem, et impetrationem ex opere operantis, qui
valor auget ex offerentium sanctitate, et dignitate. totus hic valor his omnibus corres
pondens ex opere operantis finitus, et limitatus est, cum fundetur in eorum dignitate
finita, et limitata, et in eorum operibus finitis solum, et limitati valoris.

Quare

Tota difficultas devolvitur ad Christum Dominum principalem offerentem, et instituentem
sacrificium, quia licet Christus Dominus actualiter non mereatur, neque satisfaciat per huius
sacrificii oblationem applicantur illi merita sua, et satisfactiones infiniti valoris,
et voluntas illa quam habuit instituendi, et offerendi sacrificium habuit similiter in
finitum valorem, et dignitatem.

Unde ex hoc capite videtur novissimum hoc sacrifi
cium a Sacerdote oblatum repraesentantis personam Christi sive qui est aequivalenter Christus
habiturum infinitum valorem, et dignitatem.

Pro cuius difficultatis resolutione dico 1°

Non aliquos ex antiquioribus apud P. Vasq. hoc sacrificium ut a principali offeren
te offertur esse quidem infinitum in ratione sacrificii, et non habere infinitum valorem
actione cuius, si cetera necessaria decurrant, posset esse in actu 2° infinite meri
torium, impetratorium, et satisfactorium. Hanc conclusionem non est ex principiis
a P. Vasquez statutis, probo cum P. Suar. hoc sacrificium non solum esse infini
tum ex parte rei oblatae, sed etiam ex parte principalis offerentis, cum Christus Dominus
sit res oblata, et principalis offerens in sacrificio: ergo hoc sacrificium in ratione
sacrificii habet infinitam dignitatem, et valorem.

Obiicies contra hanc resolutionem:

Oblatio huius sacrificii de qua praecipua difficultas instituitur est finita

Quandoquidem ē ab offerente finito qualis ē Sacerdos. Vt Enim optime dixit. S. Thom. in 4. dist. 45. q 19. artic. 5. In satisfactione magis attendit affectus offerentis, quam quantitas oblationis: Igit Sacrificium sive Vt melius dicam Actio Sacrificandi n ē absolute, Et simpliciter infiniti Valoris. Aliunt quod quamvis hoc Sacrificium offerat p Manus Sacerdotis saepe saepius impuri, et Peccatoris, Vetamen Vera Xpus ē qui sacrificium offert; Vnde illa oblatio n est Actio personae finitae, et limitatae, sed actio Xpi st, et actiones Sacramentorum Sicut, et obedientia legati praestita Pontifici moraliter ē obedientia Regis; Quare n ē Considerandus Sacerdos Vt homo finitus ē, sed Vt Sacerdos, sive Vt ē moraliter, et equivalenter Xpus. Contra: hoc autem modo oblatio Sacerdotis ē moraliter actio Xpi Omnino et Deo hēt infinitum Valorem.

Dico 2° hoc Sacrificium hēat illam dignitatem, et excellentiam sive Virtutem in actu 1°, quo ad sufficientiam infinitam n tn impendere eiusmodi virtutem infinitam intensive in actu 2° hoc ē, n pāucum effectum simpliciter infinitum in actu 2°. Ratio facilis ē; Nunquam remittit p hoc sacrificium pena infinite intensa, q pena purgatorij finita ē quo ad intensionem, nec pena eterna, q hoc supponit remissa p Attritionem sive p infusionem gratiae Sanctificantis, neq p sacrificium fit immediate remissio peccati mortalis, Vt iam probatum ē, et quamvis immediate p Sacrificium fieret, hoc n ē opus infinite intensum, nec infinitum alio genere infinitudinis, q Solum ē ablatio peccati finiti solum malitiae: Ergo hoc Sacrificium quo ad efficaciam, sive in actu 2° n ē infinitum intensive hoc Conclusio Communis ē inter DD. in qua nil aliud intendit, nisi ad p hoc Sacrificium n ponatur effectus actualiter, et Categorematice infinitus.

Dico 3°: hoc Sacrificium, quatenus impetratorium ē infinitum ē extensive, sive Syncategorematice. Conclusio Pt q Nunquam p tot oramus in sacrificio, quin possimus orare p pluribus, et pluribus alijs in infinitum sine termino: Rursus nunquam tot possumus petere beneficia p Sacrificium, quin possimus plura, et plura, maiora et maiora petere: Ergo hoc sacrificium, quatenus impetratorium, hēt infinitatem extensivam

Sineabitur. idem dicendum est de offerentibus, vnum enim illorum hic hoc sacrificium infinitatem quandam extensiuam, hoc est, non minuitur, vel auget effectus illis correspondens, quicunque ille sit, ex eo, quod plures, vel pauciores concurrant ad idem sacrificium offerendum. Vnde tam magnum fructum percipit ex titulo offerentis, qui audit Missam simul cum pluribus, quam si audiret cum paucioribus.

Dico 4.a Maie

tanum, et alios, quos affert, et sequitur P. Vasquez disp. 231. hoc sacrificium quatenus satisfactorium non esse infinitum in actu 2.o siue quod idem est, satisfactionem ex sacrificio prouenientem esse finitam, ita vt hoc sacrificium applicatum multis minus cuilibet prosit, quam si pro vno solo applicaretur. pro cuius resolutionis intelligentia sciendum est dupliciter hoc sacrificium potuisse institui. 1.o modo, quod sacerdoti offerenti in cuius potestate est applicatio sit data potestas a Christo. Domino applicandi tot gradus satisfactionis vel vni personae tantum, vel pluribus in quouis numero pro sua voluntate ita vt omnes illi gradus singulis assistant. 2.o modo

ad vni oblationi sacerdotis correspondeat vnus adaequatus effectus, v.g. decem gradus satisfactionis, qui omnes possint a sacerdote vni personae applicari, vel inter multas distribui, non vero ad omnes possint singulis applicari, vel similiter in illis multiplicari, ita quod vnus gradus vni, alius vero alteri applicetur, et sic pluribus applicatum minus prosit singulis, quam si pro illis seorsim applicaretur. Asserimus ergo sacrificium fuisse vero secundo modo, non vero 1.o modo institutum.

Ratio potissima resolutionis

desumitur ex vsu Ecclesiae, si enim institutio facta fuisset priori modo nunquam deberent sacerdotes vni tantum applicare fructum sacrificii: cur enim priuarent reliquos fideles tanto fructu, si absque vllius detrimento possent singulis aliis aequalem fructum satisfactorium communicare. Quod Christi Ecclesia vt ita fit. quod quandocunque offert sacrificium pro anima Petri, legit vt illi omnino prosit, quantum potest ex intentione Sacerdotis, pro illa tantum, et non pro aliis applicari solet: ergo etc.

Alme e, qd fideles Marx. soliciti sint, Vt spe
ciatim, et inparticulari pro se solis Missae applicentur, q Supponunt ex doctrina ecclesiae
tanquam omnino certum n tantum prodesse Missae sacrificium pluribus applicatum,
quantum si Vno solo applicet. Rursus sequent ex opp Sententia sacerdotem
qui tenet Missam integram quo ad totum suum fructum satisfactorium appli
care pro duobus, l. tribus. Satisfacere celebrando Vnam pro omnibus, cum tantum
prosit omnibus illis, quantum si pro singulis seorsim offerret. Responsiones, quas
exhibet P. Vasquez his argumentis optime refellunt a Cardinali de Lugo,
et Arr.

Objicies 1°. Res oblata in hoc sacrificio e Xpus ipse infiniti Valoris,
qui sicut potest in infinitum Sincatice impetrare, ita Vt tantum impetret Vni,
quantum alteri, et tantum omnibus, quantum singulis, sic poterit in infinitum
satisfacere, ita Vt tantum satisfactionis applicet singulis, quantum omnibus.
Resp. Xpum oblatum e quidem infiniti Valoris, noluisse tamen applica
re sacrificio sua Merita, et satisfactiones, illo genere infinitudinis, Vt tantum
sit Vni quantum omnibus pro tot datas, potuit, qualiter Voluit, sacrificium instituere.
quo ad impetrandum autem n dat tam Vrgens fundamentum Vt in satisfactione, q Si
impetro pluribus per sacrificium, n minuit effectus pro pluribus illis, quod in impetratio
nibus illis humanis Videre e.

Objicit 2°. Sequeret ex nra re, qd multiplicatis
iis, qui assistunt Missae minus illa profutura e singulis, quam si pauci audirent, quod
e contra Superius dicta, et communem sensum fidelium. Resp in audientibus
sacrum, et in alijs offerentibus duplicem fructum considerandum e. primus e
qui correspondet illis, quatenus sunt offerentes, nam omnes dicunt esse duplicem
ex opere operantis, et ex opere operato. Secundus e, qui correspondet illis, quate
nus sunt ij, pro qq. sacrificium offertur.

Si Loquamur de priori fructu, qui co
rrespondet offerentibus, quatenus offerentes sunt, hunc dicimus multiplicari
taliter in Vnoquoque iuxta propriam capacitatem, Vt n minuatur fructus praecise

... offerentium multiplicitate. Si loquamur de fructu satisfactionis, qui percipit[ur] ex oblatione sacerdotis, tunc asserimus inter multos distribuendum [illegible] et futurum singulis.

His tandem concludunt quæstiones difficiliores, quæ circa hoc augustissimum sacrificium possunt agitari, reliquæ apud Sumistas quoslibet, facile invenient: Hæc cum dicta tam pro Sacramento, quam pro Sacrificio sint in laudem Domini nostri Jesuchristi Sacramenti sacrificii qui instituit, et Beatæ Mariæ semper Virginis concepta absque macula peccati originalis.

Hispali scribebat D. Acacius Sariós Bexarana
Et edit finem die vigesima secunda mensis
Iunij anni Domini 1657.

Bonal
Cl. fili

Tractatus de charitate Theologica Per R. P. M. Fr. Antonium Bonal chatedre vespertine meritissimum Moderatorem in hoc regali Collegio SS. P. N. Augustini Complutensi

[illegible] charitas in Scriptura [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] Trinitate cap. 1. 3 quid est charitas [illegible]

[illegible]

neq. dilectio sumitur pro charitate, Amor vero charitatem et dilectionem, nam Amor esse potest ad voluntatem cum etiam ad appetitum sensitivum pertinet; dilectio autem aliquam electionem dicit, quae non [illegible] ad appetitum [illegible] charitas vero [illegible] ad voluntatem [illegible] [illegible] charitas [illegible] [illegible] [illegible] efficax [illegible] [illegible] quod [illegible] est amor dilectio sit, neque [illegible] dilectio charitas [illegible] [illegible] charitas sit dilectio et Amor et [illegible] dilectio, et si charitas non sit, sit tamen Amor.

3. [illegible] et [illegible] [illegible] charitas [illegible] inter bonos benevolentia, atque [illegible] amore, atque a Deo dixit [illegible] [illegible] 27 in [illegible] [illegible] inter [illegible] charitas [illegible], nemo enim [illegible] charitatem [illegible] charitas [illegible] pro dilectione [illegible] [illegible] juxta illud Pauli [illegible] [illegible] charitas bene ordinata incipit a se ipso.

4. [illegible] charitas in sacra pagina et apud sacros Theologos [illegible] pro Deo [illegible] Joannis 4 dicit Deus charitas est et qui manet in charitate in Deo manet.

5. [illegible] 3 [illegible] charitas [illegible] quo Deus homines diligit [illegible] [illegible] ad [illegible] cap. 17 commendat autem Deus charitatem suam in nobis. et [illegible] 34 in charitate perpetua dilexit. [illegible] [illegible] dilectionis quo ho

P. Bened

fol. 2

[illegible] die [illegible] habuit [illegible] lib. 3 [illegible] cap. 13 [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

In hac [illegible] ultima et postrema [illegible] [illegible] de charitate [illegible] 26. in [illegible] 26. [illegible] 27. [illegible] 23 [illegible] 46. [illegible] de charitate [illegible] ex [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in capita diversa dividentes sit [illegible]

Disputatio 5.a de ipsa charitate
[illegible] habitu [illegible] precise sumpta

[illegible] charitatis [illegible] [illegible] [illegible] charitas sit? 2.o [illegible] existat satis [illegible] ex sacra pagina [illegible] [illegible] [illegible] testimoniis ad quidditatem charitatis [illegible] [illegible] de notitia sit 3.o

Dubium 1um an habitus charitatis sit aliquid realiter in anima

Conclusio est [illegible] Veram probabiliter

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] existimauit charitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charitatem [illegible], [illegible] [illegible] aliarum [illegible] Theologicarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad actus charitatis [illegible] boni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dei, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] explicant [illegible] Diuus Thomas [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Theol. [illegible] ad [illegible]

[illegible] distinguuntur [illegible] ea ratione sicut
ordinatur: communiter inter Theologos et probatur Sacra Scriptura
ad Corinthios 13 Nunc autem manent fides
spes, et charitas; [illegible] charitas commemoratur
et spes, [illegible] nobis infusa [illegible]
[illegible] charitas [illegible] nobis infusa

Clarius [illegible] charitatem

Cantica Apost. [illegible] in cordibus nostris [illegible]. In
[illegible] charitas manifestissime [illegible] a Spiritu Sancto
[illegible] ad intelligendum [illegible] testimonii [illegible]
[illegible] apparebit [illegible] [illegible]
[illegible] assumit [illegible]
[illegible] testimonio [illegible] de charitate qua
Deus diligit nos, sed de charitate qua Deum amamus
[illegible] exponit [illegible] de Spiritu
et littera cap. 21, charitas [illegible] Dei dicta est diffundi
in cordibus nostris [illegible] ipse diligit, sed qua nos
facit dilectores suos.

[illegible] testimonio [illegible] sermone
[illegible] de charitate actuali, sed habituali, ita exponit
[illegible] cap. 7 [illegible]
[illegible] nobis infusam esse, [illegible] charitas
Dei diffundit in cordibus eorum qui [illegible], et illis
infusa [illegible] accipit homo
tria [illegible] fidem spem et charitatem, [illegible]
accipit homo [illegible] infusa [illegible] dixerit [illegible]
[illegible] et charitatem [illegible] accipit infusam

Prob. 1° ex Concilio Tridentino ubi sess. 6 cap. 7 ait, iustificationem non esse solam peccatorum remissionem, sed et sanctificationem, et renovationem interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiae, et donorum, ubi dicitur sanguine Dei [illegible] ab actibus distinguuntur [illegible], et de bono charitatis dicitur, quod statim subdit in ipsa iustificatione simul cum peccatorum remissione haec omnia simul infusa accipit homo, fidem, spem, et charitatem. Et can. 11 Si quis dixerit homines iustificari sola peccatorum remissione exclusa gratia, et charitate, quae in cordibus eorum per Spiritum Sanctum diffundatur, atque illis inhaereat anathema sit. Ubi eodem modo loquitur de inhaerentia gratiae et charitatis, sicut de [illegible] inhaerentia in anima [illegible], et intendit [illegible] enim asserebant haeretici [illegible] de charitate.

[illegible] haec [illegible] ex [illegible] Sanctus Thomas [illegible] charitas [illegible] Dei [illegible] immanens [illegible] voluntas ad actum charitatis [illegible] actus noster charitatis non esset [illegible], nec liber, nec meritorius, [illegible] charitas [illegible] si [illegible] nihil charitatis [illegible] humanae voluntatis ad actus charitatis immanens per se [illegible], actus charitatis non esset ab aliquo principio [illegible] in [illegible] non esset voluntarius [illegible] nec liber, nec meritorius [illegible] liberalitate [illegible] inhaerente [illegible] voluntas ad actum charitatis [illegible], nec liber, nec meritorius, [illegible] quae velamine quae

fol. 4

i actio intra ig. ergone. deinde cum nihil sit liberum nisi sit voluntarium, nec meritorium, nisi sit liberum [illegible] [illegible] divinae charitatis nullo modo sit actio nostri intra, nec sit voluntarium nec liber, nec meritoria. probatur ma. illa actio i actio intra agenti, quae operat agens omnia alia [illegible] sibi intra, [illegible] non potest esse intra [illegible] [illegible] si [illegible] proximate [illegible] ipsius [illegible] charitatis creato nostri intra [illegible] [illegible] [illegible] ad actum charitatis [illegible] esse actio intra. ma. [illegible], mi. probatur non enim potest Deus esse intra nostri [illegible] [illegible] in [illegible] intra [illegible] sit [illegible] liberum et [illegible] sit liberum et [illegible] quibus vero [illegible] [illegible] finitum et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] D. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible] charitatis [illegible] liberum et meritorium [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstrando [illegible] [illegible] [illegible] argumentum [illegible] [illegible], [illegible] argumentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntate [illegible]~~

... vel inquisitioni ... fuit ... ut ... ad ... [illegible] ... tamen ... ad ... opinandum adducam ... aequa solvemus. In ... perspicue ... quibus autem ... id ... persuaserit duobus capitibus sequentibus trademus.

... principaliter notandum ... in praesenti duplici ... difficultates. Prima ... sit ... ponendus aliquis habitus creatus ad diligendum actu charitatis = 2a. dato talis ... sit ... an ... charitas ... sit in dato casu charitas habitualis ... [illegible] ... erit duobus sequentibus capitibus ... de hac difficultate ...

An detur et quis sit ... habitus creatus ad diligendum actu charitatis vel Deum ...

[illegible]

fol. 4

Deo [illegible] spiritualis [illegible] nisi [illegible] in
[illegible] Deo gratis [illegible] spirituale, nisi [illegible]
[illegible] Dei [illegible]
res [illegible] spirituales [illegible] eliciere, nisi medio
[illegible] dato [illegible] homo spiritualis.

[illegible] maius bonum charitas [illegible]
[illegible] moralis, et [illegible] charitatis [illegible]
[illegible] esset virtus moralis maius bonum charitate [illegible]
[illegible] moralis hoc [illegible]
solus opus bonum [illegible] agens [illegible]; at si actus [illegible]
[illegible] charitas [illegible]
opus bonum [illegible] maius bonum esset virtus
moralis. [illegible]
[illegible] bonum [illegible] bonum [illegible] bonum reddit
[illegible] agens; [illegible]
[illegible] nisi [illegible] alia gratia, at Deus facile potest
[illegible] charitas nostra [illegible] alicuius [illegible] charitas
[illegible] nostra et si reddat opus bonum [illegible] tamen [illegible]
opus.

[illegible] insufficiens [illegible]
[illegible] advertit, [illegible] si [illegible] negaretur
actus charitatis requiri [illegible] possunt [illegible]
[illegible] Operatur [illegible], sive
velle sicut [illegible] ad intelligere, [illegible]
[illegible] actus, [illegible]
[illegible] excedit [illegible] generant ab
[illegible] intellig
[illegible] intelligit [illegible] medius, nempe [illegible]
[illegible] in [illegible] intelligere
[illegible] abstracta [illegible] et [illegible] Deus [illegible] intelligit
[illegible] medio alia [illegible] Deus [illegible] Deus cognit; ita
[illegible] abstracta. Vel [illegible]
[illegible] Deus [illegible] intui

beatorum coniungit eis quasi forma eius, ipse se intus eisdem ita diuam
perfectionem intelligit, per se non per aliam speciem, et actus intelligendi
quem elicit procedit ex coniunctione Dei cum ipsa tanquam creaturarum intelligentium
potentias, non sit in intellectu, quod voluntas in amando non recipit aliquid in
voluntate aliquod medium, sed sufficit coniunctio Dei cum voluntate ut ab
ipsa egredi possit dilectionis actus. Hoc fundamentum supposito ait Aegidius
quod possent moueri assumptus si essent aliqui qui non requirerent
habitus in voluntate medium ad eliciendum charitatis actum.

Ex quo tantum procedebat Aegidius ascendens
Absolutus manere tres illas rationes, ratio huius capitis propositas
idque demonstrat singulis singulariter respondens, et earum
insufficientiam declarat instantiis apertis argumentis quibus sub hu-
ius claudit actus perfectus eiusdem agens perfecta, quod opor-
tet quod aliquod creatum efficiat, per quod creatura diligere aliquis potest
intelligens perficiat voluntatem ut actus perfectus charitatis eliciat, hoc
in hunc argumentum non requirit ad hoc sufficit a Deo specialis unio
cum ea ex parte voluntatis efficiat in ordine ad eliciendum actus cha-
ritatis quasi ipse Deus forma in perfectio voluntatis, fuit clara instan-
tia per suppositione non sicut diligere Deum in actu perfectissimo
diligere actiones volibilis idem intelligere in actu perfectissi-
mo intelligere actiones intelligibilis, quod sicut sufficit sola
unio ad intelligendum [illegible] quam
actus perfectissimus ita sufficiens erit sola extrinseca species
[illegible] ad eliciendum diligendi actum perfectum.

Respondet vero Aegidius ex[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Dei, et [illegible]
[illegible] per [illegible] Dei [illegible]
[illegible] Deo [illegible]

[illegible] aliquae per [illegible] Dei [illegible]
[illegible] intelligibili [illegible] per
[illegible] potest [illegible]
[illegible] ab [illegible] Deo [illegible]
intelligendi [illegible]

[illegible]
[illegible] aliqui [illegible]
[illegible] spiritualis vel corporale [illegible]
[illegible] aliquis [illegible] nisi [illegible]
[illegible] nisi in [illegible]
[illegible]
[illegible] exemplo [illegible]
[illegible] velociter [illegible] sufficit [illegible]
[illegible]

[illegible] Deo [illegible]
[illegible] Dei ad [illegible]
[illegible] spiritualis [illegible]
[illegible]
[illegible] modis [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] media [illegible] charitatis [illegible]
[illegible]
[illegible] intelligere ac [illegible]
[illegible] alio modo [illegible]
[illegible] summe
intelligibile intelligit sine medio [illegible] summe [illegible]
[illegible] diligit [illegible]
[illegible] totaliter [illegible]
[illegible] intelligit [illegible]

at vero volunt. infime amabilia sine medio amat summe autem amabilia per medium diligit

Atqui vero si uniformiter sunt [illegible] intellectus et voluntas ad suum actum, nec [illegible] adesset in potentia nec [illegible] sequeretur, quod voluntas sine medio de quo loquimur Deum diliget

Sed ut appareat notat [illegible] quod intellectus ut intelligat Deum, de duobus mediis indiget, unum est species quae intelligibilis intellectum informans, et aliud est lumen [illegible] in [illegible] voluntas quod [illegible] ait [illegible] [illegible] apud intellectum [illegible] medium nempe [illegible] intelligibilis ex parte volunt. in [illegible] aliud medium, per [illegible] [illegible] [illegible] quae movet intellectum ad intelligendum, inclinat voluntatem ad amandum. Unde cum [illegible] Dei [illegible] in intellectum et velle [illegible] [illegible] [illegible] unius [illegible] ex parte alterius, etiam ponit ex parte unius, etiam ex parte alterius ponit [illegible] dicto medio [illegible] dubium [illegible]

Aliud medium est lumen [illegible] [illegible] sufficit [illegible] ad intelligendum [illegible] [illegible] si intelligentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], et hoc erit lumen aliquod supernaturale in [illegible]
sicut [illegible] [illegible] luminis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Dei. Vel [illegible] [illegible] advenire, et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] medium [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] aliud
medium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad intelligendum
infima [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] ad intelligendum [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] [illegible]
[illegible] lumine [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] ad intelligendum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] lumine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Ratione sic prob[atur]

[illegible] omnes ipsius medijs sententijs, quod oppositae sententiae assumunt; sicut solet inter verum actum intellectus ita solet voluntas atque actus dilectionis, [illegible] actum intellectus [illegible] supernaturalis [illegible] ipsius [illegible] et voluntas [illegible] actum [illegible] sine aliquo habitu [illegible] ad virtutem ipsius voluntatis [illegible] praemissa [illegible] immediate [illegible] habitum.

Probatur [illegible] Deus quo agens [illegible] eo magis immediate operatur quo Deus sit perfectissimum [illegible] operabitur agens actus charitatis absque aliquo hinc medio = [illegible] autem [illegible] si sermo sit de actu charitatis ut est effectus Dei [illegible], si sermo sit de actu charitatis ut est effectus creaturae [illegible] itaque actus charitatis sicut quilibet alius effectus [illegible] effectus Dei et [illegible] effectus [illegible] actus charitatis prout effectus Dei fit in nobis a Deo sine aliquo medio, sicut Deus enim ut potest perfectissime agens etiam immediate [illegible] actus charitatis ut est effectus voluntatis creatae fit in nobis ab ipsa voluntate mediante aliquo habitu per elevante ad eliciendum illum, ad hoc enim non sufficit naturalis virtus voluntatis sicut non sufficit naturalis virtus [illegible] ad intelligendum clare Deum, ideo debet poni aliquis habitus ipsius voluntatis et elevans ad eliciendum talem actum.

Respondebis [illegible]
[illegible] charitatis [illegible] sicut sine medio [illegible] a Deo [illegible] Deus [illegible] charitatis [illegible] sine medio [illegible] charitatis [illegible] actu.

Nego cons. ad probas Deum immediate dispono mi.
Maior immediate operatur Deus actus charitatis d. actus charitatis
pendet a Deo, et pendet a Deo p.mi. et nego cons. itaque q. Deus
tribuat causalitatem virtutis seu habitus mediis quibus producant
suos effectus, non derogat operari immediate Dei in suis effectibus, cum Deus
influat immediate non mediante aliquo realiter distincto ab eo, ac proinde
non obstant duae perfectioni, ipsi illis est perfectio agentis operari
immediate effectus illa quae in suis effectibus [illegible] aliquo, [illegible] fluant
ab alio agente mediante aliquo modo vel [illegible] [illegible] de
rogat perfectioni agentis immediate dependentis, perfectioni
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur.

[illegible] obiicies Deus dicitur vita animae sicut anima vita cor-
poris; sed anima absque ullo medio corpus vivificat et vivificat; ergo
Deus absque ullo medio animam vivificat et perficit, sed actus charita-
tis est charitatis supernaturalis [illegible] [illegible] granulatam
sicut fecimus ad aliquos quorum dilectionem [illegible]; ergo actus charitatis
[illegible] Deus in nobis immediate et non [illegible] mediis.

Resp. 1. ad argumentum ex [illegible] hic dicitur nam
sicut anima vel sicut [illegible] aliquam [illegible] [illegible] omnino
nego maior et datam. Nego cons. vivificat effective [illegible]
cum dicimus quod [illegible] sicut maior [illegible] omnino [illegible]
[illegible] Deus vivificans [illegible], et [illegible] vivificant corpus, quo
[illegible] falsa [illegible] enim Deus vita animae, ac anima vita corporis
[illegible] enim vita corporis [illegible] Deus autem dicitur vita animae per
modum principii efficientis, vel exemplaris. Unde cum sua [illegible]
[illegible] mediante alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
effectivus [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], vel [illegible] hinc quod Deus
[illegible] vita animae [illegible] modum principii effectivi [illegible] illius [illegible]
[illegible] habitus medio quo fiat status spiritualis et supernaturalis

[illegible] 51. C[illegible]

... et [illegible] huiusmodi operationes vitae supernaturalis elicere, [illegible]
[illegible] per [illegible] corpus, [illegible] anima [illegible] gratia non debet [illegible] corporis suis
[illegible] eliciant aliam [illegible], quia [illegible] non dat [illegible] aliam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
corporis [illegible]
[illegible] mediis suis [illegible] quae in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] malo aliquo [illegible] operationes [illegible]
[illegible]
[illegible] aliquo [illegible] dicto,

3° [illegible] operationes [illegible]
[illegible]
[illegible] in recreatione [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in ordine [illegible]
[illegible] ex [illegible],

[illegible] possumus [illegible]
Ad [illegible] actus charitatis [illegible] debet [illegible]
aliquo recipit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sequeretur [illegible]
[illegible]
[illegible]

Item augmentum charitatis habituale ... in diuitijs ... quod recipit ad modum recipientis ... recipitur, ita quod in arma ... [illegible] trahit ad maius bonum recipientis ... ut sit ... et hoc quod ... recipit in malo ... trahit ad malum quod non sit bonum ... recipit in malo quod trahit ad malum, sicut ... recipit in malo ... trahit ad malum, debet intelligi illud axioma ... magis vel minus ... magis vel minus ... [illegible] ... in alio

Prima ... trahit ad maius ... [illegible] ... in alia ... inclusa ... habitualis ... ad maius ... [illegible] ... sit ... vel aliqua ... charitatis ... [illegible]

Vltimo ... charitas ... bonum infinitum ... amor ... [illegible] ... et dicit Dionysius ... infinito bono ... infinitus ... nullius ... infinitus ... medio ... charitatis ... bono infinito ... ad ... [illegible]

Caput 3um ... charitatis ... [illegible] ... dato ... infinita ... [illegible]

Bona
fol. 9

Itemque ex dictis [illegible] quinq. [illegible] suppo. 1.ª q. M. [illegible] Divini salutarij ex ablatione hujus [illegible] impeditae simplic. [illegible] cum sit Theologia affirmat [illegible] [illegible] M. [illegible] de facto diminuendo tamen equaliter de fide spe et charitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] difficultas in [illegible] reducit ad suam suppo.

Suppo. 2. M. negare hujus charitatis creatae [illegible] charitatis creatae ablatae [illegible] tamen posuit [illegible] in hac [illegible] Theologi [illegible]

Suppo. 3. M. negare hujus [illegible] charitas [illegible] charitatis — Suppo. 4 ex [illegible] M. [illegible] negare ablatae [illegible] charitatis, [illegible] charitatis [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

Suppo. 5 et ultimo ex [illegible] M. [illegible] negabit hujus charitatis [illegible] hujus charitatis [illegible] negaverit hujus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hujus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Haec [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in aia
[illegible] charitatis de facto sit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ex [illegible] Veritas [illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible]

[illegible] quod [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] Deus [illegible]

[illegible] immediate [illegible] immediate [illegible] Deus immediate [illegible] et [illegible] immediate [illegible]

[illegible] a Deo [illegible] et immediate unitus [illegible]

p.° Genal.
fol. 10

[illegible] Deus [illegible] intime et immediate [illegible] [illegible] [illegible] actu charitatis [illegible] immediate ab ipso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediate [illegible] [illegible] [illegible] immediate ab ipso [illegible] [illegible] [illegible] ab ipso dicta [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actu [illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus charitatis [illegible] [illegible] [illegible] creata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immediate [illegible] charitatis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus charitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intime et immediate [illegible] [illegible] immediate [illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] a Deo [illegible] Beati [illegible]
[illegible] tamen excludendo aliud medium [illegible]
[illegible] unire [illegible]
[illegible]

[illegible]
Volat [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] experire [illegible]

[illegible]
[illegible] de Visione beatifica [illegible]
[illegible] lumen [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
se tenens.

[illegible]

Primus modus [illegible] unicuique [illegible] singulis videtur enim quod ex[illegible] sequitur [illegible] ponere [illegible] peccatis [illegible] disponere [illegible] charitatis [illegible] ad diligendum actus charitatis [illegible] in [illegible] quo [illegible] dat [illegible] disponere [illegible] actus charitatis [illegible] falsum [illegible].

[illegible] ad [illegible] vel facile in [illegible] triplici modo dicendi quomodo [illegible] effectivo [illegible] aliquid ultimam dispositionem ad [illegible] ipsum [illegible] actus charitatis [illegible] ad [illegible] ipsum [illegible] [illegible] auxilio [illegible] effectivo [illegible] [illegible] charitatis [illegible] ad [illegible]

[illegible] alii dicunt ultimam dispositionem ad [illegible] ab auxilio [illegible] transeunti [illegible] charitatis [illegible] in [illegible] effectivo [illegible] charitatis [illegible] auxilii [illegible] effectivo [illegible]

[illegible] denique dicunt alii [illegible] auxilii [illegible] difficultatis [illegible] auxilio [illegible] effectivus ad diligendum actus charitatis dispositionis [illegible] auxilio [illegible]

Dubium 2um. An actus charitatis de Deo [illegible] fieri possit per auxilium [illegible] sine habitu charitatis [illegible]

R. P. Bonae [illegible]

[illegible] fol. [illegible]

Charitatis

Ope huiusq[ue] diximus dub. anni [illegible] expediunt

[illegible]

[illegible] siu[illegible] [illegible] supposito [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] esse [illegible] diximus [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Si [illegible] difficultate [illegible]

[illegible] ex scientia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

12 art. 5 [illegible] 3 9 [illegible] 2 [illegible]

[illegible] 1 n. 3 6 [illegible] Caietanus [illegible] et alii

[illegible] ex [illegible] [illegible]

[illegible] 4 [illegible] 3 [illegible] 4

[illegible] in 4 dist. 49 q. 2

art. 2 [illegible] 40 [illegible]

q. 12 art. 7 [illegible]

negatiua [illegible]

[illegible] et [illegible] Scotus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible]

[illegible] ex [illegible]

[illegible] schola [illegible] et ex [illegible] dicunt, [illegible]

[illegible], [illegible], [illegible], et [illegible]

[illegible] disputatione [illegible] de beatitudine [illegible] de lumine [illegible]

[illegible] ex [illegible]

[illegible] q. 23 art. 2 5 [illegible] in 4 dist. 49 q. 2

a. 2 [illegible] in 4 dist. 17 q. [illegible] art. 2 [illegible]

[illegible] dist. 17 q. [illegible]

[illegible] 3 art. 2 [illegible] 20 [illegible] 2 [illegible] 175

[illegible] 3 [illegible]

D. D.[a] et R.[a] asserat Dey auxilij extra parte [illegible] Diuersi habitus charitatis creditur de ceteris habitibus ad [illegible] [illegible] de hoc [illegible] supernaturalibus [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] in hoc Collegio Sacra Theologiae moderator in [illegible] [illegible] Dei. [illegible] quo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] caput

[illegible]

[illegible]

Vera et [illegible] asserit [illegible] actus charitatis et [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Cum a[utem] ad [illegible] dixi [illegible] Deus [illegible]
dependentia [illegible] accidentia ac [illegible]
[illegible] potest Deus [illegible] dependentia [illegible]
[illegible] potest Deus [illegible]
[illegible] potest [illegible] dependentia
[illegible] accidentia [illegible]
[illegible] Deus [illegible]
[illegible]
Eucharistia [illegible] dependentia [illegible]
Cum aut[em] [illegible] potest [illegible] accidentia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] contradictoria [illegible]
[illegible] accidentia [illegible]
[illegible] inquirit an [illegible] seu quaeque alia [illegible] potest [illegible]
[illegible] Eucharistia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] debet [illegible]
[illegible]
[illegible] aut[em] inquirit [illegible] dependentia
[illegible] potest [illegible]
[illegible] Eucharistia [illegible]
Cum [illegible]
[illegible] Deus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

fol. 13

[illegible] aliud quam [illegible] in qua, simulque
[illegible] concursus [illegible] actus supernaturalis?

[illegible] [illegible] [illegible]
a Deo [illegible] auxilium ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] auxilium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] generalis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] auxilium et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in eo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in Deo, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible]
[illegible] actus [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] auxilium [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] auxilium [illegible]
[illegible] [illegible] supernaturalis, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simul tamen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] integra [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] philosophantur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritualium

actum q. e in Deo [illegible] actualis [illegible] Deus
ad [illegible] actu [illegible] : [illegible]
et [illegible] q. [illegible]
q. [illegible] quae [illegible]
[illegible] lib. 3 [illegible] n. 120.

[illegible]

[illegible]

Licite [illegible] certa n[on] p[ro]p[ter] aliq[ua] q[uae] ex[tr]a i[n]ordinate fieri, [illegible] ad [illegible] alia ordinis [illegible] et ex[illegible]
[illegible] p[ro]portionari [illegible] alb[illegible] [illegible]
[illegible] in quo [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] unanimi[illegible]
[illegible] sepultur[a] [illegible] et sic [illegible]
[illegible] [illegible] nec
[illegible] albedine [illegible] ut dubi[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] nec dubi[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]

[illegible] Deus [illegible]
[illegible] Deus [illegible]
[illegible]
Deum. [illegible]

[illegible] Deus [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] et ri effectivi.

[illegible] 2a [illegible] specialmente [illegible]

[illegible] et ri libera [illegible]

M.o Bonal

fol. 15

[illegible] proxime potens [illegible] Dei [illegible] principium [illegible] actus supernaturalis [illegible] intelligi [illegible] principium actus [illegible] creatae [illegible] potentia [illegible] ipsa [illegible] vitae [illegible] operari.

Primo impugnatur haec solutio quia principium actus supernaturalis quod in Deo est non est principium proxime divinum vitae creatae supernaturalis, quia tale principium non potest divinum [illegible] in actu proxime potens elicere actus supernaturalis, consequenter quod actus supernaturalis sit actus vitae supernaturalis, illud principium divinum quod proxime potens elicere actus supernaturalis, quod divinum [illegible] principium proxime vitalis in ordine supernaturali [illegible] proxime distinctum [illegible] vitae creatae debet esse principium [illegible] in ipso vivente [illegible] vita in [illegible] sit [illegible] ab intrinseco [illegible].

Deinde impugnatur [illegible] dicta solutio quia actus primus [illegible] actus ut distinguitur [illegible] potentia operari dicat efficiens aliquid in subiecto seu potentia [illegible]; tantum [illegible] quod principium activum quod in Deo [illegible] divini proxime potens elicere actus supernaturalis; [illegible] quod principium activum dicat efficiens aliud [illegible] ad actus efficiendi reducat [illegible] in principio activo [illegible] quod illud sit dicere [illegible] proxime potens operari [illegible] ad actus operandi [illegible] dicere [illegible] proxime potens operari [illegible] efficiens aliquid in ipsa potentia seu subiecto [illegible] principium activum ut [illegible] divinum [illegible] proxime operandi actus supernaturalis [illegible]

[illegible] principium [illegible] vitale [illegible] principium [illegible] vitale, quod [illegible]
[illegible] actus [illegible] in Deo [illegible]
[illegible], sicut [illegible] vitae [illegible] dicendum [illegible]
[illegible] actum [illegible] in Deo [illegible] efficiens [illegible] ad [illegible]
[illegible] supernaturale creatum.

Sit 3a. Concl. [illegible] efficiens [illegible] supernaturalis
[illegible] potest a Deo [illegible] auxilio [illegible] in hac [illegible]
[illegible] ab [illegible] supplere a Deo [illegible]
[illegible] supernaturali [illegible] habili [illegible] modo illius [illegible]
[illegible] gratia [illegible] supernaturali [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible].

Probatur [illegible] divina [illegible]
quae [illegible] potest [illegible] posita gratia in anima [illegible]
supernaturalis [illegible] efficiens [illegible] auxilio pure [illegible] quidquid [illegible]
a Deo [illegible] auxilio pure [illegible] in illo [illegible]
[illegible] in anima [illegible] divinus [illegible] supernatural[illegible]
[illegible] ut [illegible] gratia [illegible] modo [illegible] actus [illegible]
[illegible] elevata [illegible] simul [illegible] ipsa [illegible]
[illegible] auxilio pure [illegible] supplere [illegible] efficienter [illegible]
[illegible] subrogaret [illegible] virtus aliqua intra
ipsum quae esset effectiva [illegible] supernaturalis [illegible] elevati[illegible]

[illegible] posita gratia in anima [illegible] quidquid [illegible]
[illegible] potest [illegible] efficere [illegible] partialis [illegible]
[illegible] eliciendi [illegible] concurrente [illegible] partialis [illegible]
[illegible] divinus ad [illegible]
efficiens [illegible] supernaturali [illegible]
[illegible] semel posita gratia in anima [illegible] auxilio [illegible]
[illegible] efficere [illegible]
[illegible] erat effectivum [illegible] posita gratia [illegible] potest Deus [illegible] auxilio
pure [illegible] efficere in [illegible] vitale [illegible] erat effectivum.
[illegible] auxilium [illegible] si ex aliqua parte

M.º Boral

fol. 26

ut. obstaret Deus efficere in pcca id q. hi... erat efficienter mag.
q. hi... in illis efficere actus ... gratiam ... pos. ...
... gra in aia ... efficacem ... gratia ... divino
[illegible] q. hic ... posset ... ut ... in dies
... flamma ... difficultas ... discursus
... ad ... ex ... anni.

Dico quo ... dicitur ... ubi
... actio posset immediate ... duo ... contrahibilia ...
... quae ... medio ... quantitatis ... intermediae
intercedente ... ille immediate ait ... ergo ...
... immediate ... aliquid ... immediate ... denominative
... ad ... immediate ... ordine ad
qualitatem, ... enim ... qualitas ... subiecto ... mediante
quantitate ... intercedente ... quantitate ...
... intercedendo ... qualitas ... subiecta attingit ... ad
subiectum ... immediate attingit subiectum ... in illa
subiectatur; sicut ... carnis ... immediate
... immediate ... quae immediate
attingit ... loca ... loci ... ad ... per ...
... quae immediate attingit qualitatem subiecto ...
... actio ... coextensibile ... ubi
... quantitas ... actio ... extensibilis
... attingit immediate ... attingit ordine ... subiecto ...
... ordo ... ordine locali sive situali
unde ... ubicumque ... caro ... immediate
immediate attingere ... immediate attingentiam
... immediate ordine ... qualitatis
... actio ... mediante alia ... qualitate ...
... dicere ... actio ...
... extensibilia ... immediate ... ad ...
... ad ... de anima ...
... anima ... tantum ... habebat

in intu

intellecti q. n sit tota aia educt qz ad eõs 1o7 s [illegible] q. 3z ad
Dei intus, q. spes immate subsistens [illegible] dicit [illegible] [illegible]
q. intus in ipsa ita aia [illegible] l ex quo deducit q. si aia [illegible]
[illegible] eadẽ affectio immate afficit aiã et pos [illegible] [illegible]
n enim afficit aia iẽ [illegible] [illegible] [illegible] subita [illegible] [illegible]
affectione [illegible] excludit q. ead. affecti. potest immate
afficere [illegible] ad [illegible] diuersa [illegible] [illegible].

Ad affectionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tiones afficiunt formaliter posteriora etiã formaliter afficiunt priora
q. si affectio ẽ actus [illegible] actus multo magis erit actus [illegible]
pos quare si species intelligibilis afficit [illegible] q. afficit intus
solus afficiet formalit intus, [illegible] formali aiã q. intus [illegible] affecti
aiã [illegible] adipisci tanquam actus ad pos: at vero [illegible] affec
[illegible] affectiones virtualit posteriores q. affectio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dixit [illegible]
[illegible] [illegible] in nobilioribus subiectis [illegible] nobiliora

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arguiti [illegible]

posit Deus [illegible] [illegible] i producere simul cu illa actus supernales [illegible]
[illegible] in aia simul cu pon. producere [illegible] auxilium pure extri
[illegible] ex [illegible] quidquid [illegible] effectiu erat [illegible] huius
discursus [illegible] ex [illegible] dub [illegible] ubi [illegible] [illegible]
virtute effectiua actus [illegible] supernalis adeq. [illegible]
solus nec solus pos [illegible] adequati [illegible] ex duobus [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] et pon. [illegible] mi huius discursus [illegible]
nec [illegible] nec [illegible] pos i aliqua [illegible] posit

[illegible] producere actus supernales [illegible], q. et si pon. n sit affecta
formalit in ordine supernali et actualit in [illegible] [illegible] affecta
virtualit [illegible] affectu et actualit sit [illegible] pos ut modo di
cebamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible]
[illegible] virtualis [illegible] [illegible] pon [illegible] virtute [illegible]
[illegible] ad producendũ actus supernales [illegible] quidẽ cu virtute [illegible]
[illegible] sibi [illegible] [illegible] virtute [illegible] ante [illegible] [illegible]

M. Bonal

fol. 17

... ipsis virtualiter tanquam a principali elevat: ... quod Deus ... effectus ... sine virtute supplere a Deo potest; at ... in eo casu ... effectus ...

Caput 3 ... et 2 ... solutio argumenti

... [illegible]

Ideo ad argumentum dicendum est quod quamvis Deus
posset facere quas [illegible] efficientes potentia absoluta; et
[illegible] [illegible]; et distinctio [illegible] posset [illegible]
supplere defectum ~~[illegible]~~ habitus supernaturalis [illegible]
supernaturalis in quo finale elevandi [illegible] [illegible]
supernaturalis [illegible] effectivus actus supernaturalis [illegible]; [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] absolute [illegible]. Deus posset
facere [illegible] fuit [illegible], hoc debet intelligi
[illegible] [illegible], [illegible] de [illegible] [illegible]; [illegible]
Deus posset producere ignem sine eo quod concurrat ignis aliquis
[illegible] ignis, tamen non posset facere quod sit ignis
[illegible] [illegible], alias [illegible], [illegible] ignis, quia [illegible]
[illegible] [illegible], si Deus non [illegible] ignis [illegible]
efficit ignem, illud [illegible], sic similiter [illegible] elevativus sit
[illegible] potentia in ordine supernaturali, licet [illegible] possit
efficere [illegible] sit in ordine supernaturali, id tamen efficere
nequit, quin [illegible] in ordine
supernaturali.

Ad [illegible] vero [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligibilitas [illegible] creati
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] creati
[illegible] creati, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], et proportionatus [illegible] [illegible] adequata
[illegible] Deus [illegible] [illegible] [illegible] creati
creati [illegible] ex infinita intelligibilitate [illegible] Deus, et
[illegible] [illegible] proportionabiliter [illegible] [illegible].
[illegible] Deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] Deus [illegible] [illegible] creaturis [illegible]
[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] intelligibili
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ma Bonal
fol. 2

Quicquid ex dicta operationis humanae interius, nec mouens ipsum, nec dictorum suis, nec aliorum obiectorum quo esset[?] … omnino praecedunt.

Ad 3m … … … … est speciale, …
… … … … … … et … … … … …
… … … … … … … … … …
… … … … … … … … …
… … … … … … … … …
… … … … Talis actus supernaturalis … …
… … … … … … ad actus supernaturales
… … … … … … … … …
… … … … … … … …
… … … … … … … … … …
… … … … … … … … …
… … … … … mouet ad actus supernaturales …
… … … … … … … …
e in Deo.

… … … … … … … …
… … … … … … … …
… … … … … … … … …
… … … … … … … … …
… … … … … … … …
… … … … … … …
… … … … … … … …
… … … … … … … …
… … … … … … … …
bene infert … … … … … … …
… … … … … … … … …
… … … … … … … …
… … … … … … … …
aliquo … … … … … …
… .

Ad argum. et confirm.em respondeo dicendo
potest Deus supplere omnia, cum ipsis [illegible] impe-
[illegible] vel sanctitatis in natura sanctificante, formalitatis
Xpti. [illegible] immediate et dicta subsistentia reddendo [illegible]
[illegible] immediate [illegible] et [illegible] existendi
[illegible] reddere [illegible] existendi [illegible] formam
humanam Xpti. Dni. [illegible]
[illegible] una [illegible] manet [illegible]
[illegible] [illegible] aliud [illegible]
[illegible] in Deo, [illegible] modo [illegible]
[illegible]

Huic argum. [illegible] quibus [illegible]
[illegible] plures [illegible] et sine dubio [illegible]
aliquas [illegible] difficultates in [illegible] argum. [illegible]
[illegible] aliquibus [illegible] Deus [illegible]
quas ex [illegible] aeterna, [illegible]
[illegible] [illegible] huiusmodi [illegible]
[illegible] aliqui vero [illegible]
[illegible] aliis [illegible] partis, aliqui vero
[illegible] effectus [illegible]
[illegible] a Deo [illegible] effectus [illegible]
[illegible] in [illegible]

Ad argum. [illegible] admitto [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Deus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] auxilii [illegible]

[illegible] ... beati et [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... unio [illegible] Deus [illegible]

[illegible] ... alterius.

[illegible] ... Deus [illegible]

[illegible] ... beati [illegible]

[illegible] ... tamen intra [illegible]

[illegible]

[illegible] ... humanitatem [illegible] sanctificat, [illegible]

de subsistentia, et [illegible]

[illegible] Deus [illegible]

[illegible] ... illius subsistentiae.

[illegible] ... integra [illegible] subiecto, [illegible]

[illegible] ... subiecto.

[illegible] ... alicuius [illegible]

[illegible]

[illegible] ... substantia [illegible]

[illegible]

Ergo in potentiam ipsius Spiritualis mentis. Ergo substantia
proportionata non intenditur per auxilium extrinsecum, immediate
[illegible] extra, quapropter [illegible] hic non solutum
[illegible].

Sed non ad intendum [illegible] oppositum [illegible]
Non sufficit ad Veritatem intendi, neque per se debent
debent Virtutem actus quae [illegible] proportionari debere
effectui cum [illegible] causa media sua virtute, effectus autem de
quo loquimur est intrinsecus et non solum extra supernaturalis; igitur
[illegible] quae causa [illegible] ad productionem talis effectus, intra
supernaturalis esse debet, ut sit proportionata cum effectu. Unde cum
[illegible] [illegible] intra proportionata
cum effectu supernaturali intra esse non potest, nisi [illegible] intra
cum proprio [illegible] proportionante [illegible] elevet extra
non sufficienter manet proportionata cum effectu ipso [illegible]
[illegible] extra et intra supernaturalis est.

[illegible] in [illegible] [illegible] saltem [illegible]
[illegible] supernaturali [illegible]
[illegible] actus supernaturalis [illegible] talis [illegible]
supernaturali [illegible] proportionata [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ab alio [illegible]
ea [illegible]
actus supernaturalis [illegible] ab actu supernaturali
non [illegible] proportionata

Ad [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] proportionata [illegible]
[illegible] ab alio [illegible]
[illegible]; neque tamen [illegible] sequi [illegible] actus supernaturalis

Sa. [illegible]
[illegible]

… exudat Virtutis Voluntatis [illegible] … [illegible] … sp[irit]ualis … [illegible] … elevans, et … [illegible] …

Pro intelligentia [illegible] animadver[tendum] … [illegible] … [illegible] elevatis [illegible] … [illegible] … [illegible]

[illegible]

… [illegible] …

[illegible]

uas seu proportio quae acci[dentia] generat aliud in diversis ali[is] [illegible] substantia in [illegible] alia [illegible] comparate, vel in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] summate accidentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] unione intima [illegible] [illegible] in ipsa [illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible] alia [illegible] in [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] potest in [illegible] [illegible] seu [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] me effectum [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] supernaturali ut [illegible] [illegible] summate posset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

actus supernalis =

Dico 3.º [illegible], [illegible]

[illegible] omnis [illegible] supernaturalis debet [illegible]

[illegible] Virtute supernaturali supernaturalitate [illegible]

[illegible] 2.º [illegible] substantiva [illegible]

[illegible] sit [illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible], et [illegible]

[illegible]

Tamen non est supernaturalis [illegible]

[illegible] quae [illegible] virtutis [illegible] supernaturalis

[illegible] Virtus supernaturalis

[illegible] Virtute [illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible] supernaturali [illegible]

[illegible] substantiva [illegible]

supernaturali, quae [illegible] intellectus [illegible] supernaturali

[illegible] supernaturalis [illegible]

supernaturalis ex [illegible] supernaturalitatis quae [illegible]

Virtus supernaturalis [illegible] substantivae [illegible], [illegible]

vel [illegible] supernaturalitas [illegible]

supernaturalis [illegible]

supernaturalis [illegible] supernaturalitas [illegible]

Et [illegible] advenit aliqua virtus [illegible] virtus supernaturalis

[illegible], [illegible], quae

[illegible] tribuat augmentum virtutis [illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible].

Dico 3.º [illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible] implicat enim [illegible]

supernaturalis sine [illegible] sit [illegible] aliqua [illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible]

Dubium [illegible] ~~[illegible]~~ habitus charitatis sit [illegible] accidentalis [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae examinat
[illegible] [illegible]

Caput [illegible] [illegible] [illegible] rationes [illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible]

[illegible] charitatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Signa [illegible]

Lusitano tomo 2 [illegible] lib. 2 [illegible] 3 [illegible]
[illegible] ne [illegible] seculo [illegible]

Verum ita sensit Ioannes Bachonius [illegible]
[illegible] ex ista Carmelitana familia [illegible]
[illegible] [illegible] proxime [illegible]
[illegible] et [illegible] ad supernaturale
[illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible] portionem [illegible]

[illegible] Bachonius [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] lumine [illegible]
[illegible] visionis [illegible]
[illegible]
[illegible] ex [illegible]
[illegible] et [illegible] videtur [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

[illegible] supernaturale [illegible]
naturale [illegible] an [illegible]
[illegible] ad [illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] debet [illegible], et [illegible] aliquo [illegible]
[illegible]
ta, et inchoata [illegible] actus supernaturalis [illegible]
tribuit [illegible] [illegible] animalia et rationali

[illegible] activus [illegible] influere [illegible]
supernaturalis. [illegible]
[illegible] ad summum [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible] ad summum [illegible]
[illegible] effectus [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]
[illegible] ad summum [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] supernaturalis

Instat ut exponat [illegible] que de modis [illegible] [illegible] [illegible] et supernaturali [illegible] de modis [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] et supernaturalis cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] modis [illegible] [illegible] et [illegible].

[illegible] sufficiant [illegible] stabiliendo [illegible], cuius [illegible] adeo [illegible] singulare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] visionis beatae et aliorum [illegible] supernaturalium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicemus [illegible] supernaturalis [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Caput [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] an Vero debeat Valere Varus aliquando [illegible] ibi ab [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] proxime et immediate, [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] inter [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sane [illegible] tenent [illegible]

[illegible]

[illegible] inter

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1618 [illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Genl.
2. 23

[illegible] et Montalvo in suis tractibus [illegible]
de charitate et vita.

[illegible] [illegible] extremis [illegible] affrathin
[illegible] [illegible] tota [illegible], [illegible] agendi [illegible]
[illegible] [illegible], ita ut [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Virtute ab [illegible] [illegible] [illegible], ita ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proximo, et [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et virtutibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sicut in ipso calore. [illegible]
[illegible] [illegible] dubio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per Virtutes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] auxiliante.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adeandis [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 17. 3. [illegible] a q. [illegible]
[illegible]. [illegible] in eadem
[illegible] [illegible] 10
[illegible] 6
[illegible] 4. [illegible]
[illegible]
[illegible] 23 [illegible] 2. [illegible]. [illegible]
[illegible] 12 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] quodlib. [illegible] Ba-
[illegible] Legionensis [illegible]
[illegible] 2. [illegible]
124 sect. 6; et M. [illegible] de auxiliis [illegible]
tenent [illegible]
quod [illegible] adeo [illegible] ut nullus [illegible]
[illegible]

Sed ante [illegible]
[illegible] Religionis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] inimicos
et adversarios [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2. [illegible] dicens
[illegible]
et in religione

M^o Bonali

fl. 24

A duerto [illegible] dissidijs an a[illegible] [illegible]

Mate que ipsa ad actus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] creata [illegible] in [illegible] in aliqua
[illegible] [illegible] maior [illegible]
[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] docet phil. in 2° physic. et 2° de anima; [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible], ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible] materia [illegible]
[illegible] simul [illegible]
in [illegible] [illegible]

Primus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aqua
[illegible] calor [illegible]
aqua [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] aqua [illegible]
calefactionem [illegible] calor [illegible]
[illegible] aqua
calida [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aqua in [illegible]
[illegible] anima [illegible]

dicerit tantum [illegible] [illegible] [illegible]
electiva, nec tantum [illegible] actus supernaturalis
[illegible] tanquam [illegible] accidens, et dono [illegible]
[illegible] tanquam [illegible] habet [illegible]
substantiali et radicali activitate; in quo [illegible] dicere
[illegible] adversarii [illegible] videre [illegible]
[illegible] affectione [illegible] 5 et [illegible] tom. 1 in 3. q. 62
[illegible] q. 1. a. 2. [illegible] 9. 3. 5. [illegible] 28, et 5. [illegible] 29 et 30 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 13. et [illegible]
[illegible] deducunt [illegible] videre [illegible] apud ipsos et
apud illmos nros [illegible] Berry et Montalbi [illegible]
[illegible] scriptis [illegible]

4. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mediante qua tanquam facultate et potentia
[illegible] [illegible] [illegible] actus charitatis quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] charitati [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] charitatis [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

N° [illegible]

fol. 2[illegible]

illy [illegible] pro eminentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut ut [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Duplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalibus [illegible] Virgo supernaturalis inde sequitur obiectum supernaturale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et hoc [illegible] [illegible] supernaturalia attingunt.

Ex quo utrumque [illegible] [illegible] mediante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] huiusmodi influentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], secundum tamen [illegible]

[illegible] [illegible]

circa [illegible] actus adaequate elicitiva [illegible]
[illegible], sed decorativa efficientiae ipsius [illegible]

Secunda pars probatur [illegible] [illegible]
Voluntas [illegible] qualitatibus [illegible] [illegible], quae habent
pro suo objecto intellectum et amantem [illegible]
nisi duo [illegible] [illegible], sunt enim [illegible]
per calefactiva, sed ad alias activae [illegible]
si [illegible] actionem [illegible] [illegible]
sic voluntas

Divinus tamen [illegible] actio [illegible]
est ad actus supernaturales [illegible] [illegible]
sit quo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] voluntas, etiamsi tamquam
[illegible] [illegible], et intelligit ut potens intelligere
et vellet quaecumque vellet, et intelligeret sive naturalia
sint, sive supernaturalia; unde sequitur per [illegible]
actus supernaturales [illegible] [illegible], [illegible]
activitas qua operatur naturaliter in [illegible]
[illegible] activitas [illegible] nihil aliud [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] reduci possit, et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] naturalia [illegible]
attingenda [illegible] potest [illegible]
et immedia [illegible] [illegible] agentis [illegible]
[illegible] potest [illegible] [illegible] naturaliter et [illegible]
obedientialis. [illegible] potest [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] supernaturalia [illegible]
[illegible] potest nisi per [illegible] supernaturales,
[illegible], et remedia quae [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] Dei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Quare cum dixit [illegible] ornata [illegible] pro [illegible]
[illegible] ad actus supernaturales [illegible] virtutis [illegible]
[illegible] quam virtutes [illegible] et activitas illius [illegible]
[illegible] entitatem [illegible] [illegible] supernaturales [illegible]
[illegible] ad actum [illegible] potentiam [illegible] agentibus
[illegible], et [illegible] sub ordine [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] potest [illegible] [illegible]
[illegible] ad actus supernaturales [illegible] [illegible]
[illegible] supernaturales [illegible] sicut [illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] et [illegible] attingere [illegible]
[illegible] tamen [illegible] naturale posse [illegible]
et supernaturales [illegible], [illegible] potest ad [illegible]
supernaturalia attingenda, [illegible] potest ad [illegible] naturalia

Caput 3 q. d. 1a. An daemones [illegible]
[illegible] agendi et simul
[illegible]

[illegible] angelus [illegible] negative [illegible]
[illegible] activae ad actus supernaturales [illegible]
[illegible] immediate [illegible]
[illegible] agentibus supernaturalibus; [illegible]
[illegible] et penultimo [illegible]
[illegible] habitus [illegible] sit [illegible] volitiva, [illegible]
[illegible] immediate [illegible] immediate [illegible]
[illegible] qui [illegible] sibi [illegible]
[illegible] adversarii [illegible] angeli [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

recy actus sui actus q. si virtus haec Deureat ad actus spiritualis immaterialitatem..., haec Deureat immateriali vel virtus activa, saltim partialis ac proinde ut partialis ratio immaterialis agendi actus supernaturalis; consequenter.

Ant. minor. demonstratur 4.° ...ptudem... in ... mobili, ... per ablatum ... actu ... non ... actum ... actus in ordine ad productionem ... nulla ... et non ... subiectalis ... activa ... ipsa ... actiua... ... idem ... ... alia ... dicta ... actiuitas ... subiectalis ... terminata ... ... subiectalis ... actiue ... proxima ... et ... adaequatus ipsam ... ... agere ... in bona ... quid ... actiuitatis ... activitatem ... ... et subiecto ... calor ... ignis ... ... quid ... actiuitatis ... ...

Prob. ... ... actiuitatis ... ... actiuitate ... ... actiuitas ... actiuitas ... ... agendi ... actiuitatis ... proxima ... proxima ...

N.° [illegible]

fo. 27

naturaliter influere; neque bene solvitur secundo, quia, dato quod
quod sit potentia immediate remota ad aliquem effectum, et quod influat
immediate in ipsum effectum quando [illegible] exemplis [illegible], quia
(ad ultimam dispositionem et remota potentia ad actum, quia
[illegible] ratio, et non potentia ad [illegible] illa potentia
remota

Sed dices, quando sit argumentum [illegible] in-
fluere in [illegible] solvitur argumentum, quia licet naturaliter
influere proxime in actum [illegible] et [illegible] proxime
remota potentia ad actum, [illegible] non influere im-
mediate [illegible] et actionis quae exercentur, [illegible]
[illegible] et actionis convenientis [illegible]
[illegible] actionis quae exercet [illegible]
[illegible] ad [illegible] potest [illegible] adhuc [illegible]
formali, et in [illegible] activitatis ab [illegible] convenientis?
[illegible] implicat in [illegible]; implicat enim [illegible]
immediate [illegible] quae [illegible] non [illegible] immediate
potentia sicut [illegible] substantialis [illegible]
immediate, et proxime ad productionem actionis [illegible] quia
[illegible] quae exercet independenter [illegible] convenientes
ab accidentibus [illegible] substantialis [illegible]
[illegible] in [illegible] proxime [illegible] remotae, quia
[illegible] implicat in [illegible] actionis quae exercet [illegible]
[illegible] influat immediate [illegible] substantialis, [illegible]
[illegible] actionis ipsa non [illegible] in [illegible] potentia proxi-
ma [illegible] remota.

Si autem dicatur non solvit argumentum
[illegible] solutio, neque [illegible] [illegible]

ri intendunt volatz in influere propter immateriale
et actuiales eminate in actus spirituales: ita et radiatu
Veduci potiit intelligenti ab activitate habitus timidi
ejus ipsa immate in fluentis materiales spirituales, vel
in Deortio alius ratione, sicut ipsa quales Deartus suppleri
ejus virtus. et in fluxus ilius quod est tollit agentius
activitas illa per quam immate influit per ipsius ad
situar proxime potentias, sive exceptis, activitas
ejus Veduci potest ad actus, ut in Deortio ac
lentatis spiritibus in ipsius si ter quantitas [illegible]
Vemore potens tanto adingendo activitatis quam
exce het, etsi proximo Dueriat illis

Nec exemplis seu instantia desumpta ex
parte quae non urget rogemus ita in parte in divina
natura substantialis utique quae ipsius est subiectum in sequi
proxima et immate fit substantiali rae suae potentiae
locali, et dispositionis ri tribuunt potentiam magis
Planus istius suae potentiae ad nam proprie potentiam
ad alias, nec cum divina sit adeo spiritualis forma, utsit ea
ejus sicut ad rem fiat divisione potius licet quas
illis potest fieri, et tantum sic modo sit sive, ad hoc
illa.

Ex quo patet devenit negativa quia
dicto etsi sic se habent per actiua voluntatis hic dea
Vitati in ordine ad actus sint per gravia magis
dicimus tum potentiae ad sic substantiales nec ubicumque in
hac sit per activa voluntatis diurent indigentiae per
activitatis quam necesse intelligentia ab illa extras

Mº Bonal.
fol. 26

in actu [illegible] mag. actualis [illegible] magis actus
[illegible] perfectionis ad eam quam [illegible], [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] aliquid
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] activitas [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
activitatis [illegible] efficacis.

[illegible] [illegible] [illegible] praedicta solutio
et [illegible] et explicat magis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] influere in actus charitatis [illegible]
[illegible] [illegible] activitas [illegible], et actus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] influere immediate active in
[illegible] activitate [illegible] [illegible] influere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] activitas [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] activitate [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] activitas [illegible]
[illegible] immediate [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] immediate in [illegible] [illegible] [illegible]?
[illegible] falsum est dicere [illegible] influere immediate
[illegible], [illegible] [illegible] activitatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] falsum
[illegible] [illegible] [illegible] immediate [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] activitatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] accidentalis [illegible].

[illegible] virtutem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tamen [illegible] [illegible], [illegible] ut [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] ut illius [illegible] [illegible]
[illegible] sibi [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] proximus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] habemus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible]
naturalis, et [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] naturali et supernaturali [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] supernaturale [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ab aliis [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], alii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Caput [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
quoad subiectum
supernaturalis.

Charitatis

N. Bonal
29

ly sequitur huic maxime faciunt ad
uersarij sic quod habet actus supernalis charitatis in ade
quate quoad subiectum supernalis quod tota virtus et ao
proxima influendi illius in quoad subiectum supernalis
[illegible] relinquitur [illegible] ab aliquibus [illegible]
de quorum numero [illegible] Martinus de Montalvo
[illegible] de Vita [illegible] ad artem 5. questio 12
[illegible] dictus supponi debere [illegible]
[illegible] admitti [illegible] negotiis ad [illegible]
reducit

[illegible] virtus proxima productiua
[illegible] actiua debet esse proportionata effectui produ
cendo [illegible] virtus et actiuitas [illegible] non est proporti
onata effectui adequate quoad subiectum supernalis [illegible]
[illegible] virtute, et actiuitate [illegible]
[illegible] tota virtus proxima et actiuitas [illegible] ad actum
supernalem in quoad subiectum supernalem [illegible]
[illegible], [illegible] virtus [illegible] supernalis
adequate quoad subiectum excedit [illegible] supernali ade
quate quoad subiectum, [illegible] virtus proportionata effectui
excedi non potest ab [illegible] virtus illa [illegible]
[illegible] proportionata effectui: [illegible]
in certa [illegible] habet et explicat [illegible]: ille effectus
excedit virtutem [illegible] qui in [illegible] virtutis [illegible]
adequate supernalis in [illegible] virtute [illegible]
[illegible] virtus naturalis [illegible] excedit ab actu charitatis
qui in adequate supernalis

Obstat 1.º ex plat magis esse adeq. supernalis excedit virtutes eas adeq. naales quo esse adeq.te supernalis excedit saltem partialiter virtutes eas que partim i naalis partim supernalis. Pro cōn, q.d esse adeq.te supernale quoad substans excedit adeq.te virtutes que naalis i adeq.te, ergo esse inadeq. supernalis adeq.te quoad substans ñ excedet saltem inadeq.te et partialiter virtutes illas que partim i naalis partim supernalis

Obstat 2.º et retorquet priores arguments actus charitatis ñ e partim naalis et partim supernalis quo virtutes proxima et tam virtutis illius ē constat entitate naali et supernali inadeq.te supernalis ēē debet. Pro cōn. a.d virtus naalis quoad substans nec adeq.te nec inadeq.te potuerit adest esse adeq.te supernale, et tamē ā. ej supernale sit ē q.d excedit virtutes et activitates cujusque eas naalis si virtus naalis tale esse potuerit quia p.te in illa virtute esset potentia, est ñ excedeat virtutes et activitates eas naalis, et ñ supernalis ñ esset: ergo qua propter si esse adeq.te supernalis i ñ potuit possunt in virtute eas naalis.

Resp. [illegible] ad arguments [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

M. d. Bonal

30

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Kam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 109 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] dispositione [illegible] [illegible]
placuerit [illegible] [illegible] apud Regulares [illegible]
[illegible] [illegible] licet ab aliquibus [illegible]
[illegible] ad hac [illegible] illos [illegible] Regulares
[illegible] [illegible] dicunt generaliter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quoad subditos intra
[illegible] tantum extra, et quoad [illegible].

Sed [illegible] hec solutio [illegible] nequaquam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tantum censurus digna [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquando ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] finis [illegible] aliquando ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] intra et quoad subditos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intra [illegible] subditos [illegible]
[illegible] ex [illegible] aliquorum actuum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intra et quoad subditos

supernaturalium [illegible] [illegible] extrinsece [illegible]
[illegible] et [illegible] in quibus [illegible]
ad salutem hominum; alios quibus [illegible]
[illegible]; alios quibus [illegible] augmentum [illegible]
[illegible] [illegible] dignitatem
[illegible] ipsorum actuum [illegible]
significante.

Dico 3º ergo nulla ratione [illegible]
[illegible] virtutum [illegible] supernaturali
[illegible] supernaturali
[illegible] virtute [illegible]
[illegible]

[illegible] supernaturalitate actuum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] supernaturali [illegible]
[illegible]
[illegible] supernaturali [illegible]
[illegible] supernaturali [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]
[illegible]

Dico [illegible] illa [illegible] virtutis [illegible]
[illegible] et supernaturalitatem nil aliud [illegible]
[illegible] vel [illegible] virtutis [illegible]
[illegible]
[illegible] virtutis [illegible] supernaturalis [illegible]

consequenter dicit quod virtus proxima elicitiva actus supernaturalis sit
saltem inadaequate et partialiter integra [illegible] constitutione, et ordine essendi
2°. obijciunt contra hanc solutionem quia eo ipso mediante
quod virtus naturalis dicatur ut elevata divinitus proxime ad effectum
supernaturalem vel illa particula ut elevata significat concomi-
tantiam solum tribuendo virtuti, quatenus divinitus virtus naturalis
ad ipsum supernaturalem, vel illa particula quae elevata significat
[illegible] quatenus elevatus in tantum conditionem sine qua non posset
virtus naturalis attingere effectum supernaturalem? Si primum dicatur tota
virtus proxime causativa effectus supernaturalis est supernaturalis. Secun-
dum idem virtus naturalis divinitus ut elevata et supernaturalitata
ac divinitus virtutis [illegible] agnoscit supernaturaliter elevante
immo [illegible] nullo alio indiget quam ut elevatio
et supernaturalizatio [illegible] virtutis [illegible] quae non ponit
operanti [illegible] [illegible] valet efficere: [illegible]
naturali [illegible] influit in effectus supernaturales quam
[illegible] conditio sit ordinis supernaturalis; [illegible]
[illegible] contra [illegible] facta: [illegible] conditio licet [illegible]
[illegible] operantis [illegible] [illegible] virtus operandi
[illegible] operandi [illegible] [illegible]
[illegible] operandi, [illegible] immutata
et inuariata manet [illegible] operandi

Denique obijciunt [illegible]
[illegible] elevantis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] antea [illegible]
[illegible] [illegible] naturalis [illegible]
supernaturalis sit [illegible] activa [illegible]
[illegible] agentis supernaturalis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] immutare [illegible]
virtutis [illegible] [illegible] ad [illegible]

quoniam qualitas [illegible] subito [illegible] inaequalis et [illegible] [illegible] tribuit subito [illegible] [illegible], et [illegible]. Unde [illegible] sit qualitas [illegible] activa creando [illegible] [illegible] illius in actu [illegible] [illegible] adducere [illegible] charitatis [illegible] [illegible] defuncti [illegible] [illegible]

[illegible] enim [illegible] nos [illegible] [illegible] enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nihil aliud dicit quam [illegible] [illegible] formam [illegible] supernaturalis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalitate, et elevatam, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalitate [illegible], sed supernaturalitate sibi ab [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et elevata, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inordinate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subito [illegible] [illegible] [illegible] agente, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subito [illegible] [illegible] subito [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] operari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] efficienti [illegible] productiva [illegible], [illegible] [illegible] in statu quo [illegible] et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] argumenti est. Libenter enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partialis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formalis [illegible] [illegible] [illegible]

Ad [illegible] denique [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitates [illegible], [illegible] generis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inaequalitas activa tribuat [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] tribuat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible].

32

Quarecunq actus supernalis nō potest fieri [illegible] [illegible] nisi in [illegible]. Pelagij [illegible], at si [illegible] innatus actiuitatis influeret immediate in actus supernalis [illegible] Virtutis [illegible] [illegible] actiuitas [illegible] [illegible] in genere [illegible] [illegible] actiuitas immediate in actu supernalis [illegible] [illegible] actiuitas [illegible] [illegible] actus supernalis [illegible] supernali [illegible]

Ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus supernalis [illegible] [illegible] [illegible] supernale [illegible] [illegible] supernale [illegible], [illegible] obedientiale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] supernale [illegible] intellectum [illegible] [illegible] supernali, et [illegible]. [illegible] Pelagij [illegible] [illegible] necessitatis [illegible] [illegible] [illegible] necessitatis [illegible] [illegible] [illegible] immediate influere in actus supernalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supernalia [illegible] [illegible] supernali, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obedientialis [illegible] [illegible] supernali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Error Pelagij, qui [illegible] supernale [illegible] [illegible] naturalis arbitrij et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Lib. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Pelagius pro more respondit, quod nec activitas partialis naturae dici debet. Sed tota activitas supremae actus supernaturalis tribuendus est gratiae supernaturali.

Dico denique 2.º quod neque activitas partialis et tam partialitas causae quam causalitas effectus, partialitate et totalitate effectus negotium. Itaque semi pelagiani dicebant naturam et gratiam esse principia immediate influentia actus supernaturalis ita tamen ut effectus dividerent, et unam partem tribuerent naturae; aliam vero gratiae. Unde volebant de actibus supernaturalibus tribuebant initium naturae, et perfectionem gratiae tribuebant, licet concederent quod initium salutis totius ad vires naturae reducebant et autem totum opus supernaturale tribuimus naturae, et totus per simul utraque, quod neque contradictio est, in Concilio passim asserit illam, sicut dogma nostrum arbitrium cooperari opus et opus operari cum libera hominis voluntate.

Ratio potest eandem solutionem explicabimus. Non potest asseri activitas, seu viris immediate naturalis in potentia, quia vis ipsa naturae ad opus supernaturale sine actu ordinis naturae quae exigentiam debita sit, quod potentia semel activitate immediata in potentia, activitas in aliis ipsius caritatis actus specie supernaturalis. Deinde 2.º quod vis vis in agendo completa sumitur naturae agente. Quod potentia in activitate in agendo ad actum supernaturalis postulat virtute naturae vis supernaturalis seu aliud supernaturale ergo. Quod deleatur connexio vi visus seu activitatis, facere circa actum supernaturalem ordinatur ad ipsum, ut ab ipso exigat.

Ex illis vero quod vis immediate activa speciei supernaturalis utique partialis inclinet in actum talis speciei et ad ductum naturae sequatur quod duae potentiae ad eundem actum, immediate inclinantes, quod ad diversum naturae atributi parte quod a una naturae supernaturalis complicante contradictionem. Hoc volat aliis immediate ...

[illegible] naturalis maior est q̃ habitus supernaturalis quamvis [illegible] sit activitas partialis inclinat in actus supernaturales

[illegible] [illegible] q̃ [illegible] existentem

[illegible] activa operis supernaturalis [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in actus supernaturales, [illegible], nulla enim [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naturalis neq sit [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] realia [illegible] [illegible]

[illegible] supernaturalis elevat [illegible] ad influendum in naturales

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] influere

[illegible] [illegible] [illegible] partialis ad talis actus [illegible]

[illegible] [illegible] semel [illegible] partialis ad influendum

[illegible] in actus supernaturales [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] enim obedientialis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] naturalis [illegible] ab [illegible]

[illegible] [illegible] in [illegible] obedientialis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] obedientialis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] activa [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] supernaturale [illegible] repugnat et

[illegible] [illegible] ipsa [illegible] [illegible] actus supernaturalis

[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] activa [illegible] [illegible] partialis [illegible]

in [illegible] talis operis [illegible] [illegible] [illegible] et ad

obedientialis [illegible] [illegible] obedientialis [illegible] et

[illegible] [illegible] [illegible] solutio [illegible] ex [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] explicat [illegible] [illegible]

[illegible] solutio exemplo [illegible] obedientialis [illegible]

[illegible] supernaturalis nec potentia erit immediate receptiva, ut receptiva sit talis

actus neque exigit [illegible] ad actus recipiendos, nec sit

ordinata ad illos recipiendos, et alia ratione [illegible]

quae imperfecta est; forma vero supernaturalis est adeo perfecta, ut nunquam

[illegible] exigentias connaturales, quod sufficit, ut talis potentia

passiva obedientialis sit etiam supernaturalis, sed diversa est in

potentia activa obedientiali actus supernaturalis

Ex quo, quoad [illegible] et distat diversitas

inter supernaturales et habitus supernaturales, neque hic elevat potentiam

eo quod recipiat actus supernaturales tales, ponitur ab-

solute sub conditione, quod talis actus et habitus non repugnat

ad veram potentiam naturalis recipit actus naturales et [illegible]

se convertendo cum illis [illegible], et sic non elevat potentiam.

3. arguitur: potentia non operatur actus supernaturales nisi ut

elevata per habitus [illegible] in ratione agendi [illegible]

[illegible] quia etiam intus non potest elicere actus naturales nisi ut

informata et illustrata specie, et tamen species non valet

per se [illegible] ratione intelligendi. et ratio quia illa re-

[illegible] denotare potest habitus [illegible] ut potentia

[illegible] non tamen [illegible] [illegible] effectiva: imo neque [illegible] effectivum [illegible] ut in hac

substantia efficiens [illegible] non potest nisi [illegible] existens

[illegible] existit [illegible] efficiendi [illegible] et [illegible] mala

[illegible] dicta dub[illegible] ultimo [illegible]

4. arguitur: si non influunt immediate in

actus supernaturales [illegible] ideo [illegible]

talis [illegible] sit actus [illegible] immediate

[illegible] non potest [illegible] vitalis actus supernaturalis

[illegible] supernaturalis [illegible], neque supernaturalitas transcendit

[illegible] vitalitatis [illegible] supernaturalis [illegible]

[illegible] potentia in ipsum influere [illegible] immediate. [illegible]

[illegible] non potest influere [illegible] supernaturales [illegible]

supernaturalis [illegible] dignitate actus supernaturalis [illegible] supernaturalis

[illegible] poterit influere immediate [illegible] qualitatis [illegible]

influeret in ipsum [illegible] supernaturalis

Hoc argumentum si aliquid probat non convincit [illegible]
sed adversarios [illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible] supernaturali et sic [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible] supernaturalis
[illegible] supernaturalis [illegible] supernaturalis sit aliquis in-
fluere [illegible] supernaturalitas
[illegible] [illegible] naturalis
[illegible] supernaturalis, sed supernaturalis
[illegible] supernaturalis [illegible]

[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] argumento
[illegible] sine [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible] tanquam ex duobus [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible] totus actus [illegible]
[illegible] supernaturalis, ita ut sit [illegible]
[illegible] agendi, et totalitas [illegible]
[illegible] ex quibus tanquam ex
[illegible]
[illegible] effectivum [illegible]
[illegible]

[illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible] supernaturalis [illegible]
supernaturalis [illegible]
[illegible] supernaturalibus [illegible]
[illegible] supernaturalibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tanquam [illegible] supernaturalis [illegible]
[illegible]

Plurimi Theologi (si fides danda Rogaldo tomo 1 de ente supernaturali disput. 3 sect. 25 n.º 131) inter quos citat ipse Magistrum Banez nullam reputant inconveniens Theologicum in dicta sequela et omnes supernaturalitatem huius generis actui adscribit D. Rogalda se tamen his assensum praestare et in hoc nullum esse cum dissidium inter Theologos [illegible] quare ad argumentum [illegible] dicta sequela et negata minore.

Pro solutione minoris sequitur dico ad argumentum negata sequela admissa [illegible] idem magis supernaturale quam viribus seu principio adaequate supernaturali sit [illegible] viribus seu principio supernaturali inadaequate [illegible] vitalitati actus [illegible] principio vitali adaequate [illegible] actus [illegible] principio inadaequate vitali quis enim unquam dixit actus intus minus vitalis [illegible] [illegible] fiat a principio adaequate vitali [illegible] [illegible] ille autem alienum, [illegible] vitale et [illegible] [illegible] etiam quis unquam dixit [illegible] magis est magis vitalis supernaturali, et si [illegible] fiat a principio vitali, et [illegible] supernaturali [illegible] vitalis [illegible] autem [illegible] a principio vitali?

Ultimum argumentum [illegible] introduxeruntur [illegible] charitatis talis actus in supernaturalis, [illegible] esse [illegible] [illegible] et [illegible]: [illegible] sequela [illegible] effectum sequitur debiliorem [illegible] [illegible] sequela et [illegible] non [illegible] [illegible] principio vitali [illegible] tamen vitalis, [illegible] principium vitale item a fantasmate corporeo et [illegible] vitali [illegible] spiritualis et [illegible] et corporeum. Item [illegible] una naturali et alia supernaturali [illegible] supernaturalis et [illegible] naturalis [illegible] [illegible] eloquium [illegible] sequitur debiliorem [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquas [illegible] falsitatem aut veritatem, [illegible] aut necessitatem et [illegible]

Disputatio 2 de augmento intensivo charitatis

Reliqua aliqua dicere quae ... ante ... exigunt ... ut ... charitatis ... diem ... huiusmodi ... charitatis ... remissio ... augmentis ... dare conabimur.

Disputatio ... utrum ... charitas ...

Remissione

Utrum ... charitas in hac vita possit crescere ... augmentum ... uniformiter ... Vincentius ... nemo ... putavit ... sanctitate ... charitate ... Bellarminus lib. ... de iustificatione ... ex D. Paulo ... ibi ... in charitate ... cap. ... Concilium Tridentinum sess. 6 cap. 10 ... in iustitia ... in hac vita crescere ... hoc vero iustitiae (videlicet sanctitatis) incrementum ... Ecclesia ... charitatis augmentum ... possent plura ad hoc idem ... haec sufficiant.

Igitur ... in hac vita possit charitas ... dubium inquiri ... de facto ... augmentum ... huiusmodi charitatis ... remissionis ... charitatis ...

ritatis ut 4.° efficit actus ut gratia velut deo meritorie co actu mereatur charitatis augmentum cuius dubij concordiae sit.

Caput IV. Praeludit secundae quaestioni [illegible]

Affirmativa docet hominem actus suae remissiores de merito charitatis augmentum quem Suarez tenet Vazquez 1a 2ae q. 24. a. 6. dub. Detinendae demeriti et augmenti charitatis q. 3 relatus ab Illmo Rmo Bnd. Gratiam de charitate lib. 2 ad actus 4 dictis 2.° et 3.° [illegible] Vazquez qui refert quendam Mathiam doctorem et pro re refert haec sententia Durandus in 1.° dist. 17. q. 8 ad 1 et Carthusianus ibidem q. 7 ad 3, cui refert eius immediato tamen haec sententia ab aliquibus D. Bonaventurae in 2.° dist. 4 q. ultima, et Alexander de Ales 3a p. q. 96 a. 2, cui ipsos legenti [illegible]

2.a Contraria sententia affirmat quod habet charitatem actus eius sine remissiores mereri augmentum eius et gloriae atque adeo charitatis quae [illegible] sequentibus. Ita tenent D. Thomas 1a 2ae q. 114 a. 8 ad 3, et 2a 2ae q. 24. a. 6. ad 1, ut eius verba fundaliter M. [illegible] 2a 2ae q. 24. a. 6. ad 1. ibi ad 1 dicendum quod [illegible] dist. 17. q. 6. ad 2. ibi ad 2 dicendum quod si fiat comparatio tamen praecedentis et sequentis charitatis [illegible] quoniam omnes post sequentibus quam in praecedentibus, nisi [illegible] habet actus praecedens in charitate induxit sed ad eius introducendum disponit, sic quilibet actus sequens in charitate augmentatur sed ad eius augmentandum disponit, sed plus efficit actus sequens quam praecedens, quia sequens meretur augmentum, praecedens ita disponit ad introductionem ut non mereatur introducat; et ubi ex hac docet meritum charitatis huius [illegible] indefinite in meritorium augmenti charitatis.

Fon.
3.6

Dico 1.° hered.ᵃ negato incremento ex Triden
tino sess. 6 can. 32 ubi anathematizat dicens
hominis iustificati bonis operibus, quae ab eo per Dei gra
et Jesu Xti meritum (qui[us] vivum membrum est) fiunt
non mereri augmentum gratiae seu charitatis hic re
missionem et aliquibus bonis [illegible] per Dei gratiam et Jesu Xti meritum
ac potest charitatis hic in [illegible] meritorie augmentum
gratiae et charitatis.

Probatur a Diclis quod indefinite asseritur
iustis bonis operibus mereri augmentum gratiae ac ingentis
illis de omnibus bonis operibus, et sufficit quod intelligatur de
aliquibus, et ratio est, quia propositio indefinita si sit in materia
contingenti [illegible] particularis valet; at si sit in materia contingenti [illegible]
particulari: ad praedicta propositio est, non iustus suis bonis ope
ribus meretur augmentum: quae est in materia contingenti, et
sic ad eius veritatem sufficit quod aliquibus bonis operibus
operibus mereatur huiusmodi augmentum, et non necesse quod
illud mereatur omnibus

Probatur 2.° quia si Diclis diceret iustificatum
[illegible] loquitur de charitate, quin addat signum universale quo
afficiatur iustificatus, et tamen intelligit de omnibus iu
stificatis quin aliquis sit liber, deberet esse adius
tificatus intra Sacramentum, vel extra Sacramentum
[illegible] Diclis non addat signum universale dicendo omnibus
bonis operibus inocentis Diclis de omnibus genitaliter quin
dicat limitationem [illegible] ad opera magis vel [illegible]
intenta refertur.

2.° quia sacra [illegible] et scriptura [illegible]
[illegible] absque singulari ad omnia [illegible]
[illegible] Paulus ad Rom. 4 [illegible] bonis [illegible]
[illegible] expressis operibus iustificatis [illegible]

potest ex eo quod scriptura dicat Abraham dixit ex
operibus ... ex fide placuisse Deo et ...
... Abraham ex operibus ...
fidei iustificatus est quoad augmentum iustitiae ...
... alios iustos eodem modo posse et debere operari
et iustificari. ~~[illegible]~~ ... ubi ...
... [illegible] ... ~~[illegible]~~ ...
... finali.

... quod ad meritum vitae aeternae et
ad adquirendum ius ad illam requiritur ... proportio
una operis alia operantis, ... hic actus cha
ritatis ... remissior ... et ... propor
tionem operis ... huiusmodi proportio ... bon
tate ... supernaturali, vel in relatione illius ad ultimum finem ...
hoc ... actus charitatis ut tria elicitus ab habente charitatem
ut 4.or ... 2.o ... ad eandem ... ille actus
esset meritorius in habente charitatem ut unum ... in illo ... propor
tio intra requisita ad meritum, quia proportio ... admitten
da ex eo quod extra ... adhuc ... charitatis maioris
intensionis.

Quoad ... proportio operantis ...
in ... Deus et ... aeterna
... dicere autem proportionem tribui ...
... ut duo ... charitate ut unum ... tribui ...
et charitate ut tria ... 4.or ... ex ... ipsis ...
absurdum

... ex ... maior ... ex ...
... in ordine ad valorem
... actus ...
... in ordine ad valorem actus ...
... in illis ... melius tribuit valorem ...

charitatis ut duo habitus intensus ut tria quam habitus solus intensus ut unus, atque melius adaequaverit ut duo habitus sunt ~~[illegible]~~ intensioris actus ut tria quam actus ut unus =

2a. sent. quod sanctificantis ita influere valorem in actus ut quo maior et intensior fuerit gratia eo maiorem valorem tribuat actui charitatis, ceteris paribus: propterea valorosior erit actus charitatis ut duo elicitus ab habente gratiam ut tria quam actus eiusdem intensionis elicitus ab habente gratiam ut unus. Veluti non et in hac sententia [illegible] maiorem gratiam non solum influere valorem in actu minoris intensionis, sed etiam influere magis valorem

3a. sent. quod influere valorem in opus meritorius [illegible] eatenus, si autem [illegible] intensionis, [illegible] perfectionis graduales, atque adeo gratia tribuere valorem [illegible] [illegible] actus actu [illegible], vel tantum in intensione, et augmentum valoris, [illegible] valoris in opere desumi [illegible] fieri intra [illegible] operis, et [illegible] hanc [illegible] quae tenent [illegible] MM. [illegible] et Montalvus in suis tractatibus de incarnatione [illegible] agentes de infinitate valoris operis Christi [illegible] [illegible] [illegible] non minus conducere ad dignificantis et valorantis actus charitatis ut duo gratia ut tria quam [illegible]

[illegible] contra hanc [illegible] actui charitatis [illegible] elicito ab habente gratiam ut unus inest aliqua specialis bonitas quae non inesset eidem si eliceretur ab habente gratiam ut tria [illegible] actus charitatis habitu remissior [illegible] [illegible] cum augmento gratiae [illegible] [illegible] remissior sit manente in eadem intensione quam [illegible] [illegible] [illegible] esset remissior [illegible]

-dans qui habet magis strenue gratia potest inoperari aliamque laetam bonitatem quae non potest operari strenue ipsa gratia non habet. Per eamdem charitatem actiuam datur gratia magis strenue quae per eandem charitatem actiuam potest elicere probat actum ut deo gratum, maxime dicitur quod magis strenue et diligenter operatur qui habet aliquo modo [illegible] suas intensionis cum qua illum accepit quae illum non [illegible] dat per infra intensionem illius.

Ratio negatiuam [illegible]

Ab eo nego magis strenue et diligenter operari in actu charitatis actiuae quae actiua sit utique conatus eius de intensione quae est [illegible] magis [illegible] habet magis gratiae actualis et magis auxilii [illegible] quae perfectissime attendit motione ad intensionem [illegible] feruentiorum operum.

Ratio nimis durum est asserere a deo negotium exactorem agere Dei ut nolit tribuere praemium hominis operantibus suis laboribus et conatus quae habet in negotio sufficere quantum ad eum quibus quae agunt non inquit homini augmentum quod [illegible] actus intensionis habet etiam ergo ut tribuat praemium abstinere charitatem actiuam exigere actum charitatem [illegible].

Caput 4 quomodo [illegible]

[illegible] Bapti.

Ratio Baptismi negamus fructum actum rem istorum habet meritorium et augmentum gloriae, et ideo quae tribuit [illegible] ad illa opera tale augmentum [illegible] ratione [illegible] tribui [illegible] homo [illegible]

et augmentum huiusmodi tantum tribui debeat quia actus in-
tensiores vere non tribui possunt per actus intensiores, et etiam
propter actus remissiores antea elicitos. Ex quo fit quod etsi in
[illegible] gloria, gratia, et charitas, propter actus remissiores
[illegible] non maneant ingeminari quia dant tales actus remissiores
[illegible] augmentum habet nouo titulo.

[illegible] resolutio proculdubio non [illegible]
[illegible], cum si manere in suo robore argumentum ex [illegible]
[illegible] Diui desumptum 1.° q.ª X.ª Diuis [illegible]
[illegible] augmentum gratiae et gloriae in actu remissiore ut constat
ex Conc. Trid. sess. 6 can. 32 ibi si quis dixerit iusti-
ficatum bonis operibus quae ab eo per Dei gratiam et Iesu Christi me-
ritum cuius viuum membrum est fiunt non mereri augmentum gratiae
et vitae aeternae si tamen in gratia decesserit, consecutionem
[illegible] etsi non quae eliciat iustus actus intensiores
[illegible] q.ª
Neque tale meritum si instanter decedat [illegible]
[illegible] demerito quod fuerit infallibile est [illegible]
[illegible] in gratia ut constat ex ipso loco Diui illa verba
[illegible] vitae aeternae si tamen in gratia decesserit [illegible]
consecutionem

[illegible] q.ª Diuis ad meritum vitae aeternae [illegible]
[illegible] et [illegible] iniustis nil amplius requiri quam
opera ipsa quae meritoria possint [illegible] hoc di-
[illegible] actus feruentiores ut tale meritum [illegible]
ex eodem Diuino citato s. can. 17 ibi ipse Christus Iesus
tanquam caput in membra, et tanquam vitis in palmites
virtutem influat quae virtutis bona eorum opera semper ante-
cedit comitatur, et subsequitur, sine qua nullo pacto Deo grata
et meritoria esse possent [illegible] iustificati amplius

dei cadentes quominus placerent illis operibus quæ in dto
si facta sunt legi satisfaciunt ex vitas eternas suo tempore
li tamen in gra decesserint promeruere. ubi notandum
in illa O... nil amplius dici quam gratia ... ctiones quæ in hoc
testimonio enumerantur nil aliud est quam ut aliquando promereant
iusti: ... ut ... appositus ibi ut ... ad maximum quæ
elicient actus hunc charitatis intensiores sicut neque qui
iusti ... bona opera charitatis hunc remissiora neque
aliis et ... charitatis augmentus eis si ... charitatis
hunc intensiores

neque ... aceri ... in ...

Valet dicta solutio ... argumentum nec comparationes charitatis
ut duo ... meritorij alicui ... charitatis in ... quæ
... æque meritorij ut in hunc ... ut ... in utroque casu
... æqualis ... operis, ... maiori ...
... operantis intende charitate ut ... quæ in hunc ...
... ut ... meritorius ... homini ... dentium
... ... actus remissionis ...
... intensio ... remissiori ... novum ...
... meritorij ... actu intensiori ... novo ...
et ... intensioni semper novum ... cedat ...
... maiorum ... efficacia ... parte ... ad
... adversarios ... actus remissionis hunc æque meritorios ac
intensiones modo intensio actus sit æqualis

... impugnantes ... contra huius solutionis ...
... alios merita in ... relinquere ...
... ... Ecclesiasticus ... ibi ... misericordia ...
... meritis suorum operum ... sequitur ...
... aliquos elicuisse actus vel actus charitatis hunc re-
missiores postea vero ... elicuisse actus hunc intensiores ...

Bon. 1
39

actu(ali) remissiones hinc ii merita ut d(ictu)m ex Fidelis, et ex dic
tis cap(itu)lo ant(ecedent)i, p(atet) illis ni conv(enit) aliq(uo)d p(rae)mij nec suppeniimus in moxa
talis eo(rum) remiss(io)n(is) cum aliquo actu charitatis intensioris
(eff)ecit(is) aliq(uo)d compensatis relinquerentur.

Caput 3 (ob)jiciunt(ur) et solvunt(ur) argu(men)ta

Arg(umentu)m p(rim)um sumit Banes ex Auctoritate D. Th(omae)
quem p(ro) se adducit in 1. 2. D(ist). ex Comm(en)tarijs Epist(olae)
ad Hebr(aeos), et Rom. et illo Valencia q(uae) lenius urget.

Porro D. Th(omae) mens fuisse v(idetur) ut videre est apud
ip(siu)s Lo(cis) citat(is), 1(um) et 2(um) cap. 2. hinc dubij quo(d)
(p)ropt(er) dicendus est D. Th(omam) ext... ...
in Scriptur(is) ut volunt aliqui ... de quorum n(umer)o est Albarez ...
ingenti... cui statim ... p(rae)mij, ita ut
... negaverit opera ... ci meritoria ... p(rae)mij ...
... statim ... ut volunt ...
q. 114 a. 8

Arg(umentu)m 2(um) desumit ex illis v(er)bis Christi D. Matth(aei)
25 ibi habenti dabitur et abundabit, ab eo aut(em) qui non habet et id
quod videtur habere auferetur ab eo, q(uo)d testimonio explicat D. Basil(ius)
... bonis ... et ... ; ... ...
... bene ... ea accepta ...

Offertur 1(um) ex Apocal. cap. 2 ubi reprehendit(ur)
... charitatis idest ... reliquerit
... actus remissionis ... potius ... sit
... = Offertur 2(um) ex Apocal. 3 ubi reprehenditur
... eo q(uo)d eius opera non inveniebant plena coram Deo
... adventendum ... q(uo)d opera bona non erant ...
plena non inveniebant

Sed q^d ti testimonium Matthaei Hurtadi

lenis ab argumento incenditur q^d hos opera remissioralia
non solum non meretur sed demeretur eo quod fervorosus et absque
in genus sue operatus bona sufferant; quidem talis non
conjici potest.

2° Bonibi sermonem de rerum divinarum ratione, ideo,
qui illi non erat ex quibus, q^a eius in vacuum per Dei auxi-
lium non habere; verus autem dixit Hac q^a non intelligatur accepti-
ilius = ad ea quae ideo l^o q^d leniq illius testimonio et
quis intendit arguere actus charitatis remissos nec dignum
vitiorum sed malis et demeritoriis esset eis per eos esset in
comprehensione Deum.

3° Ideo non est idem loqui de actu remissionis et
de elicientia illius ac loqui de omissione actus intensioris
qua propter Deum potest quod is illius comprehensio non eo actus re-
missionis eliciebat sed eo omisserit intensionis quae quidem
omissio aliquando culpabilis esse potest.

3° denique dico quod illi mortali peccato
cendicant de illa reliquit in charitate: id est charitate
actus in iustificatione, vel ut alii volunt omissionem bona
opera quae antea ex charitate exercebat, et ideo deperdi-
derit. Videant si placuerit Apologias intersit quis hic supra
dicta testimonia exponunt et sic reddi causa in Deo

3° et ultimum argumentum si actus charitatis re-
missus esset meritorius probabiliter occasio humanae fragi-
litati videtur consuetudine absurdum quod est ex quo sequitur plura
sequela; q^a homo potest dici in actibus remissis et in
ordinarie elicere intensionis praecipue cum sit multi-
tudine remissorum denegatur ei praemium debitum, si actus
intensionis eliceret.

Hec 2a secunda ex prae dico quia in actu intensiori sit ceteris paribus sit magis meritorius adeo ut sufficiens sit intensitas ad tendendum ad actum intensiorem, imo ideo Ex. eadem 3a posse nominem ab exercitio bonorum operum facile accedi, cum illi incertum sit quomodo quae elicit sint actus ferventiores

Dubium 3um quando tribuatur augmentum charitatis et gratiae

Ex dictis dub. ante dictae opera remissa charitatis meritoria esse augmenti eius modo in quiri mus an huiusmodi augmentum tribuatur homini statim atque talia opera elicit vel quando tribuatur eius rei dubitatur

Caput 3um de Theologorum controversiis de remissibilitate

Nonnullis videtur difficultas de actu sub intensiori non sunt actus apud omnes dubium augmentum gratiae et charitatis, statim, atque elicitur verum aut tribuendum sit tale augmentum istorum laborum, vel cum exercitium tantum ex dicendis infra videbimus actus, vel cum exercitium tantum ex dicendis ista statuit solum quoniam controversia de actibus sit remissioribus, et ideo diximus in titulo de actu remissiores de merito

ll

~ Morco … difficultatis solvi… …

Quanto physico et reali charitatis et sic quaestio … an statim at q… elicit actus aliquis charitatis hic remissior … det habitus realis in ei … habitus … gradus … talis actus remissus

Denique Morco … de augmento gloriae quod mereant … huiusmodi actus remissos, … hoc augmentum, sicut neque … non dari statim, … post huius vitae … et post … quo purgant … in vita futura … fuerit … totam … ad augmentum gratiae, et charitatis

Cuius difficultatem … asserit augmentum intensivum physicum non dari statim … actibus remissis ita Caietanus … q. 114 … 8. Conradus ibidem referens … Paludanus, et Ricardus: … tenet Scotus in 4. dist. 21. q. 4. § … probabile; et … nostri … Doctoris in 1. dist. 17. q. 6. et … alij Modernorum … quibus suffragantur in … Valentia q. 2. de charitate puncto. 3. Granados. tractatu de charitate disp. 10

… huius … inquirunt … hoc augmentum est … in … Conradus … hoc augmentum … se disponit … intensiorem talis … hoc augmento … et hoc videntur indicare … et Caietanus

2. alij dicunt ita pendere huiusmodi augmentum … intensiorem … ut se in hac vita disponat ad … illud, … sine

Bonall 41

tedisponat p actus intensiores in eum in 8vo illis habit huiusmodi dispositionem et tunc tribuet augmentum; ita ei nulli recentes The. et hanc partem Caietani et aliorum Suarez infra referendus.

3° alii putant huiusmodi augmentum non quidem tribuendum in hac vita, sed in alia ita dicunt = 4° alii docent tribui quando homo se disponit ex solis actibus intensioribus = Denique alii docent tribui quando solos se exercuit actus remissiores ita ut adaequent vires intensiores, vel illi aequivaleant: ita nos fuerunt lis D. obiisque ... tenet Suarez in l. ... F. 17. a. q. 3. ad ly. Victoria relect. de augmento charitatis et P. Valentia 2° q. dicta disp. 3 q. 2 n° 14 et 29. ... puncto 3.

2° sic absolute docet augmentum gratiae et charitatis per actus remissos tribui statim atque ... ad ... ... tenet P. Suarez opusculo ... de ... disp. 2. sect. 3. et lib. ... cap. 3. n. 23. Vazq. et plures alii Theologi ... quos refert et sequitur Pater Rigaldus ... 2 ... disp. 90 sect. 10. ... ea ... a Rigaldo

3a ... augmentum gratiae ... tribui ... quod homo ... actus remissos ... augmentum charitatis ita ... lib. 2. de ... cap. 16. q. ... Tridentinum cap. 16 ... vere ... realis ... et ... ab his ... augmentum charitatis ... in ...

4 1.º affirmat gradus charitatis augeri statim in ii gradus charitatis; negat tamen augeri statim in rela hitis ut Alvarez de auxiliis disp. 86. dicens cum aliis Thomistis modernis; eandem tenent nonnulli, Bonus tracta de charitate q. 24. a. 4 dub. 4 hic placita sint intanto iudiciorum discrimine utriusque et [illegible] Placitis in medio proferimus. sit

Caput 4um ponitur 1.a pars

1. Dico quod actus charitatis in homine iusto propter opera remissa charitatis statim atque eliciuntur in ei gradus charitatis in hac Dico. Suarez cum [illegible] et probatur 1.º illud ex Concilio Tridentino Sessione 6 capite 10 ubi sic dicit: Sic ergo iustificati et amici Dei facti euntes de virtute in virtutem renovantur, ut Apostolus inquit, de die in diem, hoc est, mortificando membra carnis suae, et exhibendo ea arma iustitiae in sanctificationem per observationem mandatorum Dei et Ecclesiae in ipsa iustitia per Christi gratiam accepta cooperante fide, bonis operibus crescunt, atque magis iustificantur sicut scriptum est qui iustus est iustificetur adhuc. Ubi asserit Concilium iustos bonis operibus crescere in accepta iustitia, sed opera remissa charitatis sunt bona opera quibus cooperatur fides, ergo illis crescit iustus in accepta iustitia, ergo per ea charitas statim [illegible] gradus charitatis augetur statim per opera remissa.

Dicitur tamen dici iustus crescere in accepta iustitia quia crescit in iure ad illud acquirendo novum ius ad augmentum iustitiae suo tempore conferendum.

[illegible] quod ius acquisitum non sufficit ad hoc ut dicatur iustus crescere in accepta

p̄ma.

Contra solutio p.ª ans q.ª sicut per illa opera acquirit iustus ius ad augmentum iustitie, acquirit etiam illud ad augmentum glorie, si adquisitio iuris ad maiorem gloriam sufficit ad dicendum crescere iustos in gloria, etiam ille opera quod neque acquisitio iuris ad maiorem gratiam sufficiet ad dicendum iustos crescere in aucta gratia.

Nec valet si dicas disparitatem esse quia adhuc adquirit novum ius ad gloriam non habet tamen gloriam, ex illa non possideat, ideo non potest dici ratione illius iuris crescere in gloria, secus autem in gratia, quia eam habet iustus, ideo ille pro videat ratione novi iuris convenientis ab illis operibus dici potest crescere in gratia.

R. 2.º q.ª verbum iustitiae intelligi potest ius ad illam verba: sicut sicut verbum glorie intelligi potest ius ad illam, atque ideo dici potest augeri gloria per id quod auget ius ad illam, sicut dicitur augeri iustitiam: sed non sicut potest dici augeri gloriam eo quod augeatur ius ad illam, neque augeri iustitiam eo quod augeatur eius ius ad illam quod ad dicendum sit mala iustitia ... ad dicendum est ipsam augeri statim in initio saltim initio gratiae.

Ad q.ª in dubio non solum dicit illos crescere in iustitia bonis operibus, sed magis iustificari, ad mo... eis iustificari dici non possunt per id quod acquirant ius ad maiorem gratiam sicut nec dici possunt magis glorificari eo quod acquirant maius ius ad gloriam quod per id dicuntur magis iustificari quia per iustificationem opere eius exigit bona opera quaecumque remissa, statim atque eliciuntur si non in initio vitae, vel qualitatis, saltim initio gratiae.

Probatur similiter crescere iustos bonis operibus crescere in aucta iustitia et magis iustificari, non tamen crescere illos crescere statim atque opera eliciuntur

ac consequenter nil arguit ex dubio 2.a Alt asserentes posse remissa charitatis non augere statim justitiam gratiae, et charitatis.

Probatur 4.o quia si in aliquo sensu non esset verum dicere crescere statim per bona opera saepe contingeret ut nunquam crescerent justi in acceptata justitia quod est contra Concilium quod asserit justos bonis operibus crescere in acceptata justitia. Sequela probatur, nam saepe contingit ut justi non se disponant eo modo quo sufficienter requirit ad augmentum justitiae, nam saepe contingere potest et de facto contingit ut aliqui justi non eliciant actus intensiores in hac vita, sed ut peccent mortaliter, et sine poenitentia discedant et damnentur; ac per consequens hi nunquam crevissent in acceptata justitia, nec magis justi ficarentur.

Dices 2.o Concilium non solum asserit crescere in acceptata justitia sed de die in diem renovari, sed talis renovatio contrarium videlicet gratiam per justitiae inhaerentem, ut constat ex cap. 7 [illegible] sessionis; ubi loquens de causa formali nostrae justificationis ait esse justitiam Dei qua ab eo donati renovamur spiritu mentis nostrae.

Confirmatur haec ratio augmento quia Concilium postquam dixit justos renovari de die in diem magis explicuit verbis illis in ipsa justitia crescunt, atque magis justificantur et consequenter Concilium justos renovari de die in diem [illegible] ac crescere in acceptata justitia.

Respondeo 2.a eandem solutionem et ipso Concilio in eadem sessione ca. 24 ubi ait justitiam acceptam augeri coram Deo per bona opera ubi non dixit justos [illegible] augmentum justitiae per bona opera sed posse ipsum de augmento tribuendo in alia vita, sed dixit augeri de facto, et non solum de jure acquisito per meritum.

Arguitur 3.o contra mediam quia si in [illegible] aliquis non [illegible] augmentum ideo erit quia usque dum homo [illegible] actum intensiorem [illegible] aequalem contrarium [illegible] non est capax recipiendi tale augmentum sed [illegible] augmento de quo in [illegible] nobis est [illegible] sed [illegible] ut quibus modo [illegible] legitima [illegible]

Quaest.
43

q.a. est illa ratio physica de augmento intensivo physico gratiae, inde
habita ex qualitatis, et tamen hoc locum in augmento morali ex
inde, sed q. requirenti dicebant nobis in sermo tandem de hoc 2.a aug-
mento q. n. definit de augmento. de quo in requirenti di. nobis
in sermone. q. maior q.a ad augmentum moralem sed statim
sunt, et dependet gratia ab aliqua dispositione physica sub-
jecti eius dispositione morali, q. ad actu intensiori soluta
test dependere gratia in ordine ad augmentum physicum non autem
in ordine ad augmentum morale q. eius intensio physica actus
sit causa physica in ordine ad habitum q. actus intensior sit habitus
solum quest desiderari ut dicitur in ordine ad augmentum physi-
cum, non autem in ordine ad augmentum morale. Unde cum quilibet
libet actus charitatis sive remissior tribuat ius ad maius
gloriae sufficienter disponit subjectum in ordine ad augmentum mo-
rale gratiae, seu augmentum eius inde gratiae q. dicitur.

Quaeritur 2.o et ex quibus magis augeri
q.a. est gratia ut dixi. 2.a augeri moraliter definitur ex qui-
sito requiritur ut augeatur ius q. tribuit ad gloriam, dependet
fieri q. augeri ius ad gloriam manente gratia in intensione
ut dixi et augmentum morale gratiae non dependet ab intex-
sione physica actus maiora q. hoc vocamus augmentum mo-
rale gratiae, seu augmentum eius gratiae. 2. dico. ut augeatur
moraliter ius q. tribuit gratia ut dixi .... sufficit q. sicut
... ex aliqua entitate nova ius tribuente ad ... gloriam
actus quilibet charitatis novum ius tribuit ad gloriam ex
se gratia ut dixi manente in hac intensione dicuntur
cum actu charitatis ut unum qui novum ius tribuit ad gloriam
augetur ius ad illam augeri ex utroque dicuntur coalescit ius
ad gloriam ut tria

Obstat quod gratia habitualis Christi etsi sit finita in intensione physica ut docet com. Theol. est tamen infinita moraliter iuxta aliquos, ut docet M. Albarez sup. n. 26 quia principium est meritorii infiniti et satisfactionis infinitae, ut docet D. Thom. 3 p. q. 7 et Aegidius in 3 et com. Theol. quia ratio gratia augetur physice, et moraliter [illegible] quod est principium actus remissi, quem homo ipse meretur augmentum gratiae.

Caput 3 [illegible] ponitur 2a [illegible]

Gratia inquit habitus et qualitas non augetur statim per quemlibet actum remissum charitatis, hoc est com. Thom., et sic [illegible] tenet noster Aegidius ubi sup. et ex docendis constabit, et eos sequuntur Valentia et Granados Jesuitae, et probabile putat noster Aragon in a. 6 in 3 dub. quamquam probabilius putet [illegible] atque in 4 dub.

Probatur igitur [illegible] actus remissus [illegible] positive ad augmentum gratiae intensiue physice [illegible] actus charitatis ut duo, v.g., non [illegible] sufficiens dispositio ad augmentum intensiue physice gratiae ut tria, quia [illegible] tales actus [illegible] [illegible] augmentum maior [illegible] quam eo modo quo deberet actus charitatis [illegible] productionis gratiae deberet ad illius augmentum intensiue physice, ad illius productionem deberet dispositive, quia ad illam augmentum [illegible] deberet [illegible] charitas [illegible] [illegible] dispositio ad [illegible] gratiae sup. intensionem actus, [illegible] in hoc est [illegible] [illegible] actus [illegible] acquisitus [illegible] charitatis [illegible] augmentum gratiae sup. intensionem ipsius actus, [illegible] [illegible] naturalis ad augmentum [illegible], tunc [illegible] naturalis acquisito ut duo, v.g., non augetur per actum ut duo [illegible] gratia, ut duo non augetur [illegible]

actus charitatis erga Deum

Offertur quoad suavem dei providentiam spectat circa modum fieri [illegible] et ut deus in his quae pertinent ad ordinem [illegible] [illegible] [illegible] quae servat in his quae pertinent ad [illegible] in intensione [illegible] naturalis [illegible] ordo intercedit ut [illegible] augeatur per quemlibet actum [illegible] illo quoad suavem dei dispositionem [illegible] ut in intendendis habitibus supernaturalibus [illegible] servet ordo [illegible], ut non augeantur per quemlibet actum remissum.

[illegible] augmentum gratiae [illegible]
[illegible] [illegible] sanctificare [illegible] restituere
[illegible] [illegible] debitam [illegible] in majori
[illegible] [illegible] augmenti [illegible] ex
tensione [illegible] homo elicere actus meritorios augmenti [illegible] actus [illegible]
[illegible] [illegible] tribuit [illegible] augmenti [illegible] actus [illegible]
[illegible] [illegible] tribuit [illegible] actus, [illegible] ratione, [illegible]
[illegible] tribuit majoris [illegible] reddit hominem magis [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] at deus [illegible]
[illegible] [illegible] actus meritorios [illegible] debite [illegible]
in intensione [illegible] quibus [illegible] merueat, [illegible]
[illegible] illis [illegible] homo [illegible] intensionem
[illegible] [illegible] tempore [illegible] gratiis.

[illegible] [illegible] [illegible]
faut [illegible] [illegible]
a Deo [illegible] negotiandum [illegible] talentum augeat
[illegible] [illegible] talento [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] talento [illegible] negotiandum
[illegible] [illegible] charitatis erga Deum, et [illegible]
[illegible]

ut duo qui negotiat a deo talento sibi tradito quasi per illius her [illegible] potest acquirere [illegible] potere ut sibi ad negotiandum talentum augeat.

Confirmatur: Deus tribuens amicis suis pecuniam ut lucrarentur magis [illegible] in illis [illegible] statim [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] petere a Christo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo Deus tribuit iustis in hac vita augmentum gratiae et virtutum ut ipsi lucrentur [illegible] [illegible] beatitudinis gradus illis inde [illegible] negotiandi qui possent acquirere [illegible] postulare [illegible] [illegible] et virtutes augerent. [illegible] [illegible] difficultatem [illegible] quia [illegible] a nobis [illegible] videntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiae [illegible] ad [illegible]

Dubium

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] non [illegible] in actibus remissis ita sufficiunt ut pluralitas actuum remissorum equivaleat uni intensiori statim tribuit augmentum intensivum gratiae et charitatis [illegible] actibus remissis. hanc [illegible] tenet Aegidius in [illegible] 17. q. [illegible] Aegidius [illegible] tenet [illegible] et Valentia [illegible]

[illegible] [illegible] ratio [illegible] Aegidio desumpta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui actus remissus [illegible] alijs actibus remissis [illegible] ita ut equivaleant in bonitate uni actui intensiori sufficienter disponit subiectum ad augmentum intensivum [illegible] [illegible] et charitatis [illegible] augmentum intensivum [illegible] [illegible] actus remissos statim tribuit [illegible] pluralitas actuum remissorum equivalet in bonitate uni actui intensiori [illegible] [illegible] [illegible]

n ob alij rōes negant aduersarij dari statim huiusmodi aug
mentum nisi q. actus remissi quos tamen ipsi multiplicent ti
sufficient disponunt subiectum ad tale augmentum

P.° ans. actus remissus coniunctus cum alijs actibus
remissis ita ut equiualeant in bonitate uni actui inten
siori, n̄ e cur n̄ possit sufficient disponere subiectum ad aug
mentum intensum phisicus et charitatis q. sufficient
disponit illud ad tale augmentum p.° ans. optime stat q. plu
ra quae q. seorsim ab alijs n̄ possunt causare aliquem effectum
et coniuncta tamen cum alijs virtute illorum possint eundem effectum
causare q. actus remissus coniunctus cum alijs sicut equiualeat n̄
causare. Hoc ultimum ans. in quo tota sistit difficultas
probat Aegidius efficaciter quamplurimis exemplis: 1.° plurium
militum ad cauationem lapidis concurrentium quorumque quilibet
per se lapidem cauare n̄ potest, vires tamen simul ubi
una gutta virtute precedentium lapidem potest cauare et
perfecte cauat. 2.° patet memoria quae fit in nobis ex
multis actibus sensitiuis sicut unus seorsim ab alio nisi
valde accensus sit (ut contingere solet qui de noua, et insolita
videmus) memoriam causare n̄ possint. 3.° exemplis patet
in actibus opinatiuis, qui ob sui debilitatem n̄ quilibet
generat habitum, s. plures, vel unus in virtute precedentium per
ratio huius est q. cum habitus ex sua spe dicat permanentiam ratio
nem quandam stabilitatem. Unde actus qui ex sua natura habitu
transire, nisi ex toto conatu fiat a quo conuenit ipsi quasi
quaedam stabilitas, seu firmitas habitum generare n̄ potest, ex
quo fit q. cum actus opinatiuus ex sui debilitate nisi coniungatur
cum alijs actibus opinatiuis habitum generare nequeat

Offert

Tractatus de incarnatione à D. Th. 3 p. q. 1ª usque ad 6ª — P. Illᵒ mauri

Questio 1ª de convenientia incarnationis

Articulus 1ᵘˢ Utrum conveniens fuerit Deum incarnari

Adliriatis (?) ex fide et affirmatiue quia admittis de facto fuisse incarnatum ... [illegible] ... excitari possunt questiones 1ª de possibilitate incarnationis. 2ª de illius cognoscibilitate ... lumine naturali creature ... 3ª de eius convenientia ... [illegible] ...

2ª alijs misteriis ... [illegible] ... et alijs in locis; 3ª ... [illegible] ... facilius omittimus =

Articulus 2ᵘˢ

Utrum ad reparationem generis humani necessarium fuerit Dei Unigenitum filium incarnari

... [illegible] ... filius Dei incarnari ... [illegible] ... sed 2ᵘ quid, idest melius et convenientius; ... [illegible] ... Deo ... [illegible] ... de divino ... [illegible] ... infinitate ... [illegible] ... ad dignam satisfactionem ... [illegible] ... Dei ... existens ... [illegible] ... clare explicetur ...

Duorum 1ᵘᵐ

Utrum peccatum lethale ... [illegible] ... infinitam ... [illegible] ... habeat ... [illegible] ...

Duplex ex adverso impugnatur opinio. 1a totus [illegible]
~~[illegible]~~ adstruit offensam Dei irrogatam per peccatum mortale esse finitam simpliciter, ita D. Thom. in 3 dist. 20 q. 2 art. 2 Scotus in 4o dist. 15 q. unica Soto in 4o q. 15 Suarius in presenti disp. 4a sect. 3a et Conter [illegible] Patres Jesuitae et thomistae alliqui =

2a e authorum oppositum. ita D. Anselmus lib. 1o Cur deus homo cap. ult. lib. §. ad alteram objectionem Capreolus in 3o q. 10 et 15 Cornejo disp. 2a Araujo dub. 3 ex Patribus Jesuitis Conimbricenses [illegible] 2 de Sacris disp 2a dub 3o et disp 10 dub 2 Hurtad. et Mendoça in presenti disp. 9 sectione 3a.

Solet haec 2a variis thomisticis probari fundamentis ex quorum impugnatione alterum clarius et validius quod prestabimus apparebit. ad impugnationem ergo a primo fundim. aliquorum 1o ostendi, obiectum infinitum tangens quantum tangibile est infinitudinem ab illo desumit; at sic quod per peccatum mortale tangitur Deus offensive quantum offendibilis est ergo offensa peccati mortalis in Deum est gravis est simpliciter et infinite. Mam stat instantia Cognoscens, quippe si Cognitio nostra attingeret Deum Cognitive quantum Cognoscibilis est Deleetur comprehensiva atque ideo infinita: similiter philosophandum est in actu amoris attingentis Deum quantum diligibilis est. minor etiam patet quia non aliter offenditur Deum nisi auferendo ab illo rerum ultimi finis quoad affectum sed hoc quodlibet facit peccatum mortale ergo per ipsum offenditur Deus, et actu quantum offendibilis est.

Quod si illis dicas non quodlibet peccatum Deum offendere toto possibili Conatu neque aequali affectu, quod assumptum sic probari potest quocumque mortali peccato tamen adhuc potest homo majus peccandi desiderium [illegible] et peccatum nullum ita potest divinam offendere dignitatem, ut ipsum quantum offendibilis est offendat. Itaque respondetur assumptum negando [illegible] ad cuius probationem dicunt [illegible] et distinguunt [illegible], et dicunt illud ex parte habiti offendentis et negant illud ex parte obiecti offensi, quod explicari potest non in [illegible] exemplo sequenti. Angeli enim inaequales perfectionis intelectu comprehendunt angelum ipsis inferiorem atque adeo ipsum cognoscunt quantum cognoscibilis est, alias ipsum non comprehenderent Caeterum Angeli cognoscentes [illegible] inferiorem Angelum perfectiue cognoscit quam alter; pariter ergo philosophandum est in presenti
[illegible] ~~[illegible]~~ peccatum homicidii v.g. Deum offenderet quantum offendibilis est ex parte obiecti cum ab illo auferat rerum ultimi finis similiter et alterum

peccatum.

perihq ... speciei qd excedat licet in Conatu et affectu qua talis excessus non obruitur sed subtrahitur erit atque adeo per quodlibet peccatum offenderetur deum quantum offendibilis est per quod infinitus constituetur simpliciter in ratione offensa

Sed licet nec solutio non inveniens reddatur praedicto Angelorum exemplo caeterum nobis non placet et enervari potest eo exemplo actus charitatis. Sufficit tamen excessus in actu charitatis ad hoc ut reddatur nullus homo deus amare quantum amabilis est ergo in actibus peccaminosis hic excessus subtrahitur redditur statim redditur deus non offendi quantum offendibilis est

Arg. Urgentur licet per actum charitatis deo reddatur ratio ultimi finis quae ab eo fuit ablata per actum peccati nihilominus tamen per illum actum non diligitur deus quantum diligibilis est ergo pariter licet per actum peccati adeo auferatur ratio ultimi finis caeterum non potest alteri per illum actum deum offendi quantum offendibilis est: potest conari quod ratio talis praeterquam in praedicto solutionem asseritur deus per peccatum offendi quantum offendibilis est, ergo quod ab illo aufertur ratio ultimi finis, sed etiam per actum charitatis redditur deo talis ratio [illegible] quin amatur deus quantum diligibilis est ergo pariter per actum peccati tolleretur adeo ratio ultimi finis quin offendatur quantum offendibilis est

Dices 3o et efficatius si per hoc quod auferatur adeo per actum peccati ratio ultimi finis constitueretur deus offensus quantum offendibilis est: similiter per redditionem talis rationis constitueretur deus amatus quantum amabilis est. hoc autem non conceditur a vobis aut nobis ergo neque illud licet potest dici. Resp. maior cuius est difficultas quotiescumque debetur aliqua causa potens ad inferendum effectum oppositum effectui alterius causae; sed causa ista praecise nempe auferre adeo rationem ultimi finis est potens apud nos ad inferendum deum constitui in actu ~~quantum~~ offensum quantum offendibilis est ergo causa ei opposita nempe redditio rationis ultimi finis erit potens ad inferendum deum constitui amatum in actu quantum amabilis est; consequentia tenet ex vi praemissarum maior est rationum doctrina maior explicatur

+ ... similiter ... ad inferendum ... [illegible]

manifeste

manifeste. Statim quod rationalitas sit potens ad inferendum subiectum in quo est, oppositum dei Curtium perfectum ab intro inferre irrationalitatem quae est ei opposita esse potentem ad inferendum in quo negare dei cum dei effectum oppositum effectui rationalitatis ergo quoties cum causa aliqua Causa

2° alibi probo hanc ssi in hanc modum

actio destruens bonum infinite bonum prae se tenet malitiam et gravitatem infinitam sed peccatum mortale est actio destruens bonum infinitum nempe deum ergo prae se tenet infinitam gravitatem. minor patet ex eo quod peccatum tollit esse ultimi finis per quod formaliter deum afficere. maior autem sic probatur 2 esse bonum infinitum boni est malum infinitum, at actio destruens adequate in esse malitiam et necesse bonum destructi ergo actio destruens bonum infinite bonum prae se tenet malitiam et gravitatem infinitam.

Istud similiter fundamentum impugnatur clare in actu dilectionis

quia deum non actus charitatis aedificat deum sicut actus peccati destruit ipsum: at charitatis actus bonitatem non prae se tenet infinitam ergo nec peccatum mortale. ex hoc apriori patet asserere infinite malum. similiter et impugnari potest praecedentibus ferme in omnibus.

Sed respondet aliquis stat oppositum rationis

dum paritatem inter peccatum et actum dilectionis quia deum ex eo quod actus iste non potest respiciere esse dei per modum effectus absolute sed tantum conditionate, scilicet quod homo esset deus, et quod esset dei factibile esset: peccatum autem dicunt ipsi respicit non esse dei absolute et sine aliqua conditione, ex quo inferunt ab respicientia destructionis dei per modum effectus peccatum deprompere moralem infinitatem simpliciter talem, non sic inferentes de actu dilectionis, ut ita dicam, aedificantis deum per modum effectus sed cum conditionata respicientia supra explicatam. =

Sed manifesta esse principii petitione ipsi videat; nam sicut esse dei absolute loquendo non dicitur factibile eo modo quo a nobis accipitur quasi aedificabile per actum charitatis, ita similiter esse dei non dicitur destruibile absolute eo modo quo nostris existimatur per peccatum destructum sed tantum sub conditione quod ex parte peccatoris sit esse potentia ad destruendum esse divinum. ergo si ex hac ratione asseritur actus charitatis finitus simpliciter pariter asserendus est actus peccati. =

2° respondeo impugno predictum effugium et efficaciter

ergo in ipso supponitur aliquod sumpsitum falsum scilicet deum esse moraliter destruibile, quod verificari non potest in principiis horum. ad, quod impugnamus probo assumptum. esse dei asseratur moraliter destruibile debet asseri possibile moraliter non esse dei. sed non esse dei non est asseri possibile moraliter in principiis illorum. ergo in predicto effugio respondent supponit

aliquod

aliquod, quod in prius eorum verificari non potest, maior ex terminis constat. minor probatur
Deus mutabilis moraliter alteri non potest in prius illorum (ideoque dicunt Deum
non posse alteri subesse subditum morale offensum quia alias mutaretur moraliter)
ergo similiter non esse Dei non potest alteri possibile moraliter. probatur consequentia aequaliter
implicat Deum esse in potentia ad sui destructionem quam esse in potentia ad hanc receptionem
et ita isti omnino idem recusant Deum in potentia ad recipiendum quae cum consum moralis
tiam, ergo omnino debent recusare idem Deum in potentia ad sui destructionem ergo ita implica
est non esse Dei moraliter, sicut implicat est apud illos mutatio Dei moraliter =

5° probant alii soli delicto infinito convenit poena aeterna
de condigno, sed peccato mortali competit de condigno aeterna poena ergo peccati
mortalis offensa infinita est moraliter; consequentia videtur sequi ex praemissis, minor
constat ex communi theologorum axiomate sanctus Deus in aeternum puniens citra
condignum punire. maior probatur effectus infinitus in illis causa efficiente infinita
obtineri potest: sed poena aeterna est poena infinita, cum excedat poenam infinitam
interim finito tempore duraturam ergo talis poena obtineri non potest nisi in causa
efficiente morali infinita ergo soli delicto infinito convenit poena aeterna de
condigno ut pote causae requisitae ad effectum infinitum in genere moris =

Licet in hoc fundamentum parvi momenti non sit, ceterum enervatur
clare in operibus iustorum per quae merentur apud Deum vitam aeternam de
condigno quin a nullo asseratur talia opera esse infinita moraliter. ergo
ex aeternitate praemii non infertur praemium esse infinitum ergo pariter ex
[illegible] esse infinitum, [illegible]
[illegible] finito [illegible]
[illegible] =

[illegible]
[illegible] 2° [illegible] 2. 2. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] prae contemptu in
obedientiae; quaestio enim [illegible]
[illegible] infinitum [illegible]
simpliciter in ratione offensae [illegible]
[illegible]
[illegible] peccati in ratione offensae
[illegible] ipsius simpliciter et infinitum [illegible]
quia particula [illegible] relatio textu [illegible]
infinitis [illegible] =

sed 2°

[illegible] sta hic respondentes asserunt merita [illegible] in [illegible] in xpo valoris meriti [illegible]

[illegible]

[illegible] merita xpi [illegible] ex parte [illegible] infinit[illegible]

[illegible] Dei [illegible]

[illegible] interpretatio textus [illegible] per [illegible]

[illegible] explicare peccatum [illegible] infinitum

[illegible] tan cum meritis xpi, quam [illegible] offensa [illegible] =

Sed [illegible] particulas [illegible] de meritis xpi [illegible] minuere eorum infinitatem, [illegible] in alio loco [illegible] in [illegible] ut videre est apud [illegible] 25 [illegible] a. 5. [illegible] dicendum [illegible] ex Circumstantiis [illegible] infinita, [illegible] merita [illegible] infinitatis, [illegible] cum [illegible] alio [illegible] =

Sed [illegible] reperies [illegible] s. Th. de peccati infinitate [illegible] ut videre est apud [illegible] 2[illegible] 87 a. 4 in Corpore [illegible] peccato [illegible] aut duo [illegible] bono [illegible] infinitum

Unde [illegible] loquitur de infinitate peccati s. Th. [illegible] meritorum xpi infinit[illegible] [illegible] ex eodem doctore infinit[illegible] simpliciter in genere [illegible]

[illegible] =

[illegible] particula [illegible]

[illegible] mi [illegible]

[illegible] peccatum [illegible] simpliciter sed 2[illegible]

[illegible] textus [illegible] infinit[illegible]

[illegible] peccatum [illegible] finitum [illegible]

[illegible] gratia [illegible] pro [illegible]

[illegible] infinitate [illegible]

[illegible] peccatum [illegible] infinitum [illegible]

[illegible] = [illegible] efficatius [illegible]

[illegible] in Corpore [illegible] dicendum [illegible] peccatum [illegible]

[illegible]

infinita est Deus, unde offensa eius infinita pena est digna [illegible]

[illegible] pœnitentiam [illegible], et [illegible]

in [illegible] dicendo [illegible] infinitam peccat

debetur [illegible] pena infinita [illegible] potest esse infinita [illegible]

in [illegible] infinita [illegible] potest esse [illegible] infinita sed compensatur [illegible]

infinitas =

[illegible] ad [illegible] [illegible] potuit, [illegible] efficiens [illegible]

infinitus [illegible] non potest non esse infinitus, at [illegible] offensa

[illegible] infinitus effectus [illegible] infinitus in [illegible]

[illegible] nullus excedit [illegible] causam [illegible]

[illegible] nisi in causa [illegible] potest [illegible] pariter

[illegible] nisi in causa efficiente

[illegible] infinitus moralis [illegible]

[illegible] infinita [illegible] demeritus [illegible]

[illegible] meritis premium; [illegible]

pena [illegible] peccatum [illegible]

infinitus [illegible] peccatum ut [illegible] infinitus [illegible]

[illegible] non

[illegible] Deus debet [illegible]

[illegible] =

[illegible] in

[illegible] extra =

[illegible] ex toxum

[illegible] infinitum meritum Christi extingui

[illegible] peccatum [illegible] in [illegible] mors non [illegible]

[illegible] extinguitur

[illegible] lethali [illegible] moraliter

[illegible] negato [illegible] acente [illegible]

lethalis infinita pena esse [illegible] adstruo [illegible]

meritum Christi adstatis [illegible] maior infinitum [illegible]

[illegible] infinitum: at in [illegible]

[illegible] lethali [illegible] infinita pena [illegible]

[illegible] meritum Christi, at demeritum [illegible] infinitum [illegible]

[illegible] mors, [illegible] nullus. =

Sed dicis

Sed verum est quod [illegible] moraliter [illegible], sit infinita per se, [illegible] neque sit in ordine [illegible] [illegible] [illegible] eo quod sit infinitum simpliciter, [illegible] [illegible] finitum [illegible] perfectione infinitis speciebus [illegible] [illegible] infinitum [illegible] finitus sit [illegible] infinitus intellectionis [illegible] infinitum [illegible] potest in causa finita =

[illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] satisfactiva [illegible] peccati [illegible] infinita [illegible] in ordine superiori, sine eo quod sint simpliciter infinita: sed hoc [illegible] [illegible] [illegible] persuasivum [illegible] [illegible]. [illegible] 2° [illegible] exemplum [illegible] [illegible] [illegible] finitum ita perfectum sit ut superet per [illegible] alicuius [illegible] finitum [illegible] talem rem infinitam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa effectiva illius nec [illegible] potest [illegible] [illegible] [illegible] =

[illegible] [illegible] hoc in genere [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] effectus [illegible] infinitus [illegible] [illegible] [illegible] in genere morali [illegible] [illegible], [illegible] moralis [illegible] superioris, [illegible] [illegible] potest [illegible] effectiva [illegible] [illegible] [illegible] infiniti, [illegible] [illegible] [illegible] = [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] effectiva moraliter [illegible] infiniti [illegible] [illegible] peccatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinitum simpliciter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in varietate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exemplum =

[illegible] 4. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in illo ordine [illegible] [illegible] et [illegible] infinitate simpliciter [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortalis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eiusdem ordinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gravitate culpae mortalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] offensa culpae lethalis =

[illegible]

Nec similiter est [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ actu ad explicandam
[illegible] [illegible]. quia [illegible] motor non dicit ut Causa sufficiens in-
finitas intellectus [illegible] quod [illegible] non dicunt [illegible] operis
intelligibilis [illegible]; ceterum [illegible] [illegible] non dicit infinitum
effectum [illegible] Causa effectiva moralis ex quo [illegible] ad exemplum etc
[illegible] = Probatur 3° ratione a priori: quantitas offensae mensu-
ratur et attenditur penes magnitudinem dignitatis personae offensae sed
persona offensa per suam [illegible] et dignitatis simpliciter infinitae
Deo offensa ipsi per peccatum mortale irrogata est simpliciter infinita
maiorque difficultas [illegible] [illegible] ex Aristotele 5 Eth. ad Nicomachum
cap. 5 in principio ibi: siquis magistratum gerens percusserit quempiam non de-
bet repercuti, et si quis magistratum gerentem percusserit, is non solum
repercutiendus est verum etiam supplicio afficiendus: [illegible] clare innuitur
maior actionis [illegible] [illegible]; Quinimo constat praedicta maior ex
lege autem facta [illegible] § [illegible], et ex lege [illegible] [illegible]
ubi statuitur graviorem ceteris paribus iniuriam esse si illustri irroge-
tur, nobilique viro ab ignobili [illegible], quam si plebeio, gravia [illegible]
[illegible] gravissima sibi Rex, quod [illegible] [illegible] apud Covarruvias
Variarum Resolutionum cap. 9. numero 2 =
Dices offensae gravitatem [illegible] mensurari non attendi
penes magnitudinem personae offensae arithmetice, idest, ad incrementum illius
sed illius geometrice, idest, secundum [illegible] proportionem, quare etsi Deus
offensus sit infinitus simpliciter, ceterum offensa erit infinita, secundum
excedet offensas omnes illatas creaturis, [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] Beatae, qui licet attingat [illegible] infinitum, ceterum infinitas
non [illegible] ex hac attingentia [illegible] actus quo [illegible] finita [illegible]
tendentes = Sed contra quia offensa crescit arithmetice, idest, ad aequa-
litatem personae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex prae-
alegatis textibus ubi asseritur offensam in Regem esse gravissimam, quod
est asserere talem offensam arithmetice crescere [illegible] [illegible]
est offensa gravior gravissima =
2° Probatur [illegible] offensa irrogata Deum
ita crescit ut a [illegible] [illegible] in ordine superiori [illegible]

ita oppositi et tractare moti [illegible] dicta pura. Certa non posse pro offensa satisfacere, quod pariter offensam exco[gita]tur. Id est Deus ita creatura debet, ubi sit infinita simpliciter quod [illegible] et increatur, [illegible] ideo excogitatur. Deus ita [illegible] ut [illegible] in ordine superiori quam persona cui exrogatur superioris [illegible] est, sed eadem persona est infinita simpliciter quod offensa excogitatur. Deus infinitus simpliciter [illegible] creatura arismetice [illegible] incrementis [illegible]. Ista persona offensa [illegible] habet efficaciam ad inferendam offensam minuenda esse in ordine superiori ac in gravitate infinita simpliciter quod [illegible] ex his effectibus infertur in peccatum et alterum inferre debet. =

Dices si persona offensa [illegible] [illegible] defectu [illegible] ad [illegible] [illegible] differitur [illegible] [illegible] sed defectu [illegible] influxus [illegible] [illegible] peccati infinitus [illegible] persona [illegible] peccati nisi ut [illegible] finita sit, hinc [illegible] ut influxus [illegible] requisitus limitetur =

Sed [illegible] [illegible] influxus [illegible] infinitus [illegible] [illegible] [illegible] Deus [illegible] ad limitandum influxus Dei [illegible] [illegible] pariter limitatio [illegible] [illegible] [illegible] non capit superioris ad limitandum influxus [illegible] in ordine superiori [illegible] ut [illegible] [illegible] offensas [illegible] [illegible] causa [illegible] limitare influxus Dei ad [illegible] =

[illegible]

[illegible] habet [illegible] persona [illegible]

[illegible] limitandum influxus Dei [illegible]

[illegible] = Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] offensa [illegible] illud crescit [illegible] in peccato [illegible]

8

[illegible] = [illegible] =

[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contenti ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed ut mere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

4° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in actum [illegible] in ordine superiori [illegible]

[illegible] impugnabis adducis [illegible] [illegible] [illegible] sed ut honora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] a creatura non sit honorabili [illegible] [illegible] [illegible] ex illatis [illegible] in finitis. =

[illegible] non videtur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

opus illud, quod irrogaretur a duce [illegible] cuius [illegible] [illegible] gravitas offensae, non posset attendi penes maiestatem [illegible] personae offensae, utpote [illegible] a persona offendente, cuius maior sit offensa irrogata Regi a duce quam plebeio cum excepto duce magis honorabilis sit ut ipse talis [illegible] pluris aestimabilis apud Regem. Similiter ergo gravitas offensae a dignitate personae offensae [illegible] consideratur, atque adeo cum Deus sit dignitatis infinitae, simpliciter [illegible] attendenda est gravitas offensae ipsi Deo irrogatae per peccatum mortale =

Quare ad rem [illegible] praefatam, [illegible] ipsius offensae debet attendi [illegible] quod dicebatur et non [illegible] si sermo sit de offensa reali [illegible]. Si sermo sit de offensa personali, nego illam, [illegible] duplex distinguitur offensa, personalis una et [illegible] personae offensae, hoc autem debet attendi et metiri [illegible] dignitatem personae quae [illegible] se [illegible]; altera [illegible] realis, quae [illegible] in damno illato in bonis personae offensae, haec autem non attenditur penes dignitatem personae offensae [illegible], in [illegible] [illegible] de offensa personali =

[illegible] [illegible] ad maius argumentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Conatus, [illegible] Deus offendimus [illegible] peccato [illegible] infinitus [illegible] [illegible] dignitatis [illegible] ex se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non communicat, [illegible] [illegible] [illegible] infinitis [illegible] [illegible] non capere infinitatem

+ Conatus.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ostendendus est =

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex limitatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] offenderet alium, gravitas [illegible] non esset maior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] praefata hypothesi gravitas in Deo offensio [illegible] [illegible] non haberet [illegible] limitaretur [illegible] gravitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] persona finita [illegible] [illegible] [illegible] persona [illegible] non [illegible] [illegible] offensio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Regis [illegible] [illegible] non est maior [illegible] illa, quae in eundem [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ plebeio =

[illegible] 2° [illegible] conatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ordine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ex persona [illegible] [illegible] [illegible]

Ultimo

Ultimo Dico [illegible] personae laesae [illegible]
si infinita fuerit [illegible] ut [illegible] infinitus [illegible]
ut fatentur [illegible] dicti [illegible] disputationis [illegible]
[illegible] opus demeritorium [illegible] infinitae gravitatis
si talis persona fuerit infinita.

Deus ei [illegible]
offensus, et talis faciente persona, [illegible] operatur [illegible]
[illegible] moraliter induit [illegible] valorem [illegible]
[illegible] moraliter [illegible]
[illegible] infinita [illegible] persona laesa fuerit infinita [illegible] persona
[illegible] non operatur [illegible] demeritorius [illegible] sed [illegible]
[illegible] non valorat, nec gravitat opus demeritorium, sed [illegible]
[illegible] aggravitatis [illegible] operante [illegible] infinitus
sit non defendit in opus demeritorium gravitatis infinita nec eo eamdem
[illegible] moralitatis infinitae [illegible] =

Sed [illegible] Deus per peccatum
offensus respicit illud [illegible]
genere [illegible] induit [illegible]
[illegible] infinitas est [illegible] recipit
[illegible] pariter [illegible] persona [illegible]
[illegible] ad actus quos moraliter [illegible] persona
[illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] peccati [illegible]
[illegible] Dei [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] morale. =

[illegible] peccatum
[illegible] ad actus [illegible]
[illegible] satisfactionis [illegible]
[illegible] odium ipsius [illegible] ad actus charitatis
in [illegible] satisfactionis, [illegible] operatur [illegible] actus [illegible]
[illegible] gratia Dei ad actus
[illegible] ab illa [illegible] ad actus charitatis. [illegible]

non [illegible]

non est ee aliud nisi peremptiv ... quod itaq variatur Deus in actu pecc...
mixte privalis ... quia malitia ... n' excedit bonitatem ...
... Deus, ma... si Deus ... peccati ac ad actum charitatis cum peccatum ... in ... ad actum charitatis. =

... eadem max ee ... morale ... in hoc ...
... creatura ... subiicitur aliquomodo peccanti per offensam irrogatam: sed Deus n' subiicitur peccati per offensam effective ... capax, ... subiicitur ipsi affective, et ... effective, ... Deus eet capax talis subiectionis per offensam subiiceretur ... existimatione ... ita ut ... Deus, ex eo quod in affectu ... subiicitur ac si in effectu subiiceretur) ... Deus ... morale ... offensa. Aliunde ... illud honor e in honorante in iniuria ... in persona ... =

... ... ibi: dicendus ... infinitate divina maiestatis ita ... ex infinitate divinae ... sed infinitas ... Dei Deponte ... ... in infinitate ... =

... sit in ... , ... infinita eet, ... ibi: ideo ...
... divinæ ... sive ...
... infinita ... per accept...
... infinita ... morali, simpliciter e talis.

... infinita ... gravitas ... adeoq malitia ...
... fundatur in ... malitiæ =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] peccati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] aversionis a Deo [illegible] [illegible] peccati [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] habere aversionis a Deo [illegible] infinitus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] meruit esse infinito, sit adeo habere [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] actus Charitatis [illegible]

[illegible] Deus [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] iudicandus [illegible] peccati [illegible]

[illegible] esse aversionis a Deo =

Omissa igitur [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] infinita, [illegible] [illegible] moralis [illegible] infinitum valere

[illegible] malitiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] est = [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] militia [illegible] [illegible]

[illegible] limitatas =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] miseria

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et gravitatis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gravitate

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hoc est, [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinite [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ad illam [illegible] in operibus [illegible]
[illegible] ad [illegible]

§ [illegible]
[illegible] Deus [illegible]
[illegible] 2° a 22 a. 4. [illegible]
[illegible]
[illegible] comparatur ad modum [illegible]
[illegible] comparatur ad illam, sed est dimanativa. [illegible]
[illegible] actiones [illegible] effective dimanant a [illegible]
[illegible]
[illegible] vias ac[illegible] [illegible]
[illegible] 2° gravitas peccati e aliqua Creatura, et de
[illegible] dimanatio, et
[illegible]
[illegible]

[illegible] Deus [illegible]

[illegible]

[illegible] Deus operatur [illegible]

tanquam [illegible]

[illegible] in [illegible] esse [illegible]

[illegible] hoc [illegible]

[illegible] quia [illegible]

[illegible] et renovatio in tertio [illegible]

[illegible] et [illegible]

quid [illegible] requiritur et designat quae, quae aliquid [illegible]

i [illegible] = [illegible]

perfecta dispositione sed tantum [illegible] cuius [illegible] est, quod [illegible]

[illegible] de hac dispositione agerent sic [illegible] peccatum

[illegible] movetur [illegible]

[illegible] totius iustitiae [illegible] ante

peccata per aliquod [illegible]

Baptismus agere [illegible] perfecte [illegible]

[illegible]

ctionis: 2° quod [illegible] Dei [illegible] atque

Dei ut est bonus [illegible]

adeo perfecta [illegible] 3° [illegible]

Demonstratur odium [illegible] Baptismi

odium peccati poenitentia [illegible]

ni requiritur per [illegible]

[illegible]

Baptismus agere [illegible]

[illegible] sed de [illegible]

[illegible]

[illegible]

generaliter ad [illegible]

[illegible] extra [illegible]

[illegible] solum [illegible]

[illegible]

[illegible] ageret [illegible]

[illegible] diminute [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

diminute procedere = 2° [illegible]

[illegible] extra [illegible] nempe [illegible]

qui iustificantur per sacramentum [illegible] in [illegible]. Ro. [illegible]
quod post Evangelium promulgationem sine Baptismo aut eius [illegible]
diligere non [illegible]. In secundo Textus agit de dilectione [illegible]
et iustificatione tam in [illegible] quam extra [illegible]. Unde cum Textus
[illegible] dilectionem requiri iustificandum hoc afirmat de dilectione perfecta
aut imperfecta indiferenter: ita ut sensus sit dilectionem imperfectam
requiri ad iustificationem intra sacramentum, dilectionem autem perfectam
extra sacramentum requiri ad iustificationem et ad hoc movetur ex expressione
quam [illegible] expendit [illegible], apparet id per 1us quod expendit [illegible]
nempe, quod [illegible] incipiunt diligere Deum [illegible] denotatur [illegible]
transitus [illegible] de non diligente Deum ad diligentem, qui
transitus tam per perfectam, quam imperfectam dilectionem [illegible]
autem Textus [illegible] 1us seu in Corde [illegible] praeparative ad [illegible]
quam postmodum [illegible] iustificationis, 2us [illegible]
nempe [illegible] ut detestatur praecise amorem
[illegible] iustitiae et [illegible]
bona [illegible] ex beneuolentia [illegible]
et bona [illegible] Deo [illegible] amatiuus. [illegible]
[illegible] nempe ex illis [illegible] per aliquem
odium peccati [illegible] quod odium inde oriens
et [illegible] non magis perfectum quam
imperfectum [illegible] poenitentiam agendam [illegible]
Baptismum [illegible] dilectionem, aut [illegible], quod si [illegible]
poenitentiam [illegible] sufficit attritio, si
[illegible] in voto. [illegible]
[illegible] l. =
[illegible] testimonia
quae ex [illegible] tempus non licet amplius
in his immorari [illegible] adeat [illegible]
37 § 4 per totum [illegible] per omnem [illegible] sed pro illius
[illegible] supponendum est quod apud omnes est certum nempe iustum
per actum quem in primo instanti iustificationis elicuit promereri
augmentum gratiae iustificantis ex quantitate temporis, quo
in tali actu perseverat et si enim [illegible] [illegible]

secundo

cuo modo: summo plerique ex intrantibus generatur aliquis
gratia iustificantis, cum generatur gratia in infinitum quolibet
tempore determinato in ista seu instantia quod non est facile
explicare. 3 Certum est plures gratia sanctificantis fervente
iustum, qui per integram horam dilectione ut duo[illegible] Deum
amat, quam qui in eadem intensione per dimidiam horam [illegible]
dilectionis perseveravit. [illegible] proximum [illegible] actui
dilectionis ut duo [illegible] praecise ratione maioris continuationis absque
eo quod intendatur amplius debetur [illegible] gratia iustificans
Ergo debet actus contritionis ni iusti [illegible] certum
ex his, quemadmodum supponimus [illegible] actus contritionis
[illegible] gratia iustificans in potentia [illegible] recipere augmentum
gratia iustificantis [illegible] contritiones [illegible]
praecise ratione continuationis [illegible] actu
augetur gratia iustificans [illegible] contritionis, nec
gratia iustificantis [illegible] continuatio
horum actuum nos crescere [illegible] qua [illegible]
iustificati sumus sed in [illegible] gratia habituali
Unde optime stat [illegible] ratione con-
tinuationis actus superioris [illegible] intensivo
illius et quod actus dilectionis [illegible] potens est
[illegible] sed [illegible]
praestare subito [illegible]
[illegible] superflue [illegible] effectu
gratiae simpliciter [illegible] ad quantitatem effectus
formalis, sed quoniam [illegible] praestare in [illegible]
simpliciter sanctificans quantitatem eius [illegible] superfluae
alia gratia iustificans [illegible] habituali [illegible] maior [illegible]
[illegible] habet [illegible] currendo [illegible] gratias [illegible]
[illegible] ad praestandum [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] praestandum effectum [illegible]
[illegible]
per [illegible] [illegible] ex [illegible]

Docet ipse Magister ... qui ... [illegible] qui ... [illegible] ... ista ... [illegible]

[illegible] ... communicatur ... [illegible]

... [illegible] ... Tridentinum ... 6 ... docet ... [illegible] ... iustificationis ... [illegible] ... admittitur.

... Demum ... Paulus ... [illegible] ... iustitia ... in eadem ... iustitia quae ... [illegible] ... ablatione peccati ac ... [illegible] ... sunt ... [illegible] ... iustificati et ... [illegible] ... remembra ... [illegible] ... [illegible] ... renovatione ... [illegible] ... obtenuimus ... [illegible] ... in ... iustitia ... [illegible] ... semper in ... iusti ... [illegible] ... iustitia crescere in ea ... [illegible] ... est.

... Probatur

[illegible] ... ratio ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... iustificat ... [illegible] ... praestandus ... [illegible] ... [illegible] ... in eodem instanti ... [illegible] ... [illegible] ... praecedit ... [illegible] ... expulsus ... [illegible] ... [illegible]

Sed q. 1° ... gratia ingenere causae efficientis ... et ... remitti ... per Contritionem et Dilectionem, sed ... et ... remissionem ... D. Thomas citato art. 2° ... et dilectio ... ingenere causae efficientis ... peccatum remittunt ... nulla ... causa ... modo ...

Q. 2° ... ingenere causae efficientis ... ingenere causae ... Conc. Trid. sess. ... cap. 2 ...

dei ... gratia ...

... Contritio habet vim ... dilectionem ...

... a Contritione ... Cont.

... atque

adeo per ...

... sufficientes ...

... sicut ...

... remaneat

...

... implicat ... gratia ... vim habere

sanctificativam et ... intelligitur

originalem ... gratia ... 2.° ...

... intelligitur Contritio ... ab illo

peccato quem disponens ... Contritio

habet vim sanctificandi ... sanctificaret, atque

... Cont. autem ... 2°

... ut effectum gratiae ...

4°. ... praedicta solutio ...

... per Contritionem ... Contritio sanctificaret

... fecit ... ad sanctificandum ...

... dilectionem ... S.P.N. ... adtinentem ...

sanctificandi ... in ... esse ... in

[illegible] 3. Ratio [illegible]

[illegible] peccatum [illegible] Aquinas [illegible]
[illegible] [illegible] animae Christi [illegible] sanctitas substantialis
[illegible] Verbi Divini [illegible] fluxerunt in animam Christi
[illegible] supernaturalia, ad modum quo proprietates [illegible]
[illegible], atque gratia habitualis sanctificat animam Christi [illegible]
[illegible] sanctitate substantiali prius natura [illegible]
animae Christi [illegible] prius natura [illegible]
[illegible] habituali [illegible] quominus sanctificata
[illegible] sit =

nec obstat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gratia habitualis est [illegible] animae [illegible]
[illegible]
[illegible] Dei super
[illegible]
[illegible]

[illegible] ... est dices 1.º ans [illegible]

[illegible] passiones [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible]

Cum hoc [illegible] Virtutibus [illegible]

impetratiua remissionis pecca[illegible]

De Contritione imperfecta

Contritio ni het [illegible]

[illegible] rei [illegible]

[illegible]

[illegible] merit[illegible]

[illegible]

De [illegible]

[illegible] part[illegible]

[illegible] ex [illegible]

[illegible]

[illegible] contritionis

[illegible] an quia sanctificans [illegible]
[illegible] potentiae [illegible]
[illegible]
[illegible] actus charit[atis] [illegible]
[illegible]
[illegible] attributalis [illegible]
[illegible] attributa [illegible] absolute [illegible]
Et [illegible] sanctificans [illegible]
Attribuere [illegible] divini [illegible]
at hoc [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] valet [illegible]
[illegible]
[illegible] habentis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quae [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] divinum
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] sanctitatis; caeterum hoc non obstante ad ho: [illegible] sanctitatis in Deo est aliquid [illegible]
[illegible] perfectionum [illegible] unde [illegible]
[illegible] more [illegible]
[illegible]
[illegible] perfectionis [illegible]
[illegible]
Divinis [illegible]
[illegible]
Causandi per [illegible]
[illegible] voluntate [illegible]
[illegible]

§^us^ Ultimus

[illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puncta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dimit pater [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible] et Directionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sanitate mundi[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualia [illegible] illud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut Ch[illegible] Sancti in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligentius [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] meruit multitudinis peccatorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] huiusmodi =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa, quae dicuntur
de Directione [illegible] [illegible] [illegible] quidem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dantes
similis [illegible] [illegible] de [illegible] positione ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] enim, qua [illegible] [illegible]
in praedicti [illegible] [illegible] transformentur de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] charit[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mundari per Charit[illegible] remitti
peccata [illegible] [illegible] videtur acabemus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sensu [illegible]
Videlicet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] detraquere et [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] = 2° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] testimonia de [illegible] [illegible]

[illegible] aliq dispositiones [illegible] disponunt [illegible]
de fide [illegible] sanctitate [illegible] supra traditā. sustineri
[illegible] iustitia f. [illegible] Sessione 6. [illegible]
[illegible] inquit, gratiae mei coniunctione (idest, [illegible])
[illegible] sanctitas [illegible] remissio peccatorum [illegible] intellectus
[illegible] mentes [illegible] sanctitas [illegible]
[illegible] alias improprie [illegible]
[illegible] et dicendum est, sicut si dixisset [illegible]
[illegible] disponit. et [illegible] tract. [illegible]
[illegible] gratias mei per [illegible]
[illegible] efficitur. [illegible]
[illegible] [illegible] non
[illegible] pondere [illegible]
[illegible] verissime [illegible] Ambrosi
[illegible] plurima [illegible]
Chrysostomo. et [illegible]
[illegible] adeunt. [illegible] sequendum
[illegible] dehrenda [illegible]
[illegible] disponunt [illegible]
[illegible] est, dicitur [illegible]
[illegible] adeo [illegible]
[illegible] affectus, [illegible] praemerendo
[illegible] moralis
[illegible] causat, et [illegible]
[illegible] praestanti [illegible]
[illegible] a qua proveniunt: [illegible] dicitur iustitia, et
iustificatio nostra [illegible] patientia nostra, eo praeculte
[illegible] causat [illegible] effective.

[illegible]
[illegible] [illegible] Hieronimus. [illegible]
[illegible] Scripturae testimonium [illegible]
[illegible]
esse [illegible] regulas supra [illegible]

[illegible] Scripturæ [illegible] Scripturæ [illegible]

[illegible] Vere. nisi [illegible]

[illegible]

[illegible] testimonium [illegible] ex Sacra Scriptura [illegible]

advertunt [illegible] probatur sit supra [illegible]

sanctitas [illegible] et alia [illegible]

[illegible] præter [illegible]

[illegible] traditioni huiusmodi [illegible]

[illegible]

[illegible] Scripturæ [illegible]

[illegible] huius modi [illegible]

[illegible] ex eadem [illegible]

[illegible] in præsenti [illegible]

[illegible] testimonium [illegible]

[illegible] nos [illegible]

[illegible] de [illegible]

[illegible]

[illegible] eiusdem [illegible]

[illegible] intelligendum [illegible]

[illegible] Scripturæ [illegible]

[illegible] Scriptura [illegible]

[illegible] in positione [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] et id quod ex libro de

[illegible] esse [illegible] et

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] mente [illegible]

[illegible]

[illegible]

de Justificatione

... [illegible] ... [illegible] ... testimonij quae ... [illegible]
... [illegible] habet ... [illegible] ... [illegible]
... [illegible] nomine ... [illegible] ... eius ... [illegible]
... [illegible] in nomine facit ... [illegible] ... qui iustificat ...
... [illegible] ex ... facit ... [illegible] ... iustitiam
... [illegible] ... [illegible] ... hec

... [illegible]. Sed ... aliquis ex P. Aug.º ... [illegible] ... quaestione
... [illegible] lib. 1.º de libero arbitrio cap. 12 et 13 ... [illegible]
... [illegible] seu ... operari bene ... [illegible]
... [illegible] ... [illegible]
... [illegible] nec ... [illegible]
... [illegible] 8 in ... [illegible]
... [illegible] bono ... [illegible] ... theol.
... praedictis locis ... [illegible] ... [illegible]
... dilectione dei super oia, ... [illegible] ... seu homo
... [illegible] adeo ... [illegible]
ab oibus ... [illegible] ... 2.º ... [illegible]
... simpliciter ... [illegible]
... ideo ... [illegible] ... [illegible]
... huiusmodi bonum nempe ... [illegible]
... textu ... [illegible]
... [illegible] subdit ... [illegible] ... ponit
intelligendum e ... [illegible] ... est
in ... gratiae sanctificantis ...
... peccati — 2.º ... [illegible] ... directioni dei
super oia e tanta ... [illegible] ... peccatis ... [illegible]
... expelli ... [illegible] ... charitatis ... [illegible]
... [illegible] sanctificans. hec 2.º ... [illegible]
... [illegible] peccati ... sanctificans e ... [illegible]
... [illegible] ... [illegible] ...

[illegible] dilectionis [illegible] malum peccati mortalis, actus dilectionis
est sufficiens motivum, et satis facto filio, sed satis [illegible]
sufficiens pabulum [illegible] expulsionem et destructionem [illegible]
ergo [illegible] quia [illegible] tantis recedit [illegible]
dilectionis [illegible] recedit adeo per peccatum, ergo tanta est bonitas
[illegible] malitia peccati mortalis.

Dico 1.º neg.do quia non enim tanta est [illegible]
actus [illegible] dilectionis Dei super omnia, quanta est malitia
peccati [illegible] et [illegible] quanta malitia peccati mortalis [illegible]
[illegible] sed [illegible]
perinde [illegible] autem amoris [illegible] de [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible]
gentis [illegible] late in
tract.º [illegible]

Dico 2.º permittendo [illegible]
[illegible] et [illegible] instituto
[illegible] ratione autem [illegible] non
[illegible] accidere [illegible] est perfecta [illegible]
[illegible] ad hoc ut [illegible]
[illegible] sacramentali [illegible]
[illegible] peccati mortalis, et [illegible]
per [illegible] compensatio pro
[illegible] peccatis mortalibus
hoc [illegible] sed tantum
[illegible] modum causae meritoriae [illegible]
Dei [illegible] sacramentales, quae [illegible] expulsum
peccatum [illegible] peccatum et sic non [illegible]
[illegible]

[illegible] Casu, quo, quis existens in pecca-
[illegible] mortali [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] amor Dei et [illegible]

n[on] sint diversæ speciei sed eiusdem, et ideo [illegible] per
hoc, quod Beatorum amor maius e[st], maiorem eius [illegible]
Sed hoc argum[entu]m [illegible] aliud [illegible]
verba [illegible] n[on] p[ote]st multum nos urgere, facile enim ipsi poterat
respondere neq[ue] mirum superest enim alia ratio, quia amor
Beatificus, qui est in [illegible] patria [illegible]
[illegible] in praesenti [illegible] Beatorum [illegible]
[illegible] P. Vazquez in hac [illegible]
[illegible] ex natura rei [illegible]
n[on] [illegible] mortalis sed [illegible]
Quod si aliquis [illegible]
arguere Cachey [illegible]
[illegible]
charitatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
neq[ue] an[illegible]
[illegible]
[illegible] ex natura rei [illegible]
violente [illegible] superest
[illegible] n[on] [illegible]
[illegible] non [illegible] emendaretur
[illegible] ex
[illegible] sequentur ex natura [illegible]
[illegible] 24 [illegible] gratiæ [illegible]

[illegible] [illegible] Dē [illegible] quamvis [illegible] auctor [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moralis. [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] et [illegible], aliter, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] rectitudinem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible]
que [illegible] [illegible] de cum Deus in predicto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quæ a [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] pugnare cum
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] expectat
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Deus, [illegible] parte
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] qui est [illegible]
[illegible] [illegible] pugnat cum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Peccato. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Peccatum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in peccato mortali [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] peccatis [illegible] [illegible] aversio a Deo, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad Deum
quæ est in [illegible] et dilectione et conversio [illegible] [illegible]

3 Replicam illam adduxi ut amplius explicetur [illegible] vero rem: [illegible]

Rndeo [illegible] exringuere subjectum

[illegible] exringuentis [illegible] [illegible] [illegible] exercita

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

non poteʃt post remissionem [illegible] [illegible] [illegible]

culpae [illegible] [illegible] [illegible] =

[illegible] 1° [illegible] arg.^m [illegible]

fundamenti doctrinae, et [illegible] ad meri[illegible] [illegible] [illegible]

amicitiae in subito merente. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] statis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

si [illegible] meritis [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

meritis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2° [illegible]

merente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

negantes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] inferitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] pariter [illegible] [illegible] meritis [illegible] [illegible] [illegible]

supponentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] morti [illegible] [illegible] supponit gratiam [illegible] secundum

dei [illegible] [illegible] [illegible] actus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] peccatum

hoc [illegible] [illegible] [illegible] multi fundati

[illegible] de quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] respic

[illegible] in [illegible] in 2 [illegible] 21 [illegible] [illegible] [illegible]

et litera a 29 ad 33 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sanctorum cap. 3 et 7° [illegible] [illegible] [illegible]

restrictio [illegible] remissio [illegible] [illegible] [illegible]

in 4 [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 2° [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] Rndeo

neg.^do [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] posse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et meritorie de digno actu remissionis nec pro offensa mortali impertiri satis est, post quam videxari probat habitur gratia sub qq [illegible] omnis committitur effectus participationis divinae naturae, et effectus privationis exclusionis culpae a subiecto, ut in nam [illegible] et malis viris, et prout antecedit eandem gratiam ut excludentem peccatum sub ratione offensae; et sic videtur ut [illegible] de digno remissionis [illegible] offensae et pro [illegible] sub ratione offensae satis sicut imperfecte [illegible] ut supponat gratiam ut dantem istos duos effectus atque adeo sub utroque satisfaciens [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] imperfecta ita [illegible] de[illegible] [illegible] [illegible] meritum est) [illegible] supponit gratiam ut dantem [illegible] effectum sub remissionis peccati ut habentis [illegible] rationem offensae; ideo [illegible] meruisse de digno remissionem offensae et pro [illegible] [illegible] = Unde [illegible] discrimen [illegible] inter [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] offensae remissionem [illegible] [illegible] [illegible] =

[illegible] [illegible] nisi intelligi peccati destrui per gratiam sub ratione [illegible] [illegible] appellatur sub ratione offensae, [illegible] [illegible] [illegible] gratiam ut destruentem maculam supponit [illegible] ut [illegible] [illegible] atque adeo supponit remissionem offensae = [illegible] [illegible] [illegible] intelligi peccatum [illegible] in eodem [illegible] [illegible] [illegible] negare et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] offensae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortalem [illegible] [illegible] [illegible] subsequatur gratia, ut [illegible] offensae [illegible] [illegible] ut remittentis offensam =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remittere offensam [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] antecedere [illegible] ut remittere offensam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccato, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reum offensae [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] offensae =

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Peccati habitualis consistere in privatione [illegible] [illegible] existente
in dignitate ut in facto, atque adeo tale potestivum [illegible] prius [illegible]
in peccato [illegible] macula [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] prius [illegible] [illegible] macula [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] macula et maxime [illegible]
[illegible] Deber prius [illegible] [illegible] [illegible] habitum [illegible] [illegible]
atque ideo macula [illegible] [illegible] proxima
[illegible] [illegible] immediatam Debet [illegible] [illegible]

2° [illegible] et [illegible] homo
[illegible] [illegible] quod est ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] charitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dolens facit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad aequa-
litatem pro peccato [illegible] [illegible]
debito facit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro
debito sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
debitum facit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquid [illegible] [illegible] [illegible]

reddit Deum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
satisfacit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aequalis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible]
[illegible] obligari ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] atque adeo [illegible] [illegible] [illegible] exigendo. Ceterum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
obligationem [illegible] [illegible].

[illegible] Theol. [illegible] sane [illegible]itiones aliquas [illegible] in
hac re [illegible]. [illegible] hujusmodi opinio non defendanda [illegible]
n[on] esse recurrendum ad afferendum peccatum esse in [illegible] simpliciter nec
in [illegible] superiori [illegible] contritionis [illegible] impugnan-
[illegible] = Theol. [illegible] minus sufficiens actus contritionis
[illegible] [illegible] peccatum adequate pro malo [illegible]
adeo [illegible] pro [illegible] et distincte [illegible] eodem modo, neque
[illegible] debet [illegible] dicitur [illegible]
sequitur [illegible] ex [illegible] et dantes [illegible] offensam parti-
[illegible] [illegible] exclusionem
[illegible] et offensam
[illegible] = [illegible] exp[illegible]-
[illegible] actum
per [illegible] ablatam [illegible]
[illegible] exerciti in
probatione [illegible] nulla potest esse [illegible]
[illegible] satisfaciente
[illegible] nulla est [illegible]
[illegible] in quo
[illegible] offensam
[illegible] insufficiens
[illegible] Deum =
[illegible] virgini [illegible]
[illegible] nec [illegible] pro malo
[illegible] pro [illegible] per peccatum [illegible] adeo [illegible]
ultimi [illegible] contritionis [illegible] fuit
nec [illegible] pro malo, [illegible] pro [illegible] = Theol.
[illegible] de debito in [illegible]
[illegible] de debito [illegible] =
[illegible] ex
[illegible] debitum [illegible] ad [illegible] ex [illegible]

pecunias, et in hoc nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pecunias [illegible] [illegible] auferret [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
culpa. Unde et si [illegible] debitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actu
adequante debitis [illegible], [illegible], [illegible] debitis in 2° [illegible]
n. [illegible] facit actu adequante [illegible] [illegible] debiti. [illegible]
[illegible], [illegible] ad hoc requireretur, [illegible] [illegible] [illegible]
offendit, q° sicut absq. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] condignus.

Itaq. [illegible] [illegible] [illegible]
2° [illegible] a. 2. ad 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
peccati. Simile est de hoc [illegible] [illegible] [illegible] mereri
non [illegible], qui offendit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum peccato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] offendit
amor [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hoc efficaciter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccato [illegible]
retractat, qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible]
componi, ut docent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
cum peccato [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad remissionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
causam efficientem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessit
ad remissionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] peccati [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] respondeo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum peccato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

aliquid efficienter destruens peccatum. sed quando Christus meruit [illegible]
landi [illegible] refert [illegible] peccato et [illegible] per [illegible]
talem actum [illegible] gratia iustificantis. aliter ad argumentum
[illegible] et facile

[illegible] consilium [illegible]
[illegible] peccato [illegible] fuit [illegible]
[illegible] maxime. [illegible]
[illegible] maxime, et [illegible]
[illegible] destruentes
[illegible] dignitas animae
[illegible] aqua [illegible]
[illegible] quod
[illegible], [illegible]
[illegible]
[illegible]

ad [illegible] maxime
[illegible], dico, quod
[illegible] ad remissionem [illegible]
[illegible] ex suppositione
animae [illegible]
[illegible] divino quod [illegible]
[illegible] peccato [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], quae tunc est peccatum
[illegible]
[illegible]
[illegible]

quae tunc est peccatum, quod in actu [illegible] [illegible] bonitas [illegible]
[illegible] stat in obiecto [illegible] et displicentia Dei, sit bonitas et
malitia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in actu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
Deus displicere omissionem [illegible], [illegible]
[illegible] omissionis, quod [illegible] [illegible] Deum
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] praecepto
[illegible]
[illegible]
per hoc praecipit [illegible]
ac velle salutem [illegible]
[illegible] displicere [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] praecepto [illegible]
displicere omissionem [illegible]
infertur [illegible]
in omissione [illegible]
privatione [illegible]
[illegible] sit peccatum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] praecepti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] prohibitione praecepta; [illegible]
[illegible]

quantitas [illegible] capitur ex quantitate lucis cuius sunt privatio, [illegible] privationis &c.

Resp. disting.

Maior: in actu [illegible] est tanta bonitas quanta est malitia in peccato mortali: si sermo est de actu [illegible] in supponente [illegible] gratiae habitualis sub [illegible] iustificantis [illegible] nego maiorem: si sermo est de actu [illegible] [illegible] existente [illegible] gratia sub [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] distinguo [illegible] [illegible] tantum complacet [illegible] omissione [illegible]. si sermo [illegible] ab [illegible] grato deo [illegible] [illegible]. si sermo [illegible] [illegible] ab [illegible] nego maiorem et [illegible] eadem [illegible] [illegible] praecedens [illegible] saepius repetitum.

[illegible] Resp. neg. [illegible] capitur [illegible] debitum [illegible] ut dixi [illegible] unde semper [illegible] peccatori [illegible] apud deum [illegible]

[illegible] peccatum [illegible] respondet [illegible] peccatum minus [illegible] de [illegible] peccato [illegible] [illegible]

[illegible]

Quomodo tenere hic oppositio ... in hoc ... Dei ... puro
hoi. Satisfactionem pro culpa ... gratia ... originali
negat pro culpa Originali: sed satis ... hoi ... perfecta ... originalis
pro culpa originali ... puro hoi ... peccatum
et equalis, ergo ista ... puro hoi ...
mortali propria — ... Sp.
duplicem equalitatem distinguere. alteram quantitatis, et alteram
proportionis. ... eqvalitatem ... rationali
satisfactioni ... ergo
... permittit. ... potest
... satisfaciendi ... satisfactione
satisfacere pro culpa ... ordinariam
equali ... proportione ...
acceptione ...

Disputatio 3.a
Utrum Purus homo Gratia ... satis
Pro peccato alterius ...

1.a ... negat ... Communi-
... tenentur ... aug. ...
... Paxerd. ...
...
2.a Conc ...
... comparato ... finitudine
... Distr. ... Suao
... purus homo ... satisfactiones
... purus Creatura satisfactio adequare ... in valore
gravitatem ...

~~Filius Dei~~ [illegible] satisfactionem filii Dei q[uam] inter puram
Creaturam et Deum [illegible] infinitam dignitatem, id est inter Creaturam
satisfacientem et Deum [illegible] ex peccato infinitam dignitatem, [illegible]
pariter [illegible] satisfactionem [illegible]

2° Probatur [illegible]

[illegible] infert puram Creaturam
[illegible] pro [illegible] satisfacere [illegible] Filii
Dei [illegible] satisfactionem purae Creaturae [illegible]
[illegible] infinitae [illegible] a Deo [illegible]
at [illegible] meliori [illegible]
[illegible] Majestate
pro peccato [illegible]

2

[illegible] respondere hoc nostro
arg[ument]o [illegible] satisfactionem [illegible]
[illegible] quali [illegible]
[illegible] procedit, quod
[illegible] 29
[illegible] hic [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] in hoc [illegible]
[illegible] satis[illegible]
[illegible] Dignitate [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Dignitate [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Obiicies 1° 2° nram sit satisfactio divinis legis praevalio, est
a subiecto grato et dignificato [illegible] [illegible] Digna [illegible] mortali
p°. Contra adhaec 2° nos. satis [illegible] [illegible] [illegible]
exeo [illegible] Digna [illegible]
[illegible]
[illegible] grato [illegible]
[illegible] propria [illegible]
satisfactio purae Creaturae [illegible]
[illegible] aequalitas
[illegible] ita [illegible]
esse sufficiens [illegible] Dignitas
adaequata [illegible]
in subiecto eliciente actus [illegible]
peccati mortalis [illegible]
[illegible] applicat
[illegible]
[illegible] posset
[illegible]
purus homo satisfacere [illegible]
[illegible] offensae [illegible]
[illegible]
[illegible] infinitas [illegible]
[illegible] homo [illegible]
satisfactio [illegible]

[illegible] Digne
[illegible]

mundantem

2º. Sᵗᵒ. negat ita Vasquez disp. 4 cap. 5 Coninc. disp. 4 ... et verior affirmat ita Araujo ... Ysidoro cº. eundem ... distinguit duplicem ... quod Deus, et ... Auctoritatem ... de ... loquimur ... dando ... operaretur ad sacramentorum effectus.

... Dominicae ... inter quos ... fatur demeruit ... meruit aliis ... difficultas ... demerito gratiae regenerationis ... gratiae remissionis peccati ... demerito ... et peccatis ... meruit nobis ... potuit ... ex vi talis potestatis sibi adeo ... peccati remissionis ... loquitur de merito de digno ... unico cum ... aliis pro merenti ... de digno ... intelligendus ...

Sed 2° potius authoritati xpti ... ut e Deus, etiam
potuit Communicari puro hoi ... : sic Thomas
asserit potest. excell. ... Gratia ... potest.
authoritatis, ergo ... potest. excell. ...
... univoca. ... potestat ... potest ...
authoritatis ... Deus ...

... implicat Deus ... pura ... ex
meritis cuius ... ipse ...
verum ... ut ex ... ...
iustificantes ... ...
... peccat
ulterius, ergo ... merum ...
pecati ... ...
... ...
extraneo ...
Sed ... habet ... dignitatis
... merito ...
potuerit ...

... ...
... moralis. ...
... alteri ...
... ...
... dimicheit ... permis ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... moraliter ...

est

ut praedicta [illegible]. et [illegible] difficultas gratia unionis in Xpto est semper gratia ut q. digni fiunt operationes Xpti in ordine ad promerendum alii conferendum. ergo et gratia habitualis semper sit gratia conferenda [illegible] potest dignificare [illegible] in ordine ad promerendum aliis conferendum.

[illegible] gratia unionis esse infinita [illegible] in ordine ad [illegible] habitualis, quae finita = [illegible] [illegible] ut sit [illegible] 2° [illegible] imitatione Xpti [illegible] maxime [illegible] [illegible] aliis conferenda [illegible] exhiberi in unio [illegible] gratia aliis conferendam

[illegible] 2° ad utrumque arg. [illegible] gratia conferenda [illegible] hominibus peccatoribus. [illegible] gratia inimico [illegible] aliis [illegible] inimico [illegible] peccatori et inimico.

[illegible] gratia unionis [illegible] in [illegible] homines [illegible] conferendam homini peccatori. [illegible]

[illegible] bene [illegible] positive infinitas esse [illegible] et [illegible] debet esse [illegible] contra mali infinitas est [illegible] infini[illegible] [illegible] et negativus =

Sed d.ᵒ 1.º q. grã remittens peccata [illegible]

infinitus negativus nihil [illegible] [illegible] infinitus, [illegible] sed etiã

infinitus, n. aut [illegible] remittens [illegible] potest [illegible]

[illegible] infinitus [illegible]

pura [illegible] [illegible] in dignitate [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] meritorijs [illegible]

moralis ut docent [illegible]

n. mereri gratiã remissivam peccati [illegible]

esse negativè [illegible] infinitus [illegible]

merito condigno [illegible] — d.ᵒ 2.º etc. [illegible]

[illegible] 2.º [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] puri [illegible] [illegible]

[illegible] ergo talis [illegible]

moralis. [illegible]

a. [illegible] 1.º ad [illegible]

[illegible]

n. excedit [illegible]

dignificans [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] actus [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] excedere vim meritoriã actus

[illegible]

[illegible]

[illegible] est necesse [illegible]
[illegible] proxi hoc [illegible]

[illegible] exposuit [illegible]
[illegible] expeditis [illegible]
[illegible] remissione [illegible]
[illegible] prendendum =

[illegible] de infirmitate
[illegible] tentationem
[illegible] per auxilium [illegible]
[illegible] auxilium
[illegible]

subito et maior quam [illegible]
amouendum [illegible]
amicitiis [illegible]
[illegible] proxi hoc [illegible] non potest mouere [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] peccati [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] meritorii [illegible]

gratia habituali, sed non [illegible]

quia bonitas et valor [illegible]

potest movere [illegible]

dicitur est ex meritis [illegible]

quia dicitur est.

[illegible]

[illegible]

[illegible] peccati [illegible] ut peccatori [illegible]

[illegible]

[illegible] peccati ex [illegible] demeritione [illegible]
[illegible] 2° [illegible]
[illegible] reduplicative
[illegible] per se 1° ut
[illegible] 2° [illegible]
[illegible] opponatur
[illegible] sequitur vim demeritoriam
[illegible] ut peccatori [illegible]
[illegible] remissio peccati [illegible]
[illegible] per se 2° ut
[illegible]
[illegible] integra. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] per se 1° ad [illegible] esse
peccati [illegible] per se 2° ad effectum [illegible]
[illegible] demeritum [illegible]
[illegible] 2° [illegible] sequitur
[illegible] peccati [illegible]
[illegible] ex natura rei
[illegible]
[illegible] peccati
[illegible] demeritorium peccati [illegible]
[illegible] eandem [illegible] eodem
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]abiliis, et vis demeritoria peccati, et
vis meritoria actus hominis [illegible] considerata ut movens
Deum ex parte [illegible] moveant ad eundem [illegible]
et ab[illegible] [illegible] vis meritoria [illegible]
movens Deum [illegible] [illegible]
vis demeritoria peccati ut movens [illegible]
conferendum [illegible] [illegible]
ad eundem [illegible]
sed hoc [illegible] et hoc est vis meritoria [illegible]
hominis non possit moveri in specie [illegible]
solutio non evadit [illegible]
cumque vis demeritoria [illegible] vis meritoria [illegible]
ad eam [illegible]
[illegible]
sed vis demeritoria peccati [illegible]
movet ad non conferendum [illegible] vis meritoria
movet ex parte [illegible]
non potest moveri [illegible]
[illegible]
[illegible] 2° [illegible]
ut non [illegible]
conferendum movet [illegible]
non movent ad eundem [illegible]
[illegible] movet Deum [illegible]
[illegible]
[illegible] peccati [illegible]
[illegible] movent [illegible]
movent Deum ex parte [illegible]
non quatenus [illegible]
[illegible]

2º [illegible] arg. [illegible] gra adoptionis [illegible]
[illegible] meren di [illegible] prome
[illegible] adoptionis [illegible] eiusdem [illegible]
[illegible] nulla [illegible] creatura possit
[illegible] promerendi [illegible] proprio [illegible]
[illegible] Dei [illegible] Dei Para
[illegible] remissionem peccati.
[illegible] dist. [illegible] maxime gra adoptionis
[illegible] Divinae permissionis et ordinationis [illegible]
[illegible] nego maius. Itaque
[illegible] inferenda
[illegible] promereatur
[illegible] hoc
[illegible] promereri
[illegible] meritorie
[illegible] habuit valorem
[illegible] Virginis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aeternam [illegible]
[illegible]
[illegible] specialem
[illegible] adoptionis [illegible] sufficientia
[illegible] divina [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ingenere [illegible]
[illegible] generare
[illegible]
[illegible] =

[illegible] intentur

[illegible]

quod opera xpti [illegible]

[illegible]

[illegible] capi [illegible]

[illegible] 2 [illegible] sixlenti [illegible]

... quod infinita sit in genere moris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Stud. ut [illegible]

[illegible] inferiori [illegible] [illegible] imperfectione

superiori [illegible] [illegible] licet, in qualibet

[illegible] perfect.

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] in ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

posse in illa [illegible] [illegible]

ter. poterit [illegible] [illegible]

[illegible] in genere moris

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] infinitas rerum

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] Speci

[illegible] superiorem in moralibus

ad [illegible] et moralem [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] intentio [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] reuolubilis [illegible] actus intensi [illegible] actu adequare. omo ex-
[illegible]
[illegible] meritorii [illegible] est
grauius [illegible] peccati [illegible]
[illegible] peccata minus [illegible]
[illegible]

[illegible] operatione [illegible]

[illegible]

apura Creat[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] requet [illegible]

[illegible] persona xp̄i [illegible]

[illegible] pt eoa. q^a tota

[illegible] [illegible] sed oēm [illegible]

[illegible] tollo [illegible]

[illegible] quo [illegible]

[illegible] parte [illegible]

[illegible]

dignitatis [illegible]

humanitatis ad [illegible]

sanctificet humanitatem [illegible]

idiomatis. 3.º [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] infinitis [illegible]

[illegible]

[illegible] corpus infinitum simplex [illegible]

[illegible] partem

[illegible]

[illegible] mirandus influxus [illegible] ac

[illegible] influxu [illegible], sed statim quod

[illegible]

[illegible] memoriis.

[illegible]

[illegible]

[illegible] certioris [illegible]

[illegible]

[illegible]

2°. [illegible]

[illegible] demonstratio [illegible] sequitur

[illegible] hoc est limitare [illegible] uni[illegible]

[illegible] limitatur eo quod [illegible] recipitur

[illegible] ipsa [illegible]

[illegible]

ine in[illegible] axit se[illegible]

[illegible]

de nouo [illegible] aliquid in creatis, q° est aliquid

creatis

Creatu q° ab aliqua efficienti [illegible] esse temporale, tum

hic. sed [illegible] causa efficiens [illegible] [illegible] ad

hominem tamen causam [illegible]

q° cum causa [illegible] effectiva

propter [illegible] cum [illegible]

a. [illegible] rationum [illegible]. [illegible]

[illegible] neque [illegible], et ad operationem [illegible]

[illegible] penes [illegible]

[illegible]

[illegible] bonit. [illegible]

voluntaria. [illegible]

ut Valor moni [illegible]

et voluntaria. [illegible]

[illegible]

[illegible] dicebat [illegible]

[illegible] in [illegible] realiter [illegible]

[illegible] intendit [illegible]

[illegible] meritori [illegible] per

[illegible] voluntas

[illegible] [illegible]

[illegible] operationem distinctio [illegible]

[illegible]

si loquamur de vita [illegible] ... [illegible] valet tale [illegible]
[illegible] ... [illegible] morz. [illegible]
aliquid [illegible] ... [illegible] moral[illegible] [illegible]
... [illegible] quia [illegible] per talem actum
[illegible]

[illegible]

[illegible] ... meri[illegible] Christi [illegible]

... infinitas personales, valet

... [illegible]

... valore

... morz

... [illegible]

... resultare

... [illegible]

... de nouo

... [illegible]

... [illegible] Christi [illegible]

... [illegible]

seu

[illegible]

tit in hac ciuita [illegible]

[illegible]

[illegible] mo rali [illegible]

[illegible]

ad prudentem existimationem. quod male

prudente existimationem, ut 2o omnia moralia

existima valor. ...

[illegible]

Dico [illegible] ad valorem meriti [illegible] [illegible] habendi [illegible] ut [illegible]

[illegible] supponitur [illegible]

[illegible]

[illegible] ex [illegible]

[illegible]

[illegible] Xpti di [illegible] humana [illegible]

Quint ... meritis ... nid ... mané

per ... infinita ... possedant ... permanentes ...

... humanitatis ... personas ...

... ut prima ...

Unita ...

Valorantie ...

personalitatis ... humanitatis ...

incarnatio ... ut prima ...

... sic enim liberatur ... propter ...

[illegible] ... [illegible] ... pena

[illegible] ... [illegible] ... Vnio

[illegible] ... ut [illegible] ... =

[illegible] ... quo, e diligent

[illegible] ... amicabilj

[illegible]

[illegible] ... ut [illegible]

[illegible]

[illegible] ... probat, [illegible]

[illegible]

333
ola de Trinitat
59